Nagy Ferenc

Hid; Rakodó c. képei a XX. debreceni őszi tárlaton.

emlitve.

Alföld, 1965 2. szám, 80. lap.

MDK

Nagy Ferenc

Városközi kiállitás Békéscsabán. Képzőművészet
1930. IV. évf. 29. sz. 103.l.

Nagy Ferenc MDK

szerepelt a tárlaton.

"Őszi utcakép"

Tóth Béla: A II. tavaszi tárlatról. A Hajdu-Bihar Megyei Képzőművészeti Csoport kiállításáról.
Alföld 1963. jun. 76-78. lap.

MDK

Nagy Ferenc,

XXXX edény festö minöségben 1906-tól
kb. 40 évet töltött a gyárban.

Nikelszky Géza beszámolója Dr.Szentiványi Gyulának:
A Zsolnay gyár müvészei és kivitelezöi
Pécs. 1948.nov.16.

M.D.

Nagy Ferenc
nepszínvész

Faragott szarukiertjeit
mutatta be a tárlatos

Ónody György: Mohácsi korsók, siklósi márasedények...
Dimanticki Napló, 1958. jun. 25 - 2 lap

1021

A NAPLÓ tárlata

Nagy Ferenc

Nagy Ferenc 1892-ben született Debrecenben. Földművelő napszámos gyermeke volt, mégis makacsul ragaszkodott ahhoz, hogy festőművész lehessen. Szerencséje volt, mert rajztanára — Bosznay István érzékeny látású realista tájfestő, később a Képzőművészeti Főiskola tanára — tanította, nevelte a mesterség és természetelvű festés alapjaira. A tanítóképzőben Bakoss Tibor kiváló akvarellista folytatta képzését.

Jó indulás, két higgadt alkatú természetszerető művész, a mesterség fölényes ismerői vezették a főiskola felé, ahol Rudnay, Ferenczy, Olgyai és Edvi Illés fejezte be képzését.

1920-ban rajztanár lett Debrecenben. Tanított és minden szabad idejét a festészetnek szentelte. A Műpártoló Egyesület minden kiállításán részt vett: Budapesten a Nemzeti Szalonban, Szolnokon, Debrecenben és a környező hajdúvárosokban.

Festészetében az örömet és a szépséget kereste nem a problémák vagy divatok nyugtalan világát. Járt utat választott, melyen mesterei és a nagyok biztosították a természetes előrehaladást. A Nagyerdő szerelmesének vallja magát. Hűséges kitartással festette megragadó, vibráló tájképeit a Nagyerdőről, Debrecen utcáiról, a környék szép tájairól. Örömmel festette képeit, és örömet okozott nézőinek. Hű maradt mestereihez, a valóságfestés művelője maradt, a természetet csak hangulataihoz mérten alakította, foglalta egybe. Napsütötte mezői, harsogó zöld lombjai, meleg sárgái, hivogató folyópartjai, városrészletei békés kiegyensúlyozott belső világáról, egyszerű, őszinte életszeretetéről vallanak.

A felszabadulás után a Képzőművészeti Alap debreceni munkacsoportjának tagja, minden kiállításon részt vesz Debrecenben; Hódmezővásárhelyen, Békéscsabán, Polgáron állít ki.

A Déri Múzeum megvásárolta a *Nagyerdő* című rézkarcát, olajképei közül *Önarcképét*, *Téli kép a Pacsirta utcából* és *Olajütő* című képét.

Nagy Ferenc alkotásaival olyan művészi korszak szellemét adja át, mely gondos mesterségbeli tudással, fegyelmezett munkamódszerrel, tartózkodóan a természet megváltoztathatatlan szépségéből és fölényéből kiindulva, alázattal festette olyan szépnek a világ jelenségeit, hogy azzal mindig gyönyörködtethesse nézőit.

M. Á.

Nagy Ferenc: Tokaji utca

rezzenések, morajlások
nös egysége ez a muzsika, amelyből mégis árad valami rendszerességet. Leköt, ingerel, megfog, izgat... Nem tagadom: idegen világ. Nem érzem a dallamot, a ritmust, a harmóniát. Mégis érdekes ez a zene. Nem tudnám hirtelen meghatározni, hogy miért... Érdekes.

Pongrácz Zoltán az arcomat figyeli, a hatásra kíváncsi.

— No? — kérdezi végül, amikor a magnetofon gombját lenyomta. — Milyen volt?

A kérdésre nem vár választ.

— Tudom, szokatlan... De...

— s egy idézet következik az új zene egyik jelentős német képviselőjétől Stockhausentől — „A zenei ábrázolás ma olyan csengést követel, amilyet senki sem hallott még. Ez sok embert megriaszt."

EGYIK SAJÁT MŰVÉNEK partitúráját mutatja: nézzem csak meg, nagyon érdekes. Különös, furcsa ábrák, vastagon futó fekete csíkok, egy pontból induló sugárvonalak, emelkedő spirálformák, pontok... Megtudom: ez a grafikus hangjegyírás. A mű most készült el. A címe *Ispirazioni*. 1944 gyötrő emlékeit idézi benne a szerző.

— Mit jelentenek a különös ábrák?

— Az új zene szerzője már nem dolgozhat hagyományos hangjegyekkel, mert nem azt veti papírra, aminek hangzania kell. Másról van szó. A hangszeren játszó zenésznek a tennivalóit határozza meg. Kép formában. Helyesebben: grafikusan ábrázolt hangjegyekkel.

Az *Ispirazioni* aleatorikus muzsika.

— Új fogalom. Mit jelent?

— Ez még hangszeres muzsika — magyarázza Pongrácz Zoltán. — A zeneszerző grafikus ábrázolással bizonyos strukturákat ad meg amelyeknek a megoldását a hangszeres muzsikus röntgönző fantáziájára bízza. Persze azt hihetnénk ezek után, hogy a zenész most nak, hanem a zörejeknek is vannak lélektani hatásaik.

— Hogyan mérhettük le ezt?

— Beszéltem az űrkutatásról. Tyitov, de eddig csaknem minden űrhajós beszámolt a világűrben észlelt különös hangzásokról. Leonov, aki először lépett a világűrbe, már „a kozmikus festészet" lehetőségeiről szólt. Az atomvilághoz kapcsolódó élmények az emberi érzelmi élet egész új horizontját tárják fel.

— Már szól
ni
című műven
munkám is,
Ez egy konk
— mutatja a
kifejezéssel:
tet. A címe:
rok. — Szereti
hangszalagra
rázza — persze ez a technikai lehetőségektől is függ. Valószínűbb azonban, hogy erre mégis a varsói stúdióban vagy másutt kerül sor.

„aranyfuvolásnak"
ismernek, darabírásra kérte
fel Pongrácz Zoltánt. A mű-
a játéka utá-
az
a
an.
ve
en
hangszer sincs több a világon, csak egy — Gazelloninak. Ez ezüstből van. Megtisztelő megbízatás.

Kiss János

NAPLÓ

FÜLÖP VILMOS:

Vendégvárás

Még csak a folyosón jött, de már tudták, hogy Lakatos Bandi közeledik. Szinte az egész iskola ismerte a koppját. A kollégium hatos szobájának lakói különösen. Öt hónapja laktak együtt. Azóta közeledett Bandi, naponta többször is, bicegve, sántikálva, hálószobájuk felé a folyosón.

Mindenki szerette a sápadt, vézna fiút, aki osztálytársainál fejjel volt alacsonyabb, mégsem tűnt el a többiek között. Még csak azt sem lehetett mondani, hogy egy a sok közül. Kedves volt, érdeklődő, feltűnően tájékozott.

Olyan finom volt, olyan törékeny. Most is, ahogy jött a folyosón, mintha könnyű, üvegcipők koppantak volna. Amikor belépett, az ajtó is hangtalanul csukódott mögötte.

Izgatottság vibrált az arcán. Társai tudták, hogy miért.

— Nem mégy ki az állomásra? — kérdezte Haumann Béla, akiből két kis Lakatos telt volna ki, s Bandinak legjobb barátja volt. Eleinte mosolyogtak, ha együtt látták őket, aztán megszokták, s feltűnt, ha egyik vagy másik hiányzott.

— Nem tudom, melyik vonattal jönnek — mondta Bandi. Hangjában az is benne volt: ki tudja, jönnek-e igazán? Leült ágya mellé. Elővette az otthonról kapott levelet. s nézte édesanyja rozoga, szálkás betűit. — Nem írták. Az órát nem írták, csak azt, hogy ma.

— Ilyen hidegben utazni! — szólt Kormos Péter, és magára húzta a takarót. Ha tehette, nappal is mindig lefeküdt. Úgy tanult, henyélve, igaz, csak a legszükségesebbet. Közben álmodozott, sóhajtozott, hogy ha idősebb lenne, rendőrnek állna. Minden vágya, hogy rendőr, nyomozó lehessen.

— Legalább itt lenne meleg — jegyezte meg Törőcsik Gabi, s a kályhához lépett, igazítani a tűzön valamit. — Ilyenkor mégiscsak jobb a hodály. Annyian belehelik. De mi itt, négyen? Ilyen vacak kályha mellett...?!

Mióta a levelet megkapta, Bandinak is ez a legfőbb gondja. Valahogy kicserélni a kályhát, Az öregek, mire ideérnek, át lesznek fagyva.

Most kellene elintézni — gondolta. Ha már nem megy az érkezők elé, legalább ezt intézze el. Az öregek idetalálnak. Voltak már itt. Azonfelül megírta nekik, hogy ráismernek az épületre a feliratról, ami még most is jól látszik a bejárat fölött: WIR SIEGEN!

Azok a kályhák jártak az eszében, amiket a pincében látott sorakozni.

— Megyek a dirihez, kérek egyet — mondta.

— Úgyse ad. Ha akarnák, régen kicserélték volna.

— Megpróbálom.

Sikerülnie kell. Nem bánja, ha holnap visszaviszik, csak mára adjanak egyet.

Gyorsan b
són, a lépcső
is. Ezt még
dásnál tűnt
ga. Sohasem
de fitogtatni
törődött ilye
Az igazgat
ült, könyveke
homlokára a
— Tessék
s mikor meg
— Tessék, k
Bandi gyű
lovány arcát
tán csendese
— Igazgató
ha kellene
— Hogy-ho
— Rossz
— Ahá, ér
— Új kály
togatókat vá
nek. Ő, meg
tudjanak me
— Csak
igazgató. —
Kulifainak.
jen... De v
pírt.
Fecnire ír
ható. Szalka
— Tessék.
Bandi ner
lének. Simál
ni merte. F
lépett ki az
Az igazgat
helyezte sze
ha annak a
nedett meg
előtt történt
Féléken
ször azt hi
csak amikor
mondta, ho
Töpörödött
pett be, mö
arcú, idősebb

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HEVES MEGYEI
NÉPÚJSÁG

Wagyteper
1966 JUL 19.

1021

Vasárnap az egri várban

RAGYOGÓ NYÁR, felhőtlen ég és legalább 25 fok meleg. A várhoz vezető utakon megnövekedett forgalom. A feljárónál, mint régen a búcsúsok, tömött sorok, kipirult arcú emberek, mint valami sűrű folyam hömpölyög a vár felé.

Reggel nyolc óra. Mindenki pontosan, kötelességtudóan helyén van a várban. A teremőrök, az idegenvezetők és nem utolsósorban a pénztáros: *Kovács János* bácsi.

— Melegünk lesz ma!

A megjegyzés tapasztalatból történik és mindjárt igazolva is lett János bácsi, aki az első „roham"-szerű jegyigénylésnél — sorba álltak a jegyért — több mint félezer belépőjegyével szolgál a látogatóknak.

De nincs megállás. Egyre jönnek a vendégek, felnőttek és gyerekek, sőt iskolák is csoportosan, a szeghalmi általános iskola VII—VIII. osztályai, a székesfehérvári építő vállalat dolgozói, majd egy nagyobb katonacsoport, aztán ózdi, salgótarjáni üzemek dolgozói, tsz-csoportok és idegenek, németek, franciák és sokan a szomszédos népi demokratikus államokból, túlnyomó többségben Csehszlovákiából.

János bácsi verejtékezve, megállás nélkül és szakadatlanul adja a belépőjegyeket. Közben az idő is elhaladt, de nincs érkezés pihenésre, egy pohár hűsítő elfogyasztására sem. Még csak a ventillátorját sem kapcsolhatja be a szinte égető bádogfalú pavilonban, mert zörög a bádoglapon és nem hallani a jegyváltók hangját.

Félóránként számláljuk a kiadott jegyek mennyiségét.

Fél tizenegykor már ezerhatszáznál tartunk. Közben megnézzük az elmúlt vasárnapi, a július 10-i forgalmat, amely összesen 2529 váltott jegyet igazol.

Sőt, ha már így benne vagyunk, akkor megnézzük a 16-i, szombati nap forgalmát is, amely 969-re jön ki összesen.

Ma nagyobb a látogatás, mint az elmúlt vasárnapon.

A VÁRKAPU ALATT *Hegymegi Mihály* foglalkozik a vármúzeum tájékoztató nyomtatványainak árusításával: 14 gyönyörű reprodukció a képtárból, világhírű festők műveiről. Egerről három nyelvű tanácsi kiadvány, külön ismertető a gótikus palotáról és ugyancsak három nyelven jelent meg az Idegenforgalmi Hivatal kiadásában egy nagyon jó összeállítás: Heves megyei képeskönyv címmel.

Kinek mi nyeri meg leginkább tetszését a sok-sok látnivaló és ekkora tömegű látogató sokasága közül? Legtanácsosabb ilyenkor elkeveredni a sokadalomban és az innen-onnan elkapott hangokat feljegyezni.

Ugyan van-e az országban még egy, az egrihez hasonló múzeum, ahol ilyen nagy az érdeklődés?

A jegyek ellenőre nem győzi a jegyek lyukasztását a folyton folyvást áramló emberek között.

A néprajzi kiállítási termeket járjuk *Rozsnyai Márton* muzeológussal. Külföldiekhez szegődünk. Németekhez, akiknek a „Szalóki szoba" nyerte meg tetszésüket. Állítják, hogy a német parasztházaknál is fellelhetők még ma is a „Szalóki szoba" hasonmásai.

És nincs is tévedés, mivel a jó szalókiak valamikor német települők voltak. Tetszenek a Miska-korsók, cserépedények, egyéb kerámiák, de különösen a „Nagy Miska-korsó".

Alig bírna tartalmával egy-két mai „kapáslegény", különösen, ha jó egri borral volna töltve.

A SZÉKESFEHÉRVÁRIAKNAK a tabi Kossuth-díjas népművész, Nagy Ferenc által faragott kürt tetszik. Illetve ez a kiállítás szenzációja. Ezt a történelmi eseményeket ábrázoló, művészi faragással díszített tárgyat minden látogató megcsodálja, — 16 ezer forintért vásárolta a múzeum a tulajdonostól.

Az emeleti képtárban Dosso Dossi Faun és Nimfája, és Hendrick Terbrugghen Pipás fiúja kelti a legnagyobb érdeklődést. A sok idegen nyelvű csoport jelenléte szinte bábeli hangzavart idéz. Hömpölygünk a további termek felé, ahol földink, Kovács Mihály, majd Munkácsi, Rákosi Nándor, Spányi Béla, Mednyánszky és Barabás képeiben gyönyörködhetünk. Mintegy húsz —huszonöt százaléka a látogatóknak jegyez a látogatókönyvbe, de még így is négyszáznál tart a bejegyzések száma.

A Palotamúzeumban ismét találkozunk a szeghalmi iskolások csoportjával. Itt már nem sietnek a fiúk, de még a lányok sem. Ez itt már történelem! Meg is érinti minden diák a páncélt, a fegyvert és a kardokat. Úgy jó az, ha megsimogatják... (?)

Körbeállják az egri vár makettjét és vitáznak, magyaráznak, hallgatják vezetőjüket.

— Olvasták-e az Egri csillagokat?

— Olvastuk — felelnek egyszerre kórusban és már sietnek a bástyák és a kazamaták megtekintésére. Itt már hatszáznál tart a beírások száma, pedig innen is hamar távoznak. Több romantikát ígér a föld alatti vár, a kazamaták hűvös folyosói.

IDE MINDENKI ELJÖN egyszer, de sokan többször is, akik Gárdonyi Géza Egri csillagok című művét olvasták. És így is igaz. Itt nincs látogatási könyv, napló, de könnyű a számítás. Nyolc vezető mindegyik hétszer—nyolcszor vezet naponta 25—40 főnyi csoportot. Ez kétezer—kétezerötszáz ember.

És itt, ahol a legnagyobb a forgalom, ahol a legtöbben megfordulnak, itt a legtöbb a panasz is. Sokan kérdezik, akik már jártak itt, hogy miért nem fejlesztik miért nem tárják fel a még ismeretlen kazamata-részeket? Hiszen ez vonzza az idegeneket leginkább.

Dr. Szinyei Miklós, a budapesti I. számú női klinika szakorvosával folyik a beszélgetés. Lányai és felesége — fogszakorvos — érdeklődnek a vár és a város története iránt. Tetszik a város. Leginkább Salzburghoz tudná hasonlítani, vagy hazai viszonylatban Sopronhoz. Még nem jártak Egerben. Itt praktizál a leányuk és máskor is szívesen látogatnak ide. De akkorra lehessen egy kiflit, vagy zsemlét kapni a várban, esetleg egy filmtekercset.

KÖZBEN NAGYON ELTELT az idő, már egy óra is elmúlt. A pénztárnál ezerhétszáz felnőtt- és hatszázötven gyermekjegyet számolnak.

Mi van még hátra érdekesség? A Gárdonyi-ház. Ez sem maradhat ki a turisták programjából. Bár ide aránylag kevesen, délig száznál többen látogattak el. Itt egészen pontos a naplóvezetés: július hó 17-ig 3080 érdeklődő járt az író otthonában.

Szép, kifogástalanul rendezett most Gárdonyi Géza otthona: ahogyan az író életében volt. Egy korábban itt járt szovjet vendégcsoport a következő bejegyzést tette:

„Amikor az ember régebben belépett a múzeum jobb oldali szobájában, az volt az illúziója, hogy Gárdonyit magát látja az íróasztala mögött. (Itt volt egy életnagyságú mellkép). Ez ma nagyon hiányzik. Hogy a kép nem „korabeli", ez a körülmény még az elhamarkodott intézkedést (a kép eltávolítását) egyáltalán nem indokolja.

Este van, itt a zárás ideje. Újból számolunk.

JÚLIUS 17-ÉN, VASÁRNAP pontosan 3304 fizető látogatója volt az egri Dobó István Vármúzeumnak. Hétszázötvennel több, mint az elmúlt vasárnapon.

Okos Miklós

Zsákokban, magtárakban a termés – a füzesabonyi járásban

Füzesabonyi Járási Tanács mezőgazdasági osztálya értékelte a járás termelőszövetkezeteinek aratási, betakarítási munkáját. A termelőszövetkezetek által beküldött jelentések összesítése után a következő kép bontakozott ki. Július 16-ig a járásban lévő

21 814 hold aratnivalóból 8200 holdnyi területen fejeződött be a kalászosok betakarítása.

Ez a terület 37,5 százalékát teszi ki. A learatott terület többségén — 7032 holdon — gépekkel végezték el a munkát. Mintegy 5900 holdon kombájnok takarították be a termést.

Közel kétezer holdon befejezték az őszi árpa aratását, míg a rozsnak nyolcvan százalékát takarították be a hónap feléig. Búzából a vetésterület 37 százalékán, tavaszárpából pedig a terület 21 százalékán került sor a betakarításra.

A járás termelőszövetkezeteinek többsége már több százholdas viszonylatokkal méri a learatott terület nagyságát és Besenyőtelken, Füzesabonyban, Kálban, Feldebrőn, Tófalun, Poroszlón és Kápolnán a közös gazdaságok már betakarították gabonatermésüknek mintegy ötven százalékát. Sarudon és Besenyőtelken több mint 700, a füzesabonyi Petőfi és a feldebrői Rákóczi termelőszövetkezetekben 600, Kál két termelőszövetkezetében pedig közel 1200 holdról került a magtárakban a gabona.

A járási értékelés szerint a 61 kombájn és az aratógépek folyamatos, jó munkája következtében zökkenőmentesen halad a gabonafélék betakarítása. A gépek most vasárnap is dolgoztak a járás egész területén s a gabonaterület ötven százalékáról zsákba, magtárakba került a gabona.

Az aratás után a legtöbb helyen folyamatosan halad a szalmalehúzás és a tarlóhántás. A járás területén három és félezer holdon végezték el ezt a munkát az erőgépek, a tervezett területmennyiség 14 százalékán. Feldebrőn 300, Kálban 250, Kápolnán 200, Sarudon és Mezőtárkányban 150 holdon végezték el az aratás utáni szántási, tarlóhántási, talajelőkészítési munkálatokat. A felszántott területmennyiségből 1066 holdat az őszi, több mint 600 holdat pedig mélyszántással a jövő évi tavaszi vetések alá készítették elő a szövetkezetek erőgépei. A járásban

egyre több gép szánt nyújtott műszakban és növekszik a két műszakban dolgozó erőgépek száma is.

Igyekezniük kell az aratás utáni szántásokkal, hiszen az ősziek alá 14, a tavaszi vetések alá pedig 13 ezer holdon kell a megfelelő talajmunkákat elvégezni.

A járás termelőszövetkezeteinek másod- és tarlóvetési terve 1306 hold, amelynek mintegy 44 százalékán végezték el ezt a munkát.

Cs. I.

A tv-tulajdonosok jogai...

- **Egy év garancia**
- **Három év szavatosság**
- **Nyolc nap javítási idő**
- **Öt azonos hiba után új készülék**

Azt már valamennyien tudjuk, hogy a televízió házhoz szállítja a londoni VB-t, az Angyal kalandjait, a Tenkes kapitányát és a Böbe babát, de azt már jóval kevesebben, hogy a vásárlás és a javítás után milyen jogaik is vannak a televízió-tulajdonosoknak. Ezt bizonyítja az a népi ellenőrzési jelentés is, amely a GELKA-szervizek munkáiról készült és amely megállapítja: *A tv-tulajdonosok nem ismerik jogaikat.*

Pedig ha ismernék és élnének is vele, nemcsak a boszszúságokat kerülnék el, hanem a fölöslegesen kifizetett forintjuk is megmaradna. Nem akarunk ellenpropagandát csinálni a GELKA-szervizeknek, a kereskedelemnek, de Csanádi Gyulával, a népi ellenőrzési vizsgálat vezetőjével megnéztük a rendeleteket és elmondjuk, hogy milyen jogaik is vannak a televízió-tulajdonosoknak.

— A készüléktulajdonosok nem ismerik a garancia és a szavatosság fogalmát. A garanciális idő egy év, de a gyártó vállalatok a készülékeikre, alkatrészeikre három év szavatosságot vállalnak. Ha gyár-

—Milyen jogai vannak a tulajdonosoknak a garanciális idő alatt?

— A GELKA-nak a készüléket az üzemeltetés helyén, vagyis a helyszínen kell megjavítania. *Ha a javítás a helyszínen nem végezhető el, a készülék el- és visszaszállításáról a GELKA-nak kell gondoskodnia. Ha a szerviz kérésére a tulajdonos szállítja el- és vissza a készüléket, úgy a GELKA-nak kötelessége megtéríteni a szállításokból adódó költségeket. A javítási idő nyolc nap, a javítás időtartamával a GELKA-nak meg kell hosszabbítania a jótállási időt. Ha a javítási idő 15 napot is meghalad, úgy a GELKA-nak kötelessége cserekészüléket biztosítani a javítás befejezéséig. Ha a javítás 30 napnál is tovább tart és a tulajdonos nem tart igényt cserekészülékre, úgy a GELKA fizeti az előfizetési díjat. Amennyiben a készülék a garanciális időn belül öt esetben azonos és tíz esetben különböző hibával kerül javításra — a biztosítékcse-*

ajzárás

ban jellemző a komplex munka- kombájnok után a szalmalehú- munkban járnak a talajművelő

Nagy Ferenc

népi faragóművész Tabról.

Illuntráció:

Molnár Lánó: „Junge ungarische Künstler".

Budapest, 1959. Globus

Nagy Ferenc,csizmadiamester

Győrben polgárjogot nyert XX 1803.jun.1.Szanyból jött
kath.Taksa 8 Ft./Album Neo-Civium 1743-1838.Győrv.
lvt. 102.o

Lengyel Alfréd: Sopronmegyei családnevek Győr város
polgárkönyveiben 97.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XII.1958.Sopron

Nagy Ferenc,csizmadismester

M.D.K.

Nagy Ferenc, keramikus

Az Apátfalvi Keménycserépgyár bérlői, Remenyik Béla és felesége lemondottak a bérlatról 1892-ben Nagy Zsigmond és Ferenc javára. 244.o. 13.jegyz.

Molnár László: Az Apátfalvi keménycserépgyár a XIX. század utolsó harmadában./kb.1869-1894 között./. 241.o.

Az Geri Múzeum Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok közleményei. 1967. Eger, 1967

MDK

Nagy Ferenc

Olajütő.

Debrecen festőművészetének 200 éve.
Kiállitás a Debreceni Déri Múzeumban 1950-ben.

Nagy Ferenc. (1892-)

Szerepel a Debreceni Műpártoló Egyesület téli tárlatai 1932-ben grafikával

~~18~~ 1920-ban jött haza Franciormágból. A Kereskedelmi Társulat polgári fiúiskolájában tanított. A Művelház grafikai csoportjának aktív tagja volt. Erdőhorvátiban, Alsózsolcán is festett

A Képzőművészetek Debrecenben 1961

70 oldal

Nagy Ferenc.

1945 után sokat dolgozik. Tiszamenti tájakat, debreceni városképeket fest. Iparművészeti munkákat is kénit: bőrdíszműtárgyakat. Évekig a Műpártoló egyesület pénztárosa volt

A képzőművészetek Debrecenben
1961 75 oldal

Nagy Ferenc (1892-) festő

A debreceni „Művészház" (1924) alapító tagja

A képzőművészetek Debrecenben, 1961.

55 oldal

Nagy Ferenc

Résztvet a Képzőművének kabadszervezete debreceni csoportjának kiállításán 1946 ban

A Képzőművészeti Szabadiskola tanára

A képzőművészetek Debrecenben. 1961.
5 oldal

Nagy Ferenc

Olajütő

A képzőművészeti Debrecen 1961

79 kép

Nagy Ferenc

Ex libris (repro)

A képrőművéneket
Debrecenben, 1961

126 kép

NAGY FERENC

24 ÓRA 1996 jan 10

Esztergomi tárlat

Nagy Ferenc festőművész alkotásaiból nyílik kiállítás január 15-én 17 órakor az esztergomi Dobó Katalin Gimnázium galériájában. A kiállítást Barcsay Tibor grafikusművész nyitja meg. A tárlat február 15-éig, hétköznap 8–18 óráig tekinthető meg.

Zenei sik

A Bartók B
évfordulója
rendezett zor
helyezést ér
József Gir
Lichner Zsu
kolások né
nyének m
Maknics D
népdal kate
népdalok l
lója Bross
mennyiük
Nagyné Bod

A hazugs

Január 11-én,
tán művelődés
órától Rebrus
lógus tart előa
megmondása
címmel. A szer
kit szeretettel v

Mag

10., SZERDA

A

k napilapja

Óévbúcsúztató futás Komáromban

(7. oldal)

miatt lezárják az utakat

alál a hegyvidéken

Nagy Ferenc festő M.P.K.

Művei a kiállításon

Híd, Rakodó

Sz. Kürti Katalin: A debreceni XX. őszi tárlatról

A föld 1965. /2.

M.D.K.

Nagy Ferenc, népművész

mesterien kifaragott
kürtjét említi:

Lengyel Györgyi: Magyar Szovjet barátság gondolata a népművészetben

pnüvelés, Bp. 1956. jun.4.

MDK.

Nagy Ferenc

Kürtjével első díjat nyert

Müvészet 1966 okt.

M.D.K

Nagy Ferenc
építés

A jászkunságcímű lapban a szolnoki szinházépületről ist alkot.

D~~[illegible]~~: E szánunk munkatársai jászkunság, 1962. szeptember – 109 lap

M.D.K

Nagy Ferenc
epitér

A szolnoki Szigligeti Színház uj
homlokzata.

A címlapon.

Jászkunság, 1962. ~~[illegible]~~ szeptember ~~[illegible]~~

N a gy Ferenc festő M.D.K.

Szegeden a Szentháromság utcai Molnár-féle házban fönnállott , A Kengyelfutóhoz cimzett szatócsbolt cégére /1840-es évek/
Weinglein Ferenc füszerkereskedő cégére ,amely a polgárhoz volt cimezve.

Bálint Sándor: Pálánk
A Móra Ferenc Muzeum Évkönyve 1960-1962. 153.l.
Szeged, 1962.

N a gy Ferenc festő M.D.N.

Szegeden a Szentháromság utcai Molnár-féle ház-
ban fönnállott , A Kengyelfutóhoz cimzett sza-
tócsbolt cégére /1840-es évek/
Weinglein Ferenc füszerkereskedő cégére ,amely
A polgárhoz volt cimezve.

Bálint Sándor: Plánk

A Móra Ferenc Muzeum Évkönyve 1960-1962. 153.1.

Szeged, 1962.

mdk

Nagy Ferenc faragó

áttört csoutfaragásai a kiállításon

M. Varga M. A Népművészet Mestereinek Kiállításán

Népművelés, 1963. 11. sz 35. l

Nagy Ferenc népmüvész M.D.K.

tabi népmüvész

Munkája az egri muzeumban / diszkürt/domborüves figurákkal/

Bakó Ferenc: Az egri mügyüjtemények története 26.l.

Az Egri Muzeum Évkönyve I. 1963.

Nagy Ferenc népmüvész M.D.K.

tabi népmüvész

Munkája az egri muzeumban / díszkürt/dombormüves

figurákkal/

Bakó Ferenc: Az egri mügyüjtemények története 26.1.

Az Egri Muzeum Évkönyve I. 1963.

Nagy Ferenc

Üzvével nevezel a Legedi Képzőművészeti Egyesület nagy Tárlatán.

Legedi Új Nemzedék, 1934, XI. 18.

M 24

Nagy Ferenc, faragó
népművész

A Régiposta utcai mintatermben megnyílt kiállításon látható szavuból faragott, áttört mintázatú díszfürgyai.

→ bel — : Megy a juhász szamáron 12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. aug. 18.

MDK

Nagy Ferenc

faragó ~~ás~~ népi iparmüvész

szerepelt a kaposvári kiállitáson.

W.E. : Népi iparmüvészeti kiállitás.

Somogy Megyei Néplap. 1963. aug. 6.

Nagy Ferenc, gyermekrajzoló

A Mátyás templomról Kénitett

szines rajza elragadó.

Turi András: A Vár – gyermekrajzokban

elbeszélve 4.

ESTI HIRLAP, szp. 1964. febr. 1.

Nagy Feri

MDK

VIII. oszt.

kiválóan szerepelt az I. ker. ált. iskolásainak művészi versenyén, melyen a vár egy részletét kellett ábrázolni.

A Mátyástemplomról szines képet ~~rajzolta~~ rajzolt.

Turi András: A Vár - gyermekrajzokban elbeszélve.

Esti Hirlap. 1964. febr. 1.

M. D. K.

NAGY Ferenc festő

(Szeged.)

Békés vk. Temető i kápolna altárkép

Dúvkó: Békés nagyközség története

Békés, 1939. 131. l.

MDK

Nagy Ferenc (arcképfestő)

Tiszai malma volt; az 1840–50-es években dolgozott Szegeden. (A szegedi vagyonosabb polgárság által foglalkoztatott arcképfestők között említve.)

Szelesi Zoltán: Két szegedi festő. Tiszatáj, Szeged, 1955 febr. IX. cóf. 1. sz. 43. l.

MDK

Nagy Ferenc (festő)

Erdei képei szerepeltek a Hajdú-Bihar megyei képzőművészeti munkacsoport 1957 őszén a Déri Múzeumban rendezett kiállításán.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéről.

Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec. 106. l.

MDK

Nagy Ferenc [festő]

A szőregi szerb templom két, Aranyszájú Szent Jánost és Szent Miklóst ábrázoló táblaképét őrzi. Egyetlen ismert arcképe Posonyi Ignácnak a [szegedi ?] városi közkórház alapítójának ugyanott őrzött életnagyságú portréja (1853).

Bálint Sándor: Az építőművészeti klasszicizmus és romantika szegedi korszaka.

Tiszatáj, Szeged, 1956. aug. X. évf. 4. sz. 275. l.

MDU

Nagy Ferenc (festő)

Műhelyéből került ki idősb Vastagh György, Szoldatits Ferenc, Kassai Vidor. Itt dolgozott még Hartai (Hartauer) Gottfried és Zapletál János. Nagy Ferenc munkaközösségéhez tartozott Beller (Bellér) Péter faszobrász is.

Bálint Sándor: Az építőművészeti klasszicizmus és romantika szegedi korszaka.

Tiszatáj, Szeged, 1956. aug. X. évf. 4. sz. 275-276. l.

HDK

Nagy Ferenc (festő)

A müncheni akadémián tanult, a múlt század derekán működik. Főleg a Szegedről kirajzolt temesközi magyar falvak templomai számára festett képeket, leginkább magyar szenteket. Dolgozott görögkatolikusoknak is.

Bálint Sándor: Az építőművészeti klasszicizmus és romantika szegedi korszaka. Tiszatáj, Szeged, 1956. aug. X. köf. 4. sz. 275. l.

Nagy Ferenc grafikus M.D.K.

Karácsony — kétszínű fametszet

Nagy István, ujévi üdv. — vízkor

Bánszki-Nagy-Oláh, ujévi üdv."

Nagy:

Fametszetek. Debrecen 1938

Nagy Ferenc grafikus 14.0.11

Karácsony — Betsinkó fenetkes

Nagy Jolván, ugyan kelv — Nehkes

Bánsán - Nagy Oláh, ugyan kelv

Nagy

Fénetkes. Debrecen 1938

Nagy Ferenc, Domb-u. 3.

Olvasó fiu, olaj

Csikós, olaj

Erdő széle, olaj

Magy. Képzőművészek Szabadszervezete debreceni csoportjának kiáll. 1946. jun. Déri Muz.

Nagy Ferenc

Eső után
Vizmosás
Körtefa
Cigánynegyed
Falurészlet

Debreceni Műpártoló Egyesület kiáll. 1926.

Nagy Ferenc

Közelgő tavasz, olaj

Hóolvadás az Olajütőben, olaj

Debreceni Müpártoló Egyesület kiáll. 1929.

M.D.K

Nagy Ferenc
festő

A münchevi akadémián tanult. A temeshöki magyar faluk számára festett képeket. A szőregi templom Aranyszájú Szent János és Szent Miklós táblaképei is ő készítette. Posonyi Ignác portréja. Nála dolgozott dős b Vastagh György, Szoldalits Ferenc, Kassai Vidor, Hartai Gottfried, Zapletál Ferenc, Bellér Péter.

Bálint Sándor: Szeged városa, Bp. 1959.

96 l.

MDK

Nagy Ferenc festő

1892 –

I. „Olajütő" (olaj) } Déri Museumban
II. „Pacsirtaucca"

I. Déri Museum Debrecen. Vezető a képtárhoz. Byp 1952. 5. lap.

II. Déri Museum képtára Debrecen 1954. 16. lap

Nagy Ferenc

1886-ban a tatai farekas-ák tagja.

Kosmendi Géza: A tatai farekasság története. Komárom, 1964.
11-o.

NAGY FERENC

Csontfaragás
Faragott doboz
áttört szara dísztárgy

Fiatal képzőművészek és párművészek
kiáll 1955

Nagy Ferenc grafikus M. DK

BUÉK Nagy F. — fametszet

repr:

Bort, Buzát Bélességet. Bp. 1938. A Magyar Exlibrisgyűjtők.... kiadványai. VII.

Nagy Ferenc
Öregasszony, vizf.

O.M.Kir. Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 13 l.

M. D. K.

NAGY Ferenc könyvkötő

1838-ban említik Sárospatakon 1862-ig

B. Korokmag Éva: Könyvkötészet Sárospatakon
165. l.

Művért. 1953. 1-2. sz.

MDK

Nagy Ferenc (festőművész)

A debreceni Agárdi utcát ábrázoló műve szerepelt az 1954-ben rendezett megyei kiállításon.

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után.
Alföld, Debrecen, 1955 tavaszán, VI. évf. 1-2. sz. 49. l.

MDK

Nagy Ferenc [népművész ?]

— VIT-díjas-faragott dobozai szerepel a III. Magyar Iparművészeti és Népművészeti Kiállításon.

Fedor: A III. Magyar Iparművészeti és Népművészeti Kiállítás.
Nők Lapja, Bp. 1955. december 8. [20. l.]

Nagy Ferenc

nép mű vén

dij a Varsói Viten

NN: Ujabb magyar sikerek

Népszava 1955 aug. 7. 83 ért. 185 n. 5 l.

Nagy Ferenc nép művén

T. díj

NN: Ünnepélyesen megnyitották a fiatal képzőm. és iparm. kiállítását, (Ernst M.)

Népszava 1955 jan. 12, 83 évf. 137 n.
4. l.

NAGY Ferenc népművész

Péter J.: Fiatal művészek tárlata (Ernst M.)

Művelt Nép 1955 II évf. 25 sz. június 19. 2. l.

NAGY Ferenc nép művész

NN: A magyar kiprózom. feladatai ól

Művelt Nép; 1955. II. évf. 24 n. junius 12, 2 l

NAGY Ferenc

Lyiták – Szákonyi: Fatarajó nép művészet

Művelt Nép 1955 II ért. 38. n. nept. 18. 5 l

MDK

Nagy Ferenc népművész

az 1955-ben Varsóban megtartott ötödik Világifjúsági Találkozóm faragott kürtjével a népművészeti verseny nagydíját nyerte el.

Szakali József: A varsói VIT... stb.

Világ Ifjúsága, Bp. 1955. 8-9. sz. 5. l.

Nagy Ferenc faragó népmüvész, Tab

Csontfaragás, disztárgy

Faragott doboz

Áttört szaru disztárgy

Fiatal Képzőmüvészek és Iparmüvészek kiállítása

Ernst Museum, 1955. Junius, 32 l.

140. kép. *Elsheimer, Ada*

Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki képtár. Esztergom, II., 1875., 43. szám. — Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 35. l. — —ó: Az esztergomi Hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 20. szám. — Rényi 23. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása

Lh

Nagy Ferenc, müszerész

Repülőgép-modell

IV. Képzőművészeti, fotóművészeti, kézügyességi és bélyegkiállítás. Bp. 1936. december, 11 l.

Knauz Nándor: A magyar egyház régi szokásai. Magyar Sion, VII. 1869. 195. l. — Knauz N.: A magyar egyház régi mise- és zsolozsma-könyvei. Esztergom, 1870, 35—40. l. — Könyvkiáll. Eml. 233. l. 4. sz. — Szabó Károly—Hellebrant Árpád: Régi Magyar Könyvtár. III. 176. sz. — Hubay Ilona: Missalia Hungarica. Budapest, 1938. 54. l. — Lepold Antal: Szent István király ikonográfiája. Emlékkönyv Szent István király halálának 900. évfordulóján. Budapest, 1938. III. kt. 131. l. Klny. is. — Lepold Antal: L'Iconografia del Re Santo Stefano. Archivum Europae Centro-Orientalis. IV. 1938. fasc. 1—3. Klny.: Etudes sur l'Europe Centro-Orientale, N° 13. Budapest, 1938. 24. l.

13. MISSALE ZAGRABIENSE.

Latin. Folio. 1511. Díszítés 1593—1596 között.

Papír és hártya (a Kánon 10 hártyalevélre nyomtatva. Vízjegye: körbeillesztett tegez, liliommal és A. Hubay, 27. 28. 343×235 mm. 332 levél. ([46] + 285 + [1] levél.) Két hasábon 44 sorba nyomtatva. Fametszet keretdíszítések és iniciálék, 1 színezetlen, 2 színezett egész lapot betöltő fametszet. *1 rajzolt címerábrázolás. Kötés:* XVI. századi, vörös bársony, fatáblákon, lehajló szélekkel. (364×240 mm.) Köldök-, sarok- és kapocsveretek elvesztek. Poncolt aranymetszés.

Velencében, 1511-ben nyomták Petrus Liechtenstein nyomdájában. Egy magyar mester 1593—1596 között rajzolta Kutassy János győri püspök (1593—1596) címerét. A metszeteket korábban, 1567-ben színezték.

A nyomtatvány a XVI. század végén Kutassy János győri püspök tulajdonában volt.

2a. lap: A lap alsó, belső szélén *Kutassy János*

mdk.

Nagy Ferenc

„Őszi utcakép" e festménye

Tóth Béla. A II tavaszi tárlatról
Alföld, 1963 6. sz 76. l

MDK

Nagy Ferenc

"Hegyi legelő" c. olajfestményét vásárolta meg a Déri Múzeum.

Debreceni Déri Múzeum Évkönyve 1938. 53.l.

mdp

Nagy Ferenc

festménye Debrecen régi vá-
rosrészéről.

Kürti Katalin: Megjegyzések a tavaszi
tárlatról

Alföld 1962. 3. sz 65. l

MDK

Nagy Ferenc középiskolai tanár

Rézkarcaival vett részt a debreceni grafikai kiállitáson.

Cikk: A debreceni grafikai kiállitasról.

Magyar Grafika 1924. 5. 6. sz. 155.l.

MDK

Nagy Ferenc ipm.

3. M. ipm. és népmüv. kiáll. 1955. Ipm. Muz.

képpel

MDK

Nagy Ferenc, Debrecen

Uj tagnak felvették

Rajzoktatás 1942. okt. 15. lo.sz. 88.l.

MDK

Nagy Ferenc faragóművész

3. M.ipm. és népmüv.kiáll. 1955. Ipm. Muz.

MDK

Nagy Ferenc, faragó népmüvész

Nagydijat nyert

Diószegi A.: A VIT képzőm.kiáll. Szabad Müvészet 1955.405.l.

Nagy Ferenc

tabi faragó nép-
művész

vod

Népművészeti és ipar-
művészeti kiállítás.

Műcsarnok. 1953. aug-
okt. 11. lap -

A FARAGÓKÉS MŰVÉSZE

NEVÉT már több mint egy évtizede szárnyra kapta a hír. 1955-ben a varsói világifjúsági találkozón a *népművészeti alkotások nagydíját* az akkor 35 éves *Nagy Ferenc* tabi faragónak ítélték oda. Ekkora elismerésben kevés társa részesült, hiszen 17 nemzet legtehetségesebb népművészeinek 700 pályamunkája közül az aranyérmet éppen az ő gazdagon díszített *szilaj szarv kürtje* nyerte el. Ezen fantáziája és faragókése nyomán életre kelt a *hun—magyar mondavilág* és a *csodaszarvas legendája.*

Miközben beszélgetünk, leteszi a kést, és a félig kész virágos dobozt.

— Számadó kanász volt az apám, egyik gróf birtokáról a másikra vándorolt — emlékszik vissza. — Maga mellé vett engem is bojtárnak. S mit tehet a pásztor a nyáj mellett? Előveszi a bicskát, fa is kerül a kezébe és farag. Így kezdődött... Ostornyeleket cifráztam, virágletrákat csipkéztem, és ha egy csontdarabot találtam, arra emberfejeket vésztem.

Közben cseléd, részes arató, napszámos volt, s még a hadifogságba is belekóstolt.

— Hűséges társam, bicskám, azonban sehol sem hagyott cserben. A szabad időmben, jókedvemben készített tükrösök, dobozok, szobrok, pipák és szipkák derűssé tették környezetemet, örömöt varázsoltak az emberek arcára, akiknek odaajándékoztam.

Húsz éve lesz nemsokára: a somogyi népművészek kaposvári kiállításán is felfedezték tehetségét, képzelőerejének gazdagságát.

— Azt mondták a hozzáértők, a népművészet ismerői, hogy faragásaim eredetiek, önállóak, érettek. A tihanyi népművészeti ház a hónom alá nyúlt: sorra rendelte faragványaimat. Szorgalmasan mintáztam nemcsak a kis barackmagvakat, hanem a dobozokat, tárcákat, szarukürtöket is. S ezeket a körülöttem levő világgal: virágokkal, állatokkal, emberekkel népesítettem be. Közben éreztem, hogy látóköröm tágult, gazdagodott, témáim változatosabbak lettek. A virágmintától eljutottam az ember ábrázolásáig. Szobrokat is készítettem.

OTTHONÁN IS MEGLÁTSZIK a faragóművész keze nyoma. Könyvállványát, állólámpáját, falitükrét maga készítette. Faragott képei függnek a falon, a sarokban a kapáló asszony és a fürdőző nő szobra áll — fából. És a többi alkotása?

— Valahol gyönyörködtetik az embereket. Azt még tudom, hogy díjnyertes kürtömet bemutatták a brüsszeli világkiállításon, tálamat — amelyen *Vörösmarty Csongor és Tündéje* elevenedik meg — *Sukarno* indonéz elnök vásárolta meg. Több művem, szobraim múzeumokban vannak, vagy azoknál, akik nem sajnálják értük a pénzt.

Nagy Ferenc ma már hivatásos faragóművész. Rátermettségét, tehetségét nem öli meg a mindennapi kenyérgond. Tagja a Népművészek Háziipari Termelőszövetkezetének. Napi 10—12 órán át mozog kezében a faragókés. Még televíziót sem vásárolt; fél, hogy elrabolja drága idejét, mert rendszerint esténként szállja meg az ihlet.

— Rendszeresen ellát munkával, megrendelésekkel a szövetkezet. Biztosítanak anyagot is, fát, szarut vagy csontot, a többi pedig az én dolgom: hogyan oldom meg. Legutóbb 30 madaras hamutartót, 40 papírvágót és exportra 7 rege sakk-készletet rendeltek tőlem.

— Sokan ezt iparosmunkának tartják. Ez a megrendeléses módszer nem megy-e az igazi népművészet rovására?

— Tény az, hogy a népművészet mind közelebb kerül az iparművészethez. Azelőtt például a faragók csak saját maguk vagy szűkebb környezetük számára készítettek tárgyakat, ma már azonban a dolgozó emberek — akár itthon, akár külföldön — vásárolják a népművészeti alkotásokat. Bebizonyosodott, hogy azok, akárcsak az iparművészetiek az otthonok használati tárgyai is lehetnek. Ma már hiába csinálnék díszesen faragott botot vagy sótartót, nincs használati értéke. Helyette azonban szívesen vásárolnak az emberek hamutartót, írókészletet, faragott csillárt, cigarettásdobozt. Szerintem a nép díszítőművészetének azt a célt kell szolgálnia, hogy bevonulva az emberek otthonába, megszépítse környezetüket, életüket. Ezt vallom én is, akárcsak a többi somogyi faragótársam: *Bognár István* itt Tabon, *Jancsikity János* Öreglakon, *Varga László* Somogyjádon, *Kálmán István* Balatonfenyvesen, *Tóth Mihály* Segesden.

NAGY FERENCNEK famulusa a felesége. Tizenöt éve házasok, és ő is elsajátította a faragás művészetét. Pedig kezdetben mennyi átok sújtotta a szülői háznál, hogy sorsát e „sehonnai emberhez" kötötte, aki „mást se csinál, csak farigcsál". Még ki is tagadták akkoriban. De közös sorsuk példázza, hogy érdemes volt; ha újrakezdhetnék, vállalnák. Mert Nagy Ferenc tehetségét megbecsüli népünk. Bizonyság erre, hogy már tíz éve a népművészet mestere, tulajdonosa a Szocialista Munkáért Érdeméremnek, elnyerte a *Kapoli Antal vándordíjat* is. Mindez arra ösztönzi, hogy a népművészet mesés birodalmának új kifejezőformáit keresse, kutassa.

Hozzá is lát. Újra kezébe veszi a faragókést, és a félbehagyott virágos dobozt. Ha felnéz, új háza ablakából, szeme a völgyben, faluja panorámájában gyönyörködik.

Major Lajos

diplomáciai kapcsolatait az EAK-kal. A döntés bejelentését a tunéziai minisztertanács ülése, valamint a Burgiba elnök vezetése alatt álló szocialista Desztur Párt politikai bizottságának tanácskozása előzte meg.

A két ország viszonya 1965 áprilisa óta vált különösen feszültté, amikor is Tunézia visszahívta nagykövetét Kairóból, majd az EAK is hasonló lépésre határozta el magát.

A szakítást Burgiba nyilatkozatai előzték meg, amelyekben a tunéziai elnök egy Izraellel kötendő megegyezésről beszélt. Javaslatát az arab államok túlnyomó többsége, élükön az EAK-kal, a leghatározottabban visszautasította.

sebb hangnemben sorozatosan támadta az EAK-ot és vezetőjét, Nasszert, majd támadásait kiterjesztette az Arab Liga szervezetére is, amelynek központja Kairóban van. *Tunézia az elmúlt másfél évben nem is vett részt az Arab Liga ülésein.*

A hétfői minisztertanácsról kiadott közlemény egyébként bejelenti azt is, hogy Tunézia „megerősíti a közte és az Arab Liga között fennálló status quót", vagyis fenntartja a jelenlegi helyzetet.

A két ország feszült viszonyán nem enyhített a tavaly Casablancában megtartott arab csúcsértekezlet határozata sem, amely megbékélésre intette a szemben álló feleket. (MTI)

Bumedien:

1967-ben megkezdjük a nagybirtokrendszer felszámolását

Bumedien, az algériai forradalmi tanács elnöke, küszöbönálló jugoszláviai látogatása alkalmából nyilatkozatot adott jugoszláv újságíróknak.

Kijelentette, hogy az algériai forradalom *visszavonhatatlanul a szocializmus útját* választotta. Részletesen kitért az országban jelenleg végbemenő változásokra.

— *A földreform azzal kezdődött, hogy kisajátítottuk a francia telepesek földjét, és azoknak adtuk, akik megművelik* — mondotta. — *Jelenleg a földreform második szakaszában napirendre tűztük a nagybirtok felszámolását. Ebben a kérdésben már elvi döntés született, véghez vitele 1967 folyamán kezdődik meg.* (Tanjug)

Japán nem vesz részt a manilai értekezleten

Ferdinand Marcos Fülöp-szigeti elnök Japánban tett látogatásának befejeztével hétfőn visszaérkezett Manilába. Japánban hosszas tárgyalásokat folytatott Szato japán miniszterelnökkel, megvitatta vele a vietnami helyzetet és ismertette azt az általa előterjesztett javaslatot, hogy Manilában tartsák meg a vietnami agressziót részt vevő országok konferenciáját. Szato közölte Marcosszal, hogy *Japán nem kíván részt venni e konferencián.*

Marcos Manilában hétfőn bejelentette, hogy az eredetileg október 18-ra kitűzött úgynevezett „manilai békeértekezletet" néhány nappal elhalasztják.

Megbízható források közölték, hogy az időhaladékot Washington kérte. (MTI)

A francia nemzetgyűl szenátus a június 30-a szünet után hétfőn r ülésszakát. A jelenleg telben ez az utolsó ülé 1967 márciusi képvise sok előtt. Mint emlé legutolsó nemzetgyűlés sok 1962-ben voltak, a gaulleisták és szö megszerezték a többs

A mostani ülésszak sabb teendője az 196 ségvetés megvitatása ment saját lelépésén szítése. A költségvetés vi... így főleg pártpolitikai szerepe van a tavaszi nemzetgyűlési választások előtt. A képviselők és a pártok vezetői elmondják programjukat, ígéreteiket újraválasztásuk érdekében. A nemzetgyűlés ülését ezért joggal nevezik „a lelépés és az ígéretek ülésszakának".

K. I.

Elnökválasztás Brazíliában

Hétfőn Brasiliában összeült a kongresszus, hogy megválassza az ország új köztársasági elnökét. Az egyetlen jelölt a jobboldali Nemzeti Megújulás Szövetségének jelöltje, Arturo Costa e Silva marsall, volt hadügyminiszter. Az ellenzék bojkottálja a kongresszusi választást. (MTI)

McNamara Dél-Vietnamba utazik

A Pentagonban hétfőn bejelentették, hogy *McNamara* hadügyminiszter szombaton egyhetes látogatásra Dél-Vietnamba utazik. Útjára elkíséri *Wheeler* tábornok, a vezérkari főnökök egyesített bizottságának elnöke, *Sylvester* hadügyminiszter-helyettes és *McNaughton* hadügyi államtitkár.

McNamara immár nyolcadik vietnami látogatása során a hadműveleti zónában felkeres amerikai katonai egységeket és megbeszélést folytat *Cabot Lodge* amerikai nagykövettel, valamint *Westmoreland* főparancsnokkal. (MTI)

Magyar Hírlevél
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1966 OKT
NÉPSZABADSÁG

A ... rium meghívására a... k Köztársaság mező- és erdőgazdasági minisztériumából hétfőn hat-

HONVÉ

Letették az esküt a honvédfiatal megkezdése előtt egyéves katon Képünkön: Elvonulnak

(Friedma

Nagy Ferenc népművész

Tabon él. Kapoli emlékdíjat kapott az országos faragókiállításon Balatonlellén

Ridey Gábor: Kiállítási kalauz

Nyszava 1970 VIII. 9

Nagy Ferenc

Kiállításon vesz részt, Szegeden

A. L. Két Kiállítás nyílt Szegeden

Délmagyarország, Szeged, 1970. máj. 1.

Nagy Ferenc

A debreceni Képzőmův. Szabad-
istlában tanított

Magyari Vilmos: Fiatalok studiója
1970

Hajdu Bihari Napló 1970 IV. 18

Nagy Ferenc

Major Lajos: A faragókés művésze (Nagy Ferenc tabi faragó) - Népszabadság, 1966. okt. 4.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.ért. 1969. 3.sz. 243-284. l./

261. l.

Nagy Ferenc

és Nagy Zsigmond a bélapátfalvi kemény-
cserépgyár bérlője a századforduló körül.

Molnár László: Tematikus ábrázolások keménycserép
tányérokon. /Müvtört.Ért, 1969. 2. sz., p. 148-
159./

p. 154.

Nagy Ferenc

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRLAPKIADÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SOMOGYI NÉPLAP

1970 SEP 18

— Két somogyi képzőmű-
művész portréja. A Népmű-
vészet Háziipar című lap
szeptemberi száma bemutat-
ja Nagy Ferenc Kapoli-díjas
faragóművészt és Tamás
László kaposvári keramikust.

... ...ssage: ez a roman-

Nagy Ferenc
faragó

Tabi faragó, dombonían
megmunkalt dolozait mu-
tatta be.

Boross Marietta: id Kapoli Antal...
Múvészet, 1969 november - 38 la.

MDK

Nagy Ferenc festő

Szegeden dolgozott a 40-50 es években. Münchenni képzettségű. Portrékat és a temeskózi falvaknak templom képeket festett. 186 old. Műhelyétől sok művész került ki.

Szelesi Zoltán: Adatok Szeged XIX.századi képzőmüvészetéhez. 180.o.

A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve, Szeged.1957. Szegedi Nyomda Váll.1957

Nagy Ferenc M.D.K.

tustó

A Napló e számában meg jelent „Tavasz" c. tusrajza. } repr

Napló 1961. márc. 20. - 4. lap

M.O.K.

Nagy Ferenc

a Ref. Kollégium tanitóképzőintézetében

A Debreceni Képzőművészeti Szabadiskola nyári tanfolyámnak előadója, 1948.

az iparmüvészeti rész előadója

a rajz és kézimunka tanára.

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 1[illegible].

A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.

Bp. 1965.

Nagy Ferenc
/1892 - /

Debrecenben müködő müvész.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk. Bőgel József/
1961. Debrecen. 61.l

Nagy Ferenc

Debrecenben az 1946-ban alakult szabadiskolán müködött

Képzőművészetek Debrecenben. /szerk. Bőgel József/
1961. Debr. 58.1

MDK

Nagy F. Antal festőmüvész

A párizsi "Union Internationale des Beaux-Arts et des Lettres" tiszteletbeli tagjai sorába választotta.
Lebrun francia köztársasági elnök arcképét festette.

Cikk: Magyar müvészek francia kitüntetése.

Pesti Hirlap 1936.febr.1. 12.o.

MDK

Nagy F.Béla

Mai magyar kerámia, kiáll. Siklósi várban
1968.
Janus Pann.Muz. füzetei 14.sz.

MDK

Nagy Fekete Béla

Kiállitási kritika

Népszabadság 1968 szept.14.

MDK

Nagy-Fekete Béla

Este az ablakban, szén

Bika, szén

Csendélet, kr.

Szocialista képzőm.csop.kiáll. 1934-44.

1964. N.Gal.

Nagy Fehér Béla
építész

M.D.V.

A Szocialista Képzőművészeti
„Csoport" alapító tagja volt

Vértes György: Művészek a szabadságért
Élet és Irodalom, 1962. márc. 17 — 9 l.

Nagy/Fekete/ Béla

A Vasvári utcai értekezletek résztvevőiből alakult kommunista sejt tagja.

Erdős László: Valami készül Bp. 1964. 14. l.

Nagy Fekete Béla

Csendélet /repr./

Erdős László: Valami készül Bp. 1964. Képjegyzék.

MDK

Nagy Fekete Béla [ ]

Erőszége volt a Csoportnak.

Rózsa Szyula: A Szocialista Képzőművészek Csoportja 8

Népszabadság, Bp. 1968. szept. 14.

Nagy Ferenc
/1892 – /

Debrecenben a Művészház megalapitására összeállitott albumhoz 1 grafikai lapját adta.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk. Bőgel József
1961. Debrecen 55.l

/dobi/ Nagy Ferenc

Debrecenben az Ajtosi Dürer Céh megalapitásában részt vett. A debreceni ipari szakiskola ,üter,ének rézkarc levonó gépén dolgozott.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk Bőgel József/ 1961. Debrecen. 68.l.

Nagy Ferenc

1932. debreceni Müpártoló Egyesület téli kiállitásán szerepelt.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk. Bőgel József/ 1961. Debrecen. 70.l.

Nagy Ferenc

1946. jun. 22-30. "Debreceni Napok" kapcsán rendezett kollektiv kiállitáson szerepelt.

- A képzőmüvészetek Debrecenben /szerk.Bőgel József/
1961. Debrecen 58.l.

Nagy Ferenc

Erdőhorvátiban, Alsózsolcán fest és rajzol Dienessel. Tekkibányán Oláh Istvánnal. Martonyiban Bánszky Tamással rajzol, néha Füzéren.

Nyári szünidében a Tisza-melléki vidéket festi.

Debreceni utcarészleteket.

A Müpártoló Egyesület pénztárosa, bőrdiszmunkákat is készitett.

A képzőmüvészetek Debrecenben /szerk Bőgel József/

1961. Debrecen 76.1

Nagy Ferenc
1892 -

Toroczkaival tanitott a debreceni kereskedemi társula polgári fiuiskojában.
A Müvészház grafikai kollektivájának tagja.
1920. Franciaországból jött haza.

A képzőmüvészetek Debrecenben /szerk Bőgel József/ 1961.Debr. 74.l.

Nagy Ferenc

Olajütő /repr./

Ex libris /graf/ repr.

A képzőművészetek Debrecenben /szerk.Bőgel József/
1961. Debrecen **Képjegyzék**79. 126.

M.D.K

Nagy Ferenc
népművész

A VIT népzőművészeti nagy díjamak
nyertese.

—: Magyar művészek a VIT...

Dunántúli Napló, 1955 aug 7 - 3 lap

Nagy Ferenc

Mg. F. 19. 2.

Hvorapet jestett mellékem - tinai molnár.

Ányakvi sz.: .....

r: .....

cim: .....

ktárgyak: .....

olyam: ..... Vallás: ..... Szül. év.: .....

ktárgyain kivül tud .....

.....

nitást vállal: helyben — vidéken.

pott-e már állást a Segitőtől és milyen esetekben: .....

gjegyzések: .....

Nagy ferenc, népművész, faragó mester MDK

1955-ben, Varsóban a népművészeti alkotások nagydíját kapta meg a tabi faragó, a 35 éves Nagy ferenc. Azóta is több kitüntetést kapott.

Nyilatkozata.

Major Lajos: A faragókés művésze 4

NÉPSZABADSÁG Bp. 1966. okt. 4.

M.D.K.

+8

Nagy Ferenc, népművész

csontfaragásait említi:

- Kósa -: Egy kiállitás, melyet nem lehet elfelejteni.

Somogyi Néplap, Kaposvár, 1956. aug. 12.

M.D.K.

Nagy Ferenc, népművész

+1

faragványai is ki voltak
állítva a „Dunántúli Nép-
művészek Kiállításán"
Fonyódon.

Somogyi Néplap, Kaposvár,
1956. jul. 18.

N.D.K.

Nagy Ferenc épitész

/Dunaujvárosi Tervezö Iroda /

100 fös bölcsöde kiviteli tervei / Dunaujváros /

Szmuk János: tervfeladati szinten

repr.

Magyar Épitömüvészet 1964/3. 26-27.l.

Nagy Ferenc M.D.K.

Kisérleti

Orvostudományi Kutató Intézet , Budapest egyik

főépitésvezetöje / Társa: Komáromi Zoltán /
Épitész: Kemper Ervin

Magyar Épitömüvészet 1964/2. 47-49.l.

M.D.K.

Nagy Ferenc

Hiradástechnikai Gyár /BHG/ Budapest egyik főépítésvezetője / társa: Horváth János /

Tervező: Arnóth Lajos-Dr. Szendrő Jenő

Építésvezető: Molnár János repr.

Magyar Építőművészet 1964/2. 18- 23.l.

NDK

Nagy Ferenc szobrász népművész

a fesztivál nagydíját kapta

Megnyitották a VIT képzm.kiáll.-át. Magy.Nemz.

1955. aug. 4. 2.l.

MDK

Nagy Ferenc

III. Ipar- és Népművészeti kiáll. Iparmüv. Muz.
Bp. 1955. 13 l.

MDK

Nagy Ferenc

népművész

~~képkészítésre~~ Fiatal Képző- és Iparművészek kiáll. Ernst Muz. 1955. jun.

Nagy Ferenc, Tab
611-612. Doboz, fafaragás
613-619. Barackmag, "

Ernst muzeum. I. iparmüvészeti kiállitás. 1952.
19 l.

1764-1769-ig a jelenlegi, a
közelében, keletelve, mivel
mót nem volt már érdemes mi

Taiczer Mihály kömüve
forintért vállalja és kezdi
lennek bizonyul, ezért 1767
Ferenccel egyeznek meg ujab
régi mester csak a főfalaka
rakott s az oszlopokat sem
készitett. Fiszterer Paur L
ban készíti el a boltozatot
épitését 1769-ben befejezi.

~~A templom dombon épült~~
~~repedések mutatkoznak.~~ A sz
Jellege: Barokk, épült 1764
Külseje: Homlokzata három r
középső rész falsávval van

MDK

Nagy Ferenc 3000 frt I. dij

Megnyilt a fiatal képzőművészek és iparmüv. kiáll.
Magyar Nemzet. 1955. jun. 12.

MDK

pécsi székesegyház falképei

Nagy Ferenc VIT. díjas.

Faragott doboz, reprodukció

III. Magyar Iparművészeti és Népművészeti Kiállítás Iparművészeti Múzeum katalogusa, Bp.1955.
54 lap

MDK

Nagy Ferenc [festőművész]

(Felsorolásban említve.)

Taar Ferenc: Megyénk kulturális életéről.
Alföld, Debrecen, 1955. júl.-aug.,
VI. évf. 4. 12. 102. 1.

MDK

Nagy Ferenc (festőművész)

Régi udvar c. vászna szerepelt a debreceni Déri Múzeumban 1955 októberében rendezett képzőművészeti kiállításon.

Vádár Zoltán: Debreceni képzőművészek kiállítása.
Alföld, Debrecen, 1955. 6. és 1956. 1. összevont szám. VII. évf. (1956. jan.-febr.) 76. l.

Nagy Ferenc fazekas M.D.K.

A miskolci fazekasék irataiban nevepel neve. (1834)

Domanovszky Gy: Mezőcsáti kerámia. Bp. 1954

20

M. D. K.

NAGY Ferenc festő és aranyozó
(Szegedi mester)
Békés rk. plébánia t. főoltár és a
mögötte levő ívezet,
Bellért Péter kertaragóval
1853.

Dúrkó: Békés nagyközség tört.
Békés, 1939 126. l.

Nagy Ferenc, népművész

MOK

Faragott dobozokat állított ki a Régiposta utcai bemutató teremben.

Szabadi Sándor: Szépség és harmonia 8.1

NÉPSZABADSÁG, bn. 1961. dec. 14.

Nagy Ferenc MDK

edény- festő , kivitelező

A Zsolnay-gyár müvészeti munkáiban közremüködött 1906-tól.

67.o.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár müvészete

Pécs. 1959.

ADU

Nagy Ferenc (képzőművész)

Szerepel a Műpártoló Egyesület (Debrecen) 1932. évi téli katalógusában.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéből.

Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. 200. l.

MDK

Nagy Ferenc, a varsói VIT nagydijas tabi faragó

a Népművészek Szövetkezete tagja

Szerepelt a HISZÖV és a Népi Iparművészeti Tanács által 1956 jul 29-től aug. 5-ig rendezett kiállitáson.

Kiss I. Sándor: Dunántuli népművészeti kiállitás Fonyódon.
SOMOGYI NÉPLAP, Kaposvár. 1956. jufi. 26.

Nagy Ferenc MDK

Ex Libris Kiállitás Debrecenben.

Magyar Iparmivészet 1928. 207.o.

MDK

Nagy Ferenc

Kiállitott a Déri Muzeumban 1957 Dec. 15-én megnyilt kiállitáson.

Dr. Tóth Ervin: A Hajdu-Bihar megyei képzőművészek grafikai és kisplasztikai kiállításáról.
HAJDU-BIHARI NAPLO, 1957. dec. 25.

MDK

Nagy Ferenc

Szerepelt a Hajdu-Bihar megyei képzőművészek nek 1957 okt-20-án megnyilt őszi kiállitásán.

Hajdu-Bihari Napló. 1957. okt. 20. és okt.16
/Hiranyag./

MDK

Nagy Ferenc

müncheni képzettségü festő

1840-50-es években Szegeden müködött.

Portrékat és a temesközi falvak részére templomképeket festett.

Szelesi Zoltán: Károlyi Lajos.
Különnyomat a Móra Ferenc Muzeum évkönyve 1958-59 évi kötetéből. /143-189. lap/

143.l.

MDK

Nagy Ferenc
a népművészet mestere

csontfaragásaival a varsói Vit-en
elnyerte a Vit díjat. Most Tab-Kőszegben
házi múzeumot rendez be.

Mozaik
Népszava 89 évf 299 sz. 1961 dec 12.

MDK

Nagy Ferenc

Öregasszony, vf.

Képzőm.Főisk. ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

13. 1.

MDCX

Nagy Ferenc festő

(Toroczkai Osvald korbársa. Futó-
lag említve.)

Tóth Ervin: Fejezetek a debreceni
grafika újabb évtizedeiből.
Alföld, Debrecen, 1960. 1. sz. 121. l.

MDK

Nagy Ferenc (festő)

(Futólag említve.)

Tóth Ervin: Fejezetek a debreceni grafika újabb évtizedeiből.
Alföld, Debrecen, 1960. 1. sz. 121. l.

MDK

Nagy Ferenc (festő)

Karatavasz c. képe szerepelt a Déri Múzeumban (Debrecen) november 22-én megnyílt őszi tárlaton.

Y dth Ervin: Őszi tárlat 1959.
Alföld, Debrecen, 1959. 5-6. sz. 111. l.

MDK

Nagy Ferenc (festő)

Emlékezve: nagyerdei tájképei.

Tóth Ervin: Őszi tárlat 1959.

Alföld, Debrecen, 1959. 5–6. sz. 108. l.

MDK

Nagy Ferenc (képzőművész)

Libakert, Nyírfacsoport, Piac c. művei szerepeltek a Hajdú-Bihar megyei képzőművészeti munkacsoport 1960. évi őszi tárlatán.

Kiss Katalin: A tárlaton szereplő művek szemléje.

Alföld, Debrecen, 1960. 6. sz. 70. l.

Nagy Ferenc

MDK

asztalosmester

az 1780-1800 évek között a debreceni ~~ás~~ asztaloscéh bejegyzett mesterei között szerepel.

Sternegg ~~[illegible]~~ Mária: Iróalmáriumok Debrecenből. Ip.müv.Muz. Évk.III-IV. 1960. 35-48.1. 45.1. 15. jegyz.

?

MDK

Nagy Ferenc (képzőművész?)

(Bakoss Tibor debreceni tanítványa-ként említve.)

Tóth Ervin: Szemtől szemben Bakoss Tibor képzőművészeti hagyatékával.

Alföld, Debrecen, 1961. 1. sz. 93. l.

MDK

NAGY FERENC

Anyagi hozzájárulás a Debreceni Müvészház létesitéséhez.

Menyhárt József: Emlékezés Thoroczkai Oszvaldra.

A Debreceni Déri Muzeum Évk. 1958-59. p. 169

Debrecen 1960.

Nagy Ferenc

MDK

Elkészült a debreceni művészeknek a Déri Muzeumban 1956 okt. 7-én kezdődő őszi tárlatára.

Kapusi Erzsébet, Fábián Sándor: Az Őszi Tárlat előtt.

Hajdú-Biharmegyei Néplap. Debrecen. 1956.okt.3.

Nagy Ferenc, építész MDK

1958-ben végezte az egyetemet a fiatal szolnoki építész. A szolnoki Szigligeti Színház átalakítási és felújítási munkáinak építészeti tervezését rábízták.

Salamon Pál: Fiatal gárda 2-3.1

NÉPSZABADSÁG bn. 1962. márc. 28.

011

mdk

Vagy Ferenc népmüvész

Kürtje és csontkupája

Láncz Sándor: Háromkiállítás

Népmüvelés, 1956 év 9. sz 54. l

mdk

Nagy Ferenc

faragó Vit díjas népművész

A Népművészet Ly Mesterei.

Népművelés, 1956. 9. sz. borítólapbeleje.

mdk.

Nagy Ferenc népművelő falugó. Tab.
(Vit nagydíjas)

Kürtje nyerte a 2. díjat

Lengyel György: Magyar Szovjet barátság gondolata a népművelésben.

Népművelés 1956. 6. sz (Záróborítólap belsején)

Nagy Ferenc

MEK

Szerepelt a tárlaton.

Erdei képei.

Dr. Tóth Ervin: A Hajdu-bihar megyei képzőművészek munkacsoportjának Őszi Tárlatáról.

HAJDU-BIHARI NAPLO. 1957. okt. 27.

MDK

Nagy Ferenc

Képei jan. 1-ig megtekinthetők a Déri Muzeumban.

--: Megnyilt a tiszántuli képzőművészek grafikai kiállitása.

HAJDU- BIHARI NAPLO. 1957. dec. 17.

Nagy Ferenc

népművész

lárd

Szabad Művészet

1955. 329. l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Nagy Ferenc

NÓGRÁDI NÉPÚJSÁG

1962 OKT 10

4

1021

Tárlat előtt...

VII.

Az idősebb festőgeneráció képviselője Salgótarjánban Nagy Ferenc, a Rákóczi úti általános iskola rajzszakos pedagógusa. Nevével a megyei tárlaton már hosszú esztendők óta nem találkozunk, de azok a képzőművészek, akik itt élnek, tisztelik, becsülik és számon tartják korábbi munkássága alapján.

Nagy Ferenc a képzőművészeti főiskolán Rudnai Gyula növendéke és tanársegédje volt s hányatott sors után 1938-ban került Salgótarjánba.

— Mi az oka, hogy lassan immár egy évtizede nem mutatkozik alkotásaival a nyilvánosság előtt? — ezzel a kérdéssel kerestük meg s mindjárt azt is tudakoltuk; számíthatunk-e rá a napokban megnyíló megyei tárlaton?

— Jó néhány esztendővel ezelőtt igen nagy elhatározás megvalósításába vágtam: műtermet építek. A munkát szinte egészében magam végeztem, s mert az anyagi lehetőségek is korlátoztak, sajnos, elég lassan haladtam. Most már ott tartok, hogy a villany szerelése s a légfűtés megoldása van hátra s egy-két hónap és kész van minden. Az az igazság, hogy az építés évei alatt jóformán semmit nem festettem. Az a típusú alkotó vagyok, aki képtelen dolgozni, ha mozognak körülötte. Ne értsék félre, a műterem korántsem elefántcsonttorony számomra, de roppant nagyigényű művészetet akarok megvalósítani. Olyan elgondolásaim vannak, amikhez műteremre van szükségem és szívesen látom a budapesti és vidéken élő művészbarátokat bármikor, még garázs is rendelkezésre áll az érkezőknek. Műtermemet olyan centrummá szeretném fejleszteni, ahol a művészek találkozása egymásra frissítő, ösztönző hatással van. A belépésre azonban egyetlen dolog jogosít: a művészetet szentnek kell tekinteni.

— A mostani kiállításon még nem jelentkezem, — hangsúlyozom, ez az építkezés iszonyú munka volt, de most már rövidesen teljes energiával adhatom magam az alkotásnak s egy év múlva lesz mit mutatnom. Én valóságos „alkoholistája" vagyok a művészetnek, ahogy az alkoholistát nem lehet lebeszélni az italról. Úgy érzem, telítve vagyok alkotó kedvvel. Ez az üvegfelületű, háromszintes, tetőteraszos műterem minden szükséges adottságot biztosít a munkámhoz s szívesen látogatott helye lesz sok képzőművész társamnak is, akiket szívesen hívok, várok, hogy véleményt cseréljünk a magasszintű tevékenység javára. Ennek érdekében, — anélkül, hogy családomtól megvontam volna a szükségeseket — feláldoztam minden anyagi erőmet, de célhoz értem s a jövő évi tárlatokon most már a művek beszéljenek majd, hogy érdemes volt-e az erőfeszítés. Legyen szerencsém tehát az 1963-as kiállításokon.

órház részére kért agot

kítható acélszalag gyártását kérték év végi határidőre. Az alapozási munkák gépesítésével azonban jelentős előnyre tettek szert az építőmunkások, s így előbbre kellett hozni az acélszalagokból készülő ajtó és ablakkeretek gyártásának idejét is. A salgótarjáni hideghengerészek eljesítették a kórházat építő szakipari vállalatok dolgozóinak kérését, és soron kívül legyártották az év végi határidőre kért acélszalagot. A nyolcvan tonna acélszalag hétfő reggelre már elhagyta a gyárat, sőt még ezen a napon megérkezett az ajtós ablakkereteket gyártó vállalat telepére.

Önkiszolgáló étterem lesz a Nemzeti

Egy alkalommal már hírt adtunk arról: a Nemzeti Étteremet önkiszolgáló étteremmé kívánják átalakítani. A tervet az tette időszerűvé, hogy a városfejlesztés során, előbb vagy utóbb, a gyorsbüfé is a lebontás sorsára kerül. Igaz, hogy ugyancsak a fejlesztési tervben szerepel egy korszerű bisztró létesítése is a városközpontban, de amig annak kivitelezése megtörténhet, gondoskodni kell olyan étteremről, ahol gyorsan nagy tömegek étkeztetését le lehet bonyolítani.

Az új önkiszolgáló étterem terve a megvalósítás stádiumába érkezett. Az engedély a Nemzeti Étterem átalakítására megérkezett. A Nógrád megyei Vendéglátóipari Vállalat a helyszínre szállíttatta a különböző berendezési és felszerelési tárgyakat: az éttermet a többi között korszerű melegpulttal látják el. A probléma a legutóbbi időkig az építőipari jellegű munkák megoldásában jelentkezett. A Nógrád megyei KISZÖV ugyanis erre a salgótarjáni lakáskarbantartó kisipari termelőszövetkezetet jelölte ki, amely azonban túlterheltségénél fogva a munkát nem vállalta. A legutóbbi értesülések szerint a Pásztól Építőipari Ktsz fogja elvégezni ezt a feladatot: már elkészítették a terveket és a költségvetést is. Ha semmi akadály közbe nem jön — s reméljük így lesz — az önkiszolgáló Nemzeti Étterem, amely estére megmarad zenés szórakozó helynek — november 1-én megnyílik.

A brazil autóiparról

Brazíliában igen fejlett az autóipar. Az 1957-től 1961-ig terjedő öt év alatt a brazil autógyárak 274 400 személykocsit, továbbá 192 306 teherkocsit és autóbuszt állítottak elő. A brazil autóipar 150 ezer munkást foglalkoztat, exportja a többi dél-amerikai országba és Portugáliába irá-

Nagy Ferenc

Szövetkezeti Hirlap

1957 AUG 8.

470

Egy fiatal népművész a VI. VIT-en

Ki ne olvasná szívesen, sőt szívdobogva naponta a moszkvai VI. VIT eseményeiről szóló írásokat? Azt hiszem, mindenki szeretettel gondol az olvasás közben arra: milyen jó is lehet ezeknek a fiata-

loknak s büszkeség tölti el, ha eszébejut, hogy a magyar fiatalok is velük ünnepelnek, velük örülnek, velük énekelnek.

Velük örül ez a fiatal férfi, e mosolygós kép „eredetije", Nagy Ferenc, tabi népművész is. Nagy Ferenc nevével az V. VIT-en ismerkedett meg a világ: csodálatosan remek, csontfaragásos kürtjével elnyerte akkor a varsói VIT nagydíját. A nagydíj jutalmaként vesz részt most Nagy Ferenc népművész a moszkvai VI. Világifjúsági Találkozón. A VIT-en szerepel Nagy Ferenc másik remekbeszabott munkája, amelynek faragása a munkás-paraszt összefogást ábrázolja.

Akkor, indulás előtt beszélgettünk vele, elmondta: elődei somogyi pásztorok voltak, tőlük örökölte művészetét. Művészi útja nem volt elejétől kezdve zavartalan: újszerűségével meglepte a múzeológusokat, sokat vitatták e művészeti irány helyességét. 1954-ben a Helyiipari Vásáron, a HISZÖV nemzetközi kiállításán nagy sikert aratott munkáival s az V. VIT-en egyhangú döntéssel ítélték neki a nagydíjat.

— Az a tervem, hogy Moszkvában megnézzek minél több múzeumot, megismerkedjem a csontfaragó művészet legújabb alkotásaival s ellátogassak hasonló népművészeti szövetkezetekbe — mondta elutazása előtt.

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227-651, 221-283

Komárommegyei
Dolgozók Lapja

Jókai-nyomda 1531

A HISZÖV prospektusából

A háziipari és népművészeti szövetkezetek árucikkei messzi országokba eljutnak, hirdetve készítőik tehetségét, ügyes kezét. A HISZÖV most készülő prospektusa erről ad tájékoztatást, milyen sokrétű munkát végeznek ezek a szövetkezetek, hogyan készülnek különféle termékeik. Az alábbiakban néhány képet közlünk a készülő könyvből:

Izsépy Lajos iparművész (Kerámia és Iparművész HTSZ) munka közben.

Műhelylátogatás 1021

„A művészettel csaltam meg őket"

Mottó: „Szégyen énemről nem tudom a lényeget.
Igyekszem hát kutatni lényemet".
(Voltaire)

A városi zajtól félrevonulva, itt fönn a hegyoldalban él egy csöndes, hallgatag művész. Magas, szikár őszhajú ember. Kedvenc gyümölcsfáival foglalkozik, mikor betoppanok hozzá. Barátságosan fogad, betessékel, villaszerű házába. Nemsokára belépünk a szentélybe, a csupa-üveg hatalmas műterembe. Elkezdünk beszélgetni életről és művészetről, Csontváriról és Hégelről — csapong a képzelet, gát nélkül, téren és időn keresztül. Egy gazdag élet filmje pereg le előttem: Nagy Ferencnek hívják, ötvenhat évvel ezelőtt látta meg a napvilágot egy vasmegyei kis faluban, Bögötén. Apja napszámos. A fiatal gyerek már az elemiben feltűnést kelt rajztehetségével. Műveit látva a győri püspök kijelenti:

— Nyolc évig ingyen taníttatom ezt a gyereket!

A Soproni Liceum elvégzése után a Budapesti Képzőművészeti Akadémia növendéke lesz. Mestere Rudnay Gyula, a nagy kritikai realista festő, aki később maga mellé fogadja tanársegédnek. 1935-ben középiskolai tanári diplomát szerez, de nem megy el tanítani, egyedül a festészetnek akar élni. Két évig tengődik egy hónapos szobában, s közben állandóan dolgozik. 1937-ben megfesti „Parasztfej" című olajképét, pályafutásának talán legkiemelkedőbb remekét. Elhatározza: tíz évre elbúcsúzik az ecsettől, mivel úgy érzi, már csak önmagát tudná ismételni.

— Elhatároztam, hogy tudásomat a nevelés területén gyümölcsöztetem, hiszen itt is van tennivaló éppen elég — mondja elgondolkozva.

Jön a nagy világégés a második világháború. Képei elpusztulnak az óvóhelyen, kivéve az előbb említett „Parasztfejet".

1938 óta él Salgótarjánban, a Rákóczi-úti általános iskola rajztanára. Azóta csk egy-két képet alkotott. Azt is inkább a maga számára. S ma újra a régi. Ujra tervez:

— Egy hét múlva megjön a modellem, s akkor elkezdem a munkát — mondja fellelkesülve. Szavaiból kirajzolódik hitvallása, ars poeticája, ez az emócióval teljes lírai önvallomás.

— Szeretem a művészetet, a festészetet, nem kézzel, de szívvel kell alkotni. A hírnév nem érdekelt soha, tudok addig várni, amíg úgy érzem itt az én időm. S akkor kitörök, mint a vulkán, mint fiatalságom idején. Művészeket nem lehet kitenyészteni, aki előbb forintban gondolkodik s csak utána fest, az sarlatán. Saját erejéből kell mindenkinek felszínre hoznia a maximumot. Aki csak a pénzért alkot, az érdekházasságra lép a művészettel, s a könyörtelen idő, szemétdombra veti az ilyen életművet. Azon is vívódom, hogy képeimet egyáltalán aláírjam-e. Shakespeareet nem zavarják, nem ismerik magánéletét, de alkotásai mindennél ékesebben bizonyítják: Nem a pacsirta a fontos, hanem az éneke.

A XX. század művész emberét minden külsődleges romantika nélkül, de modern, nagy belső romantikával tudom csak elképzelni. S ne csak a szűk szakmabelieknek alkosson, a tömegek izlését, erkölcsét formálja, mert ez a művészet igazi célja. Beethoven azért volt géniusz, mert úgy tudott a tömegeknek alkotni, hogy közben a szakemberek elismerését is kiváltotta. A szakács nem főzhet csak a szakácsoknak.

— Sokan kétarcúnak tartanak, mert elhagytam feleségemet és két gyermekemet. De én a művészettel csaltam meg őket! A művész, mint a gyermek, kedves és kegyetlen. Rembrandt eladta felesége Saskia sírját is, Saskiáét, akiről a legszebb portréit festette. A családnak mindig üzemzavara van. Ezért menekültem ki ide a csöndes hegyoldalba. Ha csinálok valamit, akkor végigcsinálom: Pegazusom, minden koloncot ledob, ami utamba áll. A művész kinő családot, barátokat, mindent. Nekem mindegy hogy ki mit hisz, az idő engem fog igazolni. — Arcvonásain az elhivatottság fénye ragyog.

— Mi a véleménye az absztrakt művészetről?

— Akarnok művészet, ha ezen az úton halad tovább, akkor már csak absztrakt lesz, de nem művészet. Csak logika és matematika marad benne. Ami már nem a művészi, hanem a tudományos megismerés körébe vág. Ez az irányzat az egyetemes művészet számára, exkurzió (kirándulás), aminek csak a jövő néhány nagyja veszi hasznát. De jön majd egy nagy összegző, s ő fel fogja használni ezeket az életműveket...

Lassan dél felé jár az idő, csönd van a műteremben. Az ablakok mellett málnabokrok, a művész hetvenhat éves anyja érett málnát szed. Ujra együtt él anya és gyermeke. Mint ötven évvel ezelőtt.

Rozgonyi István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-807
1965 AUG -11
NÓGRÁD

razdat végig, amikor én születtem. Számomra a hely nemcsak a lakásban, a kertben is gond lett. Apám egyedül ásta le a kis fát, a beszakadt kút helyére, közvetlenül a trágyadomb szélén. Bosszankodott anyám a me-

ben.

Halála után azért a mama más helyre telepítette a szemetest. Senkinek nem szólt róla, csak úgy csendben egy kis lócát vert paradicsomos karóból a helyére. Ott pihenget, az lett kedves helye, mert

CSIKÁSZ ISTVÁN RAJZA

ról magasabbra húzódott, a kút karját erősíteni kell, me igen zötyög, s hogy nézzer már: a szomszéd megint fe kapálta a barázdánkat, me az új település egyetlen ve gyesboltjában a régi tulaj, a Erdélyi úr a kiszolgáló és e nagyon jó, mert azóta a fia tal „csipiszek" is pontosa mérnek.

Ilyenkor adtam oda azt a pénzt — tréfásan dugsegélynek neveztem —, ami megmaradt a vonaton. Kevéske piroshasú nem igen volt közte. Tudtam, hogy kevés, de ő sohasem számolta, úgy örült neki, olyan soknak hitte. Gondosan összehajtva csúsztotta zsebébe. Kérni nem kért fillért sem, noha tudta, eldicsekedtem vele: jól keresek. Szerény özvegyi nyugdíját, meg a dió árát — ha adott el, de a legszebb termést általában nekünk küldte — spórolósan beosztotta.

Most anyámhoz utaztam, mert írták: beteg. Kórházban fekszik szegényke. Apró galyat gyűjtött a kertben. Karját megsértette, tetanuszmérgezést kapott tőle. Két vonat ment szombaton délután. Az egyik háromnegyed kettőkor, a másik órával később.

Rettenetes meleg volt. A háromórás jobb lesz — gondoltam, a kényelmet keresve. Most sem tudom miért, az ebédet sem vártam meg és a korábban indulóra váltottam jegyet.

Elaludtam.

Füzesabonyban ismerősökkel futottam össze. Régi prepákkal, akik csak addig voltak gavallérok, édesszájú gyerekek,

matja, ez a rövid idő, amikor nem kell gondolni ismét semmire.

Nem megyek táncolni, vágtam el a vitát percekig tartó, mégis hosszúnak tűnő tusakodás után. Otthon szeretnék lenni, bejárni a kertet. Ott gondolni anyámra, ott köszönni meg neki mindent, csendesen, vagy kiabálva elmondani, amit annyiszor akartam és sohasem került rá sor, mert valahogy úgy restelltem.

Mégsem mentem a kanadai kisházba. Húgomékhoz igyekeztem. Jánosék a kapuig kísértek. Mondták: félóra alatt öltözzem át, várnak. Ha nem leszek pontos, jönnek értem...

A lépcsőn ugyan felmentem, de a húgomékhoz nem csengettem be. Leszaladtam vissza, jártam a várost. A kaszinónál jókedvű férfiak — előbbi kísérőim integettek. — Nem ismertem meg őket.

— Már éppen indulni akartunk, érted! — kiáltották nevetve. Gyere, itt a régi kaszinóba teríttetünk vacsorához. Egyszem nő leszel!

Hogy mondjam meg nekik,

Nagy Ferenc

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227-651, 221-285

K

1956 JUL 26

Dunántúli Napló,
Pécs

10

Dunántúli népművészeti kiáll tás

A dunántúli népművészeti kiállítást július 29-től augusztus 5-ig rendezik meg a fonyódi járási tanács kultúrtermében. A kiállításon fa-, csont- és szarufaragásokat, sárközi, alsószentmártoni, lakócsai és ormánsági szőtteseket, himzéseket mutatnak be.

A Népművészek Szövetkezete tagjai közül idős Kapoli Antal Kossuth-díjas somogyhárságyi, ifj. Kapoli Antal dióspusztai, Breglovics Kálmán pölöskei, Nagy Ferenc tabi, Bognár Károly és István balatonzamárdi faragó iparművészek alkotásai adnak ízelítőt a gazdag hagyományú dunántúli faragóművészet kincseiből.

A népi szőttesek kiváló alkotói Bali Istvánné és Werner Andrásné (Sárközi Népművészeti Szövetkezet) és Maticsányecz Márkné alsószentmártoni sokác szövő, Jakab Sándorné csányoszrói és Borbás Mihályné lakócsai szövő is elküldték munkáikat a kiállításra.

A Népi Iparművészeti Tanács és a Háziipari Szövetség jövőben több vidéki városban — főleg ahol idegenforgalom is van — rendez népművészeti kiállítást.

KISS I. SÁNDOR

Hunyadi János halálának 500. évfordulóján"

A szoborral szemben állva pedig csak ez olvasható: „Hunyadi János".

Orvosi rendelőt kap Mohácssziget

A Magyar Vöröskereszt egy orvosi rendelő teljes felszerelését ajándékozza Mohács sziget lakosságának. Az orvosi felszerelést a Vöröskereszt központja Budapestről július 26-án, csütörtökön indítja útnak. A felszerelést a Vöröskereszt Baranya megyei szervezete akkor adja át a sziget lakóinak, amikor az új orvosi rendelő építése Mohács-szigeten befejeződik.

Fogyasztói

Általában hasznos, hogy az árukon a „fogyasztói ár"-at megjelölik. Ez már eleve megakadályozza a dolgozók becsapását. A fogyasztói ár feltüntetése azonban nem mindig üdvös.

A sásdi tüdőgondozó intézet vezető orvosával, dr. Szabó Leventével utaztam haza. Örömmel mutatta a díszes oklevelet, amelyet jó

Szabad Nép. 1955. aug. 4.

Nagy József

Megnyitották a VIT nemzetközi képzőművészeti kiállítását

A népművészeti alkotások nagydíját Nagy József magyar népművész kapta

Varsó, augusztus 3.

Az MTI kiküldött tudósítója jelenti:

Szerdán délelőtt a varsói Zachetateremben került sor az V. Világifjúsági és Béke-Világtalálkozó nemzetközi képzőművészeti kiállításának megnyitására. *A kiállítás a Világ ifjúsága című folyóirat által rendezett művészi pályázat anyagából készült, 41 országból több mint 2100 festmény, szobor, grafika, fénykép és népművészeti tárgy érkezett be.* A zsüri, amely Uno Valmann svéd művészettörténész elnökletével értékelte a pályaműveket, *mintegy 1600 alkotást tartott kiállításra alkalmasnak.*

Az ünnepélyes megnyitóra sok ország küldöttei jöttek el. A megnyitó beszédet a VIT nemzetközi rendező bizottsága nevében B. Lobo mondotta. Hangoztatta, hogy a kiállítás gazdag anyaga, amely sok művész más és más felfogásában készült, de azonos tartalmú műveit foglalja magában, azt a tanulságot nyújtja a nézőknek, hogy az ifjú alkotók tehetségük legjavát a békéért és a nemzetek közötti barátságért folyó harc szolgálatába állítják.

A bíráló bizottság meghozta döntését a pályázat díjaival kapcsolatban is. Az eredményeket szerdán késő este hirdették ki. A festmények és szobrok pályázatában a VIT nagydíját nem adták ki, de több művet jutalmaztak I., II. és III. díjjal.

Ugyancsak megszületett a döntés a népművészeti alkotások pályázatában is, amelyben nagy magyar siker született:

a fesztivál nagydíját Nagy József magyar népművésznek ítélték.

A díjazott munkák között is több magyar alkotás van. *Lengyel Béláné*, a Népművészeti Intézet munkatársa, aki tagja volt a nemzetközi zsürinek, elmondotta, hogy a népművészeti pályázatra 17 országból, csaknem 700 különféle munka érkezett be. A magyar pályázók közül *Széles Józsefné* decsi népművész II., *Bakai Erzsébet* III. díjat nyert szövött kendőivel.

Nagy József, a VIT nagydíjának nyertese 35 éves, a Somogy megyei Tab községben él. Nincstelen családból származik, már gyermekkorától cselédkenyérre szorult. Csak a háború éveiben kezdett faragni. Előbb kisebb szobrokat készített és később Bognár Gábor érsekszöllősi népművész alkotásai nyomán fordult a népművészeti faragások felé. Különösen csont- és szaru-faragványai ismertek, de dús teremtő fantáziával készült fafaragásai is nagy tetszést arattak a szakemberek és a széles közönség körében. Több műve szerepelt már kiállításon, s néhány alkotását a közelmúltban Moszkvában megrendezett magyar népművészeti kiállításon is bemutatták. Nagy József jelenleg a népművészeti és háziipari szövetkezet tagja. Díjnyertes munkája egy remekbe sikerült ökörszarv-kürt, amely Hunor és Magor mondáját ábrázolja. Nagy József elmondotta az MTI tudósítójának, hogy díjnyertes pályaművét két hónapja készítette. „Nagyon örülök, hogy sikerült elnyernem a VIT nagydíját — mondotta. — A jövőben is szeretnék még több ehhez hasonló nagyobbszabású alkotást készíteni.“

T. 6502.

ején van a vár, aljában pedig a
ortot, melyeken innen hárman
áttérben hegyek hullámzanak. Felira-

325.

12 cm.

140-95

hatalı
dát:

1. E
szerin
tellati
szállít
izrael
130 k
figyel
ségéb
Miutá
hatolt
sától
dult
Sztan
város
irány
A rej
kilom
lött.

2.
parar
pott
tarto
tolt
adott
nek,
gépet
egyik

3.
Sztanke-Dimitrov városától délre fedezték fel és a megállapított nemzetközi jelzések segítségével felhívták, hogy kövesse a vadászgépeket és szálljon le azon a repülőtéren, amelyet a vadászgépek majd megjelölnek. A repülőgép nem engedelmeskedett ennek a felhívásnak, és folytatta útját déli irányba, Petrics városa felé. A vadászgépek, látva, hogy az ország légiterét megsértő repülőgép a határon túlra próbál menekülni, tüzet nyitottak és ennek következtében a repülőgépen a levegőben robbanás történt, a repülőgép összetört és a benne ülő 51 utas és hét főnyi legénység elpusztult.

4. A fenti körülményekből kitűnik, hogy az utasszállító repülőgéppel történt szerencsétlenség oka az alábbiakban rejlik:

a) a repülőgép eltért útvonalától, megsértette Bulgária államhatárát és

rek pusztulása miatt. A bolgár kormány hőn óhajtja, hogy soha többé ne ismétlődjék meg ilyen szerencsétlenség, a maga részéről kideríti, kik vétkesek a katasztrófában, és megbünteti a vétkeseket, minden intézkedést megtesz annak érdekében, hogy ilyen esetek ne ismétlődjenek meg országunkban.

Mindamellett a bolgár kormány úgy vélekedik, hogy ezt csak abban az esetben lehet elérni, ha maradéktalanul tiszteletben tartják a kis és nagy népek függetlenségét, szuverenitását és nemzeti méltóságát.

A bolgár kormány mély részvéttel van a katasztrófa során elpusztult személyek hozzátartozói iránt, és az izraeli kormányhoz intézett jegyzékében kijelentette, hogy hajlandó kártérítést fizetni az elpusztultak családjának, és vállalja az okozott anyagi

Nagy Ferenc

— **Hibaigazítás.** Folyó hó 4-én, a Magyar Távirati Iroda jelentése alapján közöltük, hogy a varsói VIT-en a népművészeti alkotások versenyében magyar népművésznek ítélték oda a fesztivál nagydíját. A díjazott művész neve az MTI technikai hibája folytán tévesen jelent meg a művész neve helyesen: Nagy Ferenc.

Magyar Nemzet

1955 aug. 6

Együtt hagyni

Nagy Ferenc

farago népművész.

K

Szabad Művészet

1955. 405. l.

Diószegi A.: A VIT képzőművészeti kiállításról

nagy díjat nyert.

Varsóban.

Nagy Ferenc
grafikus
Debrecen

lásd

Magyar Exlibris
1936. II. cf 4. sz.
59. l.

Fejé

Bodajk, r. k. tem
Baracs, római ca
Csabdi, toronyro
Csákvár, vértes-
parkban.
Csákvár, római r
Csoór, a kastély
fejérvári os
Csókakő, várrom
Csurgó, római ca
Érd, római caldar
római út.
Isztimér, templo
Kikeritó, római g
Martonvásár, fre
Nagy-Hörcsök, r.
Székes-Fehérvár
püspöki
Faragvány
Faragvány
Faragvány
kapuja a
Papnövelde

Nagy Ferenc

graphus Debrecen

l.

Magyar Exlibris

1936. II. cf. 4. H.

62. l. – 67. l.

A hivatalos másolat

Máthé Eszt

irodatisztnő.

Látta:

Dme

Suhajdy

VII/2

Nagy Ferenc

festő Szegeden

emlitve

Tragorvácsunvérjei

134 l.

CASA EDITRICE LIBRARIA
ULRICO HOEPLI
Via Berchet - Milano

rk

Ihre Bestellung E 5998

Maggiorotti-B
Ungheria ed i suoi arc
im Handel nicht zu hab
Verwaltung des "Museo
lich und wird an Inter
Es wird wohl
Publikation direkt an

Nagy Ferenc

faparagó

lásd

Szabad Művészet

1952. 8 n. 382 l.

MAGYAR KIR. VALLÁS ÉS
KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTER

36908 szám.

F.évi 54 sz. felt
zám a bizottság Gróh Istvá
4000 K. erejéig való megbizá
E javaslatot fed
nem fogadhatom el, de ujabb
nok, ha kimutatást terjeszt
f.évi javadalmának előirányz
gyensuly kelló megoldást nye
Budapesten, 1904
A miniszter h

Nagy Ferenc

debreceni festő

l.

Szabad Művészet

1957. 32. l.

Nagy Ferenc

IV. é

tanári nak

Ferképzőmfoiskolák

1933-34. 46. l

és

le-

e k

ott-

nkálatokért /:42:/ azaz Negyvenkettő

340 - 31
---------szám.
1 - 1929.

Saláth Ferenc altiszt helyettesitése.-

melléklet száma: 0

A Műemlékek Országos Bizottságának, folyó évi augusztus hó 3-án kelt 295. számu felterjesztésére, tudomás és további eljárás végett másolatban kiadom.

Budapest, 1929. évi augusztus hó 17-é

A miniszter rendeletéből:

Nagy Ferenc
rajztanár

Debrecen
Belépett a Rajz-
tanárok Egyesü-
lesebe.
Rajzoktatás
1942. III. évf. 10. sz.
88. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
191 1922 szám
Érk.: 922 V 4 hó

F. T.

Christian Krohg. — *La lotta per la vita.*

MDK.

Nagy Ferenc

Utalások a nyiregyházi Sóstói-Müvésztelepre

Keletmagyarország 1965 májó3o.lap -

Nagy Ferenc az ötvösök kulcsmestere, Nagyszombat, 1689.

Archaeologiai Értesítő
XI. 1877., 264–265.
Thallóczy Lajos: Ötvös-remek a nagyszombati városi levéltárban.

Festészet, táblakép
Miért ?, ifj. Nagy Ferenc

Művészet, II., 19o3. 353.

Művásár.

Nagy Ferenc, ifj., festő

Művészet, II., 1903. 353.

Művásár.

MDK

Nagy Ferenc

Népművészek Szövetkezetének tagja

tabi faragó iparművész

résztvett a fonyódi járási tanács kulturtermében 1956.jul.29-aug. 5 ig rendezett kiállitáson.

Kiss I. Sándor: Dunántuli népművészeti kiállitás. DUNÁNTULI NAPLÓ, Pécs. 1956 jul. 26.

mdk

Nagy Ferenc faragó népművész
(Somogy m. Tab.)
faragott kürtjével
nyerte el a Varsóban megrendezett V. Világ-ifjúsági Találkozó népművészeti nagydíját.

Langyel György: Nagy Ferenc a Vit népművészeti nagydíjának nyertese.
Népművelés 1957. 2. évf. 9. sz. 1-88 l.

MDK

Nagy Farenc [! nyilván: Ferenc]

(festő)

szerepelt a Déri Múzeumban október végén (1958) megnyílt őszi tárlaton.

Tóth Ervin: Debrecen képzőművészeti életéről.

Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec.

111. l.

NAGY Ferenc szobrán

Brestyánszky Ilona: A pásztorfaragástól a nagymű-
vészetig. = Nők Lapja, XXXVI. 5. 1984. febr. 4.
10–11. p. ill

gyelem Képeinek rövid leirása. Posonba, 1836. /reprint kiadás Knapp E. és Tüskés G. utószavával Bp., 1988/

KALMÁR 1971 Kalmár J.: Régi magyar fegyverek. Bp., 1971

KAPOSSY 1922 Kapossy J.: A szombathelyi székesegyház és mennyezetképei. Bp., 1922

KAPOSSY 1924 Kapossy J.: F.A. Hillebrandt 1719-1797. Vázlat. Bp., 1924

KAPOSSY 1924 Kapossy J.: A magyar királyi udvári kamara épitészei Mária Terézia és II. József korában. = Századok, LVII-LXVIII. évf. 1923/1924 /1924/ 585-613

KAPOSSY 1924 Kapossy J.: A Grassalkovichok mint müvészetpártolók. = Napkelet, IV. köt. 1924 304-309

Szeretettel meghívjuk Önt és kedves családját

NAGY FERENC

kiállításának megnyitására

1994. május 13-án /pénteken/ 17 órára

a Szabadidőközpont kiállítótermébe

A kiállítást megnyitja:

B A R C S A I T I B O R

grafikusművész

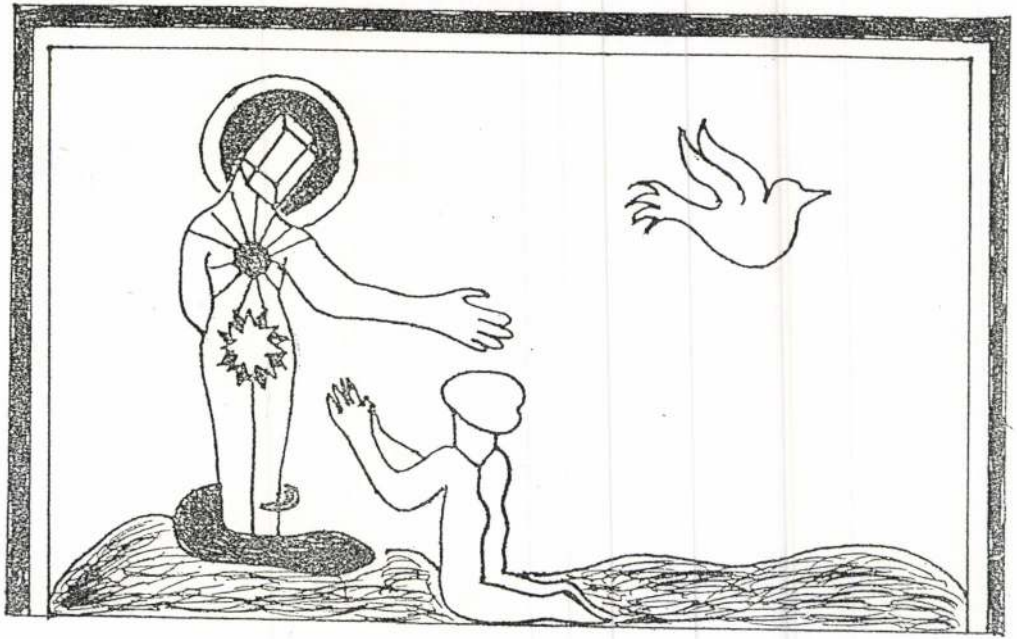

MEGHÍVÓ

NAGY FERENC

MK SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1982 SEP 27

ESTI HÍRLAP

1021

Somogyi pásztorfaragó ősök mintájára vette kezébe először a faragókést Nagy Ferenc faszobrász, a népművészet mestere. A Tabon élő művész hamarosan önálló kiállítóhelyiséget kap a községben. Képünkön: Nagy Ferenc munka közben.

(MTI Fotó — Cser István felvétele)

CDU-
dek
rende

az
len

A
telmében ...
szociáldemokrata miniszterelnök kormányának december 1-én — az új tartományi parlament összeülésekor — *vissza kell lépnie.* Mivel azonban a választáson *egyetlen párt sem* tudta megszerezni az abszolút többséget, Börner kisebbségi kormánya mindaddig ügyvezető kormányként tevékenykedhet, amíg a tartományi parlament nem tud *új* kormányfőt választani. Börner azonnal közölte: kész kisebbségi kormányt vezetni, s megfelelő költségvetést beterjeszteni a munkanélküliség leküzdése érdekében.

A választás egyértelmű

fasisztákkal hasonlította össze a zöldeket, megerősítette: mindaddig nem működik együtt a zöldekkel, amíg azok „nem tisztázzák az erőszakhoz való viszonyukat". (Mint ismeretes, a majna-frankfurti repülőtér erőltetett bővítése és az atomerőművek fejlesztése kapcsán mindkét fél részvételével *súlyos összecsapások zajlottak le Hessenben az elmúlt egy év folyamán.)*

Alfred Dregger, a CDU jelöltje (96,4 százalék volt az összes „érvényes" szavazat az 5 százaléknál kevesebbet elért pártok 3,6 százaléknyi „érvénytelen" szavazatának levonása után),

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

DEC 1 2

/1021

Nagy Ferenc

Búcsú Nagy Ferenctől

Ismét eltávozott körünkből egy idős művész. Nagy Ferenc (1892—1970) debreceni művész volt; nemcsak azért mert itt született — hanem, mert életét a rajztanári, majd szakfelügyelői munkálkodása és művészi tevékenysége Debrecenhez kötötte.

A Képzőművészeti Főiskolát részben a Debrecen város által alapított, részben állami ösztöndíjjal végezte. Tanárai közül főleg Edvi Illés Aladár és Ferenczy Károly hatása alapján bontakozott ki reális szemléletű művészete, amelyet festői naturalizmusnak lehet nevezni.

1917-ben behívták katonának és az első világháború olasz frontjára került. Művészi lelkesedésével ott is talált lehetőséget arra, hogy a festészetnek hódoljon; számtalan műves tisztasággal csengő, szépen komponált akvarelleket festett és őrizgetett mindmáig az ottani tájakról.

Mint már több éven át működő rajztanár az 1924—25. évben végezte el az ötödik évet a főiskolán Rudnay Gyulánál, de főleg Olgyai Viktor grafikai tanszékének volt lelkes látogatója. A rézkarc technikák minden válfajával megismerkedve tért vissza Debrecenbe, hogy aztán itt friss grafikai tudásával nyújtson segítséget előbb az 1924-ben megalakult Művészház grafikai műhelyének, majd mint a Fém- és Faipari Szakiskola rajztanára, a (Dobi) Oláh István körül kialakuló szűkebb grafikai művészcsoportnak. Egyik lelkes indítója volt így annak az igen gazdag és élénk grafikai életnek, amely Debrecenben az 1930-as évek derekán bontakozott ki, és amely az 1935-ben megalakult Ajtósi Dürer Céh körül jóformán az összes helyi művészeket összefogta.

Nagy Ferenc azonban elsősorban nem grafikusnak, hanem festőnek vallotta magát. Nagyon szerette Debrecent és — ha a nyári szünidőkben el-ellátogatott is festőkazettájával a Bükk és Mátra tájaira — főleg itthon találta meg festői mondanivalóit, a debreceni kis utcák és udvarok, a Nagyerdő, az Olajütő nyújtotta témákban. Sorozatos kiállítója volt a helyi tárlatoknak. Soha senkivel nem volt ellenlábas; bárki művészi sikereinek örült. Ismert szerénységénél csak művészetszeretete volt nagyobb.

Pár évvel ezelőtt — 75. életéve körül — szerette volna egy kisebb önálló kiállítással megmutatni még magát. A felmérő zsüri azonban — művészi-emberi szempontokból nem eléggé indokolható módon — elutasította. Súlyos lelki ütés érte akkor. „Mint művész, én már meghaltam" — mondotta keserűen. Ezt a keserűséget hordozta szívében mindhaláláig. Szikár, vékony testét a szeretett város földje most magába fogadja. Nagy műveket nem hagyott maga után, de amiket hagyott, azok szívének és művészi hitének őszinte üzenetei maradnak.

Menyhárt József

Mag

TÜZÉP-telepünkön
és mindenféle építői
Most szerezze be 1971

VÁLASZTÉKBAN KA
... építőanyag-szükségletét! TÜZÉP-TE

palmatep

Szőnyeg-padló

Korszerű, tetszetős, könnyen tisztítható a

PALMATEP FALTÓL FALIG SZŐNYEGPADLÓ.

Gyártja az OGV Palma Gumigyár, Nyíregyháza.

Kapható a RÖLTEX szőnyegszaküzleteiben: V., Kígyó u. 4.; V., Tanács krt. 18.; VI., Lenin krt. 62.; IX., Tolbuhin krt. 11.; OGV gumiáruszaküzlet: VI., Nagymező u. 21.

A közületeket az OGV Kereskedelmi Központ szolgálja ki: VI., Liszt Ferenc tér 10.

A PALMATEP szakszerű leragasztását elvégzi az OGV Szolgáltató és Továbbfeldolgozó Osztály: V., Rosenberg házaspár u. 10.

Állami gazdaságok!
Termelőszövetkezetek!

Szarvasmarha- és sertéstelepek vasszerkezeti, technológiai kivitelezéséhez kapacitást már most biztosítson.

A DEBRECENI

A hajdúsán
vezetőt kere
A húsbolt fo
forint. Erköl
séges. Jelent
ponti irodáj
útiköltséget t
Szakma né
férfi dolgozól
nium öntődéb
zautazást, n
biztosítunk. I
4. sz. Gyáregy
Frangepán u.
Az MHSZ G
érettségivel
vizsgával ren
előadót, 24. é
alább 5 éves
zetői gyakorl
téstechnikai
és Hajdúszob
tek előnybe
korlattal rend
relőt — heges
kezők előnyb
nyugdíjas é
részletes önél
között Debre
alatt.

Mentőápolók
ket, 'valamin
felvesz a Deb

Szakoktatói
séhez pályáza
festő-mázoló,
víz-gázszerelő
kakör betöl
végzettség és
szükséges. Je
Ipari Szakm
Debrecen, Sz
men írásban.

Ügykezelői
ban jártas m
Jelentkezés:
Vállalat, Deb
332-es szoba.

Gépkocsivez
relőt, gyak
gyors-gépírót
Vállalat, Debr
lentkezés a vá
zetőjénél.

A földesi V
zetéssel építő
valamint belső
nali felvételre.

Matrózokat,
kat, hajóveze
hajógépészeke
ségizett fiatalo
gépésszé kép
Folyamszabály
Vállalat Budap
u. 2.

Belső ellenő
könyvelői k
gyors-gépírót,
zetőt és elektr
tőt keres fel
Vállalat. Jele
boszló, Rózsa

Területi gon
vagy segédápo
Szoc. Otthon. I

A Hajdú-Bi
anyagipari és
Vállalat Debr
gépkocsi- és
lamint éjjeliőr

Állami Bizto
sága felvétel
javítóipari gy
gépészmérnök
munkak

Nagy Ferenc

hegedűkészítő az 1840-es években Pesten.

Franz Nagy
Lauten- und Geigenmacher
in Pest 184.

Rütgendorff

447. l.

Nagy Ferenc

Otv.

laid

e

Sze Misk IV, 669

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláirása.

yezem:

.....

...gy helyettesének
...ása.

- Endrényi Imre, Szeged.

Nagy alias Eötvöstgenc

1702. céhmester Nagyszombatban.

Romer Flóris F. A harai ötvöscéhek szabályai. Kázadok. 1877 évf.

810. l.

Nagy Ferenc

ötvös

1689. Nagy Szombat.

Lásd részletesebben Kayár Mihály

A girálti m. kir. adóhivatalhoz

Erk. 1904 ó Február hó 19 á

Nagy Ferenc

ötvös

1803–1805 ig

Miskolcon.

Laid

Füri Sammelt.

Pólya József dr.

festő.

Nagy Ferenc, paraszt

L.: Czóbel Béla

2.

— : Negyven ...

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. ápr. 22.

Nagy Ferenc, Jaszagó

L.: Csiszár Elek

Gerencsér M.: Kellemi 7,

Népszabadság, Bp. 1976. okt. 29.

Nagy Ferenc, faparagó

□ NAGY FERENC fafaragó gyűjteményes kiállítása július 9-én, péntek délelőtt 11-kor nyílik a Magyar Nemzeti Galériában. Megnyitja dr. Pogány Ö. Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója.

— □ Nagy Ferenc

2.

ESTI HIRLAP Bp. 1976. júl. 6.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Budapester Rundschau

1976 NOV 2 2

Ferenc Nagy

RAMA 1021 47/1976

„Die Sacknadel ist mein Werkzeug"

Meister der Schnitzkunst

Ferenc Nagy, Meister der Volkskunst, überläßt es lieber seiner Frau, zu erzählen: seine Kunst ist die Schnitzerei.

Ein Horn: mit geschickter Hand läßt er vor den Augen des Staunenden eine der schönsten Sagen der alten Ungarn, die vom Wunderhirsch, entstehen. Ungewollt fallen einem die Verse János Aranys über die beiden Brüder Hunor und Magyar ein, die, eine wunderbare Hindin jagend, ihre neue Heimat fanden. Aus dem Dunkel längst verflossener Zeiten treten Sagen, deren Helden, die Vergangenheit, eine Vergangenheit ohne Beweise und trotzdem Nährmutter der Gegenwart und Zukunft, ins Heute.

Die Dichtung verwandelte sich in ein Horn und dieses strebt seinerseits die Bereiche der Dichtung an.

Kleine, stämmige Bauerngestalten, in Holz geschnitzt, so wie sie in der Wirklichkeit in der Gegend südlich des Balatons, in Somogy, einem an dekorativer Volkskunst besonders reichen Landstrich, der Heimat Ferenc Nagys, leben. Früher war er Schnitzer in seinem Dorf, in Tab, wo er auch heute wohnt und schafft. Vor genau zwanzig Jahren erhielt er beim Treffen der Weltjugend in Warschau den Großen Preis und wurde später für seine Arbeiten mit dem Titel „Meister der Volkskunst" und zahlreichen Preisen ausgezeichnet. Heute ist er ein weltberühmter Mann.

Aus einem Ochsenhorn geschnitztes Blashorn

Das Blashorn schnitzte er in zweimonatiger Arbeit aus einem widerspenstigen Ochsenhorn, die Bauerngestalten aus Birnbaumholz. Die Gestalt eines alten Mütterchens steht neben den anderen Arbeiten: die alte Tante Etel, die Nachbarin. Sie blieb der Nachwelt, ihren Mitmenschen, auch nach dem Tode erhalten.

Die Hochzeitstruhe — sie verdient separat beschrieben zu werden: Brautwerbung, Hochzeit, Brauttanz mit Hilfe überzeugender und gleichzeitig lieblicher Gestalten dargestellt. Und die sich wie gebrochene Spitzen über das harte Horn ziehenden Schnitzereien! Spitzen, Hornspitzen, hauchdünn und ätherisch — lauter Werke aus der „derben" Hand eines Bauern.

„Die Sacknadel ist mein Werkzeug" — erklärt der Meister — „damit gehe ich dem harten Material zu Leibe."

Was könnte ich ihn noch fragen? Vielleicht das, was auch ein Schriftsteller gefragt wurde: Wie wird ein Roman geschrieben? Die Antwort: Nur das ABC muß richtig verwendet werden.

Ferenc Nagy ist fünfundfünfzig Jahre alt.

Sándor Szabadi

János Kádár, Erster Sekretär des ZK der USAP (2. v. r.), empfing den stellvertretende Regierungschef von Laos, Phoumi Vongichit, PB-Mitglied der Laotischen Revolutionären Volkspartei, Generalsekretär der Laotischen Patriotischen Volksfront (2. v. l.), und Gesundheitsminister Souk Vonsak, ZK-Mitglied der LRV und der LPV (l.). Rechts: István Sarlós, PB-Mitglied der USAP, Generalsekretär der Patriotischen Volksfron

Zu Jahresende wird in Budapest die

neue Metrostrecke

halbe Million Dosen Impf stoff zur Verfügung stand.

Auch dieses Jahr er schien ein Aufruf, sich fü

ausländische Stipendien

zu bewerben. An die Uni versitäten der Sowjetunio und der anderen sozialisti schen Länder werden run 400 Abiturienten aufgenom men. In der Sowjetunio studieren bereits seit 3 Jahren ungarische Stipen diaten an verschiedener technischen und gesell- schaftswissenschaftlichen Fakultäten. Die zweit- höchste Zahl ungarischer Studenten ist in der DDR

Nagy Ferenc, fafaragó

NAGY FERENC fafaragónak, a népművészet mesterének gyűjteményes kiállítását július 9-én nyitja meg a Magyar Nemzeti Galériában Pogány Ö. Gábor főigazgató.

– : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1976. júl. 6.

04

Nagy Ferenc fafaragó, a népművészet mestere,
a Siófoki Városi-Járási Művelődési Köz-
pont kiállítási programjában a művész
tárlata Dudás Juli festővel közösen, sze-
repelt.

Gerencsér Miklós: Szellemi közművesítés Siófokon,
Népszabadság, 1976. okt. 29.

Nagy Ferenc fafaragó

Kiállítása a Magyar Nemzeti Galériában látható.

Kiállítási kalendárium

Szocialista Művészetért, 1946. szept.

NAGY FERENC, festő

1932-ben tanarsegéde volt Rudnay Gyulanak. Jelenleg Salgó tarjanban a gimnazium rajztanara. Szép mütermet épitett maganak, fest is sokat, de kiallitasokon nem vesz részt.
32. old

DIENES ISTVAN: Művésztelep a nyíregyházi Sóstófürdőn 1931-34. 25. old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. V. 4. sz

Nagy Ferenc, fafaragó

Aratóból, népművész

Még egy kiállítás

Regét vésett a tülökbe

A csomagolásnak lassan vége.

— Hogyan leszünk meg citera nélkül? — teszi összesze kezét az asszony. Egy maradt csak: az előszoba falán a 200 éves, agyonnyűtt hangszer. *Nincs annak már hangja.*

Az utolsót, a nagyot, a legdíszesebbet, a legzengőbb hangút — pletykáló falusiak három csoportja az oldalán —, az asztalra fektetik, s búcsúzik tőle készítője, *Nagy Ferenc* és felesége. Egymás után pengetik a nótákat — sokáig nem lesz min zenélniük. Aztán bőröndbe teszik ezt is. Mehet az autóba, indulhat Pestre — dehogy Pestre: *Budára, fel a Várba,* a Magyar Nemzeti Galériába. A honi művészet fényes palotájába, ahol a somogyi fafaragó életművéből rendeznek kiállítást. *Egy élet munkáját láthatja majd az ország.* Bámulatosan ügyes kéz 55 remekét — volna több is, csak nincs elérhető közelben. Az első igazi sikert hozó darabot, a szarutülökbe vésett Csodaszarvas legendáját, Hunor és Magyar regéjét — „nem mutatott volna fán" — például a brüsszeli világkiállításon a mi bemutatónkhoz ellátogató belga király kapta emlékbe.

Mikor ez a tülök 1955-ben a varsói világifjúsági találkozón nagydíjat nyert, idehaza még nem sokra tartották *Nagy Ferencet.*

Ezután kapta csak a legkülönfélébb elismeréseket, díjakat, s lett a *Népművészet mestere.* Pedig a tabi fafaragó, a somogyi pásztorok híres művészetének tudója, akkor már hosszú ideje alkotott. A háborúban egy lőszerraktár őreként kezdte, s mivel társainak tetszett, csinálta tovább, még a hadifogságban is. Hazatérte után viszont ismét aratónak állt, részescsépléssel kereste kenyerét. Csak évekkel később adódott alkalma, hogy rendszeresen foglalkozzon azzal, amit megszeretett: *a tihanyi népművészeti házban szilva-, barack-, cseresznyemagot faragott* — díszes olvasókat készített. A pásztorhagyományt is próbálta folytatni, kísérletezett a különféle eljárásokkal: a karcolozással, a spanyolozással —, de nem illet a kezéhez. Kikötött a fafaragásnál; motívumai általában hagyományosak, mégis mások.

— *Ahogy a pásztorok csinálták, úgy én nem tudtam sosem . . .*

Úgy nem, másként igen: ahogy ő érezte, látta a világot. A faragott dobozka — sótartónak készítették a régiek — tetején kos, róka, bika, vaddisznó. Egy ládikó oldalán, tetején a teljes élet: születés, házasság, halál. Egy újabb szarutülkön *Patkó Bandi története,* aki halálosan meglőve elárulja a neki vizet adónak, hova rejtette zsákmányát. További történelem: *a Lehelhistória* — egy darab szarura hímezve.

— Meg is róltak miatta, hogy kínai hatás, olyan mint az elefántcsont. Valóban az, de miért kellene mindig a múltat másolni? Az ember a hagyománytól indul el, de *maga ellen vét, ha nem törekszik többre.*

A figura nála már nem disz, nemcsak motívum, mint a virág, hanem élő, egyéni karakterű, lélekkel bíró. A *Siratók,* ez a négyalakos kompozíció hangulatával tökéletesen átélheti a városi emberrel a számára idegen, döbbenetes halottbúcsúztatást. A siratókat is elvitte az autó, de maradt a vitrinben még néhány tucat társuk.

— Ezek már a hagyatékom darabjai. Majd ha nyugdíjasok leszünk, akkor többet csinálok.

Addig még öt év. Addig *Nagy Ferenc* és felesége faragja a szövetkezetnek a mintákat dobozokra, tányérokra — három héten át, hajnaltól késő estig. A negyedik hét a gruspánfaszobroké. A szekrény tetején két elkezdett forma: amolyan *Erős János* az egyik — két kezét zsebre dugó peckes legény —, hosszú szarvú bika a másik. Ha készen lesznek, beállnak az üveg mögé a polcra, *s várják vissza Budáról a többieket.* Türelemmel kell lenniük egy ideig. A július elején nyíló galériabeli kiállítást egy másik követi majd, már közelebb hozzájuk: a Balaton partján, Siófokon.

Szöllősi Ferenc

300-as család öregjeinek itt adjuk meg a *végső tiszteletet.*

Itt: a 11-es Volán járműbontó üzemegységében, Szekszárd mellett.

— Mikor öregszik a busz?

A diagnózist *Sebők László* üzemigazgató fogalmazza meg:

úráznak
íntúlon

össze a százhalombattai nidőre, a közlekedési sza- Kéthetes kirándulásra in- tagjai. Sopron—Győr— tvonalon ismerkednek ha- *víziflottillások* csaknem há- és két motoros kísérővel víziúttörők túrájához a csó- Vállalat adta.

keket a sebességváltókat, az alumínium és más színesfém alkatrészeket, az égőket, a szélvédő üvegeket külön-külön tároljuk.

Ez a járműbontó kapacitásával az egyetlen, az országban, 1971-ben épült. A még használható alkatrészek értékesítésével az Ikarus legújabb, 200-as típusú autóbuszaiból *a vállalat évente 25 újat vásárolhat.* A bontási anyagokat elsősorban vállalaton belül használják fel, de a telepeken bárki vásárolhat. Akváriumnak ablaküveget, víkendházhoz dekorlemezt, s ha valaki igényli, vehet hathengeres motort is.

BONTANAK – MENTENEK

— Milyen érzés mindig csak rombolni?

— *Bontani kérem... s azt is tudni kell.* Ötvenketten dolgozunk. Szerszámunk a közönséges hidegvágó, a

lalat már hozzákezdett a tisztítómű építéséhez, *a büntetés egy részét elengedik.* Így minden üzemnek *érdeke* minél gyorsabban tisztítóberendezést felszerelni.

A rendeletek *különbséget tesznek a szennyező és a mérgező anyagok között.* Az első kategóriába tartozik a lúg, a sav, az olaj és a zsír, a másodikba a ciánszármazékok és a nehézfémsók.

Minden méregvásárlási engedélyt *láttamoztatni kell a vízvédelmi osztályon.* Így a vállalat már eleve tudja, hogy melyik pesti gyár milyen és menynyi mérgező anyagot használ fel. Ez *fontos kiindulóalap az ellenőrzésekhez, vizsgálatokhoz.* Természetesen magánszemélyek — kisiparosok — sem vásárolhatnak mérget anélkül, hogy azt be ne jelentsék a Csatornázási Műveknek. A vízvédelmi osztály *őket is ellenőrzi,* s ha szükséges, ugyanúgy bírságot fizetnek, mint a vállalatok.

NAGY FERENC, festő

1932.ben Nyíregyháza polgármestere levelet intézett Rudnay Gyulához és kérte,hogy 5 tehetségés növendékét jelölje ki,mert azokat nyárra meghivják Sóstóra. Ezek: Czene Béla,Maronyák József,Nagy Ferenc,Wohl Zoltán és Hikády Erzsébet voltak. 27.old

DÉNES ISTVÁN: Művésztelep a nyíregyházi Sóstófürdőn 1931-34. 25.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. V. 4.sz

Nagy Ferenc, faragó

● KIÁLLÍTÁSOK. Pécsett, a Színház téri galériában a pécsi grafikai műhely alkotóinak munkáiból nyílik ma kiállítás. — Kaposvárott, a Somogyi Képtárban Nagy Ferenc fafaragó, a népművészet mestere tárlatát nyitják meg ma.

8.

– Kiállítások.

Esti Hírlap, dn. 1979. jan. 19.

Nagy Ferenc
faparagó, népművész

„Középkori pár"
„ (repro)

—: Faparagások.
Új Tükör, 1979. február 4-43. lap.

Nagy Ferenc
fafaragó, népművész

A Somogy megyei Tabon élő Nagy Ferenc fafaragó, népművészet mestere, VIT-díjas gyűjteményes kiállításon mutatkozik be a kaposvári Somogyi Képtárban.

—: Fafaragások.
Uj Tükör, 1979. február 4 - 43. lap

Nagy Ferenc, tabi fafaragó.

Negyedszázados a Népi Iparművészeti Tanács, a NIT. Öt világrész számos országában rendezett kiállításokat. 1956-ban a varsói VIT művészeti nagydíját Nagy Ferenc tabi fafaragó kapta. 1958-ban a brüsszeli Világkiállításon Grand Prix-t nyert a fazekas, Kántor Sándor.

Kovai Iván: A művészet tiszta forrása. Szövetkezet, 1978. aug. 23.

Nagy Ferenc
faparagó, népművész

A kaposvári Somogyi Képtár-ban rendezett kiállításán a faparagó népművész a pásztor művészet dísztárgyai mellett kisplasztikákat is bemutat.

—: Faparagások.
Új Tükör, 1979. február 4-43. lap.

Nagy Ferenc, faragó

Világszerte reneszánszát éli a népművészet. Így van ez hazánkban is. Erről tanúskodik az utóbbi esztendők sok belföldi és külföldi kiállításának sikere: VIT-nagydíjat kapott *Nagy Ferenc* tabi faragó, Grand Prix-t nyert fazekasmunkáiért *Kántor Sándor* karcagi fazekas, csikóbőrös kulacsaiért Oscar-díjat kapott *Tótfalussy Géza*, s ugyancsak Oscar-díjjal jutalmazták a magyar gobelineket Frankfurtban.

Szente Erzsébet: Ujjáéledő népművészet

Népszabadság, Bp. 1978. jún. 2.

6.

C1

Nagy Ferenc

„A Szabadnüvelődés Képzőművészeti Iskola" tanára. Az Iskola 1946. dec. végén kezdi meg első 3. hónapos tanfolyamát 1947. ápr.-máj-ban követi ezt a második.

Sz. Kürti Katalin: A Debreceni Képzőművészeti Kör huszonöt éve.

Alföld, Debrecen, 1972. máj.

NAGY FERENC és Zsigmond, kerami kusok

A bélapátfalvi gyárban az ő bérletük idején változtak az edényjegyek. Az alaptipusu jegynél "Nagy Zs & F" szerepel, alatta vagy felette "Apátfalva" szöveggel. E korból különböző nagyságu és betütipusu jegyek ismeretesek. Ekkor alkalmaztak először a "Made in Hungary" körbélyegzőt zöldes és barnás szinben. 228. old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Az apátfalvi kőnycserépgyár 1894 és 1928 között 221. old

AZ EGRI MUZEUM ÉVKÖNYVE, VI. 1968. Eger, 1969

NAGY RERNC, és Zsigmond

Nagy Ferenc
festő

A debreceni művészházanyagi alap-
ját a 12 alapító művész egy-egy grafika-
ját tartalmazó 50 példányban kiadott
albuma testesítette meg.

Sümegi György: A művészház,
Művészet, 1974. október - 45 lap.

Nagy Ferenc (Tab) faragó

Id. Kapoli Antal emlékére Balatonlellén két-
évenként megrendezik az országos faragó-
kiállítást, a pályázatra beküldött anyag-
ból. Az egyik első díjat kapta művei-
ért. újszerű figurális munkáival tűnik
ki. (repr.).

Horányi Barna: Kapoli emléke fában.
Somogyi Néplap, 1974. aug. 4.

Nagy Ferenc

„A Szabadművelődés Képzőművészeti Iskolája" 1946 december végén kezdi meg első háromhónapos tanfolyamát, 1947 április-májusában követi ezt a második. Tanárai közt van Nagy Ferenc.

Sz. Kürti Katalin: A Debreceni Képzőművészeti Kör huszonöt éve

Alföld 1972/5 88old.

NAGY FERENC, fazekasmester

1834-ben a mezőcsáti Nagy Ferenc neve tünik fel a miskolci fazekaslegények névsorában, aki talán ifj. Nagy Mihály testvére volt. Feltételezhető, hogy Nagy Sándor kettejük apja volt. Ifj. Nagy Mihály stílusa, szinezése nagyon közel áll Nagy Sándor darabjához, vllt honnan örökölhetett izlést, mesterségbeli tudást. 87.old.

KRESZ MÁRIA: A kerámia gyüjtemény gyarapodása 78.old

Néprajzi Értesitő, A Néprajzi Muz. Évkönyve, LI. 1969.
Bpest, 1969.

Nagy Ferenc fafaragó-művész a Magyar Nemzeti Galériában rendezett népművészeti kiállításon szerepelnek művei, fafaragásai.

Láttuk, hallottuk.

1943. júl. 28. Petőfi 20.41 | 11/M.

NAGY FERENC, festő

Debrecenben a Műpartolók egyesületének fellendítése Toroczkai Oszwald nevéhez fűződik, akinek vezetésével 1924-ben létrejött a Művészház s 1927-ig működött. Tagja volt Nagy Ferenc is. 751.old. 1.jegyz

SZ.KÜRTI KATALIN: A Debreceni Ady Társaság képzőművészei 751. old.

A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve, 1974.
Debrecen, 1975.

Nagy Ferenc

A Debreceni Grafikai Műhely
1926-ban alakult meg, a
csoport tagjai közé tartozik
a művész is.

Sz. Kiszti Katalin: Grafikai műhelybemutatók a ...
Művészet, 1979. november – 47. lap.

Nagy Ferenc

1936 nyarán készült Nagy Ferenc: „Önarchép"-e.

Sz. Kürti Katalin: Grafikai műhelybemutatók a . . .
Művészet, 1979. november – 47. lap.

Nagy Ferenc, bajai festő

a kárászi nyári alkotótáborban Nagy Ferenc is dolgozott, az elmúlt nyári alkotásokból kiállítást rendeztek, ahol „Hajósi pince" c. festménye szerepelt". (repr. és említve).

Sz. F.: Nagy sikere van.
Petőfi Népe, 1980. máj. 28.

Nagy Ferenc, szobrán

L: Lóránt Zsuzsa

Rózsa Gyula: Sokáryalatti Kiállítás 7

Nincsabádsa Br. 1981 júl. 29

Nagy Ferenc

NAGY FERENC tabi fafaragó, a népművészet mestere alkotásaiból pénteken kiállítás nyílt a kaposvári Somogyi-képtárban. A népi iparművész a pásztorfaragó ősök utódaként, művészi színvonalra emelte a fa- és csontfaragást.

Magyar Hirlap 1979/16/1o

Nagy Ferenc, grafikus

L: Dobi Oláh István

–: Grafikaiműhely-kiállítás Debrecenben 7.

Nincszabadság, Bp. 1979. aug. 9.

Nagy Ferenc népművész

id. Kapoli díjasott

Magyar Nemzet 1983. VIII. 7.

Vragy Ferenc

A debreceni Grafikai Műhely egyik alapító tagja volt Vragy Ferenc. (1892–1970)

Sz. Kürti Katalin: Képzőművészeti kiállítás...
Művészet, 1981. június – 57 lap.

Nagy Ferenc

Csaky Judit: A kevesebb néha több

Művészet, 1982. október

Nagy Ferenc

Sz. Kürti Katalin: A debreceni művészlár története

Művészet, 1982. június

Nagy Ferenc

Ma nyílt meg Debreczenben a két világháború között e városban élt festők kiállítása, a Munkásmozgalmi Múzeumban. A művész képei is a város szegény sorsú lakáit, a viskókat, a gazzal benőtt udvarokat láttatja. (említve)

TV Híradó 2.

1978. febr. 3. 21.00 Áné.

Nagy Ferenc, fafaragó

NAGY FERENC tabi fafaragó, a népművészet mestere alkotásaiból kiállítás nyílt meg tegnap a kaposvári Somogyi Képtárban.

8.

—: Hír

Népszabadság, Bp. 1979. jan. 20.

Nagy Ferenc

Nagyerdő

Nagy Ferenc: Nagyerdő, rézkarc, 28×14 cm, 1926 (fotó Fekete)

-----:Kiállitások.

MŰVÉSZET,1979.november - 43.lap

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1979 FEB 9

MAGYAR IFJÚSÁG

Nagy Ferenc, VIT-díjas fafaragóművész, a népművészet mestere

VIT-díjas fafaragóművész

VIT-díjas fafaragóművész, Nagy Ferenc, a népművészet mestere mutatkozik be munkáival a kaposvári közönségnek. Gyűjteményes kiállításán — február végéig — nemcsak a pásztorművészet hagyományos dísztárgyai láthatók, hanem helyet kaptak itt az utóbbi években készült kisplasztikái is.

állunk m
emberi él
gai közé
élelem, k
sok embe
tető. A
ték, a cs
ták. Leg
tunk, ho
bereket e

biztosítsuk a rendet. Meg kell szerveznünk a néphatalmat, a biztonsági és a közigazgatási szerveket és közben folyamatosan egyesítenünk kell a családokat, ismét be kell népesítenünk a városokat. Mindehhez rendkívül sok energiára van szükség.

— A visszatelepítéssel egyidejűleg nem csökken-e veszélyes mértékben a mezőgazdasági munkaerő?

— Mint említettem, a visszatelepítés nehéz, bonyolult, hosszan tartó folyamat lesz. Miközben egyesítjük a családokat, feltétlenül gondoskodunk — hiszen ez létszükségletünk — a termés betakarításáról.

— A biztonság és a közigazgatás megszervezéséhez rendelkeznek-e elegendő káderrel?

— Pol Poték megszüntették az áru- és pénzforgalmat, bezárták a templomokat, koncentrációs táborrá változtatták az országot, s miközben anyagilag-erkölcsileg tönkretették Kambodzsát, milliókat meggyilkoltak. Elsősorban a szakembereket, a tudományos élet munkásait irtották ki. A kambodzsai nép azonban erős, meg kell keresnünk köztük mindazokat, akik méltók és alkalmasak arra, hogy az új életet különböző

ben a letűnőt igyekszünk gondoskodni. Meg kell értetni velük például azt, hogy a kommunizmus nem azonos Pol Poték rémálmaival, hogy amikor mi most egy új kommunista pártot szervezünk, nem a megbukott rezsim politikai céljait „reformáljuk". Azok egy diktatórikus, militarista klikk céljai voltak, semmi közük nem volt a marxizmus—leninizmushoz. El kell érnünk, hogy az emberek, akik bennünket, a nemzeti egységfront katonáit, örömmel fogadtak és segítettek, ne ijedjenek meg akkor, ha sok harcostársunk kommunistának nevezi magát.

— A Német Demokratikus Köztársaságból egyenesen haza indul?

— Máris két meghívást kapott küldöttségünk, innen Moszkvába, azután várhatóan Budapestre utazunk a Hazafias Népfront és a béketanács meghívására. Remélem, ott alkalmam lesz harcostársaim nevében személyesen is megköszönni a magyar népnek, pártjuknak és kormányuknak eddigi szolidaritását, s módunk lesz beszámolni Kambodzsa helyzetéről, feladatainkról, terveinkről.

Szántó Gábor

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HUNGARIAN REVIEW
Budapest
1976 1

Ferenc Nagy

ART 1021

MASTER OF FOLK ART Twenty years ago the Grand Prize for Folk Art awarded by the World Youth Festival in Warsaw went to a young Hungarian carver, Ferenc Nagy. Recently, the general public could get acquinted with the best works of Nagy's activity over the past two decades at his exhibition held at the Hungarian National Gallery.

At the time he was awarded the Grand Prize Ferenc Nagy was only 35 years old, but his name was already ranked by experts among the great carvers who preserve the traditions of old pastoral art. The birth of Hungarian figural pastoral art—as one of the new branches of folk art—may be put at the first half of the 19th century.

Although in the course of his work Ferenc Nagy has got acquinted with the past, at the start of his career he did not attach himself to any predecessors or styles. His carver's knife has given birth to an individual expression of human and animal figures set among floral ornaments, often giving the impression of open-work. This technical solution has finally led him to actual open-work carving, as, for example, in the case of the casket with horn inlay displayed at the exhibition. The peacock carved in the snow-white bone plate covers the wooden casket like lace.

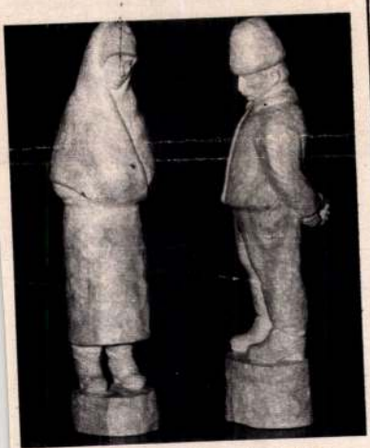

Statues by Ferenc Nagy depicting peasant figures

Nagy carves his open-work objects of bone, usually combined with embossed carved wood. On his horns, boxes, caskets, and salt-cellars the realm of Hungarian folk tales, legends and balads is blended with elements of figural pastoral art. In addition to characteristic peasant figures—the shepherd, the swine-herd, the village lovers—and folk symbols (rosemary, symbol of virginity) his carvings depict magic horses, peacocks, pheasants, squirrels, bulls, lizards, outlaws, ancient Hungarian chiefs and village scenes (wedding, vintage, apple-picking, hunting).

Of the different techniques of carving Ferenc Nagy applies most successfully those of a plastic value. His male and female figurines serve as ornaments for wooden boxes, or feature individually, depicting the typical village characters of our age. His manner of representation and his whole art bears only indistinctively thin ties with the folk carving of the past.

Mária Hegedűs

LETTERBOX

Mr. Earl J. Bornschein *from Wisconsin, USA* finds Hungarian Review "a most interesting magazine that reflects a picture of life and culture in Hungary . . . The nature and scope of my studies, research and activities enable me to grant unlimited use to such magazines as Hungarian Review. It is at the moment an only source of information for me on your country . . . Many of the books, records, slide sets etc. mentioned in Hungarian Reivew I would certainly like to have, as they would be most useful in studies, research teaching and illustration of talks to my students and other interested groups who may wish to learn something about Hungary."

Any books or records mentioned in our columns can be obtained through the KULTURA Foreign Trading Company, H—1389 Budapest, POB 149, Hungary

Mr. B. de C. Ireland, *from Lancaster, England* complains that "the impact of your literary stories is often lost because the translation has not been made by an English-speaking person. Please use English-speaking translators as much as possible—I'm not alone in disliking this new pseudo-American jargon that is creeping over the world like a plague: it is in fact neither English nor American . . ."

It is very difficult to find good translators in Hungary (neither our funds nor the time factor would allow for our sending material abroad for translation) because there are very few English-speaking people living here, and the ones that translate from the Hungarian are heavily overworked. A lot of our stories have been translated by Hungarians who have spent most of their lives in, say, Canada or the US and now come back to live here (hence the Americanisms, but they shouldn't be "pseudo") and in fact only very rarely have we had to use non English-speaking people. (This does not apply to the rest of the magazine, of course, which is translated almost entirely by Hungarians.)

Looking for penfriends:

Mr. László Szabó, 5083 Kengyel, Április 4 u. 37. (19 years);

Miss Ibolya Kadlecsik, 8100 Várpalota, Schönherz Z. u. 2;

Mr. István Perkó, H 8751 Zalakomár, Kossuth u. 39. (19 years);

Mr. János Medve, H 3600 Ózd, II Géza u. 12 (19 years);

Miss Éva Mühlbacher, 2457 Adony, Somogyi Béla u. 33 (18 years);

Mr. István Csiszár, 5900 Orosháza, Bem u. 1 (18 years);

Miss Edit Hegedűs, 6762 Sándorfalva, Tisza u. 6;

Miss Éva Salamon, 6447 Felsőszentiván, Rákóczi u. 68 (20 years);

Mr. János Gerzsenyi, 1105 Budapest, Kőrösi Csoma S. u. 43/b (24 years)

MTI SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Nagy Ferenc, festő- és grafikus művész, pedagógus
HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ
1984 FEB 18
1021

Debrecen képzőművészetének történetéből

Nagy Ferenc

(1892–1970)

Debrecen szülötte (1892. január 17.), a Református Kollégium neveltje, aki életében — leszámítva főiskolai éveit, hadifogságát, s külföldi tanulmányútjait — nem mozdult szeretett városából, s hű krónikása volt mindennapi életének.

Szülei földművelő napszámosok voltak, de mindent megtettek azért, hogy rajzolgató fiuk tanulhasson. A református gimnáziumban Bosznay István volt a tanára, aki felismerte tehetségét, s külön foglalkozott vele a délutáni rajzórákon. A Református Kollégium tanítóképzőjében ismerte meg Bakoss Tibort, aki rábeszélte arra, hogy főiskolára menjen és fel is készítette. 1911-ben megkapta Debrecen város koronázási ösztöndíját, s ezzel a segítséggel megkezdhette tanulmányait a Királyi Képzőművészeti Főiskolán. Ott a Debrecenből felkerült Bosznay István, valamint Edvi Illés Aladár, Ferenczy Károly, Olgyai Viktor, Varga Nándor Lajos voltak tanárai. Nyaranta a szolnoki művésztelepen képezte tovább magát Fényes Adolf és Zombori Lajos irányításával. 1915-ben kapott tanári oklevelet. Két év esztergomi tanítás, majd olasz hadifogság következett ezután, s csak 1920-ban tért vissza Debrecenbe.

A kereskedelmi iskolában, majd a református polgári iskolában tanított. Már rajztanárként, 1924-ben végezte el a Képzőművészeti Főiskola kiegészítő V. évfolyamát, ahol Rudnay Gyula és Olgyai Viktor volt a mestere. A kiegészítőre azért iratkozott be, mert a debreceni Művészházban és a grafikai műhelyben nagy szükség volt az új sokszorosító grafikai technikák meghonosítására. Ekkoriban, a húszas években pezsdült fel Debrecen képzőművészeti élete, s Nagy Ferenc részt akart vállalni az új elvek, új technikák népszerűsítésében. Már 1916-ban kiállította műveit a debreceni Műpártoló Egyesület csoporttárlatán, de igazában 1920-ban kapcsolódott be az egyesület munkájába. Pénztárosa és műtárosa lett, s ugyanazt a feladatot vállalta a Művészházban is. Mint tudjuk, a Művészház 1924-ben alakult, s anyagi bázisát egy 50 példányban kiadott grafikai album eladásával vetette meg. Ebben az albumban jelent meg Nagy Ferencnek is a Nagyerdő című hangulatos rézkarca. 1926 februárjában nagysikerű kiállítást rendezett a Művészházban barátjával, Dobi Oláh Istvánnal együtt. Negyvenhárom művét, többek között Cséplés, Körtefa, Erdőben című olajképeit, több rézkarcát, tusrajzát, akvarelljét mutatta itt be.

Baráti köre a Művészház és a debreceni Grafikai Műhely tagjai sorából került ki. 1926-ban az ipariskola fa- és fémipari Széchenyi utcai rajztermében alakult meg ez utóbbi Dobi Oláh István vezetésével, Bánszky Tamás, Nagy Ferenc, Menyhárt József részvételével. Együtt járták a Bodrog, Mátra, Bükk környékét, közös festői témájuk volt a Tisza-kanyar és a Felvidék, valamint a

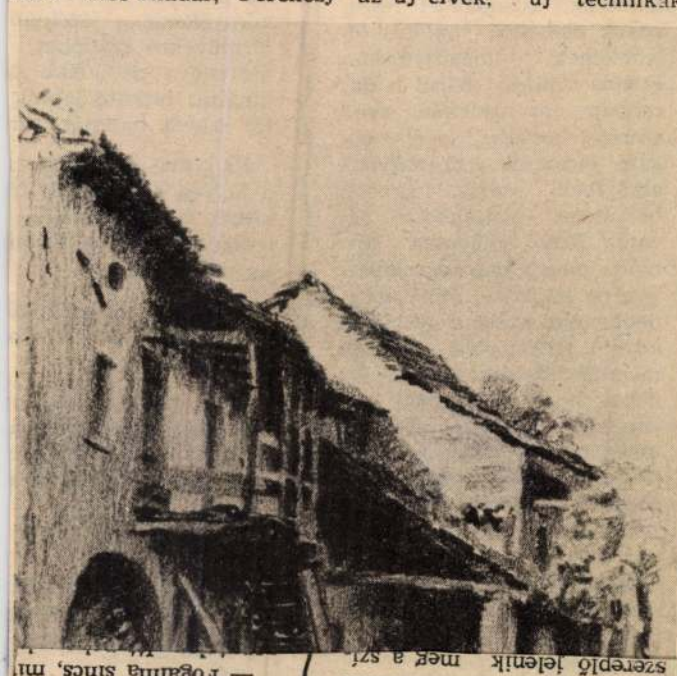

szerepelteléssel érzékeltetti a négy fényjet elemészett rangidős asszony társadalmi helyzetét.

Ha jól számoltuk, a statisztikon kívüli huszonhárom szereplő jelenik meg a szí-

— Fogalma sincs, mi-

borzasztó szobrakat f- stand fele. Egyik kezét másikban nagytáska, lá-

A lapterjesztő, szemé- áldozatról, elmezi a he-

dot a rendezőnek. Pergő vá-
tásokra épülő, a képeket
pontosan értelmező előadás-
ban játssza a társulat a tör-
ténetet, s csakneem mindenütt
sikerül elkerülni az egyneme-
[illegible]

Ha szabad professzorunk tű-
nő jelzővel élni, akkor mind-
járt azt mondhatjuk, hogy
ennek az előadásnak szaga
van. Nehéz, zsíros föld sza-
ga, dongolt fal szaga, verej-
tékszaga, robotszaga itszta-
[illegible] és annak né-
[illegible] várost

receni Köntösgát, Az Olajütő télen, Pacsirta utca, Debreceni udvar, grafikái pedig az Olasz falu, Esztergom, Faluvége. A debreceni Grafikai Műhely tízéves jubileumán Önarckép című mezzotintója készült el első ünnepi nyomatként a műhely közös rézkarclevonó gépén.

Közben szívesen foglalkozott iparművészettel is. Könyvkötő családjában maga is készített könyvkötéseket, okleveleket. Bőrműves és textiltervei gyakran vettek részt a harmincas évek iparművészeti kiállításain.

A felszabadulás után tagja lett a Művészek Szabadszervezete debreceni csoportjának, majd 1950-ben a Képző- és Iparművészek Szövetsége helyi csoportjának. Nemcsak tanárként, szakfelügyelőként, de művésztanárként is részt vett az ifjúság nevelésében, a képzőművészeti körben vállalt munkát.

1951-ben nyugdíjba vonult, egyre elszigeteltebben élt. Utolsó kiállítása 1963-ban nyílt a Medgyessy Teremben. Csendesen, elfeledetten halt meg 1970. december elején. Nem hagyott nagy műveket hátra, de finom akvarelljei, hidegtű és mezzotinto grafikái, naplójegyzetei annak, aki sohasem szűnt meg szeretni

ENYÉM, TIED, Ö

A TISZAZUG BEMUTATÓJÁRÓL

Mint a társalgóban közzétett dokumentumokból megtudni, *valós tényeken* alapszik *Háy Gyula: Tiszazug* című színműve. A nagy világgazdasági válság idején vagyonukat férjvesztésekkel gyarapító asszonyoknak a hihetetlenséggel határos története ihlette a baloldali érzelmű szerzőt arra, hogy e szélsőséges helyzet ábrázolásával irányítsa a társadalom figyelmét a középkori körülmények és tudati viszonyok között élő rétegek sorsának terheire, a nyomornak és a kiszolgáltatottságnak embert emberi mivoltából kiforgató hatására. Az erősen szociologikus hátterű, filmszerűen építkező, balladisztikus hangvételű, sűrű szövésű dráma afféle *jajkiáltásként* fogalmazódhatott meg keletkezésének idején (1936-ban), mélységesen átérezve a társadalom alsó szintjére szorultak szenvedéseit, a szabadságától és boldogulásának törvényes lehetőségeitől megfosztott *nép* perspektívátlanságának reménytelenségét. *Átvitt* értelemben pedig példázata a Tiszazug az emberhez méltó élettartalmak hiányának, a társadalmi méretű értékzavarnak, a minden áron való gyarapodás, a szerzés, a birtoklás pusztító vágyának.

Tisztelet és elismerés illeti a Csokonai Színházat, hogy felkutatta és műsorára tűzte a huszadik századi magyar drámairodalom e jeles alkotását. A vállalkozás nagyságrendje az évad *fontos* produkciói közé emeli a Tiszazug előadását: s ebben a közreműködő színészi és műszaki gárda mellett döntően *Gali László* rendezőt illeti az érdem. Olyan apparátust mozgatott meg a színház Háy Gyula művének színrevitelére, amely önmagában is jelzi, hangsúlyossá teszi az alkalom rendkívüliségét, a törekvést az értékmentés és aktualizálás szintézisének megteremtésére.

nyat a történelem sokat emlegetett kereke. Mint a közegükben *gyökeresen* a korhoz kötődő művek, a Tiszazug is kizárja az idők változásával azt a lehetőséget, hogy ábrázolt világának *teljességével* hasson az újabb és újabb közönségre; de mert jó darab, jelentéstartalmának vannak olyan rétegei, amelyek képesek általánosabb emberi vonatkozások megfogalmazására is. Háy Gyula világosan kifejezésre juttatja véleményét a két világháború közötti Magyarország uralkodó rendjének és szociális tagozódásának jellegéről — ami akkor politikai tettnek számított —, s ezt a maga differenciáltságában közvetíti a Csokonai Színház előadása is. Gali László tartózkodott a közvetlen párhuzamok vonásának történelmileg megkérdőjelezhető gyakorlatától. Ilyenformán eltekintett a társadalmilag determinált ok-okozati rendszer mai viszonyokra is érvényes koordinátáinak megrajzolásától. A mű egyetemesebb, elvont mondanivalójának szintjét megragadva a nehéz vagy *nehezedő életfeltételek torzító hatásainak* felmutatását állította rendezésének középpontjába. Nem ad, talán nem is adhat ugyan választ arra a — szerintünk alapvetőbb — kérdésre, hogy az emberben rejlő óhatatlan gyarapodási igény nem óhatatlanul torz vonásainak kialakulása milyen összefüggésben van a társadalmi cselekvés *egyéb* lehetőségeinek hiányával. Igaz, enélkül is *létező veszélyre*, az önzés, az elidegenedés, az emberi kapcsolatok elszegényedésének tendenciájára figyelmeztet — egy olyan időszakban, amikor az óvás kétségtelenül *valós* talajban fogant.

A cselekményt az előléptetésben reménykedő csendőrfiú és a vagyonra áhítozó szegény leány tragikus szerelmének kettős szemszögéből láttató ábrázolásmód érvényesítése nem okozott gon-

a játék első felében maradéktalanul megfelel az előírásoknak. Fokozatosan uralkodik el rajta az állami alkalmazott csendőr beépített radarrendszerének alkalmazkodási parancsa; hogy később egysíkúbbá válik, az alighanem annak is tulajdonítható, hogy mind passzívabb feladatok jutnak rá az események menetében. Az újra örömmel látott *Kóti Árpád* egy tömbből faragott csendőr őrmestere a rend és az állambiztonság ideologikus tehetséggel megáldott képviselőjeként tölti ki mozgásterét.

Agárdy Ilonát bábaasszonyként a sokadik, háttérben munkálkodó, bajkeverő ezúttal tragikus terheket is cipelő figurának látjuk. Játékát figyelve nem tudjuk eldönteni, hogy az eszközök gazdagodásának követelményét, avagy a megbízható állandóság elismerését részesítsük előnyben hatásos jeleneteinek megítélésekor. Fontos funkció hárul a darabban az uralkodó rend szerény tagjára, az élet pogány élvezeteit sem megvető, alapjában mégis jóérzésű becsületes tiszteletesre. *Sárosdy Rezső* világosan formálja meg a pap sokszínűségét, de esküvő utáni megdöbbenése, majd a bevallást követő felismerése erőltetett megrázkódtatásként hat. Érdekes, hogy a falubéli erővonalak egyetlen egyértelműen pozitív szálát képviselő kommunista triász ábrázolása mennyire mitikusan *sematikus* tartalmakat hordoz; noha *Sárady Zoltán* az egész előadás egyik legjobb karakterfiguráját formálja meg benne. *Hegedüs Erzsébet* viszont karikaturisztikus monológjával bagatellizálja, majdnem tönkreteszi az egyébként is népszínművesre sikeredett esküvői jelenetet; ez azért érthetetlen, mert utóbb pontos, hatásos

Megvetem a lábam
mellett és megmarkolo
A helyzet több mint ké
kor, mint valami szök
tömegek sodornának m
valahová a vágányok k
Bejárat felirattal nem
kifelé igyekvő, bőröndö
csoportok taszítanának
túlra, valahová a villa
megállók tájékára, ahc
A pályaudvaron vagyu

A rikkancsot a lapo
megrakott pult megvéd
Rikkancsnak persze cs
nevezem, mert olvastar
nevet Kosztolányi ripor
kérte magának. („Pard
— mondta.)

A lapterjesztő tehát
szú asztal mögött, s
eléje járulnak a vásárl
fontos különbség. Az a
kolléga ugyanis, a k
röpködött, szállt, „mint
hóna alatt a fehér újs
ha „szárnyak" voltak
környékezte a járókelő
járművekre szállókat,
töprengve sétálókat. M
kínálta: futkosó lábait,
tól rekedt hangját, für

Ez a mai újságárus s
a helyén és nyugodt fő
eltűri, hogy a széles
sorba álljon érte. Vagyi
ez mindegy is.

Mosolyog, figyel, nyú
mire átadja a kért lap
összeget is mondja.

Nem kérdezhetem m
ber előtt, hogy pontosa
sőbb, amikor csillapod
re az áradat, visszatére

Mosolyog. Szeme az
csellengő utasokon.

— Nagy gyakorlatom
Itt mindenki siet, megy
vonat, várnak valakit,
kit, utaznak. Muszáj m
san számolni fejben. És

— Mit?

— Előbb nézze meg

A férfi, az illető, a

/1021

SOMOGYI TÁJAK, EMBEREK

Jaj-dombi örömök

A novemberi szél felhőket kavar. A ház fölött, a hegyen belefütyül az égi zenébe egy fűrész. Üstdobként visszhangzik egy lebukó fa huppanása. Megered az eső, az imént fölszállni készülő köd ismet vastagon borítja a tájat, mintha igyekezne eltakarni az iménti képet...

Nagy Ferencnél, a népművészet mesterénél vagyunk Tabon. Az udvarról, mint egy medence közepéből, szemléljük a tájat. A láthatárt apró somogyi dombok szegélyezik. Ez itt a Jaj-domb. Így ismerték régen, így mondják ma is az öregek. Alattomos. Észre sem veszi az ember, hogy lassan a háztetők fölé emelkedik az út, ám egyszercsak megszólal a tüdő, a szív, és azt mondatjuk: Jaj...

A Gatyaillet felől lehet megközelíteni a dombot. Itt született 1920. október 5-én Nagy Ferenc. Olyan ez az utca, mint a parasztgatya derekrészéből kinyúló két nadrágszár. Mai otthona címét már így jegyzik: Rákóczi utca.

A szülők — már nem élnek — cselédek, részes aratók, napszámosok voltak.

— Öregapám ellenben kanász volt; száraz, nagy ember. Volt neki egy cifraszűrje, sallangos kostök dohánytartója és egy szép tükröse. A szüleim egy ideig őrizték, aztán annyiszor jöttek kölcsönkérni a műkedvelők, hogy egyszer csak eladták. Anyámtól hallottam, hogy nagybátyám ügyesen faragott. Pásztorkészségeket csinált magának.

1955-ben egy csapásra ismert ember lett az akkor harmincöt éves Nagy Ferenc. A varsói VIT népművészeti nagydíját neki ítélték.

— Megélte édesanyja, hogy híres ember lett a fia?

— Mind a két szülőmnek a tudomására jutott. Apám 1979-ben, anyám néhány évvel korábban halt meg.

— Nevezhetjük különös mágnesnek is azt, ami különféle pályákra vonzza az embert. Feri bácsi mikor kezdett először faragni?

— 1941-ben vonultam be katonának. Unalmamban faragtam. Kirúgdostam a talpammal egy darab fát a földből, aztán hozzányúltam a késemmel. Figurák lettek belőle. Sajnos, egy sem maradt meg belőlük, hogy most megmutathassam. Pozsony mellett hadifogságba estem, aztán Moszkvától háromszáz kilométerre egy tőzegbányában dolgoztam. Hamarosan kórházba kerültem, s ott igazán hasznát vettem faragótudományomnak. Egy adag kenyérért jutottam megfelelő kés és rézcsőfoglalat birtokába, hogy dolgozni tudjak. Tölcséres szívhallgatót, nyelvlefogó kanalat faragtam orvosaimnak egy tál levesért. 1946 őszén érkeztem haza Tabra.

Várta a föld, a munka. De már fölszereléséhez tartozott a faragókés, a bizsók is.

— Gyerekkori jó barátom, *Cserhalmi Sándor* tanító elvitt egyszer Tihanyba, hogy ott nézzem meg, mit csinálnak. Ott láttam először népművészetet. Hímzéseket, cserepeket, faragásokat. Működött ott egy műhely, három nyáron is dolgoztam Dombainénál. Keresethez is jutottam. Tíz forintért adtak el egy-egy faragott barackmagot. Ezeknek a nyaraknak köszönhetem, hogy a népművészek szövetkezete is fölfigyelt rám.

— Úgy tudom, igazából nem faragó, hanem szobrász szeretett volna lenni. Így van?

— De még mennyire! Élt itt Tabon egy pap, aki személyesen ismerte *Kisfaludi Strobl Zsigmondot*. 1950 tavaszán fönn jártam Pesten, megnéztem az ipari vásárt. Vittem magammal néhány faragást, amit megmutathatnék Kisfaludinak. Megismerkedtünk, szívélyesen megmutatta a műtermét. Kicsomagoltam az én kis szobraimat; volt köztük egy géniusz meg egy faragott doboz. A dobozt azon nyomban meg is vette. Azt mondta, jelentkezzem a főiskolán.

— Mi történt ezután?

— A főiskolán azt mondták, menjek el egy előkészítő táborba. Pesti látogatásomnak volt egy másik állomása is. *Dr. Zöld Józsefet*, akivel Tihanyban ismerkedtem össze, szintén fölkerestem, s üzletet csináltunk a nálam levő faragásokból. Újabb megrendeléseket adott. Azóta faragok...

— Nem bánja, hogy füstbe ment szobrászálma?

— Bánom hát.

— Miért? Ismert és elismert népművész.

— Más szobrásznak lenni, mint népművésznek.

Nagy Ferenc tabi otthona házi múzeum. A szobák és a különféle rendeltetésű helyiségek tele vannak faragásaival. Apró szobrocskák, faragott dobozok, kürtök, népművészeti alkotások... Kitüntetéseit is láttam. 1956-ban kapta a népművészet mestere elismerést, az egy évvel korábbi VIT-díjat, a Szocialista Munkáért Érdemérmet, a két Kapoli-díjat, a Munka Érdemrend bronz fokozatát és Tab nagyközség elismerését — tevékenységéért, munkásságáért, közéletiségéért.

Idegenforgalmi látványosságnak számít már az otthon. Nagy Ferenc tudta nélkül belekerült egy idegenforgalmi kiadványba is a neve, a fényképe, néhány munkája. Azóta se szeri, se száma a külföldi érdeklődőknek. És a házi vendégkönyvben az elismerő bejegyzéseknek.

— Néhányan ugyancsak morózusan távoztak — böki ki. — Nem adtam el egyetlen munkámat sem, hiába kérleltek.

A lakás többi helyiségében, meg egy fészerben csaknem ember nagyságú szobrok. Vallásos tárgyú parasztmadonnák, kétkezi munkát végző férfiak. Megmutatásukkal házigazdánk nem leplezte, hogy most ezeknek örül igazán. Ifjúi álmai beteljesedését látja bennük.

Élete javát a népművészetnek szentelte. Nem tagadja meg, hiszen épp oly féltett kincsei otthonának ezek a faragások, mint a szobrok.

— Nem tudom levetni, hogy népművész vagyok; ez adta a kenyeret. Nem is voltak anyagi gondjaim sosem. Meg kellett élnem valamiből.

— Ezekbe a faragásokba nem tudta beleadni a szívét?

— Első osztályú munkákat csináltam, de sosem elégített ki a népművészeti faragás. Gondoljon csak bele: egyvégtébe száz és száz dobozt megcsinálni, mit jelentett nekem! Ültünk a feleségemmel a konyhában, mint a kukák, én előfaragtam a mintákat, a feleségem pedig befejezte.

A ház asszonya mindvégig figyelte beszélgetésünket. Csak most szólt közbe:

— Szerettünk volna anyagilag függetlenné válni; ezért hajtottunk.

A faragásokat elismerték. *Domanovszky György* szakíró így nyilatkozott a budapesti, Nemzeti Galéria-beli kiállításáról:

— Nagy Ferenc, bár munkája folyamán megismerkedett a múlttal, indulásakor mégsem kapcsolódott szorosabban egyetlen elődhöz, egyetlen stílushoz sem. Faragókése alatt a növényi díszítmények s a közéjük ágyazott ember- és állatalakok egészen egyéni megfogalmazásban öltöttek formát. Kezdettől fogva tudatosan kereste egy sajátos formanyelv, ornamentumkompozíció kialakítását, amely csak őt jellemzi... Két technikát kedvel különösen, a domború faragást és a karcolozást, legszebb alkotásai az előbbi eljárással készülnek. Nagy Ferenc művészetének alakulása legjobban a domború faragású tárgyakon kísérhető végig.

Domanovszkynak is észre kellett vennie már 1976-ban: Nagy Ferenc kifejezetten szobrászi látású művész. A faragástechnikái közül azokat alkalmazta és alkalmazza a legsikeresebben, amelyek plasztikus értékűek. A domború faragás mellett a teljes körplasztika már korán érdeklődése gyújtópontjába került, s az ötvenes évektől kezdve vissza-visszatérően foglalkozik az emberi alak ábrázolásával mint önálló témával.

— Nyugdíjasként már csak a szobrászatnak él.

— Csak legyen sokáig egészségem, annyi szobrot csinálok, mint a hétrosseb.

— Segítik-e ebben a munkában?

— Megkapom az anyagot a termelőszövetkezettől. Tavaly úgy hozta a sors, hogy a tészelnökkel megismerkedtem közelebbről. Érdeklődött a munkáim iránt. Elpanaszoltam, hogy nehezen jutok megfelelő fához. Másnap idejött értem, s azt mondta, üljek föl a kocsira, menjünk ki az erdőre és válogassak olyan fát, amilyet akarok. Szobrokkal viszonzom a szövetkezetnek.

— Úgy látom, Medgyessy a példaképe.

— A tészelnök vitt el Debrecenbe, Medgyessy múzeumába. Tavaly Szentendrén jártunk Kovács Margit kiállításán...

— Munkái merre találhatók?

— A VIT-es faragásom állítólag a belga királynál van. Szukarnót is megajándékozták eggyel. Gagarin is kapott belőlük. Valaki, aki járt a Gagarin múzeumban, azt mondta, látta is ott az én faragásomat.

— Más múzeumokban nincs?

— A budapesti Néprajzi Múzeumban vannak, meg a kaposvári Rippl-Rónai Múzeum raktárában. Egerben... Megfogadtam, többé egy faragás se kerülhet el innen; mindet a tabi közösségnek tartogatom.

— Említett egy nevet, gondolom csak becenév. Ki az a Gyula pápa?

— A tészelnök, Kovács Ferenc.

— És miért éppen Gyula pápa? Csak nem a híres mecénásra gondol?

— Éppen.

Kovács Ferenc, a tabi termelőszövetkezet elnöke:

— Megkedveltem Nagy Ferencet. Remek embernek tartom, de a legfontosabb, hogy megbecsüljük tehetségét. Szükség van az ilyen értékekre, s a mi életünkben különösen. Ha nem lennének, nagyon hiányoznának. Közkinccsé kell tenni ezeket a faragásokat! Mondtam is neki egyszer: te, Feri, olyan vagy, mint az a zenész, aki egy bezárt szobában játszik; nem hallja senki...

— A szövetkezet támogatása példás.

— Kölcsönösségen alapul. A szövetkezet vezetősége állást foglalt, hogy a magunk módján segítjük Nagy Ferencet. Cserébe a fáért mi szobrokat kapunk. Támogatjuk a bemutatóterem létrehozását is. Segítünk az épület kivitelezési munkálataiban, együtt az építő és vegyesipari szövetkezettel. A termelési folyamatok mellett erre is kell jutnia időnkből, erőnkből.

Bemutatóterem létesül Tabon, Nagy Ferenc munkáit együtt láthatja majd a közönség. Minden érdeklődő.

Erről így beszélt *Ladiszlay Emil* vb-titkár.

— Nagy Ferenc Tabon született, tanácstagunk is volt. Tab nagyközségi tanácsa méltó helyre kívánja juttatni faragásait. A Kossuth Lajos utcában, az autóbusztér melletti ház néhány helyisége rendelkezésére áll majd, hogy berendezze. Ehhez segítséget ígért a Somogy megyei Múzeumok Igazgatósága is.

— Mikor lesz kész a bemutatóterem?

— Az átalakítási munkák hamarosan megkezdődnek. Ha szerencsénk lesz, még ebben az évben elkészülnek vele az építők, s 1983-ban megnyitjuk a látogatók előtt.

— Eddig is látogatták Nagy Ferencet az idegenek. Mire számítanak a bemutatóterem megnyitása után?

— Szomszédságunkban, Zalán egyre látogatottabb a Zichy múzeum. Sok külföldi fölkeresi. A tabi bemutatóteremre is fölhívjuk majd a figyelmet...

Nagy Ferenc természetesen tud ezekről a tervekről. Öröm és várakozás tölti el. Összefogott a falu, hogy minél többen osztozzanak szép munkáinak látványában. Nagy Ferenc álma beteljesül.

Horányi Barna

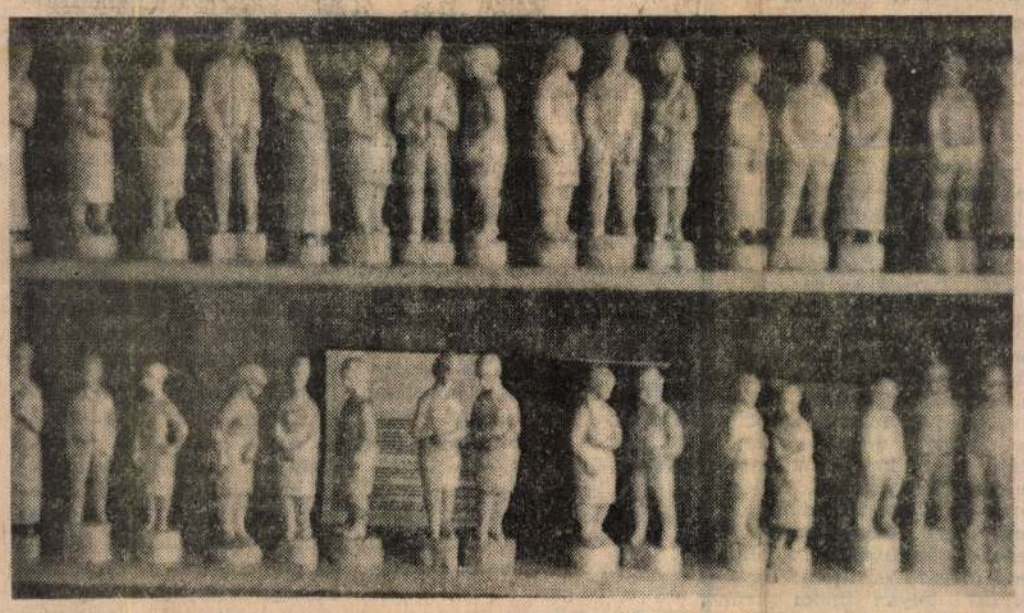

1987 NOV 27
SOMOGYI NÉPLAP
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-148, 340-726
MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ

könyörtelen
ó

berto Moravia
éves

Alberto Moravia az olasz
ény megújítója talán a
olvasottabb . író hazájá-
n és a legolvasottabb
isz író külföldön — ha-
nkban is. Első regényétől
zdve minden művének
gjelenése eseményszámba
ent, a legkülönbözőbb
szhangot váltva ki. A Va-
an egy időben indexre tet-
könyvet. Nyilatkozatai-
is sokszor felborzolta a
dé yeket.

Ellentmondásos megnyi-
kozásai ellenére aligha is-
rünk *egységesebb, követ-
zetesebb iró életművet,*
nt Moraviáét. Az ellent-
ondást a világban kell ke-
ni, amelyben élt, s ame-
t művei témájául válasz-
t.

Jómódú polgári családban
iletett, apja Róma egyik
gkeresettebb építésze volt.
ermek- és ifjúkorában a
lyos betegség, a csontt-
rkulózis ágyhoz kötötte.
iszonkét éves korában je-
nt meg — óriási sikert
zva számára — első regé-
e, a Közönyösök, amely-
n ifjúkori élményeit, az
körülvevő világ, a polgá-
család válságát ábrázolta.
zzel a regényével új hang,
szemlélet jelentkezett az
asz irodalomban, ahogy
mo Jenő írja: „Elsőként
kumentálta, hogy a régi
lgári eszmék és kötelékek
m átalakulnak, hanem
glegesen felbomlanak. A
rsadalom atomokra hul-

tt, a közönyben megnyil-
nuló önzés robbantotta
et. Az ember elidegene-
tt a társadalomtól, és
glegesen elvesztette az
szefüggések fonalát."

Az ember magáramara-
ttsága, elidegenedése a
rsadalomtól Moravia élet-
ővének alaptémájává lesz,
yre sorjázó regényeinek
ár a címei is erről árul-
dnak. Moravia hősei azt
ldázzák, hogy a magány
mái világban feloldhatat-
n, az emberi kapcsolatok
esztették hitelüket, ha-
gga, tartalmatlanná vál-
k. Az írót leginkább a
rfi—nő viszonya foglalkoz-
tta, polgári-értelmiségi ősei
szerelemben keresnek fel-
dódást, magányból való
törési kísérleteik azonban
is kudarcba fulladnak,
gy nevetségességbe tor-
lnak.

Moraviát gyakran vádol-
k pesszimizmussal, ő azon-
n tiltakozik ellene: „Nem
gyok az. Realista vagyok,
etleg keserű, néha tragi-
is, de sohasem szkeptikus.
realista talán könyörte-
n, mert szókimondó, és
m eszményíti a valósá-
t... az én szemléletem
onban nem egyszerű bele-
ugvás a megváltoztatha-
tlanba, csupán az élet ne-
ézségeinek elismerése és
brázolása."

Bárhogy is ítéljük meg
oravia filozófiájának vég-
ő kicsengését, kétségtelen,
ogy a XX. századi világ-
rodalom egyik meghatáro-
ó szelleme.

A. J.

Falu Somogyban. Vörös Ferenc rajza.

Aczél Gábor

RANDEVÚ

Egy írógép volt a kirakatban, egy táska, meg néhány golyóstoll. Az öregasszony megcsóválta a fejét. Drágák ezek az írógépek, gondolta, pedig most fordult elő először, hogy megnézte egy írógép árát. Hirtelen összerezzent, mert úgy érezte, figyelik. De nem figyelte senki.

A férfi háttal állt meg a papírboltnak, körülnézett, aztán mint aki csak ezért állt meg, odalépett a sarki újságosbódéhoz.

Ő az, gondolta a néni, és még hozzátette magában: erősnek látszik. Ellépett a kirakattól, de amikor a férfi újsággal a kezében megfordult, ő megint összerezzent, s megtorpant.

A férfi észrevette. Közelebb jött. A szemével kérdezett, s a néni alig mert bólintani.

— Özvegy Gerzson Pálné?

A néni nem válaszolt, nem tudott megszólalni. Torkában dobogott a szíve. De a férfi így is ráismerhetett valamiről, mert bemutatkozott:

— Földi József vagyok.

A néni fölnézett rá, és igyekezett mosolyogni. Aztán őszintébb lett a mosolya, mert észrevette a félrevasalt ingnyakat. A férfi is mosolygott, s nyakkendőjével babrált. Szép nyakkendője volt; mintás.

— Új? — kérdezte a néni.

— Igen — mondta a férfi, hozzá akarta tenni, hogy erre az alkalomra vette, de meggondolta magát, és így folytatta: — Egy kicsit fiatalos hozzám, nem?

— Dehogyis — hazudott a néni, és elpirult. — Drága volt?

A férfi legyintett:

— Mi olcsó manapság?

— De jó minőségű; ez látszik rajta.

— Az áruházban vettem... Sétálunk?

Csendben mentek egymás mellett. A néni kisebbeket lépett, a férfi lassabban járt. A férfi nadrágján parányi, parázs égette lyuk volt.

— A levélben... — kezdte a néni, de elhallgatott.

A férfi kapott a szón.

— A levelemben?

— Azt írta, hogy nem dohányzik.

— Nem is... Ja, ez? Leszoktam. No, nem mintha valami bajom lenne az egészségemmel, de megvagyok nélküle is... Minek költsek rá, nem igaz?

— Az uram dohányzott.

— Mikor? Hogyismondjam... mióta...?

— Öt éve ment el... Pedig olyan egészségesnek látszott.

— A feleségemet tavaly temették. — Azt nem tette hozzá: az elvált feleségemet.

— Itt nyugszik?

— Itt.

— Az uram nem. Hazavittem szegényt...

Sóhajtottak.

— Leülünk? — kérdezte a férfi, és a közeli eszpresszóterasz felé intett.

— Hát nem jön fel?

— Hová?

— Hozzám. — A néni megint csak elpirult. — Hogy megnézze a lakást. Főznék egy jó teát.

A férfi zavarban volt.

— Leülhetnénk itt — nyögte. — Süt a nap.

— Erkélyes a lakásom, hiszen tudja. Beletettem a hirdetésbe is.

— Igen — mondta a férfi, és viccelni próbált: — Alig fért bele az a hirdetés az újságba.

— Hát... — a néni most úgy érezte, mintha megdicsérték volna. Drága volt az a hirdetés, de megérte. Már a nyelvén volt, hogy menynyibe került, de mégsem mondta ki, megakadt. Biztosan azt hinné, hogy dicsekszem, gondolta. — Tudja, azért válaszoltam magának, mert olyan rendesen írt. Olyan... — kereste a szót — tisztán... Az uram is pedáns ember volt.

A férfi a torkát köszörülte:

— Megmondaná a keresztnevét?

— Ibolya. Tudom, nem illik hozzám, akihez takarítani járok, nem is tud hogyan szólítani...

— Bejárok én is az üzembe...

— Tudom, hiszen megírta... — A néni nevetett. — Elfelejtette?

— Maga — mondta a férfi — kedves asszony. — Néhány másodpercig hallgatott, aztán hozzátette: — Ibolya.

— Ugyan — mondta halkan a néni —, ugyan már.

Fölnézett a másikra, de most nem mert mosolyogni.

Álltak egymással szemben, aztán egyszerre fordították el a fejüket, és elindultak.

— Messze lakik?

— Nem. De nem errefelé kell menni... Az a ház ott; látja? A harmadikon lakom, de nem magasak az emeletek... Feljön? Ugye, fel jön?... Látja? Az az erkély az enyém. Ott, középen! Most már tudom, hogy feljön; meg kell néznie a lakást. Két szobám van. Tudja, egymásba nyílnak, sajnos, és elég rosszul záródik az ajtó; megvetemedett majd meg kell csináltatni, de nagyok a szobák. Albérlőt is csak azért nem fogadtam, mert rossz dolog idegeneket kerülgetni... Jaj, nem magára értettem! Ugye, feljön? Olyan finom teát tudok főzni, majd meglátja...

Az öregasszony ragyogott.

— Jó — mondta a férfi, de félrenézett. — Fölmegyek...

Az 1500

„Az orosz

Az idén ünnepelték a szovjet emberek „az orosz városok anyjának" nevezett Kijev alapításának 1500. évfordulóját. A régi orosz évkönyvek szerint ugyanis 482-ben Kij, Scsek, Horiv és Libegy várost emeltek a Dnyeper partján, amelyet a legerősebb szláv törzs, a poljánok székhelyévé tettek.

Kijev gyors felemelkedését a VI—VII. században elsősorban kedvező földrajzi fekvésének köszönhette, hiszen fontos kereskedelmi útvonalak csomópontjában feküdt, de közvetlenül mellette haladt el a Skandináviából Bizáncba vezető kulcsfontosságú víziút is. A virágzó kereskedelem eredményeképpen a 9. század elejére a város szerepe és jelentősége egyre nőtt a különböző szláv törzsek (poljánok, drevljánok, vjaticsok, ulicsok, szeverjánok, radomicsok stb.) között, ezért nem véletlen, hogy a 860-as évektől a kialakuló kijevi orosz állam (az ún. Kijevi Rusz, amely nevét a Rosz folyóról kapta) központja lett. Az orosz évkönyvek szerint ugyanis a novgorodi törzsi vezetők 862-ben a varég (skandináv) eredetű Rurik zsoldosvezért (konung) hívták meg városukba, a belső rend biztosítása céljából. Rurik (az első orosz dinasztiateremtő) halála után közvetlenül fia, Oleg 882-ben Kijev ellen vonult, ahol megölette Aszkold és Dir fejedelmeket (Rurik fejedelmi kíséretéhez, ún. druzsinájához tartoztak), s maga foglalta el a kijevi trónt, amelyet ettől kezdve nagyfejedelemségként kezdtek emlegetni a kortársak. Így jött létre tehát 1100 évvel ezelőtt a kijevi állam, amelynek 10. századi uralkodói (Igor, Olga, Szvjatoszlláv és Vlagyimir) valóban sokat tettek az erős fejedelmi hatalom kiépítéséért.

Az egységes állam létrehozásának évszázados folyamata azonban számos leküzdhetetlennek látszó akadályba ütközött, de a fejedelmeknek következetes politikával sikerült ezeket felszámolni. Oleg (879—912) sikeresen harcolt az országra törő nomád kazárok ellen, Igor (912—945) pedig eredményesen lépett fel a bizánci expanziós politika ellen, amelynek során katonai és kereskedelmi szerződések elfogadására kötelezte a konstantinápolyi uralkodókat. Igor államszervező munkáját felesége, Olga (945—964; a bizánci kereszténységet 957-ben vette fel) és fia, Szvajoszlav (964—972) folytatták, akik eredményesen harcoltak a bolgár, kazár és bizánci támadások ellen.

A fejedelmi hatalom virágkora Kijevben Vlagyimir (980—1015) uralkodásával kezdődött, aki elűzte a normann eredetű (varég) fejedelmeket (Horsz, Dazsgyb... folyóba dob... Sztribog és Perun) szobrait, s államát 988-ban a bizánci kereszténység felvételére kötelezte.

Vlagyimir halála után előbb Szvjatopolk, majd Bölcs Jaroszláv (1019—1054) került a fejedelmi székbe, akinek uralkodását békés építőmunka, s a korafeudális orosz állam virágkora jellemezte. Jaroszláv kormányzata alatt épült ki az orosz egyház végleges szervezete, ekkor jött létre a híres kijevi barlangkolostor, amely hosszú időn keresztül Oroszország kulturális életének központja volt. Érdekességképpen jegyezzük meg, hogy innen jöttek orosz szerzetesek Visegrádra és Tihanyba I. András (1046—1060) királyunk uralkodása alatt, aki Jaroszláv egyik leányát, Anasztáziát vette feleségül. (A kijevi fejedelem leányai — Erzsébet és Anna — egyébként Herald norvég, ill. I. Henrik francia királyokhoz mentek feleségül, fiai közül Izjaszláv Kázmár lengyel, Vszevolod pedig Konsztantin Monomachos, bizánci uralkodó leányaival léptek frigyre!) Jaroszláv idejében készült el az első orosz törvénygyűjtemény is, a „Russzkaja Pravda", amely a régi orosz szokásjogot és az új fejedelmi törvényhozás eredményeit egyaránt összefoglalta.

A XII. század elején Vlagyimir Monomahnak (1113—1125) még egyszer sikerült helyreállítania az egységes fejedelmi hatalmat, de utódai alatt feltartóztathatatlanul bekövetkezett a kijevi állam végleges szétszakadása, széthullása. Ehhez az utolsó kegyelemdöfést a mongol-tatár támadás és hódítás jelentette az 1230-as évektől, amellyel párhuzamosan egy új fejedelmi központ, Moszkva felemelkedése figyelhető meg.

Kijev a későbbi évszázadokban is viharos történelmet élt át: 1362-ben litván, majd később lengyel uralom alá került, amely ellen a 17. század közepén Bogdan Hmelnyickij vezetésével bontakozott ki népi, felszabadító háború (1648—1654). Ennek győzelme után, 1654 januárjában ünnepélyesen deklarálták Ukrajna csatlakozását Oroszországhoz.

Ettől kezdve új korszak kezdődött Kijev és az ukrán nép történetében, amely töretlen gazdasági és kulturális felvirágzást eredményezett. Az Ukrán SZSZK több mint 2 millió lakosú fővárosa napjainkban a Szovjetunió kétségtelenül egyik legszebb városa, amelynek építészeti és művészettörténeti emlékei a turisták százezreinek nyújtanak felejthetetlen élményt.

V. Molnár László

Bencze József

TERVEZZÜK A JÖVŐT

Bátyámmal szőjük, fonjuk
sorsunknak jövő bársonyát,
nyakunkban az élet-kantár,
együtt fogjuk a gyeplőszárt.
Tervek suhannak át rajtunk
a gond-rajt versenyszámai,
pöfögő traktorral szántunk,
mérgesek nagyapám lovai.

Kicsi házunk keble duzzad
és levedli a csúnyaszínt,
a vaksötét is megolvad
és a tánczene íze édesít.
Veranda lesz házunk előtt
s felfutja majd a sűrű lugas
s pihenek, mint agg költő,
ha tollam nem lesz

szuvas.

Katalinhoz

Az alanyi költő egy napilap szerkesztőségében dolgozott, amely időnként verseit is közölte. Egyik ilyen ünnepi alkalommal történt, hogy a szerkesztő nem volt megelégedve soros költeményével, s újat kért volna tőle. A feltételes mód használata azért indokolt, mert — noha a leadás határideje a szerkesztő nyakán volt — költőnket sehol sem lehetett előkeríteni.

Mivel azonban versre mindenképpen szükség volt, a szerkesztő — tanúk jelenlétében — kihúzta a költő fiókját, s válogatni kezdett az életműben. Közben hírnök jött, s pihegés nélkül szólt: a költő munkatárs saját házassága ügyében igazoltan van távol a szerkesztőségből, az anyakönyvvezetővel már csak a részleteket kell megbeszélnie.

A hírre a szerkesztő örömmel csapott le a versre, amely a kupacban volt: „Katalinhoz" — viselte a büszke címet a költemény. — Gyerekek — mondta a szerkesztő —, meglepjük a fiút! Az esküvő napján közöljük tőle a menyasszonyához írt verset...

Senki sem akarta elrontani a meglepetést. A költő is oly lázban égett a közelgő nagy esemény miatt, hogy nem lehetett szóba állni vele. Így a nagy nap reggelén megjelent a lapban a vers: „Katalinhoz".

Nagy napot írtam... Pedig utóbb kiderült, nem is volt olyan nagy. A boldog ara ugyanis nem jelent meg a házasságkötő teremben az anyakönyvvezető előtt.

Talán azért, mert Mártának hívták...

Gőz József

Simon Ottó

Így múlik el

ebben a szelíd őszben
sárgában vörösben
ellobbansz múló nyárban
rózsában jegenyében
ökörnyál úszik
bízva a szélben
szállnál Te is
kék végtelenbe
gleccser morajláshoz
tenger simuláshoz
a drótokon már fecskék fáznak
alattuk futnak a hírek
maradni kéne még
menni kéne már
szemükben villanásnyi Nyár- Magyarország
szétszóródik a Déli-Világban
ők érzik igazán
akár a kivándorlók
maradni nem lehet
de végleg elmenni sem lehet

TÁRLAT

NAGY FERENC (1920—) fafaragó, a népművészet mestere. A Magyar Nemzeti Galériában megrendezett 1976-os kiállítása katalógusában Domanovszky György azonban már ezt írta: „... azon kevesek közé tartozik, akik már csak halvány, elmosódó szálakkal kötődnek a múlt népi faragóművészetéhez. Már nem népművész, hanem népi iparművész, aki formában és díszítésben egyaránt újat teremtett". Most a Somogy megyei Tabon, lakóhelyén állandó kiállítást rendeztek műveinek. Láthatók itt egyéni stílusú domború faragásai és karcolásos technikával készült munkái is. Erőteljes plasztikitást mutató faragványai, az áttört ornamentikák és figurák azt tanusítják, hogy Nagy Ferenc szobrászi látású művész.

sága? Vagy túl nagy gondot okozott a Füreden üdülő Széchenyi családból választott előkelő patróna színre állítása? A fürdő névadója, Festetich Juliánna grófnő a keszthelyi Georgikont életrehívó Festetich György testvére, a nem-

profán öröméit szolgálta. Miért nevezte kápolnának a somogyi verselő? Talán torony díszítette? Még előkerülhet egy olyan eddig ismeretlen kézirat, amelyből választ kaphatunk a kérdésre.

Péterffy Ida

Kevesebb a panasz

Idén nyár elején a KÖJÁL vezetői is fogadkoztak, hogy megszigorítják ellenőrzéseiket. A beígért szigorúság eredményeiről érdeklődtünk a siófoki KÖJÁL-nál.

Egyértelműen megállapítható: javult a helyzet, lényegesen kevesebb a panasz. Mind ez idáig nem érkezett a korábbi években gyakori szennyvízzel kapcsolatos bejelentés. A köztisztaságban is van előrelépés, ami részben annak köszönhető, hogy több szemétgyűjtő konténert állítottunk fel, mint tavaly. Ezek

nak, melegben meglehetősen illatosan. Ezen a panaszon sajnos nem lehet segíteni, mert kevés a beépítetlen terület, azaz valakinek a háza előtt mindenképpen állniuk kell.

Nőtt a magánkempingek száma, amelyeket a KÖJÁL szigorúan szemmel tart. Néhány lakókocsis turista azonban már a parkolóhelyeken letáborozik, és ott él.

Ételmérgezés eddig még nem volt. Szalmonellafertőzés viszont előfordult, mert „nincsen nyár szalmonella nél-

Nagy Ferenc grafikusművész

Művészet, Budapest, 1979. Nov.

Nagy Ferenc: Nagyerdő, rézkarc, 28×14 cm, 1926 (fotó Fekete)

Содержание

СИСТЕМА ПОДДЕРЖКИ ИСКУССТВА

Между материальной и духовной общественной поддержкой, оказываемой искусству, и тем, как это искусство служит обществу, существует тесная и непосредственная взаимосвязь. Самая эффективная поддержка искусству со стороны общества может быть оказана, собственно говоря, путем постоянного подъема культурного уровня. Искусство же одновременно является активным фактором, формирующим этот высокий культурный уровень, и результатом высокого культурного уровня общества. Следовательно, к трактуемой таким образом поддержке относится и вся система обучения и просвещения в стране (мы понимаем под системой организационную структуру, сумму всех учреждений в области образования и просвещения, их программу деятельности, а также сумму материальных и идеологических, духовных предпосылок).

В Венгрии деятели изобразительного и прикладного искусства в интересах все более эффективного развертывания творческой деятельности получают значительную материальную и моральную поддерж-

1021

Népművészetünk sikeres negyedszázada

Hímzések, szőttesek, gobelinek, fafaragások és cserépedények, kézműves remekek — megannyi csodálni való alkotás, mellyel a háziipari és népművészeti szövetkezetek dolgozói tették szebbé, gazdagabbá környezetüket az eltelt évtizedek alatt.

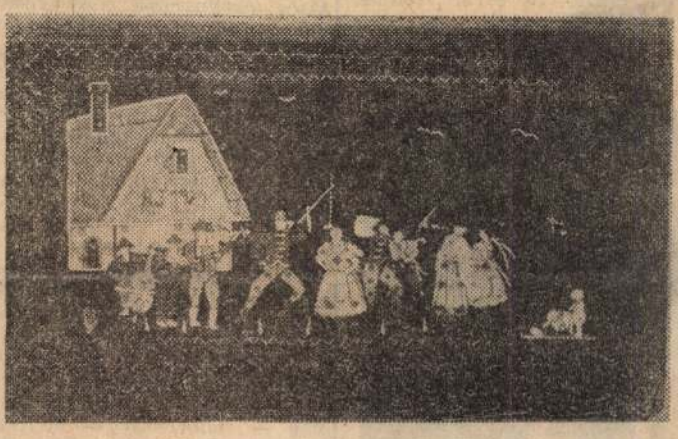

Negyedszázaddal ezelőtt jelent meg a Minisztertanács

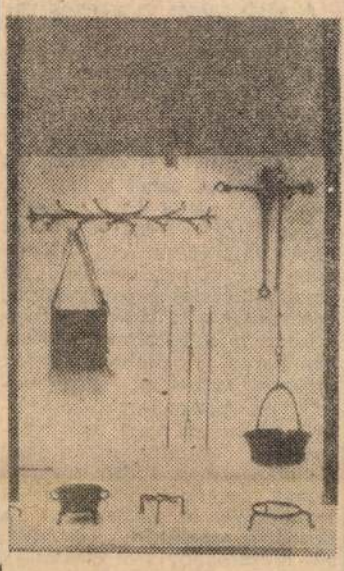

határozata a Népi Iparművészeti Tanács, valamint a Háziipari és Népi Iparművészeti Szövetkezetek Országos Szövetségének megalakításáról. Ezzel lehetőség nyílt arra, hogy egységes szervezet végezze ezeknek a szövetkezeteknek az irányítását, ápolja és továbbfejlessze a népművészet tisztaságát, s előmozdítsa a tárgyi díszítőművészet fejlődését.

A jubileumi évforduló alkalmából rendezvénysorozatra került sor. Ennek keretében Budapesten, a TIT Kossuth Klubjában kétnapos szakmai tanácskozás volt, melyen a művészeti ág legjelesebb képviselői tartottak előadásokat a fazekasság, a fafaragás, a hímzés és szőttes-szövés hagyományairól, új irányairól és feladatairól.

A szakmai tanácskozáson megállapították, hogy a XIX századi népművészeti hagyományokon alapuló népi iparművészet a mai követelményeknek, a mai igényeknek megfelelően alakítja a hagyományos formákat. Ennek is köszönhető, hogy jelentősen megnőtt az igény a használati funkciót betöltő népi iparművészeti alkotások iránt.

Az elmúlt 25 év alatt 108 alkotónak adományozták a Népművészet mestere címet és csaknem 600-an lettek népi iparművészek. A népművészek ösztönzését szolgálják a különféle pályázatok, a népi iparművészet fejlődését tükrözték az országos és a megyei kiállítások is.

Az évek során a szövetkezetek is megerősödtek, kialakították a maguk sajátos arculatát. Arra törekedtek és továbbra is azon fáradoznak, hogy a megőrzésre érdemes örökséget jól ötvözzék a korszerű igényekkel, kívánalmakkal. Ebben a szellemben fejlesztették tovább az egyes tájegységek — Heves, Mezőkövesd, Kalocsa, stb. — népművészetét.

A szövetkezetek száma az évek során többször módosult. Az alakulás évében több mint száz szövetkezet tartozott a szövetséghez, ma 71 háziipari és népművészeti szövetkezet működik. Tagjaik és bedolgozóik száma 40 ezer.

Termelésük összértéke tavaly meghaladta a 3 milliárd forintot és ebből félmilliárdot képviseltek a zsürizett népi iparművészeti termékek. A szövetkezetek készítményeit a világ 34 országába exportálják. Az exportból származó bevétel a múlt évben meghaladta az egymilliárd forintot.

Közismert, hogy világszerte reneszánszát éli a népművészet. Így van ez hazánkban is. Erről tanúskodik az utóbbi esztendők sok belföldi és külföldi kiállításának sikere. Számos kiállításon arattak nemzetközi elismerést a magyar termékek. Például 1956-ban a Varsói VIT művészeti nagydíját Nagy Ferenc tabi fafaragó kapta, 1958-ban a Brüsszeli Világkiállításon a karcagi Kántor Sándor Grand Prix-t nyert fazekas munkáiért, a Párizsi Világkiállításon 1963-ban Tóthfalussy Géza csikóbőrös kulacsáért Oscar-díjat kapott, s 1965-ben Frankfurtban ugyancsak Oscar-díjjal jutalmazták a magyar gobelintermékeket.

Mindez az elismerés — annak ellenére, hogy személyre szól — mégis az egész szövetkezeti tagság munkáját dicséri. Az eredmények mellett gond is akad bőven. Például a munkaerőhiány, mely országos gond. A helyzet a háziipari szövetkezetekben sem más, bár tavaly másfél ezerrel nőtt a foglalkoztatottak száma. Ez segítette elő, hogy kedvezőbben alakult a nyereség. A szövetséghez tartozó szövetkezetekben jelenleg 660 szocialista brigád tevékenykedik, 6540 taggal. Tavaly hat szövetkezet nyerte el „A könnyűipar kiváló szövetkezete" címet.

Sok a tennivaló az idei tervek szerint is, hiszen a szövetkezetek 9-10 százalékkal kívánják növelni eredményeiket. Ez az egyik feltétele annak, is, hogy tovább emelkedjék a szövetkezeti tagok életszínvonala, még nagyobb legyen a munkakedv a gazdag hagyományokra támaszkodó népművészeti és háziipari szövetkezetekben.

A népművészeti értékek megszépítik lakásunkat, színesítik az öltözködést, formálják az ízlést. E termékek iránt megnőtt a kereslet világszerte. A fokozódó hazai és külföldi igényeket mindinkább csak sorozatban is gyártható, mintadarabok után készített termékekkel lehet kielégíteni.

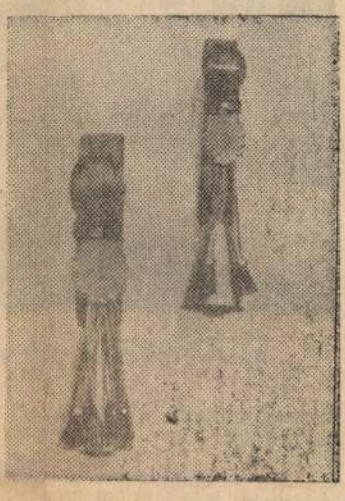

Ehhez viszont egyre több képzett iparművészre lenne szükség. Ezért is hangsúlyozták a második országos tanácskozáson a képzési módszerek kialakításának fontosságát. Javasolták önálló népi díszítőművészeti tanszék felállítását az Iparművészeti Főiskolán. Elhangzott az is, hogy nagyobb helyet kellene kapnia a népi iparművészetnek a középfokú oktatásban.

A kétnapos szakmai konferenciával vette kezdetét a jubileumi emléksorozat. Ennek keretében június közepén a Néprajzi Múzeumban kiállítás nyílt, mely a magyar népi iparművészet fejlődésének 25 évét mutatja be. Ugyancsak a program keretében, Budapesten tartotta ülését a szocialista országok szövetkezeteinek Népművészeti Munkacsoportja. Az őszi Budapesti Nemzetközi Vásáron rendezendő kiállításon pedig a háziipari termékeket mutatják be. A jubileumi rendezvényeket szeptember 23-án emlékülésel zárják.

Gazdag és szinte kimeríthetetlen a magyar népművészet.

Szép feladat ezeknek a hagyományoknak az ápolása és megőrzése, mely osztályrészül jutott a mai népművészeti és háziipari szövetkezetek tagjainak.

A képek a Néprajzi Múzeum kiállításán készültek.
(Polyvás Béla felvétele — KS)

Szente Erzsébet

DOLGOZÓK LAPJA

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-148, 340-126

1978 JUL — 9

Udvari Péter
Szép. Napfénycsapda!

A termész
múzeume

A szovjet tudósok összeállították a Távol-Kelet dél-keleti tengerparti részén lévő védett terület térképét, amely az Usszuri-tajgának, Földünk páratlan természeti csodájának egy részét ábrázolja. A Föld harmadkorában bekövetkezett nagy eljegesedés nem érte el az Usszuri-tajgát, ezért ezen a vidéken fennmaradtak azok a különféle növény- és állatfajok, amelyek már az ember megjelenése előtt is léteztek.

A hatszáz éves, 40 méteres, vörös kérgű cédrusok a tajga ökológiai szabályozói: termésüktől függ a tajgát benépesítő állatvilág léte. Ha bő a termés, több az állat.

A cédrusnál csupán a topolya magasabb a tajgában. Körülfogni is csak három ember képes. Az északi nyírfa mellett nő fel ez a bársonyos tapintású fa. Az északi fenyőket futómagnóliák indái nőtték be. A fagyal, amely Moszkva környékén bokor, itt 30 méter magas, terebélyes fává növekszik.

A tavak vízén a lótusz virágzik. Az Usszuri-tajgában a botanikusok 570 féle gyógynövényt, 580 ipari, 330 élelmezési és több száz, egyéb célokra szolgáló növényt számláltak össze.

Ugyanilyen gazdag és változatos a vidék állatvilága is. A tajga „brilliánsa" a coboly, és rettenetes uralkodója a tigris; óriási vadkanok vezérletével vaddisznócsordák borolnak itt, a
ni félelemmel
medvék. Óriá
dák élnek it
minden tava
gyönyörű állatok kifejletlen agancsait, amelyek gyógyhatású, bioaktív anyagokat tartalmaznak.

A legendás hírű ginszengről ábrándozik minden távol-keleti. A hagyomány szerint a szerencsés ginszeng keresőnek előbb el kell vetnie a talált növény magvait, és csak ezután áshatja ki az „élet gyökerét". A tengermelléken jelenleg már ültetvényeken is eredményesen termesztik ezt az értékes növényt.

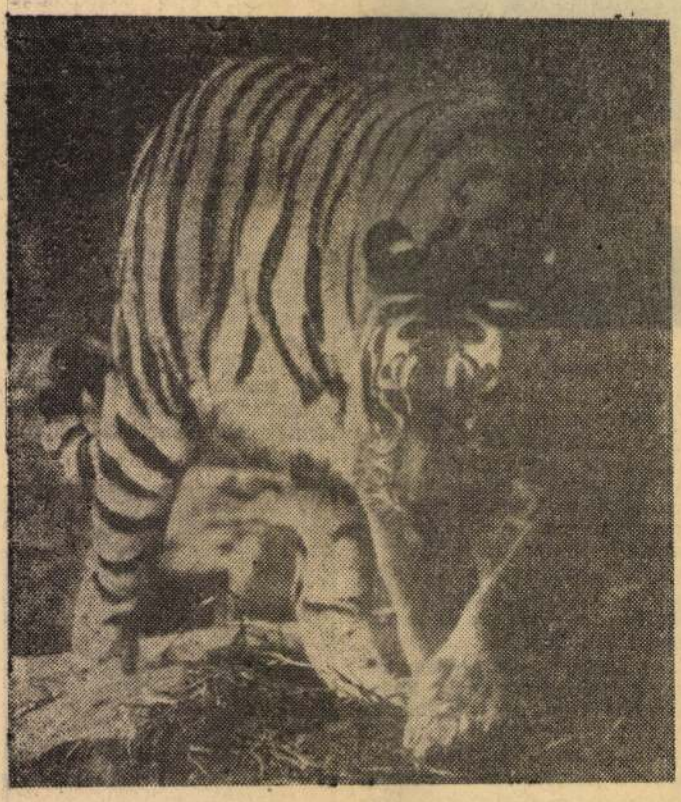

A távol-keleti tajga gazdája — az usszuri tigris

Az erdős tajga lakója, az értékes coboly
(Fotó: APN — KS)

produkciók népszerűsége ugyanis ma már több, mint divat. Kortünet, olykor pedig egyenesen kórtünet. Pedig a „folyt. köv.", a befejezetlen és mindig újra és újra kezdődő históriák nem új találmányok. Azon a félelmen alapulnak, amely gyerekkorunk óta él bennünk —, hogy egyszer véget ér a mese. Tudjuk, a mesék sohasem érhetnek véget. Később, amikor aztán olvasni kezdett az ember, elbűvölték azok a bájos .történetek, amelyekből hiányzott az utálatos „vége" szó, s helyette a „folyt. köv." megjelölés állt az utolsó lapon. A folytatás igénye — talán naiv — de nagyon is emberi. S a filmművészet a maga furcsa és csodálatos ravaszságával képtelen volt ellenállni ennek a kísértésnek.

A több részes történetek vetítése nem annyira létszükséglet a televízió számára, mintsem inkább rögeszme: pszichózis, divat és valahol technika, sőt olykor a folytatásos regények népszerűségének „átszivárgása". A folytatásos film valóban lehet divat is, méghozzá reális divat, amelylyel a világ sok filmgyártó cégénél találkozhatunk, nemcsak a tv-stúdiókban. De ugyanakkor lehet pszichózis is, mert hiszen az utóbbi évtizedekben már hatalmas nézőtábor harcol az újabb epizódok műsorra tűzéséért, megköveteli heti randevúját a közkedvelt hőssel, és ezért már nyugodtan beszélhetünk akár pszichózisról is. Aztán a többrészes művek idővel puszta technikává is válhatnak, a rendezői, operatőri, színészi, sőt forgatókönyvírói mesterség mindennapos gyakorlatává, mert bizony, jó néhány példát ismer a történelem arról, hogy a több részes filmek még akkor is folytatódnak, amikor az író vagy a rendező s a színész már gyakorlatilag régesrég elmondta mindazt, amit eredetileg közölni kívánt. S mindehhez ráadás a több részes regények feléledő népszerűsége is...

A folytatásos filmek népszerűségét sok más tényező is indokolja. Be nem ismert realitás: hogy tulajdonképpen film- és televízió békés egymás mellett élése éppen a több részes produkciók közvetítésével valósul meg. Ez az együttélés azon alapul, hogy a mozi időben felismerte, csak úgy maradhat életben, ha együtt dolgozik a televízióval, míg a televízió saját túlzsúfolt programja fojtogatásában beletörődött abba, hogy filmeket csak az „idősebb testvér" segítségével

---

Péntek Imre:

Szú

Néha egy-egy újsághír világok pusztulásáról tudósít. A múltkor azt olvastam, hogy a Balaton gyakorlatilag szúnyogmentesnek tekinthető; a vegyirtás végzett ezekkel az alkonyati perceket zümmögésükkel megszépítő szárnyas teremtményekkel. Kész. Nincs többé szúnyog a Balatonon. Nincs többé döngicsélés, vérkölcsönzés (mert szerintem csak erről van szó, különben is minek egyeseknek annyi vér, mások meg dögöljenek éhen?) nem gyönyörködhetünk többé táncukban, mellyel a lemenő napot és az arra járó mezítelen lábakat, vállakat, karokat, köszöntötték. Egyéb testrészekről nem is beszélve.

Ebbe nem lehet belenyugodni. Fölkerestem tehát az illetékeseket, mit szólnak mindehhez? Van-e tervük, elképzelésük e természeti csapás megszűntetésére?

Feldúltan igyekeztem az Idegenforgalmi Hivatal táj- és környezetvédelmi osztályára, ahol a főosztályvezetőt, dr. Lovasszalóki Ábelt kerestem.

— Pardon! Lovasszalókhy — javította ki a nevét, jegyzeteimbe pillantva.

— Eltűnt a balatoni szúnyog. Micsoda felzúdulás lesz ebből! Azok a nyugati turisták, akik tavaly még jó erőben vakarták a csípések helyeit, mit fognak az idén vakarni? Ebből botrány lesz.

Abádszalókhy elvtárs! — fogtam drámaira hangomat. — Itt valamit tenni kell!

— Lovasszalókhy dr. — mosolygott rám barátságosan az osztályvezető. — Nézze, Csönghey...

— Bocsánat, Csöngei — voltam kénytelen félbeszakítani.

— Szóval, Csöngei elvtárs, megírhatja lapjában, hogy tudunk a problémáról. Az intézkedési tervet elkészítettük, amint látja, itt fekszik előttem.

Egy vaskos aktatömegre mutatott, amelyet erős spárgával kötöttek össze. Lovasszalókhy egy mozdulattal megoldotta a zsineget, mire az aktacsomag szétesett...

— Csöngei elvtárs! — Magának elmondok mindent, azt is, amit nem volna szabad. De ... ugyebár ... szimpátia is van a világon. Mondja, maga régen nem Csöngheynek írta a nevét?

Nagy Ferenc, fafaragó

Hitehagyott fafaragó

Nagy Ferenc konok ember! Kérés, rábeszélés, pénz, cím, dicsőség nem tántorítja el attól, amit eltökélt. Hol Mercédes, hol turistabusz kanyarodik tabi háza elé; az érkezők *vendégnek kijáró barátságot kapnak*, ha azt nem is, amiért jöttek.

Mert jó kedélyű, szívélyes ember is Nagy Ferenc. Kiegyensúlyozott lelkű; békében van magával, s így a világ bántásai sem kezdhetik ki súlyosan. *Rá viszont neheztelnek.*

●●

Mert megátalkodottan zsugori ember Nagy Ferenc. Hatalmas renoméval; *díjakkal, hangzatos címmel.* És olyanról meditál, hogy az 58-as világkiállításon valóban a belga királynak ajándékozták-e a korábbi VIT-díjas, díszes tülköt — vagy a klarinétos *Benny Goodmann* vette meg 100 ezer dollárért, mint valaki súgta neki. Akár ennél, akár annál van — *nincs itt.* És ez a bánata. Mert nem ad el semmit, amit szívből farag. Közgyűjteménynek sem. Fadobozkái, *mint a vert csipkék.* Arasznyi figurák sokasága közösséggé formálódik a polcokon: zsörtölődő öreg pár, pityókás, suta legény, siratóasszonyok koporsó mellett, szemérmes mosolyú lány. *Mindegyik más.* Ha egyet is odaadna, hiányozna. Olyat még egyszer képtelen lenne kifaragni. Csak olyasmit: más a doboz díszítése, vagy más a formája, mint a 76-os budavárbeli kiállítás plakátjára felkerült ücsörgő pásztor utódja alatt. Szinte zokogva mentünk a megnyitóra, mondja. Hihetetlen ez olyantól, akit az ország első kiállítótermébe hívtak. Csakhogy legjobban szeretett figurái *nem kerülhettek oda.* Azt mondták neki, azok nem elég népiesek. Ez igaz lehetett. Csakhát neki sohasem volt Kapoli Antal a példaképe, hanem *Medgyessy, Mestrovic.*

Mert *hitehagyott ember* Nagy Ferenc. A népművészet nagyrabecsült mestere, aki mást csinál, mint e cím viselőjétől elvárható. Az még előfordul, hogy egy rangos népművészre rá kell szólni, hogy a rendkívüli kereslet hatására, a gyorsaság érdekében, ne rontsa műveinek színvonalát (van is sértődés olyankor), de ilyet? Hogy valaki mást csináljon, mint amivel *hírnevet vívott ki?* Amiből urasan élhetne? És azt a mást se adja el (aminek árából legalább oly urasan élhetne)? Hogy *faragja inkább továbbra is,* évszámra az ajándékdobozokat? Havonta százötvenet, kétszázat, feleségével párban dolgozva. A monogramjával is ellátja mindet, *míves munka egytől egyig,* szó nem érheti készítőjét.

●●

Amit ezen túl csinál — magánügy. Abba nem szólhat bele senki emberfia. Tizennégy dombormű alkotta Stációkja valamennyi alakja egyedi; jellegzetes portrék sora a kínzótól a szenvedőig. Liliomos Margitja megejtően ártatlan arcú, honfoglaló magyarja csatákban edződött marcona vitéz. Ezek újabb munkái. És mások: méretben nagyobbak és míg a korábbiak maguk elé néztek, *az újaknak a tekintete is jellemez.* Mostanra győzte meg magát, hogy ezt is tudja. Nem fél már attól, hogy bálvány lesz a szobor, amelyiknek *szemet ad.*

Nyugdíját már intézi. Sokan várják az eljárás végét. Akiket azzal csendesített: ha rendesen lesz ideje *a maga feje után dolgozni,* akkor talán már eladni is hajlandó lesz. Régen készül az életváltásra, ma is kételyek között. Fog-e majd valahová tartozni, ha a népiek közé már nem? Lesz-e, aki elvállalja, hogy Budapesten, a Műcsarnokban csak aszerint mutatja be műveit, hogy értékesek-e?

Az anyaggal bajban van Nagy Ferenc. Elfogyott a környékről *a szép sárga gruspánggyökér.* (Puszpáng, bukszus néven zöldell szerte az országban e növény, csak ki tudja, hogy tűzre se jó gyökere *érték Tabon?)* A kiskertvégi fáskamrában egy rönköt hántol baltával, izzadva a későn érkezett nyárban.

●●

Most *Ady-sorozatot farag, körtefából.* Az első, még befejezetlen: az aranyán ülő disznófejű Nagyúr.

Szöllősi Ferenc

Szöllősi I

Esti

3

15.

poloska- és molyirtó társaság. A legmagasabb körök elismert lakástisztítója. Kossuth Lajos utca 14—16. sz. Telefon: 66—63. — Ha másból nem, hát a négyjegyű távbeszélőszámból kitűnik, hogy a reklámszöveg aligha mai hirdetmény. Valóban öreg. Hetvenesztendős. 1910-ben jelent meg először. Méghozzá — ez már talányosabb — a modern magyar irodalom úttörő orgánuma, a Nyugat hasábjain. A most *változatlan lenyomatban* kiadott évfolyam lapjain a poloskák végzete, a molyok hullása mellett olvasható az egykor frissen kínált modern masina dicsérete: „Eufón egyetlen szabadalmazott, valóban tölcsér nélküli beszélőgép. (Grammofon.) A hangot mellékzörejektől mentesen, erősebben, tisztábban reprodukálja, mintha azt a hangversenyteremben hallanók. Musica Részvénytársaság (igazgató Sternberg Dezső), VI., Teréz körút 1. Kedvező részletfizetési feltételek." Ajánlottak annak idején más, újszerű szórakozást is: „Apolló projectográph a főváros legelőkelőbb mozgófénykép-színháza. Hetenként új, szigorúan családias műsor."

A két kötet megidézett múlt összesen 1920 oldal. Ady-vers, Karinthy-elbeszélés, Móricz Zsigmond folytatásos regénye, ép- „körítés" pedig — a példa mintaként a hasonlók közül kiragadva — hétköznapi stílusú, hosszabb fizetett közlemény. Lényege: tudósít, hogy az „Első Leánykiházasító-egylet, mint szövetkezet (Gyermek- és Életbiztosító Intézet, Budapest, Ferenczkörút 40—42.) elmúlt üzletéve kedvezőnek bizonyult. A biztosított tőkeösszeg 69 373.073.14 k-ra emelkedett."

A Nyugat a Jókai (Berger és Simek) könyvnyomdai műintézet (VII., Thököly út 28. sz. Garaybazár) gépein készült. Előfizetési ára egy évre 20 k. (korona), fél évre 10 k. Egyes szám ára 1 k. volt. Megjelent minden hónap elsején, tizenhatodikán. S egy-egy számban Kosztolányi Dezső, Füst Milán, Tóth Árpád névszomszédja — Dénes Józsi, kinek közhírré tétetett mindhárom rangja: 1. Lipótváros csalogánya. 2. Gentryprímás. 3. Flagonetkirály. (A mesemondó magyaráz: flageolet: természetes vagy mesterséges üveghang; dzsentri: kis- és középbirtokos nemesség.) A tiszteletre érdemes személyiség egyébként kivilágos kivirradtig az Új Idők kávéházban muzsikált. VI. ker., Váczi körút (ma Bajcsy-Zsilinszky út) 45. szám, Nagymező utca sarok. Ami magát a vendéglőt illeti:

MH SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Ferenc Nagy

DAILY NEWS

1982 SEP 29

WOODCARVER AT WORK: Woodcarver Ferenc Nagy, a native of Tab, Somogy County, southwest Hungary, working amid his oft-admired collection of works of art. Nagy has been inspired by shepherds and woodcarvers of old times, and his rich collection, often seen by foreign and Hungarian visitors, will soon be moved into a separate display room in the village

PHOTO MTI — ISTVÁN CSER

population at risk,
estimated at 15,000, w
told to boil all water,
itary precautions and
getables and shellfish

departure	8.50
arrival	10.25

rich

	arrival
New York	15.25
Nice	13.35
Paris	12.10
Roma	12.55
Stuttgart	12.20
Toronto	17.25
Tripoli	14.05 =

sair

7 8 Budapest V. Phone: 172500

Renault – Peugeot
SERVICE

Budapest XI. Bicskei u. 3.

FIAT
SERVICE

Budapest XI. Boldizsár u. 1.

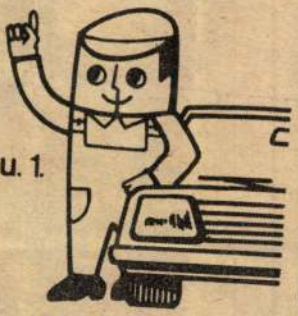

AFIT II.sz. AUTÓJAVÍTÓ V.

Nagy Ferenc
Gomor Tibor: Folyóiratszemle.

NAGY FERENC: **A KÖRNYEZET- ÉS TERMÉSZETVÉDELEM FŐBB TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI FELADATAI A FŐVÁROSBAN** *(Budapesti Fórum, 1987. 6. sz. 38-47. l.).* A szerző bevezetőként utal arra, hogy a környezet- és természetvédelem problémái a közelmúltban a politika jelentős elemévé váltak. Ezt tükrözik a párt, a kormányzati szervek és az Országgyűlés közelmúltban történt elemzései, jogalkotó tevékenysége (pl. 1986-ban alkotott törvényt az emberi környezet védelméről, létrehozták az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatalt, a népgazdasági tervben önálló fejezetet kapott a környezet- és természetvédelem stb.). A továbbiakban a környezet- és természetvédelem főbb tendenciáit, tevékenységét, intézkedéseit tekinthetjük át az utóbbi öt esztendőben. A hangsúly ebben az időszakban a védett környezeti elemek megóvásán volt (levegő-, termőföld-, vízminőség-, természetvédelem). A másik jelentős terület a káros környezeti hatások elleni védekezés (hulladékkezelés, zajvédelem stb.). A szerző ezután a fővárosi természeti környezet állapotát és a környezetvédelmi tevékenység főbb jellemzőit ismerteti és értékeli ágazatonként, nagyon részletesen. Utal a városszerkezet változásának hatásaira, a vízellátás, szennyvízelvezetés és más közművek nem megnyugtató színvonalára, a távfűtés arányaira, a levegőszennyeződés alakulására, összetevőire, a vízminőség védelmének gondjaira, az élővilág, a települési környezet, a táj, a zöldterületek és természetvédelmi területek védelmére, ír a termelési és települési hulladékok ártalmatlanná tételének, elhelyezésének, valamint a zajártalmak, zajvédelem problémáiról is.

Budapest folyóirat, 1988. 6., 47 old.

Nagy Ferenc

— **A nagyközségnek adományozta** a tabi galériában állandó tárlaton kiállított több mint száz alkotását Nagy Ferenc, a Somogy megyei Tabon élő fafaragó. Az erről szóló adományozó levelet pénteken írta alá a művész és Farkas István, a nagyközségi tanács elnöke. Az adományozó vállalta azt is, hogy ezután készülő faragásaiból tovább gyarapítja a galéria anyagát.

Nagyrava 1986. IV. 12.

Nagy Ferenc, festő- és grafikusművész /1892-1940/.

Bakoss Tibor festőművészt és pedagógust 1894 őszen nevezték ki a debreceni Református Kollégium mellett működő Tanítóképző Intézet tanáranak. Itt dolgozott 1921.-ig, nyugdíjazásáig, több tehetséges tanítványt nevelve. - Műtermében külön is foglalkozott a legfogékonyabbakal, mint pld.: Nagy Ferenc, - Nagy Sándor Jánossal, mindkettőből kiállítóművészt nevelt, - és még többekkel.

Sz. Kürti Katalin: Bakoss Tibor /1868-1950/.
Hajdú-Bihari Napló, 1984. márc. 10.

ifj Nagy Ferenc

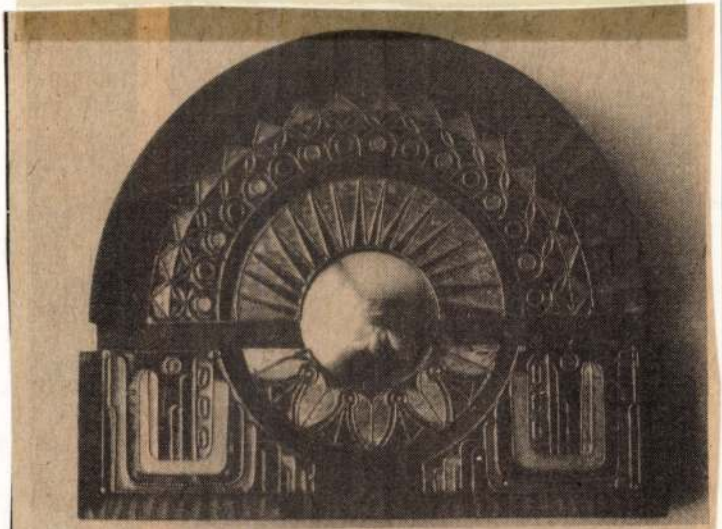

Fiatal alkotóművészek munkáiból nyílt kiállítás Jászberényben a Touring Hotelben. A jövő hét végéig megtekinthető tárlaton szerepel többek között ifj. Nagy Ferenc képünkön látható sodronyzománc-alkotása

Fodor Györgyi felvétele

Népszava

1985. III. 13.

Nagy Ferenc, fafaragó, a népművészet mestere.

Boglárlellén 20.-ik alkalommal rendeztek meg a magyar fa- és asztfaragó népművészek kiállítását. I. díjat kapott Nagy Ferenc, a „Lakodalmas menet"-c. reliefjéért (említve), amely humorral, a hangulatot érzékeltető művészt megfogalmazással ábrázolja a falusi élet nagy eseményét.

TV-Híradó 2.

1983. aug. 6. Televízió 2-műsor, (S. Gy).

Nagy Ferenc

a népművészet mestere (Tah

első díjat érdemelt a ix. ovinágor

nőnyegyályázaton.

Szövetkezeti Hírlap

1983 aug. 22.

Nagy Ferenc

nobránművék

érmei a Vigadó Galériában
(pályázat)

Művészet
1982 okt.

Nagy Ferenc

Debreceni Grafika Mühely 1926-1944 : Bánszky Tamás, Menyhárt József, Nagy Ferenc, dobi Oláh István. Debrecen, Déri Muzeum kiállitóhelyisége, 1979. aug.28.-szeptember.15. rend.,bev.Sz. Kürti Katalin. Kat. Mütárgyjegyzék, életrajz

dr. Nagy Ferenc né, külső elektromos tervező.
Üdülőépület bővítése, Dobogókő. Építész: Ács Tamás.

Külső elektromos tervező:

Láng Gloria,

dr. Nagy Ferenc né.

Magyar Építőművészet, 1988, 2., 32. old.

ifj. Nagy Ferenc alkotót a szüri nivó díjjal
Jászkiséri jutalmazta a Szolnok-Magyei amatőr
képzőművészek tárlatán

Szolnok Magyei Néplap 1984 III. 4.

Nagy Ferenc

— A tabi galériának adományozta állandó tárlaton kiállított, több mint száz alkotását Nagy Ferenc, a Somogy megyei Tabon élő, fafaragó iparművész.

Magyar Nemzet 1986. IV. 12.

NAGY FERENC

Külföldi aukción:

Daniel Ferenc Nagy: Pferdemarkt.
Öl auf Karton 32x48 cm. Sign.

Wien, Dorotheum
471. Kunstversteigerung 14-20 Febr.
1984. - Katalogus 230.sz.

Nagy Ferenc MMK

Porcelánfestő

Szül: Pécs 1894

A Zsolnay-gyárba belépett: 1906

50. o. 74.o. 16. jegyz.

NIKELSZKI GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

MDK

Nagy Ferenc

a debreceni Művészház alapító művészeinek
csop.képe fénykép után

Szinházi Élet 1925. 5.sz.

Nagy Ferenc, aranyműves MDK

restaurálta a solymári templom aranyozását.

Hufnagel Ferenc:
A 200 éves hegyhely, Solymár.
Bp. 1934. 8. l.

Hans Fischer, Innsbruck M DV

Mehrmals a höhere Temperatur angewandt

Verfasser Fischer:
L. Lederer Innsbruck, Erfinder
Bp 1931 8 l

Tabi Nagy Ferenc, faragó, népművész. MDk.

A népművész csipkeszerű csontfaragásai élményt jelentenek a kiállítás látogatóinak.

– A népművészek vándorkiállítása (Budapest)

Népszabadság, Sp. 1959. ápr. 21. 4.l

Nagy Ferenc grafikusművész 2.) Folytatás.

A debreceni Művészházból már 1926-ban kivált egy csoport Oláh Istvánnal együtt: Bánszki Tamás – Nagy Ferenc, majd a fiatal Menyhárt József. – A Piros Béla által készített rézkarc levonógépen kezdtek együtt dolgozni a fémipari szakiskola második emeleti műtermében.

Sz. Kürti Katalin: Dobi Oláh István.
Hajdú-Bihari Napló, 1983. dec. 10.

NAGY FERENC 1996. aug 17.

SOMOGYI HÍRLAP — SOMOGYI TÁJA

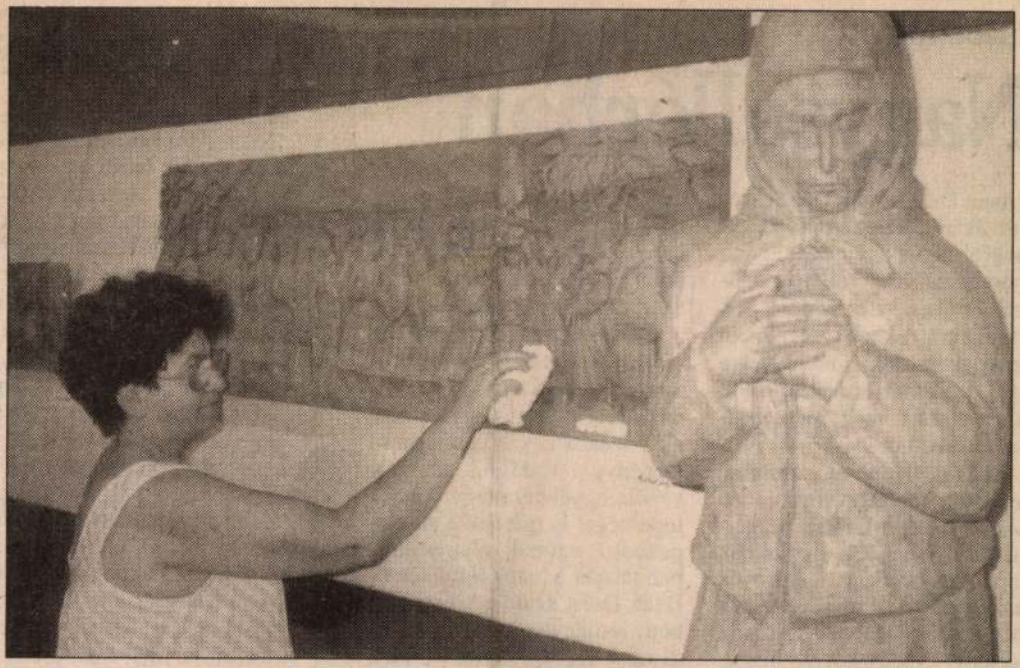

Fába faragott honfoglalás Ma még megtekinthető Nagy Ferenc tabi fafaragó művész tárlata a siófoki Dél-balatoni Kulturális Központban. Szerepelnek legújabb alkotásai is, amelyek közül több a honfoglalás korának jeles eseményeit mutatja be FOTÓ: CZENE ATTILA

hatos lottót

Nagysallérban

lérban. Dr. Galamb Gábor szerint akár tízezer érdeklődő is megfordulhat augusztus 31-én, szombaton Nagysallérban, hiszen ez a rendezvény nem csak a szakembereknek szól, hanem azoknak is, akik érdeklődnek a vadászat és a természet iránt. A program a megszokott színes kavalkádot ígéri.

Reggel Hubertus misével kezdődik a rendezvénysorozat. *Lassú István,* Lábod polgármestere a legjobb íjászoknak kupát írt ki. Ezért a környék versenyzői mérkőzhetnek meg. Lesz légpuska lövész verseny, vadászkutya bemutató, trófea kiállítás, ökörsütés és kirakodó vásár. Aki fentről akarja megnézni a dél-somogyi erdőséget az helikopterre ülhet, de ha éppen lovagolni támad kedve, vagy kocsikázni akar, azt is megteheti.

Délután vadászfórumot tartanak. Az első négy találkozón visszatérő téma volt a vadászati törvény hiánya, most akár ízekre is szedhetik az új törvényt a vadászok. a szervezők egyébként egy különlegességet is ígérnek a vendégeknek: ezúttal Nagysallérban tartják a hatos lottó sorsolását. Ezért aztán a szerencsében reménykedőknek is érdemes lesz augusztus 31-én Nagysallérba látogatniuk.

Nagy Jenő

Él a kakas és a

Titkolózás ütötte föl a fejét a kak

Nem tudni ugyanis, mit ütnek h
mert valamire lesújt ugyan a petr
már bizonyos. A tarajos rovásá
rült: ez nem más, mint nagy nyil
kínzás, egyszóval szabálysértés,
emelték meg kalapjukat az önko

Hús-vér kakas tehát nem kap
hagyomány, mi mást őrizzen eg
tető elemit.

Nagymartonnak e kétes népsz

Mert hogy, hogy nem, valal
hogy vesz egy likas fazekat, alá
dugva), és bekötött szemmel ad
sángját, míg a szárnyast megtal
anonim földi nem is gondolhatt
magvait, ezzel szelet is vet, amit
dik. *Csire Istvánné* polgármest
nyugodott bele, törte a fejét, m
hagyományt is, meg a kakast is.
ami szerinte még érdekesebb is

Csurgónagymartonban, úgy t
ség szintjét ütik meg.

NAGY FERENC

Kiállít: A művésztanárok Debrecenben (1813-1996) címen a Déri Múzeumban

„EGYKORI ÉS MAI MŰVÉSZTANÁROK"

LÁSD: KISS SÁMUEL

Hajdú-bihari Napló: 1996. aug. 2 péntek.

lomból megemlítendő: Hollriegl J.: Árpád-kori keramikánk. AÉ 1930. 142–170; uő: A közép-Gömöri J.: Számszerijhoz tartozó csontfaragványok SSz XXXI(1977) 142.

Pozsony, Szepesség: Polla, B. emlitett munkái, továbbá uő: Kežmarok. Bratislava 1971. *Körmöcbánya, Saskő:* Hoššo, J.: Archeologický výskum hradu Šášov a zamku v Kremnici. Archaeologia historica 6(1981) 457–466; uő: Hrnčiarstvo v období vrcholného stredoveku na území horného Tekova. Archaeologia historica 10(1985) 221–229 – néha nem eléggé indokolt korai datálással. *Bártfa:* Čaplovič, D.–Slivka, M.: Stredoveké hrnčiarska peč z Bardejova. Nové Obzory 22(1980) 83–102.

A Dunántúl középső részének inkább már a 15. század második feléből, ill. a 16. század elejéről származó kerámiájára: Holl, I.–Parádi, N.: Das mittelalterliche Dorf Sarvaly. Bp. 1982 – egy falu emlékanyagának mintaszerű feldolgozása. Továbbá uő: Nagykeszi középkori falu kutatása. VMK 16(1982) 181–202, ill. Feld I.–Gerelyes I.: Késő középkori leletegyüttes az ozorai várkastélyból. Communicationes Archeologicae Hungariae 1985.

Az alföldi, részben már ugyancsak a korszakhatáron túlnyúló fazekasságra: Bálint A.: A mezőkovácsházi középkori település emlékei. Dolgozatok (Szeged) XV (1939) 146–164; Méri I.: Beszámoló a tiszalök–rázompusztai és túrkeve–mórici ásatások eredményeiről. AÉ 81(1954) 138–149.

NAGY Ferenc fafaragó, szobrász

Somogyi Honismeret 1995/1

Dr. Dankó Imre

AKI ÉLETET ADOTT A FÁNAK

/Nagy Ferenc tabi fafaragó szobrászművész/

Nagy Ferenc 1920. október 5-én született Tabon. Apja Nagy Ferenc és anyja Kovács Teréz, uradalmi cselédek voltak és fiúknak se nézett kis jobb sors. Ifj. Nagy Ferenc a Tabon kezdett elemi iskola hat osztályát Bábonyban végezte el, ahová időközben a család átköltözött. Rajz- és mintázási készségének már ezekben az években, elemista korában is megmutatkoztak a jelei: szeretett rajzolni és sok-sok apró agyagfigurát, fafaragást csinált. Bábony azáltal vált igazán jelentőssé Nagy Ferenc életében, hogy itt találkozott először a művészettel, a művésszel, méghozzá nem is akárki, hanem a Bábonyban rendszeresen dolgozó Rudnay Gyula személyében. Nagy Ferenc is, több társával együtt megbámulta a bábonyi utcán festő Rudnayt, a művész urat - és a maga módján, a maga lehetőségei szerint utánozni is próbálta. A rajzolást, de méginkább a faragást-szobrászkodást nem is hagyta aztán soha többé abba. A rajzolásra-faragásra nagyszülei -akik sorra faragó pásztorok voltak- hatása is ösztönözte; azaz tágabb értelemben a somogyi pásztorfaragások; a vezéregyéniségek, többek között a két Kapoli munkássága. Ezek az ösztönzések nehezen tudatosultak, de a paraszti életbe korán belépett, napszámba járó ifjúnak ideje se volt nagyon a faragás, a szobrászkodás tudományában való elmélyülésre. A család szegénysége lehetetlenné tette, hogy akárcsak valamiféle mesterséget is tanuljon. Elég nehéz gyermek- és ifjúkor után, 1941-ben, bevonult katonának. Katonasága újabb lendületet adott próbálkozásának: faragásának, szobrászkodásának úgy is, hogy az egyik katonatársa művészettörténeti könyvében "rácsodálkozott" az antik szobrászatra, a görög szobrokra. 1944-ben az orosz frontra került, ahol sok szenvedés, veszély, megpróbáltatás után végül is hadifogságba került. A hadifogságból csak 1946 augusztusában került haza. Hadifogoly éveit se töltötte tétlenül. Sokat faragott, apró tárgyakat, kis figurákat, amelyek árából élelmiszert tudott magának szerezni.

Azután, hogy hazakerült, új életet kezdett. Nagyobb lendülettel, mennyiségileg is több faragó-szobrászkodó munkát végzett, dobozokat, vázákat készített, figurális botokat csinált. Munkáit vásárokra, búcsúkra hordta. Készítményeit nem nagyon vásárolták, munkáját a kortárs népművészek, faragók, szobrászok se nagyon méltányolták. Munkáival először 1947-ben szerepelt a kaposvári helyi ipari vásáron. Nagy Ferenc "felfedezője" Cserhalmi Sándor, gyermekkori barátja, később tabi tanár volt. Cserhalmi 1948-ban eljuttatta a tihanyi Népművészeti Házba. A Ház igazgatójának nagyon tetszettek Nagy Ferenc bemutatott munkái és lehetővé tette, hogy Nagy Ferenc három egymást követő nyáron a Népművészeti Ház táborában dolgozhasson, tanulhasson. Az a bizonyos tudatosulási folyamat, amelyről már előzőleg szóltam, ekkor, ezeknek a népművészeti táboroknak a hatására kelt

Nagy Ferencben új életre és fejlődött ki igazán. Ez a tudatosulás addig ment, hogy 1950-ben felkereste Budapesten Kisfaludy Stróbl Zsigmondot, a Képzőművészeti Főiskola tanárát, az akkor virágkorát élő szobrászművészt, néhány munkájával, véleményét kérve. Kisfaludy arra biztatta, hogy jelentkezzék a Képzőművészeti Főiskola felvételi vizsgájára. Nagy Ferenc, jóllehet nagy lehetőséget kínált neki a főiskolára való bejutás, nem jelentkezett felvételre, hanem megmaradt -ahogy akkor mondták- "*őstehetségnek*". A szülőföld is erősen fogta, kötötte, de a hamarosan megkötendő házassága - 1951-ben - miatt se vállalta az ötéves főiskolai képzést. Ezzel kapcsolatosan érdekesen jegyezte meg Lengyel Györgyi, hogy "meddő dolog eltöprengeni azon, mi lett volna belőle, ha elvégzi a főiskolát - az lett, amivé vált: eredeti, utánozhatatlan művész". Különben is házasságában, felesége személyében, egyfajta továbbképző társat kapott. Anélkül, hogy a főiskolán tanult volna, az elkövetkező években sokat tanult. Feleségével együtt sokat olvasott és élvezte a Népművészeti Intézet sokoldalú támogatását is. Mint a Népművészek Szövetkezetének egyik alapító tagja, 1953-ban, népművész társaitól is sokat tanult. De aközben örvendetesen fellendült megbízások, vásárlások adta sok munka, a gyakorlat is sokban fejlesztette Nagy Ferenc mindinkább gazdagodó, mindinkább egyénivé váló munkásságát. Az, hogy az **1955. évi varsói Világifjúsági Találkozóra** kijutott, már önmagában azt mutatja, hogy felfigyeltek rá, elismerték, érdemesnek tartották arra, hogy hazánkat, a magyar népművészetet képviselje. De a varsói Világifjúsági Találkozón való részvétel ennél sokkal, de sokkal többet jelentett. Ugyanis Nagy Ferenc elnyerte a VIT művészeti nagydíját, ami aztán mind itthon, mind külföldön meghozta számára az oly nagyon és oly régen várt elismerést. A következő évben Népművészet Mestere lett /1956-ban/. Ettől az időponttól kezdve aztán zavartalanul, elismerten, bár állandó viták közt, a faragásnak, a szobrászatnak él. Pályáját a következő nagy állomásokkal jelölhetnénk: 1958-ban és tizenkét évvel később, 1970-ben Kapoli Emlékdíjban részesült. 1976-ban nagy önálló gyűjteményes kiállítása nyílt a **Magyar Nemzeti Galériában**. A kiállításhoz készült katalógus előszavát Domanovszky György írta. A kiállításnak nagy visszhangja támadt. Sokan írtak róla, többek között Tüskés Tibor is. Aki különben 1978-ban, a Somogyban megjelent tanulmányával talán legtöbbet tett Nagy Ferenc helyi, itthoni elismertetése érdekében. Tüskés tanulmányát 1979-ben Nagy Ferenc újabb gyűjteményes kiállítása követte a kaposvári **Somogyi Képtárban**. Ennek az új gyűjteményes kiállításnak lett a folytatása a szülővárosban, **Tabon**, a Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága és Tab város közönsége által, 1983-ban létesített önálló, állandó kiállítás a Galériája. Ez a tabi galéria indította még abban az évben, 1983-ban, Vitray Tamást arra, hogy Nagy Ferenccel **A faszobrász magánossága** címmel portréfilmet készítsen, amit aztán 1983. szeptember 14-én sugárzott a Magyar Televízió. Mindezek a mozzanatok nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy Nagy Ferenc ismert és elismert faragó-szobrásszá lett: nemcsak országosan, hanem idehaza, Somogyban is. Nagyon érdekes, hogy Nagy Ferencet elsőnek a

képzőművészek, a Magyar Nemzeti Galéria vette észre, mutatta be országnak-világnak 1976. évi önálló kiállításával. A néprajzosok, akiknek méretett ki a népművészettel való foglalkozás, a Magyar Nemzeti Múzeum-Néprajzi Múzeum csak 1985-ben, tehát jóval később "kapott észbe" és rendezett Nagy Ferencnek egy nagyszerű, átfogó kiállítást. Arra is érdemes utána felfigyelni, hogy 1976-ban, a Nemzeti Galériában egy néprajzos /Domanovszky György/, a Néprajzi Múzeumban pedig 1985-ben egy képzőművész, szobrász, Somogyi József méltatta Nagy Ferenc pályáját és munkásságát. Ez a furcsa kettősség annak a következménye, hogy az őstehetségként indult faragót, bár a kezdetektől fogva készített szobrokat és domborműveket is, kezdetben mindenki népművésznek vette, népművésznek minősítette. Csakhát időközben a nálunk is végbement gazdasági-, társadalmi-és kulturális változásoknak megfelelően megszünt a klasszikus értelemben vett népművészet. A helyébe támadt, dísztárgyakat készítő népi iparművészet -bármennyire is igyekezett a népművészet hagyományaiból sokmindent átmenteni- újat volt kénytelen hozni. Nagy Ferenc munkásságát legjobb Lengyel Györgyi felosztása szerint áttekinteni. Lengyel Györgyi besorolása egyrészt kronológikus, másrészt tartalom-műfaj szerint csoportosított. Első csoportba **Magfaragás**-ok címmel a legkorábbi munkákat, a tényleges népművészeti, azaz díszítőművészeti alkotásokat sorolja. Természetesen nemcsak a valóságos magfaragásokat /amelyek egyikén- másikán már portréábrázolásokat is megvalósított; szilvamag nyakláncot, barackmag nyakláncot, olvasót stb. tartalmaz ez a csoport, ahogy a neve után gondolhatnánk, minden, a díszítőművészet fogalma alá tartozó más munkát is. Második csoportba, **Ékszerdobozok** cím alatt, a sokféle alkalmazott faragásdíszítéssel készített tárgyak, főleg különböző formájú dobozok kerültek bemutatásra. Ezeken a tárgyakon, például dobozfedeleken, dobozoldalakon figyelhetjük meg a nagyszerű faragóművész felfogását és technikáját: karcolással alig dolgozik, legtöbb az úgynevezett mélyvésés, amelynek során eljutott az áttört vésetekig is. Ezek az "ékszerdobozok" leginkább körtefából, vagy ami még inkább érdekes, puszpángból, illetve bukszusból készültek. Harmadik csoportban Lengyel Györgyi Nagy Ferenc leggyakoribb műfaji megoldását, a díszítésként alkalmazott **Életképek** faragásokat sorolta. Ez a csoport, az **Életképek**, nagyon összetett csoport. A sokféle életkép faragást tárgyukat tekintve több alacsoportba sorolta. **Bölcsőtől a koporsóig** alcímen az emberélet nagy fordulóit, a hozzájuk kötődő szokásvilágot ábrázoló faragásokat -valóságos domborműveket- sorolta. A következő alcsoportba pedig Történelem és mondavilág címen a magyar történelem mondavilágba vesző nagy eseményeit ábrázoló faragásokat sorolta. Olyanokat, amelyek a csodaszarvas mondájával, Lehel vezér történetével, a honfoglalás eseményeivel, jeles személyiségeivel foglalkoznak. Külön alcsoportot képeznek a **Betyárvilág** eseményeit, személyiségeit, a betyárvilág-élet egyes mozzanatait ábrázoló munkák. Ezek egyike-másika nem fafaragás, hanem szarukarcolás, esetleg színezett alacsony vésetű dombormű. Ezekre a munkákra jellemző a balladai hangvétel, nyilván

a betyárballadák hatása alatt, mint amilyen a **Patkó Pista balladája** című alkotása is. A következő alcsoport szorosan kötődik az előző csoporthoz, a Betyárvilág címűhöz, mert **Erdőn-mezőn** alcímmel a parasztok, mindenféle erdőt-mezőt járó emberek életének, szokásainak jól megfigyelt mozzanatait örökítette meg bennük. Ez a fejezet, jobban mondva alcsoport kimondottan a természeti környezettel, az erdővel, a mezővel foglalkozik, azt is lehet mondani, hogy a domborműveken szereplő alakok másodlagos fontosságuak. A következő alcsoport viszont, a csoport címében is elárulva, **Pásztorok, parasztok**; az embereket, a Nagy Ferencet körülvevő embereket, a parasztokat; kiemelten, elkülönítetten a pásztorokat állítja a faragás központjába. Nagy Ferenc munkáinak jelentős hányada ebbe a kategóriába tartozóan mutatja az utat, Nagy Ferenc útját a szobrászat felé. Az eddigi csoportokban említett alkotások reális, kézzel fogható, szemmel látható tájképi elemekről, növényekről, állatokról, emberekről szóltak. Bármily jó megfigyelő is Nagy Ferenc, ezeken az alkotásain külső jelenségek, a változatos formák, jellegzetes mozdulatok, mozgások ábrázolásairól beszélhetünk inkább. Továbbmennek a következő csoportba sorolt művek. Azok, amelyeket Lengyel Györgyi **Embersorsok szoborban** alcímen foglalt egybe és tárgyalt. Az idesorolt alkotások címei bőségesen tájékoztatnak bennünket a voltaképpeni tartalomról, a Virrasztók szomorúságáról, a Pörlekedők dühéről, gyűlölködéséről, illetőleg a fájdalomról, a zsákoló erőlködéséről, azaz emberi jellemtulajdonságok, lelkiállapotok, gondolati elemek kifejeződéséről. Az ebbe a csoportba sorolt művek szinte kizárólag szobrok. Ennek a csoportnak két további alcsoportja is van. Az egyikbe **Legendák világa** alcímen Nagy Ferenc vallásos alkotásait, a domborműveket és szobrokat sorolhatjuk. Idetartoznak a stációk, a Szent Családról készített munkák, a magyar szentekkel foglalkozó /Szt. Istvánnal, Boldog Gizellával, Szent Lászlóval, Szent Erzsébettel stb. foglalkozó munkák, Veronika kendője, Mária az angyalokkal stb./ alkotások.
A következő, egyben utolsó csoportba **Az életöröm diadala** címmel részben a népi díszítőművészet körébe tartozó, az életöröm kifejeződését elősegítő, megvalósító eszközök, például citerák, szaruserlegek, ivókürtök díszítését szolgálják; részben pedig önálló munkákként az életöröm különféle megnyilvánulásainak állítanak emléket, mint a lakodalomnak, a lakodalmas menetnek, a szüretnek, a szüretelőknek.

Összefoglaló módon úgy tűnik, hogy Tüskés Tibor szavaival jellemezhetjük legjobban Nagy Ferenc művészetét. Legjobb, ha Tüskés Tibort idézzük: "Pécs és Ják között légvonalban mintegy százhetven kilométer a távolság. A pécsi székesegyház altemplomi lejáratainak domborműveit és a jáki bencés apátsági templom főkapujának szobrait mintegy százötven év választja el egymástól. A román kor magyarországi művészetének térben és időben ennyit kellett megtennie, amíg a reliefszerű épületplasztikától az építészettől elszakadó, önálló szobrok alkotásáig eljutott. Ez a változás, ez a folyamat jut eszembe, amikor a népművészet sorsán tűnődöm.

Mintha Nagy Ferenc útja egy harmadik lehetőséget példázna. Azt az utat, amelyet - mutatis mutandis - a magyarországi román művészet a pécsi műhelytől a jáki nemzetségi templomig megtett. A pécsi székesegyház lejáratait az épülettel szoros együttélésben álló épületplasztika díszíti. A jáki szobrász alkotásai már nem keltik a domborművek hatását, elszakadtak az építészettől. Nagy Ferenc még beleszületett a népéletbe: a somogyi pásztorfaragó ősök mintájára vette először a kést a kezébe. Korai munkái a népművészet hagyományos formáit folytató domború faragások használati eszközökön. Amikor a háziipari szövetkezet tagja lesz, a lapos reliefet fölváltja a magas relief, a domború faragás mellett megjelenik az áttört, csipkeszerű minta, a hagyományos motívumok funkció nélküli tárgyakat díszítenek.

Bár Nagy Ferenc egyik korábbi faragási technikáját sem adta föl, egyre hangsúlyosabb szerepet kapott munkásságában a figurális körplasztika, a háromdimenziós szabad szobor. Nagy Ferenc megtette a lépést, hogy elszakadjon a népművészettől, el a népi iparművészettől, s tudatosan, tárgyformáló körplasztikát, emberábrázoló faszobrászatot műveljen.

"Nagy Ferenc szobrász és fafaragó". A szobrász az művész, képzőművész, a magas, vagy tudatos, az egyéniséget kifejező művészet alkotója. A fafaragó pedig népművész; ösztönös, a hagyományokba belenövő, az őt körülvevő világ: tárgyak, emberek és foglalkozások, az életmódot meghatározó természeti környezet, tehát egyfajta kollektívum, összefoglaló jellegzetesség, típusok kifejezője. Nagy Ferenc művészete átmenetet képez a népművészet és a magas művészet között. Mégpedig úgy, hogy a hagyományból, a Somogyban különösen gazdag és méltán elhíresült pásztor-fafaragó népművészetből indul, de hamarosan az egyéni, a tudatos művészet körébe emelkedik: szobrászművésszé fejlődik. Alkotásai mindegyikéről az mondható el, hogy nem alkalmazott művészet, nem díszítőművészet, nem faragás, ha még oly mesteri munka is különben, hanem azt, hogy szobor, vagy dombormű. De kifejezik ezt a tárgyválasztások is. Alakmintázásokkal /faragásokkal/ tehát szobrokkal, domborművekkel találkozunk. Ezek a domborművek is alakosok, mégpedig sok alakot ábrázolnak, szokások, de méginkább munkafolyamatok pillanatait örökítik meg leginkább. Sok a vallási tárgyú szobor-dombormű is. Nagyon érdekes megfigyelni, hogy az ugynevezett vallási tárgyú alkotások semmiféle különállást sem mutatnak /sem anyagban, sem technikában, sem a saját anyag-adta lehetőségek kihasználásában stb./ a "világi" tárgyúakkal szemben. Nem is mutathatnak, mert Nagy Ferenc egyéniségén, saját világán keresztül öltöttek formát ezek a látszólag különböző tárgyak, tárgykörök, váltak művészi alkotásokká, szobrokká, domborművekké.

A Szent Család (1978)

Sírbatétel

Somogyi Hírlap 96. 03. 23

nácsnok vezetésével. Ők írják majd alá a Kodolányi János főiskolával kötendő szerződést. Az intézmény részére a város ingatlant vásárol, ez valószínűleg a jelenlegi Moló üdülő lesz.

Dr. Balázs Árpád polgármester elmondta azt is: a testület elfogadta a tavalyi gazdálkodásról szóló beszámolót. Áttekintették az adóbehajtás rendszerét és a hatékonyság fokozása érdekében megerősítik az apparátust. Döntés született arról, hogy a helyi adó 20 százalékát levontulajdonosokat segítik, akik vállalják régi villájuk, üdülőjük eredeti formára történő felújítását. A kórház és rendelőintézet vezetése létszámcsökkenést határozott el. A képviselő–testület úgy döntött, hogy a leépítés maximum tíz százalék lehet. A központi költségvetés nem finanszírozza az üdülőorvosi ellátást, de e nélkül – a képviselők döntése szerint – nem maradhat a város.

Dr. Balázs Árpád elmondta: 15 kerékbilincset vásárol a város. E szerkezeteket egész évben használják. **(Czene)**

Szépunoka a domborműnél

NAGY Ferenc

Nagy Ferenc szobrász és fafaragó művész ajándék domborművét avatták föl a sokáig csak III. számú általános iskola elnevezésű siófoki tanintézményben. Mintegy másfélszáz diák színvonalas műsorral, *Matyikó Sebestyén József* múzeumigazgató beszéddel rajzolta meg a névadó életpályáját; *Somogyi József* az írországi Dublinban született, 1848-ban lépett az önkéntesek Zrínyi zászlóaljába, és harcolt a pákozdi csatában is. A szabadságharc bukása után összeesküvést szervezett, de azt elfojtotta az önkényuralom, őt pedig húszévi várfogságra ítélték. A kiegyezéskor szabadult kegyelemmel, és Kiliti faluba költözött. 1872-ben halt meg.

Gadányi Éva az iskola igazgatója az ünnepségen a vendégek között üdvözölte a névadó szépunokáját is. **C. A.**

növelé
karékc
legfon
lepülé
sát tar
melik
is: a
vállalk
ségét é
lakoss
Boglár
tott, ez
tés ma
ségkén
bad-e
szírozr
ként
kötelez
Vad

Tizenn
kedett
földvár
helytör
Öten-öt
lés tört
oldásak
ményei
nalas

Hivatal főosztályvezetőjét kérte fel. Az új miniszteri biztos kinevezése után néhány órával a következőket mondta el munkatársunknak:

– Az adóügyek vállalkozási szféráját felügyelő *Kocsis Imre* miniszteri biztossal közösen az lesz a dolgunk, hogy a Pénz- tervezetét legkésőbb nyár közepére kell elkészítenünk.

Hétfőn már a Pénzügyminisztériumban kezdem a munkát. Éjjel-nappali, korlátlan belépőt kaptam, s ebből arra következtetek, hogy a munkaidőt tekintve is korlátlan lehetőségeim lesznek. **(Németh)**

Keresik a kincstárjegyet

A hétfői erőteljes áremelkedés után stabilizáció és ellentétes árfolyam-alakulások jellemezték a héten a Budapesti Értéktőzsde részvényszekcióját. Bár az index kedden tovább emelkedett, több papírnál árcsökkenés vette kezdetét.

Ellentmondásosan alakult a mindig nagy forgalmat lebonyolító gyógyszeripari cégek piaca. A *Richter* áresése mellett az *Egis*-részvény árfolyamemelkedése jelenthetett vigaszt. Jól szerepeltek a banki papírok, az *OTP* 1505 forinton, az *Inter-Európa* 18 050 forinton zárt.

A frissen bevezetett *Borsodchem* kedvezően debütált, a forgalom zöme 2100 és 2200 forint közötti ársávban zajlott. A pénteki napon viszonylag stabil árak mellett folyt a kereskedés. A *Mol* 1620 forintos, az *Egis* 5660 forintos, a *Richter* 4870 forintos átlagárat ért el.

A kárpótlási jegy árfolyama hullámvasutat írt le a hét folyamán. Szerdán egészen 40 százalékig hajszolta fel vételeivel egy külföldi tulajdonú brókercég. Csütörtökön nem volt kereslet, de pénteken újra 38,5 százalékig kúszott fel az ár.

A tőzsdén kívüli piacot a stabil árfolyamok jellemezték, szerény forgalom mellett.

A *diszkont kincstárjegy* aukcióin többszörös volt a túljegyzés.

Králik István
Cashline Broker

NAGY FERENC pásztor faragó
cly Ennler

A „jó fiú"

Az óvoda este hatkor zárt. A szülők általában fél hatkor kezdtek gyülekezni a Pákozd utcai kisdedóvó épületében. Ha egy járókelő nem tudta, hogy óvodához van szerencséje, fel sem tűnt neki az alacsony, szürkére festett, kissé ütött-kopott házikó. Igen, inkább csak házikó volt. Nem rítt ki a környezetéből, de nem is volt rozogább a környék többi házánál. Kis tábla jelezte, hogy ez az építmény azért mégiscsak más, mint a többi: „Kisded-óvó".

A szorgosabb szülők már „zárás" előtt egy órával feltűntek, hogy kiszabadítsák gyermekeiket a némelyik apukát börtönre emlékeztető házból. Volt azonban, aki már délután 2-kor ott virított az óvoda előszobájában, vagy ahogy a „helyiek" nevezték, várótermében. Valóban inkább váróteremre emlékeztetett a szűk folyosó, tele aprócska — aligha szülőkre méretezett — székekkel.

Rozi néni volt az a bizonyos „kétórás". Az óvónők nevezték így. Nem volt munkája. Úgy gondolta, drága idejét igyekszik lehetőleg az idők végezetéig a gyermeknevelésnek szentelni. Minden nap percre pontosan 2-re érkezett. A gyerekek szobájára nyíló ajtó mellett foglalt helyet a már „neki fenntartott" széken. Az óvónők egy idő után ügyet sem vetettek rá. Szinte munkatársukként köszöntötték. Rozi néninek mindene volt az óvoda. Szerette az állandó nyüzsgést, a gyerekzsivajt. Hatig ott ült, és horgolt. Időnként odasomfordált az ajtóhoz, s kisfiát, Karcsikát figyelte. Ő volt élete büszkesége.

Rozi néni nemcsak a nyüzsgést, a társaságot is kedvelte. A csend azonban nem tartozott kedvencei közé. Kettőtől négyig még valahogy sikerült elütnie az időt. Ekkor volt a gyerekek csendespihenője. Ez idő alatt lehetősége nyílott arra, hogy az óvónőkkel eszmét cseréljen Karcsika kifogástalan magaviseletéről és korát meghazudtoló intelligenciájáról. Négytől fél ötig módfelett nehéz perceket élt át. Egyre sűrűbben pillantgatott órájára. Várta, hogy végre fél öt legyen.

Ekkor ugyanis menetrendszerű pontossággal toppant be Rozi néni legjobb barátnője, Gizike. A hátralévő másfél órában egymás mellett ülnek és beszélgetnek. Az élet gondjairól, bajairól. Igaz, e beszélgetés igencsak egyoldalú, Gizike ugyanis csak ritkán jut szóhoz. Az ő dolga, hogy figyeljen. Érdeklődő arccal tekintsen barátnőjére, aki egyre lelkesebben magyaráz. Kedvenc témájuk természetesen a gyereknevelés.

— Tudod, Gizikém — mondja Rozi néni —, az én Karcsikám igazi mintagyerek. Már korábban is láttam rajta: zseniális gyerek. Mondtam is a férjemnek, Karcsika még sokra viszi. És amellett, hogy ilyen rendkívüli képességei vannak, szófogadó, mindig igyekszik másoknak segíteni. Egyszóval azt is mondhatnám, különlegesen jó.

Azt persze egyikük sem láthatja, hogy Karcsika épp Ferikét püföli, mert az meggondolatlan módon egy kislánynak adta a szendvicsét, ahelyett, hogy Karcsikát örvendeztette volna meg szalámis kenyerével.

— Hidd csak el Gizikém, nem mindennapi ez a gyerek — folytatja Rozi néni. — De hát ezt biztosan a kis Ferikétek is mesélte már. Tudom. Nagyon jól tudom. A Ferikétek nincs meg Karcsika nélkül. Egy lépést sem tesz nélküle. Fogalmam sincs, mi lesz vele, ha a saját lábára kell állnia. Meg kellene próbálnotok végre önállóságra nevelni. Ha gondolod, szívesen adok tanácsokat. Mi X. Y. könyvéből neveltük Karcsikát. Állítom: ez a XX. század legjobb nevelési tanácsadója. A gyereket sosem szabad megverni. Mindig mindent meg kell beszélni vele, s akkor rájön, ha hibát követett el.

Karcsika újra Ferikét püföli, mert épp egy másik fiúcskával merészelt szóba állni. Sőt! Tovább tetézte bűnét azzal, hogy játszani kezdett az „idegen" gyerekkel.

Rozi néni mind nagyobb átéléssel magyarázza csodagyermekéről szóló történeteket. Ferike anyukája legszívesebben sírna. De elnyeli a könnyeit. Aztán ha rövid időre is, de megnyugszik. Mert ő is tudja: Ferike sosem lesz olyan jó...

Sarkady Balázs

Faragott képek elődeinkről

Nagy Ferenc kiállítása Siófokon

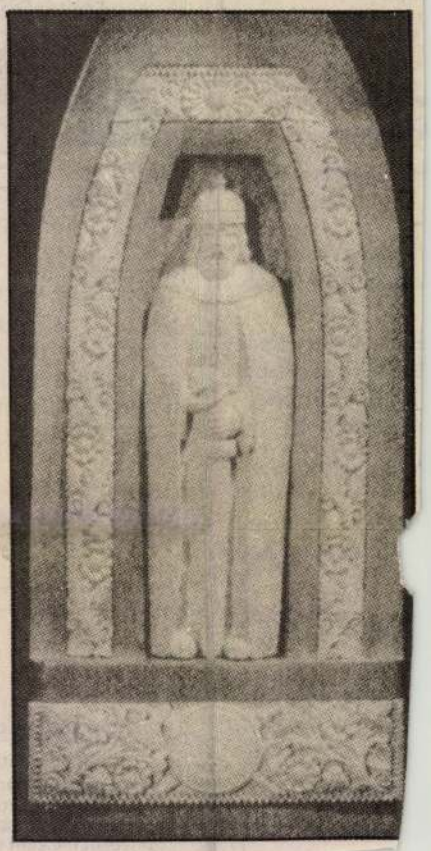

Nagy Ferenc Tab szülöttje és a legjobb somogyi pásztorfaragók hagyományainak folytatója. Műveit jól esik újból és újból látni, hiszen művészetére jellemző szemléletbeli és szakmabeli finomságok szinte minden alkalommal új élményt jelentenek számunkra. Nagy Ferenc jelen kiállítását külön aktuálissá teszi, hogy a kiállítandó alkotások közül három a honfoglalás 1100 éves jubileumával kapcsolatos, s ezeket most mutatja be először a nagyközönségnek.

Kiállítását *Matyikó Sebestyén József*, a Kálmán Imre Múzeum igazgatója nyitotta meg, és augusztus 20-ig tekinthetik meg a siófoki Dél-Balatoni Kulturális Központban az érdeklődők.

(—ó)

Nagy Ferenc páklor fafaragó

lyóiratai:

k

s Nagy Ferenc
hatszor
900,— Ft

/

ezredbe.
nap elején
560,— Ft

ztősége:
Ház
s u. 13—15.
Pf. 826.
089; fax: (1)

001-20365961
sekket.

nál
sóbban,
s esetén
zállítás.
jópadló,
száru
apható.
knek
adunk!

edés
by u. 3.
) 343-341

pható

es, rövid keresztúti
ével még közelebb
Jézushoz – s meg-
st. 298 Ft)

t megjelent híres
táblás, nagybetűs
tartalmú szent-
lál magához kö-

ér; segítség-sorok

Úgy gondoljuk,
még nem jelent
pján, szépirodal-
a „csodaország-

BALATON BÚTOR RT.

Mielőtt máshol választ, tekintse meg Mintatermeink kínálatát!

Flórián '94 asztal — Gerbera szék

— lakossági székek, asztalok (kerek, négyzetes, ovális, ellipszis forma)
— dohányzó asztalok
— rakásolható közületi modellek
— tárgyaló asztalok
— forgószékek

100 év tapasztalata minden darabban!

Mintatermeink:
Veszprém, Jutasi út 1.
Budapest, Rákóczi út 73.
Miskolc, Újgyőri főtér 32.
Pécs, Megyeri u. 4.
Debrecen, Piac u. 68.

BALATON BÚTOR 1896

Tel./Fax: (88) 427-824
Tel./Fax: (1) 113-9205
Tel./Fax: (46) 333-147
Tel./Fax: (72) 311-762
Tel./Fax: (52) 410-642

EMLÉKÉREM

PANNONHALMA alapításának 1000. évfordulója és Őszentsége II. JÁNOS PÁL PÁPA LÁTOGATÁSA alkalmára

ezüst: 31,1 gr, Ø 42,5 mm, 9,25 ‰ proof, 4200 Ft/db
aranyozott: Ø 42,5 mm, 700 Ft/db
bronzozott: Ø 42,5 mm, 500 Ft/db
A három érem egy díszdobozban: 6000 Ft/db.

Megvásárolható:
1052 Bp., Bárczy I. u. 10., 9—17 óráig, Tel.: 137-2759
1026 Bp., Endrődi S. u. 19/b, Tel.: 176-4117.

Megrendelhető:
TRADORG-E Kft. 1399 Bp., Pf. 722., a postai utánvét költséget a megrendelő fizeti.

Megjelent a HONFOGLALÁSI EMLÉKÉREM sorozat:

— ATILLA,
— KIK VAGYUNK,
— VÉRSZERZŐDÉS,
— HONFOGLALÁS,
— ATILLA TALÁLKOZÁSA LEÓ PÁPÁVAL,
— EMESE ÁLMA,
— HONTEREMTŐ HADJÁRATOK,
— A HAZA ÉPÍTÉSÉÉRT.

Árak, Ft/db: ezüst 4200, aranyozott 700, bronzozott 500.
A 8 darabos sorozat díszdobozban egyben is megvásárolható.
Kérjen részletes prospektust.

KEDVES VÁSÁRLÓIM!
Szeretettel várom Önöket üzletünkben.
Esküvőkre, különleges alkalmakra, színes csipke és selyem, földigérő koszorúsleány és keresztelő ruhákat vásárolhat nálunk. Kisfiúk részére öltönyöket, selyem mellényeket nadrágokat, több

VÁCDUKA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
(Telefon: (27) 366-101)

45 db családi ház építésére alkalmas ***panorámás telket*** (800—1400 nm) értékesít.
Ára: 350 Ft/nm
A vételár tartalmazza a víz- és villanyhálózatra történő ingyenes rácsatlakozást.

Az egyszerűség művésze

A fa él, ebben kételkedni botorság is lenne. Ámde, ahogy a fa a kivágás, az effektív elhalás után, a megmunkálást követően szilszobrokként, diódomborművekként és bukszus-berakásokként kel életre, ehhez a mágiához, varázslathoz, művészethez, nevezze ki-ki, aminek akarja, csak kevesen értenek.

Nagy Ferenc 75 éves tabi fafaragó szobrászművész ért hozzá. Istenadta tehetséggel, ösztönösen.

Mágusnak, persze, azért magam sem nevezném, ez a fogalom tőle, az ő egyszerűségétől, természetességétől is igen távol állna; mi sem idegenebb műveitől, mint a hókuszpókusz, a nyakatekert elvonatkoztatás. Ez ügyben egyébként akár irigyelhetnénk is, mert Nagy Ferenc körül megállt az idő. Ő állította meg azzal az energiával, szellemmel, amivel munkái készülnek.

Nagy Ferenc nem modern, ha tetszik, ódivatú ember, és ezt csak azért merem ennyire egyértelműen mondani, mert erre a legbüszkébb. Jó értelemben vett idejét-múltsága ugyanis az alkotásaira lefordítva nem jelent mást, minthogy amit ő megözvegyült parasztasszonynak formáz, az egyszerűen csak egy megözvegyült parasztasszony, nem több, és nem kevesebb. És ahogy azzá lesz, az mesteri, a fájdalom, az elesettség csak úgy sugárzik róla, szinte hallani a siratóasszonyok jajszavát.

Nagy Ferenc, korszerű megfogalmazással élve, nemzeti, konzervatív érzelmű ember.

És itt most mindenki hessegesse el magától a polgári jobboldal pártos rövidítéseit. Mert nem erről van szó, hanem arról, amit a szavak önmagukban mondanak. A tabi fafaragónak ugyanis nem tegnap óta fontosak a mondavilág alakjai, számára ez a kenyeret, a vizet, a levegőt jelentette mindig. Árpád pajzsra emelése, a Csodaszarvas, a Vérszerződés, Csaba királyfi a csillagösvényen — címek abból a domborMű-sorozatból, amelynek darabjait a tabi galériában látható kiállítás őrzi. És amelyeknek láttán Czine Mihály azt mondotta: „Gyönyörűt láttam, magyar vésővel faragott magyar arcokat. Áldassék Nagy Ferenc!" Nemkülönben lelkes sorokat vetett a tárlat életében immár harmadik naplóba Göncz Árpád, amikor nyáron elvetődött a kisvárosba, és megcsodálta a magfaragásokat, reliefeket, körte, piszpáng és bukszus ékszerdobozokat, és a népi szokásvilágot megörökítő életképeket.

Rendhagyó portré, köszöntő ez, vállalása szerint nem is akart más lenni. Nincsenek benne szám- és évszámhalmok, pedig a háromnegyed évszázadnyi életből lehetnének jócskán. Ám izgalmasabb az Atilla, Róma előtt. Domborművön dolgozik a kés, a hunok arcáról lassan-lassan eltűnik a fölösleg. És a fa életre kel.

Balassa Tamás

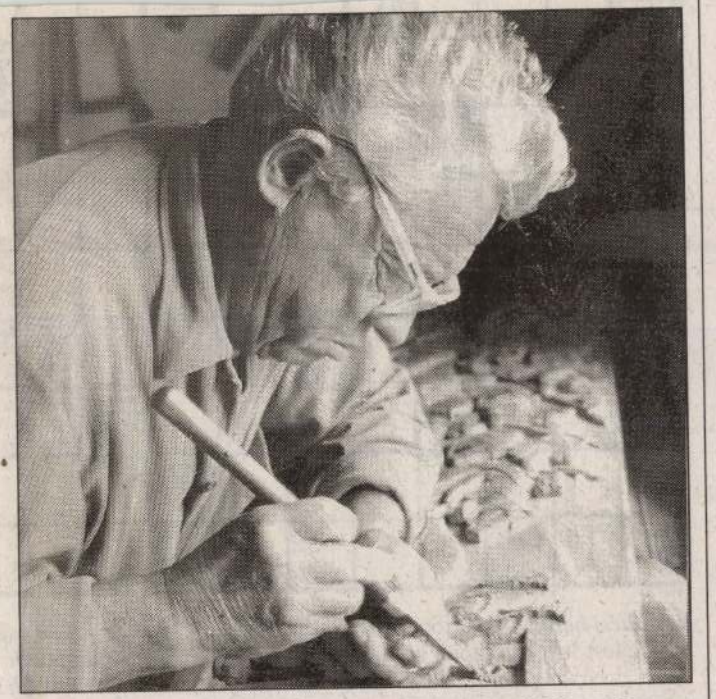

Atilla Róma előtt című domborművén dolgozik Nagy Ferenc

NAGY Ferenc szobrász

Somogyi Hírlap
1995. okt. 14.

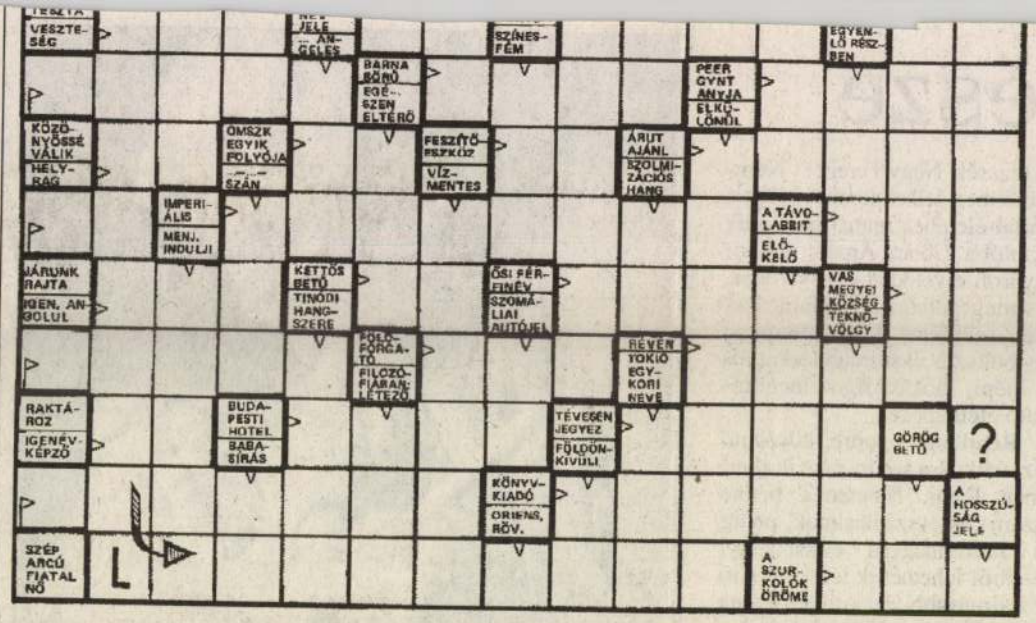

Beküldési határidő: Október 18. Kérjük, hogy a megfejtést levelezőlapon küldjék be, s írják rá: Keresztrejtvény. *Múlt heti rejtvényünk helyes megfejtése:* Igen, ez egy zebra, csak túl széles rajta a fekete csík. Jutalomban részesült: *Fülöp Józsefné*, *Sudár László*, *Stadler János* kaposvári, és *Horváth Nándor* kaposszerdahelyi olvasónk. A nyereményt postán küldjük el.

Kaposvár, Szivárvány du. 3, 5 és 7: A LÉNY (am., 16)

TELEVÍZIÓ

Budapest 1

7.20: Fehér agyar. Rajzfilmsorozat. 7.55: PC-abc. 8.30: Leporelló. 9.54: Lottósorsolás. 11.00: Zenebutik. 12.05: A zseniális Newton. 13.05: Topmodell. 15.05: Delta. 15.30: Gyorssegély. 16.00: Walt Disney bemutatja. 17.05: „...az én váram". Lakáskultúra mindenkinek. 17.35: Magyarországról jövök – kamerával. 18.25: Szerencsekerék. 19.00: A Hét. 20.00: Vasárnapi vers. Radnóti Miklós: Nem tudhatom. 20.10: A Poszeidon katasztrófa. Amerikai film. 22.15: Lehetetlen? Vámos Miklós műsora. Vendég: Básti Juli. 22.55: Az arc.

Budapest 2

7.35: Hol-mi? 8.00: Juli-suli. 8.35: Gyerekeknek. 10.00: A magyar irodalom képes története. 10.30: Mindszenty József emlékezete. 11.00: Párbajtőr párbaj. 12.30: A VI. Nemzetközi Cigánykarnevál műsorából. 12.55: sorozatok. 14.55: Utazás a tenger fenekére. 12.55: Kerek világ. 13.50: Találkozás Aurorában. 15.30: Csata a csillagokon túl. 17.25: Diagnózis: gyilkosság. 18.25: Babilon 5. 19.20: Hipnó. 20.15: A fehér srácok nem tudnak ugrani. 22.30: A Palm Beach-i duó. 23.25: A bérgyilkos. 1.10: Kettő kettővel szemben. 1.50: Halj meg, szörnyeteg! 3.15: Ismétlések.

SAT 1

6.00: Ismétlések. 8.25: Alex és a cigánylány. 10.10: Rocco, Alamo magányos hőse. 11.55: Harley Davidsonnal Floridán át. 12.45: Erdőzsongás. 14.30: Előre a múltba. 16.25: Észak és Dél. 18.15: Szerencsekerék. 19.10: Labdarúgás. 20.15: Gyilkos a gyerekszobában. 22.10: Talkshow a toronyban. 23.30: 24 óra. 0.00: Nézőpont. 0.05: Az áltestvér. 1.40: Ismétlések.

RTL Plusz

5.40: Rajzfilmsorozatok. 9.05: V. R. Troopers. 9.30: Disney és csapata. 11.05: Eerie, India. 12.00: A mocsárlakó. 12.55: Ki a főnök? 13.30: A gyereklány. 14.00: Dis-

Duna rádió

6.00: Műsorkezdés, hírek. 6.30. Hírek horvát nyelven. 6.45: Közlekedési hírek. Közben: Gazdasági hírek. 8.15: Sporthírek. 8.30: Hírek horvát nyelven. 9.00: Hírek magyar nyelven. 10.30: Hírek horvát nyelven. 12.00: Hírek magyar nyelven. 12.03: Rockklasszikusok. 12.30: Hírek horvát nyelven. 12.33: Rockklasszikusok. 14.03: Repro könnyűzenei műsor. 14.30: Hírek horvát nyelven. 15.00: Hírek magyar nyelven. 15.15: Gazdasági hírek. 15.30: Hírek magyar nyelven. 15.45: Közlekedési információk. 15.55: Hírösszefoglaló. 16.00: Műsorzárás. A műsor folyamán rendszeresen hallhatnak közérdekű információkat, riportokat, kívánságműsort, részt vehetnek telefonos játékokon, mindez sok kellemes, jó zenével fűszerezve.

City rádió

8.00: Siófok és környéke. 8.30: Ráhangoló. 9.20: Kalendárium. 10.00: Vidék. 11.00: Forrás. 13.00: Mulató. 14.00: Örökzöldek és örök zöldségek. 16.00: Zenegép. 19.00: A BBC hírmagazinja.

n gyermeteg vicceinek. Azóta számtalanszor volt alkalma rájönni, hogy tévedett, ez a rettegés bizony véresen komoly.

Ennek ellenére képes volt ilyen galádságra. Összeesküdött Krisztikével, aki valami genetikai különlegességből kifolyólag kifejezetten imádta a pókokat. Ami azt illeti, *nevelt* is egyet a szobájában. (Hajnali

Szablyár Eszter

Korai beköszöntő

Hártyavékony titokból ébredt a város. Puha körvonalak játszottak egymásba.
Madárhang!
S az elhagyott birodalomban fények cikáztak. Tükrökről, kirakatüvegekről, zajló jégtáblákról visszaverődve. Kikezdtek a még fennfelejtett szőrmekalapokkal, megdöbbentették a télikabátokat hirtelen érkezésükkel.
Éles kontúrokkal kettőzték a sietőket.
A tél vékony jéglemezek törékenységében megfeszülve várt. Hagyta játszani a szeleburdi jövevényt. Pimaszul kacagott a tavasz, magát próbálgatva.
A megállókban ácsorgók tanácstalanul pillantottak körbe. Valami langyos simogatást éreztek. Mint letűnt korareggelek anyai gyengédsége.
Így keltegetett türelmesen egy egész várost a tavasz.
Kettős varázslatra hívatva.
Rügyek fakadtak és emberi mosolyok.
Egyszerre csiklandozott és simogatott.
Játszótársná szegődött, de anyaként igézett.
És aki hagyta magát, azt elbűvölte.

Elhunyt Nagy Ferenc fafaragó népművész

(1920—1998)

Január 25-én elhunyt Nagy Ferenc tabi fafaragó népművész, a Népművészet mestere. A dunántúli faragóhagyományokat magas fokon művelő mester eredetit alkotott a paraszti élet alakjainak, eseményeinek megfogalmazásában.

1920-ban született Tabon. Gyermekkorát a somogyi pusztákon töltötte. 1941-től katona a II. világháborúban. A hadifogságból 1946-ban tért haza. 21 éves korától kezdve már sokat faragott. Munkái először 1947-ben szerepeltek kiállításon. Itt aratott sikerei adták a kedvet és az erőt ahhoz, hogy a faragást hivatásul válassza, s az 1953—54. évi moszkvai magyar iparművészeti kiállításon már nagy sikere volt.

1955-ben faragott kürtjével elnyerte a Világifjúsági Találkozó fődíját. 1956-ban a Népművészet mestere címmel tüntették ki. Rendszeresen részt vett a hazai és a külföldi népművészeti és népi iparművészeti kiállításokon. 1983-ban portréfilmjét sugározta a televízió. A hetvenes évek második felétől fokozatosan nagyobb és nagyobb méretben faragta szobrait.

A népi életábrázolás mellett vallásos témákat és a magyar történelem alakjait, legendáit is megfaragta. (Szent család, a Golgota, Pieta, Szent István, Szent László, Koppány, Árpád fejedelem, Csaba királyfi, Vérszerződés). Az egyre bonyolultabb, összetettebb kompozíciók megfaragásával persze fokozatosan elszakadt a népi faragás esztétikai hagyományaitól, miként a vidéki életmód is elszakadt a pásztorélettől, sajátosan zárt kultúrájától. Már csak elmosódó szálak kötötték a népi faragóművészethez. Nem kizárólag népművész, vagy népi iparművész volt, hanem az első, aki a magyar falusi lét művészeti tradíciójának felbomlásával szobrásszá nőtte ki magát. Bizonysága tizennyolc fafaragása a debreceni Szent László-templomban.

Január 31-én több százan kísérték Tabon utolsó útjára. A szobrász és fafaragó koporsóján az általa faragott korpusz porrá válik, de munkái velünk maradnak.

Matyikó Sebestyén József

azonban mindenki szemet hunyt: az állam „hatalmasai" éppúgy, mint az egyszerű emberek. Elvégre Puskásék a siker élményét adták az amúgy anyagi és erkölcsi válságba taszított emberek számára. Ráadásul, mai szemmel nézve kisebb-nagyobb szabálytalanságaik csak gyerekes csínyeknek minősülnek, hiszen akkoriban körülbelül ezredannyi pénz volt a fociban, mint ma. És különben is, kit zavart, hogy, mondjuk, Hidegkutinak három bundával többje van az úgynevezett „átlagembernél".

Ma már azonban nem pusztán holmi „bundacsempészésekről" hallani... Bizonyára mindenki ismeri Alen Boksicot, a horvát válogatott és a római Lazio nagyszerű támadóját, aki 1996-ban a Juventusszal megnyerte a Bajnokok Ligáját. Két éve valóban bombaformá-

Eső után

hol van a határ kék és zöld között
ha a láthatatlan színbe költözik
és égbe burkolóznak mind a fák
a zöld és kék között hol húzhatsz határt

a betonon köveken a földön
ahogy végigcsorog fénylő csodája
az ezüsttel futtatott levelek
ellentmondnak szigorú mértanára

és nem különül el már semmi sem
feloldódik a színek magánya mert
ősi prizmákként szórják szerte szét
a vízcseppek a világ minden színét

hát hol van határ kék és zöld között
amikor a lent és fönt már összefoly
és a távol sincs annál távolabb
eső után mint magadtól önmagad

Tudod-e 1848-ról?

Rejtvény — 6. forduló

14 éves korig

1. 1848-49-ben két kormány alakult. Kik voltak a miniszterelnökök?
2. Mikor alakult meg az Országos Honvédelmi Bizottmány?
3. Mikor jelent meg az úgynevezett oktrojált alkotmány?

14 év fölött

1. Ki volt a szabadságharc azon katonai vezetője, aki Ferenc Józseffel egy esztendőben hunyt el?
2. Dembinski után ki lett a honvédség főparancsnoka?
3. Hol ülésezett az Országgyűlés Debrecenben?

Beküldési határidő: március 14.
Eredményhirdetés: március 22.

A 4. forduló helyes megfejtése:

14 éves korig: 1. 1848. 2. 1847. 3. 1842.

14 év fölött: 1. Széchenyi István 2. Vörösmarty Mihály 3. Batthyány Lajos

Nyertesek

1. kategória: Sofradzija Hanka, Kiskunmajsa; Dombi Anikó, Budapest; Horváth Katalin, Bársonyos

2. kategória: Soós Tamás, Rózsaszentmárton; Kirschné Rojik Ágota, Iregszemcse; Popovics Mária, Szigethalom

Új Ember Szerkesztősége
Elmer István
1053 Budapest, Kossuth L. u. 1.

Szent Gellért Könyvesbolt
1053 Budapest, Kossuth L. u. 1. Telefon: 13 72 879

TÉVÉ ÉS RÁDIÓ MŰSORAJÁNLAT

Összeállította: Velics Gyula

Március 9. hétfő	11.00	MTV2.	**Történelmi képeskönyv** — Lengyelország — Királyok és kolostorok	(30p.)
	18.25	MTV1.	**Engedjétek hozzám!** A hitről gyermekeknek	(7 p.)
	19.20	MTV2.	**Magyarok cselekedetei.** Mária Terézia testőrei	(5 p.)
	13.30	Ko.köz.	**A Silos-i Bencés Kolostor kórusa** gregorián dallamokat énekel	(10p.)
	13.30	Ko.köz.	**Tanúim lesztek!** A római katolikus egyház félórája.	(30p.)
	18.00	MTV1.	**Katolikus krónika.** Hírek tudósítások az egyház életéből	(20 p.)
	19.15	MTV2.	**Magyarok cselekedetei.** A Nádasdy huszárok	(30 p.)
	21.25	Ko.köz.	**Mesélő krónikák 5.r.** Trónöröklés — Koppány lázadása	(5p.)
	22.30	Bartók	**A Belga Rádió énekkara** Vic Nees egyházi kórusműveiből énekel	(35p.)
Március 11. szerda	11.00	MTV2.	**Történelmi képeskönyvünk** Lengyelország határvidék	(30p.)
	15.40	Bartók	**Hitélet és történelem.** A csíksomlyói búcsú története	(20 p.)
	19.20	MTV2.	**Magyarok cselekedetei.** Liszt 1840	(5 p.)
Március 12. csütörtök	10.50	MTV1.	A templomépítő 1848 március	(10p.)
	11.00	MTV2.	**Híres magyar könyvtárak** Az Eötvös Loránd Tudományegyetem	(60p.)
	13.20	Ko.köz.urh.	**Szent Gergely az európai zenében**	(10 p.)
	13.30	Ko.köz.urh.	**Tanúim lesztek!** A római katolikus egyház félórája	(30 p)
	15.40	Duna TV.	**Amiről a kövek mesélnek** — Történelmi városok — Körmend (ism.)	(20p.)
	16.00	Duna TV.	**Élő forrás** Katolikus műsor	(35p.)
	18.00	MTV1.	**Gyász II/1.** „Menjünk el mi is, hogy meghaljunk Vele..."	(20p.)
	19.20	MTV2.	**Magyarok cselekedetei.** A magyar nyelvű sajtó kezdetei	(5 p.)
Március 13. péntek	9.13	Bartók	Donizetti: Requiem	(47p.)
	11.00	MTV2.	**Híres magyar könyvtárak.** A Miskolci Nehézipari Egyetem könyvtára	(50p.)
	11.45	MTV2.	**Néprajzi értékeink** Rózsafüzér-titok	(10p.)
	19.20	MTV2.	**Magyarok cselekedetei.** Berlioz Pesten	(5 p.)
Március 14. szombat	9.00	MTV2.	**A Ciszterciek 900 éve.** 3. r. A tanító rend	(30 p.)
	13.55	Duna TV.	**Élő Egyház** Katolikus híradó	(15p.)
	19.00	Bartók	**A Clerk's énekegyüttes** motettákat énekel	(30p.)
	19.15	MTV2.	**Magyarok cselekedetei** A '48-as zászlók	(5p.)
	22.00	MTV1.	**Az 1848-49-es szabadságharc emlékhelyei II/1.**	(50p.)
Március 15.. vasárnap	7.00	TV2.	**Biblia gyermekeknek.** Rajzfilm sorozat.	(30 p.)
	7.05	Ko.köz.urh.	**A vasárnap üzenete** László atyától — Egész héten át hallható a 06-60-505-660-as telefonon.	
	8.10	Bartók.	**Magyar szerzők orgonaműveiből**	(55p.)
	8.25	MTV1.	**Így szól az Úr!** A Biblia üzenete.	(6p.)
	8.30	Duna TV.	**A Hadtörténeti Múzeum kiállítása**	(30p.)
	10.05	Ko.köz.urh.	**Szentmise** a szentimrevárosi templomból a ciszterci rend alapításának 900.évfordulóján	
	13.25	Duna TV.	**Históriás ének 1848-49.**	(45p.)

Ára: 350,—Ft

Név: .....

Cím: .....

Új Ember Könyvesbolt, 1053 Budapest, Ferenciek tere 7—8. (Kárpátia-udvar) Tel.: 117-3933

Az Új Ember hirdetési tarifái

Magánjellegű

sürgős.....25,—/szó
sima.....20,— /szó

Közületi:

sürgős.....280,—/sor
sima.....200,—/sor
Jelige.....30,—/szó

Idősek apartmanházának tovább épülő lakrészeibe jelentkezést fogadunk el. Emelt szintű elhelyezés és ellátás. Festői környezet. A meglévő létesítményben két szabad hellyel.

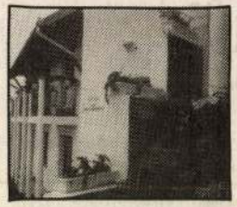

8316 Várvölgy,
Mátyás király u. 30.
Tel.: 83-340-244
Dr.Kálóczi

SEGÍTS,
HOGY JOBBRA FORDULJANAK
A DOLGOK!

KDNP

Kiállított művek jegyzéke

BALLA LÁSZLÓ

Erdőrészlet, 1936
Bécs, Károly templom, 1936
Hegyes táj, 1936
Cséplés, 1936
Fürdőzők, 1936
Temetőrészlet, 1936
Fény és árnyék, 1937

BÁNSZKY TAMÁS

Debreceni róm. kat. templom, 1927
Szántás, 1930
A kis kéregető, 1935
Grósz töröl, 1935
Házsor, 1935
Füzér I. és II., 1935
Nagycserei tanya, 1935
Hála („első ünnepi nyomat"), 1936
Menyhárt József rajzol, 1936 (akvarell)
Nagyerdő, 1937
Tanyaudvar, 1937
Gólyafészkes kútgém, 1937
Velemi gesztenyefák, 1937
Csikós, 1938
Kapoli bácsi, 1939
Cséplés, 1939
Szénásszekér, 1944
Fa alatt, 1944
Árnyékban, 1944
Pihenő, é. n.
Ex libris Bánszky Tamás, é. n.
Dobi Oláh István portréja é. n.
Pipázó magyar, 1938
Krasznahorka, 1939
Aratók, 1939 (fametszet)

MENYHÁRT JÓZSEF

Favágók, 1925
Fürdőzők, 1927
Favágók II., 1935
Favágók, 1936
Forgó („első ünnepi nyomat"), 1936
Önarckép, 1936
Tavasz, 1939 (fametszet)
Szegények fája, 1939 (fametszet)
Mezei munkások, é. n.
Ásó parasztok, é. n.

NAGY FERENC

Olasz falu, 1935
Hazafelé, 1935
Önarckép („első ünnepi nyomat"), 1936
Nagyerdő, é. n.
Kiszáradt vízimalom, é. n.
Esztergom, é. n.
Faluvége, é. n.

DOBI OLÁH ISTVÁN

Erdőrészlet, 1924
Vihar, 1931
Dürnsteini halászházak, 1931
A Széchenyi utca, 1935
A Fűvészkert utca este, 1935
Déri téri részlet, 1935
Libakerti részlet, 1935
Téli vásár („első ünnepi nyomat"), 1936
Lombok között, 1936
Ónod, 1937
Érdekes olvasmány, 1938
Kölcsey diákkori lakóháza, 1939
Utcarészlet, 1939
Rozsnyói világos utca, 1941
Rozsnyói részlet, 1944

NAGY Ferenc

Felelős kiadó: Dr. Dankó Imre

GRAFIKAI MŰHELY I.

Debreceni Grafikai Műhely
(1926—1944)
emlékkiállítása a Déri Múzeum kiállítóhelyén
(Hámán Kató út 17.)

1979. augusztus 28.—szeptember 15.

Bánszky Tamás

Menyhárt József

Nagy Ferenc

(dobi) Oláh István

GM
I.

A GRAFIKAI MŰHELY sorozat első kiállítását a Déri Múzeum és Debrecen megyei Városi Tanács Művelődésügyi Osztálya rendezi

A sorozat szerkesztője, a katalógus írója, a kiállítás rendezője:
SZ. KÜRTI KATALIN

Fotó: Fekete Gáborné

Tipográfia: Molnár László
Alföldi Nyomda, Debrecen

Debreceni Grafikai Műhely (1926—1944)

„Műhely" címmel indít egy kamarakiállítás-sorozatot a Déri Múzeum azzal a céllal, hogy megismertesse a látogatókat a „műhelytitkokkal". A három részből álló grafikai tárlat első kiállítása az 1926—44 közt működő Debreceni Grafikai Műhelyre emlékeztet, második a magasnyomású technikák jelenlegi debreceni művelőit, harmadik része pedig a mély- és síknyomású grafikákat mutatja be, ugyancsak kortárs debreceni alkotóktól.

A Debreceni Grafikai Műhely elnevezés egy művészkört és egy helyiséget jelöl egyszerre. E művészkör a debreceni grafikai élet fénykorában jött létre és végigkísérte az egész korszakot, a két világháború közti intenzív művészeti életet egészen 1944-ig. Debrecenben ebben az időszakban, 1924—27 között működött az országos érdeklődésre számot tartó Művészház. 1935-ben alakult a Debreceni Ajtósi Dürer Céh, amely a Magyar Ex libris gyűjtők és Grafikabarátok Egyesülete (MEGE) és a szegedi Grafikabarátok Köre mellett az ország legfontosabb grafikai szervezete volt. A Debreceni Grafikai Műhely valamennyi tagja egyúttal részt vett a Művészház és az Ajtósi Dürer Céh tevékenységében is, s valamennyien képviselték a magyar sokszorosító grafikát a külföldi, nemzetközi grafikai, kisgrafikai kiállításokon, pályázatokon.

1926-ban vált ki a debreceni Művészházból *Dobi Oláh István* festőművész és grafikus vezetésével az a négytagú művészcsoport, amely 1944-ig együtt maradt és közös rézkarc-levonó gépen dolgozott az egykori Fém- és Faipari Iskolában. A grafikai műhely nagyméretű, tágas, jól felszerelt tanterem volt, amely lehetővé tette a közös munkát, a technikai kivitel magas színvonalát. Az itt levont alkotások egy példányát *Dobi Oláh István* összegyűjtötte egy nagyméretű mappában, így maradt meg az 1926—1944 közt készült alkotások teljessége: *Dobi Oláh, Bánszky Tamás, Nagy Ferenc, Menyhárt József* rézkarcainak egész sorozata, valamint a műhelyhez hosszabb-rövidebb ideig csatlakozó fiatal alkotók pár műve. A műhelyt 1944. szeptember 1-én bombatalála érte, csak az album és a rézkarc-levonó gép maradt meg. A műhely vezetője *Dobi Oláh István* (1890—1944) volt. A sokszorosító grafikai technikákat igen magas szinten művelte, emellett állandó kísérletekkel gazdagította. Minden mélynyomású technikát ismert és alkalmazott: aquatintát, a vernis-mou-t (lágy alapot), a hidegtű karcot, a mezzotintót. Emellett készített egypár fa- és linómetszetet is. Élete, sorsa összeforrott a grafikai műhellyel. Halála is itt következett be: 1944. szeptember 1-én, a nagy debreceni bombázáskor, a műhelybe menet érte a halál az iskola pincéjében, óvóhelyén. Legjobb műveit a család és a Déri Múzeum őrzi: maradandó értékűek debreceni vedutái, tiszai, Hernád-parti tájképei, finom tónusokra épített portréi, jelenetei, finom könyvjegyei és alkalmi grafikái.

Barátja, *Bánszky Tamás* (1892—1971) egyaránt készített mély- és magasnyomású grafikákat. 1936-ban a varsói nemzetközi kiállításon például díjat nyert Madonna című lapjával, az 1939-es chicagói kiállításon „Aratók" című fametszetével. 1937-ben önálló album is jelent meg fametszeteiből. A grafikai műhelyben elsősorban rézkarcokat készített, azokat mezzotintós, aquatintás részletekkel gazdagította.

Nagy Ferenc (1892—1970) 1915-ben végezte el a Képzőművészeti Főiskola rajztanár szakát. 1924—25-ben, kiegészítve tanulmányait, elvégezte a főiskola ötödik évét, a frissen szerzett grafikai tudását a debreceni grafikai élet fejlesztésében kamatoztatta. Elsősorban rézkarcokat készített a debreceni Nagyerdőről, s a híres proletárnegyedről, az Olajütőről. A grafikai műhely legfiatalabb tagja volt a nemrég elhunyt *Menyhárt József* (1901—1976). Mint fametsző vált ismertté a harmincas évek végén hazánk határain túl. Részt vett a varsói, a clevelandi, oslói nemzetközi kiállítá-

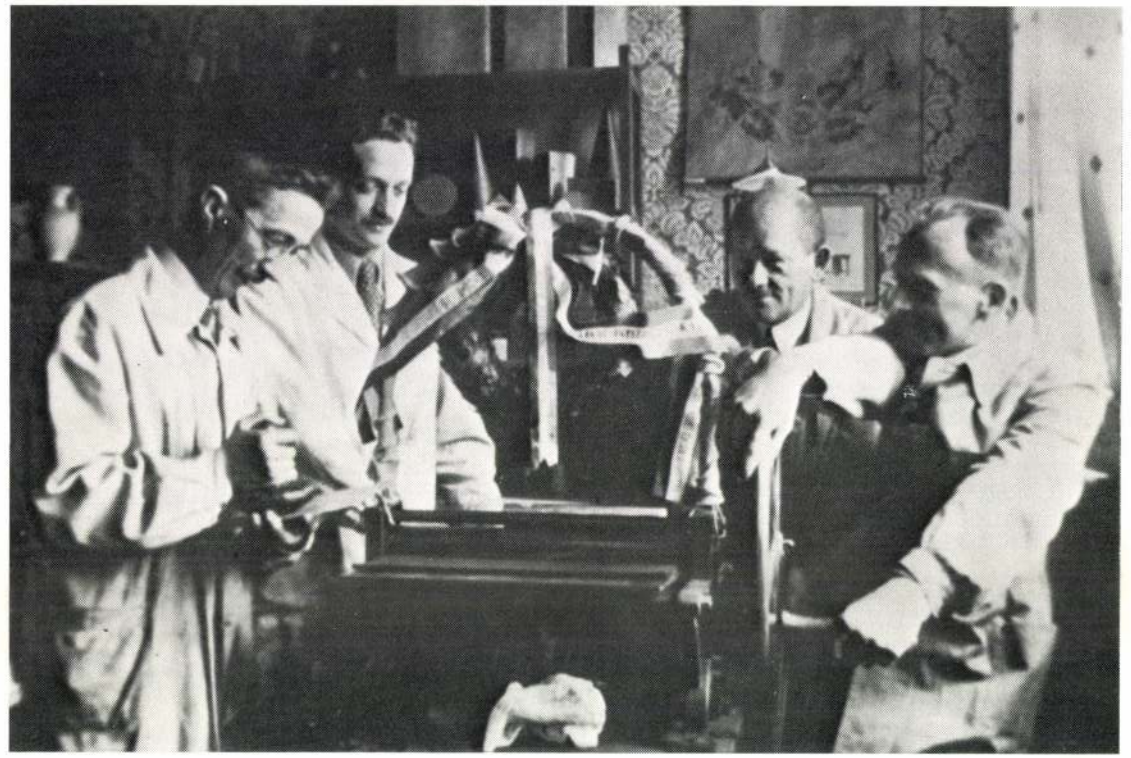

Bánszky, Menyhárt, Nagy, Oláh megkoszorúzza a rézkarc-levonó gépet 1936-ban

sokon, önálló tárlata volt Amsterdamban, az Akos kiállítóhelyen. A grafikai műhelyben gyakran készített rézkarcokat, hidegtű karcokat is a 30-as évek végén. Szép tanulmányt írt a debreceni grafikáról.

Hosszabb-rövidebb ideig csatlakozott a Grafikai Műhelyhez a ma is élő Dely István, Aczél Viktor, 1936—37-ben pedig a műhelyben készítette szép rézkarcsorozatát Balla László (1906—1975). Balla 1936—37-ben készült karcaiból is bemutatunk egy válogatást Bánszky, Oláh, Menyhárt és Nagy Ferenc munkái mellett.

Köszönet illeti özv. Menyhárt Józsefnét, özv. Oláh Istvánnét és két leányát. Értékes ajándékokkal, adatszolgáltatással segítették gyűjtőmunkánkat, amely révén lehetővé vált a Grafikai Műhely emlékkiállításának megrendezése.

SZ. KÜRTI KATALIN

Nagy Ferenc Károly

rajztanár (?)
a budai tanítóné-
képezde tanára
1871–4, 1876–1888
tanította a pesti
ref. gimnáziumi
ban

Fapestiref

288. l.

Venus beweint den Tod des Adonis. — 1815: VIII. 30. *A. van Dyck:* Venus beweint den Tod des Adonis. — 1835: IV. 44. *A. van Dyck:* Venus beweint den Tod des Adonis. — 1844: IV. 44. *A. van Dyck:* Venus beweint den Tod des Adonis. — 1865, 1866, 1867, 1869: VI. 9. *A. van Dyck:* Venus siratja Adonist.

b) Az Orsz. Képtárban. 1871: VI. 9. *A. van Dyck:* Venus siratja Adonist. — 1873: VI. 9. *Nach A. van Dyck:* Venus beweint den Tod des Adonis. — 1876, 1878, 1879: XVI. 719. *A. van Dyck után:* Venus siratja Adonis halálát. — 1881: 443. *A. van Dyck után:* Venus és Adonis. — 1888: XXI. 744. *A. van Dyck után:* Venus siratja Adonist. — 1896, 1897: XXI. 744. *A. van Dijck:* Venus siratja Adonist. — 1897: XXI. 744. *A. van Dyck:* Venus beweint Adonis. (Copie.) — 1898: XXI. 744. *A. van Dyck:* La mort d'Adonis. (Copie.) — 1901, 1904: XXI. 744. *A. van Dijck:* Venus siratja Adonist.

Nagy Frigyes gróf.

Kerületünk múltjából

125 éve történt

„Szeptember 28-án kezdődik meg a szüret a budai hegyek között. Csak azok szüretelhetnek, akik a *hegyvámot*, mely holdanként 52 1/2 krajcár lefizették és ezt igazolják. A kapaszkodóvasút (ma: Fogaskerekű) ez alkalomra mérsékelt menetdíjakat léptet életbe."

*

„*Böszörményi László*, akit Kossuth Deákhoz intézett kiegyezés-ellenes nyílt levelének közlése miatti sajtóvétség okán egy évre elítéltek, az fogságban elhunyt. A Kerepesi temetőben lévő sírjára emléket állítanak, s erre már megkezdték a gyűjtést." (Böszörményi László – 1824-1869 – függetlenségi politikus emlékére kerületünkben 1900-ban utat neveztek el.)

*

„Eötvös dolgozó szobája."

„A svájczi társaság, mely a budai Svábhegyre fogaskerekű vasutat épített, megvásárolta többek közt az Eötvös-féle nyaralót is, melyet aztán vendéglővé alakított át. Az Eötvös-villa tövében árnyas fáktól díszlő hegyi út egy közeli völgybe vezet, még az Eötvös-telken. E völgyben sudaras fák alján egy házikó áll. Egykor szentély, a nemzet legnagyobb gondolkodói egyikének dolgozó hajléka, ma ütött-kopottan, majdnem elhagyatva, egy felügyelőnek a lakhelye. E csendes erdei lakban (ma: Karthauzi út 14.) szülemlettek meg a lelket emelő gondolatok: itt írta Eötvös a „Magyarország 1514", itt a „Falu jegyzője" és „A nővérek" című regényeit. Ez a csöndes lak volt tanúja Eötvös fennkölt gondolatainak."

100 éve történt

„Mivel a Mozdony út (ma: Kiss János altábornagy utca) különösen az őszi és téli időben rendszerint rossz állapotban van, a Fővárosi Középítési Bizottmány felhívja az I. kerületi elöljáróságot, hogy az utnak jó karban tartására különös gondot fordítson."

*

„Tanácsi előterjesztés történt a Farkasvölgyi (!) temetőhöz vezető villamos közúti vasút céljára megszerzendő területek kisajátítása ügyében. Az előterjesztés variációi:

– Enyedy (ma: Nagyenyed utca) – Németvölgyi út,

– Enyedy utca – külső körút (ma: Böszörményi út) – Németvölgyi árok.

A Tanács az utóbbi variációt fogadta el."

*

„Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága megtárgyalta a szegény sorsú tüdőbetegek szanatóriuma céljára szükséges telek átengedése ügyében tett bizottmányi és tanácsi előterjesztést.

A főváros által kiküldött „ad hoc" bizottság javasolta, hogy a szegény sorsú tüdőbetegek „Erzsébet királyné szanatórium" részére (ma: Korányi TBC és Pulmonológiai Intézet, XII., Pihenő út 1.) az I. ker. erdődülőben, a Pozsonyi-hegy és Budakesz (!) község közt fekvő területből 24000 négyszögölet engedjen át használatra."

(A szanatórium 1901-ben megkezdte működését.)

*

„Tanácsi előterjesztés néhai báró *Wodiáner Albert* általi hagyomány (ma: hagyaték) ügyében: „Üdülő kórház" létesítésére 200 ezer Ft biztosításának feltételei:

– ingyenes fővárosi telekadás,

– a rendelkezésre álló helyekre mindenkor és minden szegény üdülő beteg – bármilyen vallási felekezethez tartozzék is – feltétlenül ingyen felvétessék s üdülése alatt ingyen elláttassék, ápoltassék és tápláltassék,

– a lábadozó betegek, amennyiben rendes gyógykezelést nem igényelnek, a szegény-

ARCOK

Hirdetmény

Házunk kapujában a következő felirat állított meg: „Fontos figyelem! Tisztelt lakótársak! A kaput este nyolc óra után szigorúan kulcsra zárni szíveskedjenek. A lépcsőház legfelső emeletére hajléktalanok költöztek be."

Nyomtatott, elegáns betűk. Alig palástolt, drámai hangvétel. A szóbeszéd, ami a nyomában elszabadul a házbeliek körében, a ránkijesztés teljes sikerét mutatja. De ki látott egyet is a kitiltandók közül? Például én sem. Egyedülálló lakótársaink, akiket különben is fekete vasrács véd már évek óta a küszöbön kívülről, ugyanígy nem tudnak róluk. Későn hazajárók alig laknak itt, inkább a koránkelőké ez a ház. Mondhatnánk, ismeretlen rém ül rajta: fenyegetés, fenyegettetés.

Ismeretlen, de nem arctalan!

A felirat hatására arcok hosszú sora vonul át emlékezetemen. Hajléktalanoké, akiket itt a környéken nap mint nap látok, látásból ismerek. Emelt fejjel néznek a szemembe, nem kérnek kegyelmet, szánakozást sem. Nézzem csak, lássam, az ő életük is élet. Fantasztikus az az öntudatos nézésük, ahogy cigarettát, pár forintot kérnek. Mintha ez járna, az én adósságom lenne nekik, amit ideje lenne megfizetnem, mert már nem várnak sokáig, Spartacus óta ez közismert, ilyesmikből áll a történelem. Ja igen, és a Kereszt ott a háttérben, Krisztus hét sebének nyomaival.

A trolimegállónál odalép hozzám egy csontsovány, loboncos hajú, nagynézésű férfi, mély lélegzetet vesz, azt mondja: „Tessék engem egy kis pénzzel kisegíteni, most halt meg a fiam, a temetésére gyűjtök." Mondani sokféleképpen lehet valamit, ő úgy mondja, hogy nem tudom elhinni neki a gyászt. Látszani kellene rajta, mint látszik valami szörnyű tragédia annyi nincstelen sorstársa arcán, aki pedig frissen borotvált, fürdőből jöhetett a hajléktalanok egyetlen kiváltsága jóvoltából, az ingyenfürdőből, ráadásul pihentnek látszik, nem verte az eső az éjjel. Jobban megnézem őket a Hirdetmény óta, ott alhattak a lépcsőházunkban. No, hiszen ennek most vége. „Szigorúan" zárjuk a kaput, ezt a szigorúságot visszük magunkkal az éjszakába, amikor minden kis neszre fölriadunk: most megy fölfelé a lift, ha föl-ér a negyedik emeletig, ott szokott döccenni egyet. Aha, döccent, megy tovább, alighanem a hajléktalanokkal.

Mert ezen a mi kapunkon csak az nem jön be, aki nem akar. Velem is hányszor előfordult évek során, hogy egyszerűen nem záródott vagy ha sikerült is, a kulcsot nem tudtam kihúzni. Közgyűléseinken állandó téma volt, de hiába óbégattunk, hogy a kaput kell kicserélni. Most új a közös képviselő, már a nevét is elfelejtettük a télvégi közgyűlés óta, de még a telefonszámát se írta ki, nemhogy a nevét a lépcsőházban, így aztán senkitől sem tudjuk számonkérni a kapucserére tett „szigorú" ígéretét.

Bámulatos, hogy még az ilyen egyszerű, napi dolgokban is milyen nehéz ötről hatra jutnunk. Mondom itt a magamét, közben már-már el is felejtem megkérdezni: és ha nálunk lesz új kapu, ha egy külön vasrácsot szereltetünk arra is, ha őröket állítunk vérebekkel láncon, azzal ugyan mi oldódik meg társadalmi méretekben? Netán attól lesz humánusabb itt az élet vagy csak a rettegés nő tovább? Ha a metrórendőrség kizavarja – mint teszi – a hajléktalanokat az aluljárókból, ne legyenek ott szem előtt, ezzel morális kötelességet teljesít? Látszatmegoldások ide vagy oda, a tény az, hogy növekszik a hajléktalanok száma az egész országban. A metropolisoknak ez a visszataszító kísérőjelensége nálunk megjelent már a kisvárosokban, a nagyobb falvakban is.

Mivelhogy mérhetetlen a tartalék, amiből merít. A munkanélküliség testi lelki nyomorúsága, elesettsége, az az érzés, hogy valaki nem kell senkinek, sehová. A napról napra vegetáló háztartások, a létminimumon vagy akörül élők, ahol „cincog" a krajcár, akkor is ha közben ezresekké változott, szemben a – tisztelet a kivételnek – haracsoló, könyörtelen elittel, ami napról napra újratermeli az igazságtalanságokat.

Kapuzárás tehát nyolckor. Mentségnek kevés, hogy soha nem tudom megszokni ezt az állapotot. A magam otthona békéjében gyakran gondolok arra: otthonom lesz-e a hazám?

Kovács Imre

Lesz folytatás?

Volt egyszer egy előadás, amely egykor hatalmas sikert és elismerést hozott a Thália Színháznak, de ahogy mondani szokás: egyszer mindennek vége szakad. Ez történt a Mindhalálig Beatles című darabbal is. Ez nem csupán egy előad augusztusban a Városmajori Parkszínpadon még öt alkalommal vitték színpadra a darabot. Az előadások telt ház előtt zajlottak, a jókedv határtalan volt, és az időjárás is a kegyeibe fogadta mind a fellépőket, mind a nézőket.

Sok nézték és

Gyermekek Világnapja

1954 óta az UNICEF (az ENSZ Gyermeksegélyezési Alapja) kezdeményezésére tartják a Gyermekek Világnapját elsősorban a fejlődő országok gyermekeinek támogatására. E napon felhívást intéznek a világ országaihoz annak érdekében, hogy támogassák és védelmezzék a gyermek- ENSZ-deklarációban

Fotográfiák

Millok Évával sokszor találkoztam az elmúlt évtizedben. Négy évtizedes barátságunk alatt – noha nyilván furcsán hangzik ez – ritkán beszélgettünk egymással, többnyire mások, leginkább Imre Katalin jelenlétében váltottunk néhány szót, inkább könyveinket cseréltük ki baráti dedikációval. Tiszteltem 1962-ben megjelent Kölcsey Ferencről szóló regényéért, a *Gyertyafény*ekért, *Kegyelem az ártatlanoknak* című Robespierre életrajzáért, legfőképpen pedig Ady-könyvéért, a *Fogoly a vártoronyban*ért, amelyről Ady biográfusa, Király István azt írta, hogy választott formája, a belső monológ „talán az egyetlen járható út" volt, hogy „saját szándékai felől" ábrázolja Adyt, „a teljességre törekvő embert, »a minden kellett« Adyját".

Az Ady-kutató valószínűleg nem tudta, hogy a belső monológformát egy kivételes képességű drámaíró választotta, aki Robespierre, Julius Caesar, Janus Pannonius és Mátyás király mesteri megszólaltatása után „beszéltette" meggyőző módon Ady Endrét.

Ezt az olvasók sem tudhatták, drámái ugyanis csak 1989 után jelentek meg nyomtatásban. *Janus* című darabjáról, amely rádióváltozatban hangzott el 1957-ben, hiába jelent meg dicsérő kritika „egy nem közönséges tehetségű drámaíró születését" ünnepelve, a darab színházhoz nem jutott, nyomtatásban először 1990-ben jelent meg az Ezredvég ősében, az Ezredvég Almanach Mátyás király-emlékszámában, Bessenyei Györgyről szóló egyfelvonásosa, a *Jupiter tudja* pedig 1991-ben látott napvilágot a Z-füzetek 20. kötetként. Második darabja, a *Forradalom, drámai képsorozat a francia forradalom idejéből*, 1960-ban elnyerte a Színház és Filmművészeti Főiskola háromfelvonásos színdarabokra hirdetett pályázata második díját (első díjat nem adtak ki), ám színre nem került. *Caesar* című művét, amelyben úgy idézi fel Julius Caesar alakját, hogy vität kezd a shakespeare-i, hagyományos Caesar ábrázolással, 1974 áprilisában fejezte be. Ez a munkája negyed századdal megírása után látott napvilágot a Criticai Lapok 1998. július–augusztusi összevont számában.

Örülök, hogy segíthettem abban, hogy művei megjelenjenek. Igaz, a legutóbbi, a *Caesar* már halála után került nyilvánosságra.

Millok Éva utolsó éveit egy fővárosi szociális otthonban töltötte, írói munkára alkalmatlan körülmények között. Ott találkoztunk, hol havonta, hol két hetente. Mindig ugyanúgy nyitottam rá az ajtót, az ágyon fekve olvasott. Rajta kívül még három öreg volt a szobában. Kimentünk a folyosóra, ahol akadt két szék, közvetlenül a fürdőszoba előtt, és ott ültünk le beszélgetni. Mindvégig a világra figyelt, a napi politikát apró részleteiben is nyomon követte, vitázott, elemzett, mintha a „kíváncsi Brecht" szelleme költözött volna belé. Haragudott, ha egy érdekesebb cikk elkerülte a figyelmemet, ha nem tudtam egy könyvről, amelyet ő figyelemre méltónak, vagy feltétlenül megismerendőnek tartott.

Kiadatlan kéziratait nem emlegette, egy-két mondattal elintézte azt is, amikor megkért, hogy őrizzem meg azokat. Köztük két dráma is van, a már említett *Forradalom*, és 1963-ban írt műve, a *Magyar Áfium*. Kiadásra várnak.

A hetvennégy éves korában, 1997-ben meghalt Millok Éva könyvei, drámái maradandó értékek, és hiszek abban, hogy valamikor egyre többen fedezik majd fel az életében mellőzött írót.

Simor András

Olvasólámpa

BALÁZS BÉLA: Halálesztétika

A közvélemény úgy tartja számon, mint írót és költőt. Kevésbé ismert esztétikai munkássága. Ez a műve is bizony

IDŐ-K-ÚTJA

A Virányosi Közösségi Házban (XII. Szarvas Gábor út 8/c) működő Mini Galéria idén szeptemberben immár hetedik esztendeje kezdi meg képzőművészeti alkotások – grafikák, akvarellek, olajképek, fotók – bemutatását. E kamarakiállítások általában 2-2 hétig tartanak nyitva, és csak különböző napszakokban látogathatók.

Szeptember 18-án, szombaton 17 órakor nyílik meg *Nagy Frigyes* az IDŐ-K-ÚTJA című kiállítása.

– Hogyan indult el a festészet útján?

– Már fiatalon festőművész szerettem volna lenni. Hiába tanultam és kaptam komoly bíztatást olyan mesterektől éveken át, mint Csapody Vera, Barcsay Jenő, az élet realitása más pályára kényszerített. A művészet így a megélhetést biztosító kényszerű foglalkozás utáni szabadidőmben adott örömet és értelmet az életemnek.

– Ki vagy mi hatott festői munkásságára?

– Korán megismerkedtem *Gaspar David Friedrich* festészetével, aki egyik legnagyobb külföldi példaképem. A magyar mesterek közül *Egry József, Mednyánszky László* és *Vajda Lajos* hatottak rám a legerősebben. A felszín mögötti „valóság" érdekelt. Az irodalom különösen erősen befolyásolta gondolkodásmódomat. Már a hetvenes évek elejétől próbálkoztam verseket, drámákat képi nyelven megjeleníteni, elsősorban *Sophokles, Superville, Jékely Zoltán* és *Nyírő József* munkáiból.

– Eddig hol mutatta be alkotásait?

– 1972-ben volt először kiállításom egy budapesti kórházban. A következő évben egy fővárosi egyetemi kollégiumban mutattam be alkotásaimat. A legutolsó kiállításom pedig egy templomban volt ez év elején. Az, hogy igazi, „komoly" kiállítással nem dicsekedhetek, legfőképpen önmagamnak köszönhető, mert voltak olyan műértők, akik többre tartották képességeimet, mint én. 1973-ban megismerkedtem *dr. Mezei Árpád* művészettörténésszel, aki komoly kiállítási lehetőséget ajánlott fel, mellyel nem éltem, mint sok más jó szándékú ajánlattal azóta sem. Valami mindig visszariasztott a szerepléstől.

– Úgy tudom, hogy tájképei mellett portréfestészettel is foglalkozik.

– Valóban! Annak ellenére, hogy visszahúzódó és emberkerülő alkat vagyok, nagyon érdekel az emberek sorsa és lelkivilága. Különösen erősen foglalkoztatnak a kiszolgáltatott, megalázott emberek.

– Mi a kiállítása címének tartalma?

– Az *IDŐ-K-ÚTJA* címet nem véletlen szeszélyből adtam a kiállításomnak. Húsz évvel ezelőtt gyermekkorom emlékeiben kerestem valahol Szolnok megyében, de azok a tanyák örökre eltűntek. Néhány elhagyatott romon kívül, ahol annyi boldog nyarat töltöttem, már semmi sem emlékeztetett gyermekkoromra. És ebben a sivár tájban hirtelen megpillantottam egy kutat. Valószerűtlenül megdőlt az építménye és a kútházon áttörve egy fa nyújtózkodott az ég felé. Szomjas voltam, de nem ihattam vizet abból a halott kútból, mégis mintha valami lelki tartalmat merítettem volna belőle. Ami az értelme, az értéke és az üzenete nem csupán annak a halott kútnak, hanem az ember életének is. Egy kép sem csupán az adott pillanatot kell, hogy ábrázolja, hanem lehatolva a „kút" mélyére, meg kell találni benne a tiszta forrást, az igaz értéket.

K. E.

Nagy Frigyes grafikája

Gyermeknyaraltatás anno...

MÁR A SZÁZAD ELEJÉN köztudott tény volt, hogy a városi-, de leginkább a nagy metropolisok gyermek lakóit időnként ki kell emelni szűkre zárt, legtöbbször egészségtelen életkörülményeik közül a szabad, természetes környezetbe. A fővárosi gyermekek döntő többsége szintén az egészséges növekedést gátló körülmények között volt kénytelen élni, aminek társadalmilag is kedvezőtlen hatását mind többen ismerték fel. A gyermekvédelem a századfordulótól mindinkább előtérbe került, egyre-másra születtek az egészséges életet elősegítő akciók. Kezdetben még csak ötletszerűen, egy-egy szervezet foglalkozott a gyermekek nyaraltatásával, a természetbe való kivitelével, majd mindinkább bebizonyosodott, hogy az akkor is már csaknem milliós világvárosban kifogyhatatlan a nyomorba születők utánpótlása. De most lépjünk még jobban vissza az időben! Az első gyermekkórház 1839-ben létesült Magyarországon, amelynek

meg, amelynek nagy érdeme többek között, hogy 1920-tól megszervezte a külföldi üdültetést is. Mai szemmel ezt bizonyára luxusnak gondolnánk, ám éppen, hogy nem volt az, hiszen a háború utáni mérhetetlen nyomort látva a Liga széleskörű európai propagandában kérte az egyes államokat arra, hogy a sokat szenvedő magyar gyermekeket fogadják üdültetés formájában. A felhívás nem volt eredménytelen, hiszen csak 1931-ig 60 ezren láttak világot és tértek vissza megerősödve, kipihenten. A gyermekek és az ifjúság szabadba való kivitelének voltak rövidebb, csak egy-egy napig tartó programjai is, ám a célnak ezek is nagy segítséget jelentettek. A Szociális Misszió Társulat például a Vérmezőn

első évben kereken kétmillió koronát különítettek el. Az idő azonban olyan rövid volt, hogy le kellett mondani a vidéki nyaraltatásról és ehelyett öt budapesti iskolában rendeztek be üdülőtelepet. Ezek között volt a Diana úti iskola is, ahol kétszer négyhetes turnusban fogadták a kicsiket. A következő évtől elkezdődött a vidéki üdültetés is, de a mindinkább romló gazdasági helyzet miatt 1924-re a vidéki telepek mellett Budapesten már csak a Diana úti működött, ahol összesen 140 gyermeket tudtak fogadni. Az 1926-os idényre azonban lényegesen javult minden tekintetben a helyzet, a nagyobb számú vidéki üdültetés mellett a fővárosban 16 egészséges fekvésű

nek kikérdezése és a lakáskörülmények megállapítsa volt a döntéshozatal alapja. Elődeink alapos munkát végeztek a szervezés és a hozzáállás területén, semmit nem bíztak a véletlenre. Még azt is központilag meghatározták, hogy melyik nap milyen menüt adjanak a gyermekeknek. Csak abban engedtek önállóságot, hogy az olcsóbb, de megbízható helyről vásároljanak élelmiszernyersanyagot a telepvezetők. Az 1927-es évben a főváros tanácsa megszervezte a nyaraltatásban nem részesíthető gyermekek részére az egész napos kirándulásokat. Ebben a szezonban ezen kisdiákok a hűvösvölgyi nagyréten felállított kirándulóházba mentek, ahol ebédet és később uzsonnát is kaptak, miközben járták a Budai hegyvidéket. Nem csak az élelmezést, hanem a villamos-útiköltséget is ingyenessé tette a város vezetése, hogy a messzebb lévő pesti kerületek kis lakói is eljuthassanak a zöldövezetbe. A svábhegyi Nádorkútnál 1929-ben

MDK

özv.Nagy J.Ferencné

1912-ben az iskolában dolgozott.

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 89.l.

Nagy J. Ferencné

Nagybányai h.h. 1912

89

Temesvár VI. 180 – 182

MDK

Nagy Fülöp ács

15.sz. Dunai vizimalmok jav.

Voit P.: Gyarmati Dénes mester és a régi m. építőgyakorlat.

Müv.tört.Tanulmányok. A Müv.tört.-i Dokum.Közp. Évk.1954-55. Bp.1957.

M. D. K.

Nagy Fülöp faragómolnár

Dunai hajómalmok javítása

XV. sz. vége

Voitgyar. 54, 56

Nagy Fülöp

műveit láthatják az elyeki műhely tárlatán Kőbányán a Pataki Művelődési Korpontban

1984 I 13 Kossuth rádió „Jó reggelt!"

Nagy G. Margit

Gobelinnel

Szerepel az alábbi Táslaton

Fekete Judit: Téli Táslat
Miskolcon

Magyar Nemzet 1970 XII. 16

MDK

Nagy Gábor

1900-ban a párisi kiallitason bronzérem kitüntetést nyert.

Cikk: A magyar iparművészek törzskönyve.

Magyar Iparművészet, 1903. 154.l.

Nagy Gábor

1803

„Filiaris Mester"

Kolozsvári Asztalosok

3. l.

BUDAPEST
VI.-3-1
62

Nagy Gábor

hires nücsmester

l.

Kiss Hmonücs

31. l. - 32. l.

Nagy Gábor

1753.

l.

Fleischer Bécs 71. l

K. Nagy Gábor

farekas

Cserépkorsó (múhók)
Készítette fenti 1872-ben
Mezőturon.
Ajándékozás 1933. ban.

Évk Déri 1933. 36. l.

8

9

Nagy Gábor

mezőtúri farekas.

Lisztes bödönfedővel,
mag. 40, átm 20 cm.
Készítette fenti 1885 ben
(igen nép). Vétel.
Repr.
Évk Déri 1936. 75. l.

K: Nagy Gábor Sj

merőtuvi farchas

d.

Ezredéves kiáll

XIII. csop. 19. l.

T. 39.

feltüntető látkép előterében
kasága köti le figyelmünket.

.5 cm.

T.36.

Raitzen Stadt-tal és Semlin
Sau Fl mentén a Ziegl Offen
Jelzése fölül jobbra: N.4.

.6 cm.

K. Nagy Gábor id

mezőtúri farekas

l.

Ezredéveskiáll

XIII csop. 19. l.

M.D.K.

Nagy Gábor,kovácsinas

1856-ban tanuló apjánál Nagy Gábornál.15 éves,1 fertályos tanuló.

Bodgál Ferenc: A miskolci kovács-kerékgyártó céh. 315.o.

A Herman Ottó Múz.Évkönyve.V.Miskolc,1965

M.D.K.

Nagy Gábor,kovácsmester

1856-ban Plank Károly tanulója van.Pataki Bertalan és fia Nagy Gábor is.

Bodgál Ferenc: A miskolci kovács-kerékgyártó céh.
315.o.

A Herman Ottó Múz.Évkönyve.V.Miskolc,1965

Nagy Gábor MDK

fazekas

Agyagból égetett "mihók".

498.1.

NAGY GYULA: NÉPMÜVÉSZETI TÁRGYAK AZ OROSHÁZI MUZEUM ANYAGÁBÓL.
A SZÁNTÓ KOVÁCS MUZEUM ÉVKÖNYVE. OROSHÁZA.1960.497-513.1.

MDK

Nagy Gábor

Elismerő-oklevelet kapott a párisi világkiállitáson. /Olcsó és diszbutorok./

Cikk: Kitüntetések a párisi világkiállitáson.

Magyar Iparművészet 1900. 356.l.

mdk.

K. Nagy Gábor mezőturi fazekas mester

Szignált tárgyak alapján 1861–1896 ig működött. Első munkajs korcolt fésütartó (zerelmi ajándék)

Koncsó 1888 ból 24. ábra

Kresz Mária: Magy. népi cserépedények
Néprajzi M. Évkönyve. 1961, 154–155 l.

MDK

Nagy Gábor
1900. Páris, bronzérem

Az Iparm. Társ. kiállításainak kitüntetettjei.
M.I. 1903. 154.l.

K. Nagy Gábor

mezőtúri tarekás
1881. körül

l.

Szabad Művészet
1949. 11-12. n.
496. l.

Nagy Gábor festőművész

Wehner Tibor: Nagy Gábor festőművész kiállítása

Művészet, 1982. March

~~Így mindenki a szerzőkre kon- nak kivizsgálására.~~

Nagy Gábor

rahoz ka
intézetek
gtik ki a
mértéket
hogy a g
mennyisé
újdonságe
állítva m
árak eser
de még m
annak tu
getlenül l
ból nem
újdonságo
geiről por
a ráfordít
kis hibas
műszaki
aktív szer
csá': a re
lalkozássz
tesznek e
ság gazd
tést me
nem adjál
lisan elvá

Nem ér
hanem a
tükröző v
től ne vár
zen. Tudo
váltok ki
azt is tud
van, his
személyes
hanem az
tételrends
lom. Enge
dékel. Me
túri önma
ját tartjuk
kutatgatn
kontra m
lát, s az
halmozott

van.

A lényeg nem az, hogy mi történik az újítások, találmányok szférájában, hanem, hogy a normális napi munkában, például a tervezői tevékenységben nemcsak az újszerű, egyéni gondolatot hordozó megoldásokat nem szokás szorgalmazni, hanem az átlagostól kissé eltérőt sem. Az újat, jobbat akaró tervező ugyanolyan formában — csak tapasztalataim szerint gyakrabban és jóval nagyobb mértékben — találja szemben magát ugyanazokkal a problémákkal, mint a hivatalosan újítóknak deklarált újítók.

E problémák például úgy jelentkeznek, hogy a finanszírozó — beruházó — szervek, engedélyező, véleményező hatóságok, kivitelező vállalatok nem fogékonyak az újra. S hogy miért nem? Mert működik a középszer gravitációja. Ami abban nyilvánul meg, hogy nem számolom át egy újszerű épület statikáját, hanem annyi megkötéssel engedélyezem, hogy az már se nem újszerűbb, se nem olcsóbb; ha lusta vagyok átprogramozni a vasbetonelem-gyártásomat, ehelyett kategorikusan (monopolhelyzetben vagyok!) kijelentem, hogy ebben a félévben csak ezt és ezt az elemet szállítom; ha nem vagyok hajlandó egy szilárdságilag sokkal előnyösebb ötvözet beállításához iro-

Jó néhány éve újítottam utoljára. Egy olyan gyárnak voltam műszaki osztályvezetője, amely 400 emberrel 700 millió forint termelési értéket és 50 millió forint körüli tiszta nyereséget produkált. Az újítás műszaki színvonalát, a munkaköri kötelességet messze meghaladó voltát senki nem vitatta: a trösztszerű nagyvállalat műszaki igazgatója — egyébként az újítások lelkes és korrekt híve — utasította a gyáregységet 15 ezer forint újítási díj kifizetésére. Az újítás gazdasági haszna ismeretében az összeg nagyságát nem vitatta senki. De mert abban az évben a szakszervezeti bizottság egyetértésével a gyár és és vállalatvezetés 20 ezer forintot szavazott meg az újítások díjazására, s ez már régen elfogyott, a 15 ezer forint teljes egészében a műszaiak részére fenntartott, körülbelül 120 ezer forintnyi „R" alapot, magyarán a prémiumot és jutalmat csökkentette Tekintve, hogy a gyáregységnek ekkortájt harmincegynéhány műszaki beosztású dolgozója volt, úgy is megvilágíthatom a helyzetet, hogy mindenki zsebéből ötszáz-ötszáz forint átvándorolt az enyémbe. A hatásról csak annyit: azóta nem jutott eszembe újítani.

Nem újítók, nem feltalálók

Élet és Irodalom, Bp. 1978. szept. 9. XXII. évf. 36. sz. 6. lap.

Nagy Gábor: Vázlat

Nagy Gábor

Szerepel az alábbi tárlaton
Vásárhelyen

Dömötör János: Képzőművészeti
főskolások kiállítása

Csongrád Megyei Hírlap 1969 VII. 31 5 old.

Nagy Gábor Mihály, amatőr képzőművész.

Megnyílt Tatán a X. országos amatőr képzőművészeti kiállítás, melyen az esztergomi művész műve is szerepel a a kiállításon.

Gombkötő Gábor: Merre tart az amatőr képzőművészet?

Dalgozók Lapja, 1978. jul. 6.

Nagy Gábor grafikus

A Szegedi Nyári Tárlaton szerepelnek a művész lírai hangulatú tirzagáti történetei.

Láttuk, hallottuk ...

1997. VIII. 21. 10.33 Petőfi - Vné -

Nagy Gábor, festő

A Műcsarnokban rendezték meg a Festészet '77 c. kiállítást, melyen szerepel a művész műve: kisméretű festmény Klee tiszteletéről tanuskodik.

Gellér István: Festészet '77.
Dunántúli Napló, 1978. márc. 5.

Nagy Gábor, grafikus

L.:Lóránt János

Tandi Lajos:Kiállitási mérleg 91-93.

Tiszatáj,Szeged,1977.október XXXII/10.

Nagy Gábor. grafikus

A Szegedi Nyári Tárlaton szerepettek a művész munkái

Tavdi Lajos: Szegedi Nyári Tárlat.
Tükör, Budapest, 1977. aug. 7.

Nagy Gábor

Nagy Gábor festőművész kiállítása a dunaújvárosi Köz Terében augusztus 19-én nyílt meg.

—: Kiállítási naptár
Művészet, 1977. augusztus - 48. lap.

Nagy Gábor festő - grafika

neve említve, szerepelt a Fiatalok Studió-
jának kiállitásán

Bereczky Lóránd: A fiatalok studiójának kiállitása
Kritika 1979/3 37-38.o.

K. Nagy Gábor, fazekas

Kresz Mária: M

Élet és Tudom

MEZŐTÚRI CSÖRGŐS KORSÓ

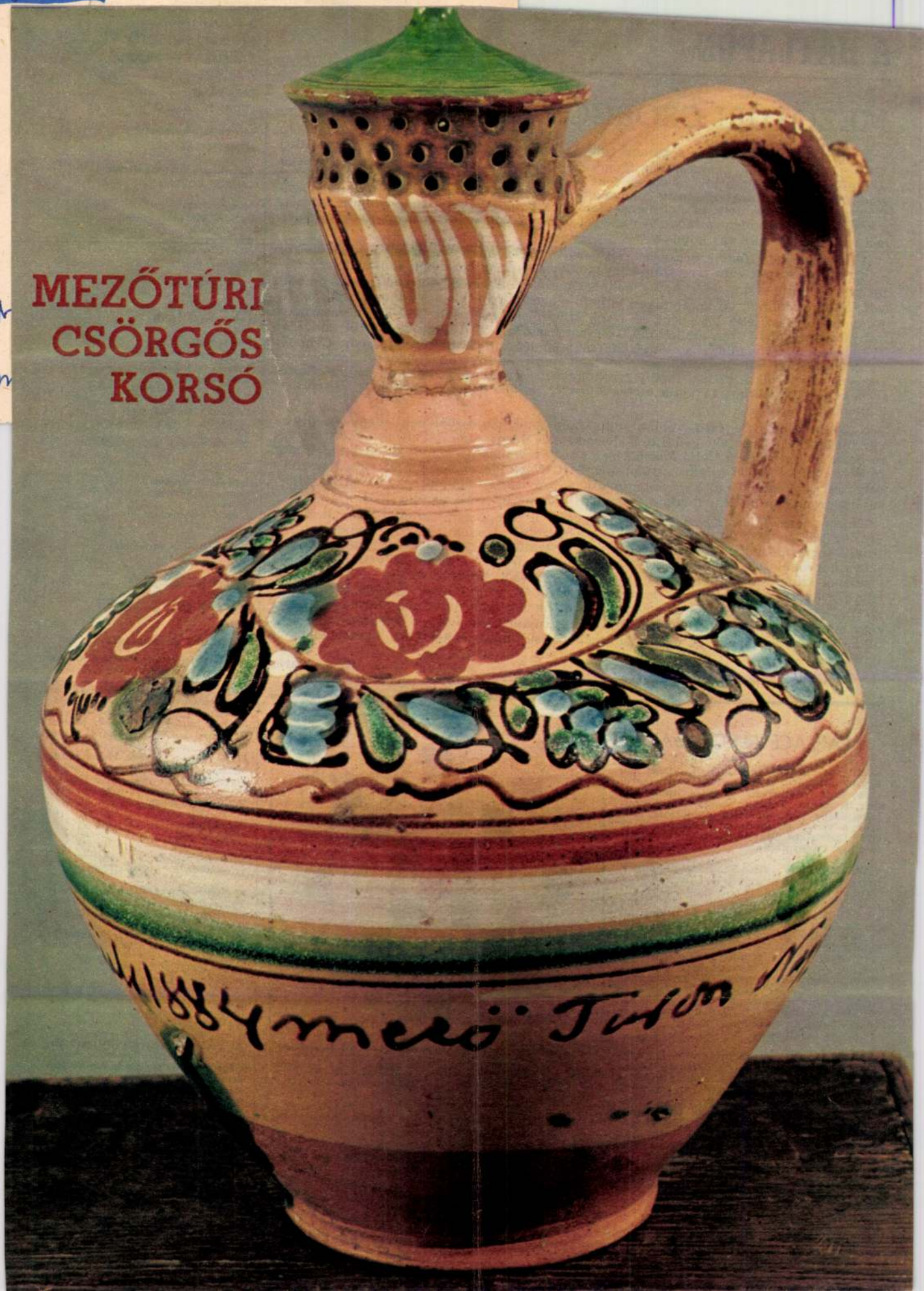

MEZŐTÚRI CSÖRGŐS K

A *„túri korsó”* valóságos fogalom volt az Alföl
embert messze földön *„korsós”*-nak mondták — akk
A múlt század elején a túri mesterek fekete, mázatl
Nádudvaron csinálnak ilyesfajta edényeket). Hogy a
jába *rostélyt* illesztettek, a belsejébe meg *apró go*
a korsó ha a kútra ment a lány). A rostély a török h
ben volt, hanem mint egy kalap, a tetején.

A máz ismerete *Hódmezővásárhelyről* került át M
— így nevezték az ottani nagyszámú agyagművest —
zas edényt, mint a korsósok. Az új technika mezőtú
a *K. Nagy* családnak (a hátlapunkon látható mázas
Nagy Gábor készítette 1884-ben). *K. Nagy Mihályn*
származású *Szabó* Péter, aki később, 1836-ban társá
sárhelyen készített *zöldmázas boroskancsót* ajándé
amikor a céhbe való felvételüket kérték. A mázas
ménynek tartották a túriak, még jegyzőkönyvben i
se bekerült Céhünkhöz 1837-dik esztendőben 22. ju
ideje alatt.”

K. Nagy Mihály fia, Gábor előbb apjánál volt inas, majd 1851-ben legényiek alá az egy másik mesterhez, aki vállalta, hogy neki *„az Mázos vagy is Cziframunkára az bére pedig 50 azaz Ötven Váltó Forint”* lesz, és *„Szakmánya ha korsót készít minden nap 25 korsót füllel kel készíteni betsületesënn”*. K. Nagy Gábor később is „betsületesenn” dolgozott, számos névvel jegyzett munkája bizonyítja szorgalmát és tehetségét. Munkájának családon belül is folytatója akadt: fiát e mesterségre nevelte.

Csörgős korsójának készítési ideje egybeesik *a túri díszítés virágkorának* kezdetével. Az 1880-as évektől századunk elejéig a mezőtúri korsók alapszíne rendszerint a „dudi” (egy *Dud* nevű, Arad megyei községből szállították e sárgás földfestéket). A díszítés körvonalait a férfiak készítették írókával („feketézés”), a körvonalak határolta területek színezése („töltögetése”) az asszonyokra várt. Ezeknek az éveknek a korsóin egyre gyakoribb a *folyóminta*, a „körülkoszorú”. K. Nagy Gábor korsója is körülkoszorús, az egyik legszebb darab e nemben. S egyik legszebb darabja a *Mezőtúr fazekassága* című kiállításnak, amellyel a *Néprajzi Múzeum* köszöntötte a települést abból az alkalomból, hogy ebben az évben ünnepli városi rangra emelésének hatszázadik évfordulóját.

Kresz Mária
Kép: **Gyerkó Tibor**

LAPLACE ALKOTÁSAI

közül az utókor elsősorban vízsz. 25. együtt alkotott, a függ. 10., vízsz. 1-éről szóló függ. 1. elméletét tartja számon. Ennek a maga korában nagy világnézeti jelentősége volt, mert itt jelent meg először a vízsz. 43. gondolata, méghozzá az addig szilárdan állandónak tekintett függ. 15-ekkel kapcsolatban.

VÍZSZINTES: 11. Szóösszetételekben: kis-, kevés. 12. Szigetek Polinéziában. 13. Vissza: kecses vad. 14. Lengyel József híres, kötetcímadó elbeszélése. 16. Vény (röv.). 17. Rába-... motor. 19. Fordított járom. 20. Ógörög törzs és templomépítészeti stílus (’). 21. Germán főisten. 23. Elbeszélő műfaj. 24. Földi gyorsulás. 26. Baljóslatú jel. 28. Mindennek a lelke. 30. Semmi — térfásan, hibás németséggel. 31. Elsportolók kiképzőhelye. 3. Titkon néz. 3. A függ. 3. fordítottja. 35. Vissza: egykori indián nép Mexikó mai területén. 37. Mez két széle (!). 38. E-afrikai főváros. 40. Berlin folyója. 42. Kis római szám. 44. Ajánlott.

FÜGGŐLEGES: 1. Színtársulat is, professzor is teszi. 2. 17-tel osztható római szám. 4. Vissza: szófaj. 5. Római ruhadarab. 6. ...., nem ..., nem kap mást. 7. Fordított azonosítás. 8. Egykori minisztérium. 9. Ő következik. 18. Nehézipari Külkereskedelmi Vállalat. 20. Nap is, gulya, ménes is teszi. 22. Dél — kíniaiul (Hai-...). 23. Veszett állat könnyen teszi. 27. A mértékegység ezredrésze. 29. Kizsákmányoló a feudális társadalomban. 31. Ne úgy vegyél el! 32. Vissza: finom az ilyen barack. 35. Egykori protestáns ifjúsági egyesület. 36. Vissza: az NSZK hírügynöksége. 39. G. F. 41. Vissza: kis patak.

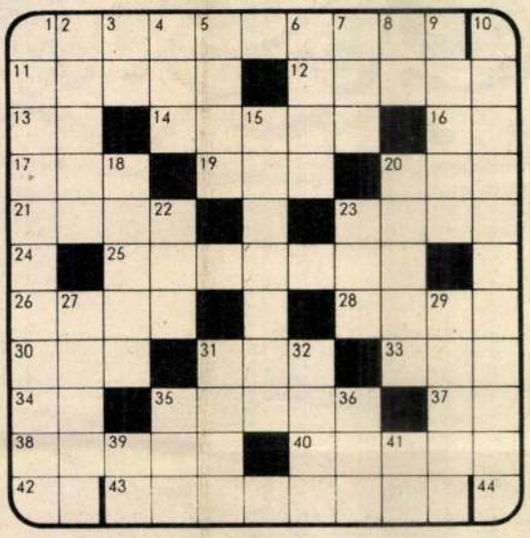

ZÁRT BETŰK: LEN KINT.

A 33. SZÁMBAN MEGJELENT KERESZTREJTVÉNY (LAPLACE) MEGFEJTÉSE: v1 matematikus, v26 fizikus, f16+v44 párizsi akadémiának, f1 (Égi) mechanika; f13 D'Alembert.

78.1898

Athenaeum Nyomda
Kozma utcai üzeme
Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
SOPRONI BÉLA vezérigazgató

Index: 25 245
ISSN 0013—6077

A szerkesztő bizottság tagjai:

Ács Tamás, Andorka Rudolf, Antaloczy Zoltán, Barkóczi Ilona, Barta György, Berényi Dénes, Bontó László, Buda Béla, Castiglione László, Csányi Vilmos, Farkas Henrik, Fenyő Béla, Furka Árpád, Haraszty Árpád, Horváth József, Horváth Sándor, Jantsky Béla, Kapás Sándor, Károlyházi Frigyes, Kósa László, Kozma Tamás, Kulin György, Láng Sándor, Lázár Gabriella, Lengyel István, Makkai László, Németh Lajos, Öveges József, Perényi Imre, Sohajda Béla, Steiger István, Székely Sándor, Szlameniczky István, Vécsey Zoltán, Zách Alfréd

Képszerkesztő:
Ujvári Imréné

Olvasószerkesztő:
Szőke István

Rovatszerkesztők: Akácz László, Barabás Zoltán, Daniss Győző, Fodor Lajos, Kerner István, Oláh Tamás, Pécsi Tibor

Munkatársak: Gajzágó Éva, Hornyánszky Katalin, Kalocsainé Doór Vilma, Nagy Gézáné

Fotó: Bojtár Ottó

Meg nem rendelt fényképekért és kéziratokért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Az Élet és Tudomány előfizethető bármely postahivatalban, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlap Irodában (Budapest V., József nádor tér 1. Postacím: 1900 Budapest)

Előfizetési díj negyedévre 42,— Ft.

Külföldön terjeszti a „Kultúra” Külkereskedelmi Vállalat
Budapest, Pf.: 149
1389

Nagy Gábor festőművész

- A tatai várban időszakos kiállításokat is rendeznek. Most nyilt meg a fiatal képzőművészek studiójának tárlata. Nagy Gábor Festőművész, és Farkas Ádám szobrászművész alkotása is látható itt. Ez a kiállitás megjárta Párizst. Hogy került oda?
- Valóban igy van, a Kulturális Minisztériumnak a felkérésére tavaly szeptemberben a studiót jelölték, hogy szerepeljen a Függetlenek Szalonján Párizsban. Nagyon örültünk a felkésének, és igyekeztünk a lehető legszélesebbre fogni azt az anyagot, stilusokat, stiluskategóriákra gondolok, ami végül is hát képviselte a fiatalokat.
- Hogyan ~~XX~~ választották ki az alkotásokat?
- Többlépcsős zsürizés folyt, és az első lépcsőben a zsüri vezetősége és szakosztály vezetői szelektáltak, majd egy objektiv zsüri nézte meg ezt a válogatott anyagot és végül is ez az anyag került ki Párizsba.
- A Függetlenek Szalonjáról szeretnék hallani valamit.
- A Függetlenek Szalonja, az egyik legrégebbi francia nemzeti tárlat. ez volt idén a 89. kiállitása, és valamikor ez a tárlat azt lehet mondani, hogy óriási botrányokat kiváltó, és egy forradalmi esemény volt a müvészet életében, idővel azonban egy kicsit megkopott a rangja, és most az utóbbi években már egyre kevesebb volt az érdeklődés iránta. Egy uj vezetőség, a Függetlenek uj vezetősége elhatározta, hogy valahogy fölélesztik ujra ezt a nagymultú tárlatot, és az egyik mód az volt, az egyikmódszer az uj hogy minden évben meghivnak egy-egy külföldi országot, tavaly volt az első ilyen év, akkor Egyiptomot hivták meg és idén Magyarországot.
- Mért pont Magyarországot?
- Hát, hogy mért Magyarországot hivták meg, ezt nem tudom, erről mi nem tudunk, ~~ám~~ csak a saját benyomásomat tudom elmondani, azt, hogyegyre inkább nő az érdeklődés a kelet-európai, a szocialista országok kulturája, az emberi képzőművészetek iránt, és Franciaországban az az érdeklődés elsősorban Lengyelország és Magyarország felé fordult.
- Más kiállitás is volt ugyanakkor a Függetlenek Szalonjában?
- Igen hát ez a bizonyos reform szalon, még egy csomó érdekességgel szolgált, mégpedig egy nagyon nagyszabásu Kubizmus 7o'éve c.kiállitással nyitott az egész szalon, ezzel kezdődött, itt kiállitottak valóban rendkivül értékes és ritkán látható magán-

1994. VII. 11. TV. 21.25 /7/.
Művészeti Magazin.

gyüjteményekből előkerült képeket, Picassót és egyéb kubistáknak a korai képeit,ezenkivül egy nagyon érdekes válogatás volt még, fiatal francia képzőművészek anyagából, mégpedig egy olyan válogatás, amelyet 3o, talán 3o-35 kritikus különböző ujságoknak a képzőművészeti kritikusai válogattak össze saját koncepcióik alapján.
- Akkor alkalom volt az összehasonlitásra is,nem?
- Igen alkalom volt az összehasonlitásra,és meg kell mondjam, hogy nem vallottunk szégyent. A mi véleményünk szerint sem,akik kint voltunk, 32-en voltunk kint, kiállitó művészek, mi véleményünk szerint sem, és hát autentikus művészeti szakemberek, francia és külföldi művészeti szakemberek szerint sem.
- A közönség hogyan fogadta a kiállitást?
- Hát ~~nem~~-mondhatom azt,hogy komoly siker volt, kiállitás megnyitóján több mint lo ezer ember vett részt. És nem azt mondom, hogy mind miattunk ment oda, de azt hiszem,hogy elég döntő szerepünk volt nekünk is ebben.
- Nincs itt valamennyi alkotás,amelyik kint volt Párizsban, miért?
- Igen, vásárlások voltak,és ezért hiányos itt ez az anyag, amit bemutatunk.
- A közönség sikerről annyit elmondanék,hogy a megnitó napján ami egyébként azt hiszem érdekesség, hogy reggel azt hiszem lo órakor volt ~~az/azaz~~ a sajtó bemutató, és este lo-ig volt nyitva a szalon, hát én ~~este~~ egész délután ott maradtam a mi részünkön, és ottan ugy próbáltam, hogy ugy mondjam,fülelni, hallgatni,hogy a közönség hogyan reagál. És meg kell mondani, hogy a leggyakrabban hallott szó az a felfedezés volt. Mert tényleg egy kicsit felfedezés volt ez a kiállitás a párizsi közönségnek és nagyon ~~is~~ érdekes volt megfigyelni,hogy volt egy talán 6 olyan munka,ahol szinte kivétel nélkül mindenki megállt. Ilyen volt pl. Bukta Imrének a szobra, akkor a festők közül Koch Ivánnak, Nagy Gábornak, Dienes Gábornak a képei, grafikák közül ha jól emlékszem, Brozik Orsolya munkája volt az,ami előtt inkább megálltak. Ezenkivül a kritikusok és a sajtó is eléggé reagált a kiállitásunkra, sajnos még a mai napig sem kaptuk meg a kritikákat.
- Elmondanám azt,hogy a magunk szemszögéből mért volt mért volt jelentősége ennek a kiállitásnak. Tulajdonképpen az alkotóművészek ~~nek~~ valahol keresik azokat a helyzeteket, szituációkat,ahol kivülről tudják önmagukat megnézni. Hát ez egy ilyen lehetőség volt. Teljesen idegen,más közegben néztük meg azt,hogy mi mire vagyunk képesek. Merre tartunk. Ez azt hiszem,hogy nagyon nagy dolog.

MAGYAR HIRDETŐ
Sajtófigyelő

KINCSKERESŐ

1978 ÁPR

Nagy Gábor, grafikus

1021

Azt mondják róla: szakasztott az apja.

LECKE

Könyv, táska, irka, tinta, – Kata ír.
Előttem is egy ív üres papír,
talán, talán ma már halad a munka . . .
– Te is leckét írsz? – jön évődve Jutka.
– Te is leckét írsz? – jön csipogva András.
(A családban ugyanis ő a kontrás.)
S most mindazt, amit ők kapnak, ha rosszul
viselkedtek, megadják kamatostul:
– Ha nem írsz, kapsz majd! Mehetsz a sarokba!
– Jól elverünk – fenyegetnek vihogva.
De megúnnak hamar s egymásután
elvágtatnak új mulatság után.
Ketten maradtunk Katámmal. Neki
tán számtanpéldákat kell költeni,
vagy megírni, hogy mit látott vasárnap
az állatkertben. Néha belefárad,
bámészkodik, ráncolja homlokát,
kocogtatja a tollszárral fogát.
Egy óra sem kell – és már felderült
képpel rakosgat s játszani megyen.
Utána nézek büszkén s irigyen:
No lám, a kis Mukk! Neki sikerült.

MAGYAR HIRDETŐ
Sajtófigyelő

KINCSKERESŐ

1978 ÁPR

Nagy Gábor, grafikus

1021

volta kőnyvnek

Az Initiálék díszes kezdőbetűk a nyomda

a bibliiskban kétszázk

„Vigyázz

vagy ezaf eltol

vannak be, és a rajz

vonalait tükrel rezajlik sokszorosítva

sorok közre

Szerzőnek megszerzi Szemelvénnek fülnek

Szétszórjuk mindkét

Szétszórmakrai szerre

Szétszórmakrai szerre

Szétszórmakrai szerre

MAGYAR HIRDETŐ
Sajtófigyelő

KINCSKERESŐ 1970 APR

Nagy Gábor, grafikus

kiene tájban. Zöld kendővel letakarva, úgy vitte a kezében a nyulacskát, kinek

1021

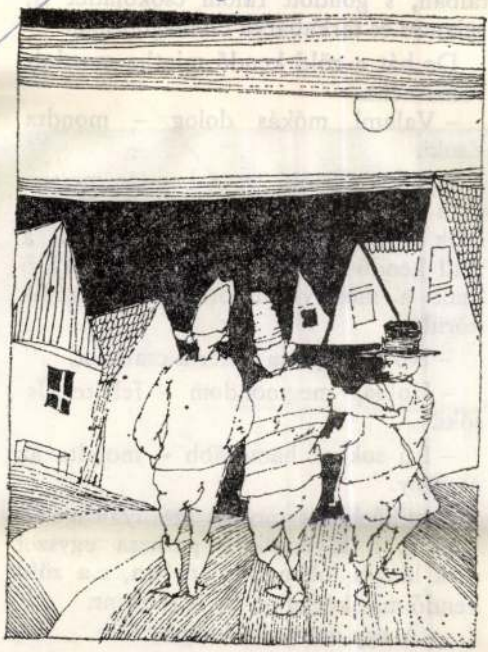

Zsóki.

Ott állt Üstöki is, a bognár mester, s az Üstöki felesége ugyancsak. Törték azok is a fejüket, hogy mi lapulhat a zöld kendő alatt, de szó helyett inkább csak a mosoly futkorászott a szájuk körül.

– No! – nógatta Péter a családot.

– Holnap megmondom – felelte Üstöki.

– Én sokkal hamarább – mondta az asszony.

S miközben a mosoly szárnyán így libegtek, a kíváncsiság parazsa egyszer csak lángra lobbant a lányban, s a zöld kendő már két ujján fel is rebbent.

– Ó, egy nyuszi! – kiáltott fel.

Nagy Gábor

„Az öreg" ismű művét
mutatta be a tárlaton.

Menyhárt László: Arcnosság - de mivel?
Művészet, 1979. április - 18. lap.

Nagy Gábor

Lóska Lajos: Rajz '82

Miskolc, 1983. február

Nagy Gábor

Ujlaki Gabriella: Korszakos magyar művészet Franciaországban

Művészet, 1982. október

Nagy Gábor, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész

A VIII. akvarellbiennálét Egerben rendezték még. 1968 óta talán most került a legmegszűrtebb anyag a közönség elé. Ezúttal 36 alkotó műve állta ki a bíráló bizottság ítéletét. Csak használt az ügynek Czinke Ferenc, Duschanek János, Lengyel László, Mazsaroff Miklós, Nagy Gábor, S. Vasas Edit szigorúsága. Egységes, elegáns, kiegyensúlyozott volt a tárlat, világosabbá váltak ugyanakkor, a széles skálájúság révén, az erővonalak.

Nimeti Zsuzsa: „Megemlékezés" a VIII. akvarellbiennáléról.

Ilvesi Szemle, 1982. 4 2-3 old.

Nagy Gábor

Szuromi Pál: Dijnyertesek

Művészet, 1982. november

Nagy Gábor, festő

NAGY GÁBOR Munkácsy-díjas festőművész alkotásaiból nyitottak meg szombaton kiállítást az esztergomi Petőfi Sándor Művelődési Központ galériájában.

-:

Hír

20.

Népszabadság, Bp. 1981 nov. 1.

Nagy Gábor, festő

● KIÁLLÍTÁSOK

Ma délután nyílik meg Nagy Gábor festőművész kiállítása Esztergomban, a Petőfi Sándor Művelődési Központban. Gácsi Mihály grafikusművész tárlata mától a Zala megyei Andráshidán látható.

– Kiállítások

Esti Hírlap, 1981. okt. 31

12

Nagy Gábor

P. Szabó Ernő: Vigyázz! – Kész! – Rajt!

Művészet, 1983. december

Nagy Gábor

P. Kabó Ernő: Kalitkák és Árgyélusok

Művészet, 1983. augusztus

Nagy Gábor

L.L.: Lírai grafika

Művészet, 1983. február

Nagy Gábor

Szuromi Pál: Triptichon
Országos tárlatok szegeden és Vásárhelyen

Művészet, 1982. január

Nagy Gábor

◆

Nagy Gábor festőművész kiállítása nyílt meg csütörtökön a Vigadó Galériában.

Magyar Nemzet 1984. X 1.2.

Nagy Gábor
Harsányi Sándor kiállításáról
megnyitása

Magyar Nemzet 1985. V.23.

Nagy gábor, festő

L: Lacza Máté

Lacza Máté: Munkácsy-díjas grafikus művész 44-46

Jászkunsági, kolnok, 1983 szept.

XXIX/3.

Nagy Gábor, jestő

L: Dein Pál

Vadas József: Generál art

13.

Élet és Irodalom Bp. 1984. ápr. 20. XXVIII/16

Nagy Gábor, kerő

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

(Ny)erőpróba

Két merőben különböző kiállítás. A *Duna Galériá*ban a baseli nemzetközi vásár résztvevőinek munkái, még mielőtt útnak indulnának; a *Dorottya utcai kiállítóterem*ben két keramikus anyaga, miután már hazaérkeztek a vallaurisi nemzetközi kerámia-seregszemléről. Fogalmazzuk meg még egyszer az ellentétet: *Nagy Gábor* festő és *Farkas Ádám* szobrász még nem tudja, mi várja őket idegenben: ezzel szemben *Geszler Mária* és *Fekete László* azért rendezett közös tárlatot, mert az elmúlt évben mindketten díjjal tértek haza a dél-franciaországi kisvárosból.

Magam mégis a közös vonásokat hangsúlyoznám.

Mindkét tárlat mind a négy résztvevője pályakezdőnek már aligha minősíthető, kész mesternek még ugyancsak nem mondható. És nem csupán az életkoruk mutat köztes helyzetet. Életműről beszélni még korai volna, de már eddigi munkásságuk is jelentős; számon tartott alakjai szellemi életünknek, mert egyéni arculatuk és önálló programjuk van.

Az is közel hozza őket egymáshoz, hogy egyikük sem megalomániás. A négy művész közül egyik sem akarja teljes munkásságát felvonultatni, nem több a céljuk, mint hogy megmutassák magukat. Minél jobb művekkel, a lehető legkarakteresebb vonásaikkal. Nagy Gáborban így az abszurd történetek leheletfinom rajzát dicsérhetjük, Farkas Ádám a természet puha idomainak ihlető élményéről vall, Fekete László az utcai hulladék látványából merít tarka festőiséget, Geszler Mária a porcelán kecsességét érzékelteti a felületére fotózott grafikákkal.

Szintén közös vonás, hogy ez a véletlenül egymás mellé sodródott négy művész a finom részletekben bízik. A fontolva haladás hívei. Elégedetlenek azzal, amit maguk körül látnak (a művészetben), de tartózkodnak a nagy gesztusoktól. Nagy Gábor valósággal hártyalényeket rajzol; olyan portrékat készít, amelyek egyszerre emlék- és fantáziaképek. Farkas Ádám a korábban feszes formákat lágy hajlatokkal oldotta fel; a vaskos és dús burjánzás helyébe meditatív egyensúlyi állapot lépett. Fekete László, noha plasztikákat készít, maszkjai halvány fintoraival és kerámiakockáinak firkáival szuggesztív. Geszler Mária pedig olyannyira graciőz, hogy munkái levírozott tusrajzok elmosódott tájait idézik emlékezetünkbe.

A legfőbb rokonság mégis máshol rejlik.

Nem annyira a művekben, inkább abban, ami e kiállítások résztvevőit egymás mellé sorolta. Újfajta szemlélet van kibontakozóban. Mind több jel vall arra, hogy immár nemcsak mondogatjuk: java művészeink tehetségesek, hanem érvényt is próbálunk szerezni hitünknek. Tehát elviszszük őket — a műveiket — például Baselba. S ez két előnnyel jár. (Az anyagiakról most nem szólva.) Megismerjük önmagunkat és megismerjük a másikat. Egymástól nem függetlenül. Mert úgy gondolom, Basel és Vallauris nem egészen azonos fogalom. Az előbbi inkább üzleti vállalkozás: ha itt eszköz a jó művészet, Vallaurisban cél. Talán ezzel a különbséggel magyarázható a két tárlat összhatásának eredendő összeférhetetlensége. Geszler találékony eleganciával és Fekete populáris jókedélyével szembesítve különösen érződött az, hogy Nagy Gábor könnyedsége gyakran — főként festményeiben — a mondandó redukciójának következménye, Farkas Ádám modernségét pedig nemcsak meghaladta az idő, hanem a rutin is elgyöngítette.

13.

3. XXII/19

apra, nem
nem ölel-
ig vele s
et, evezői-
utasaikat,
kon, akik
s örökre
z közepén
dolgoznak
é a part-
ől, szürke

térnek
kezdenek
bukkannak fel a
ernyedten zuhan
a nehéz alkotma
dik el az út irány

Igazgatja, illeg
robajjal rontana
veszedelmes hely
az útiköltséget a
aki nem segített

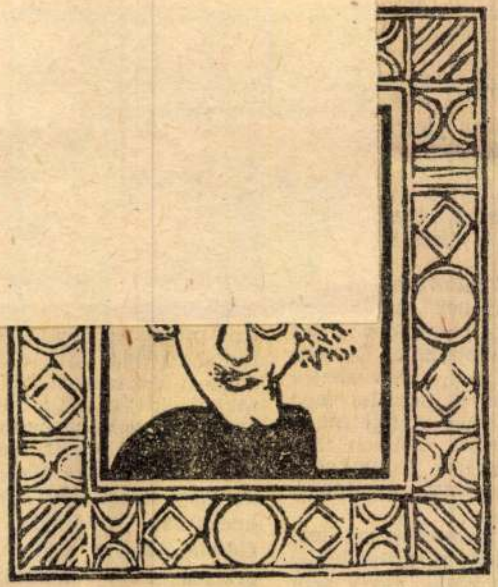

Stefanovics Péter: Előadók

MAGYAR HIRDETŐ
Sajtófigyelő

KINCSKERESŐ
1978 ÁPR

Nagy Gábor, grafikus

1021

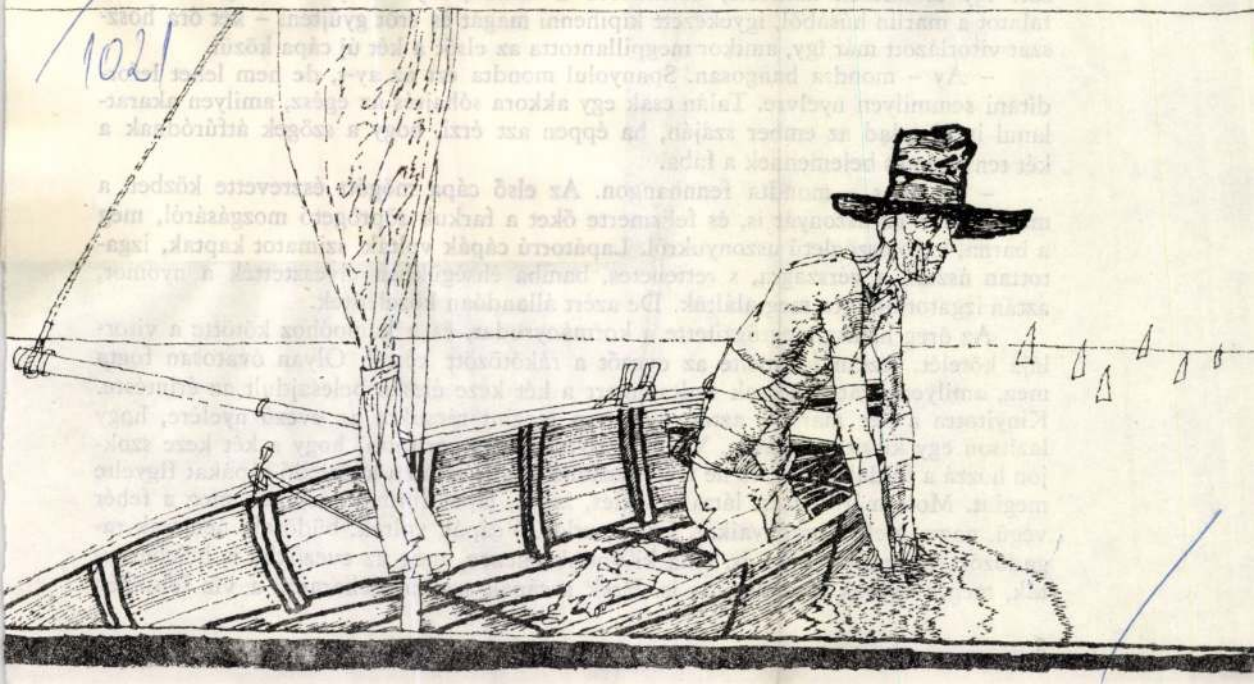

zott így csöndesen hazafelé, hátrad falatot a marlin húsából, igyekezett k szat vitorlázott már így, amikor megpi

– Ay – mondta hangosan. Spar dítani semmilyen nyelvre. Talán csak lanul is kiszalad az ember száján, ha két tenyerén és belemennek a fába.

– Galanos – mondta fennhang másodiknak az uszonyát is, és felisme a barna, háromszögletű uszonyukról. I tottan úsztak a vérszagra, s rettenetes, bamba éhségükben elvesztették a nyomot, aztán izgatottan újra megtalálták. De azért állandóan közeledtek.

Az öreg halász megrögzítette a kormányrudat, és a kampóhoz kötötte a vitorlája kötelét. Aztán felemelte az evezőt a rákötözött késsel. Olyan óvatosan fogta meg, amilyen óvatosan csak tudta, mert a két keze élesen belesajdult az érintésre. Kinyitotta a két markát, aztán óvatosan megint rácsukta az evező nyelére, hogy lazítson egy kicsit a fogáson. Végül erélyesen megszorította, hogy a két keze szokjon hozzá a fájdalomhoz, és ne tétovázzanak majd, aztán a közeledő cápákat figyelte megint. Most már tisztán látta a széles, lapos, lapát formájú fejüket, meg a fehér végű, nagy, mellső uszonyaikat. Ezek undorító cápák voltak, büdösek, nemcsak ragadozók, hanem dögevők is, s ha ki voltak éhezve, még az evezőkbe is beleharaptak, meg a csónak kormányába is. Ezek a cápák szokták leharapni a víz felszínén

MAGYAR HIRDETŐ
Sajtófigyelő

KINCSKERESŐ

1978 ÁPR

Nagy Gábor, grafikus

...nyilegyenesen usztak a csónak felé, szorosan egymás mellett.

1021

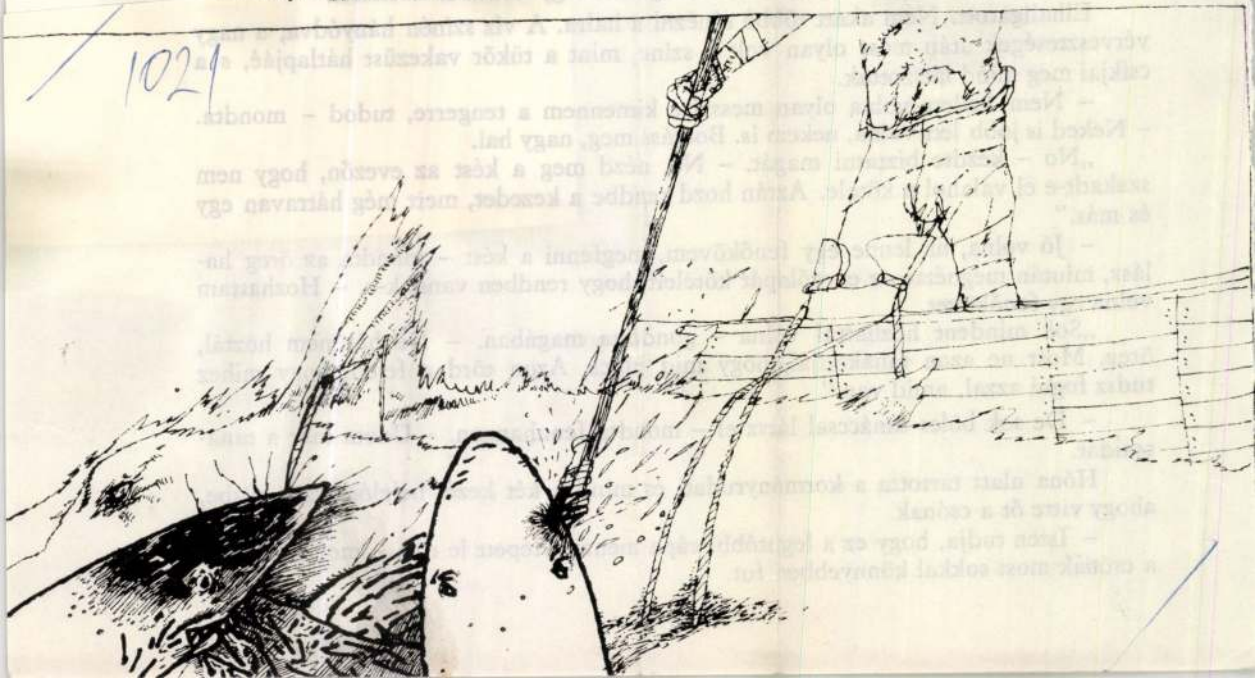

Ne haragudjál, te nagy hal. Sajnálom a dolgot. Ez

Elhallgatott. Nem akart többé ránézni a halra vérveszteségek után most olyan volt a színe, mint csíkjai még mind látszottak.

– Nem kellett volna olyan messzire kimenn – Neked is jobb lett volna, nekem is. Bocsáss meg,

„No – kezdte biztatni magát. – No, nézd n szakadt-e el valahol a kötele. Aztán hozd rendbe és más."

– Jó volna, ha lenne egy fenőkövem, megfenni a kést – mondta az öreg halász, miután megnézte az evezőlapát köteleit, hogy rendben vannak-e. – Hozhattam volna egy fenőkövet.

„Sok mindent hozhattál volna – gondolta magában. – De hát nem hoztál, öreg. Most ne azon tanakodjál, hogy mid nincs. Azon törd a fejed, hogy mihez tudsz fogni azzal, amid van."

– De sok bölcs tanáccsal látsz el – mondta fennhangon. – Unom már a tanácsaidat.

Hóna alatt tartotta a kormányrudat, és mind a két kezét belelógatta a vízbe, ahogy vitte őt a csónak.

– Isten tudja, hogy ez a legutóbbi cápa mennyit tépett le róla – mondta. – De a csónak most sokkal könnyebben fut.

MAGYAR HIRDETŐ
Sajtófigyelő

KINCSKERESŐ

1978 ÁPR

LANG

Nagy Gábor, grafikus

1021

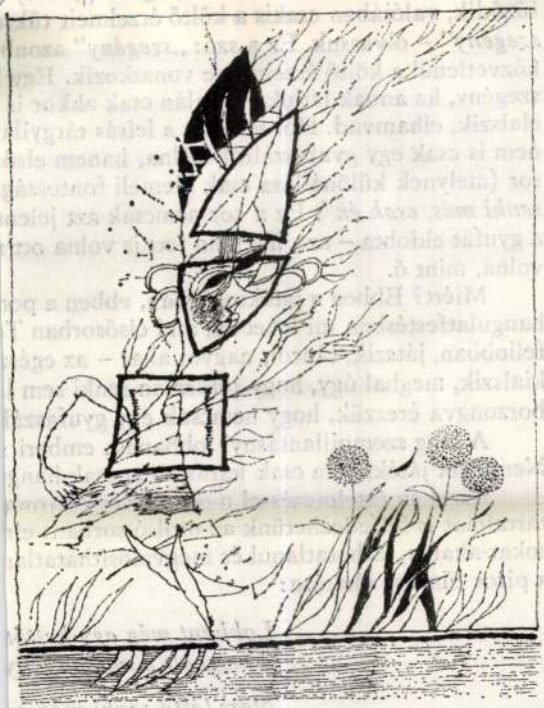

His
figy
szer
kife
gya
hos
vele
jelz
fűzc
szeg

közvetlenül a költő érzelmeire vonatkozik. Egy l
szegény, ha annak látjuk – s talán csak akkor is
elalszik, elhamvad. Hol van hát a leírás tárgyila
nem is csak egy gyufaszálról szólna, hanem elsős
sor (melynek különállása csak kiemeli fontosság
senki más, csak én". Ez a sor nemcsak azt jelent
a gyufát eldobta – azt, hogy ha lett is volna ott
volna, mint ő.

Miért? Ebben a játékosságban, ebben a por
hangulatfestésben mi lehet az, ami elsősorban T
fellobban, játszik, táncol, nagyot akar – az egés
kialszik, meghal úgy, hogy jóformán senki sem l
borzongva érezzük, hogy nemcsak egy gyufaszál

A láng szempillantásnyi lobbanása emberi
Nem csak játék, nem csak leírás, nem csak hang

Ezzel az értelmezéssel most már egy harma
tartalmat is felfedezhetünk az utolsó sorban: el
sokat-akarás, láthatatlanul és megvalósíthatatlan
a piros tűzvész akarása:

Lobbant még egy-kettőt
S meghalt a moha szőny

Nem látta senki más, cs

MAGYAR HIRDETŐ
Sajtófigyelő

KINCSKERESŐ

1978 APR

Nagy Gábor, grafikus

1021

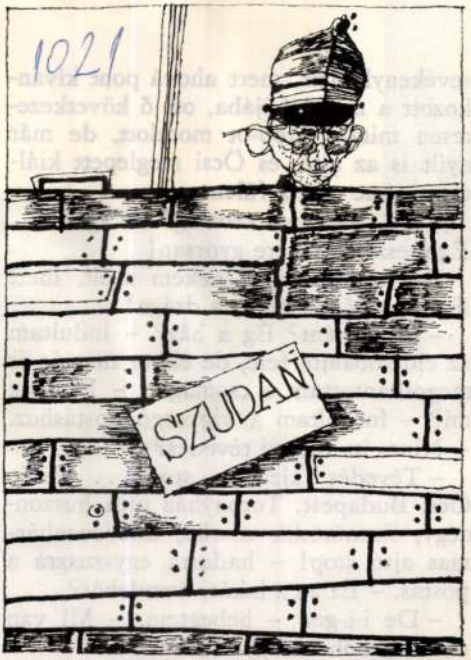

tevéken
kozott a
tesen m
nyílt is
tása ütö

– Hű, mekkora csomag! Ez igen!... Égimeszelő! Gyere gyorsan!

Ez természetesen nekem szólt, mert Égimeszelőnek becéz a drága!

– Mi történt? Ég a ház? – indultam az előszobaajtó felé, de ekkor már én is megpillantottam a csomagot. – Ez meg mi? – fordultam a vigyorgó postáshoz. – Nincs itt valami tévedés?

– Tévedés kizárva stop!... Palóc Öcsi Budapest, Toronyház utca huszonnégy, tizenötödik emelet, kilencvenhármas ajtó stop! – hadarta egyszuszra a postás. – Ez az a lakás, nemdebár?

– De i-i-gen – hebegtem. – Mi van ebben a böhömnagy ládában?

A víz
sétált az
– Mih
– megdö
tam kin
– Az
gott a p
nos nem
Alászolg
lépcsőn.
Öcsi
szobaajt
is rákatt
– Így
bülten.
enyém!

MAGYAR HIRDETŐ
Sajtófigyelő

KINCSKERESŐ

1978 APR

Nagy Gábor, grafikus

Ágnes két verse

1021

Kadar Peter

Rövidnadrágos tö

1. A fehér ruha

MAGYAR HIRDETO
Sajtófigyelő

KINCSKERESŐ

1976 APR

Nagy Gábor, grafikus

1021

zenevesek nemzeti viselete felénk.

A Zádorék ordítoztak a skárfában: „Te vagy a csősz! Cibi csal! Csaltok, igenis, hogy csaltok!"

Kerítésünktől néhány lépésre kezdődött a skárfa, s a csülköző pályát én is építettem. Nem csoda, hogy arrafelé bandzsítottam a matrózblúzban.

Erőltettem az agyam, de nem találtam kibúvót. Mindenképpen a postamesterékhez kellett menni. Ha a Tomival elővetetik a hegedűt . . .! Voltak

gyta a meglepetéstől.

– mondta fenyegetően.

át a . . ." – folytattam magamban. Teljesen

MAGYAR HIRDETŐ
Sajtófigyelő

KINCSKERESŐ

1978 APR

Nagy Gábor, grafikus

1021

(Egy példakép szabálytalan napló

1. HÉT:

Én vagyok az osztályunk legjobb ta-

MAGYAR HIRDETŐ
Sajtófigyelő

KINCSKERESŐ
1978 ÁPR

Nagy Gábor, grafikus

...ar csak a válladig érek.

1021

but
est
mi
rög
oly
Cs
mi
egy
A
est
tölt
egészen klasszul megtanultam a szárazfán
játszani). Aztán

MAGYAR HIRDETŐ
Sajtófigyelő

KINCSKERESŐ

1970 APR

Nagy Gábor, grafikus

ANYÁM

Jaj, fogy az orsó, fogy az orsó.
Anyám, ezer éve fázol,
A vénség kútjában guggolsz,
Ráncos almákkal gurgázol.

1021

– Toronyl
tassa, kéren
lefonkagyló,
a fürdőszob
legelöl.
– Üres a
szökött!...
kétségbeese
– Az telj
a fejét Kocs

– Ki van zárva! – harsogta Golyófejű.

– Hiszi a piszi! – tamáskodott Tűzokádó.

– Márpedig a víziló nincs a kádban! – erősködött Öcsi.

– Csakugyan!... Ha nem a saját két szememmel látnám, el sem hinném – motyogta Kocsuba bácsi.

– Fantasztikus! – álmélkodott Golyófejű.

– Hova lett hát a víziló? – torpant meg a küszöbön Tűzokádó.

– Könnyebbet tessék kérdezni – hümmögött Golyófejű.

– Az ajtón keresztül nem távozhatott, hisz mind az öten az előszobában ácsorogtunk – gondolkozott hangosan Kocsuba bácsi.

– Az ablakon pedig csak úgy mirnix-dirnix mégsem repülhetett ki – pattogott Golyófejű.

– Akkor hát hol a csudában lehet? – kukkantott be a fürdőkád alá Tűzokádó.

– Megáll az ember esze! – sóhajtott fel Kocsuba bácsi.

Ám ekkor megszólalt Öcsi:

– Kocsuba bácsi, tetszik tudni, mi történhetett?

– Fogalmam sincs róla, édes fiam – vakargatta a feje búbját a nyugalmazott természetrajztanár és szertárőr.

– Hát – nyelt egy nagyot Öcsi –, a víziló addig-addig hancúrozott a fürdőkádban, míg kirántotta a dugót, és a lefolyó a vízzel együtt őt is beszippantotta...

Öcsi mindig fején találja a szöget!

MAGYAR HIRDETŐ
Sajtófigyelő

KINCSKERESŐ

1978 APR

Nagy Gábor,
grafikusművész

ír a gyerekeknek is. Kötetei: *Fabábú, Feketegyűrű, Kisértenek.* József Attila-díjas.

1021

NAGY GÁBOR

grafikusművész 1949-ben született Budapesten. A Képző- és Iparművészeti Gimnázium elvégzése után a Képzőművészeti Főiskolán szerzett festő-tanári diplomát. Negyedik éve a Képzőművészeti főiskola tanársegéde. 1976-ban Derkovits-ösztöndíjat kapott. Önálló és kollektív kiállításokon szerepelt munkáival itthon és külföldön. Alkotásait több hazai tárlaton jutalmazták díjakkal. A Fiatal Művészek Stúdiójának elnöke.

Az alábbiakban magyar költők egy-egy v

Rövidre szabott élet volt az övék. Négy
totok – könyvek segítségével – megtalálni
már nem lesz nehéz rejtvényünket megfejteni.

Hány éves korában hunyt el a

Zsugori uram c
Az apostol c
Hazám c

MAGYAR HIRDETŐ
Sajtófigyelő

KINCSKERESŐ

1978 ÁPR

Nagy Gábor, grafikus

ülök. Virrasztok.

1021

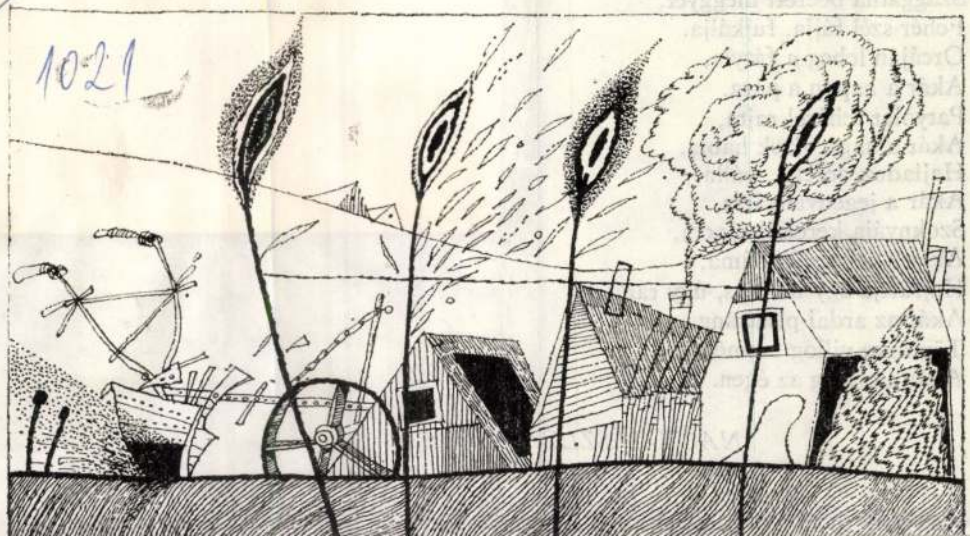

Forgatna jószagú rendet,
Szaggatna beérett meggyet.
Fehér szél fújja, fujkálja.
Orcáján lebeg a fátyla,
Akár a napon a pára.
Patyolat fehérel rajta,
Akár a nagy vizek habja,
Hajladoz dereka, válla,
Akár a jegenyenyárfa,
Szoknyája kerekül táncra,
Akár a tenger hulláma,
Hajfürtje úgy bukdos, úgy ráng,
Akár az ardai pisztráng.
Tüzecske villog szemében,
Akár a csillag az égen.

NAGY LÁSZLÓ fordításai

MAGYAR HIRDETŐ
Sajtófigyelő

KINCSKERESŐ

1978 ÁPR

Nagy Gábor, grafikus

tollat ezért fogok.

1021

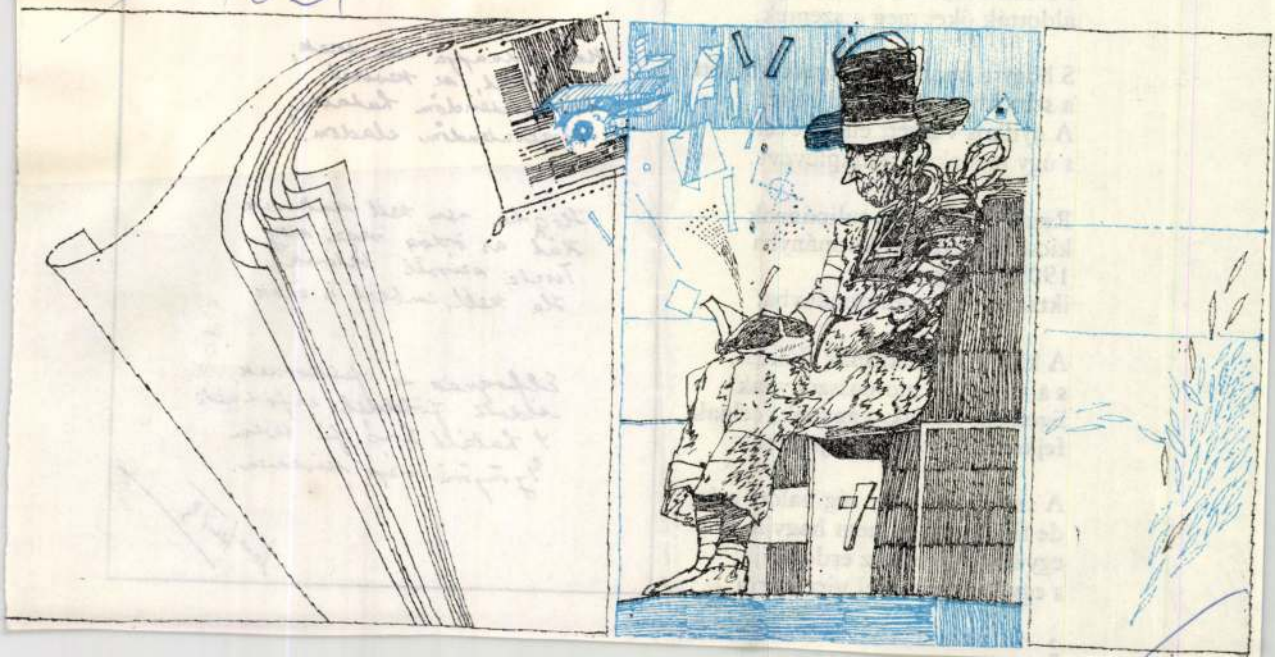

Mondom, valami nagy ünnep volt,
a hívek templomokba mentek
s reszketve, szomorú kézzel
áldották őket meg a szentek.

S hogy a harangok búgtak, fölnőtt
a szívekben nagy, esti béke.
A gyilkos végzett emberével
s úgy menekült, kalaplevéve.

Reménységnek és tulipánnak
kicsikis deszka-alkotmányba
1905-ben ígyen
iktatták be az alkotmányba.

A kártyás munkásnak fiúként,
s a szép, ifjú mosóasszonynak
ligetnek, sárnak, vágynak, célnak,
fejkendőbe kötözött gondnak.

A szegényasszony rég halott már,
de fiát a szél el nem hagyja,
együtt nyögünk az erdőn éjjel
s együtt alszunk el virradatra.

Hogha nem kell senkinek
Hát az ördög veszi meg
Tiszta szívvel betörök,
Ha kell, embert is ölök

Elfognak és felkötnek,
Áldott földdel elfödnek
S halált hozó fű terem
Gyönyörű szép szivemen.

MAGYAR HIRDETŐ
Sajtófigyelő

KINCSKERESŐ

1978 ÁPR

Nagy Gábor, grafikus

1021

Szóval a fürdő...

ne hagyj el!... Egy nílusi víziló lubickol Palócék fürdőkádjában!... Elájulok!... De nem!... Azért sem ájulok el!... Panaszt teszek! Jelentem a tömbházfelügyelőnek!... A lakóbizottság elnökének!... A KÖJÁL-nak!... A Népi Ellenőrző Bizottságnak!... Mindenkinek!... Segítség!... Segítség!... Palócék vízilovat tartanak a fürdőszobájukban!

Erre izgatott ajtócsapkodás kezdődött. Innen is, onnan is riadt hangok hallatszottak.

– Mi ez a lárma? – indult felénk fenyegetően Strucc úr, akit mi, srácok, magunk között csak Golyófejűnek hívunk, mert egyetlen szál haja sincs, és a kobakja olyan kerek és sima, akár egy biliárdgolyó.

– Megtekinthetném, kérem tisztelettel azt a vízilovat – csoszogott elő Csongorszivarillatú lakásából Kocsuba bácsi is, a nyugalmazott természetrajztanár.

Tűzokádó pedig eközben hisztérikusan tovább visítozott:

– Botrány!... Ilyet még nem látott a világ, hogy valaki nílusi vízilovat tartson a fürdőkádjában!... Skandalum!

– Csillapodjék, kedves nagysád! Mindjárt intézkedem – próbálta megnyugtatni Tűzokádót Golyófejű. – Hol van hát az a víziló?

– Palócéknál!... A kádban lubickol! – süvöltötte Tűzokádó, és a maroknyi, de lelkes csapat benyomult az előszobaajtónkon. Elöl Tűzokádó száguldott, a nyomában Golyófejű trappolt, és Kocsuba bácsi zárta be a sort.

Ezután néhány másodpercig csupán a vízcsobogást lehetett hallani: a kis csapat a meghökkenéstől, úgy látszik, nem tudott szóhoz jutni. Végül is Kocsuba bácsi törte meg a csendet:

– Hippopotamus amphibius – suttogta meghatottan.

– Tessék? Mit tetszett mondani? – kapta fel a fejét Tűzokádó.

– A víziló latin nevét, asszonyom – magyarázta Kocsuba bácsi. – Ez igen!...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1976 5
Művészet
Nagy Gábor

„Árvízi történet", olaj, fatábla, 44x39 cm, 1975.

K. I.: Az alkotók számára a beilleszkedés, a pályakezdés feltételei sokkal kedvezőbbek lettek. Itthon és külföldön egyaránt növekedett bemutatkozási lehetőségeik száma.

B. J.: Önálló fórumok jöttek létre, mint a Csepel Galéria, a Stúdió Galéria, a Lila Iskola, de más kiállítóhelyiségekben is túlnyomórészt fiatalok mutatkoznak be (Helikon Galéria, Józsefvárosi Tárlat). Mindezt növelni lehet ifjúsági központok, klubok, tanintézetek bevonásával.

K. I.: Művészeti életünkben fokozódott a műhelyek önállósága és felelőssége. A pályakezdés társadalmi, művészi gondjait sokban enyhíti a fiatalok alkotóközössége, a Fiatal Képzőművészek Stúdiója.

B. J.: A Stúdió célul tűzte ki a szakmai feladatok mellett az eszmei-politikai továbblépést is. A Stúdió egészéhez képest azonban a KISZ- és párttagok létszáma alacsony.

Ismerjük a Stúdió életét és munkáját, személyes kapcsolataink is erősek. Az elmúlt időszak eredményei igazolták bizalmunkat. A nyári építőtáborokban előadásokat, kiállításokat szerveztek, fáradhatatlanul járták az országot. Jelentős szerepet vállalnak az öntevékeny mozgalmak irányításában, szakköröket, táborokat vezetnek. Rendszeresen kiállítanak peremkerületekben, munkáslakta körzetekben. Vándorkiállításaik bejárják az országot, az ipari centrumokat és a szocialista országokban is méltón képviselik törekvéseinket.

Kapcsolataik bővültek a szocialista brigádokkal, ifjúsági klubokkal is. Felismerték a szakmai bezárkózás veszélyét, kezdeményező lépéseket tettek az építőművészekkel és a fiatal művészetkritikusokkal való kapcsolatteremtésre. Ugyanakkor világosan látjuk, hogy a Stúdió aktivitása ma még részleges, különösen a nem KISZ-tag fiatalok vonják ki magukat a megmozdulásokból. Hasznos lenne a szocialista szerződések átfogó rendszerének kidolgozása,

Könyvekről

Katona Imre / A habán kerámia Magyarországon

Képzőművészeti Alap Kiadó, Budapest, 1975.

Reprezentatív kötetet jelentetett meg a Képzőművészeti Alap Kiadó, Katona

évszázadon át tartó tragikus bolyongásaik közepette milyen hagyományt vittek magukkal és milyen technikai forma- és motívumkinccsel gazdagították mindazon népek kerámiáját, akiknek körében hosszabb-rövidebb időn keresztül éltek? Ezek a legfontosabb kérdéscsoportok, amelyek közül nem egyre a kutatók még ma sem tudnak megnyugtató választ adni. A kutatások legújabb eredményei szerint – amelyekben Krisztinkovich Bélának oroszlánrésze volt – az anabaptista újrakeresztelkedők szektájához tartoztak. Főleg különféle kézművesek voltak – faenzai kerámikusok is voltak köreikben –, akik vallási üldöztetésük miatt a Brenner hágón átvándorolva Tirolon át Graubündenbe jutottak. A szerző alapos vallástörténeti kutatások alapján tisztázza könyvében az újkeresztények egymástól eltérő vallási irányzatait. Széles ívben rajzolja meg levéltári adatok, főleg a Batthyány levéltár átvizsgálása alapján a habánok történetét. Az anabaptista krónikák és más levéltári források szerint a hazánkba menekült újkeresztények az anabaptizmus mérsékeltebb ágát követték, hutteriták voltak. Európa minden országában üldözték őket, Magyarországon is szigorú rendeletek akadályozták letelepedésüket. A fokozódó vallási üldöztetések ellenére a XVI. század negyvenes éveiben egyre sűrűbb csoportokban érkeztek Nyitra, Pozsony, Trencsén megyékbe, Ószombatra és Felsődiósra, Holicsra, Sasvárnyon, Nagylévárdon voltak udvaraik, ahol Mária Terézia idejében a jezsuiták kezdték meg erőszakos térítésüket. Történetük egyes fázisai ma már többé-kevésbé tisztázottnak tekinthetők, arra azonban még mindig nincs megnyugtató válasz, hogy kerámiaemlékeik miért csak az 1590-es évektől maradtak fenn, bár az anabaptizmus mint vallási irányzat már 1524-től a Zwickaui Próféták fellépésétől kezdve kimutatható.

Katona Imre a különböző kutatók eddigi hipotéziseit megcáfolva az ónmázas habán díszkerámia megjelenését a képi ábrázolás anabaptista tilalmának az 1580-as évek második felében történő enyhülésével hozza összefüggésbe. Ez azonban, mint később maga is megállapítja, csak saját használati edényeikre és nem a megrendelők számára készített művekre vonatkozott. Emellett a fennmaradt emlékek a habán kerámiát már tökéletes szépségében, a kor élvonalában mutatják, e színvonal eléréséhez azonban a mesterség gyakorlását évtizedekkel előbb kellett a szekta tagjainak megkezdenie. Az azonban kimutatott tény, amelyet G. Liverani új kutatásai is megerősítettek, hogy közöttük faenzai eredetű fazekasok is voltak. A korai edények forma- és mintakincse, technikája, a XVI. század közepétől megjelenő „bianchi di Faenza" elnevezésű edénycsoporttal való erős egyezése ezt meggyőzően bizonyítja Katona Imre közölt képanyagában is. A technikai fogás-

a habán közösségek, így forma- és mintakincsük itt őrizte meg legtovább a hagyományt. A katolizálás után működő habán fazekasok munkáit elsősorban Landsfeld, Krisztinkovich Béla és Mária kutatásait követve tárgyalja. Külön fejezetet szentel a habán edényeket tartalmazó legnagyobb magyar köz- és magángyűjtemények ismertetésének. Részletesen tárgyalja a legnagyobb magyar habán magángyűjteményt, Krisztinkovich Béla gyűjteményét. A kötetet gazdag jegyzetanyag és a főbb cikkekre is kiterjedő terjedelmes bibiliográfia egészíti ki. A szerző alapos tanulmányában több évtizedes kutatómunkája alapján összefoglalja a szétágazó habán kérdést, főleg a habánok dunántúli elterjedésével kapcsolatban ad új szempontokat.

Természetesen a kutatások mai állása mellett a habánokkal kapcsolatos összes problémát neki sem sikerült tisztáznia, ezt csak a cseh, román, német és magyar kutatók nemzetközi összefogásával lehet megoldani.

Jó lett volna, ha a szerző egy utolsó fejezetben összefoglalta volna a habán kerámia egyes vidékeken kialakult sajátosságait és elkülönítette volna egymástól a morva, a felvidéki és az erdélyi habán anyag jellegzetes típusait,

Nagy Gábor, festő

L: Dienes Gábor

- : A VIT művészeti pályázatok legjobbjai 6.

Népszabadság, Bp. 1978. ápr. 21.

Nagy Gábor, festő

L: Dani Pál

Lóska L: Vaklat a ... 24-29.

Mozgó Világ, Bp. 1978. ápr. IV/2.

Nagy Gábor festő

„Valamelyik doge portréja" vegyes technika
76 x 71 cm

„V. s. a virtuóz" vegyes technika 90 x 71 cm

c. Zepei szerepelnek az 1978-as Studió
Kiállításon

– Katalógus a Könyvtárban –

Nagy Gábor, festő

L: Dienes Gábor

– Pályázati ...

Borító 3

Mozgó Világ, Bp. 1978. Különszám

IV/VII.

Nagy Gábor, grafikus

A XXIV. Vásárhelyi Őszi Tárlat megnyílt, melyen a műrész művei szerepelnek. Az Ady centenárium készteteti több műrészt alkatásra, mint Nagy Gábor „A gráfi szérűn" c. (említve)

Szabó Endre: A szép és való összhangja. Csongrád Megyei Hírlap, 1977. okt. 23.

Nagy Gábor, festő

Évek óta Szombathelyen rendezik meg a Derkovits-ösztöndíjas festőművészek kiállítását. Az idén kilenc fiatal művész mutatkozott be a közönségnek. – A művészi képei szerepeltek a kiállításon,

(mp): Fiatal művésznek bemutatkozása.
Vas Népe, 1978. ápr. 18.

Nagy Gábor, grafikus,

a 19.-i Szegedi Nyári Tárlat megnyitó,

melyen szerepelnek a művész művei.

Halász Miklós: Szegedi Nyári Tárlat.

Pesti Műsor, 1978. júl. 19. 47. old.

"agy Gábor

Nagy Gábor mindezt líraibban oldja meg, jelekké egyszerűsítve történeteit

Napjaink 1977-1-2

Molnár Zs. :Studió tárlatok

Nagy Gábor, grafikus

Több mint 20 éve minden évben megrendezik a Vásárhelyi Őszi Tárlatot. – a művész lapjai szerepelnek az idei tárlaton.

Láttuk, hallottuk.

1977. okt. 28. Kossuth 21.03 V Gué

Nagy Gábor

Méltatás

Baracs Dénes: Hun látomások Párizsban.
Új Tükör, 1978. április 23 - 10. lap.

Nagy Gábor

Méltatás.

Barals Dénes: Hún látomások Párizsban.
Tükör, 1978 április 23 - 10. lap.

Nagy Gábor festő

neve emlitve,szerepelt a Fiatalok Studiójának kiállitásán

Bereczky Lóránd:A fiatalok studiójának kiállitása
Kritika 1979/3 37-38.o.

Nagy Gábor

"Kohászok" c. képét bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. febr. 22.
XIX. évf. 8. sz. 8. lap.

Nagy Gábor

"Kohászok" c. képét a cimlapon bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. márc. 8.
XIX. évf. 10. sz. cimlap.

Nagy Gábor
fessó

A Derkovits Derottság döntése szerint a művész 3 éing havi 3.000 Ft-ösztöndíjba részesül.

-: 1975.év Derkovits-ösztöndijasai
Művészet, 1975.december - 44.oldal

Felvette:

Épületrajz:

Leírás:

Rajzi tükör:

Mértékarány:

Technika:

Eredeti:

1-es.

Nagy Gábor

A "Képzőmüvészet" c. rovatban Vadas József: "Fonnyadt bimbó" cimmel ismerteti a Mücsarnokban rendezett, "Studió 76" c. kiállitást. Az itt felsorolt nevek között elsősorban azok szerepelnek, akik hatással voltak a fiatal müvész-nemzedékre: Domanovszky Endre, Kokas Ignác, Sváby Lajos. Véssey Gábor: "Mesterek és tanitványok" c. kompoziciója, -mint irja- a kiállitás mottója lehetne. A mesterek követői Babos Évát, Gábor Istvánt, Hidvégi Valériát, Kollár Györgyöt emliti meg.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. dec. 18.
XX. évf. 51. sz. 12. lap.

V-ként

Nagy Gábor

A kritika felsorolja a más utat keresőket is: Dienes Gábor, El Kazovszkij, Záborszky Gábor művészek személyében és a szobrászok közül Nádler Tibor, valamint Bohus Zoltán nevét.
A legérdekesebb művek alkotói is sorra kerülnek: Kecskés H. Tibor, Ef Zámbó István, Szabó M. László, Szkladányi József, Holdas György, Kecskés H. Péter.
Ugyanakkor azt is leszögezi, hogy a mai fiatalok "csak közelednek", de nem közelítik meg az előző nemzedéket.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. dec. 18.
XX. évf. 51. sz. 12. lap.

Nagy Gábor

A fiatalok által választott példaképek között szerepelnek: Kondor Béla, Deim Pál, Keserü Ilona, Berki Viola, Melocco Miklós művészek, akikről szintén megjegyzi hogy ők is választott példák után indultak utnak. Megemliti Lakner László nevét, aki tiz évvel ezelőtt a montázs-technikát honositotta meg nálunk. Ef Zámbó István munkájával kapcsolatban megjegyzi, hogy az Kondor Bélát juttatja eszébe és Vajda Lajost, "akitől Kondor tanult".

Élet és Irodalom, Bp. 1976. dec. 18.
XX. évf. 51. sz. 12. lap.

Nagy Gábor

A tárlatot ismertető beszámoló szerint "néhány fiatal nem illik a vázolt képletbe": Farkas Adám kulturált müvész, aki már régen nem tanitvány". Hasonlóképpen nyilatkozik Váró Mártonról is. Külön kiemeli a grafikusok közül Almásy Aladár, Banga Ferenc és Szemethy Imre müvészeket. Megdicséri Nagy Gábor szép Kondor parafrázisait.
Vadas József: „Fonnyadt bimbók" c. kritikáját lásd: Farkas Adám nevénél.

Élet Irodalom, Bp. 1976. dec. 18.
XX. évf. 51. sz. 12. lap.

Nagy Gábor

Mankács lapokkal jelentke-
zett a művész.

Tandi Rajas: Szegedi nyári tárlat.
Tükör, 1977. aug 7 – 3 oldal

Nagy Gábor

Nagy Gábor: Emlék a Tiszagátról című nagyméretű festménye tematikai és formai szempontból egyaránt konkrét emberi részletekre bontja az egyébként jól összefogott, széles ívű mondanivalót. Eljárásmódja (a rajzos és festői elemek együttszerepeltetése) bizonyos mértékig grafikai jelleget kölcsönöz festményének.

Magyar Hirlap 1975/332/6

Wagner: Seregszemle az Ernst Muzeumban

Nagy Gábor

Vadas József: "Szelid grafikusok" cimmel ir a Miskolci Galériában rendezett, "Országos Grafikai Biennáléról" Először a legfiatalabbak közül az uj neveket sorolja fel: Almásy Aladár, Badacsonyi Sándor, Hibó Tamás, Nagy Gábor, Rátkay György, Sarkadi Péter, Somogyi Győző, Valkó László és Wagner János. Majd megemliti a "nagy öregek" nemzedékéből Varsányi Pált. Bálint Endre nyomatait birálva mondja: festményei jobbak. Ezután az ifju grafikusok legjobbjai következnek: Banga Ferenc, Kovács Tamás, /nem szerepel a tárlaton/ Szabados Árpád és Szemethy Imre. A nevek folytatása a 2.-es cédulán.

Élet és Irodalom, B. 1976. jan. 3. XX. évf. 1. s
12. lap.

Nagy Gábor

A legjobb fiatal grafikusok után Sáros András Miklós és Révész Napsugár munkája részesül dicséretben. Maurer Dóra rézkarcai szintén elismerést érdemelnek. Gácsi Mihály művei az idei tárlaton a legjobbak között szerepel. A kritika külön kiemeli Csohány Kálmán és Feledy Gyula nevét. A fiatalok közül elég szigoru birálatot kap Szentgyörgyi József, Józsa János és Pető János.
A biennálén szereplő művészekről szóló részletes ismertetés, -Vadas József cikke- Gácsi Mihály nevénél található.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. jan. 3.
XX. évf. 1. sz. 12. lap.

Nagy Gábor

"Szematikus roncsok" cimmel Vadas József ismerteti a Fiatal Művészek Studiójának kiállitását, melyet az Ernst Muzeum nagytermében rendeztek. Felsorolja a művészek nevét és beszámoló munkájukról: Birkás Ákos, Blaskó János, Bodoczky István, Dienes Gábor, Galántai György, Gyurcsak Ferenc, Kaubek Péter, Kéri Ádám, Mészáros Géza, Nagy Előd, Nagy Gábor, Pusztai Ágoston, Simsay Ildikó, Szeift Béla, Szetnirmai Zoltán, Turcsán Miklós, Ujházi Péter, Váró Márton, Wahorn András, Zambó István.
A részletes kritikát lásd: Wahorn András nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. jan. 1o. XX. évf. 2. sz. 13. lap.

A Fiatal Képzőművészek Stúdiójának kiállításán részt vett Váró Márton, Ujházi Péter, Sáros András Miklós, Lisztes István, Nagy Gábor, Gyurcsek Ferenc.

Magyar Hirlap 1975/332/6

Wagner: Seregszemle az Ernst Museumban

Nagy Gábor, grafikus

A Fiatal Képzőművészek Stúdiójának „Ady Endre" c. kiállítása a Petőfi Irodalmi Múzeumban látható. A művész színes rajzai szerepelnek a kiállításon.

Molnár Zsolt: Új vízeken járok.
Magyar Ifjúság. 1977. ápr. 8.

Nagy Gábor

Nagy Gábor festőművész és Mikódy Gábor szobrászművész közös terve-ért nyerte a III. díjat a zaikai Utlőző varósi disztrübözőn elhelyezendő kom-pozicióért.

------:Köztéri munkák.

Művészet, 1976. augusztus - 48. oldal.

Nagy Gábor festő

a Derkovits-ösztöndíjasok kiállítá-
sán szerepelnek munkái „Kulikus tör-
ténet" c. (emlékirat)

Budai Rózsa: Derkovits-ösztöndíjasok
bemutatkozása.

Vas Népe, 1976. ápr. 13.

DAS

Nagy Gábor

Nagy Gábor: Hegesztő

Élet és Irodalom, Bp. 1975. julius 12.
XIX. évf. 28. sz. 6. lap.

DÉRY TIBOR:

EGY NA
HORDALÉ

Újra a Tamáshegyen!

Leltár: a kert megemberesedett, gazdája hanyatlott. Nem csoda, házunk előtt a nagy vadgesztenye nyolcvanadik évében még fiatal férfi — vagy lány? —, korában persze, hogy az örökkévalósággal kacérkodik, gazdája — mi egyébbel? — a gödörrel. Amaz karvastagságú új ereket fejleszt törzsén, ez kopaszodik. S ha majd utolsó légvételükre készülődnek, az egyik fekve, a másik állva — mert a fák állva halnak meg —, vajon melyik mondhatja el magáról, hogy betöltötte rendeltetését? Amelyikről az egyik éppoly keveset tud, mint a másik.

★

be, a közömbös föld megrengett, s városok hamuvá égtek: a hársak azonban, süketen az emberi nyomorra — s tán épp ezért sértetlenül —, tovább szőtték létüket saját beteljesülésük felé. Az emberi történelem légnyomására egy levelük sem rezdült, csak saját történelmük nyögette őket.

★

Kaliforniában egy 4000 éves hársfa él, bár művégtagokkal jócskán megtámogatva, de tavaszonként még mindig levelez a csalfa örökkévalósággal. A Tamáshegyen, az elülső kertünkben álló gesztenyének nem jósol ekkora kort a

N agy Gábor

1975-ben a KISZ KB díját Gyurcsek Ferenc szobrász,Nagy Gábor festő és Sáros András Miklós grafikus kapta.

Magyar Hirlap 1975/332/2

Wagner:Seregszemle az Ernst Muzeumban

Nagy Gábor

Nagy Gábor: Tiszagáti emlék

Élet és Irodalom, Bp. 1978. jan. 28.

XXII. évf. 4. sz. 14. lap.

fülbemászó dallamok, csacsin
yértelmű szövegek szárnyán
de Sebő Miklóst készséggel
: elismertem. Később Wagner-
Mozart fért el kényelmesen ér-
ıeim zsöllyéjében, s Losonczy
ırgy mellett megjelent az oly
ın elhallgatni kényszerült
·gha Lívia; ha lemezen Tebal-
hallgatom, ő jut fájón az
·mbe, és hogy miért nem hall-
ıatom?! Nyilván nem sértő-
volna meg Márkus Alfréd,
megtudja, hogy osztoznia kell
zalmaimban Horváth Jenővel,
Weygand Tibor sem, hogy el-
ıdott Zsolnay Hédi okos ének-
; mindig szép nosztalgiákat
ıszt, ha az „örökzöld" házas-
, Vámosi Jánost és Záray
·tát hallom. Mennyi zene!
ınyi hang! Súlyos Wagner-te-
ok, röpke éltű slágerénekesek!
at megszerettem közülük, te-
okat és slágerénekeseket —
ıoz köt egy-egy emlék —, de
·t hű maradtam a hajdaniak-
Közben megismertem Hinde-
ıet, Orffot, Boulezt. Majd
sser Gábort.
s megszerettem a Zoránt. Aki
an Zorán, eltéveszthetetlenül,
egy kicsit Presser is.

mondva-kimondatlanul fiatalban, öregben. Zorán személyiség, a maga területén egyszeri jelenség. Amikor a „Ki mit tud?"-ban feltűnt, sikerének titka az lehetett — és nyilván az is volt —, hogy közülünk, a 60-as évek fiataljai, öregjei közül lépett a pódiumra, rólunk énekelt-gitározott. Most — hallgatva új lemezét, a címe csak ennyi: „Zorán", és ugyan miért legyen több? — már a 70-es évek érzelmeit, hangját közvetíti, erre reagálunk, ez hat fülünkre, érzelmeinkre. Van benne valami nagyon általános, tehát befogadhatja mindenki. És valami nagyon egyéni. Ezért nem nevezi senki Sztevanovity Zoránnak, s nem Zoránnak, hanem — „a Zoránnak".

Mindenki szereti?

Van, aki Máté Péterre szavaz, van, aki Ihász Gáborra. Kovács Katiért a fél ország lelkesedik, Koncz Zsuzsáért az ország másik

meny-kutatást, csak h
hallgatom —, és az érte
retem benne. Azt, hogy
nye van. Kis túlzással -
ve, gitárját pengetve kö
lekvésnek tesz részesei
vá. Azt szeretem, hogy
szabb szövegeket mond
mokat énekelve, mindig
fontos a közlendője. Néh
a kelleténél fölényesel
magabiztossága talán
kétségeket kelt — de e
dalban ott lappang valar
szenves szorongás, érződ
ta szerénység, tétovaság.
zén tizenegy dalt éneke
tük már most is olyan
det", mint az *Apám hit*
elmentél tőlem —, háro
lével mindegyiknek Pre
bor a zeneszerzője. Azér
tattam meg, hogy „ugya
eltéveszthetetlenül, de
Presser is".

Ha valaki megkérde
kérdés nem valószínű —
szeretni a Zoránt?", hab
kül azt felelném: szeret
— utánam a vízözön.

Thurzó G

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 FEB 3

BERLINER ZEITUNG

Gábor Nagy

Gemälde und Grafik von Gabor Nágy

1021

Malerei und Grafik von Gabor Nágy ist in einer Ausstellung im Haus der Ungarischen Kultur in der Karl-Liebknecht-Straße 9 zu sehen. Der junge Künstler stellt 19 Ölgemälde vor. Darüber hinaus sind 36 Hand- und Druckgrafiken zu besichtigen. Die Ausstellung ist bis zum 11. Februar montags bis freitags von 10 bis 18 Uhr geöffnet.

BZ

Lagos. Nigeria erreichte kampflos

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1977 APR 16

Nagy Gábor

1021

Nagy Gábor rajza

— morogta sértődötten —, az

ár, hisz vagy tizenöt éve így
haza, hogy ő mindenkinek
őnöknek is, aki mindössze két
nála. És valóban, ha a tükör
te volna sajátmagával, ő is
ogy kettőjük közül az inas,
ntetű főnök a tacskó, ő meg,
akjával, a szemüveg mögött
ével valódi, hamisítatlan Feri
sodálkozott rajta, mi minden-
g a vele egyívású férfiak.
lást változtatnak, elválnak a
émelyik szeretőt is tart, s hol
ol a fiatal asszonykával mu-
i szemébe nevet a természet-
tól távol álltak az ilyen vir-
ndössze valami jófajta sava-
tett volna rendelni a Bajkál
agy akárhol, ahol háztartási
ül elüldögélhet kicsit.
lapította meg, hogy az átkelés
ákóczi útra a kérdezősködés-
alatti tévelygéssel, majd any-
mint a gyaloglás a November
örút széléig. A Blaha Lujza
em tudott megtagadni magá-

fél negy után öt perccel [illegible],
hogy ő tulajdonképpen szabad ember.

Szabad, de meddig? A központ előtt kabátját gombolva, máris fölfogta, milyen korlátozott az ő szabadsága. Mindenekelőtt a menetrendtől korlátozott. Tizennyolc óra tizenegy perckor ugyanis a vonat vele vagy nélküle, de mindenképpen elindul a Nyugati pályaudvarról. Aztán meg — alig lépett hármat a Rákóczi út irányába — eszébe jutott, hogy innen a Vas utcából sehogyse találna el a Bajkál étterembe. Hiszen a térkép nem erre az útvonalra készült, azt meg nem vállalhatja öregember létére, hogy ország-világtól egy vendéglő után tudkozódjék. Miféle mohó, falánk vénségnek tartanák ezek a pestiek, akik amúgyis foghegyről beszélnek vele. Ráadásul csak összezavarnák egymásnak ellentmondó tanácsaikkal. Az egyik biztosan az autóbuszt javasolná, a másik a metrót, a harmadik előhozakodna a hatos villamossal, neki pedig egészen mindegy, hogy busz, Metró vagy villamos, egyikhez se tudja az utat. Maradt tehát a gyaloglás.

Eligazította magán a ruhát, helyére rántotta a hasán fölcsúszott gyapjúmellényt, új bogot kötött a magasszárú cipőjére, és indult szép tempósan visszafelé ugyanazon az

Nagy Gábor: Ártér, vegyes technika, 50 x 77 cm.

Nyerhet 1977. Maj. 9. old.

A Stúdió '76 kiállítás grafikai anyagát nézve, egyre inkább tanúi lehetünk egy erősödő szürrealisztikus hangvételnek.

Az egyik kiállító grafikus, *Balássy Zoltán* sorozatának címét kölcsönkérve, röviden talán úgy is jellemezhetnénk ezt a tendenciát: *Pótkötet Max Ernst emlékére.*

*Wahorn András*nak *A király vacsora után kedvenc barátnőjével játszik* című tollrajza közel áll a Paul Eluard és Max Ernst által 1922-ben kiadott *Les Malheurs des Immortels* című kötetben található egyik illusztrációhoz, amin egy széken ülő, madárfejű férfi ölében egy kisméretű lepkefejű nő áll. A *Badacsonyi Sándor* rézmetszetein felbukkanó allegorikus madár alak és *Balla Margit* furcsa figurái sem állnak messze a nagy elődd némely motívumától.

A párhuzamok nem arra szolgálnak, hogy a kiállításon látott művek értékét és alkotóik önálló tehetségét vitassam. Szándékom más. Arra az egyre erősödő tendenciára szeretném felhívni a figyelmet, ami a fiatal grafikus nemzedéket már indíttatásában, a hagyomány-keresésben elválasztja a magyar grafika korábbi irányától anélkül, hogy attól teljesen elszakadna. Az új nemzedéknek más az alapélménye. A dolgok természetéből következik, hogy konszolidált körülmények között a látszat és a lényeg összefüggései bonyolultabbá válnak, és a valóság élményhatása is áttételesebben jelentkezik. Tárgyak, a kommunikációs csatornákon érkező információk, művek hordozzák a történések összefüggéseit és alig-alig a közvetlen átélés.

Balássy Zoltán esetében ez például nem annyit jelent, hogy követné vagy folytatná Max Ernst módszerét: kollázsai Max Ernst-kollázsok – azzal a döntő különbséggel, hogy nem Max Ernst készítette őket a 20-as, 30-as évek táján, hanem Balássy Zoltán a 70-es években, vagyis művének témája lett a Max Ernst-féle kollázs. Ez a logikai

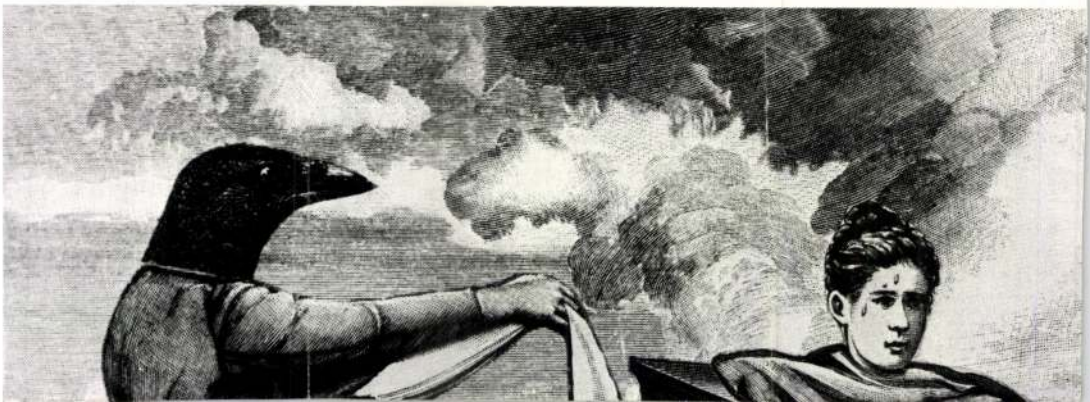

„... az ügyintézés egyszerűsítés
érdekében az irodagép korszerű
sítésének fokozódása mellett, a te

—kor— — int

Nagy Gábor

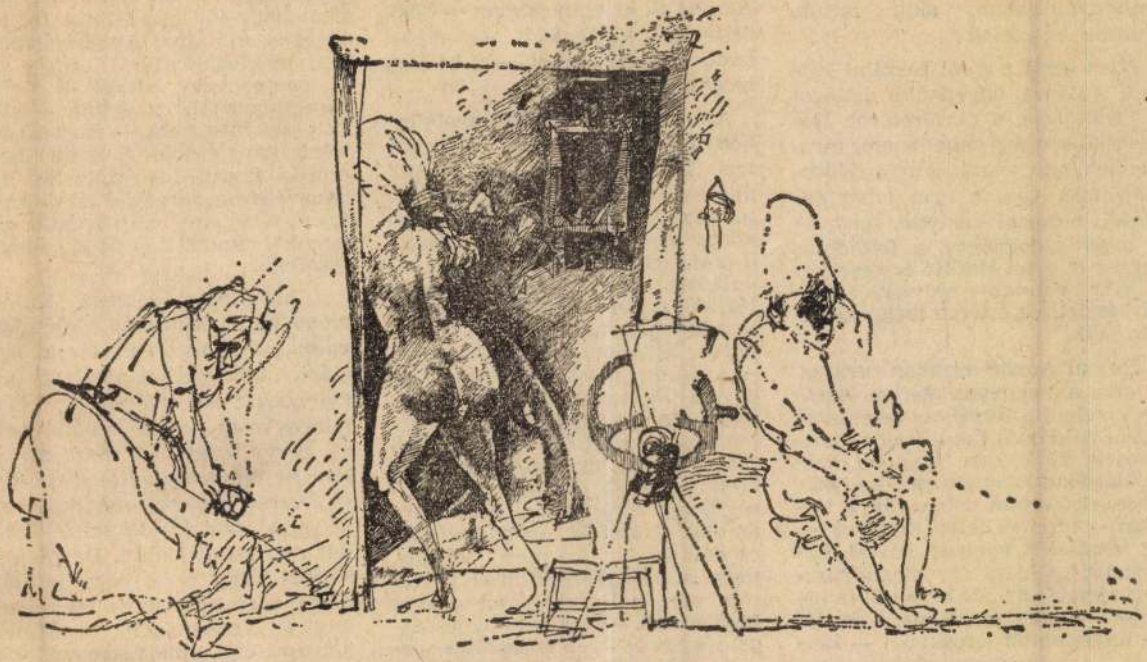

Nagy Gábor rajzai

Élet és Irodalom, Bp. 1977~~. jan.~~ 29.

XXI. évf. 5. sz. 9. lap.

ez bakk. A leírás pontos, lényeget megragadó. Csak a megnevezés téves. A tévedés oka az égővörös őszi lomb, amely csalhatatlanul felkeltette a költőben a kőris októberi lángolását. Egyébként mindnyájunkban, akik láttuk. Tudtuk: ez kőrisfa.

Mert erről a fáról beszélni kellett, valamit ügyetlenül dadogni a formájáról, a rézvöröséről. Romantikusan úgy mondanám: mindennek, ami jelentékeny a földön, sugárzása van, s nem lehet szó nélkül elmenni mellette. Igen, de a megragadottságra, a felfedezés olykor lélegzet elállító érzésszövevényére vannak-e szavaink? Szótárkészletünk e téren szégyenletesen szűk.

Hajnal Annáé azonban nem az. Ő arra a megnevezhetetlen érzésre, amelyet a természet jelenségei közül például a fák adnak az embernek, különösen fogékony, szótalálásában leleményes. Ne értsük félre, elsősorban nem a fákra, hanem — mint született költőnek — az *érzéseire* vannak szavai. Azt mondja például egy megtámasztott almafáról: „Te aranyló! te piruló! — boldogságtól megszakadó! — kegyelemtől leroskadó! — kin- — nagy törzsek körül verekedve, — ágaikban gyík és madár — fészkel, költ, csipog, fal, vadászik, — mintha öröktől folyna így, — s igazuk van! öröknek látszik! — Az élet él, ki hinne abban — hogy óriásokat kivágnak? — éljen! hadd legyen igaza — a boldog, nagy kaoba-fáknak!"

A mi szürke fogalmi nyelvünkön azt mondjuk erre: élethimnusz. De micsoda zengő ereje van, milyen harsány igenje, még a haláltudat árnyékában is. És a himnikus eufória alapja, az elragadottság létre hozója — tessék csodálkozni! — a gyengédség. Ha Hajnal Anna létélményét próbálom kitapogatni — és a fákból indulva, bevallom, arra igyekeztem —, akkor most jutottam el az egyedi titkot rejtő kulcsig. Hajnal Anna forró életszeretetét, mely költészete legkülönbözőbb szakaszait áthatva oly sok remeklést eredményezett, ősi, naiv gyengédség hozza létre. Szűnni nem akaró ámulat, gyermeki meghatottságú csodálkozás a teremtett világon, mely a lehetséges világok között sem nem a legjobb, sem nem a legrosszabb — számára teljességgel idegen az ilyen filozófikus spekennek fényes szelekbe — s visszacsattannak boldog ívben." Nemcsak azért idéztem, hogy ebben az egész természetre kiterjesztett, örök anya-gyermek játszadozásban gyönyörködjünk, hanem hogy ide írhassam a folytatását is, a Hajnal Anna-i alapérzés megfogalmazását: „Szép, aki él, ember vagy bálna! — meleg testünkben meleg vérünk — szökell labirint-útjain, — énekel bennünk, amíg élünk." S ez már nem csupán gyengéd megfigyelés, hanem életmagyarázat, létezés-mitosz. Az „egy vérből valók vagyunk" maugli-i ösztönös életfilozófiája.

A harmincas években, Hajnal Anna költői kiforrása idején, divatba jöttek újra és azóta is, legalább a költészetben meglehetősen kelendők a mítoszok. S bár a harmincas évek lirizmusa költészetére nézve nagyjából meghatározó lett, Hajnal Anna mitológiája igazából nem hasonlít, nem hajaz az új vérrel, mai érzésekkel felélesztett régi mitológiákra. Benne alig támadt vágy arra, hogy mítikus hősök vagy hősnők fényes személyiségét öltse magára, történeteiket újra élje, ahhoz sem volt kü-

páratlan c

KEGYETLEN PAPÍRGYŰJTÉS

Férj, feleség, aki özvegyen marad, gyerek, aki árván, jól vigyázzon! Tévedésből se higgye, hogy amikor ötven forintos okmánybélyeg ellenében kézhez kapja a legfájóbb anyakönyvi kivonatot, a halálról szólót, s amikor ennek alapján (férj, feleség, kiskorú gyerekét sirató szülő minőségében) személyazonossági igazolványába bejegyzik a családi állapotában, illetve családja összetételében beállott keserves változást, túlesett a gyász papiroseljárásán.

Férj, feleség, kiskorú gyerekét sirató szülő, árván maradt gyerek a halotti anyakönyvi kivonatból jó időben váltson ki egy kisebb szériát, az özvegy néhány házassági anyakönyvi kivonatot is szerezzen be. A többszörösen lerótt okmánybélyeg nem lesz kidobott pénz, viszont megkíméli attól, hogy újra és újra felkeresse az illetékes tanácsi hivatalt.

Mert szüksége lesz a szomorú papírra az SZTK-nál, illetve a Nyugdíjintézetnél, szüksége lesz rá, ha hagyatéki eljárás folyik, csatolnia kell ha ingatlant, ha gépkocsit örökölt. Mi több — erről az újdonságról az Esti Hírlap január 17-i számából értesülhet — a telefonközpontnak sem elég, ha büntetőjogi felelőssége tudatában, személyazonossági igazolványát bemutatva közli a gyászesetet. A Budapesti Távbeszélő Igazgatóság osztályvezetője nyilatkozatában elmondja: „Külön kezeljük az elhalt házastárs, családtag telefonjának átírását. A lakásban maradó férjnek, feleségnek, a családtagnak az esetet az illetékes távbeszélőüzemmel írásban közölnie kell, *csatolva a halotti anyakönyvi kivonatot.*"

Nagy Gábor

Élet és Irodalom, Bp. 1977. jan. 29. XXI.évf. 5. sz. 9. lap.

A tuloldalon lásd: a művész rajzát.

HÍR ÉS HIR

Nagy Gábor

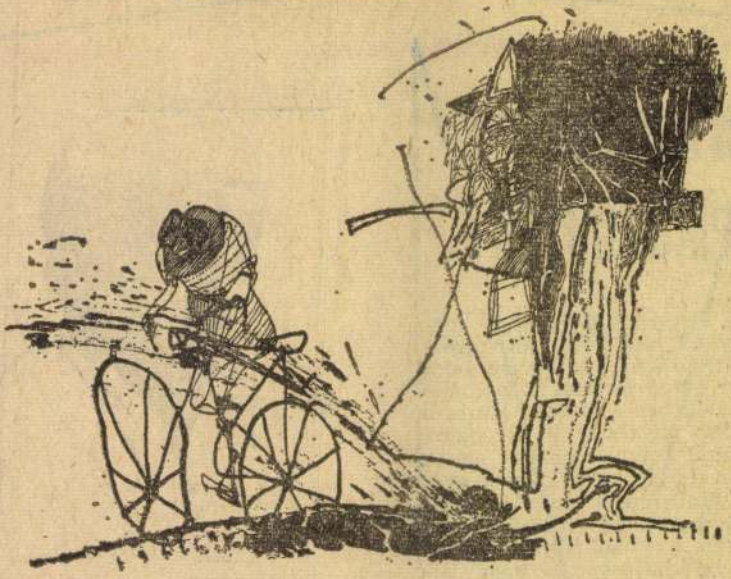

Nagy Gábor rajza

Élet és Irodalom, Bp. 1977. jan. 29.
XXI. évf. 5. sz. 10. lap.

akvárium széttörik

redik; meghurcolják, elveszíti az állását. Pedig sorsa látszólag „sínen volt". Nyugalmát eddig semmi sem feszélyezte, legfeljebb bátyjának baljós szótlansága, mely mögött a háború, a hadifogság és a büntetőtábor súlyos titkai lapulnak. Dato megváltozik. Rádöbben arra, hogy „az élet valamit elfelejtett előle, valami jelentőset és nagyot nem bízott rá". Lázasan kezdi keresni — önmagát. Sorban lelepleződnek előtte szerettei: a munkahelyén süketnémát játszó, bűnözőkkel paktáló mostohaapa, az alattomos, bajkeverő húg, a bátyja, aki azért gyűlöli, mert morális vetélytársat érez benne, a menyasszonya, aki elhagyja, barátai: az ostoba, fontoskodó Gala és az infantilis, álérzelmekkel teli költőjelölt Dzsimser. Rátelepszik a tbiliszi bérház kicsinyes, fojtogató mikrokozmosza. Az már a sors iróniá-

lakauri egy pillanatra sem hagy kétséget afelől, hogy ahol és ahogyan ezek az emberek élnek, az a tespedtség anakronisztikus szigete. Ezért keserűsége is reménytelí: Dato odaajándékozza az életét szimbolizáló, akváriumban úszkáló aranyhalat egyetlen őszinte barátjának, a kis Zurikónak, aki menten elhasal vele, és az akvárium darabokra törik. A metafóra teljessé válik: Dato otthagyja családját, Tbiliszit és egy szibériai építkezésnél vállal munkát.

Arcsil Szulakauri költőként kezdte a pályafutását. Lírai eszközökkel formálja, tömöríti prózáját. Az elhallgatások, töredékek, félmondatok, a visszatérő motívumok, a szimbólumok, a mitológiai betétek, a metaforák, a belső monológok és a szaggatott párbeszédek segítségével az író mélyebb etikai,

Nagy Gábor

Bicikliző alakot ábrázoló rsjzát hozza a lap. Repr.

Fenti rajzot lásd: a müvész -két tanulmányfejet ábrázoló- rajzának hátlapján. Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. jan. 29. XXI. évf. 5. sz. 10. lap.

könyvről szólva hasznos sajnálkozni afölött is, hogy a történelmes mintha idegenkedve utasí-

parancsokon, szultáni és egyéb utasításokon kívül az irodalom is odatartozik.

Nagy Gábor

Nagy Gábor: Szélben

Élet és Irodalom, Bp. 1977. jan. 29.

1977. JANUÁR 29.

XXI. évf. 5. sz. 11. lap.

eredménnyel, megsemmisített, elégetett egész fejezeteket.) Az I. Miklós korabeli Oroszország leleplezéséig Gogol a Revizorban jutott el. Csicsikovja a Holt lelkekben szabad elektronként csapong, megérintik, de nem ejtik foglyul különféle vonzások.

Szakonyi Károly, akinek legelső novelláitól kezdve (A fogoly, Idegen házban, Kerthelyiség) alapvető felismerése és írói gondja a magánélet apró mozzanatainak társadalmi közérzetté sűrűsödése és ez utóbbinak visszahatása erkölcsi-etikai tartásunkra, csehovi nyomdokokon indult pályáján. Az a tény, hogy most Gogol Holt lelkek-jét állította színre, nem lehet váratlan ötlet, sokkal inkább Szakonyi elegáns ívű írói pályájának szerves része — értékelni is csak így lehet.

Aki az előadás után leemelte a polcról Gogol regényét, hogy legalábbis beleolvasson, hamarosan megállapíthatta, hogy az író lelkiismeretesen követi a Holt lelkek szereplőinek párbeszédeit, az eredetit meg nem hamisítja, csupán saját tömörítési, szerkesztési képességeit hasznosítja, s legfeljebb összekötő félmondatokat tesz hozzá az eredetihez. Szobakevics, Pljuskin, Nozdrjov, Korobocska és a többiek sértetlenül közvetítik a regény első részének hangulatát. Egyre nagyobb szerephez jut azonban közöttük egy Gogol— lőslegesen megfejelnék a jelmezek és maszkok. Mintha a színház a *Revizort* használná sorvezetőnek, a Holt lelkek pedig *nem* a Revizor. A túlhajtott „gogolos légkör"-be nehezen illeszkedik be a — Szakonyi-átigazította — Ügyész fontossá váló sötétöltönyös figurája... És itt csendesen azt is megkérdezhetjük, vajon a Madách Színház merte-e mindenben vállalni Szakonyi Gogol-értelmezését, vagy pedig Gogol-mezben amolyan vájtfülűeknek szóló produkcióval állt elő: érti, aki érti, a többiek pedig legalább újraolvassák a Holt lelkeket, de mindenesetre képet kapnak róla. Szakonyi felelősséggel intő saját szava így elsikkad. Kár érte.

Ami kárpótol: *Haumann Péter* Csicsikov szerepében. Ez azok közé az alakítások közé tartozik, amelyekhez nem kell a színikritikák leíratlan értelmező szótárából kikeresni a megfelelő árnyalatú elismerő jelzőt. Ahogy nem kellett Timár ügynökéhez, Latinovits Ványa bácsijához, Darvas őrültjéhez. (És jó látni, hogy ez a gazdag és tartalmas belső világú művész végre mennyire önfeledten, szinte kamaszos örömmel köszöni meg a vastapsot.) Nagyon tetszett *Dózsa László* Nozdrjovja. Az ő passziózó szelíd-kegyetlen földbirtokos figurája csakugyan Gogol regényéből lépett Szakonyi színpadára.

1977. JANUÁR 29.

VEB
ZEITUNGSAUSSCHNITTDIENST GLOBUS

Sonntag
Berlin

1021 Gábor Nagy

13. MAI 1977

Tuschzeichnung von Gábor Nagy, 1975 (Ausschnitt)

Ausstellung

Gabor Nagy

Gemälde und Grafiken im Haus der Ungarischen Kultur in Berlin

Der junge Künstler, 1949 in Budapest geboren, hat, wie es scheint, wenig Schwierigkeiten gehabt, seine Individualität zu finden. Es sind – jedenfalls bei diesen ausgestellten Arbeiten – kaum Entwicklungsetappen zu unterscheiden, wobei es sich immerhin um den Zeitraum von 1972 bis 1976 handelt. Allen Arbeiten ist ein zarter, poetischer Grundton eigen, sie wirken luftig, kapriziös, ohne dabei zu verflachen. Denn so auffallend diese Seite seines Schaffens ist, ist eine andere Eigenschaft von Gábor Nagy, jede Arbeit sehr genau zu durchdenken: Jeder Strich, jede Farbgebung, jedes Material hat seinen besonderen Stellenwert zum Inhalt. Das macht seine Werke interessant. Es lohnt sich, seinen Ideen zu folgen. Sie werden wie beiläufig, selbstverständlich vorgetragen. Kein krampfhaftes, unsicheres Element ist enthalten.

Seine Themen findet er teilweise im Leben der Ungarischen Tiefebene, dem Alföld, wo er meist den Sommer über in einer Künstlerkolonie arbeitet, oder es sind Reisezeichnungen, Porträts, allgemeine menschliche Lebenssituationen. Oft verwendet er für Gemälde Hartfaserplatten, ohne sie zu grundieren. Er nutzt die Eigenart dieses Materials, es in den Inhalt mit einzubeziehen. So trägt er auf die Platte direkt Farben auf, bezieht Farbe und Struktur des gepreßten Holzes mit in seine Arbeit ein und geht sogar so weit, als Ergänzung vor das Gemälde eine Holzplastik zu stellen („Vergessenes Porträt", Bild-Skulptur, 1976). Ebenso hat jedes Gemälde eine gänzlich andere Komposition, er kennt keine Wiederholungen, nicht einmal im Detail. Die Farben trägt er einmal streng akademisch auf, ein andermal bilden sie beinahe ein Relief, sind fast plastisch verarbeitet, mit dem Spachtel oder Finger, was eine geradezu frappierende Wirkung hat.

Brigitte Hartel

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Nagy Gábor

1976 MÁJ 8

1021

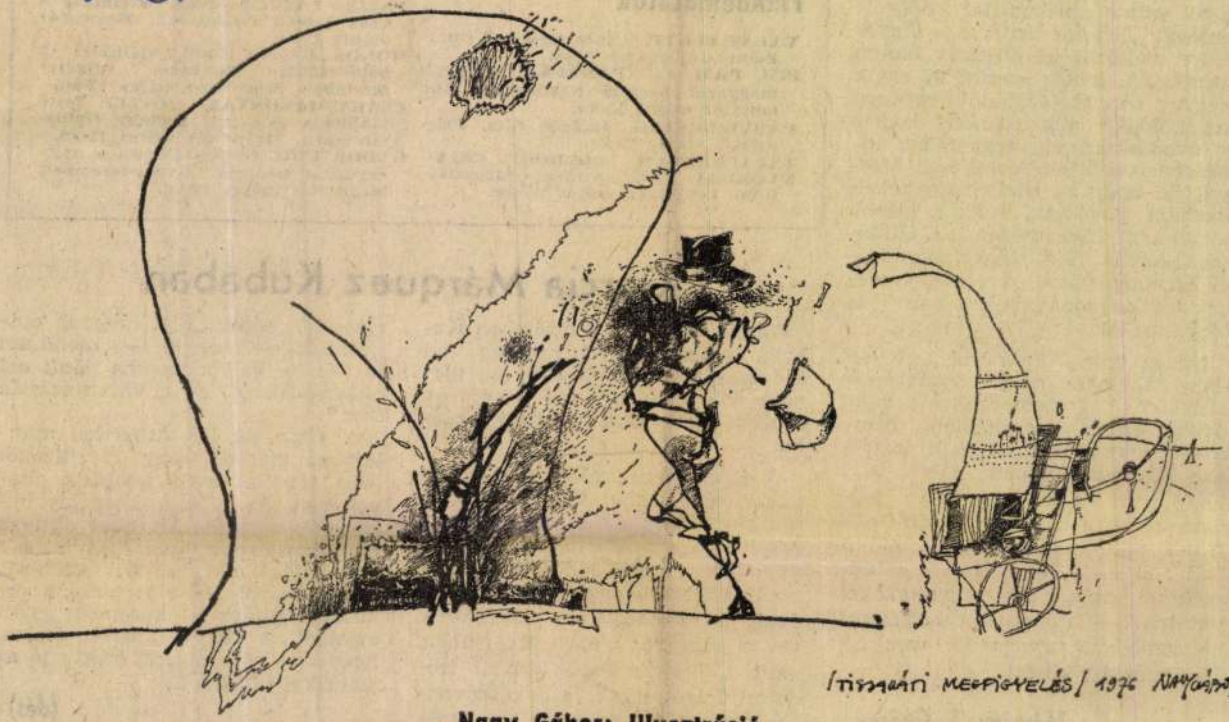

Nagy Gábor: Illusztráció

1976. MÁJUS 8.

tohább körülményekkel társul: a tanítók élményeiből és tapasztalataiból szinte „pedagógiai hősköltemény" lehetne írni... Figyelemre méltó az az objektív hangú tanulmány, amely szerint az egyik megye óvodai főelőadója modern pszichológiai módszerekkel mérte az óvodáskorú cigánygyerekek intelligenciaszintjét. A mérések bizonyítják, hogy ha a cigánygyerekek óvodába járnának, sokkal kisebb hátránnyal léphetnének az általános iskolába. (Egy másik, sokat ígérő iskolaformával, a cigánygyerekek diákotthonával két írás is foglalkozik.)

Nehéz volna felmérni, vajon hány iskola és hány pedagógus küszködik ugyanezekkel a gondokkal szerte az országban. Bizonyára sokukhoz eljut ez a tartalmas kiadvány, éppen ezért kár, hogy nem került nagyobb példányszámban a nyilvánosság elé. (Nem bolti terjesztésre szánták.) Pedig hasznos volna ismerni mindazoknak, akik magyar gyerekeket oktatnak — ugyancsak hátrányos helyzetűeket, ugyancsak mostoha körülmények között.

Márványi S. György

Riportok. (RTV—Minerva)

Filmbemutatók

VÁLÁS ELŐTT. Színes amerikai film. Bemutató: május 3-án.
PIM, PAM ÉS PAMELKA. Színes, magyarul beszélő NSZK-film. Bemutató: május 13-án.
VADVÍZORSZÁG. Magyar film. Felújítás: május 13-án.
TALÁLKOZTAM BOLDOG CIGÁNYOKKAL IS. Színes jugoszláv film. Felújítás: május 13-án.

kiállítása az egri [illegible] teremben. Megnyitó: május 13-án.
GÁDOR EMIL festő kiállítása a nyíregyházai Benczúr Gyula-teremben. Megnyitó: május 13-án.

Garcia Márquez Kubában

Garcia Márquez nemrégiben Kubába látogatott. A hírnek az ad érdekességet, hogy a *Száz év magány* világhírű szerzője tizenöt év múltán tért vissza a szigetországba.

A forradalom győzelme után az akkor még ismeretlen kolumbiai újságíró Havannába utazott, s a frissiben szervezett forradalmi hírügynökség, a Prensa Latina munkatársa lett. Erre a mintegy fél éves tartózkodására emlékezik vissza Márquez egy interjúban, amit a legjelentősebb kubai irodalmi folyóiratnak, a kéthavonként megjelenő Casa de las Américasnak adott „Éjjel-nappal dolgoztunk — mesélte —, mondtam is...: ha valami romba dönti ezt a forradalmat, az a villanyszámla lesz."

A Casa de las Américas munkatársa kiemeli, hogy a tizenöt éves távollét nem jelentett eltávolodást. Az Allende-kormány bukása óta ugyanis Márquez aktívan foglalkozik politikai újságírással: nagyhatású cikkeket írt Chiléről, Portugáliáról — riporterként érkezett Kubába is, könyvhöz gyűjt anyagot. A könyv arról szólna, hogy egy nép miként győzte le az amerikai blokádot.

(dés)

Nagy Gábor rajza

Élet és Irodalom, Bp. 1975. okt. 25.

XIX. évf. 43. sz. cimlap.

~~MÁTYÁS FERENC~~:

~~Nem történt semmi~~

követelmények már megvalósultnak mondhatók legyenek, ne a fiatalokon verjük el a port. Ne is az iskolákon.

Hiszen a konfliktus — sajnos — nem kevés. Az, ami valóban „hiánycikk": e konfliktusok megoldása.

Sós Péter János

fiatal diplomás újságíró

Köszönettel tartozom Südi Bertalannak, aki mintegy cikkem gondolatmenetét folytatva, érzékletes leírást ad arról, hogy a fiatal diplomások közéleti-szakmai aktivitását milyen munkahelyi erők fékezik-nehezítik. Tudom, hogy a változtatni akarók útja nem diadalmenet, ám ez a tény önmagában még nem adhatna felmentést a beletörődésre. A mentő körülményt másban találtam meg. A fiatal diplomások szerepét (melyet saját helyzetük okaként játszanak) már cikkem elején szerénynek ítéltem, a későbbiekben pedig még ennek is másutt, az iskolai nevelésben véltem megtalálni változtatásra szoruló feltételét. Ezt a véleményemet Südi Bertalan csak megerősíti, mert ha egy nemzedék többségére jellemző, hogy helyi despotizmusba ütközve nem fordul reflexszerűen a még nagyobb nyilvánosság felé, akkor nyilvánvalóvá válik, hogy többek között az intézményes nevelésen is változtatni kell.

Az alapkérdésben tehát, hogy a

Az elgurult inggomb

Megtisztelő számomra, hogy színdarabom egy filozófus eszmefuttatásának apropójául szolgálhat. Még akkor is, ha ez az apropó igencsak banális: egy inggomb. A filozófus mindig a kor átfogó képét akarja megragadni, míg az író, művészi ösztöneivel, sokszor csak tévelyeg egy-egy világkép térképén s nem gondol minduntalan az átfogó, kort jellemző világképre. A filozófus feladata a sok-sok írói esetlegességből a tipikust megragadni és megkeresni — jelen esetben az inggombot.

Almási Miklós az ÉS 1975. október 18-i számában a banalitás íróról szerepéről elmélkedik, mondván: „Gyurkovics Tibor Csóka családjában egy inggomb gurul el, és tíz percen át ez táplálja — elementáris erővel — a színpadi dialógust (a darab legjobb tíz perce ez, ne feledjük!). Mert az embereket éppen ezek az apróságok bántják a legérzékenyebben... Szinte csak ezen a bemutatón ébredünk rá, mennyire elleptek már a banalitások, a piti dolgok."

Nagy Gábor

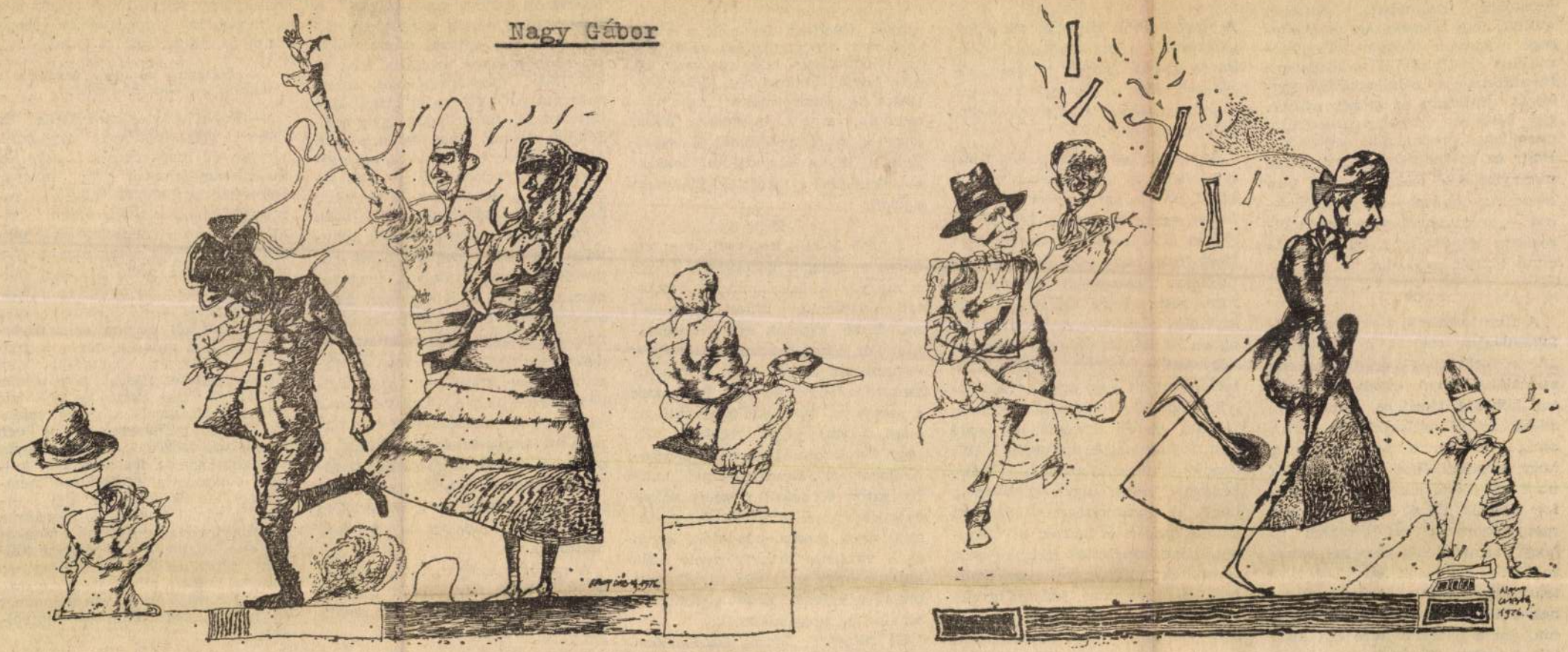

Nagy Gábor: Lakodalom

Élet és Irodalom, Bp. 1977. jan. 29.

XXI. évf. 5. sz. 5. lap.

OKP elméleti folyóirata) egyik legutóbbi számában. Kifakad amiatt, hogy olaszországi tevékenysége kapcsán többen valamiféle mitikus individuális szabadságra hivatkoznak, s „a hidegháború légkörét juttatják az ember eszébe, egy késői és visszahúzó szocializmusellenes propaganda jegyében". Hogy ez az individuális szabadság mennyire nem létezik, azt mi sem bizonyítja jobban — folytatja Jancsó —, mint az, hogy a torinói bíróság a *Magánbűnök, közerkölcsök* című filmjét betiltotta.

★

A film tartalma, a rendező megfogalmazása szerint a következő: „A trónörökös és baráti köre egy vadászkastélyban olyan botrányosan hőbörög, lázad az udvar ellen, eddig feszíti erőszakkal a húrt, amíg a császár el nem határozza, hogy megöleti őket. Majd haláluk után egy dicső bukfenccel legendát fon köréjük, fiáról és annak titkos menyasszonyáról azt híreszteli el, hogy reménytelen szerelmi bánatukban öngyilkosok lettek". A film tehát egy botrány története, melynek politikai botránnyá kéne válnia, ám a hatalom keze egy kitalált szerelmi történettel fojtja el.

A Magánbűnök, közerkölcsök a forgatókönyv írója, Giovanna Gagliardo szerint „népies történet; arról szól, amit a nép gyanít: a suttogott igazságok filmje, az ellenkultúra meséje".

Az alkotó úgy jellemzi még filmjét, hogy az „provokatív módon érinti az európai konzervatív civilizáció egyik klasszikus tabuját: a klérus által hirdetett jóerkölcsöt". Hozzáteszi, hogy „Olaszország (egy bizonyos Olaszország) az ellenreform restaurációs álmának egyik kivételes bölcsője, s az a tény, hogy éppen itt ítéltek el, azt bizonyítja, hogy telibe találtam... Mikor mélyen érintjük egy ország valamelyik alapvető problémáját, kockáztatunk. Az én országomban soha nem fogtak perbe, itt pedig igen". Jancsó vitatkozik azokkal a kritikusokkal, akik úgy vélekednek, hogy Magyarországon forgatott filmjei szépek és bátrak, az Olaszországban készítettek azonban nem sikerültek: túlságosan esztétizálnak. Hangsúlyozza, idehaza gyakran rótták fel neki, hogy túlságosan pontosan, vagy ellenkezőleg: túlságosan homályosan mond ki bizonyos dolgokat. De ezek a viták soha nem eredményeztek vétót, soha nem hallotta, hogy ezt vagy azt nem szabad kimondania. Következtetése figyelemre méltó: „az a társadalom, amely belemegy abba, hogy a saját problémáiról vitatkozzék, olyan társadalom, amelynek fejlődése a megfelelő irányban halad".

★

Jancsó Miklós leszögezi, nem azt várja a nyugati közönségtől, hogy a magyar kultúra minden részletét, árnyalatát, titkos jelentését felfedezze. Pusztán egy kis figyelmet kér filmjei számára, amelyek — mint az utolsó is —, a nyugati kultúrára vonatkoznak. Tiltakozik a személye körül kialakult mítosz ellen, ő nem olyan rendező, aki „egy távoli országból küldi szomorú üzeneteit". Beszámol arról, hogy Nyugaton forgatott filmjeit sokan gyökértelennek minősítették („magyar mozi puszta, népdalok, lovak és a varázsos magyar nyelv nélkül"), s hogy meg sem várták, mit csinál, mindenki sietett a tudomására hozni, hogy hibázott.

Új filmjéről Jancsó összegezően megállapítja: az epilógusban ábrátévesszük össze a szabadsággal". A trónörökös, miután a hatalom síkján nem tud apjával szembeszállni, azon a síkon próbálja meg az apa létét megkérdőjelezni, amely még maradt neki: saját magát kérdőjelezvén meg, saját gyermeki, férfiúi, leendő apai és uralkodói szerepét téve botrányossá, nevetségessé és irracionálissá. A film tehát azt a gondolatot is sugallja, hogy a megszilárdult rend soha nem végleges. Igaz, az ember kénytelen lefojtani meghatározott képességeit, ezek azonban, megnyomorítva bár, de korántsem megsemmisülve, előbb-utóbb robbannak. Ha a közéletben minden rendezett és zárt, a robbanás a legváratlanabb helyen, a magánéletben kezdődik. A forradalomnak sem csak a hatalomátvétel és a társadalmi kapcsolatok átalakítása a célja, az ember meghatározott, eddig elnyomott lehetőségeit is fel kell szabadítania, és a forradalom előtti normarendszert is fel kell borítania.

A rendező kiábrándultan állapítja meg, hogy úgy látszik, egyedül az őt elítélő bírák értették meg a film politikai üzenetét.

Kiss Irén

nánc, s így szinte meghamisítanám a verset, ha megpróbálnám visszaadni az eredeti kötött formáját.

— Erdeklik-e az olasz kiadókat a magyar irodalom alkotásai?

— Petőfi, Ady, József Attila és Déry Tibor műveit gondozzák ugyan, de rendszeresen egyetlen kiadó sem jelentet meg magyar műveket. A helyzet mégsem reménytelen. A kisebb, vidéki kiadóknál sűrűn megjelennek magyarból fordított, vagy magyar tárgyú alkotások, noha alacsony példányszámban. (Nemrégiben például a Guanda kiadó jelentette meg Carla Corradi *Párma és Magyarország* című művét). Ami a magyar költészet szélesebb körű népszerűsítését illeti, erre mostanában az Olasz Rádió és Televízió vállalkozott, amely alig egy esztendeje adta ki Umberto Albini *Poeti ungheresi del'900* című magyar versantológiáját. De a magyar kultúra olaszországi terjesztése nemcsak a kiadók feladata. Úgy érzem, a római Magyar Akadémia munkatársainak nagyobb munkát kellene kifejteniük a magyar kultúra népszerűsítése érdekében, és jobban kellene támogatniuk a magyar történelemmel, irodalommal és művészettel foglalkozó kutatókat.

Á. P.

Nagy Gábor

Nagy Gábor: Tanulmány

Élet és Irodalom, Bp. 1977. jan. 29.
XXI évf, 5. ~~Hazánk csücske~~ sz. 6. lap.

lek

Judithoz

mutatásaid, intelmeid állandóan érezhetők, nem teszek nélküled semmit, s ha mások előtt ez úgy tűnne is, ugyan mi közöm az idegenség okvetetlenkedő árnyaihoz?

Hát persze, jól tudom, hogy az ilyen levelezés-formában megírt könyvtől az emberek azt az alantas regényességet várják, amely két ember majd' negyedszázados együttélésének fontos és kevésbé fontos eseményeit fecsegi végig. Hányszor írtam már le, hogy a cselekmény fogalmából sohasem hagyom el azt a legszebb regényességet, amely a szellem és érzelem látszólag eseménytelen világában játszódik. Hát persze, hogy nem folytatható az elbeszélés a történetek szűk keretei között, mert a legpontosabban leírt történet sem mondja el a valódit, hiszen kimarad belőle az a párhuzamosan folyó világ, amelyet a gondolat és az érzelem hol alátámaszt, hol felerősít, hol gyengít, hol pedig napfénybe borítja az egészet vagy éppen árnyékba. Minden cselekvésünk mögött a tűnődés rejtőzik,

Aztán elmúlt néhány hét és nem találkoztunk. Nem tudnék számot adni ennek az okáról. De amikor felhívtalak a hivatalban, ahol dolgoztál, olyan magabiztosan csengett a hangod, mint aki várta ezt a hívást. Nem meséltél magadról jóformán semmit, mert az a világ, amelyből érkeztél, az illegalitás és az emigráció világa, nemcsak megfontolttá, de szófukarrá is tett. Mondataid olyanok voltak, mint aki sohasem beszél négyszemközt, s ez zavart engem. Én nem éltem soha emigrációban, Pesten és Budán éltem és míg te csak egy világban, a forradalmas világban nőttél fel, én már két világnak az ismeretében beszéltem, megjátszva a könnyed pestiességet. Nekem még emlékeim voltak az első világháborúról, bár nagyon kicsi fiú voltam. De emlékeztem arra, amikor az első kiflit láttam meg 1916-ban, ötéves koromban, amikor német nevelőnőm a még meglévő babaasztalon fehér harisnyámat, kis lakkcipőmet és kék matrózruhámat adta rám. Még arra is emlé-

biek nem
pában toll
kon elége
hattak vo
gázkamrái
megmarad
azt bizony
halottak é
halottaké

Vajon
Nem tudo
az első te
végződött,
másnapra
szem pon
Százéves-r
rettem ha

Hivatali
mentem.
boxok egy
széllgetés
Vizet. Egy
nöm. Ebé
Nem szok
előtt, se
hányzom.
akar? De
eszik? Va
nagyon u
Nincs és
nyast kér
nem lesz
lágot. Mit
levest, ha
gombaleve
vest. Csak
Nem, de
ettem vol
társadalon
Ezek olya
nem szer
az étlapot
csinálthoz
Bólintottá

TÁJÉKOZÓDÁS

Nagy Gábor

Nagy Gábor: Tanulmány

Élet és Irodalom, Bp. 1977. jan. 29.
XXI. évf. 5. sz. 7. lap.
A túloldalon lásd a művész :"Ti-
szagáti történet" c. rajzát.

A Magyar Tudomány megújhodása

AZ ORVOS ÉS B

Beszélgetés Juhász Pál pszich

A Semmelweis Orvostudományi Egyetem Pszichiátriai Klinikája igazgatójának számos tudományos munkája közül a nem szakmabeliek körében kettő ismeretes. Az egyik az a szociálpszichiátriai vizsgálatsorozat, melyet 17 esztendeje végez munkatársaival az átalakulásban levő falu lakóiról; a másik „Az orvos és a beteg kapcsolata" című, 1971-ben megjelent könyve.

— Az orvosok és a társadalom viszonyában az utóbbi időben egyfajta ambivalens feszültség tapasztalható, mely az elismerés és a kritika kettősségéből fakad. Mi lehet ennek az oka?

— Nem új jelenség ez: a vonzás és a taszítás mindig jelen volt ebben a viszonyban. A mostani feszültségnek talán az az egyik oka, hogy az egészségügyi szolgálat nem tudja kellő mértékben kielégíteni a társadalmi igényeket. Óriási vívmány az egész közösségre kiterjedő ingyenes betegellátás, de a kapacitás és a feltételek egyelőre több területen elégtelenek a zavartalan munkavégzéshez.

— Vajon nem éppen az ingyenesség okozza-e a zavart? Az, hogy kielégítésük nem kerülvén pénzbe, az igények túlságosan megnőttek?

— Nem. Az Egészségügyi Világszervezet kidolgozott bizonyos *minimális* normákat, és annak ellenére, hogy orvosokkal az egyik legjobban ellátott ország vagyunk, elmaradásunk e normákhoz képest — főként a tárgyi feltételekben — még mindig igen jelentékeny. De társadalmunk igényei sem mondhatók túlzottaknak: a magyar társadalom még mindig nem eléggé igényes e tekintetben. Vannak tájaink, ahol egyelőre nem okoz konfliktust a hiányos szakellátás, mert az ott élők azt tartják, hogy a betegség az élet természetes velejárója, s azon nemigen lehet segíteni. Meggyőződésem, hogy ha felnőnek az iskolázottabb nemzedékek, az igények — föltehetően már tíz-húsz éven belül — jelentős, de *jogos* mértékben megnövekszenek.

latot folytatni. A beteget azonban bizalma vissza-visszavitte régi orvosához, és az intézetekben kialakult valamiféle utógondozási munka, ami még rendben is volna. Csakhogy ez már-már a magángyakorlat jellegét kezdte ölteni. Az új intézkedés ennek akar gátat vetni, ám egyúttal biztosítja a beteg jogait is. Az intézetnek egyenesen kötelessége visszarendelni a beteget, ha csak ott végezhető az utókezelés, az ellenőrzés, vagy a beteg csak ott kaphat meg egy kipróbálás alatt levő gyógyszert.

— A feszültség legneuralgikusabb pontja: a hálapénz. Próbáljuk a szokványostól eltérően megközelíteni ezt a kérdést: megélhet-e egy mai magyar orvos a fizetéséből?

— Az orvosok fizetése — különösen a kezdőké — alacsony. Ez ténykérdés. A kétezer forint körüli kezdőfizetésből nem lehet megélni, hiszen az orvos 25—26 évesen — tehát a lakásszerzés, a családalapítás időszakában — kezdi pályáját. Ugyanakkor a lakáskiutalásoknál esetleg hátrányos megkülönböztetésben részesül, s ha férfi, évekig vonják tőle a 11 százalékos honvédelmi hozzájárulást. A 16 órás *éjszakai* ügyelet díja *80 forint* — — ami ötforintos órabérrel egyenlő —; vasár- és ünnepnapi ügyeletekért pedig egyetlen fillért sem kaphat, azok csak „csúsztatással" honorálhatók. Ténykérdés az is, hogy az óriási betegforgalom napi másfél műszakos munkára kényszeríti őket. Márpedig az orvos mindig egyedül áll a betegágynál; legtöbbször egyedül és azonnal kell élethalál fontosságú helyzetekben dön-

Nagy Gábor

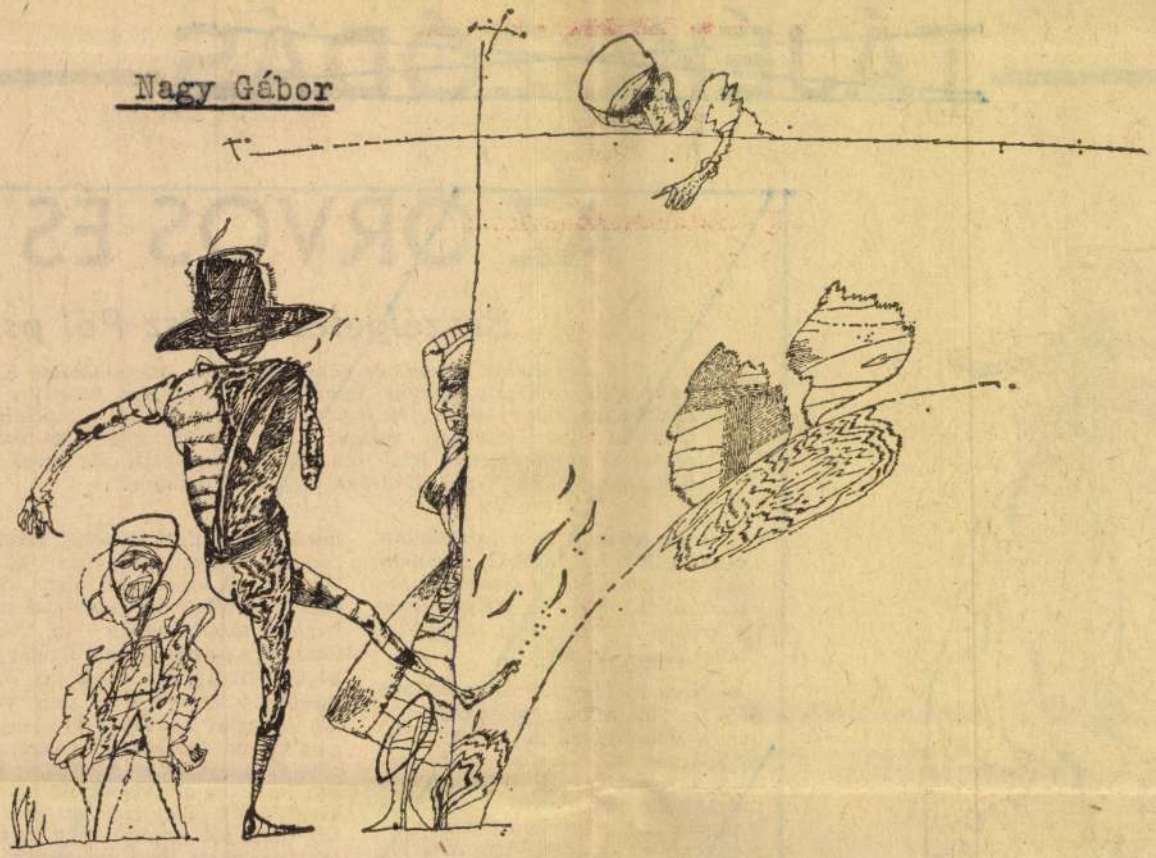

Nagy Gábor: Tiszagáti történet

Élet és Irodalom, Bp. 1977. jan. 29.
XXI. évf. 5. sz. 8. lap.

RÁCZ KÁLMÁN:

Tóni Milovicséknál

Arató Tóni becsengetett a lakásba. Bedagadt szemű, idős asszony nyitott neki ajtót.

— Jó reggelt kívánok! Milovics lakás?

— Milovicsné vagyok. Mi tetszik?

— A vízszerelő vagyok az ingatlankezelőtől, a mosdókagylócsere végett.

— Na, ezt is fel kell jegyezni — mondta Milovicsné.

— Tegnap kaptunk mosdókagylókat, máris kijöttem, hogy felszereljem az újat.

— Maca, Maca! — kiáltott be-karperecügy. A lány szavaiban, ahogy kibuktak a száján, volt bizonyos burkolt gyanúsítás.

Milovicsné megjelent a fürdőszoba küszöbén.

— Mi az, mi történt?

— Eltűnt a karperecem — mondta Maca, már szinte fuldoklott az izgalomtól. — Csakugyan nem látta a karperecemet? — kérdezte meg-megcsukló hangon a fél térdére ereszkedett Tónitól. — Csak maga láthatta, meg az öcsém.

— Ha mondom, hogy nem láttam, akkor higgye el — nézett fel napok óta megint nincs semmilyen munkád, még a rendőrséggel is meggyűlhet a bajod. Most pedig tűnjetek el mindketten, látni sem akarlak benneteket. Elég szégyen, hogy egy idegen ember előtt, egy szerelő előtt kipakoltatok. Szégyelljétek magatokat mind a ketten.

Csend lett.

Tóni megszólalt:

— Kezdhetem a munkát? — kérdezte Milovicsnétől.

— Már megkezdhette volna — fortyogott Milovicsné. — Minden esetre ne nehezteljen, amiért

A HÉT KULTURÁLIS ESEMÉNYEIBŐL

Új könyvek

SZÉPIRODALOM

ERICH ARENT: EMPEDOKLÉSZ-KIKÖTŐ. Versek (Európa)
IVAN DRACS: BALLADA A KIBERNETIKUS SZÉKESEGYHÁZRÓL. Versek (Európa)
FELBEMÁRADT MENNYDÜRGÉS. Tizenegy holland elbeszélő. Antológia (Európa)
JEAN GIONO: HUSZÁR A TETŐN. Regény (Európa)
KURT LÜTGEN: AZ ÉSZAKNYUGATI ÁTJÁRÓ REGÉNYE (Móra)
BERTOLT BRECHT VERSEI (Európa)
ĆEDO VUKOVIĆ: A ROBOTOK URA. Ifjúsági regény (Móra)
GENNAGYIJ GOR: VARÁZSOS ÚT. Tudományos fantasztikus elbeszélések (Kozmosz)
BULAT OKUDZSAVA: SZEGÉNY AVROSZIMOV. Regény 2. kiadás (Szépirodalmi)

TANULMÁNY, DOKUMENTUM

ANDICS JENŐ: A TECHNIKAI HALADÁS TÁRSADALMI PROBLÉMÁI A GAZDASÁGI SZERVEZETEKBEN (Akadémiai)
GYÖRFFY MIKLÓS: INGMAR BERGMAN (Gondolat)
JÁNDY KLÁRA: FÜSTKÜD A VÁROS FELETT (Gondolat)
KOLTAI TAMÁS: PETER BROOK (Gondolat)
KOMLÓS ALADÁR: KRITIKUSI SZÁMADÁS (Szépirodalmi)
WALTER F. KUGEMANN: MEGTANULOK TANULNI (Gondolat)
PASQUALE SALVUCCI: ADAM SMITH POLITIKAI FILOZÓFIÁJA (Gondolat)
BIRÓ ZOLTÁN—FÜR SÁNDOR: TÖRVÉNY A KÖZMŰVELŐDÉSRŐL (Közgazdasági)
LORAND FERENC: A KERTÉSZ UTCAIAK. Iskolám története. Szociográfia (Magvető)
ZOLTAI DÉNES: BARTÓK NEM ALKUSZIK — AVAGY AZ ÚGYNEVEZETT ESZTÉTIKAI KOMPROMISZSZUMRÓL. Cikkek, tanulmányok (Magvető)
KURT SEELMANN: GÓLYA HOZZA . . . ? Tíz-tizennégy éves kislányok és kisfiúk számára (Medicina)
VÉGH OSZKÁR: NYOMDÁSZAT MAGYARORSZÁGON. Fejezetek a magyarországi nyomdászat 500 éves történetéből (Táncsics)
SZÉKELY GYÖRGY: SZÍNHÁZESZTÉTIKA (Tankönyvkiadó)
MAGYAR FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK. Nappali, esti levelező tagozatok. Tájékoztató (Tankönyvkiadó)
VÕ NGUYEN GIAP: A NÉPI HADSEREŐL (Zrínyi)
HORTOBÁGY A NOMÁD PUSZTA. TÓL. A NEMZETI PARKIG (Natura)

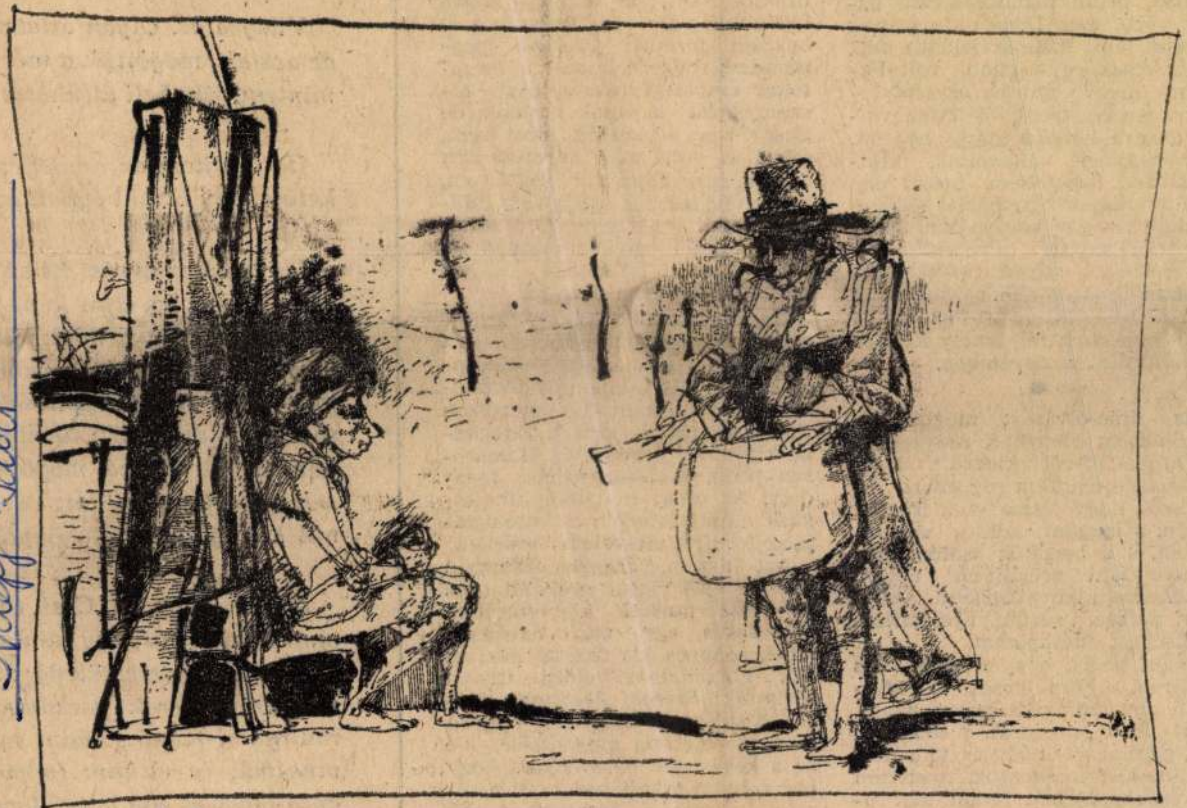

Nagy Gábor

Élet és Irodalom, Budapest, 1975. ápr. 19.

Nagy Gábor rajza

„magyarosítottam" a nevet gondolatban, pedig mandulaszemű üzbég volt), meg Ljoska (Loskának hívtam, ami kanalat jelent), meg Pjotr (csak egyszerűbb volt Péternek hívni!) mintha egy folytatásos regény szereplői lettek volna azon a háború utáni nyáron. Kérdezgettem, válaszoltak, kijavítgattak, ismételtem. Loska egy nap a betűket is lerajzolta nekem. Addig csak egy szót tudtam kibetűzni: Tipograf. Predestinációs előrejelzéssel ilyen karszalagot kaptam egyszer néhány napra. S még a preparált rovar formájú Zs betűt ismertem fel, amely kétszer is előfordult a nevemben.

●

Az írás-olvasást megtanulva kezdhettem elölről a tudományt. A Dupla „e"-ről kiderült, hogy jejo-nak ejtendő, a régismert „iscsó"-ról, hogy jescse"-nek írandó. Aztán, a magam szűkös szókincséből, s a beszélők szófűzéséből a nyelvtant próbáltam egyéni módszerrel kikövetkeztetni. Akkor már, persze, sűrűn nyaggattam segítségért édesapámat.

Végül pedig, egy szegény kis szótárral olvasni kezdtem. Mindent, ami csak a kezembe akadt. Mint apró mécsesek a sötétben, úgy gyulladoztak ki a felismert fogalmak, félmondatok, nyelvtani törvényszerűségek. Ekkor már tudatosan tanultam, persze csak így, „cigányosan". Ezt a félszárnyú tudományt vittem magammal a budapesti egyetem magyar—orosz szakára.

ke orosz igazgatóm: „Megyünk az üzembe". Ott, a dübörgő gépek közül kilépett egy művezető és hozzám fordult: „Tessék megmondani, hogy kikopott a forgatókar csapszegfurata". (Azt hiszem, most is csak hasalok, de akkor sem sejtettem, most sem, miről is volt szó.) Fejvesztetten álltam, igazgatóm várt. Aztán én, a megvilágosodás örömével: „Masína kaput!" Az igazgató mosolygott, bólintott, továbbmentünk. De én hamarosan kiléptem. Megint csalónak éreztem magam.

Az egyetemen közben Puskinról és Lermontovról folyt a szó. Kollokvium gyanánt-helyett zsenge Puskin- és Lermontov-fordításaimat nyújtottam be merészen Trócsányi professzornak. Elfogadta, kitűnővel jutalmazta. Hamarosan pedig munkatársának fogadott: Az orosz irodalom kincsesháza című terjedelmes antológiájába fordíttatott velem verseket.

Azt hiszem, mégis Jeszenyin volt az első igazi nyelvoktatóm. Az orosz tanszék könyvtárában kotorászva, egy nap hátracsúszott, rongyos kis füzetet húztam elő. Forradalom előtti írással nyomták: *Szergej Jeszenyin versei.* Böngészni kezdtem, nagyon keveset értettem meg belőle, de az a kevés úgy belémvágott, hogy hazaloptam a kabátom alatt a füzetet, és otthon, kezdetleges szótáram segítségével, fejtegettem sorait. Nehéz volt, gyötrő agymunka, de Jeszenyin nem hagyott elfáradni. Róla magáról nem tudtam semmit. Él-e, hal-e. Arcát

Világos ez. Olyan áttetsző a
az aszfalt, mögöttük a mércék
mintegy filmbeli áttűnéssel, eg

Ha lefejtem az esetlegest, m
ketéje, egy északi égbolt ezüst

Mi ezekhez képest itt az előt
zony, kép, kép, újra kép, form
festve, kirakva a dóm falán.
meg az alma, aztán tovább az
markában tűnődő pallosa, to
tovább: a szőlőfürt, tovább: a
hémiás. (És persze, mögöttük
sük —, a fent-említett váz, a
nul kiszögellve, belekönyökölv

Dehát . . . De én. Csak egyet
elmesélni mégis, egy szinte kö
kát, amint keresztülvág az ut
mércerendszerek párkányain,
radirgumi-talpán, amint megy
musával, és eltűnik (néma f
autó-oldal és egy hársfatörzs k

Már nincs. Már semmi. Csak
ső mozdulat — két szeme orgo

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 JUL 12

ÉLET ÉS IRODALOM

Nagy Gábor

ÁS

1021

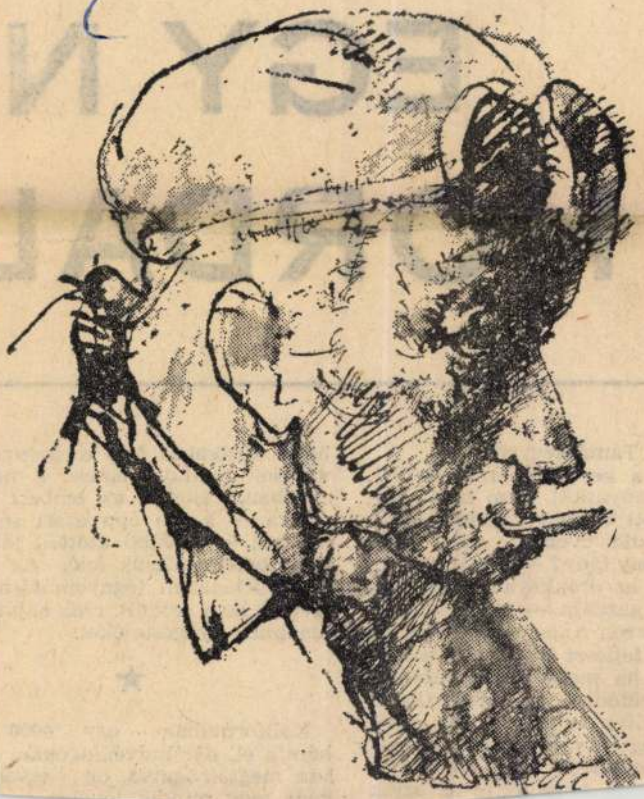

Nagy Gábor: Hegesztő

DÉRY TIBOR:

EGY N
HORDAL

Újra a Tamáshegyen!

Leltár: a kert megemberesedett, gazdája hanyatlott. Nem csoda, házunk előtt a nagy vadgesztenye nyolcvanadik évében még fiatal férfi — vagy lány? —, korában persze, hogy az örökkévalósággal kacérkodik, gazdája — mi egyébbel? — a gödörrel. Amaz karvastagságú új ereket fejleszt törzsén, ez kopaszodik. S ha majd utolsó légvételükre készülődnek, az egyik fekve, a másik állva — mert a fák állva halnak meg —, vajon melyik mondhatja el magáról, hogy betöltötte [illegible] Amelyikről az egyik

be, a közömbös föld megrenge
városok hamuvá égtek: a há
azonban, süketen az emberi r
morra — s tán épp ezért sér
tetlenül —, tovább szőtték létü
saját beteljesülésük felé. Az
beri történelem légnyomására
levelük sem rezdült, csak saját
ténelmük nyögette őket.

Kaliforniában egy 4000
hársfa él, bár művégtagokkal
kán megtámogatva, de tavas
ként még mindig levelez

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1975 MÁR 8

ÉLET ÉS IRODALOM

Budapest

Nagy Gábor

T 1021 /

Nagy Gábor: Kohászok

kint borus az idő. Jön az ősz. És tél is lesz.

Az üzenetre ezúton küldöm a választ: nem tudom megfejteni. Lehet, hogy nem is akarom.

✱

Ugyanaz a fal éjjel. Most az utcáról beszűrődő lámpafény vetít rá három szabályos, nagy alakú és tompán fénylő lapot. A lapokra az ablaküveg foltjai és a kinti fák leveleinek árnyék-csöppjei rajzolnak elmosódott, sötétebb pettyeket. Három nagy kottalap, telenyomtatva kiolvashatatlan, elkendőzött hangjegyekkel.

Ezt a zenedarabot akkor sem érteném, ha tudnék kottát olvasni. De nem tudok.

Viszont magát a művet hallom odakintről.

Először csak a szél fúvósai játsszák el a lombzúgást, majd a távolból közeledve erősödik és elnyomja őket a hídon átzakatoló vonat nyers és kemény dobüteme, de szinte máris halkul, távolodva, hogy visszaengedje a szélzörgette ágak súrlódó zizegését, amikor, mint egy emlék, hirtelen, éle-

hogy ez a zenemű all
szemközti falon, az éjs
lapjain, mintha el tud
olvasni.

✱

Invariáns (tudomány
fejezés): nagyság, viszo
tulajdonság, amely a fi
matematikai természet
lásokban változatlan m

Hát az egyszer már b
invariáns nem vagyok.

Vagy mégis? Csak egy

✱

Ezt nem tudom. Fogalmam sincs róla, hogy örököltem-e valakitől, tanítottak, neveltek-e rá, vagy csak elsajátítottam, titokban ellestem-e másoktól — nem tudom. Föloldhatatlan ellentmondás. Az elmebaj pregnáns tünete. Naponta, néha percenként is annyi mindent látok, hallok, tapasztalok, ami napnál világosabban bizonyítja, hogy tévedek, hogy nincs igazam. És én mégis, kamaszkorom óta, rendíthetetlenül és bizakodva, konok megátalkodottsággal hiszek az emberi értelemben.

Admirálisnak. Vespucci spanyol szokás szerint mélyen meghajol. Szinte teljesen bizonyos, hogy egy-két szónál nem is beszéltek volna többet.

Kolumbusz még ekkor is meg van győződve arról, hogy Indiába jutott el nyugat felé nekivágva az óceánnak. Ebben a hitében is fog meghalni. Vespucci is csak kéthárom év múlva kezdi sejteni majd, hogy egy új, ismeretlen, még neve sincs kontinens körvonalai bontakoznak ki a tengerből.

Találkozásuk a világtörténelem egyik pompás csínytevése lehetett volna.

Hiszen csak 1507-ben, egy évvel

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1975 FEB 22

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Nagy Gábor

1011

Nagy Gábor: Kohászok

—TA

N IMRÉTŐL

enc — hosszan sorolhatnók az
tala franciára fordított ma-
yar írók nevét. A francia fo-
óiratok magyar különszámai-
an jóformán mindig ott szere-
eltek fordításai (a legtöbbször
erényen meghúzódva az ano-
mitásban.) A Magyar PEN
lub angol-francia nyelvű bul-
tinjének francia része úgyszól-
án teljes egészében az ő mun-
ájára épült, s a Corvina kiadó
unkatársai is tudják, mit je-
entett nekik az ő tudása.

Most, amikor halála hírét ve-
zem, éppen egy nehéz francia
zöveggel bíbelődöm. Hány ha-
onló esetben tárcsáztam föl
yenkor a 358—716-ot, hogy tő-
e, a gallicizmusok tudorától
érjek tanácsot, segítséget! Ez-
ttal engem csörrentett föl for-
ítói gondjaim közül a telefon,
ogy eltűntét jelentse. Többé
osem adhat tanácsot senkinek.
egföljebb példát.

A névtelen katonák nem tá-
ornokok; de az ütközeteket
élkülük nem lehet megnyerni.
zért is emelnek a tiszteletükre
mlékműveket a megrendült

HERMA

— Köztudott, hogy ön elvont tudományokkal foglalkozik: a filozófia tudományok doktora, a Filozófiai Szemle szerkesztő bizottságának elnöke, filozófiai és esztétikai tárgyú monográfiák sorát publikálta. Hazánkban manapság szokatlan gyakorlat, hogy ezzel párhuzamosan napi kritikákat is ír.

— A furcsaság oka az lehet, hogy én elsősorban pedagógusnak, legszívesebben azt mondanám, tanítónak tekintem magam. Ez a hivatásom. És ez a hivatástudat sokféleképpen megnyilvánulhat, de annyi bizonyos, hogy mindenképpen szembenáll mind a bürokratikus, mind a sznob felfogásokkal. A bürokrata azt hiszi, hogy a tanításnak *egy* formája, *egy* módszere, *egy* útja van, és hogy az igazsághoz csak egyetlen egyenes, sőt királyi út vezet. A sznob pedig úgy véli, hogy aki mélyebb problémákkal foglalkozik, az „magasabb régiókba" kerül. Erről a mentalitásról nem is a „magas ló" jut eszembe, hanem a tigris, amin lehet ugyan lovagolni, de leszállni róla nagyon nehéz. Ahhoz, hogy az ember taníthasson, állandóan kutatnia, gondolkodnia kell; és ahhoz, hogy

tét
egy
prob
érvé
Szecs
is. L
szont
Luká
éppe
mint
idősz
Attil
úgyn
szak
gon
te a
kor
Fábr
ködé
Luk
moz
—
és
gya
—
veté
nálu
igén
vő
A n

Nagy Gábor

Élet és Irodalom, Bp. 1977. jan. 29.
XXI. évf. 5. sz. 5. lap.

Nagy Gábor: Illusztrációk

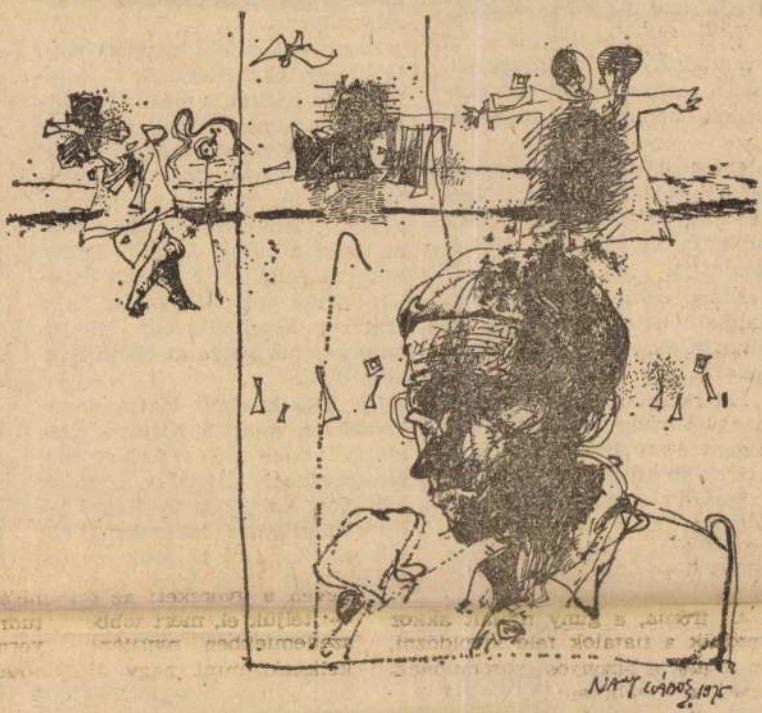

Minden üzemben van valami félelmetes. Ez különösen az. A magasba futó falak előtt ventillátorok zúgnak, aláhajló konzolon kövérre hízott vezeték, belül félhomály, surrogó gőz hangja, ha az ember szeme szokja a homályt, méhkasszerű tornyokra bámul, megszámolja, egyenként hatot lát. Előtte hűtők, ha jobban figyel, hallja a víz sustorgását is, odabent valami zúg, dörmög, ilyen lehet a papok meséjében a pokol, vagy ha az ember a vulkán tetejére áll. Az egyetlen szabad, nyitott ajtón, amelyen bepillanthatna a zárt csövek belsejébe, ki-kibuggyan az olajos fekete víz. Hangos toccsanással esik a síkos betonra, fekete szőnyeggel borítja be, ahol megszárad.

— Ez itt a Morton vízzár — mondja a nagybajszú. Szétrúgja a megszáradt szőnyeget, hangtalan léptekkel halad mellette, a puha pernye őrzi csak a lábnyomait. — Itt lesz a munkahelye — mutat körbe, s Ruszót elfogja a remegés. Egyetlen ismerős dolgot lát csak a számára érthetetlen világban: két fényesre koptatott vassínt. A kasként elterpeszkedő kolosszusok előtt vezet a sín, mindegyik vas-

[illegible]

alakjának emberfeletti erőfeszítes, hiába gyürkőzött neki, csak azért is itt maradok, élni kell, meg kell élnünk, a szénnel megrakott csillék konok némasággal álltak ellent.

Tüdőgyulladás, nézte az orvos, hallgatta nehéz köhögését. Nem való ez magának, szép, szép, hogy megpróbálja, de lássa be, alkatilag sem bírja.

A csillék előtte tornyosultak, jól hallható koppanásokkal hullt beléjük a salak. A nagybajszú magyarázta:

— ... a racsnikkal lehet forgatni a tányért, s úgy hullik ki a salak a generátorokból. A kihordás, a vízzárak tisztítása és a munkahely söprése a salakosok dolga... majd betanítják a többiek.

Odébb a napfényben három ember. Beszélgetnek, oda sem néznek, ahogy közelítenek, cigaretta a szájukban. A csilleforduló mellett tovább visz a vágány, azon újabb csillék, hatalmas salaktér tornyosuló, elégett koksztömeggel Az embernek zöld szeme van, ahogy rápillant. Kegyetlen nézése felé fordul, megvillan benne a konokság.

HAJDÚ GÁBOR:

Salakosok

— Ide pedig cigány nem kell! — kiköpi a csutak cigarettáját. — Én senkire sem dolgozom, csinálom inkább egyedül.

— Ne bomolj, Józsi! — így a bajuszos művezető. — Nem maradhatsz egyedül, itt csak két ember dolgozhat együtt párban, te is tudod.

Félrehúzza a másikat, magyaráz. — Ha eddig kibírtam, ezután

[illegible]

zal otthagyta.

Ruszó valamiféle biztatást várt, talán egy fél mosolyt. De nem felejtett itt semmit a másik, feszültség maradt csak utána, egyenletes figyelmet követelő feszültség, hol tudna belekapcsolódni a munkába, mi az, amihez a másiknak szüksége lenne rá. Oldalgott utána, mint a kutya. Amazok ketten tolták a csillét, az ő embere egyedül. Sárga foga kilátszott, ha a csilléhez közelített, úgy féltette, mint az éhes kutya az étkét. Nem beszéltek.

Dél felé kirakott lócára ereszkedtek le, mind a hárman. Szalonnát vettek elő, vöröshagymát, fél szavakból értették egymást, körbejárt köztük a só. Ruszó leült a közelükben, fél szemmel rájuk sandított, mi az, amit megtehetne, hogy végre észrevegyék, ő

is itt
kásho
val le
kezést
gyülés
minde
gyen
túl ép

Nek
te elő.
kente
beitta,
Nehez
íze, a
ez sin

Csal
csillét,
evést,
salakt
sín, ol
addig
kor'...
veszi
behem
mint
zeledil
götte
kijutn
körülö
a borc

...-
az, ak

nem
bujkál
araszo

Ván
egyre
lét, m
jét. Ir
adj er
meg n
pés, é
mikor
a bog
bai, f
szemé
logni.

Ami
sal a
ti, hog
mót c
felette
borítai
baj, m
idejön.

GYURKOVICS TIBOR:

Nálad

Nagy Gábor

Élet és Irodalom, Bp. 1977. jan. 29.
XXI. évf. 5. sz. 4. lap.

Nagy Gábor: Kocsmajelenetek

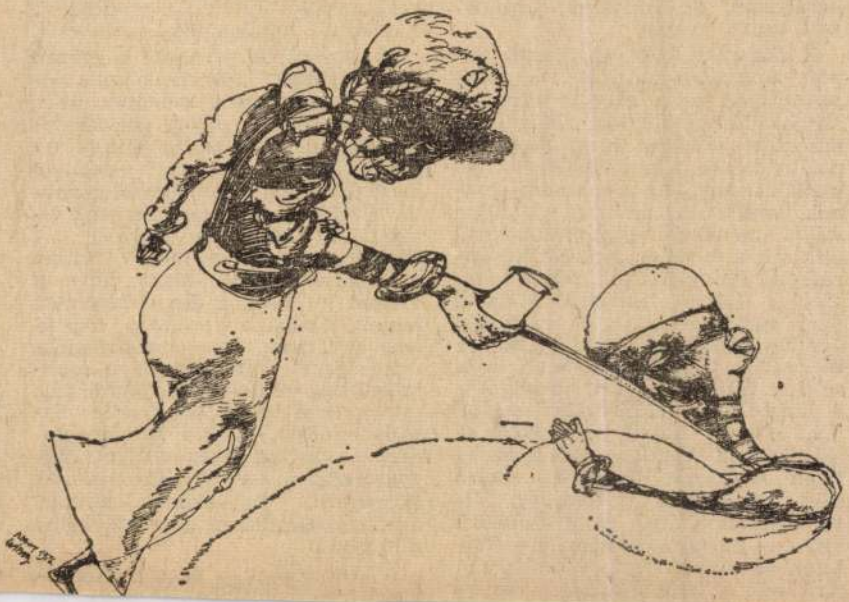

MÁRIÁSSY JUDIT

Hol kezdődik a ku

Értekezlet a Sütőipari Vállalatnál. Napirend: beszámoló a közművelődési program végrehajtásáról és távlati terveiről. Bizottsági ülés a kerületi Népfrontban. Napirend: A közművelődési munkacsoport tevékenysége. Előadás az ifjúsági klubban: A közművelődés fehér foltjai.

Az elmúlt két esztendőben többet beszélünk a közművelődésről, mint a megelőző tízben. Ki vitatná, hogy ez nagyszerű dolog?

Csak az a kérdés vár még válaszra — a közművelődésről szóló törvény elfogadása után is —, hogy mettől meddig terjednek a „napirenden szereplő" fogalom határai.

Klubszoba és üzemegység

A Művelődési Ház klubszobájában heten vitatkozunk a kultúráról. A klubszoba a hosszú, U alakban elrendezett asztalokkal, keményhátú székekkel nem éppen barátságos, de ízlésesen berendezett, tiszta, levegős.

A vita résztvevői, az Olvasó Népért mozgalom aktivistái, a fiatal prózaírókat és a magyar filmeket szidják. Magas homlokú, idős munkásember mondja: hová tűntek a pozitív hősök, a munkástémák? Ne csodálkozzunk, ha a fiatalok olyanok, amilyenek, ha a novellákban italba menekülő haszontalanokról esik szó, a moziban meg Jancsó pucérkodó filmjeit látják. „Olvasta az elvtárs László Bencsik könyvét vagy Moldova írását a vasútról? Jár az elvtárs moziba?" A kérdés ellenszenves, hiszen aki kérdi, már sejti a választ. Nem is téved. Aki a Jancsó-féle „pucérkodást" szidja, nem olvasta László Bencsiket, se Moldovát, a Rozsdatemetőt haszontalan könyvnek tartja és utolsó szép móziemléke a Vasvirág. Mivel a klubszobában zajló szűkkörű vitán — ha fiatalok nem is — fiatalabbak azért részt vesznek, rápirítanak az öregre néhány könyv-

A kultúra első lépcsőfoka tehát — vitathatatlanul — az iskola.

Ahová humánus törvény kényszerít be minden hat-hét esztendős magyar állampolgárt, ahol szóvá lesz a betű, számmá a fogalom, ahol még a szellemi inkubátorban nevelt, elkényeztetett gyerek is kénytelen tudomásul venni, hogy csak egy a sok között.

A tanító olyan nélkülözhetetlen ismereteket is közöl a kultúra futószalagjára került kicsi emberrel, hogy a tisztaság fél egészség, hogy üljünk fegyelmezetten, egyenes háttal a helyünkön, ápoljuk fogainkat, együnk szépen, étkezés előtt mossunk kezet, a füzetet, könyvet tartsuk rendben. Meg persze mindenféle mást is megmagyaráz a hat-hét évesnek, attól kezdve, hogy a Haza nem azonos a *haza*menéssel, odáig, hogy miért tűzik ki a zászlót a házakra november hetedikén, április negyedikén, május elsején. Az egyszerű tudnivalókat csak az első osztályban mondja el, a többiről minden évben szó esik.

A „hosszú tízpercben" a gyerek falja a tízórait. Piszkos kézzel. Noha csak az imént mondták neki, hogy ez csúnya dolog, egészségtelen. De miért is mosna kezet? Az iskolai mosdó, a „véce" általában kicsi és gusztustalan helyiség, ahová a felsősök szívesen kijárnak cigizni, de kézmosás kedvéért...? Mondhatni erre: a mosdó csupán civilizációs kérdés, nincs köze a humán kultúrához. Én ebben nem hiszek. Annak a gazdasági vezetőnek van igaza, aki pompás mellékhelyiségeket építvén minden munkahelyen, amikor megkérdezték, minek ez a luxus, azt felelte: Kísérlet, kérem. Mert a templomépítésnek vannak hagyományai Magyarországon, a W. C.-építésnek nincsenek. Egyébként minden munkarészlegünkön alapvető igény a higiénia.

A kisgyereket az okos szülők elviszik a bábszínházba. Ha az

Nagy Gábor

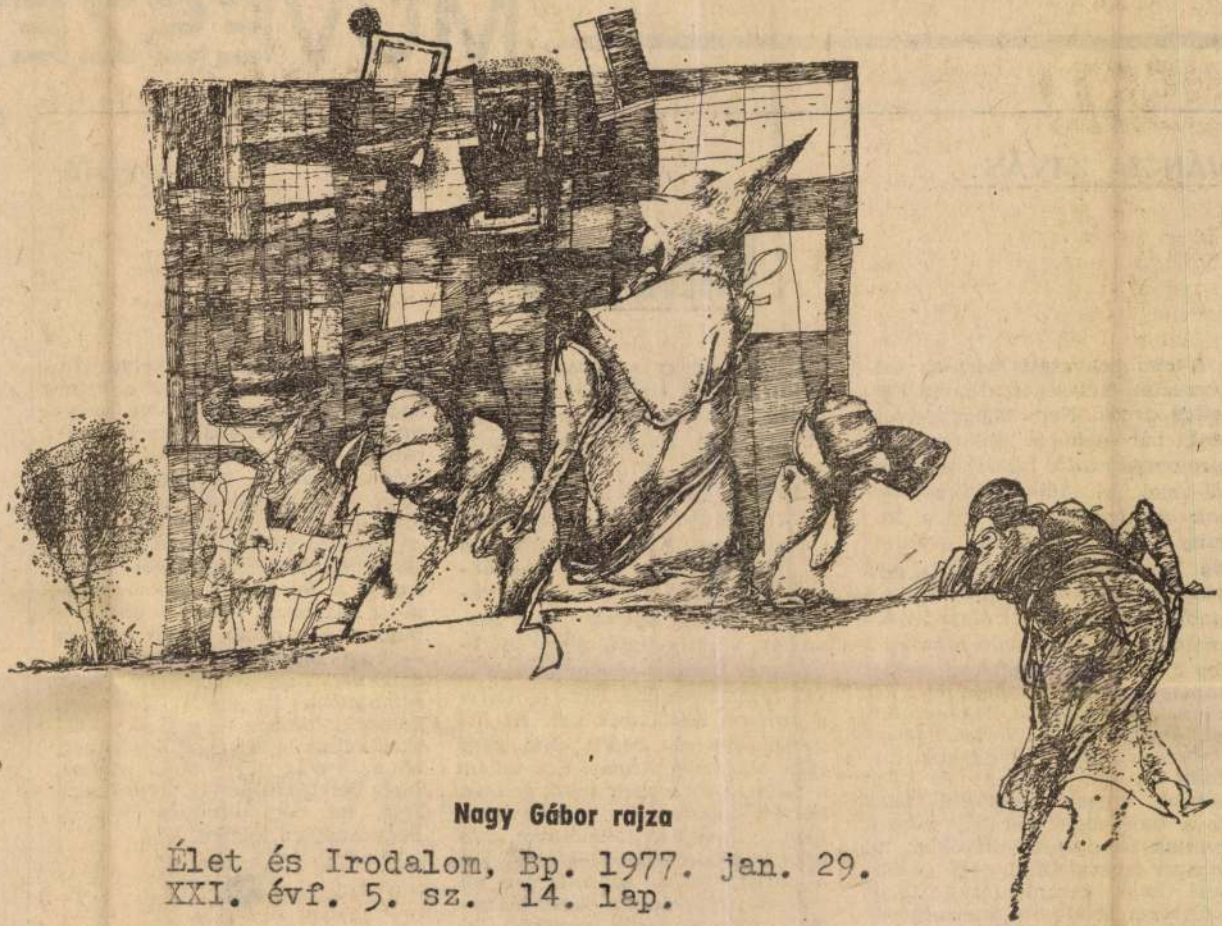

Nagy Gábor rajza

Élet és Irodalom, Bp. 1977. jan. 29.
XXI. évf. 5. sz. 14. lap.

VÁNCSA ISTVÁN:

Televízió

Kikapcs

A cím beavatást ígért az emberi lélek mélységes titkaiba. *Festetlen arcok.* Nem hangzik roszszul, bár nem is különösebben bizalomgerjesztő. Lássuk az ajánlólevelet: *„... talán mindnyájunknak két arcunk van: egy a magány pillanataira, s egy a külvilág számára. Natalia Ginzburg festetlen arcunk egyik legfinomabb ismerője az új olasz irodalomban. Egy telefonáló asszony s egy éjszakai beszélgetésbe merült házaspár kis titkait tárja fel e két jelenet, kíméletlenül éles tekintettel, ám meleg humorba burkolt emberi részvéttel."* Magyarra fordítva ez így hangzik: itt most lelkizni fognak. Lelkesítő. Csak az a baj, hogy már túl sokszor avattak be ilyesféle titkokba, túl sokszor tapasztaltam, hogy az emberi lélek ceremóniásan tálalt mélységei többnyire mélységesen unalmasak. Ezt a fejedelmi többesben megfogalmazott *két arc*elméletet pedig némiképp naivnak és lilának tartom. Persze ez tudomású, hogy a tudat kapujában van egy sorompó, ez csak azokat az ingereket ereszti át, amelyek új információkat hoznak; a többit, az információ nélkülieket, elhessegeti. Úgy tesz, mint kedvenc rajzfilmsorozatom számítógépe: *Kikapcs.* Ezért van az, hogy a puha családi fészekben már órák óta házsártol, veszekszik vagy csacsog a ház asszonya, s közben a férj egy joviális kínai Buddha-szobor mosolyával néz a levegőbe. Nem is hallja a jámbor, miről esik szó. Az ingerküszöbe rég beállt ezen szint *fölé.* Márpedig *Almási Éva* ebben a jelenetben három rossz feleség helyett toporzékolt, bőgött, hisztizett, színészileg tökéletesen, ami nem is csoda, hiszen — most jön a paradoxon — ez a figura jól van megírva. Csak a darab hiányzik, amiben ötödik szereplő lehetne. Olyan gomb, amihez elfelejtettek kabátot varrni.

va: szoborállványra helyezünk egy kavicsot), abból jó esetben sugározhat az esztétikum valamely neme, mégpedig annál erősebben, minél szűkebb volt az ily módon átemelt valóságszegmentum. Felvillanhatnak a mindennapi élet egyébként rejtve maradó abszurd vonásai; nem abszurd, de ismeretlen összefüggései; egyszóval a jelenség *egyes*ből *különössé* változhat. Igen ám, de Ginzburg itt — *ebben* a két írásban — képtelen volt az anyagát „kiemelni", vagy *megemelni,* csak *rámutatott.* Ez kevés. Nemcsak szépirodalomhoz — egy jó publicisztikához is kevés. Főleg akkor, ha az anyag elég banális ahhoz, hogy belefájduljon az olvasó-néző feje, de nem *annyira* banális, hogy abszurd legyen.

●

Ilyesmin töprengtem, míg a kelekótya házaspár ernyedten huzakodott a képernyőn; borzolták,

Nagy Gábor festő
1949 Bp. –

1967-73-ig a Képzőművészeti Főiskola festő-szakán tanult, Szalantyú Simon volt a mestre.

1973 – a Képzőművészeti Főiskola tanársegédje.

1974 – A Studió Kiállítása a Művészeti Alap díját kapta

1975 – Kiállítás: Hódmezővásárhelyi Őszi tárlat,
Miskolc, Graphai Biennálé
Studió Kiállítás, KISZ KB Festészeti díja
Csongrád, művésztelep Kiállítása
Koppenhága, CX-0 Kiállítása
Miskolc, Studió Rajz Pályázat díja.

1975 – Dulovits ösztöndíj

1976 KISZ KB Kiállítás, „Alkotó Ifjúság Pályázat"

N.G. Kiállítása a Studió Galériában, Bp.
1976 IX. 29 – X. 16.

Nagy Gábor festő

Nagy Gábor

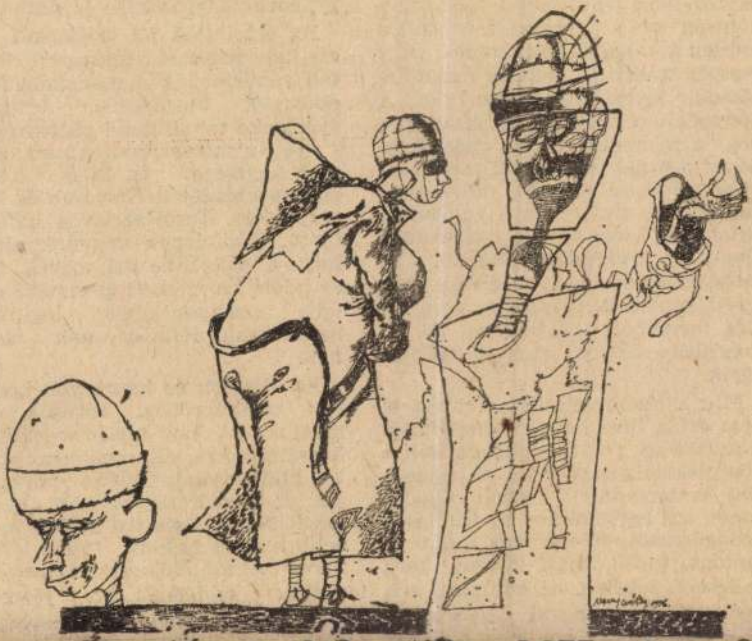

Élet és Irodalom, Bp. 1977. jan. 29.
5. sz. XXI. évf. cimlap.

~~TAKÁTS GYULA~~:

~~A régi pálya~~

fel hozzászólási vágyamat; éppen egy olyan cikk, amelynek nemcsak alapgondolatával, de legtöbb részletével is egyetértek.

Páskándi Gáza a társadalmi felemelkedés, a kiváltságosok közé tartozás, az újfajta „úrhatnámság" eszközeként jelöli meg az „okoshatnámság"-ot, a presztizs-ranglétra tetején álló pályák elérésének, vagy családi tradíción alapuló magatartásának igyekezetét. Igaza van. A bonyodalom azonban ott kezdődik, hogy a felemelkedésnek (megmaradásnak) e napjainkra jellemző eszköze minőségileg más, mint minden eddigi, születésen, vagyonon, hatalmon (vagy annak látszatán) alapuló kiváltságszimbólum. A meggazdagodás vágya például egyszerű képlet. A tudásvágy nem az. Két forrásból táplálkozhat, és a presztizs-szempont ezekből csak az egyik.

Míg a tizennyolcadik életévét el nem éri a fiatal, senki sem vitatja a tudásvágy pozitív jellegét. Sőt, a középiskoláig bezárólag a pedagógiai és társadalmi közgondolkodás éppen azt kéri számon az iskolától, pedagógustól, miért nem tudja a tanulás, tudás iránti vágyat még szélesebb körben, az eddiginél nagyobb hatékonysággal felébresztení.

a benne rejlő törvényszerűség parancsoló: a rangsor elejére kell kerülni! Tehát nem elég tudni, de a versenytársaknál többet, magabiztosabban, fölényesebben kell tudni. Sőt, az élre kerüléshez az ismeretek alkalmazásának komoly begyakorlottsági szintje is szükséges.

Az érintettek jól tájékozott része már réges rég felismerte felvételi rendszerünk e mechanizmusát, és ennek megfelelően irányítja gyermeke tanulmányi pályafutását, s nyújt a felkészüléshez iskolán kívüli segítséget is. El is ítéljük emiatt a szülőket. Szívósan és konzekvensen. Természetesen hatástalanul. Képtelenek vagyunk elérni, hogy a szülők ne azt tegyék, amit az adott helyzetben gyermekük jövője szempontjából leginkább hasznosnak, célirányosnak tartanak.

Az előnyök és hátrányok bonyolult rendszerében sokszor nem mérjük fel, hol találnak célba a karrieristákra, akarnokokra, gúnyból kilőtt nyilaink. Őket nem találjuk el, ez már lényegükből következik. Sérteni viszont sokkal szélesebb körben tudunk vele, mint ahogy azt szándékunk szerint tenni véljük. Úgy látszik, hogy bizonyos helyzetben levőket — nevezzük nevén a gyereket: az értelmiséget

Nagy Fehér Béla

M.D.K

Németh Lajos: A szocialista képzőművészek csoportjának története.

M.M.M. Évkönyve 1952. 81 l.

~~és ragyog az újra fellőtt labda~~
~~s talpunk alatt a holocén tovább rakódó tája~~

Nagy Gábor

Nagy Gábor rajzai

Élet és Irodalom, Bp. 1977. jan. 29.

XXI. évf. 5. sz. cimlap.

Ezért aligha hiszem hogy a „társadalmilag odarendelt vizsgáztatók" az azonos vagy fél pontszámnyi különbséggel vizsgázott pályázók, valamint a különböző preferenciák között méricskélve, latolgatva olyan biztosak lennének abban, hogy döntésükben a társadalom ítélete fejeződik ki. A protekció lehetőségét nehéz lenne tagadni. De ha igaz az, hogy lehet valaki „protekció-csinálta", „pénz-csinálta" orvos, akkor igaz az ellenkezője is; elfoglalta olyannak a helyét, aki „hivatás-csinálta" orvos lett volna. És ahhoz, hogy valakit egyáltalán protezsálni lehessen, előzőleg meg kellett a felvételhez szükséges pontszámot szereznie. Az igazi nagy verseny tehát a pontszámokért folyik. A középiskolában még viszonylag könnyű átlátni, milyen tanulási stratégia „hozza" a legtöbb pontot. Nem úgy a felvételi vizsgán! Oda nem csupán családi, iskoláztatási viszonyaik különböztart számon: az 1868-ban született Viktort, aki 1912-ben meghalt, így műveinek szerzői jogi védettsége 1962-ben lejárt; az 1870-ben született Jenőt, aki földrajztudós és földrajzi író volt, 1950-ben halt meg, védettsége tehát 2000-ig tart; végül az 1879-ben született Lászlót, Viktor és Jenő öccsét, ugyancsak írót, aki 1929-ben öngyilkos lett. (Érdekes megemlékezés jelent meg róla nemrég Galsai Pongrác *A besurranó szerkesztő* című könyvében.) Cholnoky László műveinek védettsége tehát 1979 végéig terjed.

A fentiek szerint Cholnoky Viktor művei már nem védettek. de 1962-ig a jogai feletti rendelkezési jog gyakorlása és a jogdíjak megosztása meglehetősen bonyolult volt. Leszármazottak hátrahagyása nélkül halt meg, így jogutódai testvérei voltak, mégpedig az említett Jenő és László, valamint Cholnoky Ferenc és egy nővér. Minthogy mind a négyen még az ötven éves védelmi idő lejárta előtt meghaltak, valamennyiüket saját jogutódaik követ-

Nagy-Fehér József

festő

1924. sept. koll. kiáll.
a miskolci Garda-
korben -

Halm Leszik
268-l.

Nagy Fekete Béla

a Várban a Nemzeti Galériában a Szocialista Képzőművészek Csoportja megalakulásának egy évtized jubileuma alkalmából rendezett kiállításon szerepel a művem műve.

Wágner István: A Szocialista Képzőművészek Csoportja.
Magyar Hírlap, 1975. dec. 3.

Nagyfehérténé Barta Éva
festő

MDK

A Szocialista Képzőművészeti
Csoport" alapító tagja volt

Vértes György: Művészek a szabadságért
Élet és Irodalom, 1962. márc 17 — 3l.

NAGY FERENC

NAGY FERENC SZOBRAI

A somogyi fafaragó pásztorok példáját követve kezdte munkáját annak idején Nagy Ferenc faszobrász, a népművészet mestere. A Tabon élő fafaragót sok hazai és külföldi érdeklődő keresi fel, hogy megcsodálják a lakásán összegyűjtött szobrait, amelyek hamarosan önálló kiállítóhelyiséget kapnak a faluban.

UJ TÜKÖR 1982.XIX.évf. 40. sz. 43.o.

SZERZŐDÉS
uló egyéb jogviszony létesitéséhez

Müvészettörténeti Kutató Csoport (Bp. I. Uri

lekkel:

esen:

Ft.
köri besorolás

Nagy Ferenc, szobrász és grafikusművész

A városi tanács műv. osztálya és a Magyar Képző-Iparművészek Szövetsége értékelte a közelmúltban a sárstói nemzetközi éremművésze ti alkotótelep az évi munkáját és kijelölte a jövő útját. – 1979-ben a samottformák kiégetése a tanárképző főiskola kerámiaműhelyében történt. Nagy Ferenc, Király Vilmos, Gál András kisplasztikákat is kérzítettek viaszelveszejtéses eljárással. A műhelymunkákat Csujörfi Sándor irányította.

Tóth Sándor: Érem, vagy plasztika.
Kelet-Magyarország, 1984. aug. 25.

Nagy F. Antal

* (Magyar művészek kitüntetése.) Nagy F. Antal, Lakatos Gyula festőművészeket és *Kurtapataki Kovács* Pál szobrászművészt a párizsi „Union Internationale des Beaux-Arts et des Lettres" tiszteletbeli tagjai sorába választotta. *Nagy* F. Antal jelenleg Lebrun francia köztársasági elnök arcképét festi.

BH-936.II.1.

Nagy-Fekete Béla

a Szocialista Képzőművészek Csoportja 1942-es adatai szerint, a művész a Csoport tagja volt.

-nánay-: Tárlat a munkásotthonban.
Csepel, 1976. jan. 30.

A MNG -ban a Szocialista Képzőművészek Csoportja tárlatán részt vett Kondor György, Nagy-Fekete Béla, Fenyő A. Endre, Oelmacher Anna alkotásaikon visszatér az üres tányér, a tiszta háziszöttes,

Magyar Hírlap 1975/315/4

Wagner I

Nagy-Fekete Béla

A Nemzeti Galéria a Szocialista Képzőművészek Csoportja hajdani műhelyéből válogatva rendezett tárlatot a Pesterzsébeti Múzeumban, melyen szerepelnek munkái.

Lasonci Miklós: Kiállítóterméknek.
Pestmegyei Hírlap, 1975. okt. 7.

Nagy Ferenc

III. évés

35 P jutalomdíj

Ferképzomfoiskévk 27. l.

Visszaélés a Képző-művészeti Főiskolán

Valami különös, olcsó romantika szövődött őköréjük is. Ugyanaz a romantika, mint a telefonoskisasszonyok és gépírólányok ártatlan kis romantikája. Bolond kis mesék, szentimentális történetek, regények és szindarabok elpusztithatatlan, mindig kéznél levő ezerszer kipróbált témái ők: *a modelek.*

Talán egyebük sincsen, mint a testük, — apjuktól-anyjuktól örökölt elmuló vagyon, formák és szinek élő szépsége, amit a jóságos Természettől kaptak ajándékképpen.

Igen, a testük szép, fiatal és egészséges és ha lassan el is mulik, egyelőre mégis jelent valamit. Valami valóságot, amit értékesíthetnek.

Az ára nyolcvan fillér.

Egyszerü, órabéres zsoldosai ők a művészetnek. Névtelen statiszták. Sokan vannak itt Budapesten. *Hétfő reggelenként jelentkeznek a Képzőművészeti Főiskolán, előzönlik az elsőemeleti folyosókat, türelmetlenül reménykedve és éhesen várják, hogy levetkőzhessenek, hogy a tanársegéd urak kiválogassák őket, hogy felvegyék őket legalább egy hétre.*

Hogy kereshessenek. *Tisztességesen!*

A modeldij *nyolcvan fillér óránként.* Sok pénz ez nagyon. Napi négy órát és ötnapos munkahetet számítva, pontosan heti tizenhat pengőt jelent. Ebből talán meg is lehet élni, *ha nagyon muszáj.*

Vannak modelek, akik magánműtermekben is dolgoznak, de legnagyobb részük az *Akadémián* keresi a kenyerét.

Az ember azt gondolná, hogy ez a világ egyik legegyszerübb dolga. A model szép, fiatal, az alakja megfelel, elmegy, jelentkezik, a tanársegéd felveszi és most már *semmi akadálya nincs annak, hogy nagyon nehéz, nagyon fáradságos munkával ,nyolcvan órafillért képviselő testével, napi három pengő husz fillért kereshessen.*

Pedig a dolog nem ilyen könnyü. A világ két ősrégi, de mindinkább erősödő és megmegujuló nyavalyája: *a protekció és a korrupció* a művészet ugynevezett „felszentelt csarnokaiba" is beszivárgott. Természetesen nálunk Budapesten is.

A szerencsétlen lányok mindent megtesznek, csak azért, hogy *a tanársegéd ur kedvébe járjanak.*

Hiszen teljesen ki vannak szolgáltatva Nagy Ferenc céljainak és meg sem próbálják, hogy ellentmondjanak neki, mert ebben az esetben soha azon az osztályon nem alkalmaznák őket.

Rudnay tanár urnál

A *Társadalmunk* munkatársa azonnal beszélt *Nagy* Ferenc tanársegéddel, *aki mindent beismert és — talán meggondolatlanságból, talán rosszakaratból, — ugy állitotta be az ügyet, mintha Mesterének, Rudnay Gyula tanárnak tudomásával történt volna minden, sőt mintha a Mesterrel együtt beszélték volna meg, hogyan fog ő, Nagy Ferenc, pénzhez jutni.*

Hiszen a vizsgadij nagyon sok, neki pedig semmi jövedelme nincs.

Természetesen nagyon elcsudálkoztunk ezen az előadáson és azonnal felkerestük *Rudnay* Gyula tanár urat, a *Képzőművészeti Főiskolán.*

A Mester először azt sem tudta, hogyan szólaljon meg, annyira meg volt rémülve. Nem akarta elhinni, hogy ez lehetséges. Nagy Ferenc egyik legjobb, legtehetségesebb növendéke, a Főiskola ösztöndijasa, akiben eddig mindig megbizott!

A Rektor urnál

Azonnal lementünk a *Rektorhoz.* Bejött *Ferenczy* főtitkár ur is, akinek, de nemcsak neki, hanem *Réti* István rektornak is egyetlen kifogása az volt, *hogy a lányok a „Társadalmunk"-hoz mentek panasszal, nem pedig őhozzájuk.*

Másnap aztán gondoskodtunk arról, hogy a panasz megfelelő formában hozzájuk is eljusson. A *Társadalmunk* munkatársa az egyik lánnyal K. Etával, felment a főtitkárhoz.

A lány szabályszerü feljelentést tett Nagy Ferenc ellen.

Vizsgálatot!

Nem ismerjük *Réti* István rektor ur, *Rudnay* Gyula Mester és dr. *Ferenczy* József főtitkár ur szándékait, nem ismerjük azokat a következményeket sem, *amelyekkel ez az eset Nagy Ferencre járhat.*

Mi csak annyit tudunk, hogy itt, *minden körülmények között rendet kell teremteni, mert ez már nem a Főiskola intern magánügye, itt már büntető paragrafusok vannak a háttérben, itt szegény, szerencsétlen, kiszolgáltatott és filléres igéretekkel megvesztegetett lányokról van szó, akiknek a sorsát — éppen azért, mert szegények, mert szerencsétlenek és kiszolgáltatottak, — a „Társadalmunk", de velünk együtt egyetlen becsületes és igazságos érzésü ember sem nézheti közömbösen!*

NEMES ISTVÁN.

Hogy történik a pénzfelvétel?

A *Képzőművészeti Főiskolán* már az elmult esztendőben és azelőtt is történtek olyan esetek, amik igen alkalmasak arra, hogy megváltoztassák minden ember véleményét erről a komoly, ideális, sőt szentnek mondott törekvésekből létesült intézményről. Ezeket az eseteket azonban rövid házivizsgálat lefolytatása után, minden alkalommal a hallgatás jótékony fátyolával boritották le. Ez természetes is. Megértjük. Mi mindent megértünk.

Arra azonban nem vagyunk hajlandók, hogy mi is elhallgassunk egy esetet, ami csak a legutóbbi napokban jutott tudomásunkra, de ami annyira felháborító, annyira közérdekü, hogy szinte kiabál a nyilvánosság után.

Rudnay Gyula festőművész osztályáról van szó. A *Rudnay*-osztály hetenként öt modelt kap. Ennyihez van joga. A modeleket *Nagy* Ferenc tanársegéd válogatja ki minden hétfő reggel és igy természetesen *tőle függ, hogy ki dolgozhat és ki nem.*

A modelek fizetése, mint minden osztályon, ugy itt is a *Mester aláirásával ellátott és a model nevére kiállitott nyugta ellenében történik, minden pénteken, a kvesztori hivatalban.*

A napokban két lány, két model kereste fel a szerkesztőségünket és különös dolgokat mondtak. Előadásukból kiderült, hogy Rudnay Mester tanársegéde, Nagy Ferenc ur, egész különös és eredeti módon fogja fel és értékesiti a saját előnyére azokat a kiváltságokat, amik tanársegédi megbizatásával járnak. Nagy Ferenc tanársegéd ur nem csinál kevesebbet, mint azt, hogy a heti öt model helyett csak kettőt-hármat, vagy négyet alkalmaz, de lehetőleg mindig egy-két nyugtával többet állittat ki Rudnay tanárral, mint az alkalmazott modelek száma. Mivel modeldijat a kvesztori hivatalban csak maga a model vehet fel, Nagy Ferenc tanársegéd ur az aláirt és a Mester által is jóváhagyott nyugtákat azoknak az ismerős lányoknak a nevére állitja ki, akik azon a héten nem dolgoztak ugyan, de akiket könnyüszerrel rá tud venni arra, hogy a jogtalan pénzt felvegyék és hiánytalanul visszajuttassák hozzá.

Ez természetesen közönséges visszaélés!

GLADIATOR PENGE VEZET!

MACESZ-KLUB

Rendes tagok: BÁRCZY
SIPŐCZ
SZENDY
LIBER

Kezünkbe került egy lap, úgy hívják, hogy

„MAGYAR VILLAMOS"

A cimbetük felett szárnyas kerék, villámok, dörgés és zivatar. Bátor ember legyen, aki kezébe veszi a lapot. A cimbetük alatt olvassuk, hogy *Szabó* József, bizottsági tag ur a szerkesztő, aki azt állitja, ugyancsak a lap fején, hogy a villamos-alkalmazottak *keresztényszocialista rétegének hivatalos orgánumáról van szó.* Lássuk csak, hogyan képzeli el a derék kalauzok és kocsivezetők leibzsurnálja *a hivatalosságot és az olvasók szociális érdekeit.*

Aszongya, hogy:

„volt idő, amikor a városházán a magyar fajtól teljesen idegen néhány törzsfőnök uralkodott. Ezeknek minden igyekezetük az volt, hogy a fővárost saját képmásukra formálják át. Éppen ezért a Vászonyiak, Ehrlich Gusztávok, Glücksthal Samuk gondoskodtak arról, hogy a városházán, minden pozicióba, hozzájuk hasonló, liberális felfogásu emberek kerüljenek. Nem lehetett városi tisztviselő és előmenetelben akadályozva volt az, aki nem volt tagja valamely szabadkőmüves páholynak".

Álljunk itt meg. Ne törődjünk a lap magyartalan nyelvével, amelyre való tekintettel a *„Magyar Villamos"*-t joggal nevezhetnők: *„Germán Villamos"*-nak. Csak állapitsuk meg, hogy ez a vicces ujságocska kiválasztotta Budapest legszebb korszakát, mely *érában Bárczy István állott a főváros élén. Keresztény, tehát izig-vérig, de igazi fajtából, aki talán mégsem olyan idegen a magyar nemzettől, mint ahogy ezt Szabó József germanizmusoktól telitett nyelvén megállapitja.*

És hogy milyen feltételekhez kötötték a városházi tisztviselőséget? Ezt *Szabó* József fővárosi bizottsági tag ur legcélszerübben talán *Sipőcz* Jenőtől, *Szendy* Károlytól, esetleg *Liber* alpolgármestertől kérdezhetné meg. Ez a három ur ugyanis, már vezető városházi tisztviselő volt *„a magyar fajtól idegen törzsfőnökök" idejében is.*

Nem kételkedünk benne, hogy: *előzően áttértek a zsidó vallásra, mert hiszen Szabó József ur, a sajnálatraméltó kocsivezetők és kalauzok hivatalos lapjának szerkesztője szerint másképpen nem is juthattak volna be a városházára.*

Tényleg, most jut eszünkbe, a mult szombaton láttunk egy kis pótimaházban egy *öreg, kaftános zsidót,* akinek gyanusan lengedezett a szakálla. Biztosan álszakáll volt, amely mögé *Szendy Károly rejtőzött...*

„Megbizhatatlan elem volt az, aki kereszténynek merte magát nevezni és nem volt a macesz-kluboknak törzsvendége" —

mondja a lap a továbbiak során.

Ezekután bizonyos, hogy *Sipőcz, Szendy* és *Liber* is tagjai voltak a *macesz-kluboknak,* akik *maceszos* kávé mellett vitatták meg a világhelyzetet. *Glücksthal* Samu egy alkalommal Anglia felosztását követelte, amit *Vázsonyi* hosszu debatte után nem engedélyezett. *Ehrlich* G. Gusztáv azután előterjesztést tett, hogy, miután a *Habsburg*-ház már elég ideig uralkodott, *Krausz* Salamon dobutcai rőfös családját emeljék az osztrák-magyar trónra, *Sipőcz* és *Szendy* erélyesen támogatták az eszmét, mert hiszen *igazi zsidóknak akartak mutatkozni a macesz-klubok zsidó testülete előtt. Vázsonyi* tanácsára a *macesz-klub* ugy határozott, hogy egyelőre nem óhajt trónváltozást Európában...

„A keresztény közönség tunya módon és közömbösen nézte, hogyan sajátitja ki a néhány százaléknyi zsidóság az egész fővárost és hogy viszi pusztulásba a magyar népet."

A „kisajátitás" alatt huszonegymilliós Magyarország állott szilárd alapokon és a romlásba vitt fővárosból egy perccel a *rombadőlés előtt még gyorsan világvárost csináltak a piszok zsidók Bárczy István főzsidó irányitása alatt.*

„Mert, hogy a magyar nép pusztulásának főoka az, hogy ebben az országban a gazdasági liberalizmus kerekedett felül, azt mindenki tudja. Azt is tudja mindenki, hogy a zsidó szellemmel átitatott gazdasági liberalizmus utja nem vezethet máshová, mint ahová vezetett: a zülléshez, pusztuláshoz, kommunizmushoz."

Tényleg, a *„Magyar Villamos"*-nak igaza van. A liberalizmus, amely a tőke érvényesülésének korszaka, menthetetlenül a kommunizmushoz vezet! Ezt hirdeti legalább is a *„Magyar Villamos"* és ezt hirdeti egyébként a világ minden kommunista lapja. Jó társaságban van a *„Magyar Villamos".*

És most sürgősen kérjük a Beszkárt és Hév igazgatóit, hogy ezt a lapot *pedig tiltsák ki a kalauzok és kocsivezetők lakásaiból.* Nekünk nem ártott meg az olvasmány, nekünk jó a gyomrunk. De egy ilyen naiv, *vidéki származásu kalauz még beveszi a bolondgombát.*

A multkor megirtuk, hogy egyes kalauzok megjegyzéseket tesznek a *„zsidótipusu"* utasokra. Nem csodálkoznánk, ha bátorságot és intelligenciát mindehhez a *„Magyar Villamos"*-ból meritenének!

Zsoldos tanintézet
legjobban készit elő magánvizsgákra **érettségire.** Dohány-utca 4 Telefon 424—84

Fejfájás ellen Beretvás-pasztilla

A Szabad Polgári Párt
(Dr. Klár Zoltán pártja)
jelenti:

A Jóléti Bizottság a Polgári-kávéházban minden hétfőn és pénteken 6—8 óra között intézi nagy körültekintéssel és segiteniakarással a hozzáfordulók ügyes-bajos dolgait. Utolsó ülésén tagjai sorába iktatta: Winkler Zoltánnét, Simonyi Miklóst, Rosenfeld Árpádot, Singer Imrét.

*

A pártba belépni óhajtók jelentkezhetnek minden nap délután Keményi Adolfnál, a szervezési bizottság elnökénél, Polgári-kávéházban (VII., Akácfa-utca és Dob-utca sarok) és Rosenfeld Árpád intézőbizottsági tagnál, Abonyi-kávéházban (Aréna-ut 19).

*

Az IFJUSÁGI SZERVEZET-ben is nagyarányu szervezkedés indult meg. Junius hó 25-én ünnepélyes alakuló gyülés keretén belül tárgyalták meg az ifjusági Szervezet nagyszabásu kulturprogramját. Megalakult az elnökség is. Elnök: Busztin Frigyes. Ü. v. elnök: Lóránt László. Főtitkár: Feig Antal. Titkár: Aschenfeld László. Pénztáros: Róth Dezső. Ellenőr: Weinberger László. Jegyző: Kovács József.

A Szabad Polgári Párt Ifjusági Szervezetének kebelébe belépni óhajtók jelentkezhetnek minden nap délután 7—8 óra között az ügyeletes titkárnál, a Polgári-kávéházban (VII., Akácfa-u. és Dob-u. sarok).

Fedák Sári „szalutál„

és hazajön. Irja az egyik hétfői lap. Szalutál Amerikának, mert — mint ő maga is mondja — már elege van belőle. „Szalutál", vonatra ül, hajóra ül, hazajön és játszani akar. És Zsazsa azt is hozzáteszi, hogy: „bünhődni akar azért a szamárságért, amit csinált..."

Hát csak jöjjön haza Zsazsa, mert már mi is megelégeltük ezt az egész amerikai mókát, megelégeltük a különböző sötét pöröket, feljelentéseket, tárgyalásokat, intrikákat, konspirációkat az összes hamis és nem hamis tanuvallomásokkal együtt. Elég volt, igen!

És Zsazsa ne „szalutáljon" nekünk, ne „szalutáljon" Amerikának, hagyja már végre abba ezeket a müeredetiségeket, ezeket a szomoru viceeket, ezeket a már réges régen hatástalan zsazsaiádákat!

Jöjjön haza Fedák Sári, jöjjön haza alázatossággal, őszinteséggel, becsületességgel és játszék tovább, ugy, mint azelőtt. Hisszük, hogy az ő egészen kiváltságos müvészete hamarosan elfeledteti velünk azt a rengeteg izgalmat, aggódást és szomoruságot, amit amerikai pereskedéseivel okozott valamenynyiünknek.

Az amerikai diesőségnek, amit néhány esztendővel ezelőtt szerzett magának és nekünk, már ugyis vége van.

Szétrombolta!

De mi szeretjük őt és bármi történt is eddig, ő a mienk és csakis itt, közöttünk lehet igazán otthon. Mert Zsazsa hozzánk tartozik.

Jöjjön haza és ne „szalutáljon"!

Legjobb a sólet Kufflernál, Vilmos császár-ut 39.

Nagy Ferenc

laid
a

Szeg-Tardos 1911

9 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztan

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Nagy Ferenc festő Szeged.

lásd

Lykanomzromantika

40.l.

„Európa"

Hírlap terjesztő"

R. T.

Budapest

V. Fiseyrádi u 36. IV

Nagy Ferenc

festő

A negyvenes években Szegeden festőszeti műtermet nyitott, ki mint „aranyozó" utóbb azonban több pártolásnak örvendett

---

Reizner János. Szeged története

Szeged 1900. III. 407. l.

Nagy Ferenc

Müvészet 1904. 406

– 1910. 295

Heem Jan Davidsz: Csendes
let 208 (616), 3931 (555). — Gyümöl
csök 208 (616), 3538 (493).

Nagy Ferenc

festő Szegeden az
1850-es években
a münchenni akadémián
tanult, de nem festett.
Tiszai jövedelmező
malma volt s annak
jövedelméből élt.

Ujházy Ferenc felegyt.

Szépm. Mivi.
M. Mivi. Adattár.

Kassa V-73.

Nagy Ferenc

1911/12 – 1914/15, 1924/25 –

Ferkèpzomfoiskèvk

116. l.

(ta), a másodiké az uralkodóház (Ming vagy Tt'ing) neve, a harmadiké és negyediké a császár fölvett neve *(nien hao)*, melyet az uralkodó az elődje halálát követő év első napján vesz fel, az ötödiknek jelentése „korszak" *(nien)*, a hatodiké „csinált" *(chi)*. A nienhao alkalmazásának szokása a Ming-korszakkal kezdődik. Csak egy korábbi nient ismerünk. Rendesen az

Nagy Ferenc

1930/31 – 1932/33

Ferkápzomfoiskèvk

116. l.

teljesség kedvéért alijon itt a kina.
P.-nak S. W. Bushell-féle, ékítményes szempontból való osztályozása a mi szempontunkból legszükségesebb kiegészítésekkel:

I. Nem festett P.-ok. *A)* Tiszta fehér (pl. Fuchien). *B)* Egyszínű síma felületű mázzal. Világoskék (*„Claire*

Nagy Ferenc

oltárképpfestő és
aranyozó hegeden.
1858-59-ben nála
tanult Kassai Vidor.

Vas. Ujs. 1920. 68 l.
(Kassai Vidor nyolc-
van éves.)

Nagy

N. 5. *Ferenc*, festő az 1840—50-es években Szegeden. Münchenben tanult, s azután itthon főleg arcképeket festett.

E-f II. 163 l

Hadjárat.

A balra fordult lovon ül
ellenséges tisztnek, a kit nég
kardját veszi át a jelentést t
malom és katonaság látszik. Fe

X.

ez után balra: Der feinc
jobbra: Az ellensé

legalól középütt: Herausgegebe

Szines kny., mér. a vk.

1(

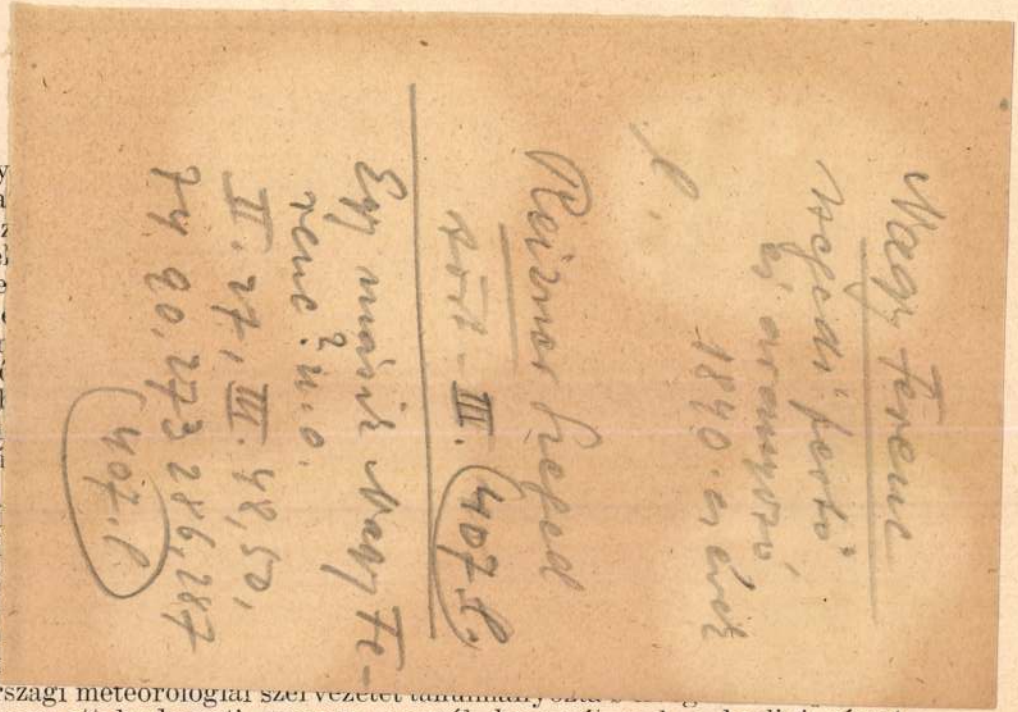

Nagy Ferenc

szegedi festő
és aranyozó
1840-es évek

l.

Reizner Szeged
sört - III. (407. l.)

Egy másik Nagy Ferenc? u.o.
II. 27, III. 48, 50,
74, 90, 273 286, 287
(407. l.)

ny
ga
Ez
cel
pe
mé
lin
elé
Ol
pi
ká
a
M
M
gi
té
m
be

orszagi meteorologiai szervezetet tanulmányozta
beszerzett budapesti magyar normál barométernek a berlini német
normál barométerrel való összehasonlítását.

ról és ennek átöröklésére, illetve a rozsda ellen való nemesítésről. Az egyik a kísérletügyi Közleményekben, a másik a Zeitschrift für Pflanzenzüchtungban. Ezenkívül citológiai kérdésekkel és pedig a Primula- és Phleum-fajok kromoszoma-viszonyaival foglalkozott. A Primulákra vonatkozó munkája német nyelven megjelenés alatt áll. A második félévet a Kaiser Wilhelm Institut für Züchtenforschungban, Münchebergben töltötte. Itt a gabonafélék, a burgonya és a lucerna nemesítésének kérdésével foglalkozott. Két dolgozatot írt a kromoszomák struktúrájáról, valamint a génmutációk kérdéséről a Kísérletügyi Közlemények számára. A július hónapot Svédországban, Svalöfben, Müntzing professzor laboratóriumában töltötte, ahol citológiai kérdésekkel foglalkozott.

Dr. Pacsi Jenő (1911, Balatonszepezd, Zala m., róm. kat.), jogtudományi doktor és az államtudományok sub auspiciis Gubernatoris doktora, kir. bírósági fogalmazó-gyakornok, Szegedről, egészéves ösztöndíjas. Polgári perjogi tanulmányokat folytatott. Az egyetemen az első félévben Schlegelberger és Titze professzorokat hallgatta és mellettük dolgozott, a második félévben pedig Schönke Adolf docens mellett. Közben 1937. január 23-án a német birodalmi igazságügyi miniszter úr a berlini Kammergericht területén joggyakorlatra bocsátotta. Mint Gerichtsreferendar két és fél hónapig a potsdami járás-

Nagy Ferenc

szegedi jestő

lásd

Kassai Vidor emlé-

kerési: ~~71 és kv. U~~ -

71-74, 78, 81. l.

Nagy Ferenc

Képzőm. főisk. kiáll. 1937

1 alakrajz.

Tanár: Rudnay Gy.

Nagy Ferenc festő
szül. 1892. Debrecen

l.

Sörverető. 311. l.

Nagy Ferenc

Hegyi legelő c. olajfestményét 1938-ban megvette a Déri Múzeum.

Évk. Déri. 1938. 53. l.

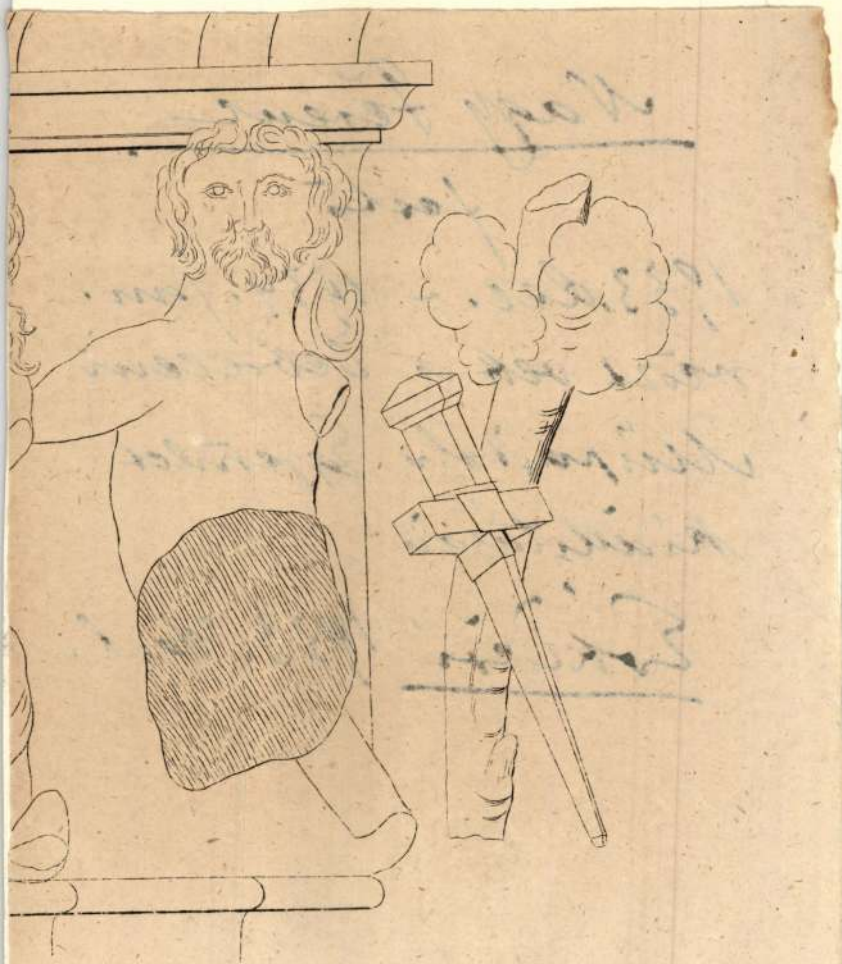

Nagy Ferenc

grafikus

Érk Déri 1941

64. l.

Metszet

Nagy Ferenc

debreceni grafikus

B. Soó Rezső

modern magyar kisgrafika

MAGYAR MUVESZET

1938. 348 l.

8

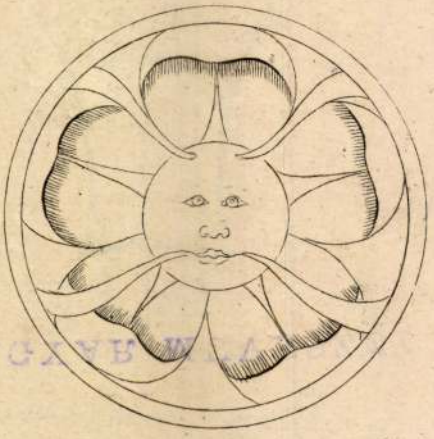

9.

5.

Nagy Ferenc
festő
Debrecen
Dombi u. 3

MKSz 1947

Nagy Ferenc

Grafikus

Szül. Debrecen 1892

Részl. életr. lásd okv.

Soódebrgraf. 10. l.

SCHILLER

BUDAPEST

VII., Erzsébet-körút 42.

Telefon: 45-3-51.

Női vagy **férfi kézzel** vagy **géppel varrott**

BŐRKEZTYŰK 4.90

az összes különleges divat fazonokban.

Minden pár keztyűért teljes szavatosságot vállalunk.

Nagy Ferenc

művésznövendék

A Patay-család síremléke a debrecen Kossuth-utcai temetőben, vízf. az alábbi muzeumban.

Jelentés Debrecen sz. kir. város muzeumának 1913-dik évi működéséről és állapotáról. Debrecen 1914. 13. l.

FRANZ NAGY,hangszerkészitő

"MEISTERBUCH/1836"/1867-ig/,179 lap,63-on német szöveg 3 irástipus.a/,Kalligrafált"gestorben ist...Zsir,keresz szomorúfüz.1836-1845.b/.Lent halálozási dátum tintával 1845-1870.c/.Lent adat,halálozás"vékony"tintával.1846-1870.-1856 után ceruza bejegyzések. 6.jegyz "15.lap.FRANZ/NAGY/Streich Instrumentenmacher/den 21 Juny 1830./Alatta a 2.sz.irással:/gestorben den 13. Sept:856.". 195.old

GÁBRY GYÖRGY: A pesti hangszerkészitő céh Mesterkönyve 195.old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy.Nemz.Múz.Évkönyve. XXI. 1970. Bpest

NAGY FERENC

Műrei kiállítva Hajdúszoboszlón, a műv. házban.

Dr. Tóth Ervin: Fellegi Vince magán-gyűjteményének bemutatója.

Hajdú-Bihari Napló, 1971. aug. 10.

Nagy Ferenc

neves fafaragó népművész Tabrót

jeltelen: Folk Art round the Balaton

Daily News, Budapest, 1970. jun. 6

61.

Nagy Ferenc fakapó népművész

Az országos fakapó kiállításon ő kapta az idei kapoli díjat

Tabon él

Magyar Nemzet 1970 VII. 26 12 old.

MDK

Nagy Ferenc, népművész

Tabi faragó művész. A idei Kapoli-díj nyertese.

—: Odaitélték az idei Kapoli-díjat

9.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 26.

Na gy Ferenc M.D.K.

Müve a kiállitáson

Vándorkiállitás a biharkeresztesi járásban

Hajdu-Bihar megyei Napló 1965. jan. 26.

MDK

Nagy Ferenc

debreceni művész alkotásai az 1930.febr.-ban Békéscsabán rend. városközi tárlaton.

Cikk: Városközi kiáll.Békéscsabán.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 29.sz. 103.l.

Nagy Ferenc

Hid; Rakodó c. képei a XX. debreceni őszi tárlaton.

említve.

Alföld, 1965 2. szám, 80. lap.

MDK

Nagy Ferenc

Városközi kiállitás Békéscsabán. Képzőmüvészet
1930. IV. évf. 29. sz. 103.l.

MDK

Nagy Ferenc

szerepelt a tárlaton.

"Őszi utcakép"

Tóth Béla: A II. tavaszi tárlatról. A Hajdu-Bihar Megyei Képzőművészeti Csoport kiállításáról.

Alföld 1963. jun. 76-78. lap.

MDK

Nagy Ferenc,

XXXX edény festö minöségben 1906-tól
kb. 40 évet töltött a gyárban.

Nikelszky Géza beszámolója Dr.Szentiványi Gyulának:
A Zsolnay gyár müvészei és kivitelezöi
Pécs. 1948.nov.16.

M.D.

Nagy Ferenc
nepszínvész

Faragott szarukürtjeit
mutatta be a tanlabor

Ónody György: Mohácsi korsók, siklósi márasedények...
Dimanticli Napló, 1958. jun. 25 - 2 kap

Nagy Gábor

Árter

Chikán Bálint: Rész és egész
Művészet, 1977. május – 9. oldal.

Nagy Gálor

Nagy Gálor „Ártó" cimü képe szükszavúbb mint általában festményei. Kevesebb rajta a történés.

Chikán Balint: Rész és egész
Müvészet, 1977. május - 9. oldal.

Nagy Gábor

Nagy Gábor a Tanyatörténet és a Kompáthelés c. munkáin sors mozzanatokat vagyok meg, amely az alföldi tanyavilághoz, a Tisza mellettiséghez kötöttek.

Chikán Bálint: Rész és egész.

Művészet, 1977. május - 9.oldal.

Nagy Gábor

Nagy Gábor „Ártér" c. munkáján
szinei egy tónusban tartottak. De
ez a festmény nem pusztán tájkép,
ezen a tartalom mélyebb.

Chikán Bálint: Rész és egész.

Müvészet, 1977. május - 9.oldal.

Nagy Gábor

Az „Ártér" című képen nem álta-
lános sorshéidéssel foglalkozik a mű-
vész. E képen nincs figura, nincs ember,
csak a természet van jelen.

Chikán Bálint: Rész és egész.
Művészet, 1977. május - 9.oldal.

ÖSVÉNYEN

A közvetlen múlt időszaka azt mutatta/mutatja a képzőművészetben, hogy mind a gondolat, mind pedig a formálás szabadabban csaponghat, könnyedebben lerázhat magáról bizonyos követelményeket; a plasztikai virtus is sokkalta inkább mutatkozik a gesztusok lendületében, semmint a fogalmazás igényességében. Magamfajta külső szemlélődő, aki azért igyekszik odafigyelni a mozgásokra is, némi tartózkodással annyit kérdezhet: igen, de hát miért ez a lazulás, mi az a többlet, amit ez a szabadosság nyújthat? A kérdés persze sugallja a választ: a plasztikai építkezés (hadd használjam ezt a szigorú kifejezést) nem nélkülözheti a fegyelmet, mivel az óhatatlanul is az anyagtisztelet egyik föltétele. Mármost dehogyis csodálkozom, hogy a magyar szobrászat élvonalának (avantgarde értelemben is használva a szót) egy szűkebb csoportja megmarad azon a maga taposta ösvényen, amely ösvény – úgy tetszik – a posztkubista szobrászatból ágazik le és kitart a határozottabb (jobbára geometrikus jellegű) formaadás mellett. Nem csodálkozom, mert ugyan mihez kezdett volna Csiky Tibor, Heritesz Gábor vagy Budahelyi Tibor (hogy az élvonalnak is a legjobbjait említsem) a fölületes gesztusok bizonytalanságával, hiszen esetükben a gondolat mélyebbről érkezik, a konstrukció jórészt a történeti tudatban ágyazódik, nemesebb konvenciók irányítják. Nemesebbek a mindenkori divatnál. Nemesebbek a műkereskedelmi blöfföknél. Nemesebbek az álfilozófikus halandzsáknál. És én nagyon örülök neki, hogy Nagy Gábor Mihály, aki szintúgy ezt az ösvényt véli magáénak, kitart a választott keskeny út mellett tudván, hogy az mégiscsak becsatlakozik előbb, utóbb a művészet széles országútjába.

FÁBIÁN LÁSZLÓ

1986. szeptember 3–október 5.

STÚDIÓ GALÉRIA
Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 52.

STUDIÓ GALÉRIA

86-1343 GENERALART Nyomda – Dorog

NAGY GÁBOR

NAGY GÁBOR MIHÁLY

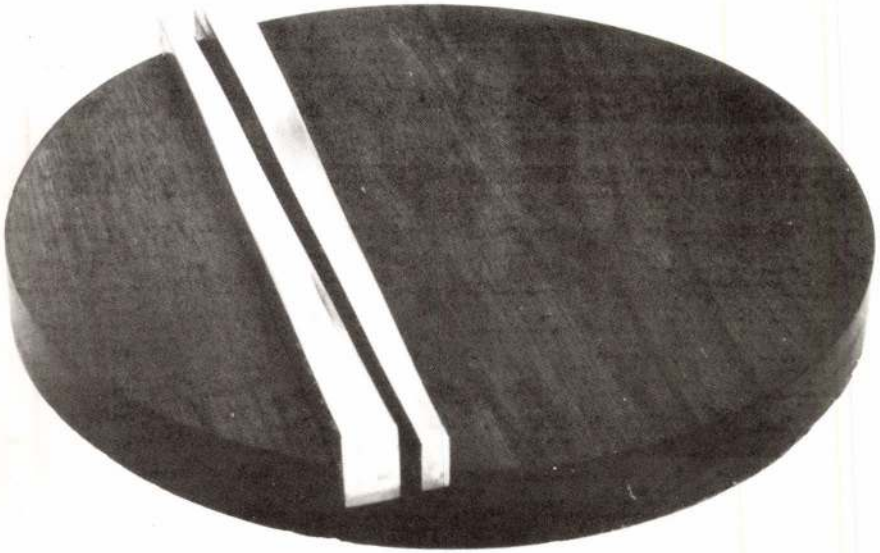

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSAI:

1976. Tokaj Műhelykiállítás

1978. 13/78 Műszaki Egyetem

1982. STÚDIÓ '82, Műcsarnok

1983. VII. Esztergomi Tárlat

1984. STÚDIÓ '84, BNV 23. Pavilon
Rend '84, Józsefvárosi Galéria
Meditáció III., BARTÓK 32. Galéria

1985. STÚDIÓ '85, Ernst Múzeum
I. Országos Faszobrászati Kiállítás
IX. Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécs

1986. Komárom megyei Tárlat, Esztergom

A katalógust tervezte és a kiállítást rendezte:
Heritesz Gábor szobrászművész

A fotókat készítette:
Balla András

Felelős kiadó:
Sárközi Zoltán

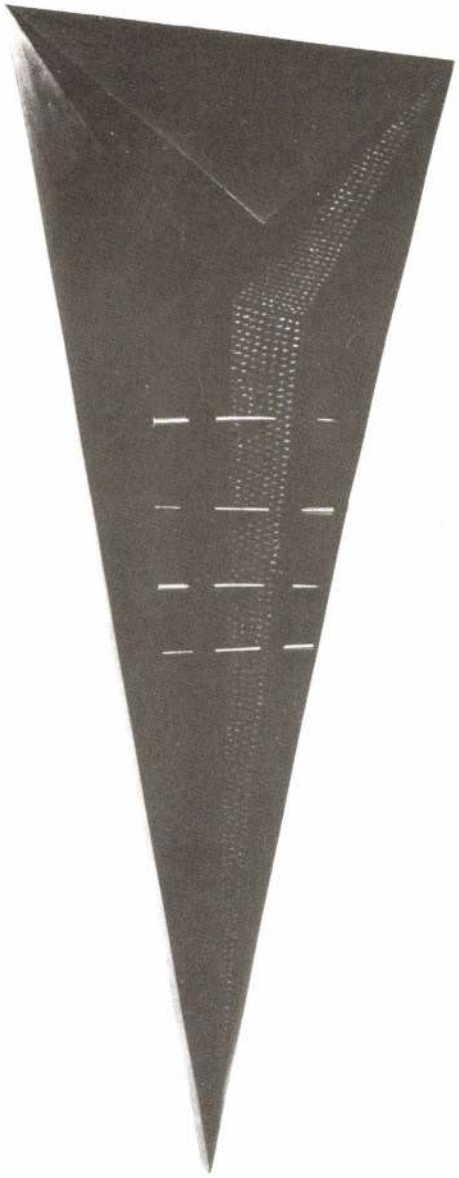

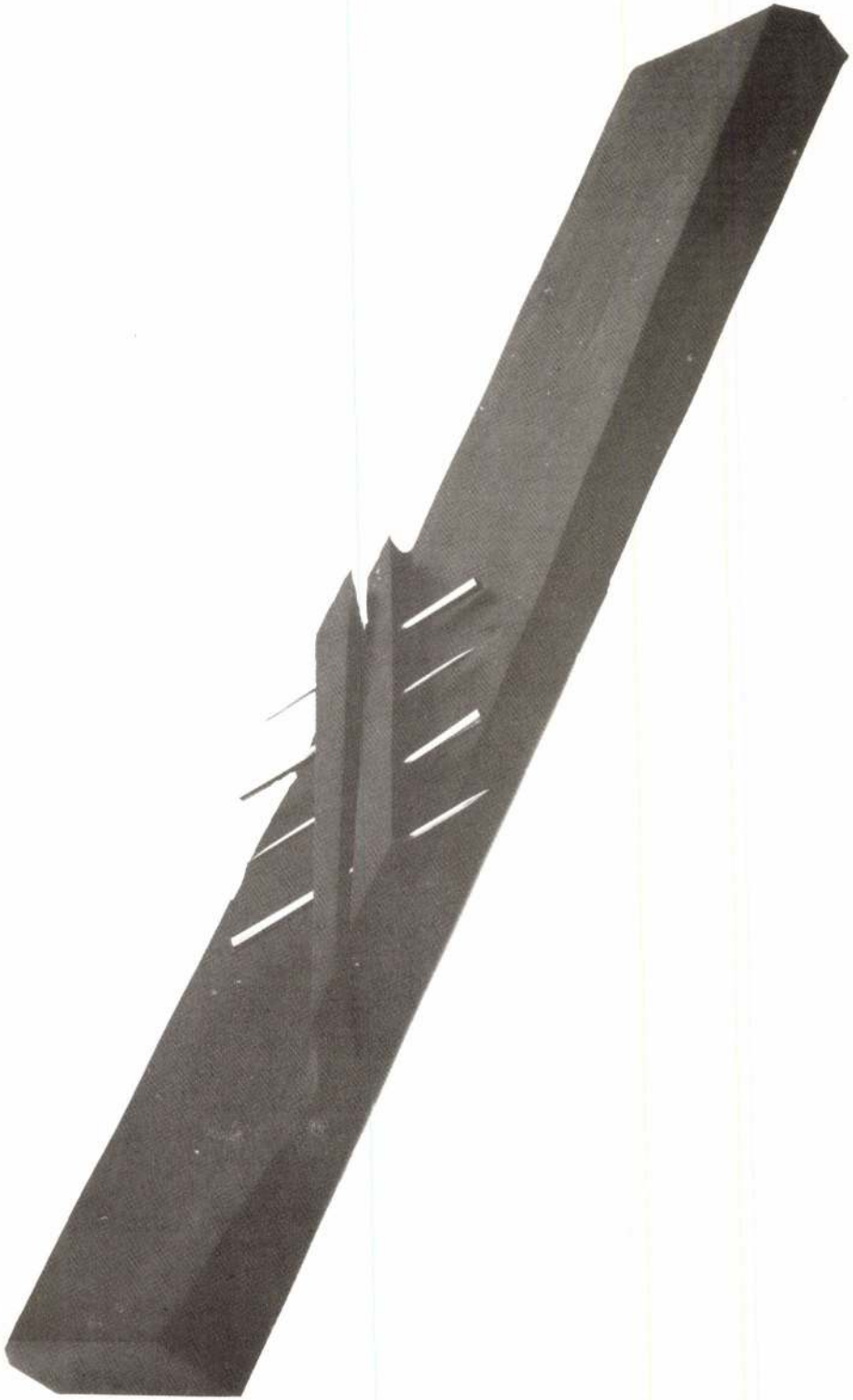

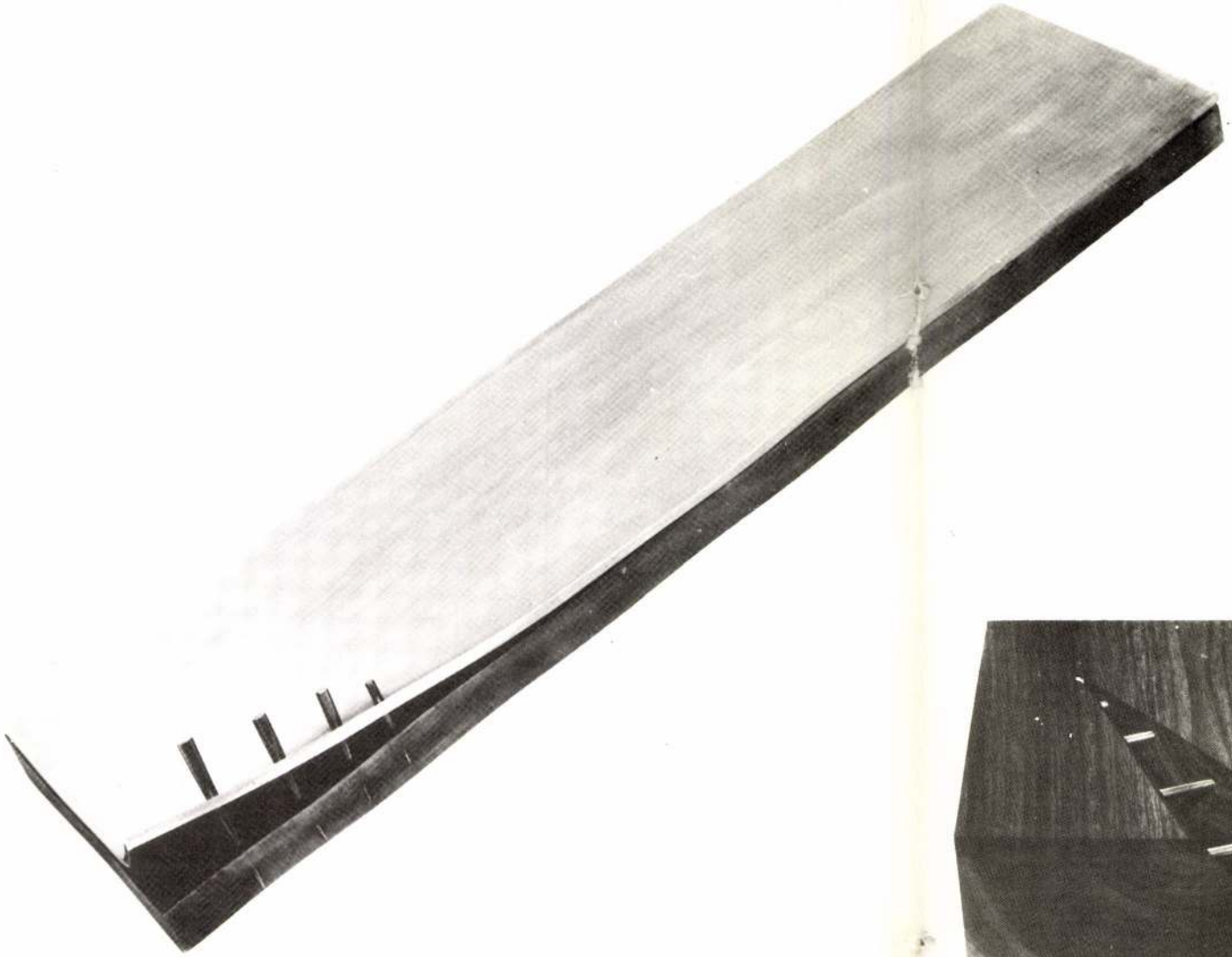

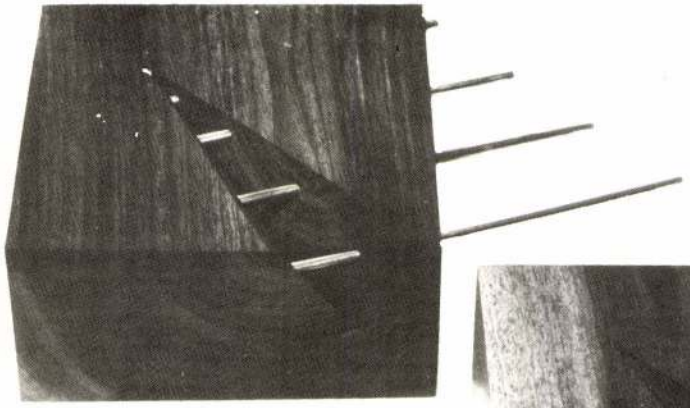

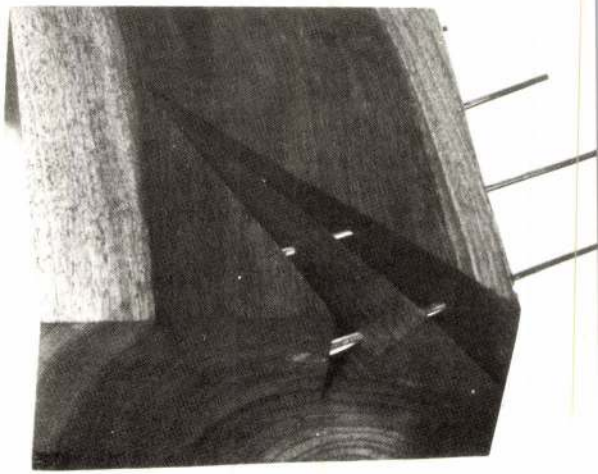

NAGY Gábor equiv.

KESZTHELYI VÁROSVÉDÔ EGYESÜLET
szeretettel meghívja
2002. március 1-én 17 órakor tartandó
összejövetelére
a BALATONI MÚZEUM- ba
Keszthely, Múzeum utca 2.

AZ AMAZON SZÁLLÓ KUTATÁSA,
HASZNOSÍTÁSA, PROGRAMTERVE
elôadó: Nagy Gábor építész

KESZTHELYI VÁROSVÉDÓ EGYESÜLET

HORVÁTH & LUKÁCS

GALÉRIA

9485 NAGYCENK KISCENKI U. 47.

MAGYARORSZÁG (UNGARN,HUNGARY)

TEL.:'36 99 360274, '36 99 532210

FAX.:'36 99 360281, '36 99 532211

EMAIL: GALERIA@SYNECO.HU

EMAIL:HORVATH@SYNECO.HU

HTTP://WWW.SYNECO.HU/GALERIA/HORVATH_LUKACS

MEGHÍVÓ

A Horváth & Lukács Galéria

szeretettel meghívja Önt, családját és barátait

NAGY GÁBOR

Munkácsy-díjas
festőművész
kiállításának megnyitójára

1998. október 09-én, 17 órakor.
Nagycenk, Kiscenki út 47.

A kiállítást megnyitja:

Dr. Hann Ferenc

Mûvészeti író

A kiállítás megtekinthető:
1998. október 19.-ig
Hétfő - Péntek: 8-17 óráig,
Szombat: 8-13 óráig, Vasárnap: zárva

Műemlékezések

Talán olvasóink többsége előtt nem ismeretlen a Műemléklap, az Országos Műemlékvédelmi Hivatal (OMvH), pontosabban azóta már Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (kissé kehes rövidítése szerint: KÖH) hivatalos lapja. Mint a legtöbb szakmai lapnak, ennek is van, könnyedebb része, itt jelentek meg 1998-tól Nagy Gábor szösszenetei Nem is tudom... címmel. Ezt adta ki most a Hungarovox Kiadó összegyűjtve. A cikkek színességük, könnyed hangvételük miatt olyannyira érdekesek, olvasmányosak, hogy nehéz a kötetet letenni. Kár is lenne, hiszen végigélhetjük az elmúlt három év műemlékes gyötrődéseit és győzelmeit, együtt kesereghetünk vagy örvendhetünk az átalakulásokon, legyen szó Ybl-palotáról, az OMvH sky-foteles előcsarnokáról, felügyelők begyepesedettségéről, Füzér váráról, tinnyei templomról, Ortutayról vagy Cselovszkiról. Ahogy az írója is mondja, apró kavicsok ezek. A műemlékesek rejtélyes világának kicsiny szilánkjai. Talán arra is jók, hogy a gyakran csak szimpla ellenségként aposztrofált „műemlékeseket" egy kicsit jobban megértsük, és tudjuk annak tekinteni, amik, vagyis partnernek az építészeti színvonalért folytatott mindennapos harcban, és mindenekelőtt embernek.

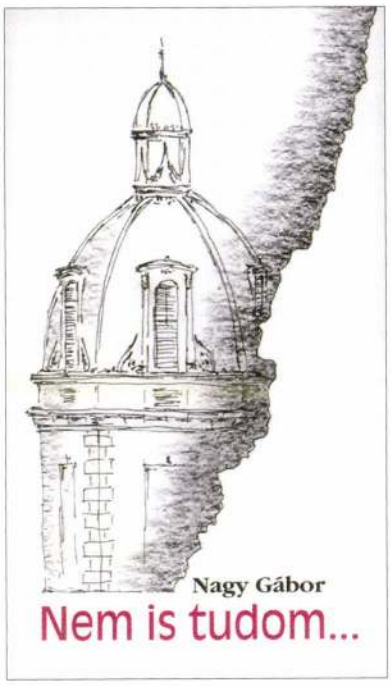

Mert nagyon is emberiek ezek a kis írások, és talán ezért is olyan jó olvasni őket.
Nem is tudom – a cím elég lüken hangzik, és bármennyire is más, mint a menzeli Hát nem tudom, vagy a Kristóf Attila-i Én nem tudom, ez a rovatcímként frappáns és figyelemfelkeltő cím kötetcímként túl általános, érdektelen. Nem is tudom... talán ezen még lehetett volna csiszolni.

Információ: Hungarovox Kiadó 1137 Budapest, Radnóti M. u. 11 Telefon/Fax: (1) 340-0859

VER - BAU

Certified by ISO 9002 Digart

Tel./fax:
(+36) 76/508-211
(+36) 76/416-658

Építőipari és Szolgáltató Kft. H-6000 Kecskemét, Garay u. 11.
Web site: www.verbau.hu
E-mail: verbau@axelero.hu

SZOLGÁLTATÁSI KÖREINK

- **Ipari létesítmények**
- **Lakó- és középületek kivitelezése**
- **Ipari padlók:** önterülő, kéregerősített és acélszál betonok, műgyanta padlók

REFERENCIÁINK

- **Zeuna Stärker / Jászárokszállás**
- **Knorr Bremse / Kecskemét**
- **Ganz Ansaldó / Tápiószele**
- **GE Hungary / Budapest**

Fővállalkozás • Építőipari tervezés • Kivitelezés

A hirdetést az EU PHARE programja támogatta

Arnóth Ádám
Építészmérnök, 1981-ben végzett a BME Építészmérnöki Karán. Műemlék-felügyelő, a KÖH műemlék-felügyelet vezetője, a műemléki tervtanács elnöke.

Csanády Pál
Építészmérnök. Korábban PhD-ösztöndíjas az építészkar Rajzi és Formaismereti Tanszékén. Az Alaprajz felelős szerkesztője, magántervező.

Dúll Andrea PhD
Pszichológus, a DKLTE-n végzett 1982-ben. Az ELTE Kísérleti Pszichológiai Intézetében dolgozik, 1990-ben doktorált, 1999-ben védte meg környezetpszichológiai PhD disszertációját, a BME-n is oktat környezetpszichológiát.

Dr. D. Müller Mária
Okleveles építőmérnök, korábban az Ipartervben tervező. Főiskolai docens a SZIE Ybl Miklós Műszaki Főiskolai Karán.

Fazekas Artur
1995-ben szerzett a Budapesti Műszaki Egyetemen építészmérnöki diplomát, azóta a Finta és Társai Építész Stúdiónál tervez. 2000-től a Budapesti Műszaki Egyetem Mesterképzés (DLA) nappali tagozatán hallgató.

Kapy Jenő
Ybl-díjas építész. A BME Építészmérnöki Karán végzett, a Mesteriskola III. ciklusának hallgatója. Az Ipartervben dolgozott, majd 1989-től a tervezést a Dóm Építészműteremben folytatta, és az Ybl főiskolán tervezést oktatott. 1991 óta itt posztgraduális tervezési képzést vezet. 1998-ban DLA fokozatot szerzett, azóta a ME mesterképzésén témavezető.

Mányi István
Ybl- és nívódíjas építész, vezető tervező. A BME Építészmérnöki Karán végzett 1967-ben. A Heves megyei Tanácsi Kivitelező Vállalat, tervező-csoportjában, majd 1970-95 között a Köztinél építész tervező, műteremvezető, stúdióvezető. Azóta a Mányi István Építész Stúdiót vezeti.

Osváth Gábor
1992-ben diplomázott a BME építészkarán. 1991-92 között az École d' Architecture de Strasbourg hallgatója. Két évig a Kocsis-Alföldi építésziroda tervezője, 1994-től saját műterme van Wesselényi-Garay Andorral, Gyár néven.

Turányi Gábor
DLA, Ybl-díjas építész, 1989 óta az Iparművészeti Főiskola docense, az Építész Tanszék vezetője, a Turányi és Simon építésziroda vezető tervezője.

Wesselényi-Garay Andor
Építészmérnök, városgazdálkodási szakmérnök. 1994-ben diplomázott a BME építészkarán, 1995–2001 között az Osváth Gáborral közös Gyár építészirodában tervez. Szakíró, művészettörténetet hallgat.

Következő számunkban:
Családi ház, építész: Répás Ferenc
valamint Dévényi Tamás, Pintér Tamás, Skardelli György, Tima Zoltán, Zsuffa Zsolt
Sándor-palota

alaprajz
Építészet – tervezés – konstrukciók
részletek – termékek

A BertelsmannSpringer Magyarország Kft.
Bertelsmann Szakkiadó Divízió folyóirata
2002. május–június

szerkesztőség:
1124 Budapest, Németvölgyi út 114.
Tel.: (36 1) 319-3006, Fax: (36 1) 319-3003

felelős szerkesztő: Csanády Pál
szerkesztő: Dobossy Edit
szakmai tanácsadók: Csajbók Csaba, Cságoly Ferenc, Garay Andor, Gáspár László, Roth János; Czigány Tamás (Győr), Lengyel István (Debrecen), Nagy Sándor (Eger), Patartics Zorán (Pécs), Ripszám János (Siófok)
olvasószerkesztő: Sólyom Beáta
szerkesztőségi munkatárs: Legoza Andrea
tervezőgrafikus: Horváth Janisz
rajzoló: Boór András
szerkesztőségvezető: Bethlenfalvy Gábor

felelős kiadó:
Ádám János
Megjelenik évente nyolc alkalommal
HU-ISSN 1417-6939

hirdetésfelvétel:
Berta Ágnes
Tel.: (36 1) 319-3006/114
Fax: (36 1) 319-3003

előfizetés, terjesztés:
Söregi Gabriella
Tel.: (36 1) 319-3006/103
Fax: (36 1) 319-3003

kiadja és terjeszti:
A BertelsmannSpringer Magyarország Kft.
Bertelsmann Szakkiadó Divízió
1124 Budapest, Németvölgyi út 114.
Tel.: (36 1) 319-3006
Fax: (36 1) 319-3003
e-mail: alaprajz@bertelsmann.hu

Egy példány ára: 616 forint
Előfizetési díj egy évre: 3948 Ft

A kiadó az érvényes kiadói és terjesztői törvényekben meghatározott módon kezeli a megkapott írásokat és ábrákat. A kiadónak jogában áll a cikkek átdolgozása és rövidítése. A kiadó és a szerkesztőség nem vállal felelősséget a felkéretlenül beérkezett anyagokért. A cikkek megnevezett szerzője felelős az írás tartalmáért. Honoráriumot csak szerzőknek fizetünk. A folyóirat és minden benne szereplő írás és kép szerzői jogi védelem alatt áll. A lap értékesítése a kiadó engedélye nélkül törvénybe ütközik, kivéve a törvény által engedélyezett eseteket.

nyomdai előkészítés:
Austral Bt.

nyomtatás, kötészet:
Manager Press Kft.

NAGY GÁBOR KESTŐ

Az Illárium Művészeti Galéria tisztelettel meghívja Önt és barátait

Nagy Gábor

festőművész

kiállításának megnyitójára

1998 március 26-án csütörtökön 18 órára.

A kiállítást megnyitja:

Barnás Ferenc

filozófus

A tárlat április 25-ig tekinthető meg

hétfőtől péntekig 10 és 18 óra

szombaton 10 és 14 óra között

NAGY Gábor

Time is dragging on

Under glass I

Drawings of Gábor György Nagy

Opening: József Készman, 13. march 2000 (Monday) 6 p.m

ERLIN GALLERY Budapest, 1092 Ráday u. 49. Phone: 216 52 80 Fax: 217 66 3120

Open till: 31 március 2000.,Monday - Friday: 10 a.m.- to 6 p.m. , Saturday, Sunday: closed

Anthon Berg
Anthon Berg
Lassuló idő
(Üveg alatt)
Nagy Gábor György rajzai
COINTREAU
COURVOISIER
Ballantine's
FINEST
SCOTCH WHISKY
Anthon Berg
DUBONNET
Megnyitó: Készman József, 2000 március 13. (hétfő) 18 óra
ERLIN GALÉRIA Budapest, 1092 Ráday u. 49. Tel.: 216 52 80 Fax: 217 66 31
Megtekinthető: 2000. március 31-ig, hétfőtől - péntekig: 10-18 óráig, szombat - vasárnap: zárva

NAGY GÁBOR
Festőművész

KIÁLLÍTÁSA
a Pfister Galériában
2001. november 14. - december 2.

megnyitó:
2001. november 14. 18.00h

A kiállítást megnyitja:
Szuromi Pál
művészeti író

PFISTER
GALÉRIA

Galériánk Csernus Tibor, Gyémánt László alkotásokat keres megvásárlásra.

1065 Bp., Révay u. 14., Tel.: 302-2390 • www.uj-gresham-kor.hu
Nyitva: h-p: 10.00h-19.00h, szo-v: 10.00h-14.00h

Nagy Gábor: Szárnyak

Fészek Galéria

Megnyitó: 2002 április 16-án, kedden 18 órakor

2002 május 10-ig, munkanapokon 14-19 óráig

Fészek Művészklub, Budapest VII.,

Kertész utca 36. tel.: 341•5527

A kiállítás támogatói: Nemzeti Kulturális Alapprogram, Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága

NAGY GÁBOR GYÖRGY

RÓMAI

csendéletek

Tájmetszetek

Nagy Gábor

A hetvenes évek második felében egy határozottan felismerhető karakterisztikus jelenség tapasztalható hazai festészetünkben. A téma önmagában megérne egy tanulmányt vagy akár monográfiát: „Kondor Béla művészi hagyatékának hatása a hetvenes évek piktúrájára". Karakterisztikusnak azért nevezem ezt a jelenséget, mert nem az epigonok elszaporodásáról van szó, nem formai utánérzésről és nem stílusátvételről. Olyan harmincas-negyvenes éveiben járó festők és grafikusok művészetében találjuk meg Kondor eszközeinek sokoldalú felhasználását, akik korosztályuk izmos tehetségű, jelentékeny képviselői. Művészi tevékenységük egyéni, önálló; összetartozásuk kizárólag az említett sajátosságon alapszik, ám világosan felismerhető. Egy külföldi talán éppen őket tartaná „sajátosan magyar" festőnek. Nem epigonizmus ez, nem is egy sosem létezett „Kondor-iskola", hanem egy egykor (a szó mindkét szótári értelmében) egyedülálló művész eredményeinek alkotó feldolgozása, az általa felvetett lehetőségeknek a legkülönbözőbb irányokba való tovább fejlesztése.

E művészek egyike a 32 éves, de már jelentős eredményeket elért, Munkácsy-díjas Nagy Gábor. Nem írhatom a neve mögé, hogy festő-, szobrász- vagy grafikusművész, hiszen mindhárom műfajban tevékenykedik, ugyanolyan komoly színvonalon. Ha a Képzőművészeti Főiskola által számára 1973-ban kiadott „jogosítványát" nézzük, papírforma szerint festő. Mestere Sarkantyú Simon festőművész volt. (1974 óta a Főiskola tanársegéde.) A Képző- és Iparművészek Szövetsége festőszakosztályának tagja. Ugyanakkor számos grafikai kiállításon vett részt rajzaival, többek között a Nürnbergben 1979-ben megrendezett Fiatal Művészek Rajzművészeti Biennáléján, a genti nemzetközi rajzkiállításon és a 80-as Velencei Biennálén is rajzokkal szerepelt. Számos kiállítási munkajutalma között a Szegedi Nyári Tárlat és a Miskolci Téli Tárlat grafikai díja szerepel (mindkettő 1977-ben). Kisplasztikáit nemcsak a Fiatal Képzőművészek Stúdiója éves kiállításain láthattuk, hanem bemutatta a '81 áprilisában a budapesti Csók Galériában rendezett egyéni tárlatán is, művészi tevékenysége teljes értékű termékeinek nyilvánítva azokat.

1

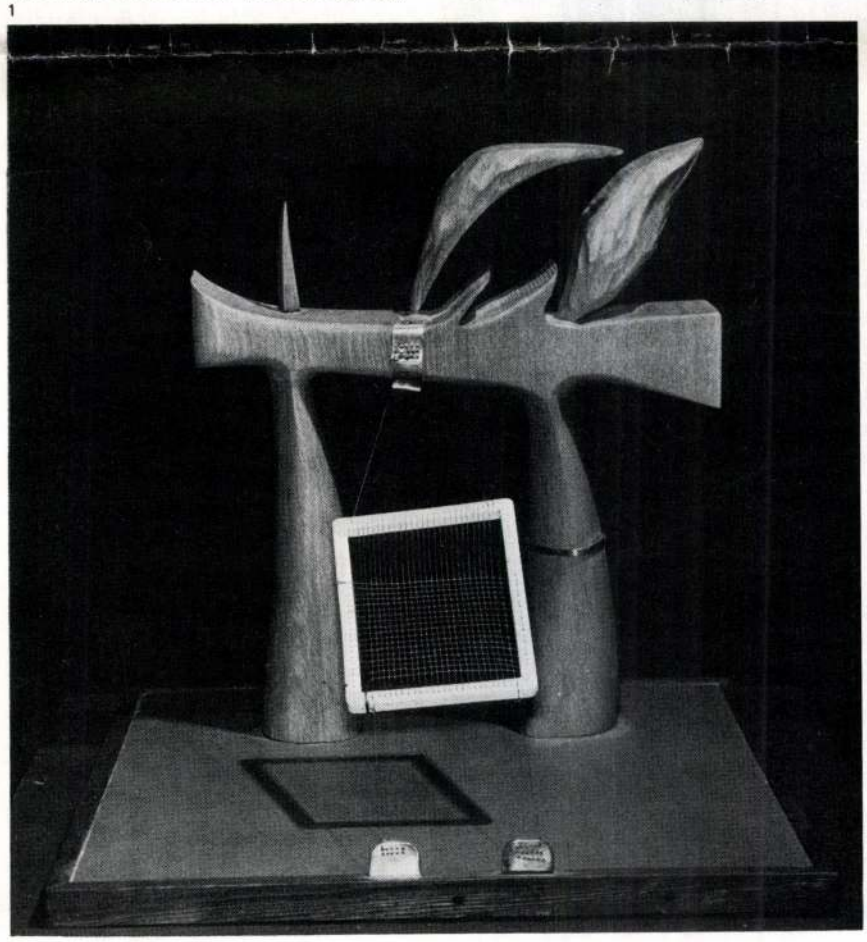

Ha vesszük a fáradságot – érdemes –, és alaposan tanulmányozzuk nagy Gábor művészi produktumait, számos meglepetésben részesülünk. A festmények, szobrok grafikák egymás közti és a mai magyar művészet kontextusában való vizsgálata már az első megtekintésre rádöbbenthet, hogy itt „valami nincs rendjén" – a vaskalapos gondolkodásmód szerint. A festmények ugyanis nem (egészen) festmények, a szobrok nem (egészen) szobrok, (a grafikák még talán valóban grafikák, hiszen a papír mindent kibír). „No, már megint a határeseteknél vagyunk" – sóhajt fel az edzett idegzetű olvasó, de téved! Nagy Gábor munkái az előbb elmondottak ellenére klasszikus képzőművészeti alkotások.

Akkor miért is mondok három mondaton belül ellent önmagamnak? Mert művészünk munkáiban is olyan dialektikus esztétikai ellentmondásokra találunk, amelyek a művészi gondolat szabadabb és szabatosabb kifejezését segítik, a művek művészi értékét növelik, egyben a nézőt gondolkodásra, alaposabb elmélyedésre késztetik. Lássuk tehát ezeket!

Festményeit alaposan megtekintve észrevesszük, hogy a képeken legalább három különböző, de egymással összhangban lévő, egymásnak felelő, egymást kiegészítő kompozíciós rend a megtekintés távolságának csökkentésével tárul fel egymás után, mint amikor egy több tárgylencséjű mikroszkópot egyre erősebb nagyításra állítunk. Az első, távolabbi pillantással a kép színfelépítését rögzítjük. A színek építkezése – ha egyelőre a mélyebb részletektől eltekintünk – a geometrikus és lírai absztrakció ötvözésén alapul. A színes foltok alakhalmaza, ha erősen kutatunk emlékezetünkben, Arpot vagy Mirót idézi. Megfestésük módját, a felületkezelést tekintve pedig Bálint Endre juthat eszünkbe. A színharmónia, a kolorit egyéni és tárgyiasított, az adott téma határozza meg. Példának vehetjük a *Halőr* és a *Tájmetszet* című festményeit. Az előbbin a színhangulat az adott téren belül többszörösen változó vízpartot idéz, az utóbbin a kápráztató nyári napsütéses

szimbólumot földről, népről, munkáról. Az oszlopon körbefutó, két sorban elhelyezett négy férfi- és négy nőalak a népmesék vizuális világából lépett ki: vadászó, állattartó, föld- és szőlőművelő őseink asszonyaikkal. Azok, akik több évszázada – ha nem régebben – megteremtették munkájukkal a magyar kereskedelem árucikkeit, a magyar marhát, gabonát, bort, s alapanyagokat adtak a virágzó céhes iparok messzi országokban is megbecsült termékeihez. Az oszlop záróköveiként körbefutó XVI. és XVIII. századi céhjelvények kereskedelmünk egy jelentős fejezetének lezárására utalnak. Az oszlopon a témához jól illeszkedve a kontúrozó, egyiptomi jellegű faragótechnika uralkodik. A művészet nyelvén ez az oszlop válasz volt az erőszakos iparosításra, a mezőgazdaság fejlesztésének hosszú évekig elbagatellizált gondjaira, de egyúttal tükrözi jelenünket is, az állattenyésztés és a növénytermesztés hihetetlen perspektíváira való rátalálás örömét. A kihűlő formák új tartalmakkal teltek meg, anélkül hogy közéjük sorakoztatta volna korunk tárgyi dokumentumait.

Hét esztendő múltával, 1979-ben keresték meg újra, és az MSZMP balatonföldvári üdülője számára egy 20 m²-es pillér díszítésére kérték fel. A pihenést, kikapcsolódást megörökítő relieftervekben nagy örömmel dolgozott. Az 1:1-es kartont is elkészítette, de az üdülőépítések korlátozására kiadott kormányrendelet miatt kivitelezése egyelőre késlekedik.

1980-ban Debrecenben, az Újkerti lakótelepen, a Lékai János téren felállították a még 1957-ben tervezett *Pásztor*-kútját. A tervezés idején a húsvéti bárányt melengető pásztor alakjában Sinka Istvánt akarta megformázni, de nem fogadták el. Milyen kóbor szeszélye a sorsnak, hogy a kutat 23 esztendő múltán állították csak fel, éppen Sinka irodalmi ébresztésének évében.

11

Az a Boda Gábor, aki kortársait megtanította architektonikusan gondolkodni, s akinek képzőművészetünkre gyakorolt hatása külön tanulmányt érdemelne, most a szonettek csöndjében él. Létét önmaga előtt írással igazolja. 1500 szonettjéből legalább egy válogatást szeretne kiadni. Azokban mondaná el tanúságképpen és figyelmeztető szónak, hogy a közösségi rend egyaránt igényli a teljes világképet és a nemzeti kultúrát. Népet és nemzetet csak a közösségi kultúra táplálhat és nevelhet, amelyet a művészeteknek együtt kell szolgálni az alkalmazott tudományokkal. A képzőművészet formanyelve pedig annál jobban szolgálja ezt a kultúrát, mennél tömörebb, mennél következetesebb és minél kevesebb idegen elemet tartalmaz.

Személyes sorsát illetően már nincsenek reményei. Bár – Sütő András szép szavaival – még melengeti ifjúsága „színehagyatlan fügevirágját", álmát egy köztéri szoborról, Attila, a hun király szobráról, akinek Tiszába temetett hármas koporsóját évszázadok óta kincsásók keresik, évtizedek óta régészek kutatják. Illő hát, hogy valahol ezen a tájon emléke legyen. Attila ércalakját Boda Gábor nem a Tiszába, hanem a Dunába állítaná, a Csepel-sziget csücskébe, nyeregben állva, amint kardjával körbe suhint. Az Attila-szobor álmát 1942-ben rajzban vajúdta világra, amikor Nyugat felől elszabadult a pokol.

1943-ban a Pro Arte et Libris Revue d'Art (Genève, 1943. május) azt írta Boda Gáborról, hogy a legkövetkezetesebb és legötletesebb alkotó a magyar szobrásznemzedékben, épületplasztikája pedig a legnagyobb elismerésre méltó. Közel negyven esztendő múltán fel kell tennünk a kérdést, hol és miért szakadt meg törekvése, miért nem teljesedett ki, miért uralkodik épületszobrászatunkban a középszerűség, mi végre dísztelenkednek középületeinken kicsinyes képzőművészeti alkotások?

Boda Gábor művészsorsában nem áll egyedül. Talán a Katona József-ek, Derkovits Gyulák sorsában osztozik. Olyanokéban, akik nemzedékek múltával támadnak fel. De szobrai a Közlekedési és Postaügyi Minisztérium épületén hamarosan kiszabadulnak az állványerdő mögül, és elég közel lesznek ahhoz, hogy rájuk találjon egy újabb nemzedék, amelyik képes lesz tovább vinni a lángot.

Kovács Gergelyné

Irodalomjegyzék

1 Magyar Élet, 1940. augusztus
2 Ünnep, 1943. április 1.
3 Magyar Kultúrszemle, 1942. január 15.
4 Magyar Élet, 1942. december
5 A Posta, Bp., 1940
6 Magyar Nemzet, 1940. október 23.; Pester Lloyd, 1940. szeptember 20.
7 Magyar stílus az iparművészetben, II., Bp., 1944.
8 Magyar Nemzet, 1940. november 15.
9 Magyar Élet, 1940. november
10 A Gellérthegyen, Bp., 1942.
11 Magyar stílus az iparművészetben, II., Bp., 1944.
12 Híd, 1940. október 4.
13 Nemzeti Újság, 1944. június 4.
14 Esti Kis Újság, 1943. május 18.

2

Alföldet. A nagy foltok kompozíciója a tárgyi valóságot mértaniasan feltördeli.

Ez a megfejtésmód a nézőt arra készteti, hogy közelebb lépve alaposan átnézze a képet, a részletekre is gondos figyelmet fordítva. Ebből a távolságból fedezzük fel a festmények rajzi kompozícióját. A rajzi felépítés egyértelműen realisztikus; a színes geometrikus foltok a tárgy, a perspektíva által meghatározott helyükre kerülnek, a képi grafika szerves részévé válnak. Nagy Gábor festményeinek tárgyi lényegét, tematikáját túlnyomórészt a rajz, a grafikus kompozíció hordozza; a színfelépítés mintegy előkészíti, bevezeti, a következő fázis pedig hangsúlyozva lezárja azt. A következő fázisban ugyanis a kép rajzi szépsége arra késztet, hogy még közelebb lépjünk, a részleteket tanulmányozandó. A grafika nézési tartományában egyre több részletszépséget fedezhetünk fel, amelyek szorosan kapcsolódnak formailag és tartalmilag a mű egészéhez, azt kiegészítve önálló művészi élményt is kínálnak. A példaként előbb említett két festménynél maradva: a színélmény befogadása után felfedezzük a figurákat, a helyzetet, amelyben vannak, megismerkedhetünk a rajzi jellemzés segítségével egyéniségükkel, személyiségükkel vagy a személyiség titokzatos hiányával. Majd még közelebb lépve észrevesszük a házacskákat, a növényeket, a virágokat, az állatokat. Részletesen végigpásztázva a képet, alaposan tudatunkba vésődik a helyszín, a szituáció, a kép konkrét tárgya. Miközben egyre részletesebben vizsgálódunk, élményeinket érzelmileg és gondolatilag is felülvezérlik a már átlépett nagyságrendek.

Némely munkáján a művész ezt a hármas struktúrát meg is sokszorozza azáltal,

1 Nagy Gábor: Halász, fa, 29x30x30 cm
2 Nagy Gábor: Halásztörténet, fa, 40,5x10x44 cm
(fotók Tahin)

3

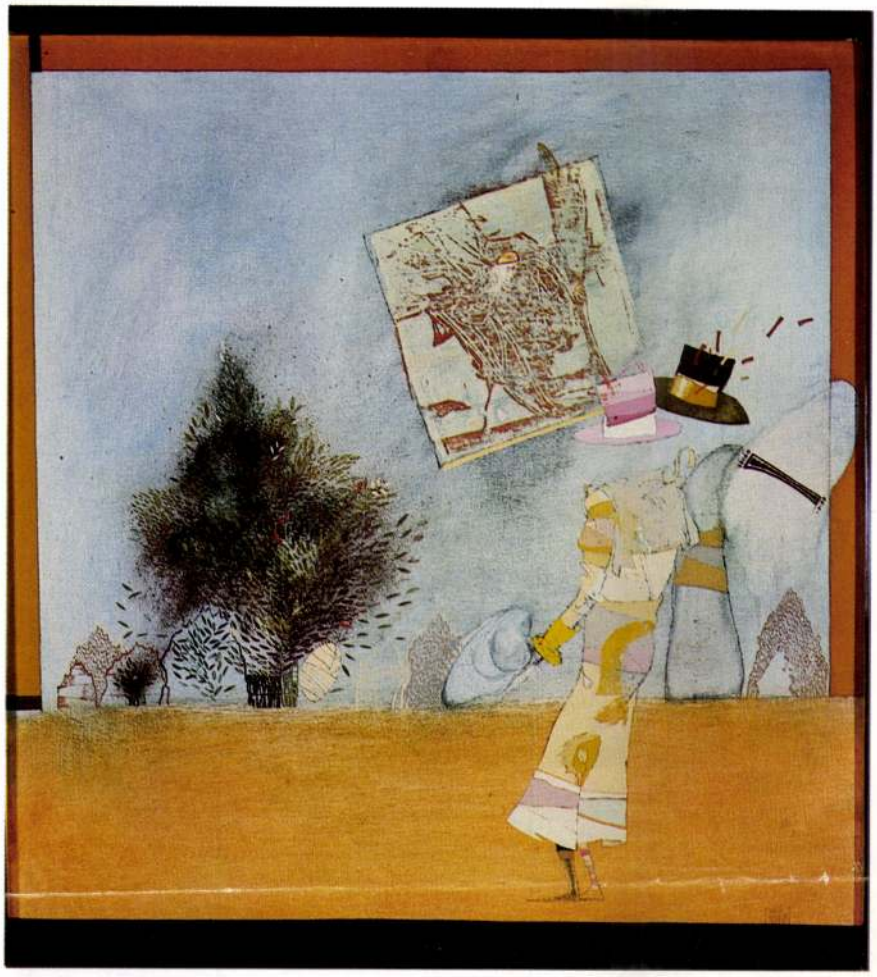

hogy több, önállóan is megálló kompozíciót szerkeszt egy képsíkba. Ez a szerkesztési eljárás többnyire akvarelljein fordul elő. (Jobb híján nevezem akvarellnek, mivel csak annyi technikai köze van e munkáknak a klasszikus vízfestményekhez, hogy a színes részek pigmentjének kötőanyaga nem zsíros jellegű.)

Valójában nem is lehet műfaji különbséget tenni Nagy Gábor akvarelljei és grafikái között, mert a hármas struktúráról elmondottak ezeken is felfedezhetők. Rajzainak is fontos eleme a foltkompozíció, döntő a kép rajzi felépítése, és ezeken is elmazsolázhatunk a részletszépségeken. A „döntő" műfaji különbség Nagy Gábor táblaképei és grafikái között a hordozó felületben, illetve a festék vegyi összetételében van.

Természetesen a rajzokon a rajzosság a lényeg. A rajzi részletek különösen a ceruzarajzain, illetve a ceruzával is rajzolt rajzain a festményekénél sokkal finomabbak, hiszen e papírlapokat kézbe is vehetjük, és kényelmesen, aprólékosan nézhetjük át. Ceruza- és tusrajzain egy olyan motívumot is találunk, amely más jellegű munkáiról hiányzik: a természeti környezet, a fűszálak, a vetés felidézésére azt a vonalkázási módszert alkalmazza, néhol egész nagy vonalkázott faktúrát hozva létre, amelyet először Bukta Imre popkoncept tárgyakhoz kapcsolódó rajzain láthattunk a mai magyar grafikában. Ez a fajta vonalkázás az építészeti tervrajzok régi grafikai fogása, s a gyermekrajzokon is általánosan előfordul. A füves terület ilyen ábrázolási módja annyira természetes, hogy a motívumkövetés szükségtelennek tűnik.

3 Nagy Gábor: Tájmetszet, olaj, farost lemez, 45x42 cm, 1977
4 Nagy Gábor: Tisza-gáti struktúrák, papír, vegyes technika, 75x56 cm, 1981
(fotók Tahin)

Nagy Gábor térben is úgy gondolkodik, mint síkban: a hármas tagozódást kisplasztikáin is megtalálhatjuk, természetesen a dimenziónak megfelelő módosítással. Az első, legtávolabbi lépcső a szobrocskáknál a nagy, befoglaló forma, a fő tömeg és a színhatás összképe. Közelebbről nézve vesszük tudomásul a plasztikai formákat, felületeket, majd egészen közelhajolva látjuk az apró felületi kidolgozásokat, a felhasznált különböző anyagok egymásba dolgozását, az illesztéseket; az anyagok saját természetes szépségét és felhasználásuk magától értetődő voltát.

Nagy Gábor két- és háromdimenziós munkái ugyanazon művészi gondolkodásmód termékei, feltételezik és kiegészítik egymást. Jó néhány motívum síkban és térben egyaránt előfordul (a művész ugyanazt a formai, kompozíciós megoldást, amelyet megrajzol, elkészíti testes anyagból is). E szobrok között van olyan, amelynek létjogosultságát a motívumkeresés, a síkba való visszaforgathatóság legoptimálisabb nézetének megtalálása indokolja: háromdimenziós tanulmány a kétdimenziós műhöz. Ilyen „grafikai makett", véleményem szerint, a *Halász* című kisplasztika, bár a rajzokon csak egyes részletmotívumait találtam meg. Teljes értékű, önálló, sui generis kisplasztikáknak azokat tartom, amelyek más formában, más anyagból nem is jöhetnek létre. Több olyan szobrot készített Nagy Gábor, amelyek a régi falusi kézművesmesterek szerszámainak formáiból önállósultak sajátos plasztikává. E szobrocskák faanyagának kidolgozása olyan, mint a célszerűen faragott és funkcionálisan kopott régi, sokat használt szerszámok fája; olyan természetes, magától értetődő plasztika, mint a hullám csiszolta kavicsoké.

Nagy Gábor művészi gondolkodását, munkáinak mondanivalóját, tematikáját alapvetően meghatározza, befolyásolja az Alföld világa, a Tisza mente. Alapító tagja és rendszeres résztvevője a Csongrádi Művésztelepnek, az évek során hosszú időket töltött el a művésztelepnek otthont adó városszéli, Tisza-parti villában. Egyébként is emberközpontú, a szép és nehéz munkát tisztelő szemléletét megerősítette és konkrét irányba fordította, hogy megismerte az ott dolgozó, ott élő embereket, munkájukat, egyéniségüket, életvitelüket. Megismerte pedig nem az urbánus fővárosi entellektüel nosztalgiájával, hanem köztük élve, életük jó és rossz oldalairól is értesülve. Képei éppen ezért mentesek mindenféle állelkesültségtől. A mai ember gondolatát, véleményét tolmácsolják; tisztelgését az egykoriak előtt, értékén megbecsülve a vidéki élet mostani szépségét és nehézségét.

Sok munkájának címe is konkrétan a Tiszára utal: a már említett *Halász, Halőr* mellett visszatérő fogalom a Tisza-gát. A *Tisza-gáti történet, Tisza-gáti struktúrák, Tisza-gáti portré* című munkái címükben is a konkrét témára utalnak, de az elvontabb című *Tájmetszet* és az *Idézet II.* is egyértelműen alföldi ábrázolás. Nagy Gábornak ezek az Alföld, a Tisza-part tájaival, életével foglalkozó munkái megmutatják, hogy a tájegységhez szorosan

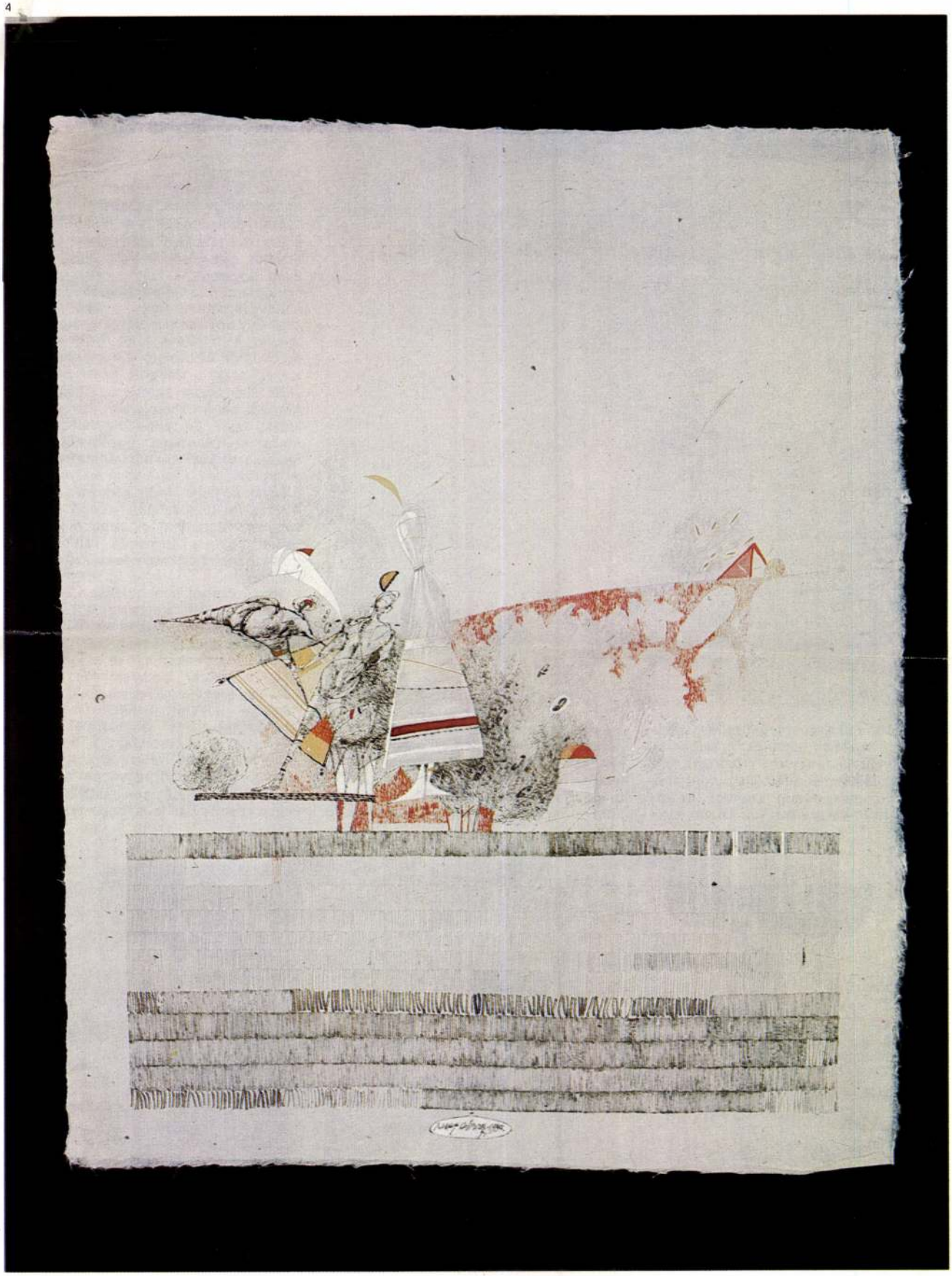

5

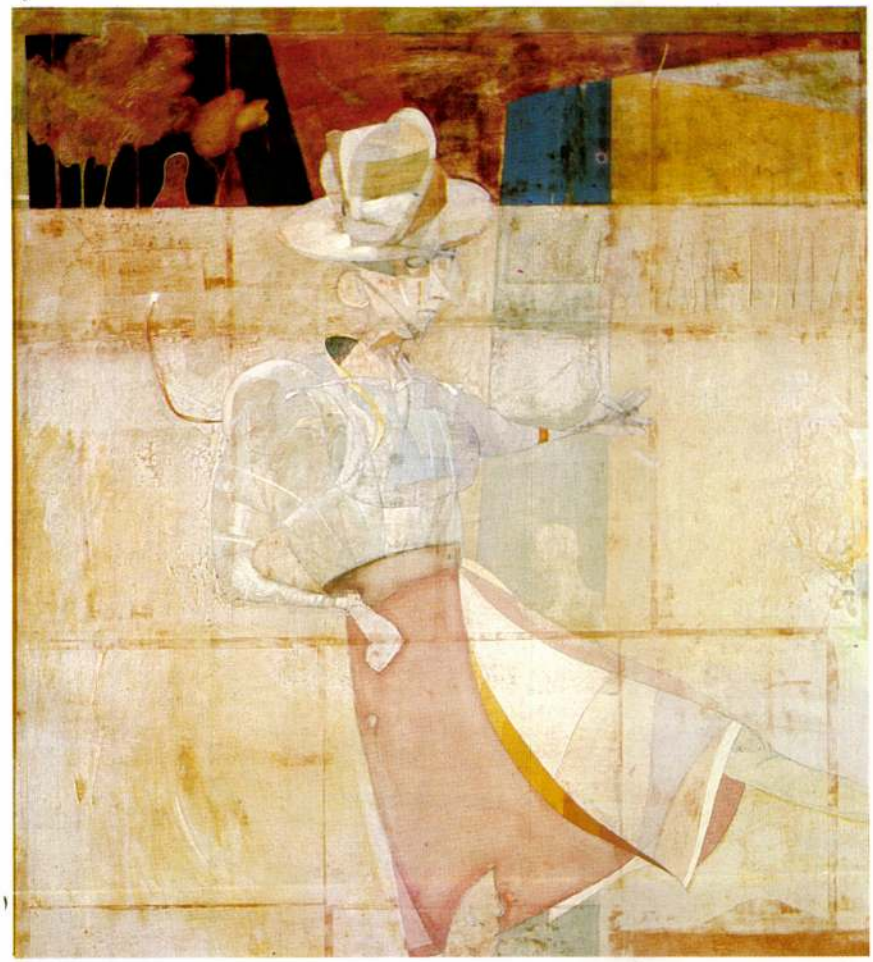

kapcsolódó művészet megközelítési módjai milyen sokfélék lehetnek. A szigorúban naturalisztikus vásárhelyi felfogás mellett megtaláljuk már a festőileg oldottabb, szimbólumrendszerében azonban keményebb Alföld-ábrázolást Kéri László festményein, az elvont, esztétizáló festőiségből induló, annak eszközeit a helyszínek mesélt élmények valós láttatására alakító festésmódot Kollár György képein. A kört tovább szélesíti a már említett Bukta Imre, aki szintén a Csongrádi Művésztelep tagja, néhol egész popos megoldásaival. Nagy Gábor szemléleti hozzáállása az alföldi tematikához elsősorban intellektuális jellegű, a formai megoldások pedig ebből következnek. Vizsgáljuk meg például a *Tájmetszet* című festményt, a már említett komponálásmód és a tematika szempontjából.

A legnagyobb formák és foltok rendje szinte naturalisztikus. A napsütötte Alföld színei, az alacsony láthatár, a horizont vonala fölé jócskán felmagasodó növénycsoport és figura szinte az alföldi festészet klasszikus szabályai szerint készült. Ám a látvány már első megközelítésben sem ilyen egyszerű, a festő „csavart egyet" rajta. Ha gondosan a széléig megnézzük a képet, láthatjuk, hogy a kék „égbolt" csak úgy oda van támasztva a sárgásbarna talajra, a horizont fölé nyúló növényi motívumok és tájelemek e kulissza rajzolt részei, csak a Helfgott bácsi paravánja előtt álló figura valóságos. Valóságos? Két, sőt három kalapja van, három kiterjedésű teste, de nincs feje. Nincs feje – nincs személyisége. Egyébként lenne, hiszen a ruha színe, a mozdulata hatásosan jellemezné, de a fej hiánya a személyiség hiányát sugallja. Még közelebb lépve a képhez, a kulisszaégen lebegő rejtélyes négyzet világosíthat fel: az abból le-vissza tekintő figura a kép kulcsa. Tán a művész maga, aki díszletté váló és eltűnő emlékeit szemléli.

Kép a képben a megoldása a *Tisza-gáti struktúrák* című rajzsorozat egyik darabjának. E lapon is a beféglalt, másodlagos kép a kompozíció lényege, az irreális tér ott fordul naturalisztikus valóságba.

A *Tájmetszet* perspektivikus megoldásának ellentéte az *Idézet II.* Az egészen magasra helyezett láthatár (művészünk lehetőséget hagy a nézőnek kétféle variációra, a másodikban a horizont a papír felső széle fölött van), a motívumoknak a lap felső negyedén való sűrűsödése nagyon erős perspektivikus érzést kelt, s az előtérben levő három tárgy jelen-

6

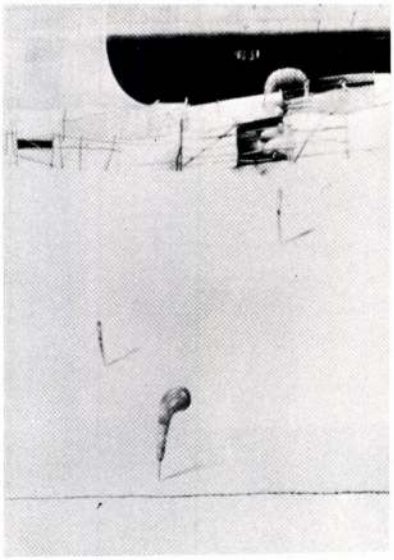

7

8

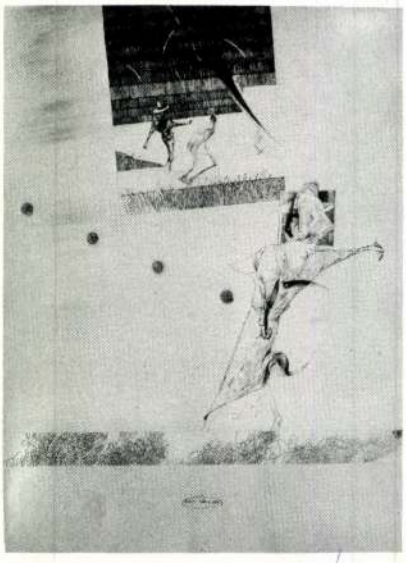

téségét hatásosan fokozza; a szíjgyártó nagyapa kéziszerszámai növekednek szinte emlékszerűvé. A valós és irreális térképzés e kompozíción is feloldhatatlanul keveredik. Távolról szemlélve az erősen húzó perspektíva tűnik először a szemünkbe. Közelebbről mezőt vélünk látni a karám kerítéseivel, majd a lapot kézbe véve az egész kompozíció átfordul, a két varrótű és az ár válik a főszereplővé a jelentéktelenné zsugorodott kulissza előtt.

A Tisza-gáti sorozat *festményein* ez a kettős térélmény nem érezhető ennyire erőteljesen. E képeken alkotójuk számára is a valós tájélmény közvetítése a fontos, a természeti környezet szépségével, a Tisza-parti növényvilág szinte naturalisztikus megjelenítésével.

Nagy Gábor képein az ember, a tevékeny, dolgozó vagy gondolkodó ember jelenlétét akkor is érezzük, ha éppen nincs a képen *Idézet*, tevékeny, cselekvő voltát pedig akkor is, ha szemlélődik *(Emberportré)*. Ezek az emberfigurák, portrék tudatosítják legerősebben a nézőben a festő jó rajztudását, éles megfigyelőképességét, jellemábrázolási készségét. Festményei, rajzai, szobrai tanúsítják alapos szakmai felkészültségét, műves igényességét. Nem tesz rangbeli különbséget a kivitelezés technikái között; nyilvánosság elé csak azt a munkáját bocsátja, amely önálló művi igénnyel készült s valóban befejezettnek tekinthető.

Én sem akarom rangsorolni a különböző eljárással készített műveket, hiszen minden esetben az adott egyedi alkotást kell megvizsgálni, eldönteni, hogy valóban műalkotás-e – a műfaj kérdése harmadlagos és jelentéktelen. Fordítva viszont nem így van: egy-egy műfaj vagy technika művészettörténeti fejlődését nagyon meggyorsíthatja, a művészetek egészében elfoglalt helyzetét erősítheti egy jelentős alkotó tevékenysége. (Gondoljunk például a rézkarcművészetben Piranesi vagy Callot szerepére.)

A XX. századi magyar művészetben nem sok becsülete volt – napjainkban sincs, némi bátortalan kísérlettől eltekintve (a galériabeli Rajzkiállítás) – az egyedi grafikának, szorosabban véve a rajznak. Az 1964-es *Mai magyar rajzművészet* című albumban is túlnyomó többségben sokszorosított grafikák reprodukcióit találjuk. Kiállításokon is alig (bár most már gyakrabban) mutatják be rajzaikat a művészek. Az igényes gyűjtők is csak mostanában kezdik újra felfedezni. A Nagy Gábor korosztályához tartozó festők, grafikusok, sőt szobrászok között sokan készítenek rajzokat autonóm műalkotás igényével (Szentgyörgyi József, Kovács Péter, Mészáros Géza, Dienes Gábor, Farkas Ádám stb.). Nagy Gábor rajzai is – előre remélve-sejtve művészi fejlődésének majdani kiteljesedését – segíthetik, hogy hazai rajzművészetünk újból megkapja megillető rangját. Ezért tartom jelentősnek Nagy Gábor grafikai tevékenységét.

Pogány Gábor

9

5 Nagy Gábor: Halőr, olaj, 99x89 cm, 1981
6 Nagy Gábor: Idézet II, papír, ceruza, 48,5x33 cm, 1980
7 Nagy Gábor: Emlékportré, papír, ceruza, 32x24 cm, 1981
8 Nagy Gábor: Tisza-gáti struktúrák, papír, vegyes technika, 54x41 cm, 1980
9 Nagy Gábor: Emlékműkészítő, fa, 29x18,5 cm, vegyes technika, 1981
(fotók Tahin)

Hódolat az Alapoknak

Meditáció Trombitás Tamás grafikái fölött

Talán érdektelen adaléknak tűnik, mégis elmondom: Trombitás Tamással nem mint festővel találkoztam először, hanem mint néprajzi tárgyak gyűjtőjével. Archaikus zamatú darabjainak sajátos művészi értékeit kivételes felkészültséggel és átérzéssel tudta tolmácsolni az avatatlanok számára.

Trombitás Tamás saját művészi világára mégsem ez az indíttatás, hanem elsősorban főiskolai mesterének, Z. Gács Györgynek a jótékony hatása vált mértékadóvá. Legalábbis kezdetben, a főiskolai évek alatt, amikor is feleségével, Ignácz Annával együtt a mester kedvencei közé számíthatta magát. Később ez a „zégácsi" világ, amelyben a játékossággal és a virtuozitással jól megfért még a vérbő vásári komédiázás is, fokozatosan letisztult, amiben viszont másik, nem kevésbé szeretett mesterének, Blaski Jánosnak lehetett döntő szerepe. Alaposan végiggondolt, egymásra épülő minimal-programok érlelték azután azt a festői nyelvezetet, amelyen – mintegy háromévnyi békéscsabai elvonultság után – a fővárosi művészeti életbe nemrég visszacsöppent Trombitás Tamás ma szól hozzánk.

Ez a nyelvezet, ha mai állapotában vizsgáljuk, már bátran tűri a nyelvhasonlítást akár a nemzetközi avantgarde-on belül a kortárs – talán leginkább a holland és a nyugatnémet – minimal art törekvésekkel, akár ugyanennek a vonulatnak hazai legrangosabb teljesítményeivel. Hogyne tűrné, hiszen önálló idióma a nagy nyelvcsaládon belül, nincs kitől-mitől féltenie immár az önállóságát. A beszélő legfőbb jellemzője pedig, szemben kortársainak nagy részével, kivételes fogékonysága az alapvető filozófiai kérdések iránt. Ha ezek után bárki azt gondolná, hogy Trombitás Tamás elvont filozófiai tételek izzadságszagú illusztrációit kínálja nekünk lapjain, az nagyot tévedne. Bár lénye legmélyén Trombitás Tamás kétségkívül filozófus, ám amikor anyaghoz nyúl, professzorból egyszeriben mágussá lelkesül át, és *alla prima*, ösztönből alkot.

Hogy „pictor doctus"-szal állunk szemben, ezt a benyomásunkat mindenekelőtt az a szembetűnő tény táplálhatja, hogy Trombitás Tamás szuverén ura mestersége technikai fortélyainak. Legrangosabb hazai művész kortársai sem restellik időről időre felkérni, hogy szitanyomatokat készítsen műveikről, annyira közismerten precízen dolgozik. Ha viszont grafikai lapjainak felszín alatti világát is hajlandók vagyunk megvallatni, kellő elmélyedés után készséggel tárulkozik fel egy olyan mondanivalóréteg, amely már bizvást nevezhető filozófiai töltöttségűnek. Különösen érvényes ez a megállapítás legutóbbi szitasorozatára, amely lenyűgözően érdekes – és tegyük mindjárt hozzá: kortársi megoldásokra utaló minden látszatrímelései ellenére szuverénül egyéni – kísérlet arra, hogy a létezés legegyetemesebb mozdulásait *in vitro* megidézze, egy profán Teremtő vakon magabiztos gesztusával. „Vakon" – ismételjük, mert inkább elszánt hit és érett mesterségbeli tudás, mintsem közvetlen érzéki benyomások vagy az okozati összefüggések mentén tapogatódzó ráció által vezéreltetik.

Miféle minimal-mozdulásai a csupa nagybetűs ÉLET-nek azok, amelyeket Trombitás Tamás érzékelhetővé-átélhetővé tesz számunkra műveivel? És miképpen is folyik hát le ez a varázslat? Akadémiai közhely, bár újabban aránylag kevés szó esik róla, hogy a reneszánsz óta abszolút érvényű műalkotáskeretnek számító négyszög alakzatban egyidejűleg csak az egyik átló lehet „igaz". A keret széleivel párhuzamos vonalakra-tendenciákra ez a megkötés nem érvényes, de az átlóra, a vízszintes-függőleges alapraszterhez képest amúgy is renitens, felforgató elemre annál szigorúbban. Minthogy pedig ez a komponense a képi mondanivalónak *per definitionem* mozgáshordozó, ebből egyenesen következik, hogy egy klasszikus értelemben vett (azaz reneszánsz indíttatású) képkeretben a két átló egyidejű megjelenítése óhatatlanul felidézi az állapot-*vagy*-folyamat, más megfogalmazásban a lét-*vagy*-levés minden ÉLET-re alapvetően jellemző dilemmáját.

Eddig a közhely. Hogy belőle mégis megrendítő, magával ragadó, katarzist hozó mű kerekedhetett – nos, ehhez volt szükség a varázslatra. Trombitás Tamásnak sikerült olyan alakzatot varázsolnia a síklapra, amely alkalmasan megválasztott befoglaló formája, valamint megfelelő arányú belső tagoltsága folytán mindenkor kész az éppen adott környezeti feltételek szerint manifesztálni elvileg egyenértékű vonal-, sík-, illetve téri értékeit. Így történhetik meg, hogy ugyanaz a sziluett, amelyik az imént – belső tagoló elemeinek módszeres visszasorvasztása révén – a folyamatosság emblémájának tűnt, a következő lapon már rendíthetetlen állapotszerűség sugallójaként áll előttünk. Hogy a varázslat csak kellő számú lapból összeálló szekvencia formájában válhat meggyőző erejűvé, az a fentiek ismeretében aligha szorul külön bizonyításra. Sokkal kevésbé magától értetődő, sőt kifejezetten figyelemre méltó mozzanat viszont, hogy Trombitás Tamástól teljesen

1

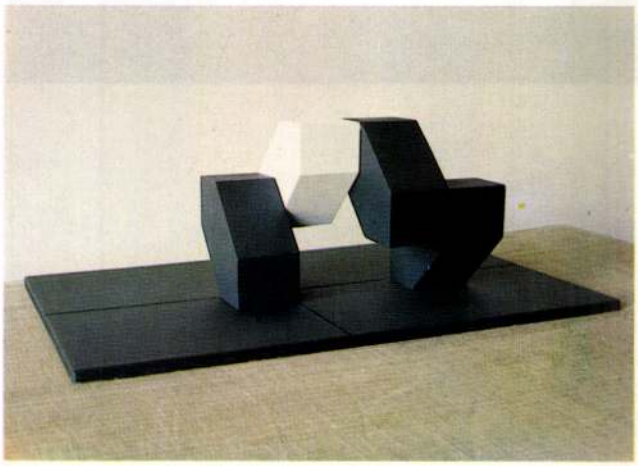

2

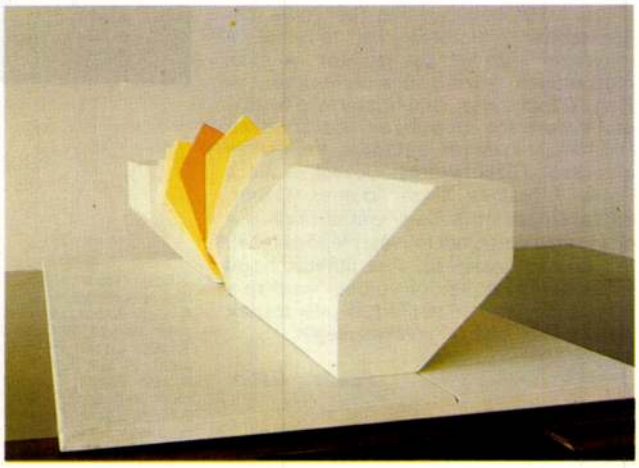

Kiállítási kalauz

Nagy Gábor kiállítása a Csók Galériában

Nincs egy évtizede, hogy Nagy Gábor friss, egyéni hangulatú képeivel magára vonta a művészszakma, s talán a közönség érdeklődését is. Munkái örömet szereztek üde természetességükkel, ahogy bennük a finom ceruzarajz a színek érzékeny foltjaival megjelent —, mert grafikának és festészetnek ilyen együtthangzása szokatlanul, s mégis meggyőzően hatott művészetünk akkori összképében.

Műveinek harmóniája ragad meg ma is, Csók-galériabeli kiállításán. Ennek jelentős alkotórésze az a műgond is, amellyel tárgyait előadja.

Az artisztikus anyagkezelés, a rá oly jellemző áttetsző színekkel és rajzi jellegzetességekkel együtt, a kifejezési lehetőségek közt is sajátos teret nyit. Alkalmas egészen finom utalásokra, a térben és időben távol eső emlék és fantáziaképek kapcsolódásának megteremtésére. Így néha több kép is nyílik egymásból, folytatva a belső színtereket, mutatva egyben azt is, hogy a képek mintegy idézőjelben értendők, nem konkrét cselekvések ábrázolásai.

Nehéz lenne meghatározni egy-egy kép jelentéstartalmát, mivel éppen a dolgok többértelműségét, több rétegű voltát próbálja követni a művész. A figurák és a tárgyi utalások is álomszerűen töredékesek, tünékenyek. A konkrét és a bizonytalan, a valóságos és a lehetséges is jelképszerűen van jelen a képen, melynek hatása így egyszerre vonzó és groteszk. Emberalakjai egy sajátos, enervált harlekin-típust képviselnek, vagy éppen arc nélküliek, azaz létüket csupán a ruhák, s a kalapok jellegzetességei helyettesítik. Típusokat, vágyakat, illúziókat idéznek szelíd iróniával.

A képről alkotott szokásos elképzelésünket a festészeti és grafikai hatások ilyetén együttese első pillanatban megzavarja kissé, de végül is jólesően bővíti ki azt. E sokáig mesterségesen szétválasztott műfajok újraegyesítésében áll Nagy Gábor egyéni stílusa, éppezért jellemzői is a két műfaj bizonyos aktuális felvetéseiből adódnak. Rajzai erényei a Kondor Bélán nevelkedett fiatal grafika élvonalához kapcsolják (melyben ugyancsak közkeletű a montázstechnikának egymás mellé rendelő módszere); színérzékenysége, felületkezelése leginkább Bálint Endrét juttatja eszünkbe.

Nagy Gábor látásmódja azonban mégis egyéni, mint ahogy élményvilága is, ahonnan emlékképeit hozza.

Méretei általában kicsinyek. Mintha csakis az epizódokban felbukkanó mélység, a kevéssel való sokatmondás vonzaná alkotójukat. (Innen a jegyzetforma, s az anyagok, eszközök kultusza is, mely tulajdonképpen az eszköztelenség benyomását hivatott kelteni, s végül az ún. artisztikum felé tereli a művészi szándékot.) De belejátszhat ebbe valami lappangó félelem is. Félelem az irodalmiságtól, a túlzott egyértelműségtől, vagy egy esetleges nagyobb vállalkozás kudarcától.

Talán több, újabb élményanyag, vagy kevésbé belterjes vállalkozás adhatna a képeknek valamivel általánosabban átélhető érzelmi töltést, anélkül azonban, hogy lírai karakterének feladásától kellene tartania.

Az említett hiányérzet ugyanis gyakran már az érzelmi azonosulás lehetetlenségéből adódik. Mert a legkisebb utalásokig, a legárnyaltabb részletfinomságokig, összefüggésekig a néző sohasem tudja követni a művészt. Egy határozott fogódzó, cél vagy kiindulás feltétlenül szükséges a befogadáshoz, nélküle a mégoly kulturált előadású kép is feloldódik valami általános kellemesség, szelíden talányos artisztikum langyosságában. S ennek veszélye érződik a mostani bemutatkozáson, a rokonszenves megjelenés és szándék ellenére is.

Horváth Teréz

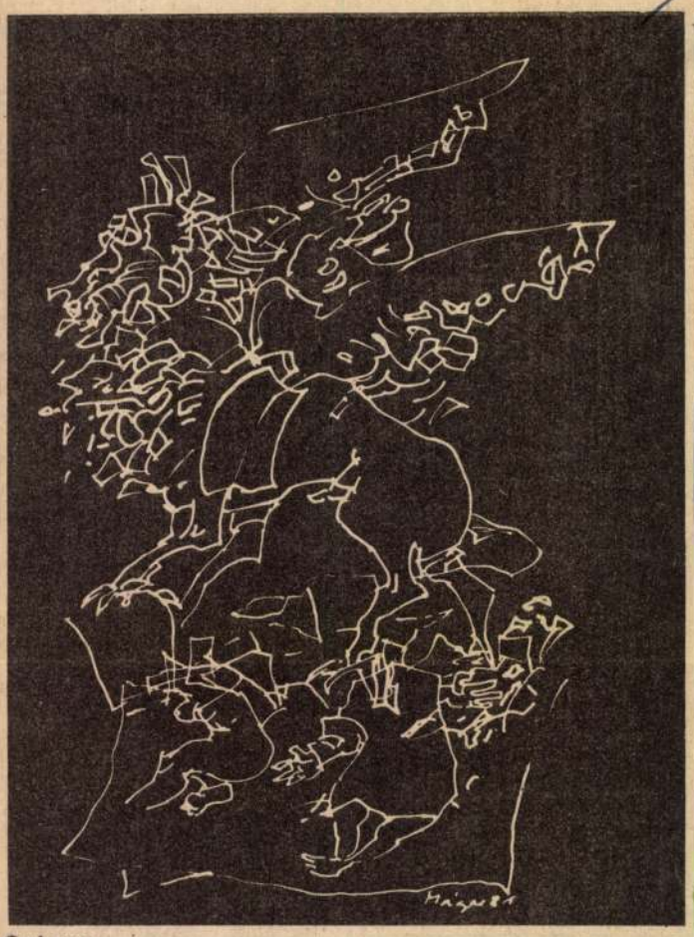

Cerberus

Comédia humana: Máger Ágnes Dante-parafrázisai

Máger Ágnes nemcsak Miskolcon, hanem már másutt is számos alkalommal aratott sikert rangos festményeivel és grafikáival.

Eddigi kiállításai, éppúgy, mint a mai, azt bizonyították, hogy Máger Ágnesnek van művészi mondanivalója. Közölni akar, mégpedig gondolatgazdag tartalmakat. Nem elégszik meg csupán a forma belső törvényeinek, a vizuális jelrendszerek sajátosságainak kutatásával, afféle művészi experimentumokkal. Kompozíciókat fest, önmagában megálló, belső elvtől meghatározott műveket akar létrehozni, amelynek elrendezője az eszmei-tartalmi mondandó. Talán ezért is nyúl gyakran irodalmi műhöz és rögzíti képben az irodalmi mű okozta élményt. Ám nem pusztán vagy elsősorban illusztrálni akar — az irodalmi műalkotás inkább csak az indítékot adja, hogy asszociációs sorokon keresztül saját véleményét fogalmazza meg az életről, dolgokról, az emberi viszonylatokról.

Célja egyértelmű és világos; művei önmagukban beszélnek. Ám e mostani kiállítása alkalmával szavakban is megfogalmazta szándékát; „Újra elolvastam Dante Komédiáját. Az olvasmány pontosított bennem gondolatokat, melyek naponta foglalkoztatnak. Az így létrejött képeim kis része felidézni szándékszik Dante világát, nagyobb része a mai embert és korát próbálja „megidézni".

Merész vállalkozás Dante szellemét idézni — Botticellitől kezdve Salvador Daliig hányan próbálkoztak vele, s hogy csak egy magyar festőt említsek: a lidérces, tragikus és álomlebegő Gulácsy Lajost. Mi vonzza annyira a képzőművészeket Dantéhoz? Talán az iszonyú vállalkozása, a modern ember legnagyobb kísérlete: az univerzum tökéletes művészi újrateremtése, a világ és rendszeralkotás, a matematikai tökély és az izzó szenvedély páratlan találkozása, az ítéletmondás bátorsága és felelőssége. A nagy átmeneti ember, aki még magában hordja a középkor hatalmas eszmerendszerét, az isteni világ tökéletességébe vetett hitet, a skolasztika katedrálisként épülő filozófiáját — ugyanakkor az egyén szuverenitását vállalva pokolra-száll, hogy ítéljen saját kora és az emberi nem gyarlósága fölött. Egyszerre interiorizálja a poklot és a paradicsomot, az európai emberiség nembeli lényegének pólusát. A nagy dantei vízión elmélkedve, az ő univerzumát és lélekbugyrait követve a ma embere is szükségképp eljut a létezés nagy talányához és az emberi egzisztencia örök kérdéseihez.

Máger Ágnes értő szemmel figyel Dantéra és nem különös jelenetekben idézi szellemét, hanem Dante műveiből indulva képekben, színekben, formákban gondolkodik a ma emberéről, emberi viszonyairól.

A most kiállított sorozat szándéka azonban nem csupán az isteni és emberi színjáték idézése — hanem egyúttal Máger Ágnes ars poeticájának vizuális megfogalmazása is. Annak az ars poeticának, amit szavakban a következőképp foglal össze: „A műalkotás egyértelműen szóljon a nézőhöz, eszközeiben lehet gazdag és sokrétű, felhasználhatja a régmúlt és a jelenkor művészeti eredményeit, de ne misztifikáljon, ne csak sejtesse, hanem mondja is ki — a műfajok határait tiszteletben tartva —, amit közölni akar. Hiszek a művészetek folytonosságában és abban, hogy a közlési készség nem apadhat el."

Egyértelmű, világos szándék, s az itt kiállított művek bizonyítják, hogy ennek az ars poetikának van művészi fedezete. Nehéz, felelősségteljes programot tűzött maga elé Máger Ágnes. Kívánom, hogy legyen ereje az út vállalásához és bontsa ki a benne és tehetségében rejlő nagy lehetőségeket.

Németh Lajos

1981 MÁJ. 15
NÉPSZAVA
MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-148, 340-126

ak

Az Elnöki Tanács elnöke szólt arról is, hogy az ilyen, országosan is kiemelkedő, megkülönböztetetten elismert és számon tartott eredmény természetesen magán viseli az egyéni képességet, készséget, a kivételes elhivatottságot, törekvést és szorgalmat. Ugyanakkor ékesen példázza a tágabb és szűkebb közösség, a *társadalom, a család, a szülői ház gondoskodását, odaadását, fáradhatatlan segítségét és önzetlen támogatását is.*

Díszdoktoravató ünnepi tanácsülést rendeztek csütörtökön a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen is, ahol életének 80. évében az egyetem Honoris causa doktorainak sorába fogadták *dr. Barta János* nyugalmazott egyetemi tanárt, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagját, az egyetem volt rektorát.

Közélet

Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke, Lázár György, a Minisztertanács elnöke, és Apró Antal, az országgyűlés elnöke búcsúlátogatáson fogadta Mohammad Abdullah Abbas Abu al-Hassant, a Kuvaiti Állam rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki végleg elutazott Budapestről.

Méhes Lajos ipari miniszter csütörtökön fogadta Milan Kubát, csehszlovák elektrotechnikai ipari minisztert, aki a számítástechnikai kormányközi bizottság XXII. ülése alkalmából tartózkodik hazánkban. Áttekintették a két ország közötti elektrotechnikai és elektronikai együttműködés aktuális kérdéseit, és meghatározták a soron következő feladatokat.

Dr. Schultheisz Emil egészségügyi miniszter, aki delegáció élén részt vett és felszólalt az Egészségügyi Világszervezet idei közgyűlésén, hazaérkezett Genfből. A magyar küldöttség vezetését dr. Medve László egészségügyi államtitkár vette át. A május 28-ig tartó tanácskozás programjában több nagy jelentőségű téma szerepel.

Szarka Károly külügyminiszter-helyettes és Auguste Geiser, a Svájci Államszövetség rendkívüli és meghatalmazott nagykövete a Magyar Népköztársaságban csütörtökön a Külügyminisztériumban kicserélték a Magyar Népköztársaság és a Svájci Államszövetség között a származási jelzések, eredetmegjelölések és egyéb földrajzi megjelölések oltalmáról Bernben 1979. december 14-

Jogos volt a fegyelmi

Az elbocsátott ra

A vállalat vezérigazgatója *névtelen* levelet kapott, amely arról számolt be, hogy az egyik gyáregységben *áldatlan állapotok uralkodnak.* A dolgozók hiába keresik igazukat, a vezetők között sógorság-komaság van, lakásukon vállalati vagyontárgyakat tartanak. A rendészeket megfélemlítették, ezért nem tehetnek semmit. Az igazgató szeme be van kötve, a szakszervezet és a pártszervezet azt teszi, amit parancsolnak nekik. Az igazgatási részleg dolgozói állandóan részegek. A munkaügy a beosztottak vérét szívja. Az egyik üzemvezető tíz autóbuszülést eltulajdonított a gyárból, s azokat újságban hirdette eladásra. Huzatanyagok is eltűntek, de a rendészet vezetője ez ellen sem lép fel.

Alaptalan állítások

A súlyos vádakat felsorakoztató bejelentő kérte, hogy *neve után ne kutassanak,* de próbáljanak a gyárban rendet csinálni.

A nem mindennapi bejelentés nyomán a vezérigazgató *azonnali vizsgálatot* rendelt el. A levélben felsorolt valamennyi témát górcső alá vették, tizenöt embert hallgattak meg, köztük a bejelentőt is, akinek kiléte az eljárás során tisztázódott. Sor került a bizonylatolási rend ellenőrzésére és a vallomástevő személyek *szembesítésére is.*

Mindezek alapján *egyértelműen megállapították, hogy a levél állításai nem felelnek meg a valóságnak, alaptalan rágalmakról van szó.* Kiderült az is, hogy a bejelentőt — aki a portán üzemrendészként dolgozott, s emellett *szakszervezeti bizalmi* is volt — néhány hónappal a levél megírása előtt *írásbeli figyelmeztetésben* rés-

szesítették a portai
nyok helytelen kezelése
ve munkatársnőjével
hangoskodás miatt.

A vizsgálatot végzők
azt javasolták a vezérig
tónak, hogy az alapta
vádaskodó bejelentőt *fe*
mivel távolítsa el a vál
tól. A szakszervezeti bi
ság az eljárás megindít
hoz hozzájárult, s egyben
üzemrendészt *érdemtelense*
címén bizalmi tisztségéb
visszahívta.

Az intrika nem számíthat védelemre

Hamarosan megszületett az elbocsátó határozat is. Eszerint az üzemrendész rosszhiszemű bejelentésével, intrikus magatartásával megpróbálta lejáratni a gyár gazdasági vezetését, társadalmi szerveit. Vádaskodásával kedvezőtlenül befolyásolta a dolgozók hangulatát, *bizalmatlan, feszült légkört teremtett.*

A portás *nem fogadta el* az elbocsátó határozatot. A közérdekű bejelentőt megillető *fokozott jogvédelemre* hivatkozva előbb a munkaügyi döntőbizottsághoz, majd *bírósághoz* fordult.

A bíróság kérelmének részben helyt adott, *visszahelyezte őt a vállalathoz és fegyelmi büntetését mérsékelte.*

Mint később kiderült — *helytelenül.* Az ügyben ugyanis a *Legfelsőbb Bíróság elnöke* törvényességi óvást emelt, s az ítéletet *hatályon kívül helyezte.*

A legfőbb bírói fórum elvi jelentőségű határozata hangsúlyozza, hogy a közérdekű bejelentőt *csak akkor* illeti meg a törvényben biztosított fokozott jogvédelem, ha a bejelentésében foglaltak *alaposak,* illetve az eset-

n *nem tegyen*
megalapozatlan, névtelen bejelentést.

Az eset kapcsán érdemes emlékeztetni arra: lapunkban *rendszeresen szót emelünk a közérdekű bejelentők védelmében.* Társadalmi rendszerünk lényegéből fakad *elismerni, ösztönözni* az embereknek azt a természetes törekvését, hogy ne hallgassák el a környezetükben tapasztalt visszásságokat, hiányosságokat, esetleges viszszaéléseket. Akik valóban a köz érdekében tesznek *megalapozott* bejelentést, valamennyiünk nevében szólnak. *Nekik* biztosít a jog fokozott védelmet az esetleges vezetői megtorlásokkal szemben.

Visszaélnek a jogaikkal

Akik azonban saját önző céljaik elérésére, esetleg csupán bajkeverő természetük kiélésére használják ezt a lehetőséget — nem élnek, hanem *visszaélnek* jogukkal. Az ilyen emberek a bejelentést fegyvernek használják, s azzal másokra célozgatnak. De — mint az említett példa is igazolja — könnyen meglehet, hogy *saját magukat lövik ki a sorból.*

Deák András

Papi békegyűlés az Újvárosházán

Összevont papi békegyűlést tartottak csütörtökön az Újvárosházán, a Hazafias Népfront Budapesti Bizottsága szervezésében. A béke és barátsági hónap e nagyszabású rendezvényén *a fővárosban működő vallási felekezetek mintegy 250 képviselője vett részt,* s hallgatta meg *Bostai Károlynénak,* a Hazafias Népfront Budapesti Bizottsága vezető titkárának beszámolóját a népfront VII. kongresszusának munkájáról, a tapasztalatokról, s a soron következő feladatokról.

A felszólaló egyházi személyiségek elismerően nyilatkoztak a Hazafias Népfront VII. kongresszusának programjáról, s kifejtették: *végrehajtását készek támogatni.*

A papi békegyűlés mélységes felháborodását fejezte ki a II. János Pál pápa elleni merénylet miatt.

Papírgyári rekonstrukció

A tervezett ütemben halad a Szolnoki Papírgyár ez év elején megkezdett rekonstrukciója, amely a megye egyetlen kiemelt nagyberuházása — állapították

törtöki feladategyeztető tárgyalásán. Az 5,6 milliárdos beruházás eredményeként 1984 második felétől csaknem megháromszorozódik a

Magyar—bolgár barátsági nap Egerben

A béke- és barátsági hónap rendezvényei sorában magyar—bolgár barátsági napot tartottak csütörtökön Egerben *Vaszil Baev,* Bulgária magyarországi nagykövetségének követtanácsosa és *Ivan Peikovszki,* a budapesti Bolgár Kulturális Központ igazgatója részvételével. Vaszil Baev előadást tartott Egerben a Bolgár Kommunista Párt történetéről, majd a bolgár vendégek baráti talál-

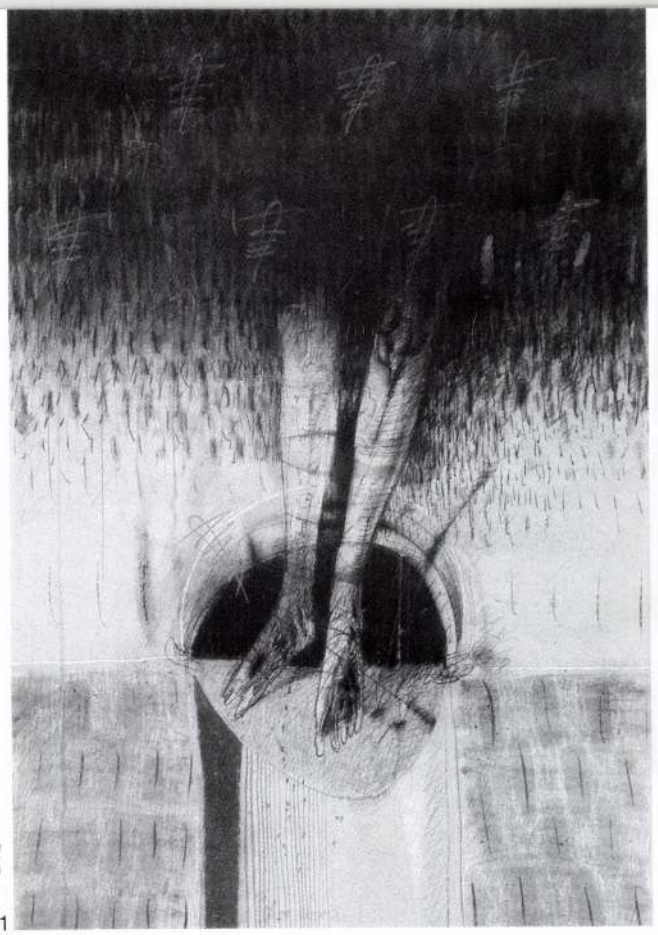

1

Tisza-parti metszetek

NAGY GÁBOR

Prints from the Tisza-bank

GÁBOR NAGY

Tájmetszetek a Tisza-partról. A szavak csak az első pillanatban tűnhetnek egyetlen, konkrét alkotásra vonatkozóaknak, hiszen több mű címének ötvözeteként próbálják megidézni *Nagy Gábor* festményeinek, grafikáinak együttesét. Gyakran másodlagos, szinte el is hagyható a megnevezés a kép mellől, az ő esetében azonban alapvető fontosságúnak tűnik.

Képcímeiben újra és újra helyet kap a folyónév vagy más a folyóparthoz, a dél-alföldi tájhoz kapcsolódó fogalom, s valóban nem ritka a megnevezésben a tájmetszet, a struktúra kifejezés sem. Modern alföldi festészetnek is nevezhetnénk művészetét, ha a meghatározás az utóbbi évtizedekben nem fonódott volna össze olyan szorosan az úgynevezett vásárhelyi iskolával. Márpedig Nagy Gábor művészetének sem földrajzi értelemben, sem szemléletét tekintve sem sok köze van ehhez az iskolához.

A földrajzi koordinátákat illetően persze nem esik egymástól messze Hódmezővásárhely és Csongrád, az a város, amelyhez viszont nagyon is szorosan kötődik munkássága, a távolság néhány tucat kilométer. Annak idején, 1973-ban Nagy Gábor a Csongrádi Művésztelep alapító tagjai közé tartozott, s az ottani táj, az ottani emberek, históriák ma is meghatározó jelentőségűek számára. Jó néhány éve volt már annak, hogy „kettős állampolgárságúnak" vallotta magát, hiszen éppen olyan otthonosan érezte magát a Dél-Alföldön, mint Budapesten.

Nemzedékét olykor szerencsésnek nevezik, s olykor második Munkácsy-díjas nemzedékként is aposztrofálják. A hetvenes évek első felére – indulásának idejére – a művészetpolitika, mintegy párhuzamosan a hatvanas években indult előremutató törekvések elleni

Landscape prints from the Tisza-bank: at first glance the title seems to refer to a single, concrete work trying to evoke the ensemble of Gábor Nagy's paintings and drawings as a combination of the titles of several works. The names of pictures are often superfluous but in his case they seem to be basically important.

In his titles he refers again and again to the name of the river or some other concept related with it or the landscape of the Southern Plain, and he often calls his works prints or structures. One could call his art modern lowland-painting if that definition were not so closely related to that particular school of painting in recent decades. However, the painting of Gábor Nagy has not much to do with this school, neither in the geographic sense nor in attitude.

Of course geographically the towns of Hódmezővásárhely and Csongrád are not so far from each other; his work is closely related to the latter. In 1973 Gábor Nagy was one of the founding members of the Artist Colony of Csongrád and the landscape, the people and their stories still determine his art. A few years ago he said that he had a "dual citizenship" since he felt equally at home in the Southern Plain and in Budapest.

They call his generation fortunate, naming it also the second generation of Munkácsy-prize-winners. When he started on his career in the first half of the 1970s art policy—in opposition to the attacks against progressive trends in the 1960s—was willing to be open-minded. The vacuum left by the "decimation" of the previous generation was too big for putting the same obstacles in the way of those who started later—as long as the

NAGY Gabár
Művészet,1990.3.

2.

3

4

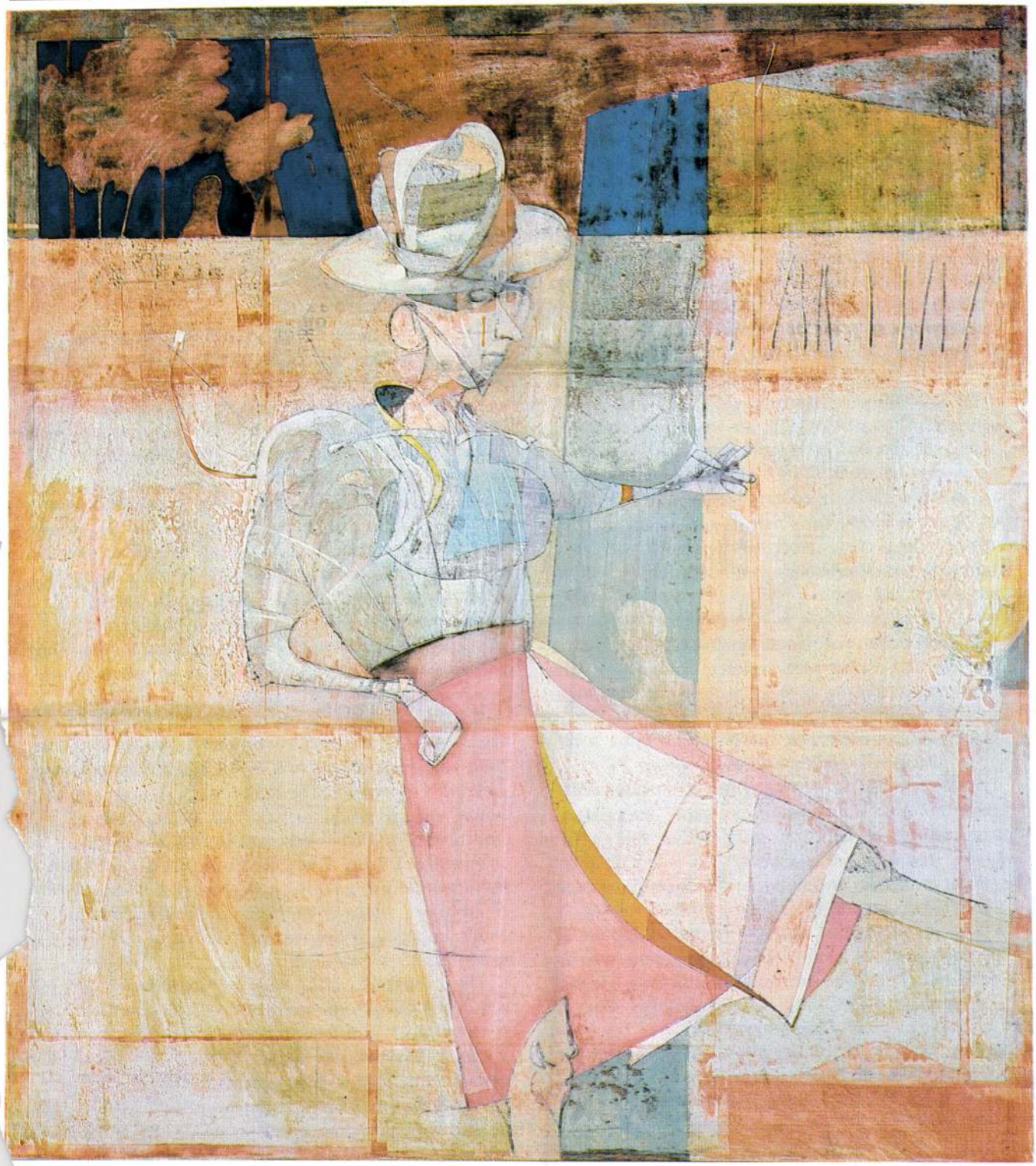

1 Nagy Gábor: Csapda III / Trap III, vegyes technika, 100 × 70 cm, 1988
2 Nagy Gábor: Profán emlékmű / Profane monument, olaj, 40 × 30 cm, 1989
3 Nagy Gábor: Idézet / Quotation, olaj, fa, 32 × 21 cm, 1981
4 Nagy Gábor: Lámpás / Lamp, olaj, 54 × 47 cm, 1978
5 Nagy Gábor: Halőr / River-watcher, olaj, farost lemez, 100 × 90 cm, 1981 (fotó Somfai István)
6 Nagy Gábor: Tisztiiskolai pannó / Panneau for an officers' school, részlet / detail
(fotók Sulyok Miklós)

támadással, egyfajta nyitásra is vállalkozott. A korábban indult generáció „megtizedelése" után támadt úr túlságosan nagy volt ahhoz, hogy a később indulókat is hasonló nehézségek elé állítsák – mindaddig, amíg a korábbi eredmények alkalmazása nem nyilvánult meg olyan erőteljesen, olyan széles nyilvánosság előtt, mint a Fiatal Képzőművészek Stúdiója 1978-as jubileumi kiállításán.

Nagy Gábor művészetére főiskolai mestere, *Sarkantyú Simon* mellett *Vaszkó Erzsébet* festészete gyakorolt jelentős hatást, a vonal grafikai értékeit, a színkompozíciót illetően azonban nyilván *Kondor Bélától* is sokat tanult. Az említett nemzedék egyik legtehetségesebb tagjaként munkássága gyorsan ismertté vált. 1976-ban a Stúdió Galériában, 1981-ben a Csók István Teremben, 1985-ben a Vigadóban rendezett egyéni tárlatot.

Sokoldalú művész. Festmények, grafikák, murális megbízatások, plasztikák jelzik ezt – bármilyen műfajban dolgozik azonban, az a sajátosan fanyar, ironikus fogalmazásmód, letisztult formanyelv jellemzi, amelynek következetes alkalmazásában olykor-olykor már addig a határig jut el, amelyen túl már rutin kezdődik, az – igaz, törékeny – egyensúlyt azonban máig sikerült megőriznie. Magányos, kettesével-hármasával megjelenő figurái hol arctalanok, hol sajátosan stilizált vonásokat viselnek, ugyanígy stilizáltak az alakok, a mozdulatok is, a történés valójában nehezen körvonalazható pontosan. *Halőr, Emlékműkészítő, Halász, Mezei ember* – mondják a címek, hősei a természettel, az anyaggal ezer szállal összefonódó kapcsolatban, mondhatni, a legteljesebb egyetértésben élnek: ugyanúgy léteznek, beleolvadva a tájba, mint magának a környezetnek az elemei.

Ez a táj azonban szintén sajátosan elvonatkoztatott elemekből épül. Hol egészen alacsonyan, hol egészen magasan elhelyezett látóhatár; stilizált növények, építészeti elemek. Az arányokat, a közel és távol, a lent és a fönt viszonyát a művészi emlékezet, szelekció határozza meg. Egyes elemek eltűnnek a képről, máskor, mintegy a festmény előterében játszódó jelenettől függetlenül ellebeg egy figura a szemünk előtt. Sejtések, érzelmi fölvillanások, emlékfoszlányok rajzolják meg a képi történést a „valódi" világ célszerű alapokra épülő észjárásával szemben.

Az irónia és a líra, az emlékezés és a ráismerés furcsán összefonódó, lebegő hangulatai veszik körül Nagy Gábor hőseit. Például az 1981-es Halőr című képen, amelyen a finom sárgás-szürkés tónusokból épülő, függőleges, vízszintes vonalakkal egyaránt osztott felületen a hős szinte beleolvad a környezetbe, a maga könnyed mozdulataival, furcsa, kosztümszerű öltözetével tovább növelve a történés helyszínét és időpontját illető sejtelmességét. Mintha nemcsak a tájjal, hanem az idővel is eggyé válna a figura, hogy kilépjen saját személyiségéből, egyéni sorsából, s az általános értelemben vett emberi tartalmak hordozójává váljon.

P. Szabó Ernő

application of earlier achievements was not manifested so strongly before a broad public than at the jubilee exhibition of the Young Artists Studio in 1978.

The strongest influence on Gábor Nagy's art has been exerted by his teacher in Art School, Simon Sarkantyu, *and the painter* Erzsébet Vaszkó, *but with regard to the graphic value of the line and colour composition he has learned obviously also from* Béla Kondor. *As one of the most gifted artists of his generation his work became soon known and appreciated. He had one-man shows in 1976 in the Studio Gallery, in 1981 in the Csók István Hall, and in 1985 in the Vigadó.*

He is a manysided artist, demonstrated by his paintings, graphic works, murals and sculptures but in every genre he keeps his own particular wry and ironical mode of formulation and purified idiom: with their consistent application he sometimes arrives to the border of routine but so far he has been able to preserve his delicate balance.

His figures, lonely, in pairs or by three, are either faceless or their features are as stylized as the figures and their movements; it would be difficult to sketch their activities precisely. The titles say River-watcher, Monument-maker, Fisher, Countryman—*the protagonists are linked to nature, to matter with thousand ties, they live in full agreement with it, they melt into the landscape and exist as elements of the environment.*

But the landscape is built also from abstract elements. The horizont is sometimes placed very low, then very high; plants and architectural elements are stylized. Proportions, the relationship of near and far, down and up, are determined by artistic memory and selection. Some elements vanish from the picture; sometimes a figure floats before our eyes regardless of the scene in the picture's foreground. Guesses, flashes of emotion, scraps of memory sketch the pictorial action contrary to the way of thinking of the "real" world built on expediency.

The heroes of Gábor Nagy are surrounded by an ethereal atmosphere composed of irony and lyricism, remembrance and recognition. On the River-watcher made in 1981 with its surface divided by horizontal and vertical lines built of fine, yellowish-greyish keys, the figure almost melts into its environment; with its light movements and strange, costumelike garb it increases the mysteriousness of the scene and time of the action. The figure seems to become one not only with the landscape but also with time, and step out of its personality and individual fate, becoming the vehicle of human contents in a generalized sense.

Ernő P. Szabó

Translated by Éva Polgár

Nagy Gábor Képes Európa 1994. aug. 12

Csanádi Gabriella és Gát György

AKIVEL MEGTÖRTÉNT A CSODA

VALLOMÁS

SZERELEMRŐL, CSALÁDRÓL, KARRIERRŐL

Banális szavak, közhelyek: szerelem, család, karrier. Várjuk, jönnek, elmúlnak. Itt van például a SZERELEM. Vannak csodák, hisz a csodák korát éljük. Amikor szupersztárok, sikeremberek egész oldalas újsághirdetéseket jelentenek meg (Richard Gere, Cindy Crawford) a Time magazinban, hogy elég már a pletykákból, a szóbeszédekből, ők összetartoznak egyszer s mindenkorra, és kérnek mindenkit, hagyják már őket nyugodtan, boldogan élni! Persze van múltjuk jó, rossz, kedves és szégyellnivaló, de itt a cezúra, a múlt már nem teheti tönkre a csodálatos jelent. Az élet elrohan és a csoda, az IGAZI csak nagyon keveseknek adatik meg. Nekik most megadatott úgy, ahogy soksok milliónak soha. Vannak kapcsolatok, családok, gyerekekkel, autóval, vikendházzal, szép, harmonikus, nyugodt élettel, de valami valahol hiányzik: az a folytonos vibrálás, mely áthat minden percet, porcikát, mely meghatároz minden cselekedetet, gondolatot. Akinek nincs benne része, nem is tudja, hogy mi hiányzik, hiszen talán soha-soha nem érezte. Nekik azonban megvan, közéjük már nem fér senki, semmi. Csak ők vannak. Forog, pörög körülöttük a világ, de ők a bolygó, a mag, a lényeg. Sok addig a tévút, a csalódás, a keserű ébredés, és egyszer talán jön a villámcsapás és itt a lehetőség. Tudnak-e élni vele, mernek-e áldozni, képesek-e elhessegetni a múlt árnyait, le tudnak-e szállni a magas lóról?

Persze van itt valami, amit nem szabad elfelejteni, és ez a tisztesség. Akkor pedig lényegessé válik, ez az, ami fontos. Képesek-e azt mondani a felszínes közhelyeknek, hogy ennyi: így NEM TOVÁBB. Ugye, milyen banális, de az vesse rájuk az első követ, aki nem erre vágyik. Kit érdekelnek akkor uszodás villák, Porschék, BMW-k, amikor minden vágyad, hogy megsimogasd, ránevess, és ezért akár az életed adnád.

Ha ezt vállalod, nem szégyelled, akkor eljutottál utadon valahová, akkor megleltél valamit az IGAZSÁGBÓL és talán a LÉT értelméből is. És eljött az idő, talán tudod letisztultan teljesíteni a küldetésedet. TALÁN, mert ez az igazságnak, az életnek csak egy apró morzsája. Voltam híres, hírhedt, sikeres, irigyelt, utált, de idáig még SEMMI sem voltam. MOST MEGERKEZTEM. Sokan tudják, ki vagyok. Ők csak gondolták, hogy tudják, hiszen én magam sem tudtam. Talán elérkezett a pillanat. Úgy érzem, ITT VAN. Csak el ne röppenjen! Vigyáznom kell rá. Kívánom mindenkinek, hogy eljöjjön!

Lejegyezte:
G. NÉMETH GYÖRGY

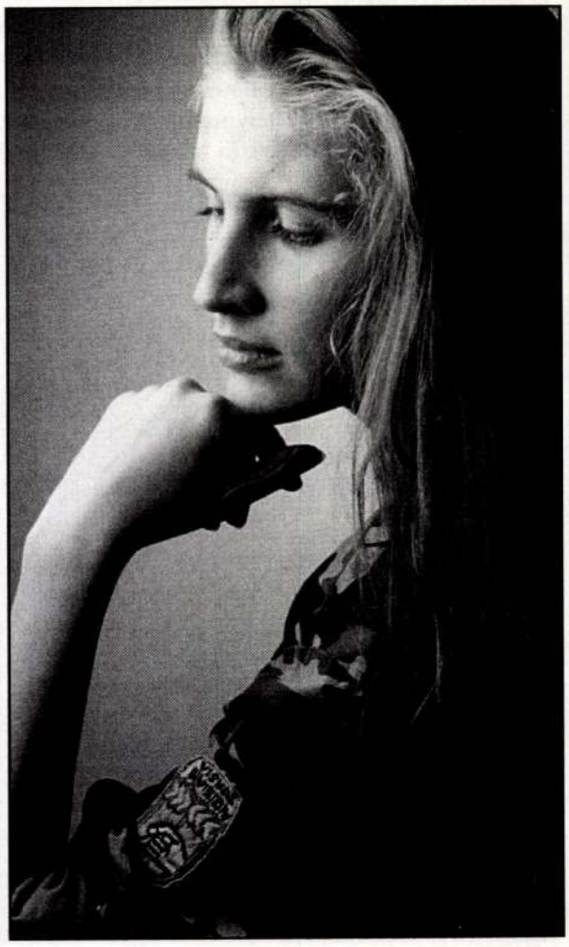

Színes zsírkréták és fehér papírabrosz a kocsmaasztalon – a Pub V. sörözőben ez a módi. Kvaterkázás közben pedig csakis remekművek születhetnek. Krétarajzok a Kempinskiből című sorozatunk vendége: Nagy Gábor.

KRÉTARAJZOK A KEMPINSKIBŐL

Első telefonbeszélgetésünk óta az alábbi kedves kis történet motoszkál a fejemben: „– Mama, én nem akarok iskolába menni. – Márpedig el kell menned, kislányom. – De mama, én utálok iskolába járni. – Ne vitatkozz, tudod, mi a kötelességed. – De mama, engem ott csúfolnak, nem szeretnek. – Akkor is el kell menned, kislányom, elvégre te vagy az igazgatónő!" Nagy Gábor – ha nem is hasonlóképp – szintén panaszkodott mondván, szörnyű ez a két hét felvételi.

– *Mitől olyan szörnyű?* – kérdezem a Képzőművészeti Főiskola festő tanszékének vezetőjét.

– Ötven héten át örömmel végzem a munkámat, szeretek tanítani, vagy a saját szóhasználatommal élve, együttműködni azokkal, akik képzőművészek szeretnének lenni. Erről a két hétről viszont szívesen lemondanék. Belátom, felvételizni sem könnyű, de felvételiztetni még nehezebb. Sorsokról kell dönteni felelősséggel úgy, hogy csaknem háromszáz jelentkezőből mindössze tizenkilencet vehetünk fel. Ki az, aki ennek tudatában képességei maximumát tudja nyújtani, s ki az, aki valamennyi esetben hibátlanul dönt?

– *Talán segítene a helyzeten, ha a sorsalakító rajzok papírabroszra készülnének zsírkrétával, korsó sör mellett. Tudok egy jó helyet.*

– Én is örömmel jöttem a Kempinski pubjába, mert előző napon épp az egyik felvételiző idézte fel friss írországi élményeit, ahová Joyce Ulyssesén felbuzdulva jutott el. Minden kezdeményezésnek örülök, amely azt a nemes angolszász hagyományt próbálja nálunk is meggyökeresztetni, hogy a kocsma váljék a közösségi működés egyik frekventált területévé. Remekül ki van találva: oldottság, improvizáció, kulináris élvezetek összegződnek mindenfajta szervezés nélkül kis helyen.

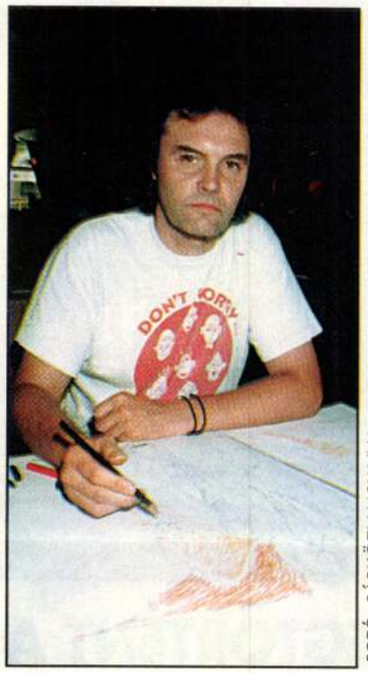

FOTÓ: SÁRKÖZI MARIANNA

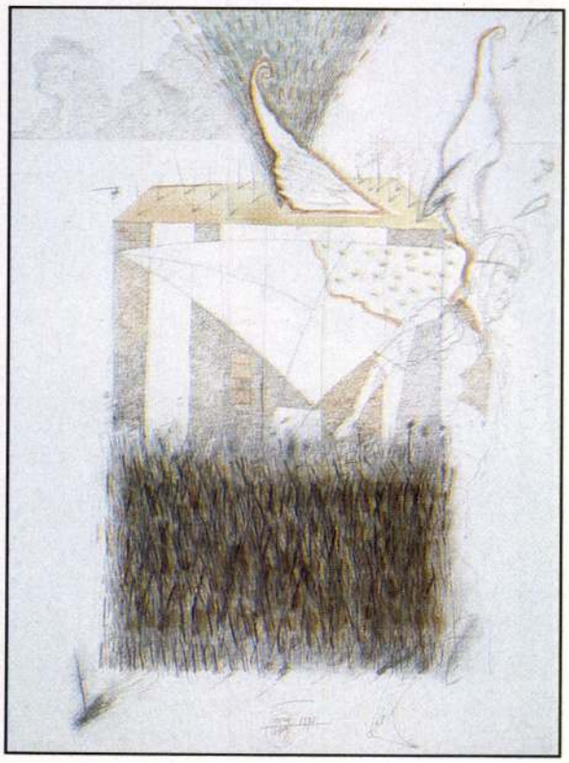

– *Most már csak azt kellene tudni, hogy falusi kocsmára gondolsz-e, avagy városi pubra? Azért bátorkodom ezt a kérdést feltenni, mert egy méltatód munkásságodat elemezvén így írt tíz évvel ezelőtt: „…a nagyvárosi ember szemével látja és láttatja a vidék népéletét". Eszerint te egy olyan kentaur vagy, amelyik elöl népi, hátul urbánus, netán éppen fordítva? Remélhetőleg a műviharban korbácsolódott műviszály csendesedtével e feltevés nem sértő sem a népiesekre, sem az urbánusokra.*

– Legföljebb a kentaurokra. Sose gondoltam, hogy az embernek kategorizálnia kellene önmagát. Városon születtem, ugyanakkor hihetetlenül erősen kötődöm a vidékhez. A kettő nem zárja ki egymást. Elmegyek, betakarítom azokat a dolgokat, amelyekre szükségem van, aztán feljövök Pestre, feldolgozom, s nagyon jól megfér a kettő együtt. Egyszerűen nem bírom elviselni a kizárólagosságot, kreált kérdésnek tartom a népi–urbánus vitát. Csupán annyi „haszna van", hogy a magyar kultúra energiáit feleméssze. Értelmetlen dolgokon vitáznak ott, ahol egy magyar családfa gyökerei közt egyszerre található olasz és bajor, tót és zsidó. Akkor meg mitől magyar? Vagy: mitől nem az? Szerintem inkább büszkének kellene lennünk: ilyenek vagyunk, ennyiféle kultúrából táplálkozik a művészetünk.

– *A Kempinskiben több helyütt is láthatók nagyobb munkáid, a kocsma falán pedig, a krétarajzok között kétkerekű taligán közlekedik rendre visszatérő figurád, az Angyalvadász.*

– Művészettörténetileg, ikonográfiailag közismert az angyal jelentése. Egyfajta szabadságszimbólum, elegendő talán a szárnyas Nikére utalnom. A mi korosztályunk, a XX. század végén kevesebb angyalt látott, mint angyalvadászt. Életünk, útjaink tele vannak finom kis rejtett csapdákkal, gátakkal, kelepcékkel. Az angyalvadász – aki sosem volt, ám mégis létezik – helyezi el, működteti őket. Hihetetlen ötletességgel vadássza le az emberek vágyait. Korunk szimbóluma: szárnyas Niké helyett szárnyas James Bond.

MAGYAR HIRDETŐ
Sajtófigyelő

KINCSKERESŐ

1978 ÁPR

Nagy Gábor, grafikus

1021

VIADALOK, CSATÁK, KALANDOK

Ernest Hemingway

Az öreg halász és a tenger

— részlet —

(A gyengülő öreg halász egyedül evezett ki a tengerre, s nagy küzdelemmel sikerült egy több mázsás halat kifognia, és csónakjához kötni. – De visszafelé evezve, egy cápa támadta meg a zsákmányát.)

. . . „Túl szép volna, ha kitarthatott volna a szerencsém – gondolta. – Most már inkább azt kívánom, bárcsak álom lett volna az egész, ne fogtam volna soha ezt a nagy halat, feküdnék inkább otthon, az újságpapírokkal bélelt ágyamon, egymagamban."

– De hát az ember nem arra született, hogy legyőzzék – mondta. – Az embert el lehet pusztítani, de nem lehet legyőzni.

„De azért sajnálom, hogy megöltem ezt a halat – gondolta. – Ami most következik, az nem lesz mulatság, s ráadásul a szigonyom is odaveszett. A dentuso kegyetlen állat, erős, ügyes, értelmes. De én ügyesebb és okosabb voltam nála. Ámbár talán nem is – gondolta.

– Talán csak jobban voltam felfegyverezve."

– Ne töprengj öreg – mondta fennhangon. – Vitorlázz tovább hazafelé, és nézz szembe a dolgokkal, ha egyszer rákerül a sor.

„De hát gondolkoznom kell – gondolta. – Mert nem maradt egyebem, csak a gondolkozás. A gondolkozás meg a baseball. Vajon mit szólt volna hozzá a nagy DiMaggio, ahogy eltaláltam az agyvelejét? Ámbár semmiség az egész. Akárki eltalálta volna. Igen, de a sebesült kezem vajon nem nehezítette-e meg a dolgomat legalább annyira, mint a csontsarkantyú? Nem tudom. A bokámnak soha nem volt semmi baja, kivéve akkor az egyszer, amikor belecsípett a mérges rája, mert úszás közben ráléptem a vízben, s utána megbénult a lábam szára, és irgalmatlanul fájt."

Népszava 81. V. 15

NAGY GÁBOR

Kiállítási kalauz

Nagy Gábor kiállítása a Csók Galériában

Nincs egy évtizede, hogy Nagy Gábor friss, egyéni hangulatú képeivel magára vonta a művészszakma, s talán a közönség érdeklődését is. Munkái örömet szereztek üde természetességükkel, ahogy bennük a finom ceruzarajz a színek érzékeny foltjaival megjelent —, mert grafikának és festészetnek ilyen együtthangzása szokatlanul, s mégis meggyőzően hatott művészetünk akkori összképében.

Műveinek harmóniája ragad meg ma is, Csók-galériabeli kiállításán. Ennek jelentős alkotórésze az a műgond is, amellyel tárgyait előadja.

Az artisztikus anyagkezelés, a rá oly jellemző áttetsző színekkel és rajzi jellegzetességekkel együtt, a kifejezési lehetőségek közt is sajátos teret nyit. Alkalmas egészen finom utalásokra, a térben és időben távol eső emlék és fantáziaképek kapcsolódásának megteremtésére. Így néha több kép is nyílik egymásból, folytatva a belső színtereket, mutatva egyben azt is, hogy a képek mintegy idézőjelben értendők, nem konkrét cselekvések ábrázolásai.

Nehéz lenne meghatározni egy-egy kép jelentéstartalmát, mivel éppen a dolgok többértelműségét, több rétegű voltát próbálja követni a művész. A figurák és a tárgyi utalások is álomszerűen töredékesek, tünékenyek. A konkrét és a bizonytalan, a valóságos és a lehetséges is jelképszerűen van jelen a képen, melynek hatása így egyszerre vonzó és groteszk. Emberalakjai egy sajátos, enervált harlekin-típust képviselnek, vagy éppen arc nélküliek, azaz létüket csupán a ruhák, s a kalapok jellegzetességei helyettesítik. Típusokat, vágyakat, illúziókat idéznek szelíd iróniával.

A képről alkotott szokásos elképzelésünket a festészeti és grafikai hatások ilyetén együttese első pillanatban megzavarja kissé, de végül is jólesően bővíti ki azt. E sokáig mesterségesen szétválasztott műfajok újraegyesítésében áll Nagy Gábor egyéni stílusa, éppezért jellemzői is a két műfaj bizonyos aktuális felvetéseiből adódnak. Rajzai erényei a Kondor Bélán nevelkedett fiatal grafika élvonalához kapcsolják (melyben ugyancsak közkeletű a montázstechnikának egymás mellé rendelő módszere); színérzékenysége, felületkezelése leginkább Bálint Endrét juttatja eszünkbe.

Nagy Gábor látásmódja azonban mégis egyéni, mint ahogy élményvilága is, ahonnan emlékképeit hozza.

Méretei általában kicsinyek. Mintha csakis az epizódokban felbukkanó mélység, a kevéssel való sokatmondás vonzaná alkotójukat. (Innen a jegyzetforma, s az anyagok, eszközök kultusza is, mely tulajdonképpen az eszköztelenség benyomását hivatott kelteni, s végül az ún. artisztikum felé tereli a művészi szándékot.) De belejátszhat ebbe valami lappangó félelem is. Félelem az irodalmiságtól, a túlzott egyértelműségtől, vagy egy esetleges nagyobb vállalkozás kudarcától.

Talán több, újabb élményanyag, vagy kevésbé belterjes vállalkozás adhatna a képeknek valamivel általánosabban átélhető érzelmi töltést, anélkül azonban, hogy lírai karakterének feladásától kellene tartania.

Az említett hiányérzet ugyanis gyakran már az érzelmi azonosulás lehetetlenségéből adódik. Mert a legkisebb utalásokig, a legárnyaltabb részletfinomságokig, összefüggésekig a néző sohasem tudja követni a művészt. Egy határozott fogódzó, cél vagy kiindulás feltétlenül szükséges a befogadáshoz, nélküle a mégoly kulturált előadású kép is feloldódik valami általános kellemesség, szelíden talányos artisztikum langyosságában. S ennek veszélye érződik a mostani bemutatkozáson, a rokonszenves megjelenés és szándék ellenére is.

Horváth Teréz

átott rágalmazó

szesítették a portai okmányok helytelen kezelése, illetve munkatársnőjével való hangoskodás miatt.

A vizsgálatot végzők végül azt javasolták a vezérigazgatónak, hogy az alaptalanul vádaskodó bejelentőt *fegyelmivel távolítsa el a vállalattól.* A szakszervezeti bizottság az eljárás megindításához hozzájárult, s egyben az üzemrendészt *érdemtelenség címén bizalmi tisztségéből visszahívta.*

Az intrika nem számíthat védelemre

Hamarosan megszületett az elbocsátó határozat is. Eszerint az üzemrendész rosszhiszemű bejelentésével, intrikus magatartásával megpróbálta lejáratni a gyár gazdasági vezetését, társadalmi szerveit. Vádaskodásával kedvezőtlenül befolyásolta a dolgozók hangulatát, *bizalmatlan, feszült légkört teremtett.*

A portás *nem fogadta el* az elbocsátó határozatot. A közérdekű bejelentőt megillető *fokozott jogvédelemre* hivatkozva előbb a munkaügyi döntőbizottsághoz, majd *bírósághoz* fordult.

A bíróság kérelmének részben helyt adott, *visszahelyezte őt a vállalathoz és fegyelmi büntetését mérsékelte.*

Mint később kiderült — *helytelenül.* Az ügyben ugyanis a *Legfelsőbb Bíróság elnöke* törvényességi óvást emelt, s az ítéletet *hatályon kívül helyezte.*

A legfőbb bírói fórum elvi jelentőségű határozata hangsúlyozza, hogy a közérdekű bejelentőt *csak akkor* illeti meg a törvényben biztosított fokozott jogvédelem, ha a bejelentésében foglaltak *alaposak,* illetve az esetleges tévedések jóhiszeműek. *Ha a bejelentőt az intrikus szándék, a bajkeverés, a rosszhiszeműség vezérli, nem számíthat védelemre, sőt felelősségre kell vonni.*

Az adott esetben a Legfelsőbb Bíróság szerint *indokolt volt* a legsúlyosabb fegyelmi büntetés, *az elbocsátás.* Tévedett a munkaügyi bíróság abban is, hogy a bejelentő társadalmi tisztségét, szakszervezeti bizalmi megbízatását *enyhítő körülményként* értékelte. Ez ugyanis fokozott mértékben kötelezte volna őt arra, hogy *ne tegyen* megalapozatlan, névtelen bejelentést.

Az eset kapcsán érdemes emlékeztetni arra: lapunkban *rendszeresen szót emelünk a közérdekű bejelentők védelmében.* Társadalmi rendszerünk lényegéből fakad *elismerni, ösztönözni* az embereknek azt a természetes törekvését, hogy ne hallgassák el a környezetükben tapasztalt visszásságokat, hiányosságokat, esetleges visszaéléseket. Akik valóban a köz érdekében tesznek *megalapozott* bejelentést, valamennyiünk nevében szólnak. *Nekik* biztosít a jog fokozott védelmet az esetleges vezetői megtorlásokkal szemben.

Visszaélnek a joguikkal

Akik azonban saját önző céljaik elérésére, esetleg csupán bajkeverő természetük kiélésére használják ezt a lehetőséget — nem élnek, hanem *visszaélnek* jogukkal. Az ilyen emberek a bejelentést fegyvernek használják, s azzal másokra célozgatnak. De — mint az említett példa is igazolja — könnyen meglehet, hogy *saját magukat lövik ki a sorból.*

Deák András

---

z Újvárosházán

kájáról, a tapasztalatokról, s a soron következő feladatokról.

A felszólaló egyházi személyiségek elismerően nyi-

Magyar—bolgár barátsági nap Egerben

nek fenntartásaim. A szatírák in-

Nagy Gábor

BEMUTATJUK NAGY GÁBOR RAJZAIT

Él Budán egy fiatal festő, aki a hegyekre nyíló ablakokból síkságokra lát. A Dél-Alföldre, ahol a tiszai töltésen szekerek nyikorognak, szerelmesek és részegek botorkálnak, s ahol a háttérben már fellobogtak az olajfáklyák. Csongrádi parasztok, olajbányászok világáról tudósítanak képei, egy állandóan változó tájról, ahol árvizek és babonák pusztítottak századokon át, s élnek még ma is emlékekben. Emberi és társadalmi drámák színhelyén járva keresett és talált piedesztált hőseinek: minden a falu fölé és köré magasodó ártöltésen történik, ott vonulnak fel jellegzetesen groteszk alakjai, találkoznak, beszélnek, álmodnak. A művészi példák-hatások és Nagy Gábor alkotásai közötti különbségeket keresve az első, 1976-os stúdióbeli önálló kiállítás katalógusában Haulisch Lenke éppen erre a drámai ábrázolásmódra utalva fejti ki, hogy a szentendrei pikturától narratív, elbeszélő felfogásában, a Kondor festészet tragikumkeresésétől megbocsátó groteszkségében válik el felfogása.

Nagy Gábor 1949-ben született Budapesten. A Képzőművészeti Főiskola festő szakán 1973-ban szerzett diplomát, mestere Sarkantyu Simon volt. Azóta a főiskola tanársegédje, tucatnyi hazai és külföldi kiállítás résztvevője. Nyaranta a csongrádi művésztelepen dolgozik, de tanulmányútjai során járt Svájcban, Franciaországban, Olaszországban és a Szovjetunióban. A Stúdió kiállításain 1974-ben a Művészeti Alap, 1975-ben a KISZ KB díját nyerte el, s az utóbbival egyidőben a miskolci Stúdió Rajz Pályázat díját is megkapta. A fiatal festőnek két évvel ezelőtt Derkovitsösztöndíjat adományoztak. Most megjelenő rajzai pontos képet adnak egy ígéretes művészi pálya első éveiről.

Veress Miklós

Élet és Irodalom, Bp.
1977. JANUÁR 29.
XXI. évf. 5. sz. 13. lap.

csak ni
nnyeket
évődve,
tegesen:
napjáig
s akkor
leléssel!"
yonölel-
felfény-
en élet,
edv, re-
zerelem,
hajszál
· közöt-
eszmél-
súlyú,
odarep-

lrándul-
Kerényi-
ik, meg
fi, elra-
élettől,
ezt a tá-
! Hadd
ó költe-
dei lak.
valóság-
csupán,
Verssos-
szerint
gyak-
lett ő

ntott, a
rtózatos
lötte: a

ni barátját, mondván, hogy míg ő a táj szépségén merengett, azalatt Tompa aludt és hortyogott... Ezt máig sem vetette ki magából emlékezete, beléje vésődött, belémaratott... Ég benne... még most is, amikor „oltártól és lanttól elszakadva" halódik itt...

... Nyakszírtjétől talpáig minden csukló, térd, váll, hajlás szaggatásnak és tehetetlenségnek a fészke... A csengettyűzsinórt, mely ágya felett egy arasznyira lóg, meghúzni képtelen...

... Hallatlan gyengesége pokoli izgatottsággal párosul... amaz pihenni, ez mozogni készteti... elsoványodott, puszta váz... mosdatják, öltöztetik... a három lépcsőn, a tornácról az udvarra fel s le két káplánja segíti... Két káplán, mert maga alkalmatlan lett a szolgálatra... így fele jövedelme van csupán. És a sok fürdő, utazás, doktor! megették-itták a tornallyai és putnoki patikát... A híres hanvai réten hat év óta se szénát, se sarjut nem kaszáltak, állatai gabonát ettek, egy kenyéren voltak vele... A falu elpusztult, tizenhárom telkes gazda elitta mindenét... Jövedelmetlen időket él... tenyérnyi vagyonkája olvadóban... Dicsérik, arcképezik, de éhen veszni hagyják: ez a magyar tempó!

... Szenvedés és nyomor legmélyebb fokára süllyedt... hogy mít áll ki, csak az örök isten, ez iszonyú állapotának reásújtója tudja! és nem lehet meghalni!... Nem, az úristen sem mosolyával, sem ráncos homlokával nem akar hozzájönni!

De Emi már jobbacskán van... csodálatos a gyógyulása! négy hónapig szenvedett csak a jóra emlékezik: Bajza, Vörösmarty buzdítására, dicséreteire... erőteljes természeti képeit, gyökeres magyar nyelvét méltatták...

S a kegyelem micsoda pillanata *A gólyához* fogantatása! Döbbenetes hatása volt a versnek... Kimondta azt, amiről senki sem beszélt, de mindenki arról hallgatott... Valaha úgy emlegették őt, hogy egyike azon választottaknak, akik Kazinczy szerint szokott úton járnak szokatlanul... *A gólyához* nem volt szokott út! Olyannyira szokatlan út volt, hogy tizenhat hétig szorongatták érte a kassai német haditörvényszéken... Szerdahelyinek hívták azt a gyalázatos bitangot, aki föladta...

Most pedig... ez a lélekző halottság! Sem élni, sem elveszni nem hagyja a sors... ez a pokoli, rejtélyes betegség!... szívtágulás? aranyér?... Mást mond a bécsi doktor, s mást a hasonszenvi orvos, a kassai Kain Dávid... Kain... baljós név... Gyötrelmei enyhület és pauza nélkül gyilkolják... rogyófélben van, s akkor az erdei lakkal zaklatják... várják, hogy részletekkel szolgáljon...

Majd... majd a Fekete könyvben! ott majd megírja... Mint a régi mecset toronyszobájában élő temetőőr a maga fekete könyvébe... a Pálffy Albert regényében... ő is... majd... mindent feljegyez abba a fekete könyvbe... mindent... csak jártányi ereje legyen... csak idegrángásai szünjenek meg vagy csituljanak legalább... Ott majd beszél az erdei lakról... És a Petőfivel való barátságáról is... ronggyá szakadt az a barátság, foszlányait is elvitte már a szél... ten! irgalmas vagy-e valóban? mit vétettem uram? Ime, a becsületes ember, a napfény tisztasággal és világossággal bíró férfi, a fentszárnyaló szellem mivé lett?

Újabban az őrüléssel határos állapotba esett. Egyszerre, mint a villám, erkölcsi erejét kigúnyoló, akaratát fel sem vevő, megátolni akaró erőlködését nevető, képtelen gondolatok cikáznak végig lelkén, mint: nyúzott ördög, nagybélű szent, mézes kréta, andalgó hám, tündér köszvény, forró jégcsap, veszett napfény, ügető fül, szálló szikla, mázsás pelyhek...

Bűn, szenny, tévedés, a legcsekélyebb botlás nélkül így legázoltatni!... az emberben megrendül a bizalom, a hit... s a legjobb akarattal sem képes nyomorúságában a providentia kegyes gondjaira ösmérni!

... Betelt a mérték! hatalmas isten! a mélységből szabadíts meg, hogy meg ne szégyenüljek, aki tebenned bízom!

Idegrángásai megszűntek. Agya kivilágosult, gondolatai glédában állnak. De meddig?! néhány percig tart csupán a gyógyszer hatása... Gyorsan! Jöjjenek a látogatók!

— Örülök, hogy felkerestek, uraim! Hogy ifjúkori törekvéseink érdeket ébresztettek önökben! Értem rokonszenvüket. Hiszen a hála azok iránt, akik jól érdemesítik magokat az emberiség ügyében, a szív édes szüksége s erkölcsi tartozás! S vajon ki érdemelné meg jobban, hogy minden lépése nyomát felkutassuk, mint a lánglelkű Petőfi! a felejthetetlen barát!... Az erdei lakról kívánnak hallani, uraim?... Hegyoldalon, patak partján...

GYELO

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 343-726

Nagy Gábor, Munkácsy díjas festő- és grafikusművész
MAGYAR NEMZET

1981 NOV 15

1021

A Magyar Nemzet galériája

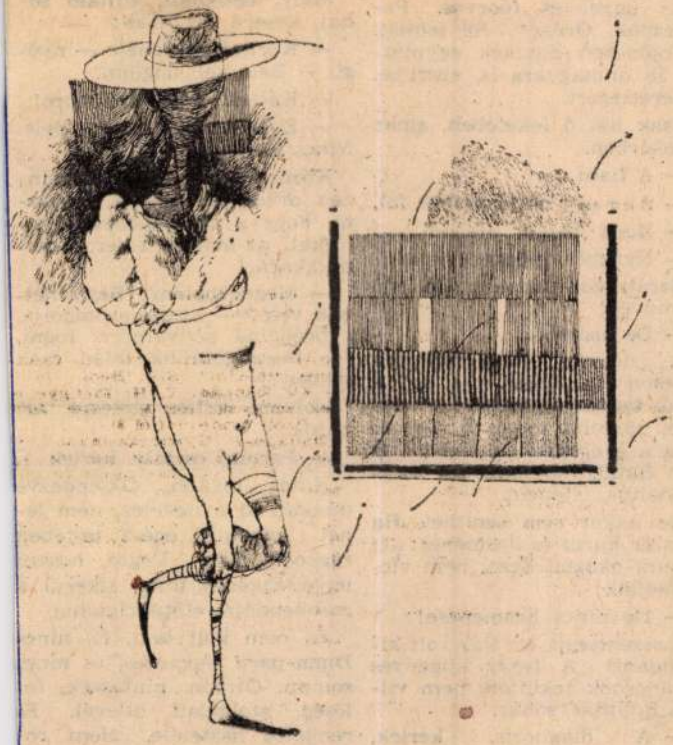

Nagy Gábor rajza

... Szép, tiszt
l szoba. Nyugal

A személyes
tekintélye!..
ıa csak lesz b
ebben az átko

Az ügyeletes
ancsnok. Ornagy. Jól ismeri.
Kölcsönösen büszkék egymás-
a. És önmagukra is, ezért az
smeretségért.

Csak hát ő feketében, amaz
ófehérben.

— A fiam...

— Alig egy órája vettük föl.

— Kedd reggel utazom...

— Nyugodt lehetsz, kérlek.

Barátságos mosoly, csillogó
zemüveg.

— De hiszen...

A hosszú magyarázkodás
eljesen fölösleges, tud ez a
erős ember mindent. És meg-
rtő, abszolút megértő. Semmi
baja a gyereknek, elhiszi; ő is
volt fiatal, mindannyian meg-
próbáltuk, istenem.

De akkor sem segíthet. Ha
egyszer hurut és hasmenés: azt
valami okozta. Ezzel nem vic-
elhetünk!

— De nincs hasmenése!

Ssszentségit, ezt kár volt ki-
mondani! A fehér köpenyes
barancsnok tekintete nem vil-
an. Bólintás, sóhaj:

— A diagnózis, kérlek,
ugyebár...

— Marhaság!

— Korunk rákfenéje — nyögi. — Bele kell dögölni.

— Kérlek, erről szó sincs!

— Ebbe az áldásba... Bele. Nincs menekvés!

Közönséges esetekben minden orvos azt szokta mondani, hogy a gyógyulásban hinni kell, az már fél siker. Akarni, akarni!

— Megnézhetem? Beszélhetnék vele? — szinte szótagolja, s próbálná könyörgőre fogni. — Beszélgetnünk talán csak szabad?!

Fölvont vállak, szélesre tárt karok:

— Fertőző osztály, kérlek...

Nincs tovább. Öklendezve pukkan ki a nevetés, nem lehet lenyelni; egész testében rázkódik tőle. Végre, hosszú ügyetlenkedés után, sikerül a zsebkendőjét előráncigálnia.

És nem kell taxi. És nincs Duna-parti lépcsőzés, és nincs semmi. Otthon, hintaszék, feleség, szolgálati útlevél. És rengeteg tisztelője. Nem rohögheti végig az utat, bármilyen fájdalmas is minden lé-

Nagy Gábor

Nagy Gábor legújabb képeivel találkozhat a közönség a Csók Galéria kiállításán. A művész által az elmúlt öt-hat évben bejárt utat csak néhány mű jelzi a tárlaton, ám így is felfedezhető a változás iránya, s egyben kitapintható a kontinuitás. A festő asszociációkat keltő jelenetekben mondta és mondja el a véleményét a világról, közli élményeit, érzéseit.

Már főiskolás korában közel került a számára azóta is elsődleges inspirációt jelentő tiszai világhoz, a tiszai tájakhoz, emberekhez, történésekhez. Már kezdetben is átemelte az élményt az „egyszer és ott" konkrétságából az elvontabb szellemi síkra: a filozófia magasságába. Azóta legfeljebb a hangsúlyok változtak, a személyes jelleg erősödött meg munkáin. Úgy tűnik, a művész saját élményvilága gazdagodott meg annyira, hogy az egyéniség egyre inkább „magából építkezik". Ez a „magából építkezés" Nagy Gábor eszközhasználatán is érezhető. Míg pályája elején ő is sokszor támaszkodott művészettörténeti hagyományokra és kortárs alkotók eredményeire, ma egyre kevésbé találunk művészetében átvett elemeket.

Nagy Gábor egyik kiemelkedő képviselője annak a festőgenerációnak, amely a posztimpresszionista foltfestészet uralmával szemben egy rajzosabb, a vonalat mint kompozíciós és tartalmi elemet egyaránt hangsúlyozó piktúrát hozott létre művészetünkben. Tárgyakat is készít – s ez (talán) a konkrétság és elvontság értékteremtő küzdelmének eredménye. A konkrét motívumokat ugyanis líraivá oldja színeivel, festésmódjával, s mintegy az így elvesztett konkrétság tárgyiasul plasztikáiban.

Nagy Gábor a harmincas korosztály szemével látja, s hitelesen láttatja korunk hazai életének egy tág szegmentumát – a természetközeli alföldi élet romantikával is bíró hétköznapjait.

– chb –

Csók István Galéria,
1981. május

Nagy Gábor: Halőr, olaj, farost lemez, 100x90 cm 1981 (fotó Somfai)

Nagy Gábor

— ch. b. — : Nagy Gábor
Művészet, 1981. május — 6 lap.

Contents

Sándor Orosz: Is "Social Point of View" a Point of View? *1*

At the different forums where the situation of Hungarian fine and applied arts is discussed, nowadays the expression "social point of view" is often mentioned. Presumably the general assembly of the Association of the Hungarian Fine and Applied Arts—which is to meet during this year—will pay a special attention to this "aspect". But meditations mostly touch other questions and social problems—declared or undeclared—are playing a secondary role on the cast of the main topics. Sándor Orosz, the secretary of the trade union of the workers of fine and applied arts, in his article points at the real economic, social and cultural matters hidden behind "social problems".

STUDY

Péter Kovács: From Art to Pseudo-art and Back (a contribution to the study of Nóra Aradi) *4*

In our March number we published the study of Nóra Aradi about the history of Hungarian arts after 1945, which will be printed later as the introducing study in the last, eighth volume of a history of Hungarian arts, prepared at the present time. Now in our magazine we publish the [illegible] Kovács, contributing with

VADAS JÓZSEF:

Három a...

Olyan kiállítás, amely *az* esemény lehetne, most nincs. Bezárt a kisplasztikai triennálé, mögöttünk a múzeumi hónap. Annál több a kis tárlat. Közülük választottam az alábbi hármat. Műfajra, karakterre, minőségre egyaránt különbözőek, nincs közös vonásuk. Ha csak az nem, hogy mind a budapesti belvárosban látható.

Mészáros András karikatúráit a Népszabadság olvasói jól ismerik. A címoldalon, a Levelesné rovatában vagy az ünnepekkor egész oldalon megjelenő rajzai velős publicisztákkal felérő magvas tanulságokat közölnek velünk szellemesen. Mészáros a *Dorottya utcai kiállítóteremben* összegyűjtötte legfontosabbnak tartott munkáit. Részben — kétharmadában — a megjelenteket, részben azokat, amelyekkel most először találkozhat a közönség.

A karikatúra par excellence újság-műfaj, falra akasztott képként szokatlanul mutat. Ha a hatás bizarr is, nem rossz. Az emberek szeretik a humort, különösen a jót, amely mélyről fakad. Az sem rossz, hogy a művész ezúttal fitytyet hányhat a szerkesztői szempontokra. A lap profiljára, a nyomdatechnikára, az olvasó érzékenységére. A rajz minősége a döntő.

Mészáros élni tud a kínálkozó alkalommal. Megmutatja önmagát. Olyan ember ő, akit az élet mindennapjai érdekelnek. „Szürke minden elmélet, zöld az élet fája" — írta egyik karikatúrája alá, amelyen azt látjuk, hogy a szimpozion hallgatósága inkább érdeklődik a békaembernek öltözött, jobban mondva vetkőzött csinos leányzó, mint az igazi békák iránt, amelyekről az előadó süket füleknek magyaráz. Mészáros majd minden munkájában az életnek ezeket a napi eseményeit örökíti meg. A házavatást, a sortatarozást, a körzeti orvos fáradtságát, a gyermekcsinálást. Pontosabban: az anomáliáit. Hogy a vörös szőnyeg alatt még lerakatlan a parketta, a fényes vakolat mögött alá vannak dúcolva a falak, az orvos izzadságosan verekszi át magát a betegágyak dombjain, hogy a lakáshiány évekre prolongálja a gyermekáldást. Mészáros ezeket az egyszerű jelenségeket egyszerűen ábrázolja. Nem jellemző rá a filozófiálgatás. Az abszurd vagy a mélyértelmű irónia. Az egzotikus ízek ellenében az ő fűszere a paprika, amely mindig csípős, de sosem veszi el az étel ízét.

Nagy Gábor festményeivel és rajzaival gyakran találkozhat a tárlatlátogató közönség. Olyan átfogó kiállítása azonban, amilyen most a *Vigadó Galériá*ban nyílt, még nem volt. Mintegy félszáz grafikája, illetve festménye sorakozik a falakon, az elmúlt évtized munkája.

Nem nagy pálya ez: Nagy Gábor 1973-ban végezte el a főiskolát. Két-három év után már kialakította a maga lírai hangulatú szürreális művészetét. Mindkét jelző fontos. Távol áll tőle az érzékek nyers megjelenítése; meditatív lényként éli meg magában az élet eseményeit, amelyeket emlékfoszlányokban közvetít. Innen a halk színek, a torzó idomok és a torz formák. A lehetetlenül elkarcsúsodó végtagok, a suta mozdulatok, és az elrévülő tekintetek nemcsak korán érő művészt sejtetnek, hanem érzékeny és fogékony elmét is. Nagy Gábor jól gazdálkodik mindazzal az örökséggel, amit az álomképzeletű Gulácsy és a fétislátó Vajda, illetve kortársként az emlékmontázsokkal dolgozó Szemethy Imre és Bálint Endre kínált fel. Belőlük önálló piktúrát alkotott. Szuverén egyénisége a kevésbé sikerült műveiben a legnyilvánvalóbb. A kalocsai freskó egyházi témája arra késztette, hogy groteszk anatómiáját elhagyja. A magasztos tárgy kedvéért engedni kényszerült a hangnemből. a stílus azonban még így — a kikerekített formákban — is átütő. Karakteres, noha nem az erő, hanem a lágyság jellemző rá. Málladozó színeivel bravúros kolorista, elhalványuló vonalaival remek rajzoló. Minden gésztusa maga az artisztikum. Tetszetősségével még a felületességét is leplezni tudja.

Gyurcsek Ferenc kiállítása ugyancsak a *Vigadó Galériá*ban kapott helyet. De mintha egy világ választaná el Nagy Gábortól, s nem csupán egyetlen emelet. Az ő művészete hangos és attraktív, szobraira nem a kellemes báj, a finomkodásig érzékeny cizellőrség, hanem a nyereség a jellemző. Példaképe alighanem Uitz; erről árulkodnak a falakon sorakozó rajzok, illetve a nagy elődről mintázott portré. Gulácsyval vagy Vajdával szembesítve Uitz vitathatatlanul drasztikus jelenség volt, ugyanakkor óriási művész. Vagyis: az erő mellől nem hiányzott a gyöngédség sem. Műveiben minden vonal formát rajzolt, és volt helye a véletlennek is, nem csupán a törvényszerűnek.

Gyurcsek azonban csak a vehemenciát vette át példaképétől. A finomság helyett pongyolaságot, ellentét helyett eklektikát alkalmaz. Minthogy — köztéri szobrász lévén — nagy méretekben pongyola és pontatlan, a hatás nem annyira félelmetes, mint inkább riasztó. Még négy fal között is.

z a helyiség
zákezdett a n
ásához, Drah
s mégis bold
így ki lehet
tőle, meg le
anyomott ősz
asszonyt ha
ki a valló ass
ó jajgatás tö
körülötte ug
etlen, közös

t a csupasz
Kele Mihály
n, s úgy pisl
npa fény is
kköszörüléss
mint aki má
ja, sikerül-e

tvérek ... —
apot gyűrög
... ocsúdtam
n úgy hordta
súlyos, oly
én elhalt, sze
érgesedtem,
mióta közét
n ... Kikél
csak néz rá

vétek, pedig még messze volt a gyászév vége, még igaz szívből sírattam, gyászoltam az én kedvesemet. De még jajongásom közben is úgy éreztem, hogy meztelenül lenne jó feküdni valamelyik ember mellett. Eltikkadva kívántam fejemre az Isten sujtoló kezét nagy bűnömért. Meg is vert, mert az egész gyászév alatt kitartott a tüzesen égető vágy, mintha csak a pokolbeli ördög kísértett volna meg. Ítéljetek el testvérek, megérdemlem. Látjátok, a könnyülés óhajtása erősebb bennem a szégyennél, régi, lelkemet mardosó bűnöm miatt. Ítéljetek el, vagy bocsássatok meg nehéz, özvegyi vétkemet, szívetek hajlandósága szerint.

Már a megvallás közepe táján hangok szakadtak ki az egymáshoz préselődött hallgatóságból. Férficsuklások, visszanyelt hördülések, asszonyi, lihegő sóhajok, jajok törtek fel úgy, mintha ledöngölt, nehéz rétegeken hatolnának keresztül. A rejtett gondolataikban, emlékeikben tettenértek vinyogása gyík módjára bújt elő a csukott ajkak mögül, mintha az ellenőrizhetetlen és vissza nem fogható hangok által egyszerre többen is vallanának. A szemek mind Kósánéra meredtek, akinek árnyékos arcán, mellét verő öklei fölött olyan különös öröm fénylett, mintha kitárulkozása nem az őszinteség, hanem egészen másféle érzés örömét lobbantotta volna fel benne.

Drahosnét egyik nőismerőse vitte el az összejövetelre. Azóta, hogy ennek célját megtudta, Krisztina lebírhatatlan izgalomban élt, mint aki előtt, a sötét és mindenfelől szoro-

Kele eltakarta tenyerével az arcát. Válla rá
dett s a reszketés lassan végigterjedt rajta, roggy
rain remegni kezdett a bő, vásott csizmaszár. T
hig, ritkás könny és asszonyosan vékony sírás csu
alig érthető szavakkal együtt.

— Ez az én nagy bűnöm, testvérek. Ha Isten
tek megbocsátást nyerek, nyugodtabban halok m

A sűrűsödő, kísérő sírás még erősebbé tette
de mintha le is csillapította volna a lelkét, kezefe
zés, a könnyítő kimerültség mozdulatával törölte
ra a szemesarkába gyűlt nedvességet. Már mozd
kinyúló védelmet és felmentést jelző karok segítsé
szatérjen a befogadásra kész, meleg bolyba, amil
egyéb hangot elnyomva, felhördült valaki. Gyulai
ki a többiek közül, akit ötvenéves létére a lenéz
tetve, mindenki csak Jocónak hívott. Türelmet
meglódította az öregembert, s a helyére állt. Nag
széles vállú férfi volt, de az iszákosság lemarta r
s félreismerhetetlen bélyeget nyomott az arccsontol
bőrre. Megdúzzadt, lilásvörös orra most még n
látszott, mint máskor. Melle ziháló fújtatással jár
kirobbant a zokogás, Hosszú, sovány karjait először
te, azután ökleivel, mint két párnázatlan dobverőv
ni kezdte csontos mellét. A könnyek gyorsan és
lottak le orra tövébe és szája sarkának zugaiba.

— Testvérek, most értettem meg, mit cseleke
kor ez az öregember elétek tárta az életét. Mi az

Nagy Gábor

Szenvedélyes, mély humanitással telített munkái, komoly felkészültségű, a vállalásban is bátran jelentős művészt mutatnak be.

Bereczki Loránd: Tegnap - ma - holnap.
Művészet, 1977.május - 2.oldal.

Nagy Gábor grafikus

Megnyílt a XXIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat, melyen a művész művei is szerepelnek. – a „lendületes kezdeményezés"-t díszében a grafikusok képviselik. – „Tisnagóti portrésorozat"-a (emlékre).

Tandi Lajos: Hagyományok és kezdeményezések. Dél-Magyarország Szeged, 1976. okt. 14.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1977 JAN 29

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Nagy Gábor

1021

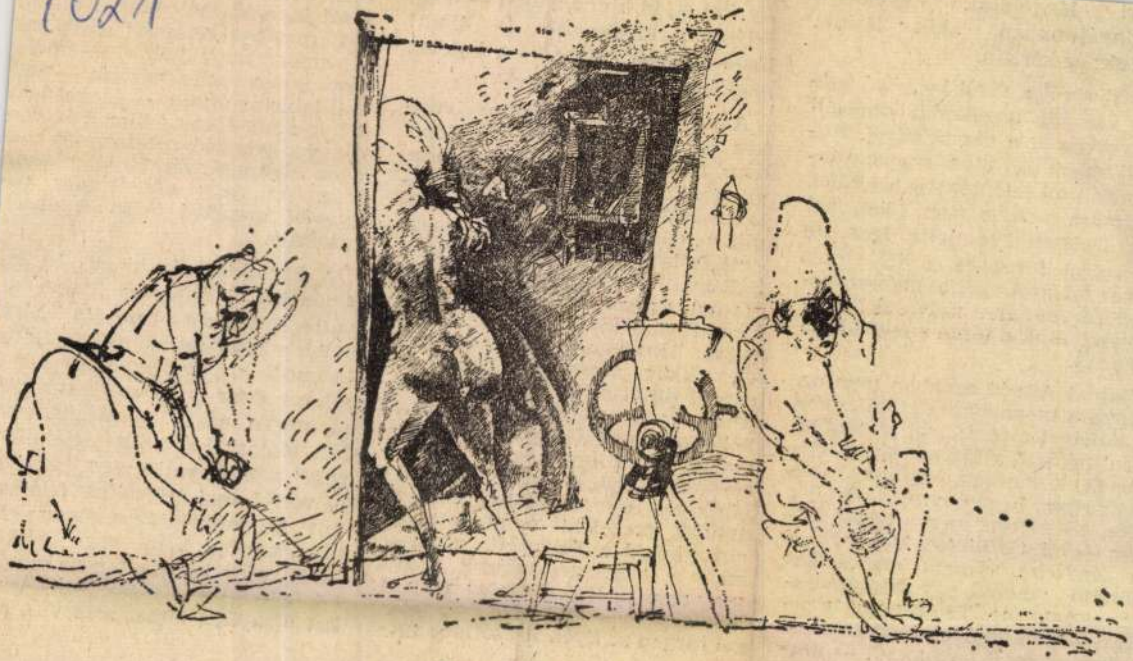

Nagy Gábor rajzai

ri lángolását. Egyébként dnyájunkban, akik láttuk. tuk: ez kőrisfa.

Iert erről a fáról beszélni kel-, valamit ügyetlenül dadogni ormájáról, a rézvöröséről. Rontikusan úgy mondanám: minnnek, ami jelentékeny a földön, gárzása van, s nem lehet szó lkül elmenni mellette. Igen, de megragadottságra, a felfedezés ykor lélegzet elállító érzésszövenyére vannak-e szavaink? Szórkészletünk e téren szégyenleten szűk.

Hajnal Annáé azonban nem az. arra a megnevezhetetlen érzés-, amelyet a természet jelenségei özül például a fák adnak az ernek, különösen fogékony, szólálásában leleményes. Ne értsük élre, elsősorban nem a fákra, haem — mint született költőnek — z *érzéseire* vannak szavai. Azt ondja például egy megtámaszott almafáról: „Te aranyló! te piuló! — boldogságtól megszakadó! — kegyelemtől leroskadó! — kin-

igazuk van! öröknek lá
Az élet él, ki hinne abba
óriásokat kivágnak? –
hadd legyen igaza —
nagy kaoba-fáknak!"

A mi szürke fogalmi
kön azt mondjuk erre:
nusz. De micsoda zengő
milyen harsány igenje, még a haláltudat árnyékában is. És a himnikus euféria alapja, az elragadottság létre hozója — tessék csodálkozni! — a gyengédség. Ha Hajnal Anna létélményét próbálom kitapogatni — és a fákból indulva, bevallom, arra igyekeztem —, akkor most jutottam el az egyedi titkot rejtő kulcsig. Hajnal Anna forró életszeretetét, mely költészete legkülönbözőbb szakaszait áthatva oly sok remeklést eredményezett, ősi, naiv gyengédség hozza létre. Szűnni nem akaró ámulat, gyermeki meghatottságú csodálkozás a teremtett világon, mely a lehetséges világok között sem nem a legjobb, sem nem a legrosszabb — számára teljességgel idegen az ilyen filozófikus spe-

nem életmagyarázat, letezés-mitosz. Az „egy vérből valók vagyunk" maugli-i ösztönös életfilozófiája.

A harmincas években, Hajnal Anna költői kiforrása idején, divatba jöttek újra és azóta is, legalább a költészetben meglehetősen kelendők a mítoszok. S bár a harmincas évek lirizmusa költészetére nézve nagyjából meghatározó lett, Hajnal Anna mitológiája igazából nem hasonlít, nem hajaz az új vérrel, mai érzésekkel felélesztett régi mitológiákra. Benne alig támadt vágy arra, hogy mítikus hősök vagy hősnők fényes személyiségét öltse magára, történeteiket újra élje, ahhoz sem volt kü-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1977 JÁN 29

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Nagy Gábor

1021

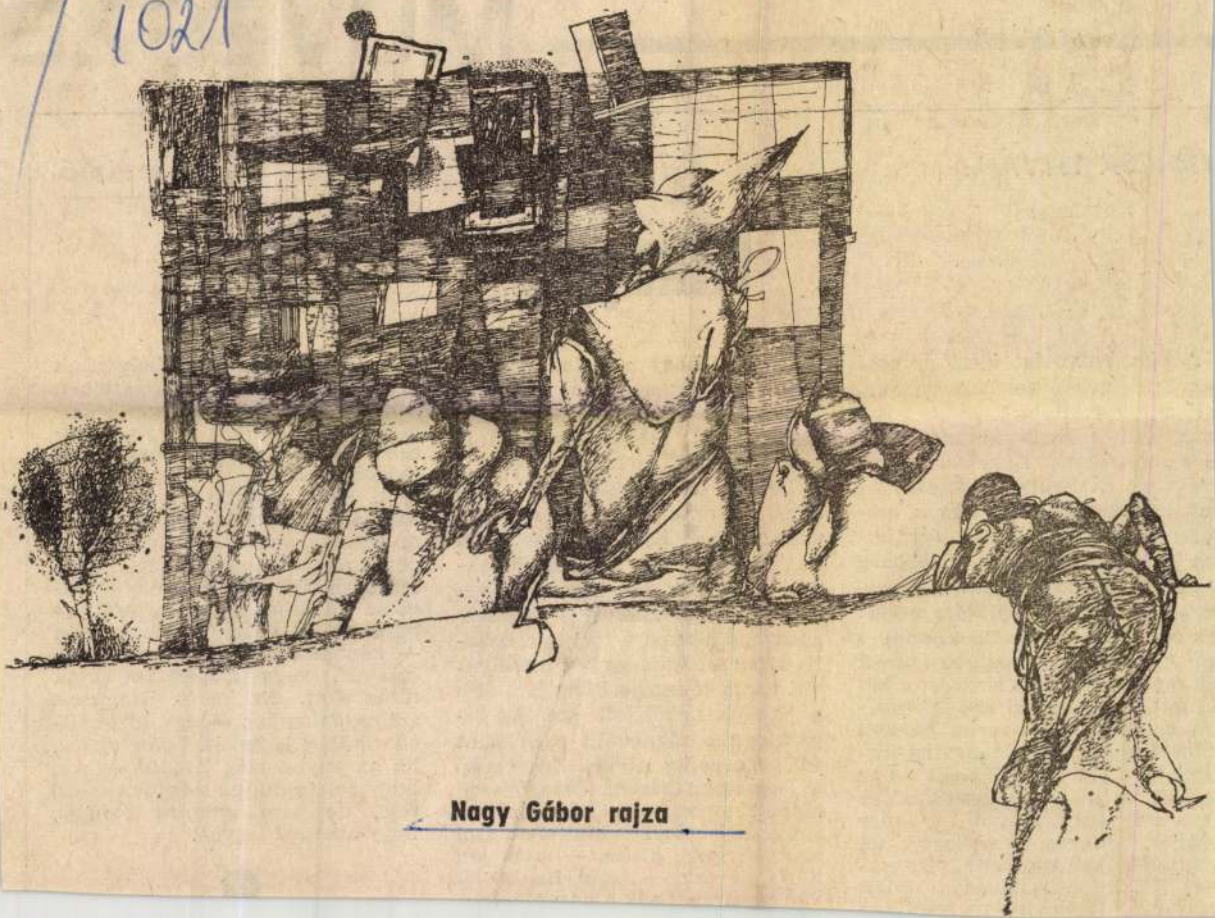

Nagy Gábor rajza

VÁNCSA ISTVÁN:

Televízió

Kikapcs

A cím beavatást ígért az em-
beri lélek mélységes titkaiba. *Fes-
etlen arcok.* Nem hangzik rosz-
zul, bár nem is különösebben
izalomgerjesztő. Lássuk az ajánlólevelet: *„... talán mindnyájunk-
nak két arcunk van: egy a ma-
gány pillanataira, s egy a külvi-
ág számára. Natalia Ginzburg
festetlen arcunk egyik legfino-
nabb ismerője az új olasz iroda-
omban. Egy telefonáló asszony s
egy éjszakai beszélgetésbe merült
házaspár kis titkait tárja fel e két
elenet, kíméletlenül éles tekintet-
el, ám meleg humorba burkolt
emberi részvéttel."* Magyarra fordítva ez így hangzik: itt most elkizni fognak. Lelkesítő. Csak az a baj, hogy már túl sokszor avattak be ilyesféle titkokba, túl sokszor tapasztaltam, hogy az emberi lélek ceremóniásan tálalt mélységei többnyire mélységesen tudomású, hogy a tudat kapujában van egy sorompó, ez csak azokat az ingereket ereszti át, amelyek új információkat hoznak; a többit, az információ nélkülieket, elhessegeti. Úgy tesz, mint kedvenc rajzfilmsorozatom számítógépe: *Kikapcs.* Ezért van az, hogy a puha családi fészekben már órák óta házsártol, veszekszik vagy csacsog a ház asszonya, s közben a férj egy joviális kínai Buddha-szobor mosolyával néz a levegőbe. Nem is hallja a jámbor, miről esik szó. Az ingerküszöbe rég beállt ezen szint *fölé.* Márpedig *Almási Éva* ebben a jelenetben három rossz feleség helyett toporzékolt, bőgött, hisztizett, színészileg tökéletesen, ami nem is csoda, hiszen — most jön a paradoxon — ez a figura jól van megírva. Csak a darab hiány-

va: szoborállványra helyezünk egy kavicsot), abból jó esetben sugározhat az esztétikum valamely neme, mégpedig annál erősebben, minél szűkebb volt az ily módon átemelt valóságszegmentum. Felvillanhatnak a mindennapi élet egyébként rejtve maradó abszurd vonásai; nem abszurd, de ismeretlen összefüggései; egyszóval a jelenség *egyesből* *különössé* változhat. Igen ám, de Ginzburg itt — *ebben* a két írásban — képtelen volt az anyagát „kiemelni", vagy *megemelni,* csak *rámutatott.* Ez kevés. Nemcsak szépirodalomhoz — egy jó publicisztikához is kevés. Főleg akkor, ha az anyag elég banális ahhoz, hogy belefájduljon az olvasó-néző feje, de nem *annyira* banális, hogy abszurd legyen.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1977 JAN 29

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Nagy Gábor

1021

Nagy Gáb

kvárium szétt

redik; meghurcolják, elveszíti az állását. Pedig sorsa látszólag „sínen volt". Nyugalmát eddig semmi sem feszélyezte, legfeljebb bátyjának baljós szótlansága, mely mögött a háború, a hadifogság és a büntetőtábor súlyos titkai lapulnak. Dato megváltozik. Rádöbben arra, hogy „az élet valamit elfelejtett előle, valami jelentőset és nagyot nem bízott rá". Lázasan kezdi keresni — önmagát. Sorban lelepleződnek előtte szerettei: a munkahelyén süketnémát játszó, bűnözőkkel paktáló mostohaapa, az alattomos, bajkeverő húg, a bátyja, aki azért gyűlöli, mert morális vetélytársat érez benne, a mony

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKELTŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1977 JAN 29

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Nagy Gábor

1021

Nagy Gábor: Szélben

1977. JANUÁR 29.

...kben szabad elektronként csa-
...ng, megérintik, de nem ejtik
...glyul különféle vonzások.

Szakonyi Károly, akinek legel-
... novelláitól kezdve (A fogoly,
...egen házban, Kerthelyiség)
...apvető felismerése és írói gond-
... a magánélet apró mozzanatai-
...ak társadalmi közérzetté sűrűsö-
...ése és ez utóbbinak visszahatása
...kölcsi-etikai tartásunkra, cse-
...ovi nyomdokokon indult pályá-
...n. Az a tény, hogy most Gogol
...olt lelkek-jét állította színre,
...em lehet váratlan ötlet, sokkal
...kább Szakonyi elegáns ívű írói
...ályájának szerves része — érté-
...elni is csak így lehet.

Aki az előadás után leemelte a
...olcról Gogol regényét, hogy leg-
...ábbis beleolvasson, hamarosan
...egállapíthatta, hogy az író lel-
...iismeretesen követi a Holt lel-
...ek szereplőinek párbeszédeit, az
...redetit meg nem hamisítja, csu-
...án saját tömörítési, szerkesztési
...épességeit hasznosítja, s legfel-
...ebb összekötő félmondatokat tesz
...ozzá az eredetihez. Szobakevics,
...ljuskin, Nozdrjov, Korobocska
...s a többiek sértetlenül közvetí-
...k a regény első részének hangu-
...tát. Egyre nagyobb szerephez
...ut azonban közöttük egy Gogol—

...telmezés...
mezben amolyan vájtfülueknek
szóló produkcióval állt elő: érti,
aki érti, a többiek pedig legalább
újraolvassák a Holt lelkeket, de
mindenesetre képet kapnak róla.
Szakonyi felelősséggel intő saját
szava így elsikkad Kár érte.

Ami kárpótol: *Haumann Péter*
Csicsikov szerepében. Ez azok kö-
zé az alakítások közé tartozik,
amelyekhez nem kell a színikriti-
kák leíratlan értelmező szótárából
kikeresni a megfelelő árnyalatú
elismerő jelzőt. Ahogy nem kel-
lett Timár ügynökéhez, Latino-
vits Ványa bácsijához, Darvas
őrültjéhez. (És jó látni, hogy ez
a gazdag és tartalmas belső vilá-
gú művész végre mennyire önfe-
ledten, szinte kamaszos örömmel
köszöni meg a vastapsot.) Nagyon
tetszett *Dózsa László* Nozdrjovja.
Az ő passziózó szelíd-kegyetlen
földbirtokos figurája csakugyan
Gogol regényéből lépett Szakonyi
színpadára.

1977. JANUÁR 29.

1021

VEB
ZEITUNGSAUSSCHNITTDIENST GLOBUS

Berliner Zeitung

Gábor Nagy

- 3. Jan. 1977

Farbiges Januar-Programm im Haus der Ungarischen Kultur

Ausstellungen, Filme, Vortrag, Diskothek

Mit einer Reihe abwechslungsreicher Veranstaltungen eröffnet das Haus der Ungarischen Kultur in der Karl-Liebknecht-Straße 9 sein Programm für das Jahr 1977. So ist noch bis zum 5. Januar täglich von 10 bis 19 Uhr die eindrucksvolle Plakatausstellung „Engagement Solidarität" in der Eingangshalle zu besichtigen. Ungarische Briefmarken werden in einer Foyerausstellung gezeigt, die am 10. Januar eröffnet wird und bis zum 28. Januar dauert. Öffnungszeiten: montags bis freitags von 10 bis 19 Uhr. Am 10. Januar um 19 Uhr steht die Aufführung des neuesten ungarischen Spielfilms „Neun Monate" auf dem Programm. Er gibt Antwort auf die Frage, wie sich eine junge alleinstehende Frau mit Kind gegen traditionell-konservative Vorurteile in ihrer Umwelt behaupten kann. Der Streifen wird am 11. Januar um 19 Uhr noch einmal gezeigt.

Mit Gemälden von Gábor Nagy macht eine Ausstellung bekannt, die am 13. Januar eröffnet wird und montags bis freitags von 10 bis 19 Uhr zugänglich ist.

„Rechtfertigung" ist der Titel eines Spielfilmes, der am 18. Januar um 19 Uhr zu sehen sein wird. Zum traditionellen Filmnachmittag für Schüler wird am 19. Januar um 15.30 Uhr eingeladen. Aufgeführt wird der Film „Die Jungen vom Platz".

Mit einem Vortrag von Professor Dr. Mihály Möcsényi, Lehrstuhlleiter an der Universität für Gartenbau in Budapest, setzt am 19. Januar die „Wissenschaftliche Werkstatt" des Hauses im Jahre 1977 ihre Arbeit fort. Das Thema lautet diesmal „Die Urbanisation und Grünflächengestaltung".

Am 25. Januar um 19 Uhr wird der Film „In der Uniform eines Feldgrauen" gezeigt, und am 27. Januar um 18.30 Uhr gibt es in der Pepita-Disko erneut Musik, Film, Informationen, Quiz und Tanz.

Der Gast des Monats ist im Januar der Komponist und Kossuth-Preisträger Sandor Szokolay, der sich am 28. Januar in der Reihe Komponisten-Porträt vorstellt. BZ

Motor E			
Dynam			
Motor B			
Motor H			
Rotatio			
Aufbau			
TSG Ne			
Stahl Finow			
EAB Lichtenberg 47	14	13:43	8:20

STAFFEL C

Chemie Leipzig	14	29:14	21:7
Dynamo Eisleben	14	28:10	19:9
Chemie Buna Schkopau	14	20:13	17:11
Stahl Blankenburg	14	24:16	16:12
Einheit Wernigerode	14	29:23	15:13
Aktivist Espenhain	14	17:13	15:13
Stahl Brandenburg	14	17:18	14:14
Vorwärts Dessau	14	18:21	12:16
Lok Halberstadt	14	9:19	11:17
Stahl Thale	14	14:22	10:18
Lok Stendal	14	16:23	9:19
Veritas Wittenberge	14	11:30	9:19

STAFFEL D

Chemie Böhlen	13	35:13	22:4
FSV Lok Dresden	13	20:12	17:9
Motor Werdau	13	22:18	16:10
Vorwärts Plauen	13	28:21	14:12
TSG Gröditz	13	19:19	14:12
Akt. Brieske-Senftenberg	12	10:13	11:13
Fortschritt Bischofswerda	13	22:24	11:15
Motor Altenburg	12	18:22	9:15
Energie Cottbus	13	23:19	9:17
Fortschr. Krumhermersdorf	13	11:39	9:17
Aktivist Schwarze Pumpe	12	11:19	8:16

STAFFEL E

Wismut Gera	14	42:12	24:4
Motor Suhl	14	34:13	22:6
Akt. Kali Werra Tiefenort	14	22:13	18:10
Zentronik Sömmerda	14	25:18	15:13
Chemie Zeitz	14	16:14	14:14
Motor Nordhausen	14	11:16	13:15
Fortschritt Weida	14	20:27	13:15
Motor Hermsdorf	14	15:24	13:15
Motor Weimar	14	27:26	12:16
Umformtechnik Erfurt	14	15:21	10:18
Chemie IW Ilmenau	14	12:24	7:21
Motor Veilsdorf	14	10:41	7:21

Heinz Werner: Ich denke doch, daß die viel stärkere Belastung in der Oberliga als in der Liga der Gesamtentwicklung des Kollektivs dienlich

BFC-Elf bal

Umfangreiches Spielprogra

Berlin. BZ

Der BFC Dynamo, der mit Wochenbeginn wieder das Training aufgenommen hat, wird insgesamt neun Vorbereitungsspiele bestreiten, ehe am 19. Februar die Rückrunde in der Fußball-Oberliga mit dem Lokalderby gegen den 1. FC Union ihren Anfang nimmt. Zu den Kontrahenten zählen mit Zbrojovka Brno, Pogon Szczecin, Stal Mielec und Odra Opole auch vier Oberligavertretungen aus der CSSR bzw. Polen.

Die Termine: 15. 1. gegen Vorwärts Neubrandenburg (Sportforum), 19. 1. Stahl Brandenburg (Sportforum), 22. 1. bei Pogon Szczecin, 26. 1. Zbrojovka Brno (Jahn-Sportpark), 29. 1. SASK Elstal (Sportforum), 2. 2. bei

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-069, 337-749, 340-776
1977 JAN 29
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest
Nagy Gábor festő
1021

BEMUTATJUK NAGY GÁBOR RAJZAIT

Él Budán egy fiatal festő, aki a hegyekre nyíló ablakokból síkságokra lát. A Dél-Alföldre, ahol a tiszai töltésen szekerek nyikorognak, szerelmesek és részegek botorkálnak, s ahol a háttérben már fellobogtak az olajfáklyák. Csongrádi parasztok, olajbányászok világáról tudósítanak képei, egy állandóan változó tájról, ahol árvizek és babonák pusztítottak századokon át, s élnek még ma is emlékekben. Emberi és társadalmi drámák színhelyén járva keresett és talált piedesztált hőseinek: minden a falu fölé és köré magasodó ártöltésen történik, ott vonulnak fel jellegzetesen groteszk alakjai, találkoznak, beszélnek, álmodnak. A művészi példák-hatások és Nagy Gábor alkotásai közötti különbségeket keresve az első, 1976-os stúdióbeli önálló kiállítás katalógusában Haulisch Lenke éppen erre a drámai ábrázolásmódra utalva fejti ki, hogy a szentendrei pikturától narratív, elbeszélő felfogásában, a Kondor festészet tragikumkeresésétől megbocsátó groteszkségében válik el felfogása.

Nagy Gábor 1949-ben született Budapesten. A Képzőművészeti Főiskola festő szakán 1973-ban szerzett diplomát, mestere Sarkantyu Simon volt. Azóta a főiskola tanársegédje, tucatnyi hazai és külföldi kiállítás résztvevője. Nyaranta a csongrádi művésztelepen dolgozik, de tanulmányútjai során járt Svájcban, Franciaországban, Olaszországban és a Szovjetunióban. A Stúdió kiállításain 1974-ben a Művészeti Alap, 1975-ben a KISZ KB díját nyerte el, s az utóbbival egyidőben a miskolci Stúdió Rajz Pályázat díját is megkapta. A fiatal festőnek két évvel ezelőtt Derkovits-ösztöndíjat adományoztak. Most megjelenő rajzai pontos képet adnak egy ígéretes művészi pálya első éveiről.

Veress Miklós

... vesodott, belé-
... Eg benne... még most is, amikor „oltártól és lanttól elszakadva" halódik itt...

...Nyakszirtjétől talpáig minden csukló, térd, váll, hajlás szaggatásnak és tehetetlenségnek a fészke... A csengettyűzsinórt, mely ágya felett egy arasznyira lóg, meghúzni képtelen...

...Hallatlan gyengesége pokoli izgatottsággal párosul... amaz pihenni, ez mozogni készteti... elsoványodott, puszta váz... mosdatják, öltöztetik... a három lépcsőn, a tornácról az udvarra fel s le két káplánja segíti... Két káplán, mert maga alkalmatlan lett a szolgálatra... így fele jövedelme van csupán. És a sok fürdő, utazás, doktor! megették-itták a tornallyai és putnoki patikát... A híres hanvai réten hat év óta se szénát, se sarjut nem kaszáltak, állatai gabonát ettek, egy kenyéren voltak vele... A falu elpusztult, tizenhárom telkes gazda elitta mindenét... Jövedelmetlen időket él... tenyérnyi vagyonkája olvadóban... Dicsérik, arcképezik, de éhen veszni hagyják: ez a magyar tempó!

...Szenvedés és nyomor legmélyebb fokára süllyedt... hogy mit áll ki, csak az örök isten, ez iszonyú állapotának reásújtója tudja! és nem lehet meghalni!... Nem, az úristen sem mosolyával, sem ráncos homlokával nem akar hozzájönni!

De Emi már jobbacskán van... csodálatos a gyógyulása! négy hónapig szenvedett

szeti képeit, gyökeres magyar nyelvét méltatták...

S a kegyelem micsoda pillanata *A gólyához* fogantatása! Döbbenetes hatása volt a versnek... Kimondta azt, amiről senki sem beszélt, de mindenki arról hallgatott... Valaha úgy emlegették őt, hogy egyike azon választottaknak, akik Kazinczy szerint szokott úton járnak szokatlanul... *A gólyához* nem volt szokott út! Olyannyira szokatlan út volt, hogy tizenhat hétig szorongatták érte a kassai német haditörvényszéken... Szerdahelyinek hívták azt a gyalázatos bitangot, aki föladta...

Most pedig... ez a lélekző halottság! Sem élni, sem elveszni nem hagyja a sors... ez a pokoli, rejtélyes betegség!... szívtágulás? aranyér?... Mást mond a bécsi doktor, s mást a hasonszenvi orvos, a kassai Kain Dávid... Kain... baljós név... Gyötrelmei enyhület és pauza nélkül gyilkolják... rogyófélben van, s akkor az erdei lakkal zaklatják... várják, hogy részletekkel szolgáljon...

Majd... majd a Fekete könyvben! ott majd megírja... Mint a régi mecset toronyszobájában élő temetőőr a maga fekete könyvébe... a Pálffy Albert regényében... ő is... majd... mindent feljegyez abba a fekete könyvbe... mindent... csak jártányi ereje legyen... csak idegrángásai szünjenek meg vagy csituljanak legalább... Ott majd beszél az erdei lakról... És a Petőfivel való barátságáról is... ronggyá szakadt az a barátság, foszlányait is elvitte már a szél...

napfény t
fi, a fents
Újabbar
esett. Egy
jét kigún
gátolni a
gondolato
nyúzott ö
ta, andalgó nam, tunder köszvény, forró jégcsap, veszett napfény, ügető fül, szálló szikla, mázsás pelyhek...

Bűn, szenny, tévedés, a legcsekélyebb botlás nélkül így legázoltatni!... az emberben megrendül a bizalom, a hit... s a legjobb akarattal sem képes nyomorúságában a providentia kegyes gondjaira ösmérni!

... Betelt a mérték! hatalmas isten! a mélységből szabadíts meg, hogy meg ne szégyenüljek, aki tebenned bízom!

Idegrángásai megszűntek. Agya kivilágosult, gondolatai glédában állnak. De meddig?! néhány percig tart csupán a gyógyszer hatása... Gyorsan! Jöjjenek a látogatók!

— Örülök, hogy felkerestek, uraim! Hogy ifjúkori törekvéseink érdeket ébresztettek önökben! Értem rokonszenvüket. Hiszen a hála azok iránt, akik jól érdemesítik magokat az emberiség ügyében, a szív édes szüksége s erkölcsi tartozás! S vajon ki érdemelné meg jobban, hogy minden lépése nyomát felkutassuk, mint a lánglelkű Petőfi! a felejthetetlen barát!... Az erdei lakról kívánnak hallani, uraim?... Hegyoldalon, patak partján...

1977 JAN 2 9.
MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Nagy Gábor

EROZÓDÁS

1021

Nagy Gábor: Tanulmány

k

Judithoz

tatásaid, intelmeid állandóan
zhetők, nem teszek nélküled
nmit, s ha mások előtt ez úgy
nne is, ugyan mi közöm az ide-
nség okvetetlenkedő árnyaihoz?
Hát persze, jól tudom, hogy az
en levelezés-formában megírt
nyvtől az emberek azt az alan-
; regényességet várják, amely
t ember majd' negyedszázados
yüttélésének fontos és kevésbé
ntos eseményeit fecsegi végig.
nyszor írtam már le, hogy a cse-
mény fogalmából sohasem ha-
om el azt a legszebb regényessé-
, amely a szellem és érzelem
szólag eseménytelen világában
szódik. Hát persze, hogy nem
ytatható az elbeszélés a történe-
szűk keretei között, mert a
pontosabban leírt történet sem
ndja el a valódit, hiszen kima-
belőle az a párhuzamosan fo-
világ, amelyet a gondolat és az
hol elátámaszt, hol felerő-

Aztán elmúlt néhány hét és
találkoztunk. Nem tudnék szá
adni ennek az okáról. De ami
felhívtalak a hivatalban, ahol
goztál, olyan magabiztosan cs
gett a hangod, mint aki várta
a hívást. Nem meséltél magad
jóformán semmit, mert az a vi
amelyből érkeztél, az illegalitás
az emigráció világa, nemcsak m
fontoltttá, de szófukarrá is t
Mondataid olyanok voltak, m
aki sohasem beszél négyszemk
s ez zavart engem. Én nem élt
soha emigrációban, Pesten és
dán éltem és míg te csak egy
lágban, a forradalmas világ
nőttél fel, én már két világnak
ismeretében beszéltem, megjá
va a könnyed pestiességet. Nek
még emlékeim voltak az első
lágháborúról, bár nagyon kicsi
voltam. De emlékeztem arra, a
kor az első kiflit láttam meg 19
ban, ötéves koromban, amikor

Nagy Gábor

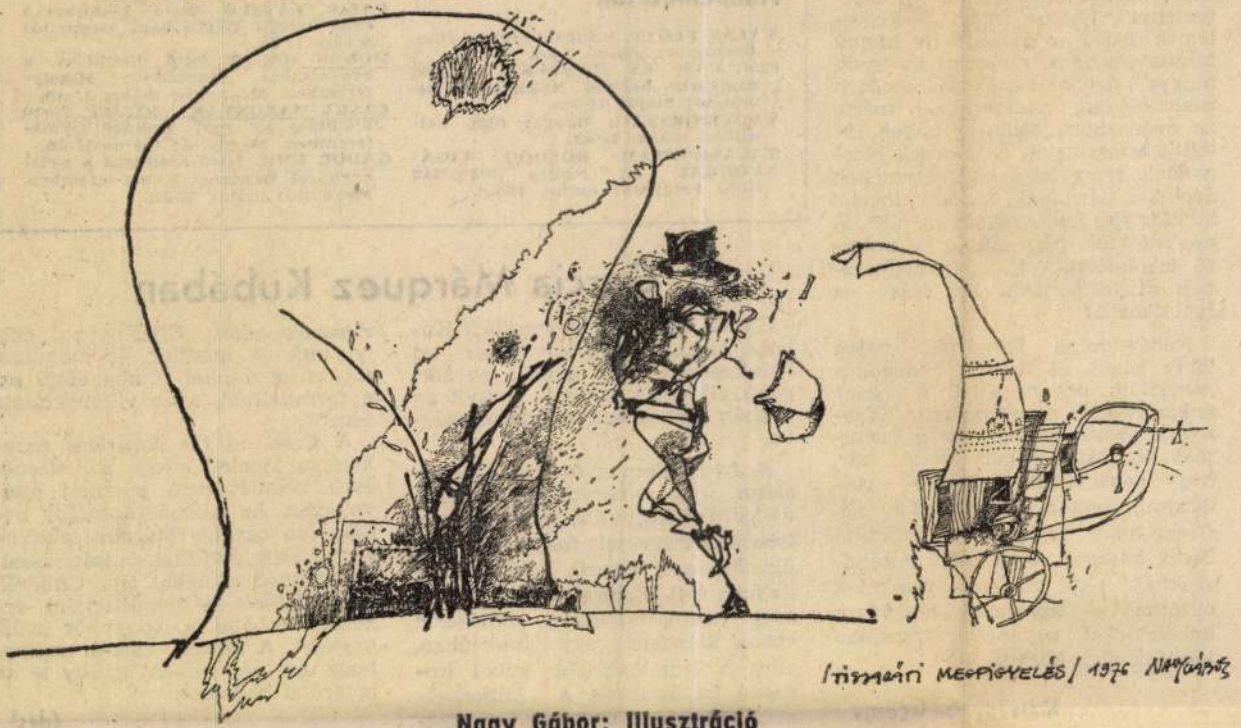

Nagy Gábor: Illusztráció

Élet és Irodalom, Bp.

1976. MÁJUS 8.

XX. évf. 19. sz. 7. lap.

rekek tanítása gyakran a legmostohább körülményekkel társul: a tanítók élményeiből és tapasztalataiból szinte „pedagógiai hősköltemény” lehetne írni... Figyelemre méltó az az objektív hangú tanulmány, amely szerint az egyik megye óvodai főelőadója modern pszichológiai módszerekkel mérte az óvodáskorú cigánygyerekek intelligenciaszintjét. A mérések bizonyítják, hogy ha a cigánygyerekek óvodába járnának, sokkal kisebb hátránnyal léphetnének az általános iskolába. (Egy másik, sokat ígérő iskolaformával, a cigánygyerekek diákotthonával két írás is foglalkozik.)

Nehéz volna felmérni, vajon hány iskola és hány pedagógus küszködik ugyanezekkel a gondokkal szerte az országban. Bizonyára sokukhoz eljut ez a tartalmas kiadvány, éppen ezért kár, hogy nem került nagyobb példányszámban a nyilvánosság elé. (Nem bolti terjesztésre szánták.) Pedig hasznos volna ismerni mindazoknak, akik magyar gyerekeket oktatnak — ugyancsak hátrányos helyzetűeket, ugyancsak mostoha körülmények között.

Márványi S. György

GEK. (Akadémiai)
SZILÁGYI JÁNOS: KETTESBEN. Riportok. (RTV—Minerva)

Filmbemutatók

VÁLÁS ELŐTT. Színes amerikai film. Bemutató: május 3-án.
PIM, PAM ÉS PAMELKA. Színes, magyarul beszélő NSZK-film. Bemutató: május 13-án.
VADVÍZORSZÁG. Magyar film. Felújítás: május 13-án.
TALÁLKOZTAM BOLDOG CIGÁNYOKKAL IS. Színes jugoszláv film. Felújítás: május 13-án.

Kiállítások

SZABÓ ZOLTÁN festő kiállítása a Műcsarnokban. Megnyitó: május 8-án.
PAIZS LÁSZLÓ festő kiállítása a Csók István Galériában. Megnyitó: május 13-án.
MONOS JÓZSEF festő kiállítása a békéscsabai Munkácsy Mihály-teremben. Megnyitó: május 13-án.
CSÁKY-MARONYÁK JÓZSEF festő kiállítása az egri Rudnay Gyula-teremben. Megnyitó: május 13-án.
GÁDOR EMIL festő kiállítása a nyíregyházai Benczúr Gyula-teremben. Megnyitó: május 13-án.

Garcia Márquez Kubában

Garcia Márquez nemrégiben Kubába látogatott. A hírnek az ad érdekességet, hogy a *Száz év magány* világhírű szerzője tizenöt év múltán tért vissza a szigetországba.

A forradalom győzelme után az akkor még ismeretlen kolumbiai újságíró Havannába utazott, s a frissiben szervezett forradalmi hírügynökség, a Prensa Latina munkatársa lett. Erre a mintegy fél éves tartózkodására emlékezik vissza Márquez egy interjúban, amit a legjelentősebb kubai irodalmi folyóiratnak, a kéthavonként megjelenő Casa de las Américasnak adott „Éjjel-nappal dolgoztunk — mesélte —, mondtam is...: ha valami romba dönti ezt a forradalmat, az a villanyszámla lesz.”

A Casa de las Américas munkatársa kiemeli, hogy a tizenöt éves távollét nem jelentett eltávolodást. Az Allende-kormány bukása óta ugyanis Márquez aktívan foglalkozik politikai újságírással: nagyhatású cikkeket írt Chiléről, Portugáliáról — riporterként érkezett Kubába is, könyvhöz gyűjt anyagot. A könyv arról szólna, hogy egy nép miként győzte le az amerikai blokádot.

(dés)

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HIRKÉTŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1977 JAN 2 9

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Nagy Gábor

1021

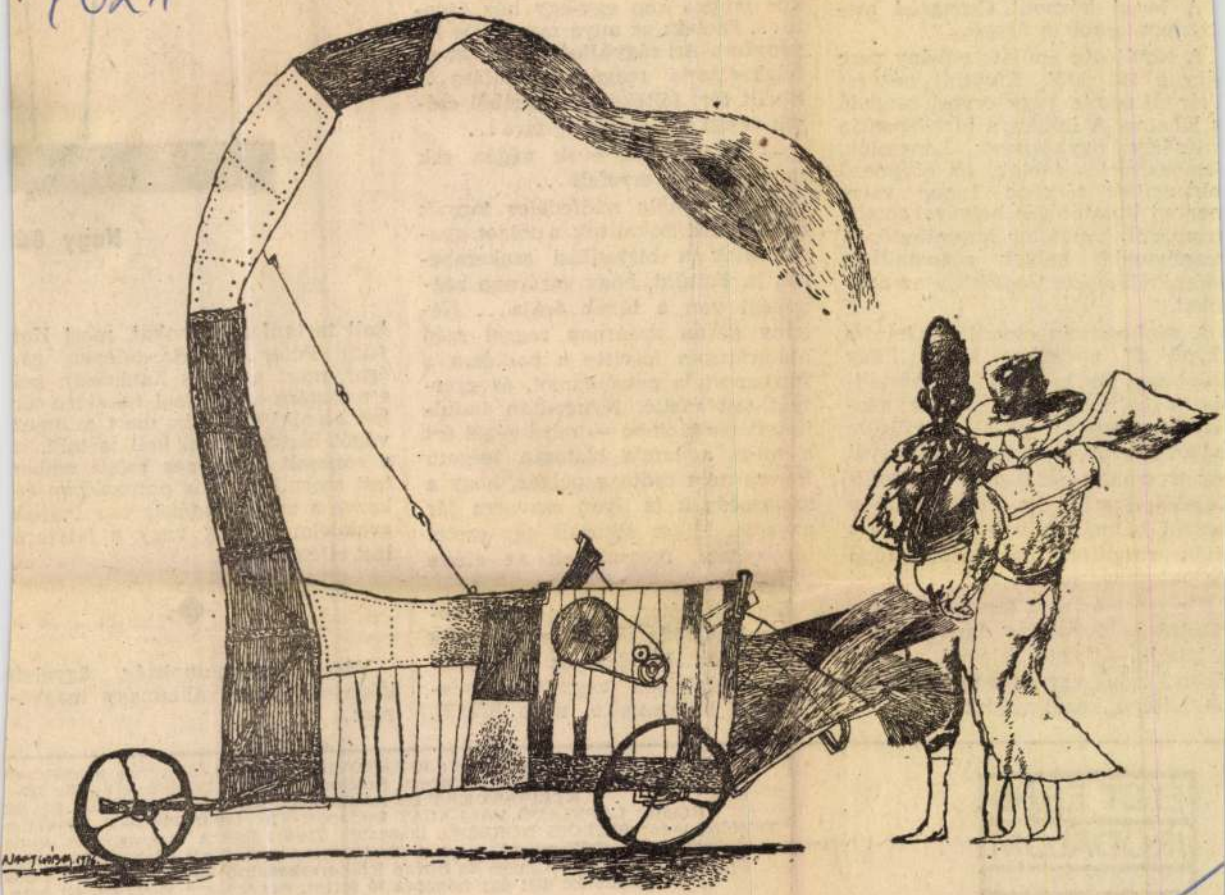

Nagy Gábor: Jelenet

ok között nemrég kötött szerződés
zerint is: tűzoltóink szűkebb szak-
erülete az olaj- és gázkúttüzek el-
ojtása.

A hazai központ Csongrád me-
ye, pontosabban Algyő.

A tűzoltóság épülete néhány perc
éta a 168-astól. Kívülről nézvést
kár új iskola vagy orvosi rendelő
s lehetne. A laktanya hírközpontja
alóságos agyközpont: kapcsolók,
emonstrációs táblák, az olajmező
elnagyított térképe. Innen vala-
nennyi kutatófúrás helyével gomb-
yomásra kapcsolat teremthető. A
veszélyesebb helyek automatikus
érzékelője ide továbbítja az ada-
okat.

A gépkocsiszín csendjében három
ármű áll bevetésre készen. Egy
atalmas, fényes angol — speciali-
ása a haboltás; egy magyar gép-
árműfecskendő; végül a külsőre
egszerényebb, a sztár, a ponyvával
édett szovjet rendszerű turbóoltó.
Kezelője szerint, ha munka közben
osszul bánnának vele, sugara kis
íján elrepítené, de mindenképp
negszánkáztatná a kocsit.

(De most az első kerekek alatt a
'űzoltóság hatalmas farkaskutyá-
a játszik — foggal felemel, a leve-
őben himbál egy apró tarka macs-
át. Leteszi, kezdi megint.

A parancsnok eltunód

— Jogi értelemben ig
korlatilag nincs gyújto
leli. — Van viszont it
beteges indulatok, ezek
kor lángra kap egy-eg
le... Esetek: az anya m
gényfiát. Az rágyújtotta
felakasztotta magát a
Elvált férj féltékeny bo
vát vetett az asszony házára...

— Az ötvenes évek végén sok tanyatűz volt errefelé...

— És mindig nádfedeles tanyák gyulladtak! Sokalltuk a dolgot, gyanakodtak a biztosítási szakemberek is. Feltűnt, hogy vasárnap reggeltájt van a tüzek órája... Néhány gazda vasárnap reggel szép akkurátusan fölvitte a padlásra a fűrészport, a petróleumot, és gyertyát tett mellé. Nyugodtan indulhatott templomba — mire véget ért a mise, a tanya biztosan leégett. Persze nem tudta a polgár, hogy a szomszédnak is ilyen csavarra jár az esze. Mikor sikerült egy esetet bizonyítani, megszűntek az efféle tüzek.

Horváth Péter, a Beke-telepi Volán sportpályán reggel hattól délig gazt égetett. Mindent az előírásoknak megfelelően végzett: mindenekelőtt bejelentette, mire készül.

Nagy Gá

kell tartani az izmokat, mert Hor
váth Péter a Beke-telepen ga
éget, mert a város határában szá
atmoszféra nyomással felszínre tör
het az olaj és a gáz, mert a lemez
vágót biztos kézzel kell tartani, h
a roncsolt acéllemez mögé ember
test szorult... Más napszakban ér
kezve a most labdázók tanulnának
gyakorlatoznának vagy a felszere
lést ellenőriznék.

Városi parancsnokság, ügyeleti
központ. Fiatal alhadnagy magya-
ráz:

ÉLET ÉS IRODALOM
IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

Főszerkesztő: JOVÁNOVICS MIKLÓS, helyettes főszerkeszt
Szerkesztőség: 1054 Budapest, Széchenyi utca 1. Telefon: 111—424, 310—
KÉZIRATOKAT ÉS RAJZOKAT NEM ŐRZÜNK MEG ÉS NE
Kiadja: LAPKIADÓ VÁLLALAT Budapest VII. Lenin krt 9—11. Levélcím
Felelős kiadó: SIKLÓSI NORBERT igazgató. 77—312 Szikra Lapnyomda Buda
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető: a helyi (Budapesten a kerületi) kézbesítőhivatalok
Könyv- és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat, H—1389 Buda
Előfizetési díj: egy hónapra 10 forint, negyedévre 30 forint, fél évre
INDEX: 25 244
HU ISSN 0424—8848

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 JAN 2 9

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Nagy Gábor

1021

Nagy Gábor rajza

báratlan

GYETLEN PÍRGYŰJTÉS

j, feleség, aki özvegyen ma-
gyerek, aki árván, jól vigyáz-
Tévedésből se higgye, hogy
or ötven forintos okmánybé-
ellenében kézhez kapja a
jóbb anyakönyvi kivonatot,
álról szólót, s amikor ennek
án (férj, feleség, kiskorú gye-
sirató szülő minőségében)
élyazonossági igazolványába
yzik a családi állapotában, il-
családja összetételében be-
keserves változást, túlesett
ısz papiroseljárásán.

j, feleség, kiskorú gyerekét

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1977 JAN 29

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Nagy Gábor

/1021

Nagy Gábor: Illusztrációk

Minden üzemben van valami elmetes. Ez különösen az. A igasba futó falak előtt ventillá-ok zúgnak, aláhajló konzolon vérre hízott vezeték, belül fél-nály, surrogó gőz hangja, ha ember szeme szokja a homályt, hkasszerű tornyokra bámul, gszámolja, egyenként hatot lát. ítte hűtők, ha jobban figyel, lja a víz sustorgását is, oda-ıt valami zúg, dörmög, ilyen et a papok meséjében a pokol, y ha az ember a vulkán tete-e áll. Az egyetlen szabad, nyi-ajtón, amelyen bepillanthat-a zárt csövek belsejébe, ki-ki-gyan az olajos fekete víz. Han-toccsanással esik a síkos be-ra, fekete szőnyeggel borítja ahol megszárad.

— Ez itt a Morton vízzár — ndja a nagybajszú. Szétrúgja a gszáradt szőnyeget, hangtalan tekkel halad mellette, a puha nye őrzi csak a lábnyomait. — lesz a munkahelye — mutat be, s Ruszót elfogja a remegés. vetlen ismerős dolgot lát csak zámára érthetetlen világban: fényesre koptatott vassínt. A ként elterpeszkedő kolosszusok t vezet a sín, mindegyik vas-ony előtt egy-egy csille.

ondolataival beléjük csimpasz-ott. Ezt legalább tudja, hogy e használják. Bányában látott et, hat hónapig bírta, irgal-an munka volt, madárcsontú jának emberfeletti erőfeszítés, a gyürkőzött neki, csak azért maradok, élni kell, meg kell nk, a szénnel megrakott csil-konok némasággal álltak el-

időgyulladás, nézte az orvos, gatta nehéz köhögését. Nem ez magának, szép, szép, hogy próbálja, de lássa be, alkati-em bírja.

csillék előtte tornyosultak, hallható koppanásokkal hullt ük a salak. A nagybajszú ma-ázta:

...a racsnikkal lehet forgat-tányért, s úgy hullik ki a sa-ı generátorokból. A kihordás, zárak tisztítása és a munka-söprése a salakosok dolga... betanítják a többiek.

ébb a napfényben három r. Beszélgetnek, oda sem néz-nek, ahogy közelítenek, cigaretta a szájukban. A csilleforduló mellett tovább visz a vágány, azon újabb csillék, hatalmas salaktér tornyosuló, elégett koksztömeggel. Az embernek zöld szeme van, ahogy rápillant. Kegyetlen nézése felé fordul, megvillan benne a konokság.

HAJDÚ GÁBOR:

Salakosok

— Ide pedig cigány nem kell! — kiköpi a csutak cigarettáját. — Én senkire sem dolgozom, csinálom inkább egyedül.

— Ne bomolj, Józsi! — így a bajuszos művezető. — Nem maradhatsz egyedül, itt csak két ember dolgozhat együtt párban, te is tudod.

Félrehúzza a másikat, magyaráz. — Ha eddig kibírtam, ezután is bírom! — A másik nem halkítja a hangját.

— Már mondhatsz, amit akarsz — legyintett a nagybajuszú dühösen. — A munkaügy felvette, mehetsz panaszra az istenhez — azzal otthagyta.

Ruszó valamiféle biztatást várt, talán egy fél mosolyt. De nem felejtett itt semmit a másik, feszültség maradt csak utána, egyenletes figyelmet követelő feszültség, hol tudna belekapcsolódni a munkába, mi az, amihez a másiknak szüksége lenne rá. Oldalgott utána, mint a kutya. Amazok ketten tolták a csillét, az ő embere egyedül. Sárga foga kilátszott, ha a csilléhez közelített, úgy féltette, mint az éhes kutya az étkét. Nem beszéltek.

Dél felé kirakott lócára ereszkedtek le, mind a hárman. Szalonnát vettek elő, vöröshagymát, fél szavakból értették egymást, körbejárt köztük a só. Ruszó leült a közelükben, fél szemmel rájuk sandított, mi az, amit megtehetne, hogy végre észrevegyék, ő

GYURKOVICS TIBOR:

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1977 JAN 29

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Nagy Gábor

1021

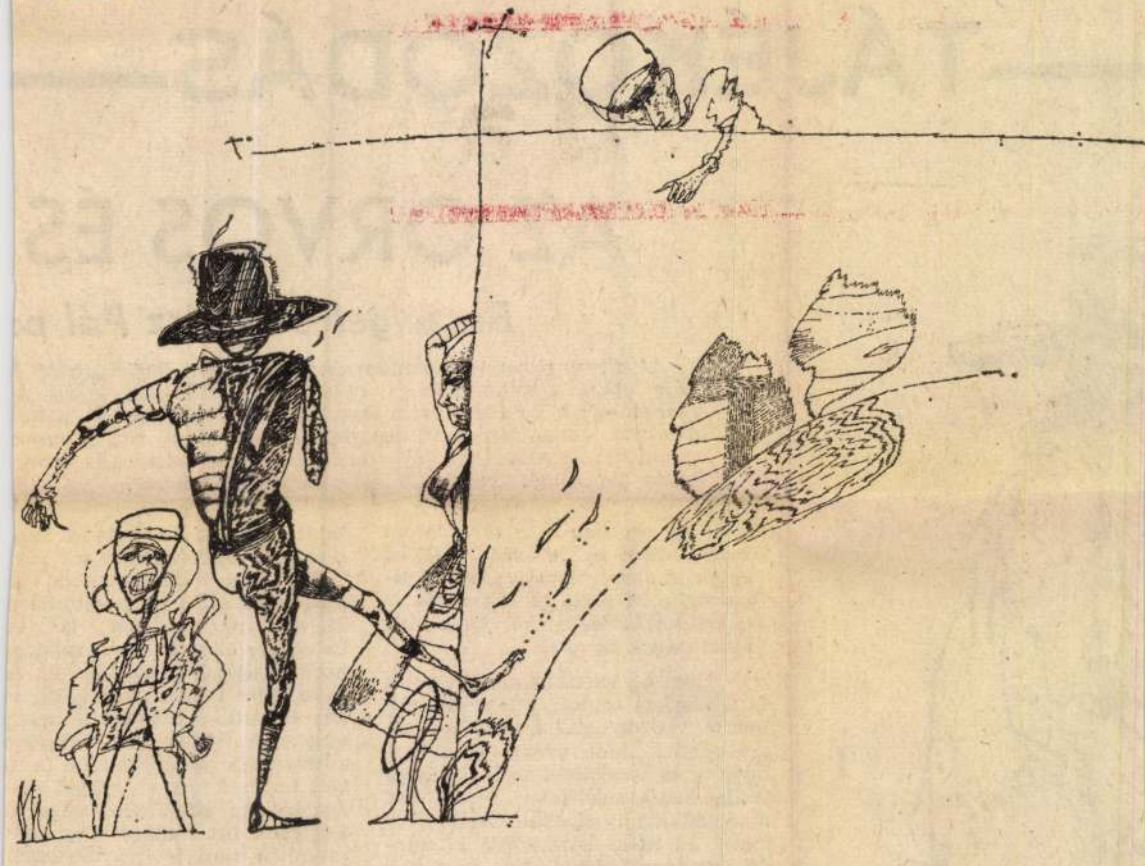

Nagy Gábor: Tiszagáti történet

TÁJÉKOZÓDÁS

AZ ORVOS ÉS

Beszélgetés Juhász Pál ps

A Semmelweis Orvostudományi Egyetem Pszichiátriai I kája igazgatójának számos tudományos munkája közül a szakmabeliek körében kettő ismeretes. Az egyik az a szociá chiátriai vizsgálatsorozat, melyet 17 esztendeje végez munk saival az átalakulásban levő falu lakóiról; a másik „Az orvos beteg kapcsolata" című, 1971-ben megjelent könyve.

— Az orvosok és a társadalom viszonyában az utóbbi időben egyfajta ambivalens feszültség tapasztalható, mely az elismerés és a kritika kettősségéből fakad. Mi lehet ennek az oka?

— Nem új jelenség ez: a vonzás és a taszítás mindig jelen volt ebben a viszonyban. A mostani feszültségnek talán az az egyik oka, hogy az egészségügyi szolgálat nem tudja kellő mértékben kielégíteni a társadalmi igényeket. Óriási vívmány az egész közösségre kiterjedő ingyenes betegellátás, de a kapacitás és a feltételek egyelőre több területen elégtelenek a zavartalan

latot folytatni. A beteget azo bizalma vissza-visszavitte rég vosához, és az intézetekben k kult valamiféle utógondozási r ka, ami még rendben is v Csakhogy ez már-már a magán korlat jellegét kezdte ölteni. A intézkedés ennek akar gátat v ám egyúttal biztosítja a beteg gait is. Az intézetnek egyen kötelessége visszarendelni a b get, ha csak ott végezhető az kezelés, az ellenőrzés, vagy a teg csak ott kaphat meg egy próbálás alatt levő gyógyszert.

— A feszültség legneuralg sabb pontja: a hálapénz. Pro

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Nagy Gábor

1021

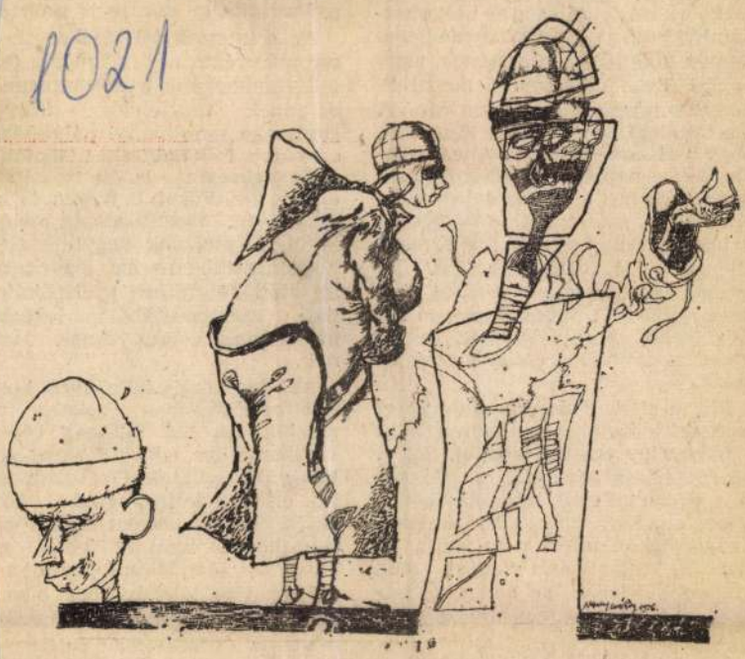

TAKÁTS GYULA:

A régi pálya

Ha rajta járok is, nem az
mi volt . . . Nem kevesebb, de több!
Az évek és szervek természetével
gazdagabb az élet és a föld.

A levélen túl, más is rakódik,
valami rend és új alakba,
mely beleépül e csillagon
minden partba, minden patakba

és mélyül a láb alatt is
és fejünk fölött lebegve
éteri lesz e geológia,
szinte már nem is rétegezve,

mégis oly tömött és annyi,
mit rejt e kettős hártyamély,
mely átlátszó és láthatatlan
s együtt talpunktól föl a napig ér.

Ezért ősibb is, mint a kambrium!
Szilárdabb is e feldúlt pálya
és ragyog az újra fellőtt labda
s talpunk alatt a holocén tovább rakódó tája.

Nagy Gábor rajzai

...kedés, a kiváltsá...
tartozás, az újfajta „...
eszközeként jelöli me...
námság"-ot, a pres...
tetején álló pályák elé...
családi tradíción alap...
tásának igyekezetét. ...
bonyodalom azonban ...
hogy a felemelkedésn...
dásnak) e napjainkra jellemző eszköze minőségileg más, mint minden eddigi, születésen, vagyonon, hatalmon (vagy annak látszatán) alapuló kiváltságszimbólum. A meggazdagodás vágya például egyszerű képlet. A tudásvágy nem az. Két forrásból táplálkozhat, és a presztizs-szempont ezekből csak az egyik.

Míg a tizennyolcadik életévét el nem éri a fiatal, senki sem vitatja a tudásvágy pozitív jellegét. Sőt, a középiskoláig bezárólag a pedagógiai és társadalmi közgondolkodás éppen azt kéri számon az iskolától, pedagógustól, miért nem tudja a tanulás, tudás iránti vágyat még szélesebb körben, az eddiginél nagyobb hatékonysággal felébreszteni.

Az irónia, a gúny nyilait akkor kezdjük a fiatalok felé lövöldözni, ha annak a bizonyos sorompónak, amely a továbbtanulás lehetőségét megnyitná előttük, innenső oldalán maradtak. Akkor válnak gyerekekből, tanulókból, fiatalokból stb. „csemetékké", akiknek szülei már pólyás korukban eldöntötték, hogy csakis, kizárólag orvos lehet belőlük. Mintha nem lenne a kimaradottak között évente sok ezer fiatal, akinek jelentkezését éppen a társadalmi kiegyenlítés érdekében szorgalmaztuk; mintha a felsőoktatásba való átmenet problémája csupán az orvosegyetemekre és egy-két frekventált szakra való bejutásra korlátozódna, és nem lenne legalább olyan fontos az is, hogy a tanítóképző, tanárképző főiskolákba, agrár, műszaki, gazdasági stb. felsőoktatási intézményekbe a szakmájukat, hivatásukat szerető, ahhoz értő, és a pálya nehézségeit is vállalni kész fiatalok kerüljenek.

Egyszóval a kiválasztás komoly, nagy felelősséggel járó tevékenység, amelynek optimális módszereit sajnos még nem találtuk meg. Ezért aligha hiszem hogy a „társadalmilag odarendelt vizsgáztatók" az azonos vagy fél pontszámnyi különbséggel vizsgázott pályázók, valamint a különböző preferenciák között méricskélve, latolgatva olyan biztosak lennének abban, hogy döntésükben a társadalom ítélete fejeződik ki. A protekció lehetőségét nehéz lenne tagadni. De ha igaz az, hogy lehet valaki „protekció-csinálta", „pénz-csinálta" orvos, akkor igaz az ellenkezője is; elfoglalta olyannak a helyét, aki „hivatás-csinálta" orvos lett volna. És ahhoz, hogy valakit egyáltalán protezsálni lehessen, előzőleg meg kellett a felvételhez szükséges pontszámot szereznie. Az igazi nagy verseny tehát a pontszámokért folyik. A középiskolában még viszonylag könnyű átlátni, milyen tanulási stratégia „hozza" a legtöbb pontot. Nem úgy a felvételi vizsgán! Oda nem csupán családi, iskoláztatási viszonyaik különbö-

...vuli segítséget is. Ez is ...
emiatt a szülőket. Szívósan és ko...
zekvensen. Természetesen hatás...
lanul. Képtelenek vagyunk elér...
hogy a szülők ne azt tegyék, an...
az adott helyzetben gyermekük ...
vője szempontjából leginká...
hasznosnak, célirányosnak tar...
nak.

Az előnyök és hátrányok bon...
lult rendszerében sokszor n...
mérjük fel, hol találnak célba...
karrieristákra, akarnokokra, gú...
ból kilőtt nyilaink. Őket nem tal...
juk el, ez már lényegükből köv...
kezik. Sérteni viszont sokkal sz...
sebb körben tudunk vele, m...
ahogy azt szándékunk szerint te...
véljük. Úgy látszik, hogy bizon...
helyzetben levőket — nevez...
nevén a gyereket: az értelmis...
— ítéljük el, mert többet tud...
szellemiekben nyújtani gyer...
keiknek, mint nagy általános...
ban a fizikai dolgozók. Holott...
előnyös helyzet nem bűn, amel...
lett ítélkeznünk kell, hanem ...
A mi feladatunk, hogy kiválas...
rendszerünket olyanná formá...
amelyben nem a helyzet mé...
fel, hanem maga az ember.

Szerzői j...

Az Élet és Irodalom idei 2. ...
mában, a Szerkesztői üzenetel...
vatban B. A. szegedi lakosnal...
üzente a Szerkesztőség, ho...
„Cholnoky-leszármazottak" d...
ban forduljon tanácsért a Sz...
Jogvédő Hivatalhoz. Minthog...
eddig nem történt meg, itt sz...
ném megadni a választ, fel...
nálván az alkalmat annak ...
mentálására is, hogy a szerzó...
gok öröklése egy-két nemzed...
belül milyen bonyolulttá vál...

Az 1965-ben megjelent M...
Irodalmi Lexikon három Chol...
tart számon: az 1868-ban szü...
Viktort, aki 1912-ben meghal...
műveinek szerzői jogi véde...
1962-ben lejárt; az 1870-ben ...
tett Jenőt, aki földrajztud...
földrajzi író volt, 1950-ben...
meg, védettsége tehát 2000-ig...
végül az 1879-ben született L...
Viktor és Jenő öccsét, ugya...
írót, aki 1929-ben öngyilko...
(Érdekes megemlékezés jelen...
róla nemrég Galsai Pongrác ...
surranó szerkesztő című kö...
ben.) Cholnoky László műv...
védettsége tehát 1979 végéig t...

A fentiek szerint Cholnoky...
tor művei már nem védette...
1962-ig a jogai feletti rendel...
jog gyakorlása és a jogdíjak ...
oszlása meglehetősen bon...
volt. Leszármazottak hátraha...
nélkül halt meg, így jogu...
testvérei voltak, mégpedig az...
lített Jenő és László, vala...
Cholnoky Ferenc és egy n...
Minthogy mind a négyen ...
az ötven éves védelmi ...
lejárta előtt meghaltak, ...
mennyiüket saját jogutódaik k...

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1977 JAN 29

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Nagy Gábor

1021

NAGY GÁBOR 1975

Nagy Gábor: Tanulmány

ál

óta megint nincs semmi-
munkád, még a rendőrséggel
gyűlhet a bajod. Most pe-
injetek el mindketten látni

Új könyvek

SZÉPIRODALOM

ERICH ARENT: EMPEDOKLÉSZ-KIKÖTŐ. Versek (Európa)
IVAN DRACS: BALLADA A KIBERNETIKUS SZÉKESEGYHÁZRÓL. Versek (Európa)
FÉLBEMARADT MENNYDÖRGÉS. Tizenegy holland elbeszélő. Antológia (Európa)
JEAN GIONO: HUSZÁR A TETŐN. Regény (Európa)
KURT LÜTGEN: AZ ÉSZAKNYUGATI ÁTJÁRÓ REGÉNYE (Móra)
BERTOLT BRECHT VERSEI (Európa)
ČEDO VUKOVIĆ: A ROBOTOK URA. Ifjúsági regény (Móra)
GENNAGYIJ GOR: VARÁZSOS ÚT. Tudományos fantasztikus elbeszélések (Kozmosz)
BULAT OKUDZSAVA: SZEGÉNY AVROSZIMOV. Regény 2. kiadás (Szépirodalmi)

TANULMÁNY, DOKUMENTUM

ANDICS JENŐ: A TECHNIKAI HALADÁS TÁRSADALMI PROBLÉMÁI A GAZDASÁGI SZERVEZETEKBEN (Akadémiai)
GYÖRFFY MIKLÓS: INGMAR BERGMAN (Gondolat)
JÁNDY KLÁRA: FÜSTKÖD A VÁROS FELETT (Gondolat)
KOLTAI TAMÁS: PETER BROOK (Gondolat)
KOMLÓS ALADÁR: KRITIKUS SZÁMADÁS (Szépirodalmi)
WALTER F. KUGEMANN: MEGTANULOK TANULNI (Gondolat)
PASQUALE SALVUCCI: ADAM SMITH POLITIKAI FILOZÓFIÁJA (Gondolat)
BIRÓ ZOLTÁN—FÜR SÁNDOR: TÖRVÉNY A KÖZMŰVELŐDÉSRŐL (Közgazdasági)
LORAND FERENC: A KERTÉSZ UTCAIAK. Iskolám története. Szociográfia (Magvető)
ZOLTAI DÉNES: BARTÓK NEM ALKUSZIK — AVAGY AZ ÚGYNEVEZETT ESZTÉTIKAI KOMPROMISZSZUMRÓL. Cikkek, tanulmányok (Magvető)
KURT SEELMANN: GÖLYA HOZ-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1977 JAN 29

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Nagy Gábor

1021

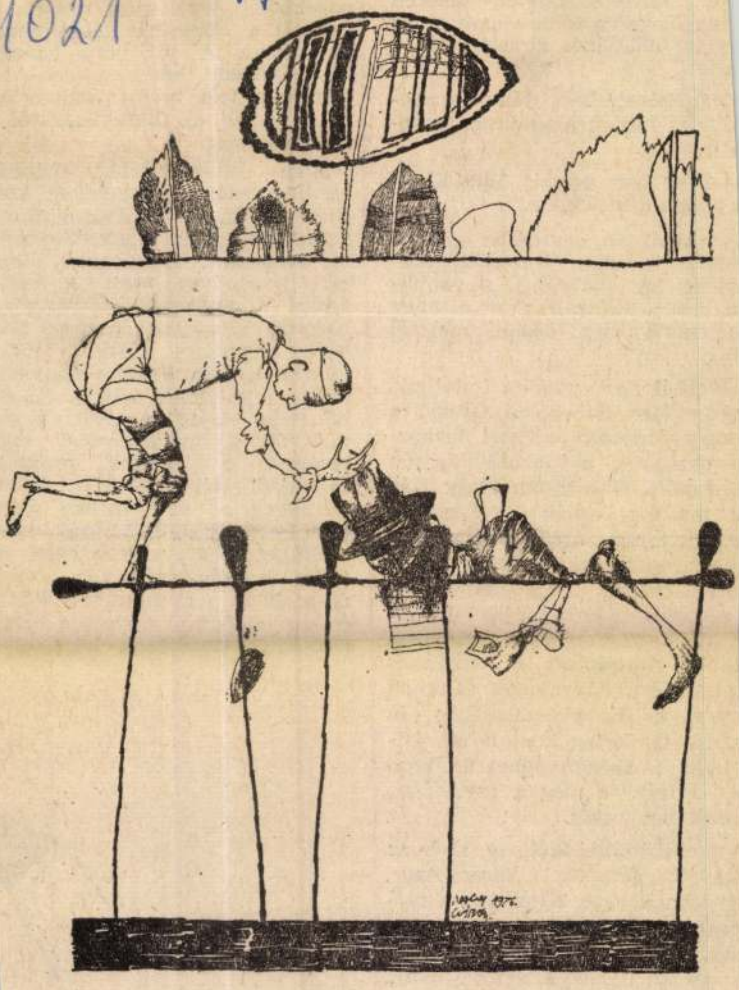

Nagy Gábor: Helyzet

legszebb meden
'ek, tornyos falv
függőlegesen félbe
szaki oldalából ki
altot.

ránybégetésben
dulás, hajtók kiab
intelme.

– Elég lesz ennyi! Megfulladt ebben a melegben.

teherautón egymásba gubandódott nyakkal lihegnek szeykék, így ölelkeznek sírva haik előtt. Fölszáll a gém nagy gányából egy közeli nádszál llé.

Köveskál szűk utcáiba indulunk. temetőben Sebestyén Gyula, a mzeti Múzeum egykori igazga-a nyugszik, aki szülőföldemen járhatott. Haragszom Nagy Káy tanítóra, apám iskolamestee, mert nem szállásolta el nák és regös-énekeket nem gyűjtett Iszkázon. Vagy Pados Laplébánosra haragudjak? Mindten megérdemlik. Sebestyén többet fáradozott e népszokás gőrzéséért. Átgyalogolt falumon csősztől Karakószörcsökig és skevárig. Sírján kopjafa áll, jelhogy a székelységhez is köze lt. Ő fejtette meg a rovásírást, pünk első írását.

A szentbékállai Kőhegy, akár az agyott temetők kőrengetege, ymásba döntve. Kimúltak a megforrások, melyek kidobták a hokat és összegyúrták. Nem is gy ez itt, hanem Kálvária-domb. anyag megfeszíttetése. Külön iklák a fűben. Anyaguk lett a

Nem bükkerdőket, inkáb bükkligeteket látok magam körü Ritkásak, megél alattuk a fű, sze naboglyák púposodnak. Szabadsá gos katonákat fuvarozunk. Boldo gan gondolnak most a csalá házra. A gyöngyösi betyárcsárda ban állva megiszunk egy poh bort. Berzsenyi szekerei megin lehagytak bennünket, mégjobban mikor a cserszegi temetőben Sza bó Pista sírját keressük, s meg találjuk a nyugalomban szára virágait, a temetési csokroka Messziről Hévíz gőzölög. A mú fölragyog az alkonyatban Egres temploma által. Lakkosan ragyo méltóságoskodik a keszthelyi Fe tetics kastély számtalan szobá úr-arcképe, aranyozott könyv mikor cipőnkre húzott posztop pucsban mászkálunk körülöttük

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1977 JAN 29

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Nagy Gábor

1021

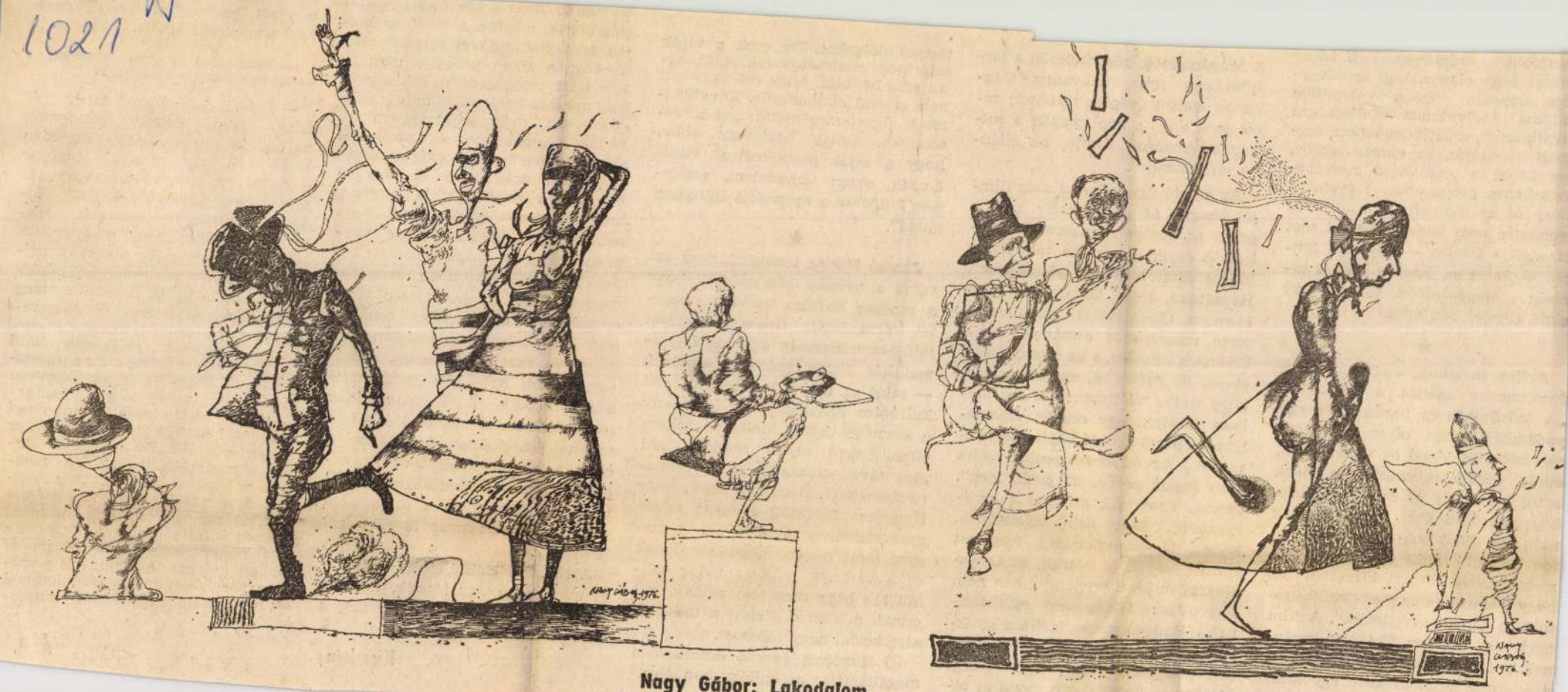

Nagy Gábor: Lakodalom

egutóbbi számában. Kifakad miatt, hogy olaszországi tevékenyége kapcsán többen valamiféle nitikus individuális szabadságra ivatkoznak, s „a hidegháború légkörét juttatják az ember eszébe, egy késői és visszahúzó szocializmusellenes propaganda jegyében". Hogy ez az individuális szabadság mennyire nem létezik, azt mi sem bizonyítja jobban — folytatja Jancsó —, mint az, hogy a torinói bíróság a *Magánbűnök, közerkölcsök* című filmjét betiltotta.

★

A film tartalma, a rendező megfogalmazása szerint a következő: „A trónörökös és baráti köre egy vadászkastélyban olyan botrányosan hőbörög, lázad az udvar ellen, addig feszíti erőszakkal a húrt, amíg a császár el nem határozza, hogy megöleti őket. Majd haláluk után egy dicső bukfenccel legendát fon köréjük, fiáról és annak titkos menyasszonyáról azt híreszteli el, hogy reménytelen szerelmi bánatukban öngyilkosok lettek". A film tehát egy botrány története, melynek politikai botránnyá kéne válnia, ám a hatalom keze egy kitalált szerelmi történettel fojtja el.

A Magánbűnök, közerkölcsök a forgatókönyv írója, Giovanna Gagliardo szerint „népies történet; arról szól, amit a nép gyanít: a suttogott igazságok filmje, az ellenkultúra meséje".

Az alkotó úgy jellemzi még filmjét, hogy az „provokatív módon érinti az európai konzervatív civilizáció egyik klasszikus tabuját: a klérus által hirdetett jóerkölcsöt". Hozzáteszi, hogy „Olaszország (egy bizonyos Olaszország) az ellenreform restaurációs álmának egyik kivételes bölcsője, s az a tény, hogy éppen itt ítéltek el, azt bizonyítja, hogy telibe találtam... Mikor mélyen érintjük egy ország valamelyik alapvető problémáját, kockáztatunk. Az én országomban soha nem fogtak perbe, itt pedig igen". Jancsó vitatkozik azokkal a kritikusokkal, akik úgy vélekednek, hogy Magyarországon forgatott filmjei szépek és bátrak, az Olaszországban készítettek azonban nem sikerültek: túlságosan esztétizálnak. Hangsúlyozza, idehaza gyakran rótták fel neki, hogy túlságosan pontosan, vagy ellenkezőleg: túlságosan homályosan mond ki bizonyos dolgokat. De ezek a viták soha nem eredményeztek vétót, soha nem hallotta, hogy ezt vagy azt nem szabad kimondania. Következtetése figyelemre méltó: „az a társadalom, amely belemegy abba, hogy a saját problémáiról vitatkozzék, olyan társadalom, amelynek fejlődése a megfelelő irányban halad".

★

Jancsó Miklós leszögezi, nem azt várja a nyugati közönségtől, hogy a magyar kultúra minden részletét, árnyalatát, titkos jelentését felfedezze. Pusztán egy kis figyelmet kér filmjei számára, amelyek — mint az utolsó is —, a nyugati kultúrára vonatkoznak. Tiltakozik a személye körül kialakult mítosz ellen, ő nem olyan rendező, aki „egy távoli országból küldi szomorú üzeneteit". Beszámol arról, hogy Nyugaton forgatott filmjeit sokan gyökértelennek minősítették („magyar mozi puszta, népdalok, lovak és a varázsos magyar nyelv nélkül"), s hogy meg sem várták, mit csinál, mindenki sietett a tudomására hozni, hogy hibázott.

Új filmjéről Jancsó összegezően megállapítja: az epilógusban ábrátevesszük össze a szabadsággal". A trónörökös, miután a hatalom síkján nem tud apjával szembeszállni, azon a síkon próbálja meg a apa létét megkérdőjelezni, amely még maradt neki: saját magát kérdőjelezvén meg, saját gyermeki férfiúi, leendő apai és uralkodó szerepét téve botrányossá, nevetségessé és irracionálissá. A film tehát azt a gondolatot is sugallja, hogy a megszilárdult rend soha nem végleges. Igaz, az ember kénytelen lefojtani meghatározott képességeit, ezek azonban, megnyomorítva bár, de korántsem megsemmisülve, előbb-utóbb robbannak. Ha a közéletben minden rendezett és zárt, a robbanás a legváratlanabb helyen, a magánéletben kezdődik. A forradalomnak sem csak a hatalomátvétel és a társadalmi kapcsolatok átalakítása a célja, az ember meghatározott, eddig elnyomott lehetőségeit is fel kell szabadítania, és a forradalom előtti normarendszert is fel kell borítania.

A rendező kiábrándultan állapítja meg, hogy úgy látszik, egyedül az őt elítélő bírák értették meg a film politikai üzenetét.

Kiss Irén

kiadó sem jelentet meg magyar műveket. A helyzet mégsem reménytelen. A kisebb, vidéki kiadóknál sűrűn megjelennek magyarból fordított, vagy magyar tárgyú alkotások, noha alacsony példányszámban. (Nemrégiben például a Guanda kiadó jelentette meg Carla Corradi *Párma és Magyarország* című művét). Ami a magyar költészet szélesebb körű népszerűsítését illeti, erre mostanában az Olasz Rádió és Televízió vállalkozott, amely alig egy esztendeje adta ki Umberto Albini *Poeti ungheresi del'900* című magyar versantológiáját. De a magyar kultúra olaszországi terjesztése nemcsak a kiadók feladata. Úgy érzem, a római Magyar Akadémia munkatársainak nagyobb munkát kellene kifejteniük a magyar kultúra népszerűsítése érdekében, és jobban kellene támogatniuk a magyar történelemmel, irodalommal és művészettel foglalkozó kutatókat.

Á. P.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1977 JAN 29

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Nagy Gábor

1021

Nagy Gábor: Kocsmajelenetek

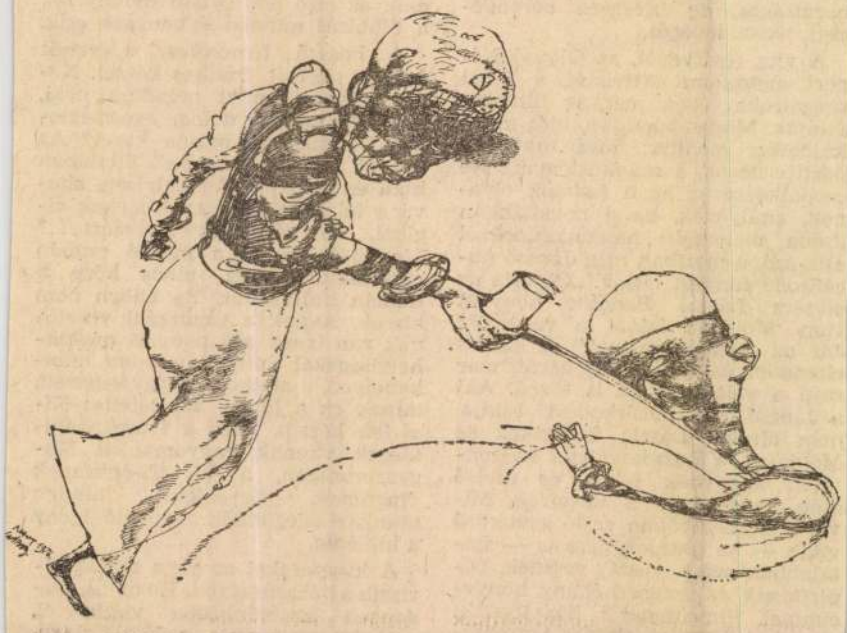

MÁRIÁSSY JUDIT

Hol kezdődik a k

Értekezlet a Sütőipari Vállalat-nál. Napirend: beszámoló a köz-művelődési program végrehajtásá-ól és távlati terveiről. Bizottsági ülés a kerületi Népfrontban. Napi-rend: A közművelődési munkacso-port tevékenysége. Előadás az ifjú-sági klubban: A közművelődés fe-lér foltjai.

Az elmúlt két esztendőben több-ret beszélünk a közművelődésről, mint a megelőző tízben. Ki vitatná, hogy ez nagyszerű dolog?

Csak az a kérdés vár még vá-laszra — a közművelődésről szóló törvény elfogadása után is —, hogy mettől meddig terjednek a „napi-renden szereplő" fogalom határai.

Klubszoba és üzemegység

A Művelődési Ház klubszobájá-ban heten vitatkozunk a kultúrá-ról. A klubszoba a hosszú, U alak-ban elrendezett asztalokkal, ke-ményhátú székekkel nem éppen barátságos, de ízlésesen berende-zett, tiszta, levegős.

A vita résztvevői, az Olvasó Né-pért mozgalom aktivistái, a fiatal prózaírókat és a magyar filmeket szidják. Magas homlokú, idős mun-kásember mondja: hová tűntek a pozitív hősök, a munkástémák? Ne csodálkozzunk, ha a fiatalok olya-nok, amilyenek, ha a novellákban italba menekülő haszontalanokról esik szó, a moziban meg Jancsó pu-cérkodó filmjeit látják. „Olvasta az elvtárs László Bencsik könyvét vagy Moldova frását a vasútról? Jár az elvtárs moziba?" A kérdés ellenszenves, hiszen aki kérdi, már sejti a választ. Nem is téved. Aki a Jancsó-féle „pucérkodást" szidja, nem olvasta László Bencsiket, se Moldovát, a Rozsdatemetőt haszon-talan könyvnek tartja és utolsó szép moziemléke a Vasvirág. Mi-vel a klubszobában zajló szűkkörű vitán — ha fiatalok nem is — fia-talabbak azért részt vesznek, rá-pirítanak az öregre néhány könyv-címmel, filmcímmel s hozzáteszik: az a baj, hogy az elvtárs korosztá-

A kultúra első lépcsőfoka tehát — vitathatatlanul — az iskola.

Ahová humánus törvény kény-szerít be minden hat-hét esztendős magyar állampolgárt, ahol szóvá lesz a betű, számmá a fogalom, ahol még a szellemi inkubátorban nevelt, elkényeztetett gyerek is kénytelen tudomásul venni, hogy csak egy a sok között.

A tanító olyan nélkülözhetetlen ismereteket is közöl a kultúra futó-szalagjára került kicsi emberrel, hogy a tisztaság fél egészség, hogy üljünk fegyelmezetten, egyenes háttal a helyünkön, ápoljuk fogain-kat, együnk szépen, étkezés előtt mossunk kezet, a füzetet, könyvet tartsuk rendben. Meg persze min-denféle mást is megmagyaráz a hat-hét évesnek, attól kezdve, hogy a Haza nem azonos a *haza*menés-sel, odáig, hogy miért tűzik ki a zászlót a házakra november hete-dikén, április negyedikén, május elsején. Az egyszerű tudnivalókat csak az első osztályban mondja el, a többiről minden évben szó esik.

A „hosszú tízpercben" a gyerek falja a tízórait. Piszkos kézzel. No-ha csak az imént mondták neki, hogy ez csúnya dolog, egészségte-len. De miért is mosna kezet? Az iskolai mosdó, a „véce" általában kicsi és gusztustalan helyiség, aho-vá a felsősök szívesen kijárnak ci-gizni, de kézmosás kedvéért...? Mondhatni erre: a mosdó csupán civilizációs kérdés, nincs köze a humán kultúrához. Én ebben nem hiszek. Annak a gazdasági vezető-nek van igaza, aki pompás mellék-helyiségeket építvén minden mun-kahelyen, amikor megkérdezték, minek ez a luxus, azt felelte: Kí-sérlet, kérem. Mert a templomépí-tésnek vannak hagyományai Ma-gyarországon, a W. C.-építésnek nincsenek. Egyébként minden munkarészlegünkön alapvető igény a higiénia.

A kisgyereket az okos szülők el-viszik a bábszínházba. Ha az új, bu-dapesti Bábszínházba viszik el, nyilván megcsapja valami abból,

Nagy Gábor, festő

L: Borbás Tibor

–: Munkácsy Mihály-díjas

4.

Esti Hírlap, 1980. ápr. 2.

Nagy Gábor, festő

d: Borbás Tibor

-: Az 1980. évi Munkácsy-Mihály-díjasok 5.

Népszabadság Bp. 1980 ápr. 3.

Nagy Gábor

A müvész alkotása szerepelt 1979ben a baseli nemzetközi müvészeti vásáron a Müvészeti Alap és az Artex Müvészeti Iroda szervezésében.

Magyar Hirlap 1981.4.12.9

Borbély:Basel előtt Budapesten

Nagy Gábor

NAGY GÁBOR, Munkácsy-díjas festőművész alkotásaiból nyitottak szombaton kiállítást az esztergomi Petőfi Sándor Művelődési Központ Galériájában. Párizsban, Velencében, Nizzában és több más európai városban kiállított és elismerést aratott alkotásai — harminc festmény, grafika és szobor — láthatók a reprezentatív esztergomi tárlaton.

Magyar Hirlap 1981/11/1/12

Nagy Gábor

A művész munkáit bemutattak a biennalen.

Rideg Gábor: A hetvenes évek művészete?
Művészet, 1980. november – 33. lap.

Nagy Gábor, festő

L: Kiss Zoltán tánló

P. Sz. J.: Egy kalap alatt

7

Nepszabadság, Bp. 1980 szept. 12.

Nagy Gábor, Munkácsy-díjas festő- és grafikusművész

Püspöky István a főiskolán kötött ismeretséget Kárpáti Tamással, aki mindmáig barátja, több mint testvér. Tanultak egymástól, beszélgettek, nézelődtek, együtt cihelődtek a velük, vagy korábban indulókkal: Dienes Gáborral, Babos Lászlóval, Kiss Zoltán Lászlóval, Nagy Gáborral. Tiszteletre méltó csapat ez már ma is.

Molnár Zsolt: Püspöky István.
Magyar Ifjúság, 1981. máj. 15.

Nagy Gábor, Munkácsy-díjas festő- és grafikusművész

Amikor a pluralizmus minden irányban ható, termő esztétikai igazát hangoztatjuk, nem feledkezhetünk meg a *valós értékrendről* sem. Ennek figyelembe vételével jelezhetjük, hogy a *Csók István Galériában* májusban kiállító *Nagy Gábor* teljesítménye lenyűgöző meglepetés. Amit és ahogy alkot, az a jövő szempontjából is jelentős. Pályája töretlen és gyors. Budapesten született 1949-ben, *Sarkantyú Simon* tanítványaként végzett a Képzőművészeti Főiskolán, majd tanársegédje lett. 1980-ban Munkácsy-díjat kapott. A lényeg azonban az, hogy Nagy Gábor hallatlan finomsággal minden művében új szépségre, a szépség új igazságára törekszik, — egyre inkább hiánytalanul, egyedi tökélylyel, általános érvénnyel, megingathatatlanul.

Losonci Miklós

Losonci Miklós: A sokarcú képző-művészet.

Pest Megyei Hírlap, 1981. máj. 16.

NAGY GÁBOR Munkácsy-díjas festőművész képeiből kiállítás nyílt meg tegnap a Vigadó Galériában. A tárlat széles körű válogatást kínál a festőművész sokrétű munkásságából, és bemutatja gazdag technikáját. A különböző eljárásokkal készült művek többsége az utóbbi évek alkotó munkáját tükrözi. A kiállítás december 9-ig tekinthető meg.

Népszabadság, 1984. XI. 2.

Nagy Gábor fotóművek

kiállítás Moszkvában

Magyar Nemzet 1983. XII. 10.

Nagy Gábor festő és grafikusművész

A Fiatal Képzőművészek Stúdiójának kiállítását Szegeden, az Ifjúsági Házban rendezték meg. — Nagy Gábor grafikája szerepel a kiállításon.

P. Szabó Enikő: Stúdiókiállítás Szegeden. Magyar Ifjúság, 1981. szept. 12. 27. old.

Wagner Gábor

Szabó Tamás kiállítása
a Dorottya utcában

Magyar Nemzet 1985. VIII. 29.

Nagy Gábor

Qualitas Galíria a Belvárosban

Magyar Nemzet 1985. X. 10

Nagy Gábor, festőművész

14 szombat

17.00
BARÁTI KÖR
Kirándulás Szentendrére a művészeti főiskolások fesztiváljára.
Vezető: Nagy Gábor festőművész, a Képzőművészeti Főiskola tanára.
Találkozás reggel 9 órakor a **Hév** Batthyányi téri végállomásán.

Magyar Nemzeti Galéria, 1983. május.

SAJTOFIGYELO

MAGYAR HIRDETO BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Nagy Gábor festő

MŰVÉSZET

Budapest

4. old.

1979. NOV.

és grafikusművész

„Többrétegű „történet", alap, vászon, 61x55 cm,

7

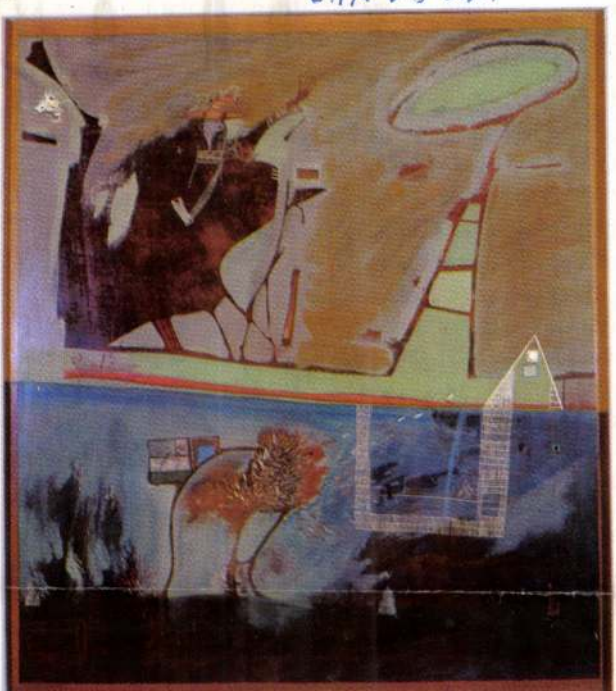

vni rá a figyelme
en egyértelmű. A
s dolgok az idők
zért, mert a műk
k felütni az értelmező szótárt, vagy mintha a Képcsarnok
apítólevele nem rögzítette volna a legfontosabb alapelve-
*gyar nyelv értelmező szótárá*ban vagy az *Új magyar Lexi-*
lönben hiába is keresték volna a fogalmat, mert az emlí-
k mit sem tudnak e két szó létezéséről.) A tisztázatlanság
tva az egyéni, a csoport- és az össztársadalmi érdek, a
igénytelenség és mohóság, a nagypolgári igényeket tápláló
törtetés és cinizmus, valamint az új típusú közösségi maga-
eladatvállalás konfliktusaira lelhetünk.
ejlik a mecenatúra és a műkereskedelem közötti alapvető
? A mecenatúra mindenekelőtt a művészek alkotómunká-
művészet fejlődésének elősegítésére nyújtott anyagi támo-
szocialista mecenatúra a támogatások egész rendszerét
agába a műteremlakások építésétől a művésztelepek léte-
állítások rendezéséig, a különböző beruházási munkáktól
vásárlásokig. A mecénás az állam.
reskedelem feladata viszont a közvetítés: szervezett for-
mt kapcsolatot a művész és a közönség között. Támogató

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1981 DEC 23

ÉLET ÉS IRODALOM

Nagy Gábor, Munkácsy-díjas festő- és grafikusművész

1021

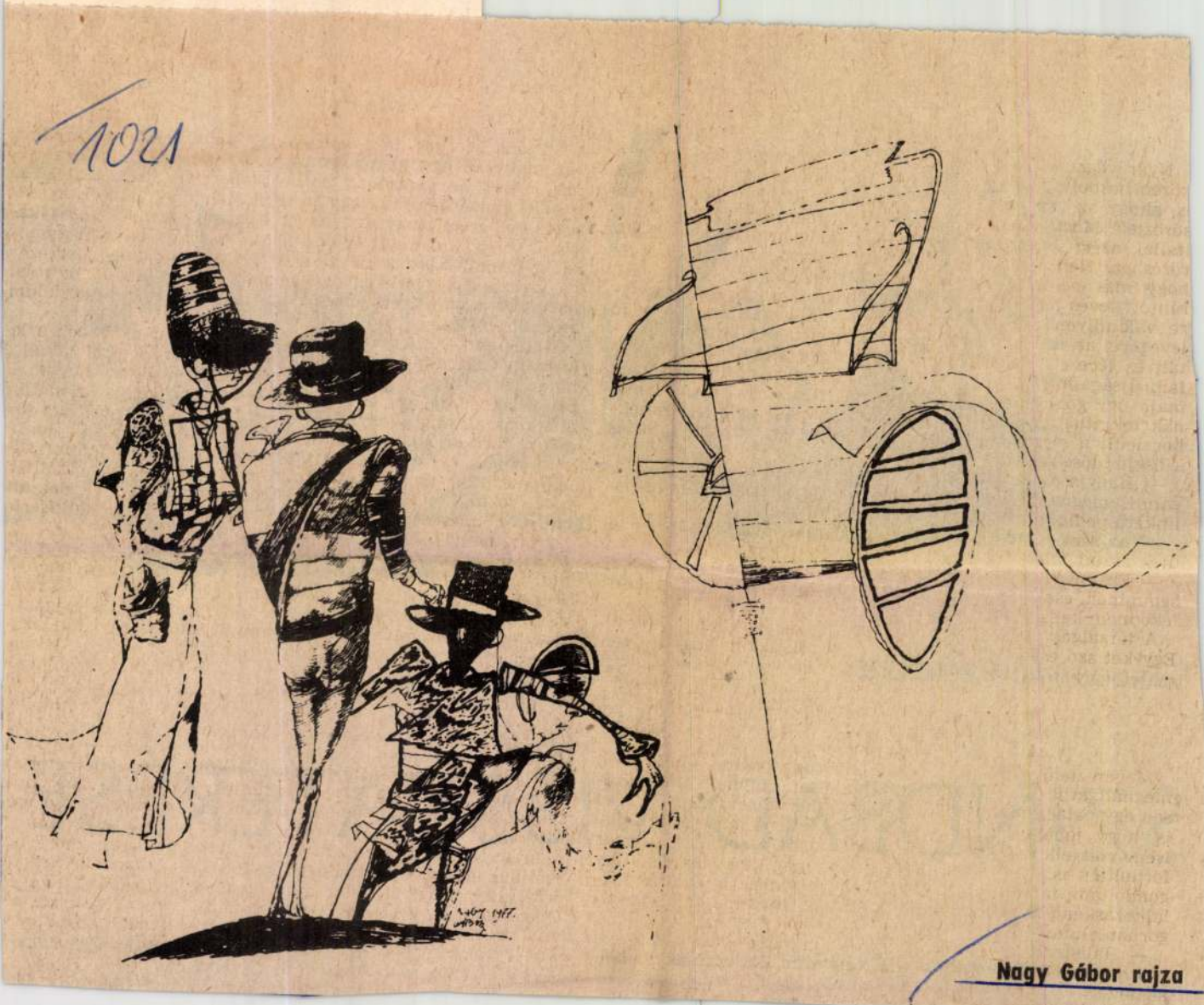

Nagy Gábor rajza

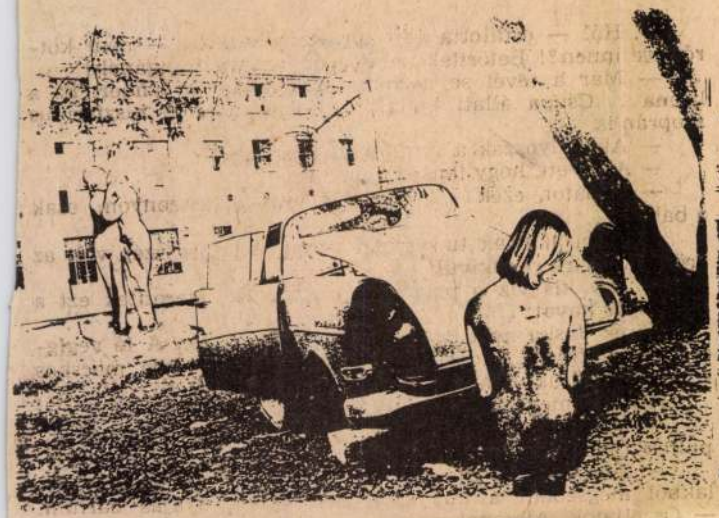

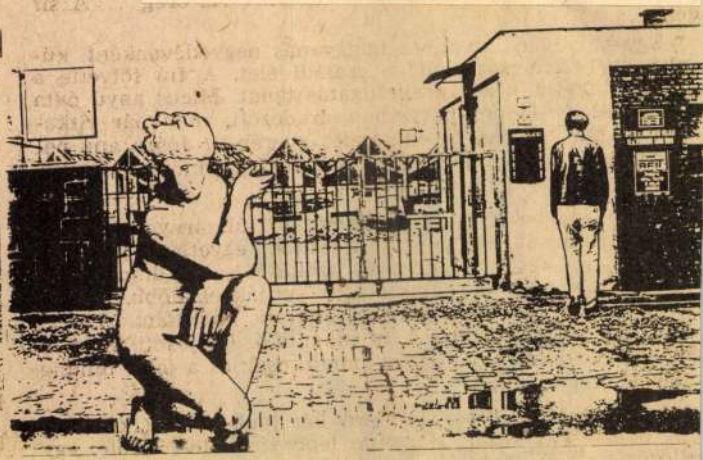

Obermayer József: Xenofóbia

BÁRDOS PÁL ELBESZÉLÉSE:

SZINDBÁD VISSZATÉRÉSE

Öt éve lakom szemközt a Király utca 101-es számú házzal. Reggel, ha fölkelek és szellőztetek, elnézek a kapuja felé. Kora délután hazaérek és ismét kipillantok az ablakon. Vá-

— Nem is kár érte. Viszont változatlanul vannak lányo
— Talán nem változatlanul, de vannak.
— Ne látja. Mit vág itt fancsali pofát? Magának talá

Nagy Gábor festő- és grafikusművész

E tárlat megnyitásáig rajzkiállítás még nem volt hazánkban. Ez az első tárlat, mely a rajz műfajához kötötte magát. – A művész műrajzai szerepelnek a tárlaton.

Horváth György: Rajzkiállítás a Nemzeti Galériában. Magyar Nemzet, 1980. máj. 1.

Nagy Gábor festő- és grafikusművész

Hódmezővásárhelyen az alkalmi kiállításon szerepelnek a művész művei.
A fiatal Nagy Gábor élményeit Csongrád vidékéről szerzi.

Művészeti Magazin.
1979. VI. 5. TV. 20.50 /D./

Nagy Gábor festő- és grafikusművész

Az év utolsó hónapjában rendezte bemutatóját a Fiatal Képzőművészek Stúdiója. Érdemes nevekkel jelezni, hogy kik azok, akik elsősorban igénye a kortárs festészet körének egészséges bővülését: Mészáros László, Nagy Gábor és még többen. — Nagy Gábor festő kiállított kisplasztikát is, melynek sikere volt.

Bereczky Lóránd: a fiatalok stúdiójának kiállítása.

Kritika, Budapest, 1979. 3.

Nagy Gábor, festőrésgrafikusművész

Savaria Museums-Szombathely-zu sehen, während in der kleinen Galerie, Gábor Nagy, János Orosz, Károly Klimo, und Mihály Schiener.

Budapester Rundschau, 1979. jún. 25.

Nagy Gábor, [ ]

L: Bukta Imre

P. Kücs J.: A feszültség feloldható

Népszabadság, Bp. 1980. dec. 31.

Nagy Gábor, festő- és grafikusművész

a Csongrádi Művésztelep alkotói mindegyn aug.-ban tárlaton mutatkoznak be a város előtt.- Nagy Gábor önálló tárlata alig egy hónapja zárult Csongrádon.- Boncolja, elemzi és végübösszegezi a Tisza-vidék nyújtatta élményeket, sajátos realizmusával hatolva el a jelenségek lényegéig.

|emlétve|

J. Szóráth Gyula: Nérjegyek.

Csongrád Megyei Hírlap, 1979. aug. 28.

Nagy Gábor, festőművész

a Műcsarnokban rendezték meg a Hódmezővásárhelyi Őszi Tárlat 25 éves jubileumi, retrospektív kiállítását. – Az utóbbi években fiatalok sorege jelentkezik az őszi tárlatokon, így táblek között a festő Toltanfy István, Nagy Gábor, Kiss György

Tandi Lajos: Jegyzetek két tárlatról.
Tisztatáj, Szeged, 1979. 10. sz. old.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-743, 340-726
1978 SEP 9.

ÉLET ÉS IRODALOM

Nagy Gábor

1021

Nagy Gábor: Vázlat

rájában, hanem, hogy a normális napi munkában, például a tervezői tevékenységben nemcsak az újszerű, egyéni gondolatot hordozó megoldásokat nem szokás szorgalmazni, hanem az átlagostól kissé eltérőt sem. Az újat, jobbat akaró tervező ugyanolyan formában — csak tapasztalataim szerint gyakrabban és jóval nagyobb mértékben — találja szemben magát ugyanazokkal a problémákkal, mint a hivatalosan újítóknak deklarált újítók.

E problémák például úgy jelentkeznek, hogy a finanszírozó — beruházó — szervek, engedélyező, véleményező hatóságok, kivitelező vállalatok nem fogékonyak az újra. S hogy miért nem? Mert működik a középszer gravitációja. Ami abban nyilvánul meg, hogy nem számolom át egy újszerű épület statikáját, hanem annyi megkötéssel engedélyezem, hogy az már se nem újszerűbb, se nem olcsóbb; ha lusta vagyok átprogramozni a vasbetonelem-gyártásomat, ehelyett kategorikusan (monopolhelyzetben vagyok!) kijelentem, hogy ebben a félévben csak ezt és ezt az elemet szállítom; ha nem vagyok hajlandó egy szilárdságilag sokkal előnyösebb ötvözet beállításához irodalmazni, kísérletezni, mert éppen elég megrendelésem van biliacél minőségű tárcsák leöntésére (persze, nem ezt válaszolom, hanem ráírom a papírra, hogy „kiönthetetlen", ráadásul diszkréten felhívom a tervezőrészleg vezetőjét, s régi barátságunkra, valamint több évtizedes szakmai gyakorlatomra hivatkozva, a legjobb indulattól vezérelteve, és csakis az ő érdekében javaslom, hogy attól az elmehábolodott új mérnökétől, aki az emlí-

szavazott meg az újítások díjazására, s ez már régen elfogyott, a 15 ezer forint teljes egészében a műszaiak részére fenntartott, körülbelül 120 ezer forintnyi „R" alapot, magyarán a prémiumot és jutalmat csökkentette Tekintve, hogy a gyáregységnek ekkortájt harmincegynéhány műszaki beosztású dolgozója volt, úgy is megvilágíthatom a helyzetet, hogy mindenki zsebéből ötszáz-ötszáz forint átvándorolt az enyémbe. A hatásról csak annyit: azóta nem jutott eszembe újítani.

Nem újítók, nem feltalálók (Hátország)

Ebben a vitában is már-már életükben szentté avatott gáncsnélküli lovagok imbolyognak a sorok között. Pedig — mondjuk csak szépen ki — van közöttük is kókler, ripacs, rossz komédiás, műszaki szélhámos, akinek egy-egy „zseniális" javaslata, megvalósítás esetén

Nagy Gábor

Többrétegü történet

Borbély Károly: A müvészet anyagi alapjairól.
MÜVÉSZET, 1979. november - 4. lap.

7

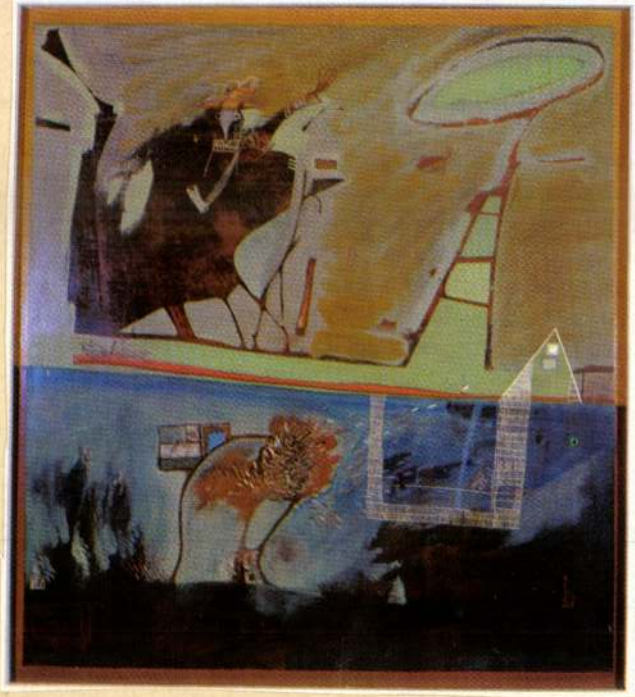

Nagy Gábor

A Fiatal Képzőművészek Studiójának jubileumi kiállitását rendezték meg a Nemzeti Galériában. Vadas József: "Huszévesen" cimmel átfogó képet ad a tárlaton szereplő müvekről. A textilesek közül megemliti: Benkő Marianna, Erdős Julia és Martos Katalin müvészeket, a plakátgrafikusok közül: Eskulits Endre, Helényi Tibor, Rényi Katalin és Szyksznian Wanda, az üvegtervezők közül: Buczkó György és Mészáros Mária szerepel a kiállitáson.
A rendezőség boxokat inditványozott a fiatal müvészek számára, ahol mindegyikük saját elgondolása szerint tevékenykedhetik.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. dec. 16. XXII. évf. 50.sz. 13. lap.

Nagy Gábor

A kritika megemliti a boxokban müködő fiatalok közül Drozdik Orsolya "üvegrepesztés történetét" és Bernáth Sándor "Társasutazás egyhelyben" c.munkáját, enyhén birálva. Nem vélekedik különbül Zámbó István "mesterséges szemétdombjáról" és Lengyel András "festett utjelző tábláiról" sem.
Banga Ferenc és Lacza Márta grafikusok, valamint Lóránt Zsuzsa szobrász munkáit kiemeli.
Külön elismerő értékelést ad a festőművészek közül: Dienes Gábor, Kárpáti Tamás és Nagy Gábor alkotásairól.
A "Huszévesen" cimü kritika Dienes Gábor nevénél található.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. dec. 16. XXII.évf. 5o. sz. 13. lap.

Nagy Gábor, festő- és grafikusművész

Csongrádon is szép példái vannak a kapcsolatok ápolásának. Először a festészeti vonalat igyekszünk fejleszteni, olyan fiatal művészek megnyerésével, mint a művész is. Évenként kétszer mutatkoznak be a város kiállítóterében.

Tandi Lajos: Művésztelepek folyók mentén.
Délmagyarország, 1978. aug. 13.

Nagy Gábor

"Vásárhelyi őszi tárlatok" cimmel rendeztek kiállitást a Mücsarnokban.
Vadas József: "Vásárhely országos tárlata" c. kritikájában szereplő müvészekről, munkájukról és bemutatott müveikről részletes tájékoztatást ad. A tárlaton résztvevő müvészek közül a beszámoló huszonegy nevet emlit meg: Almásy Aladár, Barcsay Jenő, Brankovics Éva, Csikszentmihályi Róbert, Csohány Kálmán, Fodor József, Z. Gács György, Hézső Ferenc, Kohán György, Kondor Béla, Kurucz D. István, Magos Gyula, Medgyessy Ferenc, Nagy Gábor, Németh József, Püspöky István, Somogyi József, Szabó Zoltán, Szalay Ferenc, Szurcsik János.
Fenti c. kritikát lásd: Szemethy Imre nevénél.
Élet és Irodalom, Bp. 1979. juni. 30. XXIII.évf. 26. sz. 13. lap.

Nagy Gábor

Az I. Nemzetközi Ifjúsági Rajz-
triennalen szereplő magyar ki-
állító művészek között szerepel
a művésznő is.

Haulisch Lenke: I. Nemzetközi Ifjúsági Rajztriennale
Művészet, 1979. szeptember - 47. lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Nagy Gábor

MŰVÉSZET

Budapest, 19. old.

1979 ÁPR

Nagy Gábor: Az öreg, fa, 33 cm

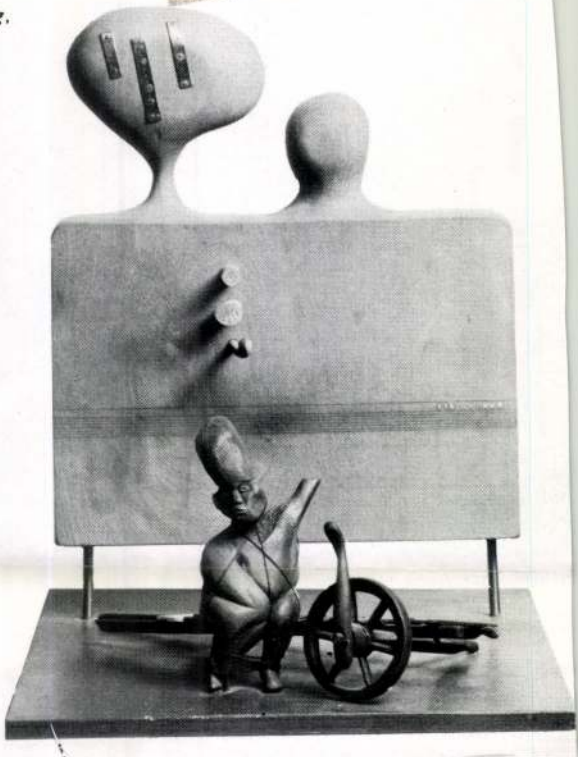

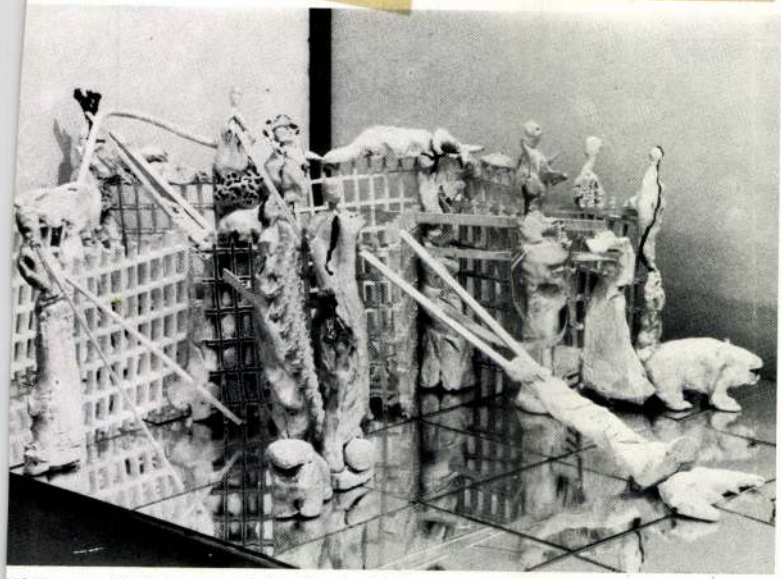

El Kazovszkij Jelena munkája (box), részlet

módszerére, a művészetről vallott felfogására, s egyszersmind kiállításrendezői-szervezői ténykedésére is. Akárhány részre aprítja is föl képeit, nem az összeszerelésen múlik, hogy végül is nem képes a

Tatán régóta emléktábla őrzi Mikoviny Sámuel emlékét, aki sokat tett a városkörnyéki mocsaras területek lecsapolásáért. Tervezték, hogy egy szobrot is állítanak emlékére. A helyi városvédők újságja, a Csalánleves 2005. márciusi száma még csak ezt a reményt fogalmazza meg.

Mikoviny Sámuel, az elfeledett polihisztor

Ha minden jól megy, az adakozók pénztárcája is elég tágra nyílik, akkor 2005 őszén Mikoviny Sámuel szobrát avathatjuk a tóparti sétányon. A szobor azonban csak annyi ér, amennyi érzést kivált, emléket megidéz, lappangó, már-már elfeledni vélt tudást felidéz a szemlélőben.

Ezért joggal kérdezhetjük: Vajon ismerjük-e eléggé mi tataiak a XVIII. század magyar mérnöki zsenijét ahhoz, hogy méltó módon emlékezhessünk majd szobra előtt rövid, de annál tartalmasabb életútjáról.

Legyünk őszinték, jó esetben tudásunk legföljebb odáig terjed, hogy a környék rosszhírű mocsarainak lecsapolója volt és ennél több nem igen jut eszünkbe róla, még akkor sem, ha a ma is álló tóparti emléktábláját végigbetűzzük.

Képességeit, mérnöki leleményességét a korabeli Magyarországon átokként ülő vízzel mérte össze. A víz ellen folytatott háborút az ország ugyan csak száz évvel később nyerte meg, de az első csatákat Mikoviny Sámuel alkotó ereje segített megnyerni. Ez nem véletlen, hiszen olyan fogalmak magját hintette el, mint az árvízi biztonság, árvízvédelmi megfigyelés, vagy az egyenlő területi védelem elve. Olyan, az árvízi biztonságot növelő műszaki megoldásokat javasolt (mint megkerülő műtárgyak), melyeket csak jóval később, a nagy tiszai vízszabályozásnál alkalmaztak elsőként.

A mocsaras területek termővé tétele érdekében is sokat tett, és nem csak Tatán. Kisebb földrajzi egységek mai arculata, mint a Tatai-medence a Mikoviny Sámuel által tervezett és végrehajtatott modern szóval élve „meliorációs" munkák kapcsán váltak a maihoz hasonlatossá. Megteremtve ezzel az akkori Eszterházy uradalom (egyébként a mai tatai kistérség) gazdasági, társadalmi fellendülésének környezeti alapjait.

Rövid tatai tartózkodása alatt régészként is vizsgálódott Almás falú (mai Dunaalmás) langyos vizű forrásai települt fürdő feltárásakor. Életében talán az egyetlen régészeti munkáját itt készítette el, de ezt a feladatot is tökéletesen oldotta meg. A vizsgálat alá vett római épületmaradványok korát, nemét, típusát hibátlanul határozta meg.

Más oldalról a megerősítő méréseken alapuló mai értelemben vett térképészet első jeles személye a történelmi Magyarországon, akinek térképei már nemcsak szépek voltak, de ha úgy akarjuk, használhatóak is mindmáig. A pontos térképek elkészítéséhez megalapozott matematikai, csillagászati, topográfiai, vízrajzi ismerettel éppúgy rendelkezett, mint a kiváló mesterektől németföldön megtanult és gyakorolt rajzolás és rézmetszés művészetében szerzett jártassággal. Hozzáértését és elhivatottságát olyan nagyszabású vállalkozások bizonyítják, mint az általa soha be nem fejezett topográfiai felmérés Magyarország összes vármegyéjéről, vagy a Balaton vízrajzi térképe. Mégis művész kartográfusnak hívhatnánk inkább Mikoviny Sámuelt, akinek páratlan tehetségét máig hirdetik az egyetemi évei alatt készített, majd Bél Mátyás Notitájában is megjelent rajzai. Pozsonyról és Pest-Budáról készített híres metszetei, melyekhez saját verseit csatolta korának legmívesebb, pontosságukat tekintve forrásértékű városábrázolásai voltak.

De elméleti matematikai művek szerzőjeként is bizonyította sokrétű tehetségét. Mérnöki munkájához kapcsolódó gyakorlati feladatok megoldása során a kör matematikájával talán mindennél behatóbban foglalkozott, ma is helyt álló eredményeit több publikációban is közzé tette.

A Selmeci Bányatisztképző Intézetnek alapító tanáraként az ott töltött évek alatt nem csak jövendő bányamérnökök generációit nevelte, oktatta, hanem több olyan technikai újítást, unicumot tervezett, melyek a vízenergia felhasználásával segítették, tették lehetővé a létfontosságú bányagépek működését. Kevesen tudják nálunk, hogy a Selmecbányán található, a Világörökség védettségébe került, a bányagépek hajtásához a XX. század elejéig vizet szolgáltató mesterséges csatorna és tóhálózat Mikoviny Sámuel tervei alapján készült.

Az 1975-ben állított emléktábla

Sőt, a ma szintúgy a Világörökség részét képző budai királyi palota építésében is részt vett nem sokkal 1750-ben bekövetkezett korai halála előtt. Gazdag életútja, mai szóval élve „hihetetlen karrierje" ott fejeződött be, ahol indult, a vízparton, egy halálos megfázás vetett véget a magyarság talán első és utolsó mérnöki polihisztora életének.

FA.

(Átvéve a Csalánleves 2005. márciusi számából)

A 2005. évi Kós Károly díjakról

U. Nagy Gábor évben

A 2005. évben kiadható Kós Károly díjakra összesen nyolc személyre, és három közösségre szóló jelölés érkezett be.

A beérkezett jelöléseket a dr. Kolber István miniszter úr által kijelölt Kós Károly Díj Bizottság november 10-ei plenáris ülésén értékelte, és készített javaslatot négy egyéni és két közösségi díj kiadására. Ennek alapján dr. Kolber István miniszter úr Kós Károly születésének évfordulója alkalmából *egyéni díjat adományozott*:

Olajos Csaba észak-magyarországi területi főépítésznek, a történeti és népi építészeti értékek megőrzésében - köztisztviselői feladatain túl - kifejtett több-évtizedes szervező és publicisztikai tevékenységéért,

Dr. Pomozi István faipari mérnök, műemléki tervezőnek a műemlékek és népi építészeti értékek szakszerű védelmében kifejtett több-évtizedes munkásságáért,

U. Nagy Gábor Ybl-díjas építésznek, a nyugat-magyarországi Őrség területén kifejtett érték-megőrző, példamutató építészeti és közérdekű munkásságáért, és

Winkler Barnabás építésznek a budai „hap" Galéria létrehozásáért és példamutató működtetéséért, a XX. század elején/közepén alkotó, már elhunyt kiváló építészek és képzőművészek életművének bemutatásáért és emlékük ápolásáért;

közösségi díjat adományozott:

a **Budapest-budafoki Savoyai Jenő Asztaltársaságnak** a budafoki és nagytétényi helyi építészeti értékek gondozásáért és az értékmentő közéleti tevékenységben való példamutatásért, továbbá

a **sümegi Városvédő és Szépítő Egyesületnek** a városi közterületek szépítésében, fásításában, a város híres szülöttei emlékének ápolásában kifejtett eredményes tevékenységükért, valamint a 2005. évi országos ifjúsági örökségvédő tábor megszervezéséért.

A díjak ünnepélyes átadása december 19-én, hétfőn (11 órakor) volt a budapesti Építészek Házában. A 2005. évi Kós Károly díjakat dr. Kolber István úr, a regionális fejlesztésért és felzárkóztatásért felelős tárcanélküli miniszter adta át Olajos Csabának, Dr. Pomozi Istvánnak, U. Nagy Gábornak, Winkler Barnabásnak, Garbóci Lászlónak (budafoki Savoyai Jenő Asztaltársaság) és Tanai Károlynénak (sümegi Városvédő és Szépítő Egyesület)

Zsilinszky Gyula

Egy új kezdeményezésről

Városvédő könyvtár és dokumentációs bázis

A Város- és Faluvédők Szövetségének több rendezvényén megfogalmazódott, hogy szükség van egy dokumentációs bázisra, könyvtárra, információs pontra (sokféle elnevezéséhez többféle funkció kapcsolódhat), amely működésének első fázisában a tagszervezetek kiadványait gondozná. Összegyűjtené, katalogizálná, kölcsönözhetővé tenné ezeket, természetesen kihasználva a világháló lehetőségeit is.

A Kárászi Faluszépítő Egyesület nem becsüli túl magát, amikor vállalkozik erre a feladatra. A tizenöt éves, közhasznú szervezet kiegyensúlyozottan végzi az Alapszabályában rögzített, önként vállalt feladatait. Az új tevékenységnek pedig biztonságos hátteret ad a Herman Ottó Községi Könyvtár.

Úgy látjuk, hogy az előbbiekben vázolt alapfeladat bővíthető a Szövetség számára is fontos további elemekkel. Kihasználhatjuk például kiváló határon túli magyar kapcsolatainkat, a 2010-es kulturális főváros, Pécs közelségét.

Elképzelésünket támogatja a helyi önkormányzat, a Baranya Megyei Kulturális Központ és – ami a legfontosabb – a Város-és Faluvédők Szövetségének választmánya is.

Kérem az Értékmentő olvasóit, a tagegyesületek képviselőit, hogy címünkre kiadványaikból egy-egy példányt juttassanak el. Kérjük ezt mielőbb, hogy a várhatóan nagy munkát ne dömpingszerűen kelljen végeznünk.

Együttműködésüket előre is tisztelettel megköszönjük!

Elérhetőségeink:
Tel.: 06/30/4195161 (Mezei Attiláné)
Fax: 06/72/420074 (Tourinform)
E-mail: tourinform.karasz@axelero.hu

Mezei Attila

100. **NAGY GÁBOR**
(Budapest, 1949 -)
Ködbelépő
Olaj, faroston 41x38. Jelezve a kép hátoldalán: 25.000,-
Nagy Gábor 1980.

85. Müvészei Képaukció. Bp., 1991. augusztus
BÁV

1992. megjú 18.

GT

Presser Gábor SZIGETVÁRY ZSOLT FELVÉTELEI

nozgatta a színpadot. (Az ifjabb évjáratú közönség
: és boldogan üvöltözte a koncert után: Karesz...!)
voltak a háttérzenészek — többségükben Presser
ványai. A rockszakértő zenekritikusok hosszan ele-
najd a nagyszerű improvizációkat, azt a csodát,
régi dalok, megőrizve régi vonzerejüket, újjászület-
kar mind a négy tagja bebizonyította — ha lett vol-
n is kétség —, hogy virtuóz zenész és előadó. Egyi-
nyomakodott az előtérbe, ezen a búcsúkoncerten va-
ekar játszotta a főszerepet. Egy kicsit meghatott, jó-
élni imádó banda, amelyik nem magát, hanem a ze-
ni jött össze a közönséggel még egyszer, utoljára...
rt egyik zárószámával, a Ringasd el magaddal vé-
n maga a zenélés vált az est főszereplőjévé. A ti-
tömeg nemcsak együtt énekelt Presserékkel, hanem
dva az improvizációba, részt vett a dal újjászületésé-

ért is kapott lábra a hír, hogy az LGT búcsúkoncert-
zülettek minden idők magyar rockkoncertjei. A Lo-
T tegnappal megszűnt, de jobban jelen van, mint va-

• Virág F. Éva

nnek a balett az alapja

Gábor: nem kötelező
ni egy kamarába...

Kamara egy
gyűlését. A
áz balettka-
elte, aki ki-
ázi Gábor a
ldön volt, s
nulása után
balettkart.
ök nélkül is
iletek képvi-
an, hogy az
eldönti, be
etbe.
el a kérdést.
ik-e. Európa
se vagyunk.
ent Garden
balettegyüt-

egy titkár, egyet tudok érteni. Nagyon sajnálom, hogy hétfőn nem lehettem ott a közgyűlésen. Genovába kellett mennem. Úgy néz ki, hogy a Cristoforo megjelenik a szakvilágkiállításon.

— Elhangzott a közgyűlésen, hogy vannak más balettegyüttesek is, s hogy a kamarát az Opera balettkara nélkül is megalakítják.

— Magyarországon — bármit is mondanak mások — a balettet ez a színház képviseli. Illetőleg a Táncművészeti Főiskola, ahol a balettoktatás folyik. Semelyik táncszínház nem ad elő balettművet, csak mi. A többieket én inkább táncszínházaknak hívnám. Még akkor is, ha mindennek a balett az alapja. Nem kö-

Tárlatlátogató

Váctól Szegedig

A hatvanas évek egyik nagy kulturális utópiája volt az egységesülő képi világkultúra. A tömegkommunikáció, a műholdas televíziózás, a világot behálózó magazinkonszernek révén a hajdani ősművészethez hasonlóan egységes képi nyelv kialakulása várható. A gondolat a dinamikusan fejlődő Nyugat terméke volt, és nem vette észre (vagy csak nem törődött vele?), hogy Keleten olyan zsiliprendszere van még a képi információnak is, amelyet még a későbbi helsinki megállapodás sem tudott negligálni.

A szisztéma következtében a tőlünk keletebbre élők sokszor rajtunk keresztül igyekeztek tájékozódni a nyugati kultúráról. Mi magyarok viszont sokáig olyan intenzitással néztünk Nyugat felé, pontosabban Keletről annyira csak a loyalista szürkeséget mutogatták, hogy most bizony van mit megismernünk Északtól Délig és Keletig egyaránt.

Ebből a megismerésre váró művészeti anyagból legutóbb Vácott, a Görög templomban (és a Hinczgyűjteményben) láthattunk hat kitűnő nagyváradi alkotótól műveket. A Szegmentum című tárlatban nyomát sem találhattuk a bevezetőben említett utópiának. Hatuk közül Boné Rudolf földdel, búzával installációt készített. Műve beleillett volna a Georg Jappe által összeállított Ressource Kunst című kiállításba, amely a „csak ez az egy Földünk van" gondolatában fogant. A műhöz felfogásában, drámaiságában és narrativitásban a legközelebb Ujvárossy László Metamorfózis című installációja állt annak ellenére, hogy felhasznált tárgyi elemei (giccs szobrocska, fa, kő, bakelit cső, saját rajzok és papírmasé figurák, továbbá egy hintaló darabjai) alapvetően más konkrét tartalmak segítségével szembesítik az embert önmagával. Boné a mitológián keresztül, Ujvárossy a hétköznapiság és a személyes emlékek felidézésével a mi dolgunk a világon kérdést keresztezi a mi a sorsunk a világban problémájával.

Onucsán Miklós A voluta születése, illetve a Replika címmel három nagyméretű (háromszor két méteres) művet mutatott be. Mintha óriási fotókat látnánk, amelyeket barnára érlelt az idő, s amelyeken ősködtől örvénylő gesztussal rend születik. Misztikusak, többértelműek a munkák.

A három másik alkotó műveiben a dekorativitás közös mozzanat. Ezen túl semmi más. Hiszen Ioan Aurel Muresan tubusból nyomott festékcsíkokkal erotikus, keleties történetet mesél bimbókról, kígyókról, hercegekről, szüzekről, tehát képeinek szerves része az irodalmias mese. Ezzel szemben Gerendi Anikónál egyáltalában nincs a hagyományos értelemben vett ábrázolás. Ő préselt papírból készült körformákat ír és ragaszt tele szőrrel, növényekkel, szövegekkel, papírdarabokkal. A felidézés, a szimbolizáció a legfontosabb ezeknél a kompozícióknál, amelyeket az érzéki élményt nyújtó felületekből szerkesztett. És bár Kerekes U. Gyöngyi műveinek szintén fontos hatáseleme a természet, mégis gyökeresen másról van nála szó. A finom líraisággal ábrázolt leveleknél, virágoknál a természet szép ábrázolása elsődleges (árulkodó e tekintetben a liliomos paraván), s csak másodlagos a tükrözés, a ritmus, a negatív-pozitív fogalmainak képi prezentációja.

A kiállítást végignézve felmerülhet bennünk a kérdés: vajon miért nincs itt munkája Gaina Dorelnek? És vajon min dolgozik most Pop Zoe? Mi van a Vreme Sorin—Gina Hora házaspárral? És Perjovschi már annyira bukaresti lett, hogy őt már fővárosi művészként láthatnánk Magyarországon? Nem tudni. De ez a kiállítás így is sokszínű képet mutatott a Pece-parti Párizs művészetéről.

Alig pár kilométerre attól, ahol a Körös a Tiszába folyik, egy másik alföldi városunk, Szeged, saját képzőművészeivel ismerkedik. A képtárban a Szög Art művészegyesület kiállítása közel sem mutat olyan változatos arculatot, mint Vácott a nagyváradiaké. Persze ez érthető: ott a város összes művésze közül választódtak ki a bemutatkozók. Itt épp a szemléleti rokonságuk alapján egymást vállalók szövetkeztek össze. Mindenesetre Szegeden nagyon erősen élnek a hagyományok: a Szög Art-kiállításon kép csak keretben, plasztika csak nemes anyagban szerepel. Szemléletileg a szürrealisztikus mese tűnik a legmerészebbnek (Eszik Alajos), s inkább a lírai tájátiratok a jellemzőek. Egyetlen expresszívebb színkezelést látunk (Aranyi Sándor), s az emberi figura olyan kedves az alkotóknak, hogy a szobrászok meg sem tudnak lenni nélküle. Portréban a legérzékenyebb Szathmáry Gyöngyi, a női popsik mintázásában pedig Lapis András.

S míg a képtárban a szegediek láthatók, egy újonnan megnyílt magángalériában, Rácz I. Géza Kálvária Galériájában fővárosi „vendégcsapat" állít ki. A jobbára főiskolai tanárokból és hallgatókból álló társaságban a Nagy Gábor, Dienes Gábor, Kovács Péter nevével fémjelzett művészeti irány a legfontosabb. Nemes anyag a magán-erőfeszítések révén lassan-lassan kibontakozó hazai műkereskedelemben.

• Chikán Bálint

NAGY Gábor

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1981 MÁJ 2

1021

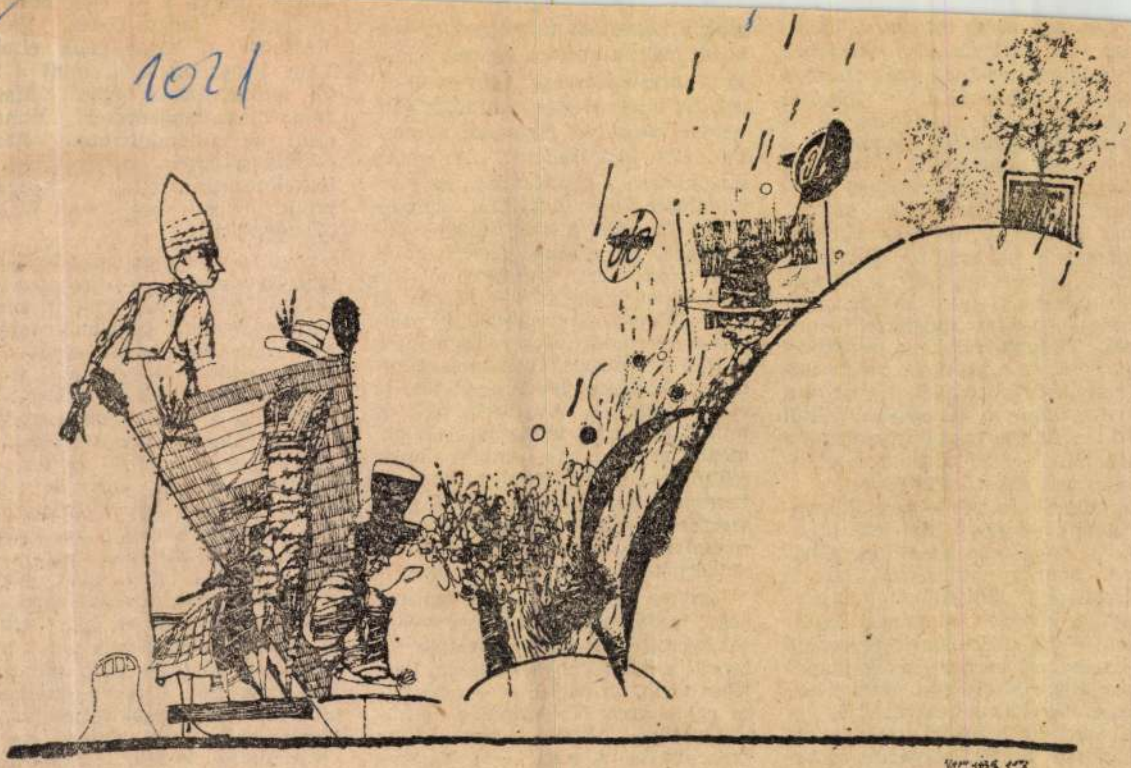

Nagy Gábor kiállításáról

Nagy Gábor

szerűen megkerül. Mintha a túlságosan is szerteágazó jelenségek (mert az ő leírásainak nagy részét is napjaink halál-kultúrája alkotja) rendszerezéséhez hiányoznának a kellően végiggondolt alapok és a kellő, belső elmélyedés. A halálról, nyilvánvalóan, csak kívülről szólhatunk; az emberi élet néhány olyan pillanata, melyben valóban megérezzük borzongató közellétét: a mély gyász órái vagy saját életünk határhelyzetei a leírás, az elmondás számára megközelíthetetlenek. Tudunk róluk: a művészet nyelvének és a kultúrák rítusrendszerének közvetítésével. S a kultúra lényege talán ez is: szavak nélkül építi lényünkbe, magatartásunkba a másoktól, az egész társadalomtól folyamatosan érkező közléseket.

Mindkét kötetnek — napjaink valóságának — egyik alapvető problémája, hogy nem beszélünk a halálról: sem a haldoklóval, sem a gyászolókkal. Mindőjüket magukra hagyjuk, kizárjuk az emberi közösségből — ha közösségnek nevezhető az az emberi csoport, mely tagjait éppen akkor közösíti ki, amikor legjobban vágynak a részvétre, és éppen azért az igényért, mely a rászorulót az emberi megértés és beszéd körébe hajtaná. A némaság, a gyors eltakarítás, mely az eltűnők nyomát is feledtetni igyekszik, nemcsak a közvetlen tényekben mutatkozik meg: a kultúra egészét áthatja a nem-közösségi, nem-kommunikatív elmerevedés, a kihűlés és a bomlás veszélye. Nemcsak a megváltozott életfeltételek, az ember elszakadása a természettől, az életfolyamatok technicizálása, nemcsak a városiasodás, a nagycsaládok felbomlása, az érzelmi nevelés hiánya okozza ezt. „Auschwitz után nem lehet költészet" — idézte, ki tudja, hányszor, nemzedékünk. Ennek a nemzedéknek, a most halálba készülők nemzedékének sorsa, nemcsak a költészet lehetőségét törölte el, hanem — Auschwitz-cal és mindazzal, amit utána is átéltünk, megismertünk: az emberi halál méltóságát is. Talán mi, talán a mi keserűségünk az utolsó tanúja, egyszersmind vágyaival, emlékeivel és reménytelenségével ígérete is az emberi halál megszentelésének.

Mert ez szűnt meg — az, ami régen, fájdalmasságában, szenvedések, verejték és könny között is létezett: a halál ünnepélyessége. Vallásos tartalom nélkül is — a kultúra egyik arca. Valószínűleg nélkülözhetetlen, lényegi tartópillére: szakralitása. A halál — a kultúra közösségében élő ember halála — szentség. Ez emeli az elmúlás és az elvesztés iszonyata fölé.

többnyire éppen [illegible] lethalmozással, nyelvi képzelete szinte Joyce-i (Finnegan's Wake-i) bravúrjaival.

Ezzel a szertelen ötlet-burjánoztatással azonban — úgy gondolom — távolodik attól, amihez közelíteni szeretne. A hatékony, saját lírizmustól. Nem más ugyanis a célja, mégha mást deklarál is. A Por áncfigurákban — bármit sugalmaz is a cím — nemcsak porfigurák tánca járja. Nemcsak remek vagy kevésbé remek, de elpattanó ötletek kergetik egymást. Nemcsak egy kísérleti antilíra hangol. Marsall, ha vajákos körítéssel, de lírailag meg is valósít (főleg a kötet javát jelentő, *A rekviem megtagadása* című ciklusban). Sok minden kétes trükkje mellett, a maga módján hitellel mondja a fontosat is, a mindnyájunkat érintőt. Éspedig divatos és kipolcolt szkepszisét félretolva, a költészetbe, mint szilárd cselekvésterületbe vetett természetes bizalommal.

Hogy milyen költő hát Marsall László? Pillanatnyilag ilyen.

Nagy Gábor

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1982 AUG 13
1982 AUG 13

N

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

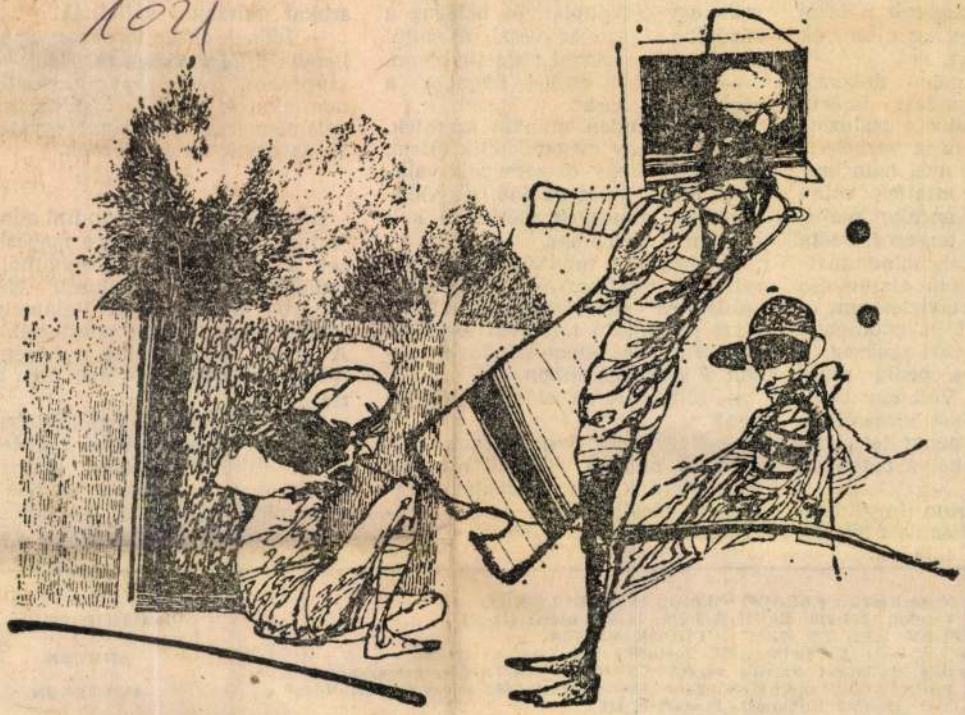

Nagy Gábor: Szálkahúzó

1982. AUGUSZTUS 13.

alójából a pálinkaszagot, nek az emberek a bódé örömbölnek az ajtón, ők egyet-mást.

ıtettek már dolgozót rt munkaideje lejárta olta a betont a zsaluzat-éséli egy öreg vasbeton-de olyat még nem hal-ogy megbüntettek volna ért, mert az alap mellé, regette az anyagot. Pedig n előfordul, mindannyi-a a művezető elszámolja eton megrendelésekor, és l kihozott öt köbméter-háromra van szükség, a ló kettőre pedig nincs t terület. Volt egy tech-az dühében kiszámítot-gy létesítményt fel lehe-húzni abból a betonból, aroltak.

csak a beton fogy dup-ítja a micisapkás létesít-

meghúzza az ember a pálinka iszik egy-két duplát, és belevág sűrűjébe. Észre se veszi, átlend a holtponton. Azzal reggelig elva

— Nem jut eszébe ilyenkor régi foglalkozása?

— Én minden munkát szerete És úgy, ahogy megkövetelik tőler Előfordul, hogy összecsapok val mit, mert nincs rá idő, de val hányszor elmegyek előtte, le ke sütnöm a szememet.

K. József a munkásszállón tá sadalmi rendész, és elvállalta „kultúrosi" megbízatást is. Nag részt középkorú társaival legutób egy ifjú táncdalénekesnőnek ta solt a kultúrteremben.

— Mit szeretne elérni az életében?

— Negyvenöt éves vagyok. Álmom, a magam részéről nincsen. Ha a fiam elvégzi az iskolát, meglesz a kocsija. Most arra spórolunk, hogy házat is vegyünk neki

terjedő mocsokfolttól már nem deríthető ki.

Oda állították őket az irodába, a fal mellé. Rájuk dobták a melegítőnek kiküldött lukas, szemetes pokrócokat is. Ezeken lepihenhet a munkás hajnalban, ha úgy kívánja. Kempingágy nincs.

, helyettes főszerkesztő: FARAGO VILMOS és ZOLDI LASZLO
ca 1., 1054 Telefon: 310-920 310-928, 310-929; 14 óra után: 113-221
NEM ŐRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA
VII., Lenin krt 9—11 Levélcím: 1906 Postafiók 223 Telefon: 221-285
kra Lapnyomda, Budapest Felelős vezető: CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató
a kerületi) kézbesítőhivataloknál és kézbesítőknél Külföldön terjeszti a „Kultúra"
edelmi Vállalat. H—1389 Budapest Postafiók 149
ıyedévre 72 forint, fél évre 144 forint, egész évre 288 forint
INDEX: 25 244
IU ISSN 0424—8848

MEGJELENIK MINDEN PENTEKEN 16 OLDALON

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1977 FEB 26

Nagy Gábor
1021

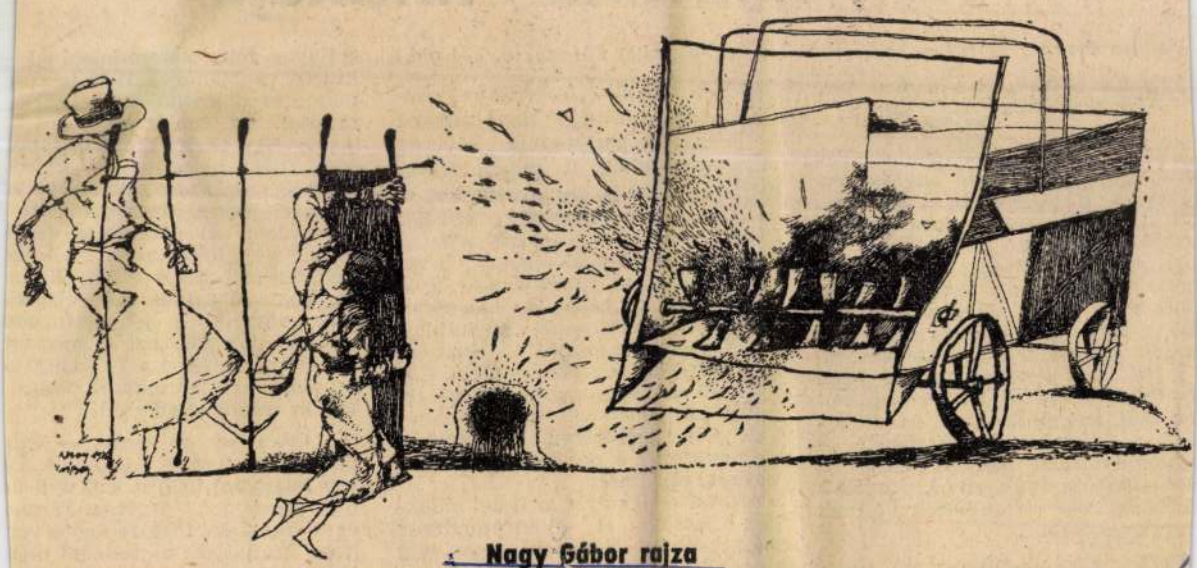

Nagy Gábor rajza

Az „önkritika'

Vadász Ferenc: Karolina, negyvenkilenc szeptember (Magv

„. . . rajtad is múlt. Lásd, harc az élet, ne tékozold bizalmadat."
(József Attila)

„Rajtad is múlt" — Vadász Fe-
enc nagy érdeklődést kiváltó re-
ménye a Rajk-perben, a személyi
ultuszban vétkes kommunista
emzedék őszinte önkritikája. A
ogi-politikai-erkölcsi felelősség
nértéke ezen a nemzedéken belül
ülönböző. A fő felelősség azoké,
kik a pereket „álmatlan éjszakák"
orán kitervelték, megrendezték,
a halálos ítéleteket, törvénytelen
örtönbüntetéseket és internálóso-
at kierőszakolták. De részfelelős-
ég — különböző mértékben —
indannyiunkat terhel, akik az
949—1952-es években pártfunkcio-
áriusok, közéleti emberek voltunk
agyarországon.

Vadász Ferenc műve azért érde-

*lélek*ben készül „önk
szólalására. Mérlegre t
és jelenét a per-sugal
mények alapján. A másik folya-
mat: a rituális önmarcangolás, a
pártfőiskola hallgatóinak felszóla-
lásai. Vezető pártfunkcionáriusok,
gyárigazgatók, rendőrtisztek, orvo-
sok, művezetők, történészek, ifjú-
sági vezetők vádolják magukat:
valamennyien hibásak, tapasztalat-
lanok voltak, nem vették észre az
„álcázott ellenség" kártételeit. Kö-
szönetet mondanak a „bölcs vezér-
nek", az „ébersége" inkarnációjá-
nak. Csak néhányan kérdőjelezik
meg óvatosan a per legképtelenebb
vádjait, rágalmait.

Szórád emlékei és az ítélet indok-
lása között is ellentmondások
mutatkoznak. A perben egy régi
csendőrtisztből lett új rendőr ezre-

tott filozófiatanárról „kider
hogy előadásában „ellenséges s
dékkal" idézte Marx kedvenc
mondatát: „De omnibus dubi
dum" — mindenben kételk
kell. Szórád János ezért elhatá
za, hogy „a gyűlés után első d
lesz elővenni a jegyzetfüzete
eltüntetni belőle ezt a mondat
De miért tüntesse el? „Ki a jó k
munista, aki kételkedik, vagy
vakon mindent elfogad?!"

„Olyan ez az egész — mi
operációs asztalt állnának k
vér buggyan, fekély, szörnyű d
nat reped fel." Vadász Ferenc
ez a mondata 1949-re úgy érvén
hogy kiviláglik: a „fekély" nem
kély, a „szörnyű dagnat"

Nagy Gábor

A XII. kerületi Tanács kiállítótermében Bagi Jenő festőművész kiállítása október 2.-ig tekinthető meg.
A Győri Képcsarnokban Cságoly Erzsébet festőművész kiállítását szeptember 30.-án, a Studió Galériában Nagy Gábor festőművész kiállítását szeptember 29.-én nyitja meg,- mint a kulturális eseményeket ismertető rovat közli.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. szept. 25.
XX. évf. 39. sz. 8. lap.

Nagy Gábor: Az öreg, fa, 33 cm

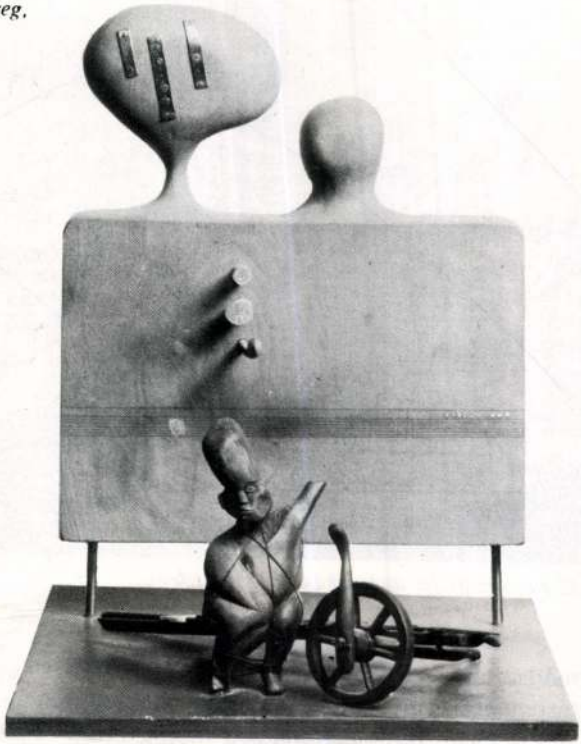

Nagy Gábor

Az öreg

Menyhárt László: Azonosság - de mivel?
Művészet,1979.április/4.szám/ 18.oldal

NAGY Gábor

Vadas József

Hórom a ...

[Mészáros András, Nagy Gábor, Gyurcse Ferenc]

Vigadó G. Vigadó G.

Darabkyu u.

Élet és Irodalom, 1984. nov. 30. (48) 13.

1: WHAT IS TECHNOLOGY?

The word 'technology' means practical know-how. This book is about how the Romans understood the natural forces such as the wind, sun, rain and the natural laws like gravity and how they applied what they knew to solving practical problems.

What makes the Romans so interesting is that they had many of the same problems that we do in the 20th century. Roman civilisation was based on living in cities. This means that one had to be able to produce goods on a scale large enough to cope with large centres of population.

In the same way all the problems of building towns had to be faced. How do you build houses which will not fall down? How did engineers make sure that each person living in Rome had enough water for his needs?

Cities then, as now, were dependent on the country-

POW

FUEL

NAGY Gábor

MENYHÁRT László: Át a tulsó partra... : Beszélgetés Nagy Gáborral. = Müvészet, XXV.évf.5.sz. 1984 22 - 26.p. ill.

NAGY Gábor

3225.

Nagy Gábor (1949-)

Festmények, rajzok / Nagy Gábor ; [bev. Bereczky Lóránd] ; [kiad. a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja]. – [Bp.] : MA, 1984. – [70] p. : ill., színes ; 30 cm

Az előszó és a képaláírások német és angol nyelven is

ISBN 963 01 6056 0* fűzött : ár nélkül

Nagy Gábor (1949-)

75(439)Nagy G.

3226.

F. Léger / írta Gaston Diehl ; [... ford. Péter Éva]. – [Bp.] : Corvina, 1985. – 96 p. : ill., részben színes reprod. ; 28 cm
Eredeti cím: F. Léger. – Bibliogr.: p. 92-96.
ISBN 963 13 1482 0 kötött : 130,- Ft
Léger, Fernand
75(44)Léger, F.

3173.
Diehl, Gaston
F. Léger (német)
F. Léger / von Gaston Diehl ; [aus dem Französischen von Heribert Thierry]. – [Bp.] : Corvina ; München : Südwest Verl., 1985. – 95 p. : ill., részben színes reprod. ; 28 cm
Eredeti cím: F. Léger. – Bibliogr.: p. 92-94.
ISBN 963 13 1483 9 kötött : 160,- Ft
Léger, Fernand
75(44)Léger, F.

3174.
Diehl, Gaston
F. Léger (német)
F. Léger / von Gaston Diehl ; [aus dem Französischen von Heribert Thierry]. – München : Südwest Verl. ; Bp. : Corvina, 1985. – 95 p. : ill., részben színes reprod. ; 29 cm. – (Meister der modernen Kunst)
Eredeti cím: F. Léger. – Bibliogr.: p. 92-94.
ISBN 963 13 3106 7* kötött : ár nélkül
Léger, Fernand
75(44)Léger, F.

3175.
Diehl, Gaston

NAGY Gábor

M. Nemet
1992. nov. 17.

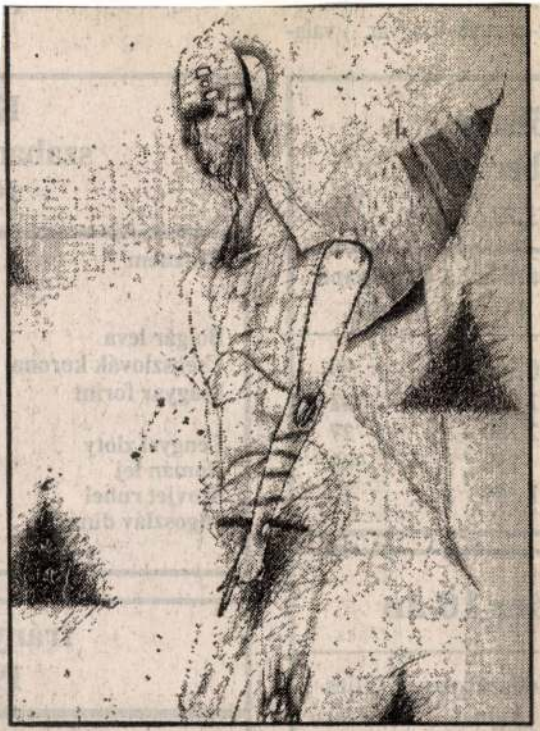

Nagy Gábor rajza

[h.n.]:[k.n.], 1984 12 p. **ism.** SZÉKELY András: Ötvösök a koronáról. = Új Tükör, 1984. szeptember 30. 3.

800. KOVÁCS Éva: Bocskai István „loretoi koronája". = Művészettörténeti Értesítő, 33, 1984, 3. 114-115., ill. F

801. KOVÁCS, Éva: Der goldene Kalvarienberg de Königs Matthias Corvinus in der Domschatzkammer zu Esztergom. Bp. : Corvina, 1984, cop. 1983 55 p., ill. **rec.** DERCSÉNYI, Dezső: New art books from early gothic to renaissance. = New Hungarian Quarterly, 25, No 96, 1984 149-152.

802. LOVAG Zsuzsa: Hol tart ma a korona kutatása? = Új Tükör, 1984. augusztus 19. 6-7., ill.

803. LŐCSEI Gabriella: Repedések : Szent Korona. = Magyarország, 1984 január 1. 27.

804. MÉLYKÚTI Mihály: A magyar koronázási jelvények elrejtésének körülményei Matsse-ban. = Geodézia és Kartográfia, 36, 1984, 4. 290-291., ill.

805. Petricioli, Ivo: Skrinja Sv.Simuna u Zadr. Zagreb : Spektar, 1983 **rec.** HÖFLER, Janez = Zbornik za umetnostno zgodovino, Nova vrsta, 20 (1984) 134-135.

806. V. SZÉKELY György: 13. századi kincslelet Ladánybene - Hornyák-dombról. = Cumania, 8 (1984) 209-272., ill. G

807. A SZENT Korona : Mémökök, ötvösök a történelemről [TV-beszélgetés : Beöthy Mihály, Ferencz Csaba, Radnóti László]. = História, 6, 1984, 3. 14-15., ill.

808. TAKÁCS Béla: Különleges úrasztali edények : A „Bőnyő" kehely. = Reformátusok Lapja, 1984. június 3. 6., ill.

809. TAKÁCS Imre: Corona Vladislaviana avagy Coronensis : Tomkó János kézirata 1626-ból Bocskai István második

NAGY GÁBOR

Hommage à Millecentenarium

Kempinsky Salley

1996 06.04 - 08.24.

Nagy Gábor

repr. „Apám emléke"

fotó 30×40

Hortobágyi Alkotótábor

1992

Debrecen

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAKIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

MAGYAR NEMZET

1982 ÁPR 17

1021

Nagy Gábor

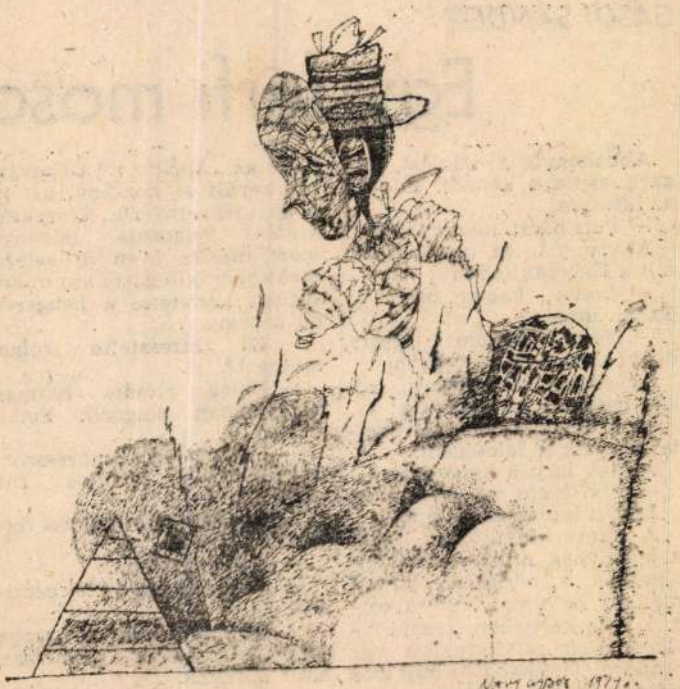

Nagy Gábor rajza

SÁSDI SÁNDOR

Egy férfi moso

Abbahagyta a dalolást, magára kapta a kendőt, kifutott az udvarra:

— Feri bácsi, nem vár meg?

Akkor már az anyja is ott állt a konyhaajtóban:

— Annus, hagyd békén a Balog urat.

— Nem hagyom! Ígérte, hogy eljön velem ródlizni.

Az ember visszalépett, szőkés bajuszát piszkálgatta:

— A délelőtti, tízórás vonattal érkezik a feleségem.

A lány bújt a kabátjába:

— Elkísérem az állomásra.

Együtt léptek ki a kapun.

A lány kinyújtotta kezét, a hópelyhek pillanat alatt elolvadtak a bőrén. A patika melletti hatalmas, furcsa tornyú villa kertjében rosszul öltözött fiúk játszottak, a verandáról férfikabátba bújt idős asszony kiáltott feléjük:

— Gyertek be, átázik a cipőtök!

hogy az „Április 4." Gépgyárból került át hozzánk, azt is, hogy idén elnyerte A szakma kiváló dolgozója jelvényt, mert másfél éven át selejtmentesen, kifogástalan minőségben készítette a hengerek öntvényeit.

— Ki híresztelte rólam mindezt?

— Balog elvtárs hattagú brigádjában dolgozik Fodor Gyuszi...

— Formázó a kompresszoröntvényeknél. Csinos fiú, ügyes.

Annus közelebb lépett a férfihoz.

— Balog elvtárs...

— Szólítson csak Feri bácsinak.

— Olvassa meg a szoba szegleteit, akkor igaz lesz, amit álmodik.

Munkából jövet, azt mondja Balog:

Nagy Gábor

„Amiri történet"

Korda István: A fiatal művészek helyzetéről

Művészet, 1976. május – 40 oldal.

Nagy Gábor, grafikus

L.: Almásy Aladár

R. Gy.: Csak néhány... 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975 nov. 21.

Nagy Gábor

Nagy Gábor festőművész kiállítása a Stúdió Galériában szeptember 29-én nyílt meg.

-----:Kiállítási naptár.

Művészet, 1976.szeptember - 48.oldal.

Nagy Gábor

a fiatal képzőművészek stúdiója rajzpályázatának anyagából nyílt kiállítás aug. 29.-én a Miskolci Galériában, melyen díjazott lapjai szerepelnek.

Észak-Magyarország, 1975. aug. 30.

Nagy Gábor festő

az Ernst-Múzeumban megnyílt Studió '43 c. kiállításon szerepelnek a művész munkái.

Magyar Csaba: Studió '45.

Magyar Hírlap, 1946 jan. 9.

Nagy Gábor festőművész

a Stúdió 75 alkalmával a tárlatos kiállított művéért a KISZ Központi Bizottságának díját kapta.

Losonci Miklós: Stúdió 75

Pest Megyei Hírlap, 1975. dec. 21.

Nagy Gábor festő

Az Ernst Múzeumban rendezett Stúdió '75 kiállításán szerepelnek művei. A KISZ KB-díját Gyurcsek Ferenc, Nagy Gábor és Sáros András Miklós kapta. – „Emlék a Tiszagátról" c. nagyméretű festményén a rajzos és festői elemek együttszerepeltetése bizonyos mértékig grafikai jelleget kölcsönöz művének. | említve |

Wagner István: Stúdió '75

Magyar Hírlap, 1975. dec. 23.

Nagy Gábor

neve említve Horváth György:
A Művészeti Alap vásárlásai '79
Kiállítás a Műcsarnokban c.cikkben
/A cikket lásd Deim Pál-nál !/

Magyar Nemzet 1980.jan.20.

Nagy Gábor, festő

L: Szüts Miklós

P. Sz. J. Festő a „Vajda-óvodából" 7.

Népszabadság, Bp. 1980 febr. 16.

NAGY GÁBOR

emlitve ld.Neuberger István

fecske András:Neuberegr István festményei.Tatabánya,
Kernstok Terem
UJ TÜKÖR 1981/XVIII/21.sz.4.o.

Jelzet:

Év:

Felvette:

Épületrajz:

Leirás:

Rajzi tükör:

Mértékarány:

Technika:

Eredeti:

MTA KE

U. Nagy Gábor, építész

Tomcsy Tamás-Varga Levente-Magyari Éva-Somogyi-Soma Katalin-U. Nagy Gábor-Surgár Péter:
Virágfogó lakótelep pályázati terve, 1983.
[repr.]

Magyar Építőművészet, 1984. 1. 16-old.

Nagy Gábor, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész
Krumák Emese: Szürrealizmus és neoszürrealizmus. A 70 évek hazai törekvései.

3 Nagy Gábor: Egy lap a Mikrokozmoszból, színes tollrajz, 32,5 × 49,5 cm, 1980

Művészet, 1987. június, 3-old.

Nagy Katalin, művészettörténész

TIT Tárlatvezetések.

okt. 13.
9.30 órá
15 — " —

Szárnyasoltárok a trónteremben
a Gödöllői Művésztelep

Vezető: Nagy Katalin

Magyar Nemzeti Galéria,
1985. okt., nov.

Nagy Gábor, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész

Vaszkó Erzsébet festőművész saját alkotói világáról mondja el meglátását.

cs.: Festmények, rajzok. Vigadó Galéria.
Pesti Műsor, 1984. 11. 14.

Nagy Gábor

Munkácsy Mihály dijat kapott

Magyar Hirlap 1980.4.3.10

Nagy Gábor, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész

A Magyar és a Szovjet Képzőművész Szövetség között a kapcsolat a raidszeres kiállításcserékben is megnyilvánul. Ezúttal Moszkvában a magyar negyvenesek korosztálya mutatkozik be: Dienes Gábor, Galambos Tamás, Kocsis Imre, Szkok Iván, Nagy Gábor, Kárpáti Tamás, Zrínyifalvi Gábor és Földi Péter művei a realizmus határait igyekeznek tágítani.

Losonczi Miklós: Magyar festők kiállítása Moszkvában.

Hajdú-Bihari Napló, 1984. jan. 5.

Nagy Gábor, Munkácsy-díjas festő- és grafikusművész a Műcsarnokban rendezték meg az országos tárlatot, melyen szerepelt a művész műve.

Wagner István: Élményre várva.
Magyar Hírlap, 1982. máj. 1. 7. old.

Nagy Gábor, munkácsy-díjas festő-és grafikusművész

A magyar és a szovjet képzőművész szövetség között ismert jó kapcsolat alakult ki régóta. A kapcsolat rendszeres kiállítócserékben is megnyilvánuk. Ezúttal Moszkvában a magyar negyvenesek korosztálya mutatkozik be: Dienes Gábor, Galambos Tamás, Kocsis Imre, Szkok Iván, Nagy Gábor, Kárpáti Tamás, Szrinyifalvi Gábor és Földi Péter művei a realizmus határait igyekeznek tágítani.

Losonci Miklós: Kiállítás Moszkvában.
Népújság (Tolna), 1984. jan. 21.

3 Nagy Gábor: Viszony, olai. fa, 33,5x21 cm, 1982

Nagy Gábor, Munkácsy-díjas festő – grafikusművész

Művesnet, 1984. máj. 24-old.

kezdve ilyen, kicsit romantikus, földszagú munkák sora vonul el előttem, amelyek között persze maradandó értékeket is találunk szép számmal. Nos, feladatomnak éreztem, hogy az általuk fölvetett kérdésekre másféle választ adjak. Az első pillanattól kezdve izgalmas optikai élmények értek. Például a táj horizontális-vertikális tagolása. Tehát amit a szemlélő itt egyszerre láthat: a távolban város, előtérben gát, Tisza, tanyavilág, közben mozgás a gáton. Ennek megjelenítését, tartalommal való megtöltését pedig már nem tartom csupán helyi érvényűnek. Nagyon vulgáris megközelítés, ha valaki pejoratív hangsúllyal azt mondja: „Hja! Te a Tisza-gátat fested."

– Tornyai elődeinek és a nyomdokaiba lépők többsége életképfestészetet művelt. A közvetlenül föltáruló látványt nem bontották részeire, míg te a tagolt látványmezőkbe ráadásul jellegzetesen az egyéni kézjegyeddel átírt, ha úgy tetszik, torzított valóságrészleteket is beemelsz, vagyis: a montázs módszerével élsz. Nem szólva arról, hogy a látvány térbeli-síkbeli osztása egy izgalmas időbeli folyamatot is kirajzolhat.

1984. XII. 6. Petőfi 19.45 / Kerekes.

Láttuk, hallottuk

- Felmegyünk néhány lépcsőt, és egy más világ, a finom szinek és a finom, kézmüves munka világába jutunk.

a Vigadó galériában rendezett kiállítást Nagy Gábor festő és Gyurcsek Ferenc szobrászművész

- Igen, nagyon találó a megállapitás. Itt egy olyan mives pikturáról van szó, amely szinte sugározza a költő, majdhogy nem ezt mondtam, mert valóban itt egy költői alkatu festőről van szó, annak a festészet iránti, a régi mondjuk flamand mesterek miveš festése iránti nosztalgiát, és az élet és az ember, vagyis a körülvevő világnak a harmóniája utáni vágyát.

Nagy Gábor festőművész

- Ebben a mai világban azért nem teljesen indokolatlan ez a nosztalgia. Ugye te se elintézni akartad ezzel?

- Éppen ellenkezőleg, egy ilyen halk, finom költői festőre az ember éppen hogy annál jobban odafigyel, mert az egész világunk olyan zajos. Szóval ez a fajta nosztalgia ennek semmi köze ahhoz, amit ma ilyen nosztalgiahullám, meg ilyen marhaságoknak, ilyen kereskedelmi, üzleti vállalkozásnak nevezünk, divatnak, vagy aminek akarják. Amikor én nosztalgiáról beszéltem, akkor a mivesség iránti, a megmunkálás iránti nosztalgiáról. Vannak festők, akik szeretik az anyagot és szeretnek festeni. Na hát a Nagy Gábor azt lehet látni, hogy hallatlan gondosan dolgozik ezen, és nagyon tartalmasan.

- Láttuk, hallottuk. A Müvelődéspolitikai rovat müsorát ma Baráth József készitette.

Nagy Gábor, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész.

18 SZERDA

17.00
BARÁTI KÖR
Egy freskó születése
Beszélgetés Nagy Gábor festőművésszel, a Baráti Kör alelnökével készülő munkájáról

Magyar Nemzeti Galéria, 1984. január

Nagy Gábor, Munkácsy díjas festő- és grafikusművész

A magyar és a szovjet képzőművész-szövetség között ismert jó kapcsolat alakult ki régóta. A kapcsolat rendszeres kiállításcserékben is megnyilvánul. Ezúttal Moszkvában a magyar negyvenesek korosztálya mutatkozik be: Nagy Gábor, Kárpáti Tamás- és mégtöbben-vettek részt a kiállításon.

Losonci Miklós: Magyar festők kiállítása Moszkvában.
Nógrád, 1984. jan. 5.

Nagy Gábor, Munkácsy-díjas festő és grafikusművész

A Magyar Nemzeti Galériában kiállítás nyílt meg, „Válogatás 3 év szerzeményeiből" címmel. A Galéria tudatás vásárlási programja már az új kortárs anyagát gyűjti. Nagyon helyes en gondolnak a múltra, az egymást követő nemzedékek kivétel nélkül szerephez jutnak. — Jók a fiatalok, elsősorban Váli Dezső, Kő Pál, Nagy Gábor és különösen Szabados Árpád.

Losonci Miklós: Nemzedékek találkozása.
Pest Megyei Hírlap, 1984. febr. 8.

Nagy Gábor fm

I. díj XII. kv. Tan

pályázat

→ Baliga Kornél

MŰVÉSZET 1985/8/58

Nagy Gábor [ ]

L: Vali Dersö

– Heti ajánlat

Új Tükör, B p. 1986. aug. 17

3.

XXIII/33

Nagy Gábor

festőművész

A Műcsarnok vándorkiállítása 1982 februárjában Franciaországban

Művészet
1982 04.

Nagy Gábor

festőműrés

Olajfestményei Pécsett, a Fiatal Képzőmű-
vészek Stúdiójának Szállításán.

Dunántúli Napló
1979 dec. 16

Körösi Pál
cikke

1984.X.29.Petőfi 17.30

Ötödik sebesség

- Gyors volom.

- Program ajánlat.

- Hétfőtől-hétfőig.

- A mikrofonnál Madarász Judit.

- 30 éves az I.István Gimnázium zenekara. Jubileumi koncertjükön Verdi Rekviemjét adják elő a Zeneakadémián vasárnap. Az est vendége a grátzi koncert kórus.

- Rági muzsika, népi muzsika cimmel Sebő Ferenc estje a Budai Vigadóban lesz szerdán, fél 8-kor.

- Misztérium a szent születésről cimmel uj darabot mutat be a G.társulat és az Universitas együttes ma 7-kor az Egyetemi Szinpadon. Erdélyi iskola drámák és székely népi játékok nyomán irta és rendezte Katona Imre.

- Két kiállitás is nyilik a héten a Vigadó Galériában. Csütörtöktől Nagy Gábor Munkácsy-díjas festőművész, pétektől Gyurcsok Ferenc szobrászművész tárlata december 9-ig látható.

- Ma munkás fiatalok találkoznak a Metro Klubban, ahol film-

Nagy Gábor festőművész (Munkácsy díjas)

SAJTOFIGYELO
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Nagy Gábor, Munkácsy-díjas
1984 DEC 1
NAPLÓ (VÉSZPRÉM)
festő-grafikus művész
1021

Nagy Gábor festőművész: Portré

üre

ai vasbolt

Teljesítmé

Mérete:
1050x440x

Fogyasztói

Veszprém
a házhoz szállitást
díjtalanul vállaljuk.

55. Sajtjáról ismert holland város. 56. Szobra a budai rakparton áll. 58. Alma-... 59. Az „Éj királynője" Shakespeare-nél. 61. Lágy fém. 62. A lelátó öröme. 63. Befog. 64. Istállószalma. 66. „... kodex", magyar nyelvemlék a 15. századból. 69. Még lejjebb. 70. A mondabeli agyagember. 72. Izomkötő. 73. Hamvasztás. 75. Piszok.

FÜGGŐLEGES: 1. A függőleges 33-nak ez a képe 1867-ben készült és ugyancsak a Tretyakov Galériában van. 2. Zala megyei helység. 3. Attila egyik hadvezére, kivel meg akarták gyilkoltatni. 4. Mint a 23. számú sor. 5. „In ... tempore" (abban az időben). 6. Bányatelep a Resica völgyé-

REKLÁM

A Badacsonyi Szőlősgazdák
Hegyközség Szakszövetkezete

**szőlőültetvényeit
haszonbérleti
szerződésbe adja,**

kedvező feltételek mellett.
Részletes felvilágositást
a központi irodánkban adunk,
Badacsonytomaj.
Fő utca 12. szám alatt.

Jöjjön hozzánk

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Nagy Gábor, Munkácsy díjas festőművész

KELET-MAGYARORSZÁG

DEC 11 = 1

104

Nagy Gábor: Sapkás fiú

redről inga
nak nem
rint, a kö
kicsi sokr
szívvel is
szon kísér

A válla
ségünknek
meg a ges
zés töltöt
ha Önhöz
viseltetné
Szabolcs-Szatmár iránt, bizonyára előbb-
re tartanánk az ország legszaporább me-
gyéje nem kis gondjainak mérséklésé-
ben.

Egy bizonyos: legkritikusabb gazdasá-
gi bajaink sem indokolhatják, hogy el-
vétsük emberi tartásunkat, tisztességün-
ket, józan, reális ítélőképességeinket, s
főleg a felnövekvő nemzedék iránt ér-
zett kötelességünket. Különösen akkor,
ha a gyermekintézmények céljára visz-
szautalandó pénz fedezetét az itteni
munkások két kezükkel termelték meg.

A Hajdú megyei ÁÉV és a geszteré-
di tanács korrekt, szocialista elveket
valló és jogokat érvényesítő kapcsolata
követendő példa lehet más vállalatok
számára is. Bízom benne, lesznek köve-
tői. Ennek reményében üdvözli Önöket
tisztelettel:

Fonkovkámán

mennyire ha

● **Lelkes k**
tolók a
sérültek
nak ma

— Hadd k
lesz négy év
pecsét az alap
megtörtént, m
kát, pontosa
hány mozgás
rási főorvoso
pet kapni és
láltunk össze
tünknek, ami
vezettségi ará

● **Kit teki**

— Ez neh
aki mozgásáb
annyira, hog
beilleszkedés
kérdés. Tudn
jelent számá
gás, az véger
bármi is leg
rünk orvosi
lető mozgáss

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1975 OKT 25

Nagy Gábor

1021

Gábor rajza

…, hogy mindezek a
…vetelmények már megvalósult-
…k mondhatók legyenek, ne a fia-
…lokon verjük el a port. Ne is az
…olákon.

Hiszen a konfliktus — sajnos —
…n kevés. Az, ami valóban
…ányicikk": e konfliktusok meg-
…ása.

Sós Péter János

fiatal diplomás újságíró

★

*…szönettel tartozom Südi Ber-
…nak, aki mintegy cikkem gon-
…menetét folytatva, érzékletes
…t ad arról, hogy a fiatal dip-
…ok közéleti-szakmai aktivitá-
…ilyen munkahelyi erők féke-
…hezítik. Tudom, hogy a vál-
…ni akarók útja nem diadal-
…, ám ez a tény önmagában
…em adhatna felmentést a be-
…désre. A mentő körülményt
…n találtam meg. A fiatal dip-
…ok szerepét (melyet saját
…tük okaként játszanak)
… cikkem elején szerény-
…téltem, a későbbiekben pe-
…még ennek is másutt, az
… nevelésben véltem meg-
… változtatásra szoruló fel-
… Ezt a véleményemet Sü-
…talan csak megerősíti, mert
… nemzedék többségére jel-*

Megtisztelő számomra, hogy színdarabom egy filozófus eszmefuttatásának apropójául szolgálhat. Még akkor is, ha ez az apropó igencsak banális: egy inggomb. A filozófus mindig a kor átfogó képét akarja megragadni, míg az író, művészi ösztöneivel, sokszor csak tévelyeg egy-egy világkép térképén s nem gondol minduntalan az átfogó, kort jellemző világképre. A filozófus feladata a sok-sok írói esetlegességből a tipikust megragadni és megkeresni — jelen esetben az inggombot.

Almási Miklós az ÉS 1975. október 18-i számában a banalitás írói szerepéről elmélkedik, mondván: „Gyurkovics Tibor Csóka családjában egy inggomb gurul el, és tíz percen át ez táplálja — elementáris erővel — a színpadi dialógust (a darab legjobb tíz perce ez, ne …eket ép-

1981. április 23. Kossuth 12,oo vgné

1021

Déli krónika

- Fiatal Munkácsy-dijas festő, Nagy Gábor kiállitása nyilik délután a Csoók Galériában. Az első látogatók egyike a Déli krónika munkatársa, Szénási Sándor volt.

- Mintha egy régi mesekönyvem kitépett lapjait látnám, még a harcos, véres és egyszerü indiános és katonás korszak előtti, nagyon korai időkből. Amikor a világ foltos összevissza, és titokzatos volt, és mindennek értelmet és jelentőséget éppen ez a titokzatosság adott. Furcsa őrgrófok , gyönyörü alvó és várakozó lányok, arcnélküli va-

Nagy Gábor festőművész

rázslók, és mindegyik valami különös helyzetben, mintha éppen eldőlne. valami fontos mozdulat közepén, éppen azelőtt, amikor történik a végső , a lényeges, a mesét lezáró esemény. Ezeket a foltokat, szineket és mozdulatokat láttam Nagy Gábor kiállitásán. Ezekről jutott eszembe a régi meskönyv, ami sajnos azóta elveszett, mint ahogy a titkok és a dolgok jelentősége is töredékes, szakadozott lett azóta, mint ezek a gyerekkorból kitépett képeslapok is. A felnőtt és kérges érzésü ember valami ismerőst érez az ikonos meditációnál, a tiszaházi mozzanatnál, az elfelejtett portrénál, aminek nincsen arca, csak valami elmosódott meleg, barna folt a szeme helyén. Elnézegeti a sárga földbe szurt, féltelefon kagylókat, és az egész szurós és veszélyes tüket, bepólyált öklöket, a három részből álló emberi gesztusokat, aztán kimegy a galériából, rágyujt, és van Nagy Gábor számára egy emberi gesztusa. Széttárja a kezét, egy teljes időmozdulattal.
Mert hiszen nem akart a látogató semmit , azonnal megmagyarázhatót. Nem akart dönteni, hogy remekmüveket látott vagy csak zürzavart. Egyáltalán, ezután a kiállitás után semmiről nem akart dönteni, ugyanis nincs miről. Az előbb benn volt egykiállitáson, most kinnvan az utcán. A felnőtt és kérgeszivü látogató megy az utcán, az idő sem tul meleg, sem tul hideg, amolyan átmeneti. valami emlék felrémlett neki, de már elmult.

Nagy Gábor
Munkácsy-díjas festő- és grafikus-
művész

1983.VII.28.Petőfi 10.45.

Láttuk hallottuk

- Udvarhelyi Tibor riportját hallják.

- Idén is juliusban rendezték Bazelban a világ egyik legnagyobb és Európa mindenképpen legrangosabb művészeti vásárát, amelyen 4. éve a Művészeti Alap is részt vesz. Vészics Ferencet a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának igazgatóját arról kérdezem, hogy az idén milyen magyar művészek vettek részt ezen a vásáron?

- Hitelt érdemlő tanuk szerint az idei választék, tehát az az anyag, amit a galériák hoztak szinvonalban jóval magassabb volt,mint az előző éveké. Ebbe nyilván szerepe van annak is, hogy a gazdasági válság jelei a nemzetközi mükereskedelemben is érezhető,tehát minden kiállitó igyekszik anyaga, választéka legjavát hozni. Ezt azért kellett elmondanom, mert a kiállitó két magyar művész ebben a rangosabb, és nivósabb választékban a külföldi galériások nyilatkozatai szerint igen előkelő helyet foglalt el, névszerint Nagy Gábor festőmüvész, és Farkas Ádám szobrászmüvész volt az, akire az idei választásunk esett. Minden válogatást természetesen lehet vitatni, azonban az eddigi eredmények ugy igazolják, és azt igazolják, hogy a személyi kiválasztás nem volt rossz. Vannak bizonyos irányzatok amikkel ....

- Amikkel érdemesebb résztvenni ezen a vásáron?

- Az idei vásár anyaga azt mutatta, hogy a galériák a világ művészettörténetében klasszikusnak ismert alkotóktól kezdve giccset, és már már a pornó határát suroló alkotásokat is kiállitottak. Ebben a mezőnyyben kiemelkedő, vagy kiugró stilus irányzat, amely felkeltette volna magára a figyelmet, nincs.És éppen ezért merhetjük mi azt kockáztatni, hogy nem divat, vagy nem irányzat szerint választjuk ki a kiállitó művészeket, hanem tehetség szerint.

- Végülis milyen eredménnyel zárult a vásár?

- A Kunst messe általában nem elsősorban a helyi vásárlásokra épült, itt a galériások, a jelenlévő galériások és a ki nem állitó, de a Kunst messét meglátogató galériások azért jönnek el, hogy a vásár után, vagy a vásáron a későbbi időpontra vonatkozóan is és a későbbi együttmüködésre vonatkozóan megállapodjanak. Tehát a komoly üzletek, ha szabad igy fogalmaznom a vásáron születnek, de nem a vásáron

.való vásárlásokkal. Természetesen egyetlen galéria sem haragszik azért, hogy ha a látogatók a helyszinen is vásárolnak, mint ahogy mi sem vesszük rossz néven, és két fiatal művészünk ssem haragudott érte, hogy a látogatók közül Farkas Ádámnak négy alkotását Nagy Gábornak pedig három festményét vásárolták meg.

5 **5 Nagy Gábor: Portré, olaj, fa, 43x38,5 cm, 1980, dr. Rácz István tulajdona**

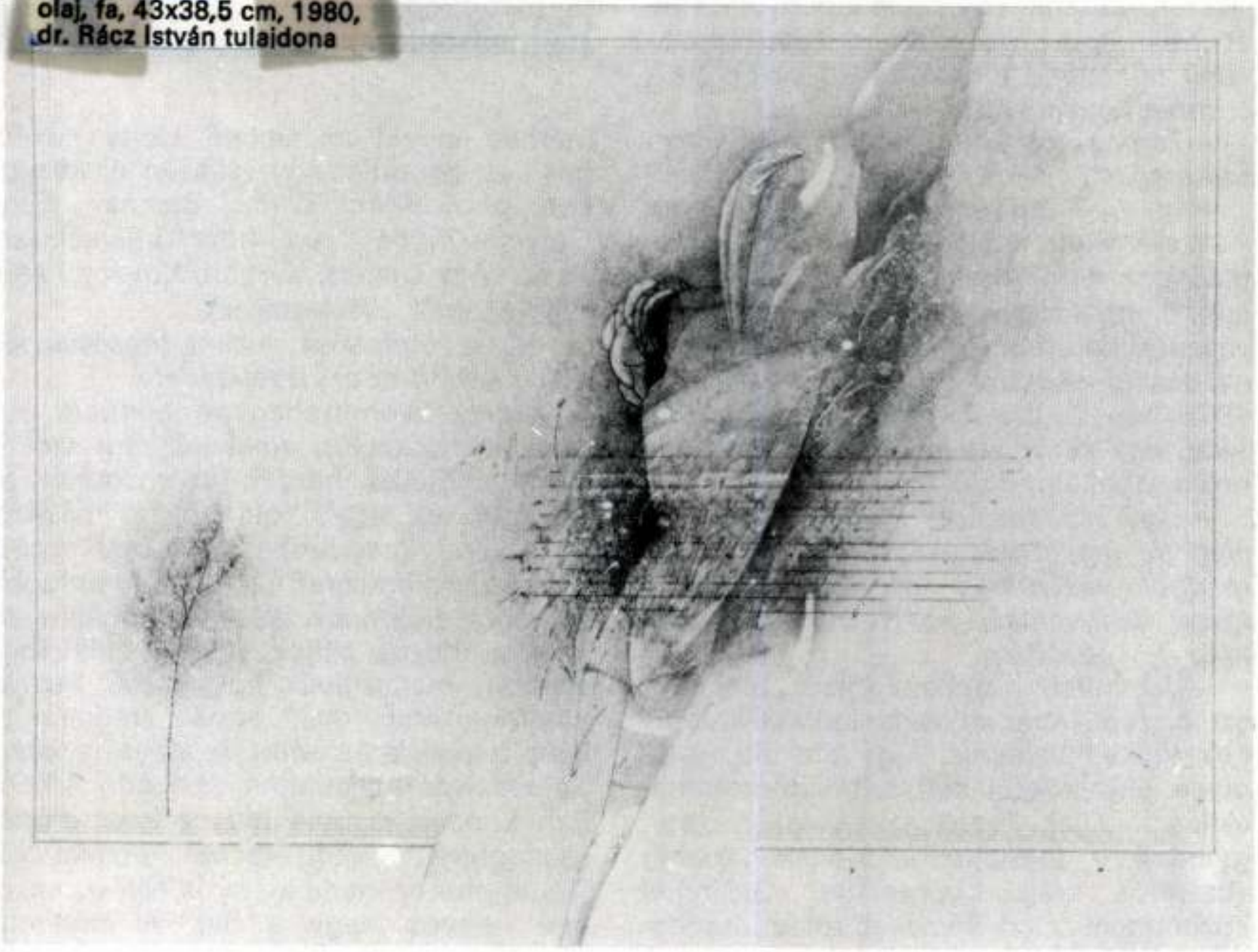

Nagy Gábor Munkácsy-díjas festő-grafikumúnész

Művészet, 1984. máj.

Fórum

25 old.

abba a bonyolult folyamatba, amiben létezek, alkotok. Egy kialakult egyéniséget azonban sem a jó-, sem a rosszindulatú vagy minőségű bírálat végső soron nem érinthet közvetlenül.

– Támogatott-elismert művésznek tartod magad?

– Igen. Annak ellenére, hogy ugyan nem erényként említem, de a Képcsarnoknál soha sem forgalmaztam. Pályázatokon, biennálékon stb. részesülök az állami vásárlási keretből, amely az utóbbi időben gazdasági okokból egyre inkább szűkül. 1975-ben Derkovits-ösztöndíjat kaptam. Akad egy-két múzeum is, ahol érdeklődnek a munkáim iránt.

– Úgy tudom, a magángyűjtők is elég jól jegyeznek. Azok, akik a műtermedből vásárolnak, milyen művészettípust kultiválnak, azaz: mit gyűjtenek még úgy általában?

– Valamiféle értékmegőrző funkciót, azt hiszem, minden valamirevaló alkotónak el kell vállalnia. Úgy alakult, hogy olyan emberekkel kerültem kapcsolatba, akik ezt vallják. Persze, kortárs művészetet gyűjteni – mondjuk – kincsképezéstől vezérelve elég kockázatos. Örömmel közölhetem, mert nemcsak rólam, hanem a barátaimról, fiatal kortársaimról is szó van, hogy olyan komoly gyűjteményekbe kerülhettem be, ahol – és ez a nagy dolog, a kivételes lehetőség – végül is meg-

mérheti magát az ember. Hogy miként hat egy gondolat egy teljesen új közegben, ahol *Bálint Endre*, Barcsay, *Egry*, Gulácsy, Vajda ... szól hozzád és válaszol az én vagy Dienes, Kárpáti, *Kovács Péter*, Tölg-Molnár ... felvetéseire.

– Összefoglalásul miként fogalmaznád meg röviden az ars poeticádat?

– Mély nyomot hagyott bennem egy tiszai kompátkelés, amelynél régi szokás szerint kötéllel húzzák át magukat az emberek az egyik oldalról a másikra. A látvány megdöbbentett. Mert miről van szó? Az emberek a tanyavilág eldugott zugaiból előjönnek, és a kompnál találkoznak. Közös céljuk elérése érdekében spontán megszületik egy tiszta, őszinte kommunikáció, majd annak eredményeképp a cselekvés. Mint az athéni agorán. Sajnos akarva-akaratlan fokozódó tempóban kopnak ki belőlünk ezek az össze- és megtartó, meghitt érzések, kapcsolatok. De ha erre az elemi igény is elvész, akkor már nagyon nagy a baj. A meditatív együttlét a gondolkodás egyik legalényegesebb tényezője. Nos, ez a köznapi helyzet ébresztett rá: ez az, amivel érdemes foglalkozni, amiért érdemes rajzol-

Nagy Gábor, Munkácsy-díjas festő-grafikus-művész

1

1 Nagy Gábor: Idézet, olai. fa. 45x50 cm. 1980

old., Művészet, 1984. máj.

nyítják – a kívülállás attitűdje végképp elégtelennek bizonyul. A kívülállás valójában lehetetlen – a póz pedig hiteltelen. Lóránt 1980–83 között festett képeinek jó része arról tanúskodik, hogy végleg szakítani kíván ezzel a szereppel. Egész sor képet fest látszólag a társadalom perifériáján élő emberekről, vagy olyan motívumokról, amelyek a kifejezésmód következtében lényegülnek át súlyos drámai történések hordozóivá. *Akit soha nem vesznek fel, Alvó csavargó, Árokparton, Partravetett, Gumicsizmák, Autóbusz az 5-ös megállóról, Termés, Emlékszoba* – olyan festmények ezek, amelyek sötét tónusaikkal, alig azonosítható, a felület egészébe olvadó motívumaikkal a belülről szemlélődő, a saját helyzete, közérzete és a külvilág folyamatai között talán öntudatlanul, de párhuzamot kereső – és találó – művész létérzéseit fejezik ki, optimizmusra aligha ösztönzően, de őszintén, hitelesen, drámai erővel. Optimizmus – vagy pesszimizmus: egyre inkább relatívnak tűnnek ezek a fogalmak, s talán éppen az önmagunkkal való könyörtelen szembesülés kényszerűsége az, ami bizalommal tölthet el bennünket.

Ezt a drámai erőt hordozza a bemutatott (az utóbbi években festett) akvarellek jónéhánya is, míg az olajképek más része *(Pásztor és kutyája, Szabadban, Ősi dallamok, Alvó kutya)* egyfajta nosztalgiáról, a tiszta, természetes, ellentmondások nélküli lét utáni vágyódásról beszél. De hát – akár a nagy közösségi naptárt, akár a festő egyéni létét nézzük – 1984-et írunk, s az ellentmondásokról, a számvetés kényszerűségéről, a belülről induló tisztulási folyamat szükségességéről egyre nehezebb megfeledkezni. „...egyrészt szükségem van a négy falra – egy zárt helyre –, ahol dolgozni tudok, másrészt meg a nyitottságra, a természetre, ahová ki tudok menni. De végső soron ott is egyedül vagyok, meg a műteremben is" – nyilatkozta Lóránt János. A szavak hitelesen hangzanak, ennek az állapotnak, létérzésnek megfogalmazásakor tűnnek annak Lóránt festményei is.

P. Szabó Ernő

Nagy Gábor, Munkácsy-díjas festő-grafikus-műnézi

6 Nagy Gábor: Ártér, olaj, fa, 76,5x63 cm, 1981 (fotók Somfai)

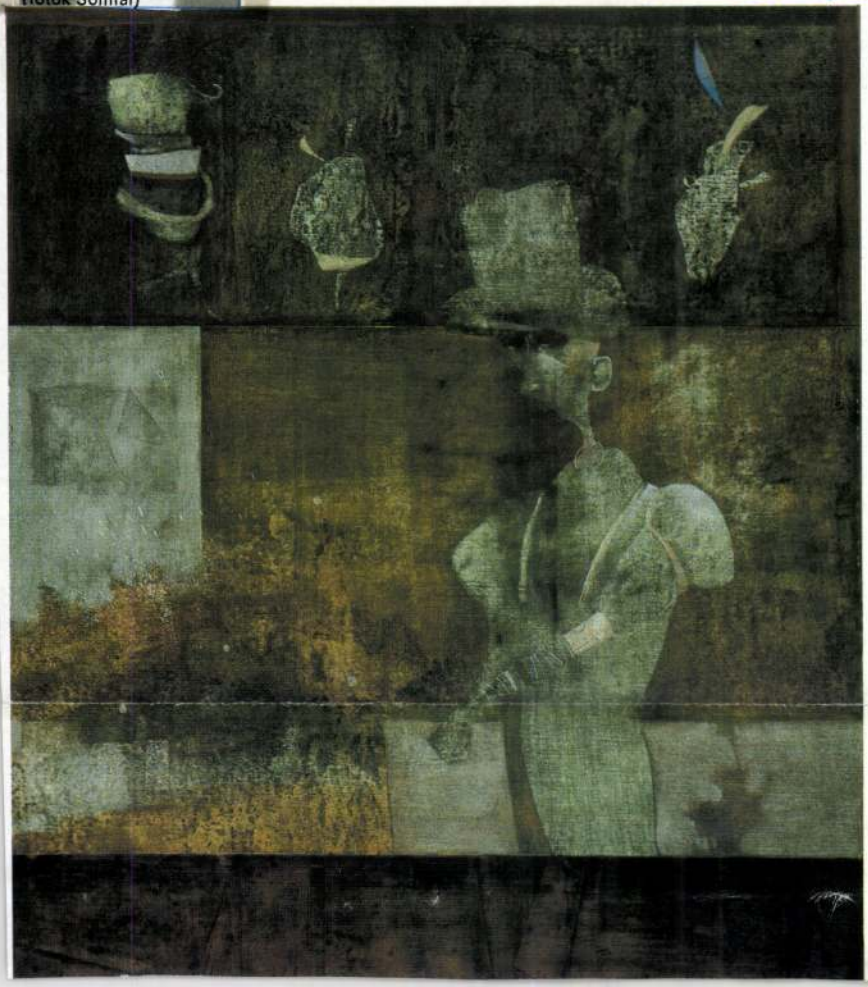

Művészet, 1984. máj. 26-old.

Ma sokkal inkább az információk túladagolása, az alacsonyszintű sokféleség a probléma, ami dezorientálja a kevésbé művelt agyakat.

– *A hazai művészetben számodra kik, mely törekvések jelentették a világítótornyot?*

– Az egyik a *Csontváry*val, *Gulácsy*val fémjelzett, szimbólumokat teremtő, a tudatalatti állapotokat felszínre hozó irányzat, a másik pedig az alföldi – általam földfestészetnek nevezett – vonulat: *Nagy Balogh, Nagy István, Tóth Menyhért ...*, de ide sorolom Barcsayt is. A kettő közötti határvidéken helyezkedik el számomra Vaszkó, aki már a *Vajda Lajos*-i filozofikus művészetet is magába szívta. S ezzel máris elérkeztünk a konstruktivizmushoz, amely nem teljesen XX. századi stiláris vívmány, hiszen Vajda művészetébe is a népművészetből szivárgott be.

– *És a jelenkori-múltbeli nemzetközi művészetből mi vagy ki hatott rád különösképp?*

– Talán furcsán hangzik de *Kurosava Akira* japán filmrendező a suhanásaival, a csöndnek, a szünetnek az elmélyült megfogalmazásával, amiben a Kelet meditatív filozófiája nyilvánul meg. 1967-ben voltam először külföldön, Párizsban. Akkor láttam a Louvre-ban *Holbein*t, aki nekem az egyik csúcs. Mindig úgy éreztem, amikor magamba tekintettem, hogy a rajzosság, a lineáris elem nagyon jelentős akkord nálam. Na most, nála és a németalföldi festészetben ez a rokonság ragadott meg. Kiváltképp vonzódom ehhez a világhoz, mert ugyanakkor van egy epikus jellege is, amely ironikus anekdotázó kedvvel párosul. 1972-ben kaptam egy római ösztöndíjat, s ekkor ismerkedhettem meg a németalföldivel párhuzamosan futó itáliai művészettel. Ha az

4

31. 01. 94 11'35 *HOTEL KEMPINSKI S01

GRAND HOTEL CORVINUS
Kempinski Budapest

H-1051 Budapest, V. Erzsébet tér 7-8, Tel. 266-1000, Fax 266-2004, Tlx 22 22 99

Facsimile Transmission

TO:
Name: Sinkovits Dóbor
Company: Új Művészet
Fax No: 131-6702
City, Country:

FROM: GRAND HOTEL CORVINUS
Name: Szappanos T. Andrea
Department: Public Relations
Date: 28.1.1994
No. of Pages (including this cover page): 1

A
Kempinski Galéria
szeretettel meghívja
Nagy Gábor
festőművész
kiállításának ünnepélyes
megnyitójára
1994. február 2-án
17.00 órára.

A kiállítást megnyitja
Wehner Tibor
[illegible]

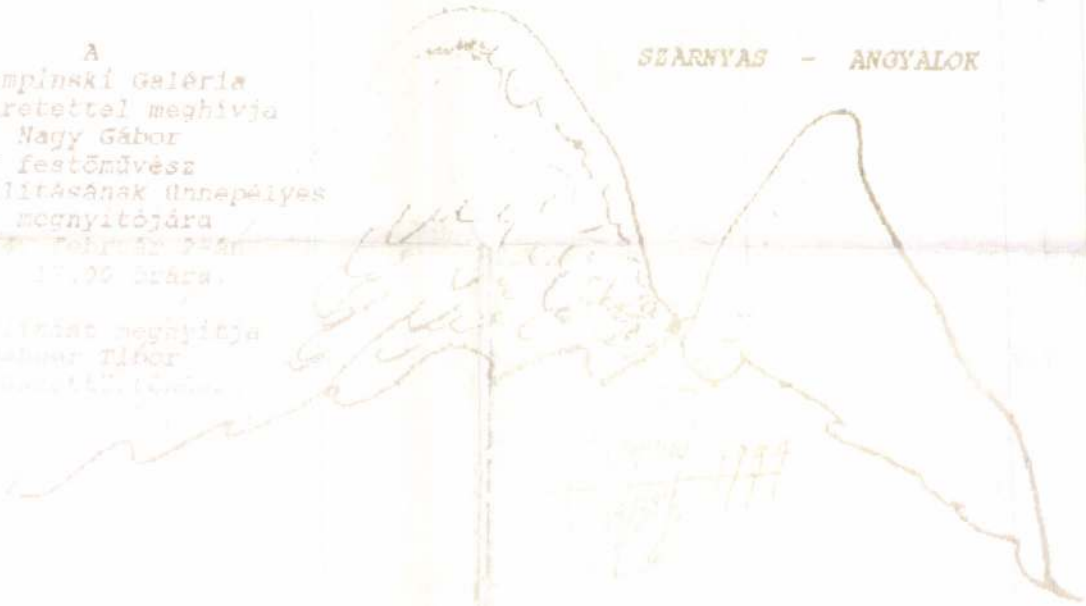

Nagy Gábor művei legtöbbször játékos, derűs vagy melankolikus hangulatot tükröznek és megjelenítésükben a mágikus realizmus mintapéldái. (Koplik Judit)

A művész szállodák házifestőjének szánt, hissen a vendégtérben elhelyezett, sutatvanyosok 1. és 11. cimű monumentális alkotásai döntő mértékben járulnak hozzá a belső tér kellemes hangulatához.

A küszeldúló alkotóperiódusának festészeti termése adja a jelen kiállítás anyagát. A kompozicionok hasappontjában szárnyas angyalok állnak.
A fenséges, ám megtépett, sebzett alakok által hordozott jelentéstartalmakkal és emociókkal szembesül. (Wehner Tibor)

A kiállítás megtekinthető a Kempinski Galériában (Grand Hotel Corvinus Kempinski Budapest, V. Erzsébet tér 7-8, I. emelet, 1994. február 2-28-ig naponta 8.00-[illegible] órig. A belépés díjtalan.

Szeretettel várjuk!

Szappanos T. Andrea s.k.
Public Relations Manager

Nagy Gába festő

Nagy Gábor

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

festőművei

PESTI MŰSOR

1981 ÁPR 2 9

1021

TISZA-GÁTI MEGFIGYELÉSEK

A gát mögül csak a házak teteje, meg a fák koronája nyúlik ki. A gát körülkerít, bezár, megőriz egy kis világot. Mindenünnen látható, keresztbe szel mindent, meghatározza, rendszerbe foglalja a mellette lakók életét. Itt még nem mentek veszendőbe a népi értékek, itt még használják a mesterek a másutt már múzeumba került szerszámokat.

A csongrádi Tisza-gát környékének tiszta egyszerűsége, a természettel való egybeforrottsága ihlette és ihleti meg ma is *Nagy Gábor* művészetét. Alapos ismerője ő e vidéknek, hatalmas élményanyagot gyűjtött össze, hiszen gyermekkorában itt töltötte a nyarakat nagyszüleinél, s évek óta vissza-visszatérő tagja a *Csongrádi Művésztelepnek*. Tudatosan vállalja a népi értékmentés nemes feladatát, de azon munkálkodik, hogy ez egyetemes szinten, korszerű formában jelenjen meg.

Nagy Gábor munkáit betölti ez a világ. Szeretettel, megbecsüléssel, kis groteszk felhanggal mutatja be az embereket, egy-egy nagyobb festményen a *Gátőrt* (képünkön) meg a *Halőrt*, s sorozatban készített kisebb méretű portrékat róluk (grafikák). Legtöbb alkotásán azonban nem egy ember szerepel, hanem egész eseménysor *(Tisza-gáti megfigyelések, -történetek, Árvízi-, Traktoros-, Halász-történet)*. Több időpillanat is látható egyszerre egy kompozíción. Valóságelemekből építkezik, de a több rétegű mondanivaló határozza meg ezek képi megjelenését.

Festmények mellett párhuzamosan készít jó humorú, friss *grafikákat*, kis méretük ellenére is monumentális hatású, a régi mestereknek emléket állító *plasztikákat* és műfajilag nehezen meghatározható, erősen szcenikai jellegű *„képszobrokat"*.

(Csók István Galéria)

Aba Judit

női alakítás díját — s ugyanezt ítélték neki, egy nemzetközi versény győztesének, *San Remóban.*

Ülök az öltözőjében, a kicsinyke kalitkában, s arra gondolok, hogy a brilliánsok is szűk, sötét dobozka mélyén lapulnak az ékszerboltban. Ám ha felnyitják a dobozt, millió színben gyullad ki fényük, sejtetve a megfogalmazhatatlan értéket. Valami ilyesmi történik esténként, amikor kilép az öltözőből a színpadra.

Lekapja az utcai ruháját, szerep szerinti textíliákat ölt, és olyan természetességgel fest magának óriási szeplőket, mint ahogy én belehúzom az írógépbe a papírt. Egy másodperc alatt félbehajtja magát, feszes térddel, egyenes lábbal. Cirkuszi mutatvány? Nem. Lazít. Megmozgatja az izmait.

Nemrégiben azt írta róla valaki, *Esztergályos Cecília mindent tud, amit egy színésznőnek tudnia kell.* Ő vajon hogyan vélekedik erről?

merák
most itt
Ki is
profán
konyhál
szalonb
Hogy is van tovább?

— *A legszélsőségesebb arcait mutatja a moziban. Mi a könnyebb, csúfnak vagy gyönyörűnek lenni?*

— Nem zavar, hogyan nézek ki. Ha a szerep megköveteli, hajat növesztek, vagy vágatok. Most éppen vörösre kellett festetnem. *Rózsa János* készülő filmjében egy tizenhét esztendős leány anyját játszom. *Nyakó Juli a lány.* Egy ekkora lány anyját! De elvállaltam, mert hátha éppen ez az a szerep, amivel ki tudok hozni valami olyasmit magamból, amit még soha senki nem látott, még én sem! Semmiben sem hasonlítunk egymásra ezzel az asszonnyal. Az ő élete rendezetlen — az enyém rendezett. Neki gyerekei vannak — nekem még nincsenek. Nem riadok vissza sem a csúfságtól, sem a vén-

divat nem
kedvenc festőm Rembrandt. A kedvenc íróm? Jaj, sok van. Várjunk csak... Örkény, Csurka, Shakespeare, Harold Pinter, Arthur Miller, Teenessee Williams...

— *Mostanában mi foglalkoztatja, mi érdekli legjobban?*

— A gyerekek! Aggódom a mai fiatalokért! Ők, akik hál' istennek nem ismerik az igazi puskaropogást, túlságosan lelkesednek a tömegkommunikációból kapott vadságokért. Miért nem látnak tőlünk több szépet, lélektisztítót? Nem tudom, mit, hogyan kellene, de riasztó, hogy már a négy-ötévesek is emberrablást játszanak, műanyagpisztollyal, karddal, tankkal... Én imádom a gyerekeket! És féltem őket...

Nyerges Mária

NAGY GÁBOR

emlitve mint dijazott

Lóska Lajos:I.Országos rajzbiennálé.Salgótarján,Nógrádi Sándor Mum

UJ TÜKÖR 1982.XIX.évf .48. 44.sz. 3-4.o.

mely létrejött egyrészről a MTA Müvészettörténeti Kutató Csoport (Bp. I
u. 62.), másrészről

név:

főállásu munkahelye:

állandó lakcime:

szem.ig.száma:

megbizott között az alábbi feltételekkel:

1. Az elvégzendő feladat részletesen:

2. A dijazás összege: Ft.
A dijazásnál alapulvett munkaköri besorolás

NAGY Gábor

P. Szabó Ernő

Nagy Gábor kiállítása
Vigadó galéria

Új Tükör 1984. nov. 25. XXI. évf. 48. sz. 3.

M

újkori kulturában – csak ez lehet természetes kezdés. Ne haragudjanak, hogy előbukkan bennem a tanár – a napokban volt előadásom a századelő orosz avantgárdjáról, arról a korról, mikor a Goncsarovok, Malevicsek, Tatlinok kibontakoztak, Larionov főműveit alkotta és az élvonalba tartozott még Koncsalovszkij. A következő művészi törekvéseket említhettem: 1907: *Koszorú, Kék rózsa*, 1908: *Aranygyapjú*, 1910: *Káró Bubi*, 1912: *Szamárfarok*, 1913: *Céltábla*, 1914: a futuristák, lucsisták és primitívek kiállítása. Várjuk a magyar „Káró Bubikat" és „Szamárfarok" mestereit, mert csak a kisközösségek demokratikus egymást tiszteletéből – vagy legalábbis tűréséből – alakulhat a nagyobb egység. Ezért őszintén remélem, hogy e kiállítás utolsó a látszólagos homogenitást vállaló szövetség rendezésében – a jövő útja az egymás vállaló művészek kisközösségeié.

Ám most örüljünk annak, hogy e bemutatkozás létrejött – köszönet a Műcsarnoknak, hogy segítette, a rendezőnek, és ismétlem, minden résztvevő művésznek. Mert kiállítás csak akkor születhetik, ha vannak művészek, akik hajlandók abban résztvenni. Az élet ilyen kis közhelyekben rejlik.

Nádler Tibor:
Kép '90 kiállítási enteriőr
Kép '90 kiállítási enteriőr
Kép '90 kiállítási enteriőr
Záborszky Gábor: Aranykor I, 1990, Vigh Tamás: Rimantas Dangitis miért lángszárnyon érkezett!, 1990

Mácsai István: A kilincs, 1990

NAGY Gábor

kiáll. Bp.,Vigadó Galéria, 1984

ism. SZÉKELY András: Lyrical surrealizm.
= NHQ, 26, No 98, 1985 189 - 190.ill.

Our recorder would like to thank you for selecting. We are sure, that your choice will be richly rewarded by years of expressive musical performance. Remember that any musical instrument, no matter how durable or well designed, requires a certain amount of care. Please read this booklet thoroughly before first playing.

Our Recorder Features

- Clearly defined tones for solo or ensemble beauty.
- Fingering system designed for precise intonation and easy-to-cover tone holes.
- First-quality ABS resin construction.
- Modern presentation of a traditional recorder design.

For beautiful Tone Quality

1. Precise fingering leads to precise intonation.
2. Use the fleshy ball of each finger, never the joint part, etc. One of the main rules in learning to play is to fully close the tone hole.
3. The proper control of breath volume is also very important.
4. To begin a note, lightly place your tongue against the base of your upper teeth and then blow by pronouncing a "tu" or "du." This is called "tonguing," and controls the tonal softness.
5. High tone precision and playing ease depends upon the left thumb hole. If it is opened

NAGY Gábor gyűjtő

Sz.KÜRTI Katalin: A Református Kiollégium és a képzőművészetek (1790-1848). = A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve, 1988 (1990) 261.p.

Ügyvéd, jelentős kép-kézirat és könyvgyűjteménye 1816-ban a debreceni tűzvészben elpusztult

Nagy Gábor, Munkácsy-díjas festő-grafikusművész.

2 „Spanyol portré", olaj, fa, 70×50 cm, 1983, Flamenco Szálloda. (repr.)

2 Nagy Gábor: Spanyol portré, olaj, fa, 70x50 cm, 1983, Flamenco Szálloda

4 „Eltűnt gesztus", grafit, pác, 1983. (repr.)

4 Nagy Gábor: Eltűnt gesztus, grafit, pác, 1983

Művészet, 1984. máj. 23-25-old.

Nagy Gábor

Losonci Miklós: „A magyar festők kiállítása Moszkvában."

Fejér megyei Hírlap 1984. I 7

és Napló (Veszprém) 1984. I 13.

Nagy Gábor festőművész

a Szegedi nyári tárlaton a
Szegedi Városi Tanács díját
kapta

Népszabadság, 1986. VII. 21

Nagy Gábor Mihály

Wehner Tibor: Képzőművészeti krónika
Stomárom megye 1984. XI - XII

Uj forrás, 1985. április

Nagy Gábor fm gr

→ Dorogi Károly gr

MŰVÉSZET 1985/10/

61

Nagy Gábor festőm

sokonszor vasnósak

↓

→ Tóth Ernő fr.

MŰVÉSZET 1985/11-12/96

Nagy Gábor Mihály

IX. Kispl. Biennálén szerepelt
sak. ill.
„Cím nélkül"
c. fa, acél szobor

→ Czinder Antal sz.

MŰVÉSZET 1985/11-12/47, 49.
ill.

Nagy Gábor fm, gr

„groteszkmikrorealizmus"

→ Ef Zámbó István

MŰVÉSZET 1985/5/16

Nagy Gábor.

Alföldi Tárlat Békéscsabán

M. Nemzet

1987. IX. 12.

Nagy Gábor

Jegyzetek a Vásárhelyi Őszi Tárlatról

Magyar Nemzet 1986. XII. 6.

Tájmetszetek

Nagy Gábor

A hetvenes évek második felében egy határozottan felismerhető karakterisztikus jelenség tapasztalható hazai festészetünkben. A téma önmagában megérne egy tanulmányt vagy akár monográfiát: „Kondor Béla művészi hagyatékának hatása a hetvenes évek piktúrájára". Karakterisztikusnak azért nevezem ezt a jelenséget, mert nem az epigonok elszaporodásáról van szó, nem formai utánérzésről és nem stílusátvételről. Olyan harmincas-negyvenes éveiben járó festők és grafikusok művészetében találjuk meg Kondor eszközeinek sokoldalú felhasználását, akik korosztályuk ízmos tehetségű, jelentékeny képviselői. Művészi tevékenységük egyéni, önálló; összetartozásuk kizárólag az említett sajátosságon alapszik, ám világosan felismerhető. Egy külföldi talán éppen őket tartaná „sajátosan magyar" festőnek. Nem epigonizmus ez, nem is egy sosem létezett „Kondor-iskola", hanem egy egykor (a szó mindkét szótári értelmében) egyedülálló művész eredményeinek alkotó feldolgozása, az általa felvetett lehetőségeknek a legkülönbözőbb irányokba való tovább fejlesztése.

E művészek egyike a 32 éves, de már jelentős eredményeket elért, Munkácsy-díjas Nagy Gábor. Nem írhatom a neve mögé, hogy festő-, szobrász- vagy grafikusművész, hiszen mindhárom műfajban tevékenykedik, ugyanolyan komoly színvonalon. Ha a Képzőművészeti Főiskola által számára 1973-ban kiadott „jogosítványát" nézzük, papírforma szerint festő. Mestere Sarkantyú Simon festőművész volt. (1974 óta a Főiskola tanársegéde.) A Képző- és Iparművészek Szövetsége festőszakosztályának tagja. Ugyanakkor számos grafikai kiállításon vett részt rajzaival, többek között a Nürnbergben 1979-ben megrendezett Fiatal Művészek Rajzművészeti Biennáléján, a genti nemzetközi rajzkiállításon és a 80-as Velencei Biennálén is rajzokkal szerepelt. Számos kiállítási munkajutalma között a Szegedi Nyári Tárlat és a Miskolci Téli Tárlat grafikai díja szerepel (mindkettő 1977-ben). Kisplasztikáit nemcsak a Fiatal Képzőművészek Stúdiója éves kiállításain láthattuk, hanem bemutatta a '81 áprilisában a budapesti Csók Galériában rendezett egyéni tárlatán is, művészi tevékenysége teljes értékű termékeinek nyilvánítva azokat.

1

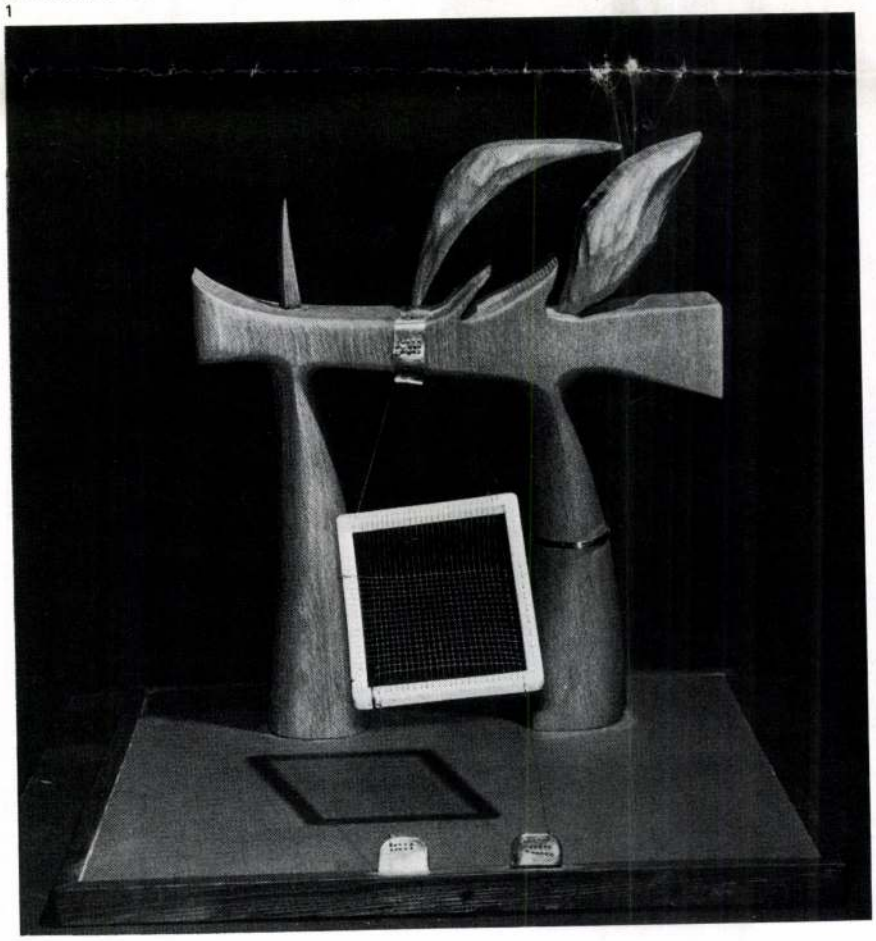

Ha vesszük a fáradságot – érdemes –, és alaposan tanulmányozzuk nagy Gábor művészi produktumait, számos meglepetésben részesülünk. A festmények, szobrok grafikák egymás közti és a mai magyar művészet kontextusában való vizsgálata már az első megtekintésre rádöbbenthet, hogy itt „valami nincs rendjén" – a vaskalapos gondolkodásmód szerint. A festmények ugyanis nem (egészen) festmények, a szobrok nem (egészen) szobrok, (a grafikák még talán valóban grafikák, hiszen a papír mindent kibír). „No, már megint a határeseteknél vagyunk" – sóhajt fel az edzett idegzetű olvasó, de téved! Nagy Gábor munkái az előbb elmondottak ellenére klasszikus képzőművészeti alkotások.

Akkor miért is mondok három mondaton belül ellent önmagamnak? Mert művészünk munkáiban is olyan dialektikus esztétikai ellentmondásokra találunk, amelyek a művészi gondolat szabadabb és szabatosabb kifejezését segítik, a művek művészi értékét növelik, egyben a nézőt gondolkodásra, alaposabb elmélyedésre késztetik. Lássuk tehát ezeket!

Festményeit alaposan megtekintve észrevesszük, hogy a képeken legalább három különböző, de egymással összhangban lévő, egymásnak felelő, egymást kiegészítő kompozíciós rend a megtekintés távolságának csökkentésével tárul fel egymás után, mint amikor egy több tárgylencséjű mikroszkópot egyre erősebb nagyításra állítunk. Az első, távolabbi pillantással a kép színfelépítését rögzítjük. A színek építkezése – ha egyelőre a mélyebb részletektől eltekintünk – a geometrikus és lírai absztrakció ötvözésén alapul. A színes foltok alakhalmaza, ha erősen kutatunk emlékezetünkben, Arpot vagy Mirót idézi. Megfestésük módját, a felületkezelést tekintve pedig Bálint Endre juthat eszünkbe. A színharmónia, a kolorit egyéni és tárgyiasított, az adott téma határozza meg. Példának vehetjük a *Halőr* és a *Tájmetszet* című festményeit. Az előbbin a színhangulat az adott téren belül többszörösen változó vízpartot idéz, az utóbbin a kápráztató nyári napsütéses

szimbólumot földről, népről, munkáról. Az oszlopon körbefutó, két sorban elhelyezett négy férfi- és négy nőalak a népmesék vizuális világából lépett ki: vadászó, állattartó, föld- és szőlőművelő őseink asszonyaikkal. Azok, akik több évszázada – ha nem régebben – megteremtették munkájukkal a magyar kereskedelem árucikkeit, a magyar marhát, gabonát, bort, s alapanyagokat adtak a virágzó céhes iparok messzi országokban is megbecsült termékeihez. Az oszlop záróköveiként körbefutó XVI. és XVIII. századi céhjelvények kereskedelmünk egy jelentős fejezetének lezárására utalnak. Az oszlopon a témához jól illeszkedve a kontúrozó, egyiptomi jellegű faragótechnika uralkodik. A művészet nyelvén ez az oszlop válasz volt az erőszakos iparosításra, a mezőgazdaság fejlesztésének hosszú évekig elbagatellizált gondjaira, de egyúttal tükrözi jelenünket is, az állattenyésztés és a növénytermesztés hihetetlen perspektíváira való rá-

11

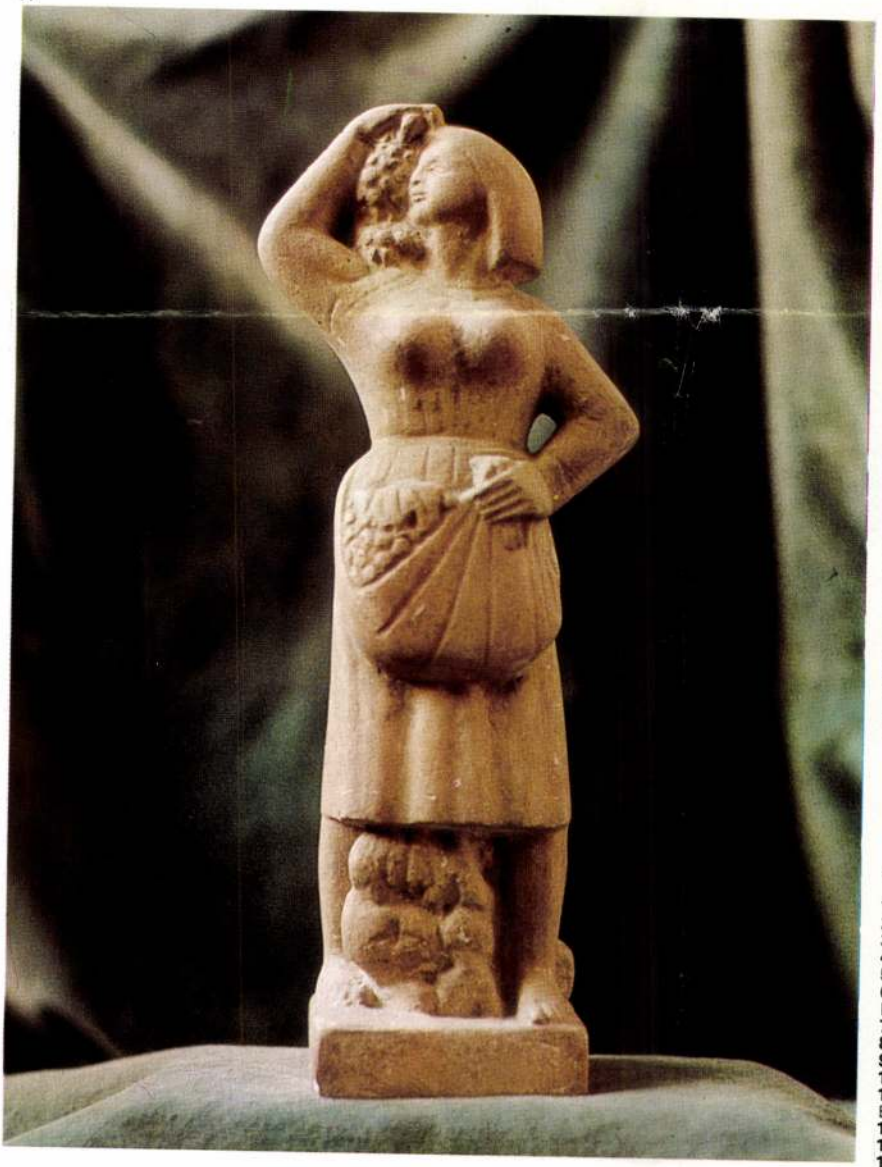

találás örömét. A kihűlő formák új tartalmakkal teltek meg, anélkül hogy közéjük sorakoztatta volna korunk tárgyi dokumentumait.

Hét esztendő múltával, 1979-ben keresték meg újra, és az MSZMP balatonföldvári üdülője számára egy 20 m²-es pillér díszítésére kérték fel. A pihenést, kikapcsolódást megörökítő relieftervekben nagy örömmel dolgozott. Az 1:1-es kartont is elkészítette, de az üdülőépítések korlátozására kiadott kormányrendelet miatt kivitelezése egyelőre késlekedik.

1980-ban Debrecenben, az Újkerti lakótelepen, a Lékai János téren felállították a még 1957-ben tervezett *Pásztor*-kútját. A tervezés idején a húsvéti bárányt melengető pásztor alakjában Sinka Istvánt akarta megformázni, de nem fogadták el. Milyen kóbor szeszélye a sorsnak, hogy a kutat 23 esztendő múltán állították csak fel, éppen Sinka irodalmi ébresztésének évében.

Az a Boda Gábor, aki kortársait megtanította architektonikusan gondolkodni, s akinek képzőművészetünkre gyakorolt hatása külön tanulmányt érdemelne, most a szonettek csöndjében él. Létét önmaga előtt írással igazolja. 1500 szonettjéből legalább egy válogatást szeretne kiadni. Azokban mondaná el tanúságképpen és figyelmeztető szónak, hogy a közösségi rend egyaránt igényli a teljes világképet és a nemzeti kultúrát. Népet és nemzetet csak a közösségi kultúra táplálhat és nevelhet, amelyet a művészeteknek együtt kell szolgálni az alkalmazott tudományokkal. A képzőművészet formanyelve pedig annál jobban szolgálja ezt a kultúrát, mennél tömörebb, mennél következetesebb és minél kevesebb idegen elemet tartalmaz.

Személyes sorsát illetően már nincsenek reményei. Bár – Sütő András szép szavaival – még melengeti ifjúsága „színehagyatlan fügevirágját", álmát egy köztéri szoborról, Attila, a hun király szobráról, akinek Tiszába temetett hármas koporsóját évszázadok óta kincsásók keresik, évtizedek óta régészek kutatják. Illő hát, hogy valahol ezen a tájon emléke legyen. Attila ércalakját Boda Gábor nem a Tiszába, hanem a Dunába állítaná, a Csepel-sziget csücskébe, nyeregben állva, amint kardjával körbe suhint. Az Attila-szobor álmát 1942-ben rajzban vajúdta világra, amikor Nyugat felől elszabadult a pokol.

1943-ban a Pro Arte et Libris Revue d'Art (Genève, 1943. május) azt írta Boda Gáborról, hogy a legkövetkezetesebb és legötletesebb alkotó a magyar szobrásznemzedékben, épületplasztikája pedig a legnagyobb elismerésre méltó. Közel negyven esztendő múltán fel kell tennünk a kérdést, hol és miért szakadt meg törekvése, miért nem teljesedett ki, miért uralkodik épületszobrászatunkban a középszerűség, mi végre dísztelenkednek középületeinken kicsinyes képzőművészeti alkotások?

Boda Gábor művészsorsában nem áll egyedül. Talán a Katona Józsefek, Derkovits Gyulák sorsában osztozik. Olyanokéban, akik nemzedékek múltával támadnak fel. De szobrai a Közlekedési és Postaügyi Minisztérium épületén hamarosan kiszabadulnak az állványerdő mögül, és elég közel lesznek ahhoz, hogy rájuk találjon egy újabb nemzedék, amelyik képes lesz tovább vinni a lángot.

Kovács Gergelyné

Irodalomjegyzék

1 Magyar Élet, 1940. augusztus
2 Ünnep, 1943. április 1.
3 Magyar Kultúrszemle, 1942. január 15.
4 Magyar Élet, 1942. december
5 A Posta, Bp., 1940
6 Magyar Nemzet, 1940. október 23.; Pester Lloyd, 1940. szeptember 20.
7 Magyar stílus az iparművészetben, II., Bp., 1944.
8 Magyar Nemzet, 1940. november 15.
9 Magyar Élet, 1940. november
10 A Gellérthegyen, Bp., 1942.
11 Magyar stílus az iparművészetben, II., Bp., 1944.
12 Híd, 1940. október 4.
13 Nemzeti Újság, 1944. június 4.
14 Esti Kis Újság, 1943. május 18.

2

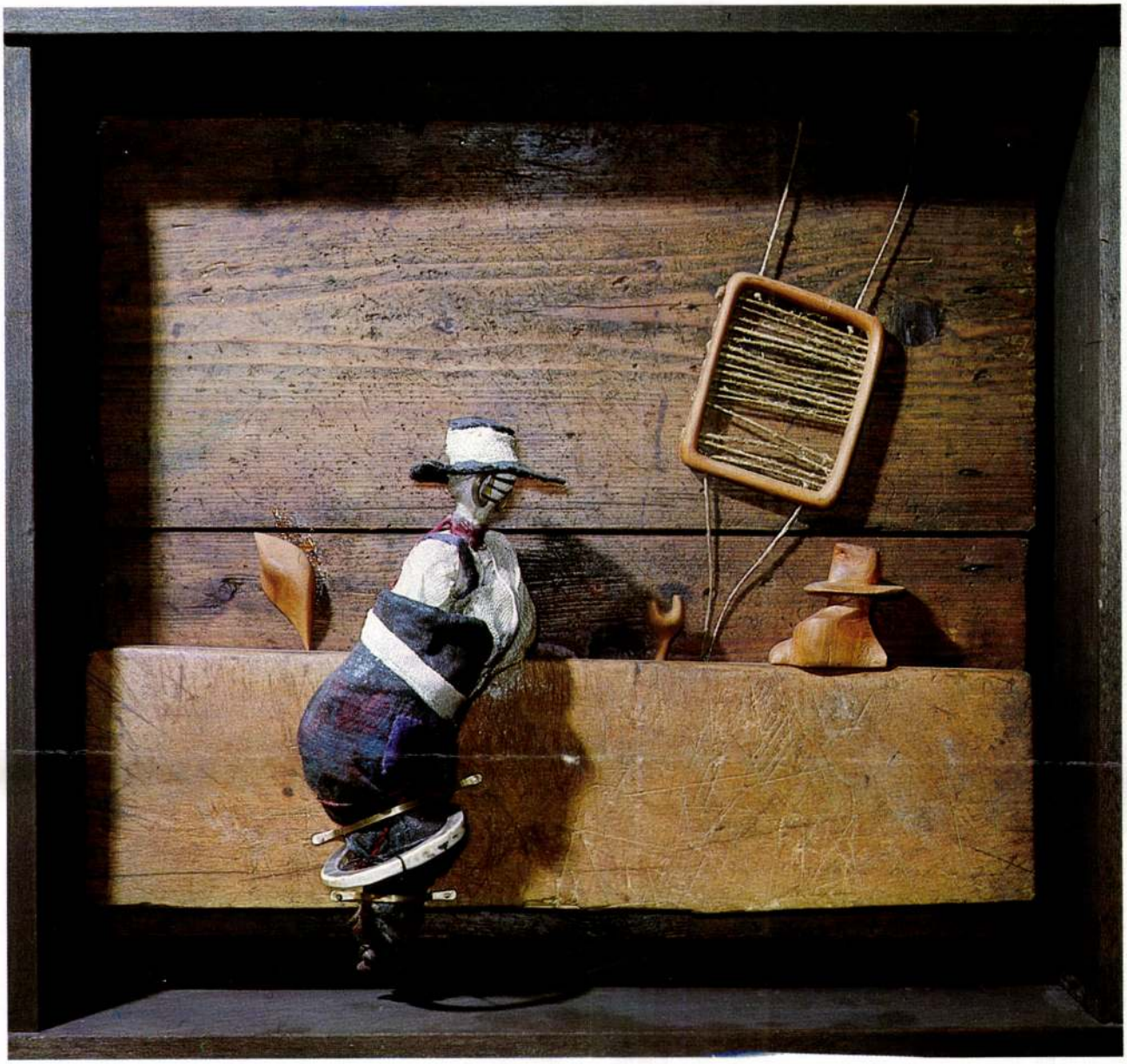

Alföldet. A nagy foltok kompozíciója a tárgyi valóságot mértaniasan feltördeli.

Ez a megfejtésmód a nézőt arra készteti, hogy közelebb lépve alaposan átnézze a képet, a részletekre is gondos figyelmet fordítva. Ebből a távolságból fedezzük fel a festmények rajzi kompozícióját. A rajzi felépítés egyértelműen realisztikus; a színes geometrikus foltok a tárgy, a perspektíva által meghatározott helyükre kerülnek, a képi grafika szerves részévé válnak. Nagy Gábor festményeinek tárgyi lényegét, tematikáját túlnyomórészt a rajz, a grafikus kompozíció hordozza; a színfelépítés mintegy előkészíti, bevezeti, a következő fázis pedig hangsúlyozva lezárja azt. A következő fázisban ugyanis a kép rajzi szépsége arra késztet, hogy még közelebb lépjünk, a részleteket tanulmányozandó. A grafika nézési tartományában egyre több részletszépséget fedezhetünk fel, amelyek szorosan kapcsolódnak formailag és tartalmilag a mű egészéhez, azt kiegészítve önálló művészi élményt is kínálnak. A példaként előbb említett két festménynél maradva: a színélmény befogadása után felfedezzük a figurákat, a helyzetet, amelyben vannak, megismerkedhetünk a rajzi jellemzés segítségével egyéniségükkel, személyiségükkel vagy a személyiség titokzatos hiányával. Majd még közelebb lépve észrevesszük a házacskákat, a növényeket, a virágokat, az állatokat. Részletesen végigpásztázva a képet, alaposan tudatunkba vésődik a helyszín, a szituáció, a kép konkrét tárgya. Miközben egyre részletesebben vizsgálódunk, élményeinket érzelmileg és gondolatilag is felülvezérlik a már átlépett nagyságrendek.

Némely munkáján a művész ezt a hármas struktúrát meg is sokszorozza azáltal,

1 Nagy Gábor: Halász, fa, 29x30x30 cm
2 Nagy Gábor: Halásztörténet, fa, 40,5x10x44 cm
(fotók Tahin)

3

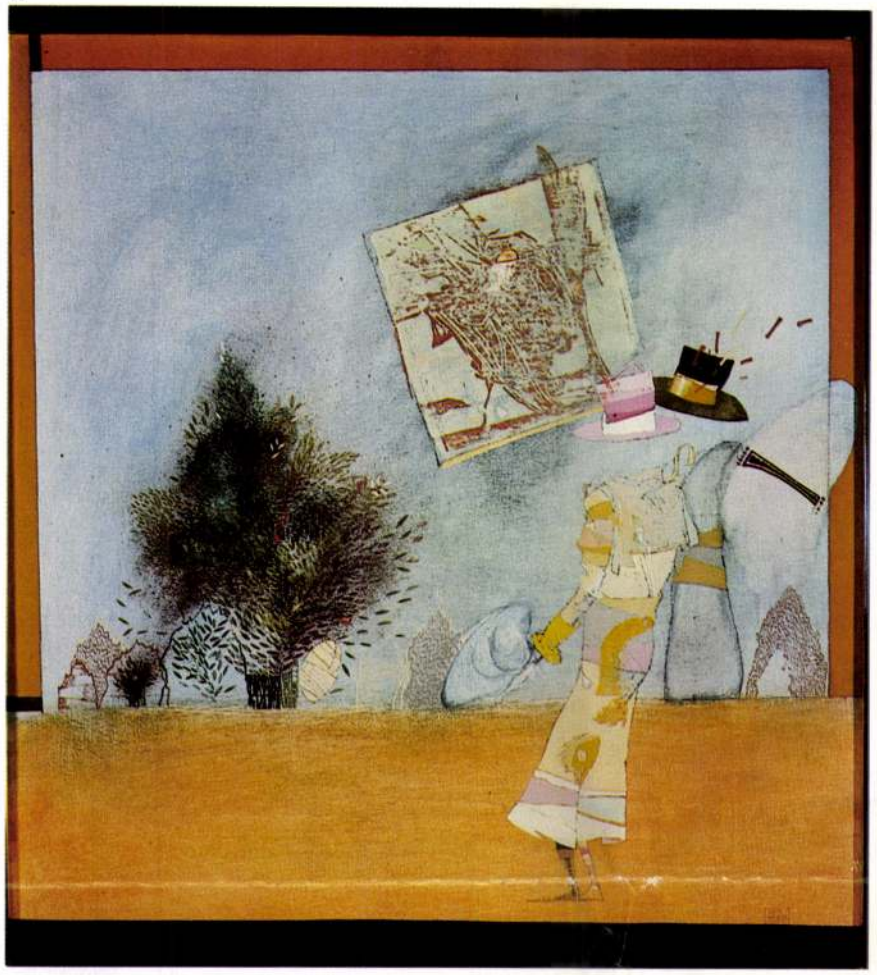

hogy több, önállóan is megálló kompozíciót szerkeszt egy képsíkba. Ez a szerkesztési eljárás többnyire akvarelljein fordul elő. (Jobb híján nevezem akvarellnek, mivel csak annyi technikai köze van e munkáknak a klasszikus vízfestményekhez, hogy a színes részek pigmentjének kötőanyaga nem zsíros jellegű.)

Valójában nem is lehet műfaji különbséget tenni Nagy Gábor akvarelljei és grafikái között, mert a hármas struktúráról elmondottak ezeken is felfedezhetők. Rajzainak is fontos eleme a foltkompozíció, döntő a kép rajzi felépítése, és ezeken is elmazsolázhatunk a részletszépségeken. A „döntő" műfaji különbség Nagy Gábor táblaképei és grafikái között a hordozó felületben, illetve a festék vegyi összetételében van.

Természetesen a rajzokon a rajzosság a lényeg. A rajzi részletek különösen a ceruzarajzain, illetve a ceruzával is rajzolt rajzain a festményekénél sokkal finomabbak, hiszen e papírlapokat kézbe is vehetjük, és kényelmesen, aprólékosan nézhetjük át. Ceruza- és tusrajzain egy olyan motívumot is találunk, amely más jellegű munkáiról hiányzik: a természeti környezet, a fűszálak, a vetés felidézésére azt a vonalkázási módszert alkalmazza, néhol egész nagy vonalkázott faktúrát hozva létre, amelyet először Bukta Imre popkoncept tárgyakhoz kapcsolódó rajzain láthattunk a mai magyar grafikában. Ez a fajta vonalkázás az építészeti tervrajzok régi grafikai fogása, s a gyermekrajzokon is általánosan előfordul. A füves terület ilyen ábrázolási módja annyira természetes, hogy a motívumkövetés szükségtelennek tűnik.

Nagy Gábor térben is úgy gondolkodik, mint síkban: a hármas tagozódást kisplasztikáin is megtalálhatjuk, természetesen a dimenziónak megfelelő módosítással. Az első, legtávolabbi lépcső a szobrocskáknál a nagy, befoglaló forma, a fő tömeg és a színhatás összképe. Közelebbről nézve vesszük tudomásul a plasztikai formákat, felületeket, majd egészen közelhajolva látjuk az apró felületi kidolgozásokat, a felhasznált különböző anyagok egymásba dolgozását, az illesztéseket; az anyagok saját természetes szépségét és felhasználásuk magától értetődő voltát.

Nagy Gábor két- és háromdimenziós munkái ugyanazon művészi gondolkodásmód termékei, feltételezik és kiegészítik egymást. Jó néhány motívum síkban és térben egyaránt előfordul (a művész ugyanazt a formai, kompozíciós megoldást, amelyet megrajzol, elkészíti testes anyagból is). E szobrok között van olyan, amelynek létjogosultságát a motívumkeresés, a síkba való visszaforgathatóság legoptimálisabb nézetének megtalálása indokolja: háromdimenziós tanulmány a kétdimenziós műhöz. Ilyen „grafikai makett", véleményem szerint, a *Halász* című kisplasztika, bár a rajzokon csak egyes részletmotívumait találtam meg. Teljes értékű, önálló, sui generis kisplasztikáknak azokat tartom, amelyek más formában, más anyagból nem is jöhetnek létre. Több olyan szobrot készített Nagy Gábor, amelyek a régi falusi kézművesmesterek szerszámainak formáiból önállósultak sajátos plasztikává. E szobrocskák faanyagának kidolgozása olyan, mint a célszerűen faragott és funkcionálisan kopott régi, sokat használt szerszámok fája; olyan természetes, magától értetődő plasztika, mint a hullám csiszolta kavicsoké.

Nagy Gábor művészi gondolkodását, munkáinak mondanivalóját, tematikáját alapvetően meghatározza, befolyásolja az Alföld világa, a Tisza mente. Alapító tagja és rendszeres résztvevője a Csongrádi Művésztelepnek, az évek során hosszú időket töltött el a művésztelepnek otthont adó városszéli, Tisza-parti villában. Egyébként is emberközpontú, a szép és nehéz munkát tisztelő szemléletét megerősítette és konkrét irányba fordította, hogy megismerte az ott dolgozó, ott élő embereket, munkájukat, egyéniségüket, életvitelüket. Megismerte pedig nem az urbánus fővárosi entellektüel nosztalgiájával, hanem köztük élve, életük jó és rossz oldalairól is értesülve. Képei éppen ezért mentesek mindenféle állelkesültségtől. A mai ember gondolatát, véleményét tolmácsolják; tisztelgését az egykoriak előtt, értékén megbecsülve a vidéki élet mostani szépségét és nehézségét.

Sok munkájának címe is konkrétan a Tiszára utal: a már említett *Halász, Halőr* mellett visszatérő fogalom a Tisza-gát. A *Tisza-gáti történet, Tisza-gáti struktúrák, Tisza-gáti portré* című munkái címükben is a konkrét témára utalnak, de az elvontabb című *Tájmetszet* és az *Idézet II.* is egyértelműen alföldi ábrázolás. Nagy Gábornak ezek az Alföld, a Tisza-part tájaival, életével foglalkozó munkái megmutatják, hogy a tájegységhez szorosan

3 Nagy Gábor: Tájmetszet, olaj, farost lemez, 45x42 cm, 1977
4 Nagy Gábor: Tisza-gáti struktúrák, papír, vegyes technika, 75x56 cm, 1981
(fotók Tahin)

5

kapcsolódó művészet megközelítési módjai milyen sokfélék lehetnek. A szigorúbban naturalisztikus vásárhelyi felfogás mellett megtaláljuk már a festőileg oldottabb, szimbólumrendszerében azonban keményebb Alföld-ábrázolást Kéri László festményein, az elvont, esztétizáló festőiségből induló, annak eszközeit a helyszínek mesélt élmények valós láttatására alakító festésmódot Kollár György képein. A kört tovább szélesíti a már említett Bukta Imre, aki szintén a Csongrádi Művésztelep tagja, néhol egész popos megoldásaival. Nagy Gábor szemléleti hozzáállása az alföldi tematikához elsősorban intellektuális jellegű, a formai megoldások pedig ebből következnek. Vizsgáljuk meg például a *Tájmetszet* című festményt, a már említett komponálásmód és a tematika szempontjából.

A legnagyobb formák és foltok rendje szinte naturalisztikus. A napsütötte Alföld színei, az alacsony láthatár, a horizont vonala fölé jócskán felmagasodó növénycsoport és figura szinte az alföldi festészet klasszikus szabályai szerint készült. Ám a látvány már első megközelítésben sem ilyen egyszerű, a festő „csavart egyet" rajta. Ha gondosan a széléig megnézzük a képet, láthatjuk, hogy a kék „égbolt" csak úgy oda van támasztva a sárgásbarna talajra, a horizont fölé nyúló növényi motívumok és tájelemek e kulissza rajzolt részei, csak a Helfgott bácsi paravánja előtt álló figura valóságos. Valóságos? Két, sőt három kalapja van, három kiterjedésű teste, de nincs feje. Nincs feje – nincs személyisége. Egyébként lenne, hiszen a ruha színe, a mozdulata hatásosan jellemezné, de a fej hiánya a személyiség hiányát sugallja. Még közelebb lépve a képhez, a kulisszaégen lebegő rejtélyes négyzet világosíthat fel: az abból le-vissza tekintő figura a kép kulcsa. Tán a művész maga, aki díszletté váló és eltűnő emlékeit szemléli.

Kép a képben a megoldása a *Tisza-gáti struktúrák* című rajzsorozat egyik darabjának. E lapon is a befoglalt, másodlagos kép a kompozíció lényege, az irreális tér ott fordul naturalisztikus valóságba.

A *Tájmetszet* perspektivikus megoldásának ellentéte az *Idézet II.* Az egészen magasra helyezett láthatár (művészünk lehetőséget hagy a nézőnek kétféle variációra, a másodikban a horizont a papír felső széle fölött van), a motívumoknak a lap felső negyedén való sűrűsödése nagyon erős perspektivikus érzést kelt, s az előtérben levő három tárgy jelen-

6

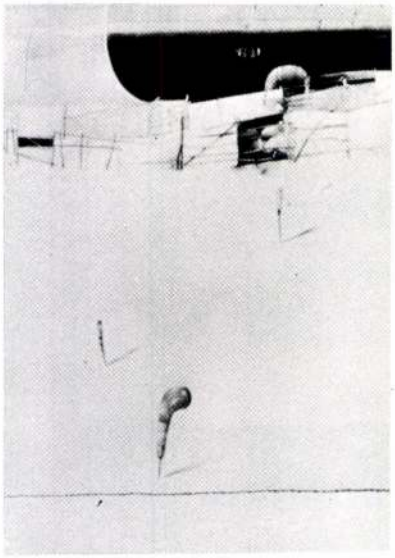

7

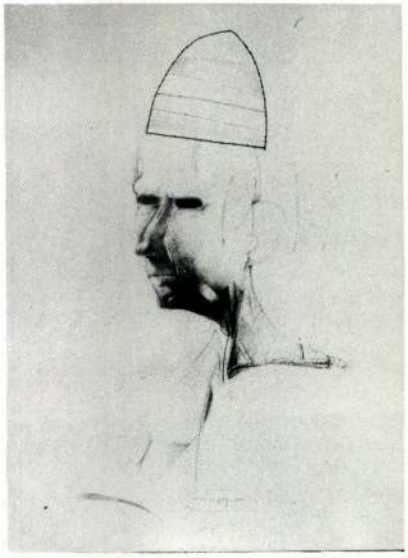

8

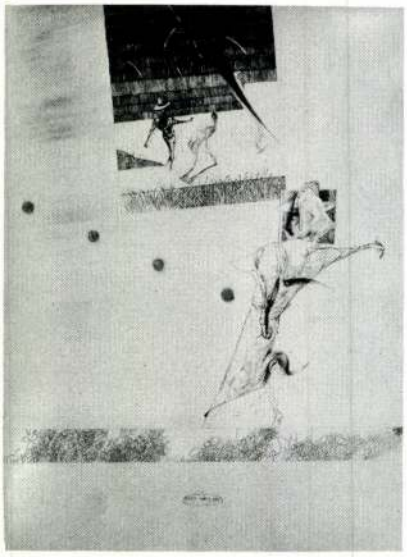

tőségét hatásosan fokozza; a szíjgyártó nagyapa kéziszerszámai növekednek szinte emlékszerűvé. A valós és irreális térképzés e kompozíción is feloldhatatlanul keveredik. Távolról szemlélve az erősen húzó perspektíva tűnik először a szemünkbe. Közelebbről mezőt vélünk látni a karám kerítéseivel, majd a lapot kézbe véve az egész kompozíció átfordul, a két varrótű és az ár válik a főszereplővé a jelentéktelenné zsugorodott kulissza előtt.

A Tisza-gáti sorozat *festményein* ez a kettős térélmény nem érezhető ennyire erőteljesen. E képeken alkotójuk számára is a valós tájélmény közvetítése a fontos, a természeti környezet szépségével, a Tisza-parti növényvilág szinte naturalisztikus megjelenítésével.

Nagy Gábor képein az ember, a tevékeny, dolgozó vagy gondolkodó ember jelenlétét akkor is érezzük, ha éppen nincs a képen *Idézet*, tevékeny, cselekvő voltát pedig akkor is, ha szemlélődik *(Emberportré)*. Ezek az emberfigurák, portrék tudatosítják legerősebben a nézőben a festő jó rajztudását, éles megfigyelőképességét, jellemábrázolási készségét. Festményei, rajzai, szobrai tanúsítják alapos szakmai felkészültségét, műves igényességét. Nem tesz rangbeli különbséget a kivitelezés technikái között; nyilvánosság elé csak azt a munkáját bocsátja, amely önálló művi igénnyel készült s valóban befejezettnek tekinthető.

Én sem akarom rangsorolni a különböző eljárással készített műveket, hiszen minden esetben az adott egyedi alkotást kell megvizsgálni, eldönteni, hogy valóban műalkotás-e – a műfaj kérdése harmadlagos és jelentéktelen. Fordítva viszont nem így van: egy-egy műfaj vagy technika művészettörténeti fejlődését nagyon meggyorsíthatja, a művészetek egészében elfoglalt helyzetét erősítheti egy jelentős alkotó tevékenysége. (Gondoljunk például a rézkarcművészetben Piranesi vagy Callot szerepére.)

A XX. századi magyar művészetben nem sok becsülete volt – napjainkban sincs, némi bátortalan kísérlettől eltekintve (a galériabeli Rajzkiállítás) – az egyedi grafikának, szorosabban véve a rajznak. Az 1964-es *Mai magyar rajzművészet* című albumban is túlnyomó többségben sokszorosított grafikák reprodukcióit találjuk. Kiállításokon is alig (bár most már gyakrabban) mutatják be rajzaikat a művészek. Az igényes gyűjtők is csak mostanában kezdik újra felfedezni. A Nagy Gábor korosztályához tartozó festők, grafikusok, sőt szobrászok között sokan készítenek rajzokat autonóm műalkotás igényével (Szentgyörgyi József, Kovács Péter, Mészáros Géza, Dienes Gábor, Farkas Ádám stb.). Nagy Gábor rajzai is – előre remélve-sejtve művészi fejlődésének majdani kiteljesedését – segíthetik, hogy hazai rajzművészetünk újból megkapja megillető rangját. Ezért tartom jelentősnek Nagy Gábor grafikai tevékenységét.

Pogány Gábor

9

5 Nagy Gábor: Halőr, olaj, 99x89 cm, 1981
6 Nagy Gábor: Idézet II, papír, ceruza, 48,5x33 cm, 1980
7 Nagy Gábor: Emlékportré, papír, ceruza, 32x24 cm, 1981
8 Nagy Gábor: Tisza-gáti struktúrák, papír, vegyes technika, 54x41 cm, 1980
9 Nagy Gábor: Emlékműkészítő, fa, 29x18,5 cm, vegyes technika, 1981
(fotók Tahin)

Hódolat az Alapoknak

Meditáció Trombitás Tamás grafikái fölött

Talán érdektelen adaléknak tűnik, mégis elmondom: Trombitás Tamással nem mint festővel találkoztam először, hanem mint néprajzi tárgyak gyűjtőjével. Archaikus zamatú darabjainak sajátos művészi értékeit kivételes felkészültséggel és átérzéssel tudta tolmácsolni az avatatlanok számára.

Trombitás Tamás saját művészi világára mégsem ez az indíttatás, hanem elsősorban főiskolai mesterének, Z. Gács Györgynek a jótékony hatása vált mértékadóvá. Legalábbis kezdetben, a főiskolai évek alatt, amikor is feleségével, Ignácz Annával együtt a mester kedvencei közé számíthatta magát. Később ez a „zégácsi" világ, amelyben a játékossággal és a virtuozitással jól megfért még a vérbő vásári komédiázás is, fokozatosan letisztult, amiben viszont másik, nem kevésbé szeretett mesterének, Blaski Jánosnak lehetett döntő szerepe. Alaposan végiggondolt, egymásra épülő minimal-programok érlelték azután azt a festői nyelvezetet, amelyen – mintegy hároméves békéscsabai elvonultság után – a fővárosi művészeti életbe nemrég visszacsöppent Trombitás Tamás ma szól hozzánk.

Ez a nyelvezet, ha mai állapotában vizsgáljuk, már bátran tűri a nyelvhasonlítást akár a nemzetközi avantgarde-on belül a kortárs – talán leginkább a holland és a nyugatnémet – minimal art törekvésekkel, akár ugyanennek a vonulatnak hazai legrangosabb teljesítményeivel. Hogyne tűrné, hiszen önálló idióma a nagy nyelvcsaládon belül, nincs kitől-mitől féltenie immár az önállóságát. A beszélő legfőbb jellemzője pedig, szemben kortársainak nagy részével, kivételes fogékonysága az alapvető filozófiai kérdések iránt. Ha ezek után bárki azt gondolná, hogy Trombitás Tamás elvont filozófiai tételek izzadságszagú illusztrációit kínálja nekünk lapjain, az nagyot tévedne. Bár lénye legmélyén Trombitás Tamás kétségkívül filozófus, ám amikor anyaghoz nyúl, professzorból egyszeriben mágussá lelkesül át, és *alla prima*, ösztönből alkot.

Hogy „pictor doctus"-szal állunk szemben, ezt a benyomásunkat mindenekelőtt az a szembetűnő tény táplálhatja, hogy Trombitás Tamás szuverén ura mestersége technikai fortélyainak. Legrangosabb hazai művész kortársai sem restellik időről időre felkérni, hogy szitanyomatokat készítsen műveikről, annyira közismerten precízen dolgozik. Ha viszont grafikai lapjainak felszín alatti világát is hajlandók vagyunk megvallatni, kellő elmélyedés után készséggel tárulkozik fel egy olyan mondanivalóréteg, amely már bízvást nevezhető filozófiai töltöttségűnek. Különösen érvényes ez a megállapítás legutóbbi szitasorozatára, amely lenyűgözően érdekes – és tegyük mindjárt hozzá: kortársi megoldásokra utaló minden látszatrímelései ellenére szuverénül egyéni – kísérlet arra, hogy a létezés legegyetemesebb mozdulásait *in vitro* megidézze, egy profán Teremtő vakon magabiztos gesztusával. „Vakon" – ismételjük, mert inkább elszánt hit és érett mesterségbeli tudás, mintsem közvetlen érzéki benyomások vagy az okozati összefüggések mentén tapogatódzó ráció által vezéreltetik.

Miféle minimal-mozdulásai a csupa nagybetűs ÉLET-nek azok, amelyeket Trombitás Tamás érzékelhetővé-átélhetővé tesz számunkra műveivel? És miképpen is folyik hát le ez a varázslat? Akadémiai közhely, bár újabban aránylag kevés szó esik róla, hogy a reneszánsz óta abszolút érvényű műalkotáskeretnek számító négyszög alakzatban egyidejűleg csak az egyik átló lehet „igaz". A keret széleivel párhuzamos vonalakra-tendenciákra ez a megkötés nem érvényes, de az átlóra, a vízszintes-függőleges alapraszterhez képest amúgy is renitens, felforgató elemre annál szigorúbban. Minthogy pedig ez a komponense a képi mondanivalónak *per definitionem* mozgáshordozó, ebből egyenesen következik, hogy egy klasszikus értelemben vett (azaz reneszánsz indíttatású) képkeretben a két átló egyidejű megjelenítése óhatatlanul felidézi az állapot-*vagy*-folyamat, más megfogalmazásban a lét-*vagy*-levés minden ÉLET-re alapvetően jellemző dilemmáját.

Eddig a közhely. Hogy belőle mégis megrendítő, magával ragadó, katarzist hozó mű kerekedhetett – nos, ehhez volt szükség a varázslatra. Trombitás Tamásnak sikerült olyan alakzatot varázsolnia a síklapra, amely alkalmasan megválasztott befoglaló formája, valamint megfelelő arányú belső tagoltsága folytán mindenkor kész az éppen adott környezeti feltételek szerint manifesztálni elvileg egyenértékű vonal-, sík-, illetve téri értékeit. Így történhetik meg, hogy ugyanaz a sziluett, amelyik az imént – belső tagoló elemeinek módszeres visszasorvasztása révén – a folyamatosság emblémájának tűnt, a következő lapon már rendíthetetlen állapotszerűség sugallójaként áll előttünk. Hogy a varázslat csak kellő számú lapból összeálló szekvencia formájában válhat meggyőző erejűvé, az a fentiek ismeretében aligha szorul külön bizonyításra. Sokkal kevésbé magától értetődő, sőt kifejezetten figyelemre méltó mozzanat viszont, hogy Trombitás Tamástól teljesen

1

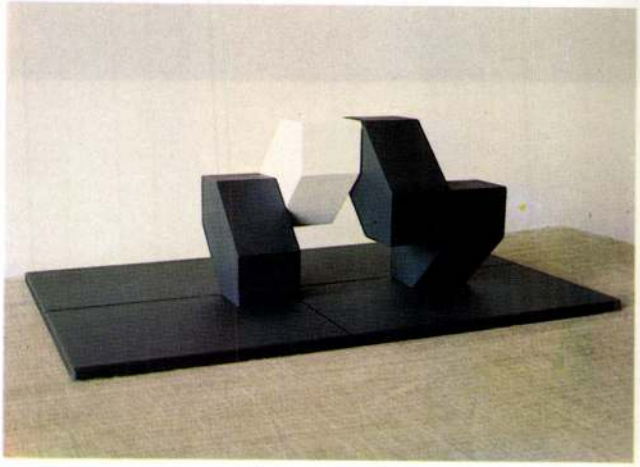

2

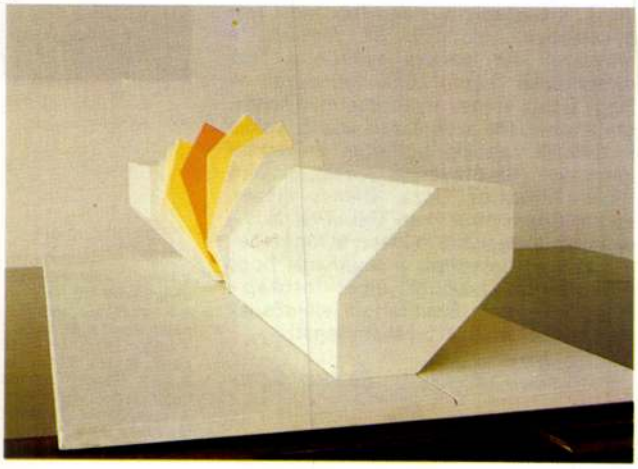

A Művelődés Háza Galériája
meghívja Önt

MEHDI GEFFER HASSAN

Hollandiában élő festőművész
kiállításának megnyitójára

1996. október 21-én 18.00 órára

A kiállítást megnyitja:
NAGY GÁBOR festőművész

A kiállítás megtekinthető:
1996. november 4-ig.

A Művelődés Háza Galériája
Sárospatak, Eötvös u. 6. Tel/fax: 47/312-812

Meghívó

NAGY GÁBOR, gyógykovácsmester

Miskolcon per 1839-41-ben Sarkady János kovács ellen. mert gyógyit, bár tanfolyamot nem végzett, ez pedig köte lező. Végül felvették a céhbe, de nem gyógyithat. Nagy "baromorvosi Tudományt tanúlt Diplomatikus kovács mester". A perben szerepelt. 460.old. 24.jegyz

BODGÁL FERENC: A kovácsok lógyógyitása 457.old.

A HERMAN OTTÓ MUZEUM ÉVKONYVE, X. 1972. Miskolc

NAGY Gábor (1770-1861)
91 8. 24

Új Müvészet

Nagy Gábor, építén

L. Csikós Zoltán

-: Mesterskolán

Magyar Építőművészet, Bp. 1983

16

83/5

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

1972 APR 14

Nagy Gábor grafikus

KISGRAFIKA BARÁTOK KÖRE

alakult két évvel ezelőtt Cegléden. Egyik alapító tagja Nagy Gábor grafikus. A klub a Kossuth művelődési házban működik, s ma már számos tagja van. Kiállításra készülnek. Nemcsak gyűjteményeik érdekesek. A klub képzőművész tagjai maguk is készítenek ex-libriseket. Szívesen vennék a cseretársak jelentkezését. Cím: Nagy Gábor, Cegléd, József A. u. 1.

zünk. Mivel Európában mindenütt vannak kalapüzletek — csak nálunk nincsenek —, foglalkozunk egy kalapbolt nyitásával. Még nem döntöttünk, hogy nyugati mintára szalonjellegű, vagy szovjet önkiszolgáló jellegű legyen. Most avatunk új gyárat vidéken és az ötéves terv végére évente kétmillió kalapot és tompot szállítunk a kereskedelemnek. — fejezte be tájékoztatóját dr. Nagy László.

K. M.

U. NAGY Gábor epiter

Ferkai András

Szigor és érzékenység II.

Megjegyzések a mai magyar építészet egy vonulatához

A tanulmány első felében említett építészek a modern építészet redukcionizmusát egyrészt tudatos sokrétűséggel, másrészt a spontán építészetre emlékeztető „megkomponálatlansággal" igyekeztek meghaladni.

Néhányan úgy vélik, és ebben a posztmodern szertelensége csak megerősíti őket, hogy a mai helyzetben realizmusra, racionális építészetre van szükségünk. Jürgen Habermasszal egybehangzóan állítják: „a Modern – beteljesületlen terv", vagyis a modern építészetben kiaknázatlan tartalékok rejlenek. Csak a dogmákat és a be nem vált megoldásokat kell elvetni. Következetes, etikus magatartás jellemzi *Mónus János* (1944) munkáit. Fontosnak tartja, hogy házaink ne akarjanak többet mutatni, mint amire lehetőségünk van. Szikáran szerkesztett, ökonomikus épületeit a tér kezelése, az arányok és a ritmus teszi kvalitássá (de hiszen mi más lenne az *architektúra* lényege?), a gondosan formált részletek pedig humánussá. Jó példa az építtető pénzének okos felhasználására az újgazdag környezetbe tervezett Miller-ház, egy átriumházszerű puritán villa nyers téglából és betonból, tágas, otthonos belső terekkel, egyedi tervezésű mahagóni ajtókkal-ablakokkal.

Hasonló realizmus jellemzi *Ferencz Istvánt* (1944) is, aki csalódva a napra szóló korszerűségeszményben, diktált divatban és designban egyaránt, olyan tárgyakban-épületekben hisz, melyeknek utóélete van. Bármilyen kommersz szerkezetből, készen kapott termékből képes szokatlan módon házat, bútort összerakni. Eredeti építő logikája és játékos szelleme megóvja attól, hogy munkái olcsóságuk miatt szegényesnek tűnjenek. A hajdani Miskolci Építész Műhely tagjaként érzékenyen figyel épületei környezetére, de a kontinuitás számára nem nosztalgikus formákat, hanem a régi és új közötti feszültséget, értő továbbépítést jelent.

Tomay Tamás (1948) ugyancsak szikár, racionális alkat, de esztétizálóbb természetű. Miként a budafoki menedzserképző portaépülete mutatja, olykor hajlandó a funkcionális és szerkezeti logikát a vágyott kompozíciónak alárendelni. Épületeinek szigorú geometriáját poétikus elemek, szokatlan arányok és a gyakran alkalmazott burkolótégla oldja. Érdekes módon próbálja fölelevenítení a harmincas és hatvanas évek modernizmusának köznyelvivé vált fordulatait, idiomáit (Torockó utcai ikerház, Tölgyfa utcai áruház és irodaház).

Turányi Gábor (1948) első munkája, a Munkásőrség badacsonytomaji üdülője, nóvumként robbant a szakmába: sokrétűsége és esetlegessége nemcsak a heroikus és analitikus szemléletet kérdőjelezte meg, hanem általában minden következetes mű normarendszerét. Turányi egyformán érzékeny a világból és a közvetlen környezetéből érkező hatásokra (helyekre, hangulatokra), és zavarba ejtő frissességgel, eredetiséggel ötvözi a különböző hatásokat. Más és más eszközökkel él megbízásainál, ami valamennyiben közös: a környezet tisztelete, az elmélyült műgond, legyen szó lakóházról, plébániáról vagy lovardáról. Hol visszafogottságot, szemérmes érzelmeket tükröznek, hol pedig valami darabos egyszerűség sugárzik belőlük, a szó jó értelmében, az életközeliség, természetesség szinonimájaként.

Hűvös elegancia jellemzi Nagy Tamás (1951) munkáit. Téglaburkolatú foghíjbeépítései a premodern korszak szigorúságát idézik: akkor is, ma is absztrakt funkcionalizmus és szélsőséges individualizmus között kellett egyensúlyozni. Ahogyan akkor többen döntöttek úgy, inkább lesznek tartózkodóak, szűkszavúak, semmint hogy olyat használjanak, ami nem bizonyul tartósnak, ma is vannak, akik hasonlóképp gondolkodnak. Törekvésük egybecseng az olasz racionalizmus klasszicizáló, típusalkotó szándékával. Nagy Tamás tiszta formákhoz, téglához fűződő eredendő vonzalmát, finom ízlését az Amerikában töltött két év, majd Makovecz Imre közelsége sem változtatta meg alapvetően, legfőljebb árnyalta, elmélyítette.

A pályáját Miskolcon, majd Janáky mellett kezdő *Dobai János* (1953) esetében érhető tetten legjobban a szigorúság motívuma. A hazai valóság indított el benne egy olyan önkorlátozó folyamatot, mely az öntörvényű formálástól a minden prekoncepció nélküli hétköznapiság felé vezetett. A tiszta szerkesztés legjobb IPARTERV-es hagyományát egyesíti a korábban elképzelhetetlen természetességgel: egy épületen többféle anyagot, burkolatot használ, a homlokzatok megkomponálatlannak tűnnek, mert a nyílások helye, mérete a helyiségekhez igazodik, mert spontánnak ható bővítmények, toldalékok tagolják. (fehérvári Glória CD-gyár; Chinoin üzemi épület terve) A végcél: anyagi és erkölcsi értelemben időtálló és hiteles épületeket alkotni.

A Mesteriskola VIII. ciklusa (1984–85) kiemelten foglalkozott az *archetipikus* fogalmával, vagyis az időtlen, az otthonos építészet mibenlétével. A hallgatók többsége természetesnek tartotta, hogy a kisvárosi-vidéki környezet léptékének, hagyományos beépítésmódjának megfelelő, egyszerű épületeket és együtteseket tervez, melyek meghitt hétköznapiságukkal, finom klasszicizálásukkal vagy laza spontaneitásukkal képesek újraszőni a felhasított városi szövetet, szétzilált helyi társadalmat, elillant hangulatot. E harmincas „fiatalok" (Balázs Mihály, Karácsony Tamás, Janesch Péter, U. Nagy Gábor, Sugár Péter) szemlélete többnyire még csak pályázati tervekből, fiókban maradt rajzokból olvasható ki. Azok helyzete előnyösebb, akik – mint Karácsony Tamás – serkentő szellemi közegbe és a több munkát ígérő vidékre került. Az esztergomi *É–11 Tervező Szövetkezet* (Kund Ferenc, Maros Tamás, Hámory Judit) méretét, összetételét tekintve ideális a környéken adódó változatos feladatok ellátására. A hasonló szemléletű két generáció egymásra hatásából izgalmas helyi építészet bontakozott ki.

MAGYARORSZÁG

Ú. Nagy Gábor, építész.

Két férőhelyes garázs engedélyezési terve. Építész: Ú. Nagy Gábor.

Bpest, II. Csopaki u. 7.

Távlati kép. (repr.)

Magyar Építőművészet, 1989., 1-2 szám. 97-old.

U. Nagy Gábor, építész

Budaörs, Patkó Lakóegyüttes, Tervpályázat, Építész: Tomay Tamás, U. Nagy Gábor.

Tolaszinti alaprajz
Beépítési terv
Általános emeleti alaprajz } repr.

Magyar Epitomuvészet. 1989., 1-2 szám, 96-97-old.

U. Nagy Gábor, Építész

Tervpályázat: Enes, Közösségi Ház (1986) Építészek: U. Nagy Gábor, Sugár Péter.

A három épületben álló „Közösségi ház" együttesének földszinti alaprajzai. /repr./

Az épületegyüttes tömegvázlatai különböző nézőpontokból. /repr./

Magyar Építőművészet, 1989., 1-2 szám, 77-old.

U. Nagy Gábor, építész

Tervpályázat: Királyrét, Biófarm. Építész: Sugár Péter, U. Nagy Gábor.

A farmépületek tervei. /repr./

Az istállóépületek elrendezési terve. /repr./

A tervpályázat helyszíne a Szokolyáról Királyrétre befutó országút és egy növendék tölgyes között elterülő lankás tisztás volt. A gazdaságnak két fő része a biókertészet és a háziállatok „kertje", a hozzájuk tartozó épületekkel.

Magyar Építőművészet, 1989., 1-2 szám, 61-old.

ifj. Nagy Gábor, építész

Csoportkép a Szent Anna-tóban.

Balról jobbra: Mikó R., Turányi G., Balázs M., Kardcsony T., Yanesch P., Sugár P., Nagy S., ifj. Nagy G.

Magyar Építőművészet, 1989, 1-2 szám, 45. old.

Ú. Nagy Gábor, építész

Edelény Településközpontjának kialakítása, 1985. Tervpályázat

Ú. Nagy Gábor, Sugár Péter.

A szorosan vett tervezési területen 3 településrészt láthatunk: 1.) az eredeti értelemben vett Edelény központi térrendszerét, amely „kisvárosi" jelleggel rendelkezik. 2.) a kastély-szigetet, amelyre csak steril műemlékvédelmi elképzelések szerint jellemző egy nagy park közepén egyedül álló szoliter épület, stb. 3.) Tinke egyutcából felduzzadt térstrukturája, a háromszög alakú főtérred, amelyen templomai állnak; beépítése falusias, fésüs. – a település középpontjában egy szép, rendezett park áll, amelyen a Bódva folyó folyik keresztül, két szigetet alkotva. Ezekben a parkokban helyezkedhetne el a strand, a tömegsport területei és építményei.

|repr.|

Magyar Építőművészet, 1989., 1-2 szám, 27-old.

U. Nagy Gábor, építész
Körkérdés Jézusról.

Ottlik Géza: Körkérdés Jézusról. Vigilia, 1987.
A szöveget Reinhardt Péter idézte, válaszul
Ur. Nagy Gábor kérdéseire.

Magyar Építőművészet, 1989., 1-2. szám, 22-old.

U. Nagy Gábor, építész.

Gyula, Szabadság tér és Környéke rendezve, 1984-85. Tervpályázat.

Hallgatók – mester munkacsoportok.

Sugár Péter és U. Nagy Gábor, – Varga Levente.

Magyar Építőművészet, 1989, 1-2 szám, 14-[illegible] old.

U. Nagy Gábor, építész

A MÉSZ Mesteriskolája VIII. ciklusának hallgatói:

U. Nagy Gábor (1957, Sárvár) BME Építészmérnöki kar, 1981.

Magyar Építőművészet, 1989., 1-2 szám, 2-old.

U. Nagy Gábor, építész

HOME ART

BÚTORÁRUHÁZ ÉS IRODAHÁZ TANULMÁNYTERVE

Építész: U. Nagy Gábor, Tomay Tamás.

U. NAGY GÁBOR, TOMAY TAMÁS (MŰTEREM I/1)

Magyar Építőművészet, 1989, 1-2 szám, 98-old.

Pince, II., III. szint alaprajza
Cellar, II., III. floor plan

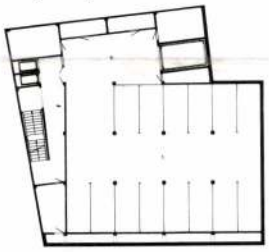

Pince, I. szint alaprajza
Cellar, I. floor plan

Tölgyfa utcai homlokzat
Street elevation

Home Art Furniture Store and Office Building, Budapest, Study plan
Architects: Gábor U. Nagy and Tamás Tomay

Földszinti alaprajz
Ground floor plan

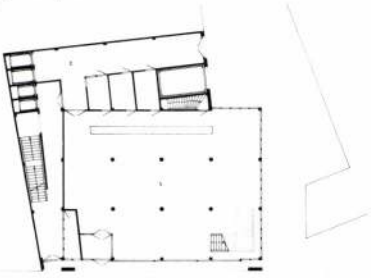

I. emelet
I. floor

II.-V. emelet, cellás változat
II.-V. floor version of cells

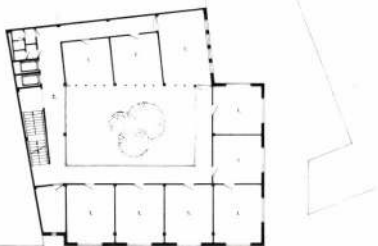

II.-V. emelet, nagytermes változat
II.-V. floor version of big hall

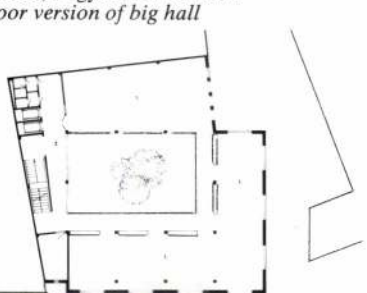

Beépítési terv
Layout

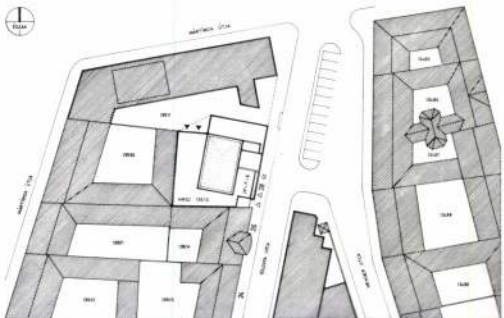

„Budaörs, Patkó lakóegyüttes". Általános emeleti alaprajz
General floor plan

Két kétférőhelyes garázs engedélyezési terve. Budapest II., Csopaki u. 7. Építész: U. Nagy Gábor. Távlati kép
Double garage for two cars. Architect: Gábor U. Nagy. Perspective

U. Nagy Gábor, építész

Menedzsmentképző Iskola Portaépülete, 1988. Bp. XII. Pentz Kár. u. 1-3.

Építész: Tomay Tamás, U. Nagy Gábor, Somogyi-Soma Katalin.

Helyszínrajz.
Az udvar keleti nézete.
-"- nyugati -"-
-"- déli -"-
-"- északi -"-
Emeleti alaprajz
Nézet a Pentz Károly utca felől.

| repr. |

Magyar Építőművészet, 1989., 1-2 szám, 100-old.

U. Nagy Gábor, építész

a Pesterzsébeti Baptista Gyülekezet Imaháza. Építész: Tomay Tamás, U. Nagy Gábor, Somogyi-Soma Katalin.

Metszet,
Emeleti alaprajz,
—"— —"— első változata,
Földszinti —"—
—"— —"— —"— —"—

|repr.|

Magyar Építőművészet, 1989., 1-2 sor. 99-old.

NAGY Gábor György

Új Stúdiótagok Kiállítása

Becsey Zsuzsa
Dániel András
Gulyás Ágnes
Gallusz Gyöngyi
Hernádi Réka
Kennedi Erzsébet
Linter Tamás
Medve Zsuzsa
Meszlényi Dénes
Nagy Gábor György
Páldi Livia
Szabics Ágnes
Szacsvai Pál
Szöllösi Tibor
Zsemlye Ildikó
Vogronics Zsuzsa

Megnyitó: 1994 március 10-én 18 órakor.
Megtekinthető; 1994 március 20-ig naponta 10-18h
Fővárosi Művelődési Ház 1119 Budapest Fehérvári Út 4

mre Mariann
Bakos Gábor
Becsey Zsuzsa
Erdélyi Gábor
Nagy Imre
Nagy Gábor György
Linter Tamás
Schneemeier Andrea
Balázs Áron
Erdődy József A.
Kovács Lola
Kenedi Erzsébet
Nemes Nikolett
Chilf Mária
Herczeg Nándor

Szegedy-Maszák Zoltán
Györfi Gábor
Kapitány András
"C" csoport:
Bánföldi Zoltán
Deli Ágnes
Gulyás Ágnes
Illés Erika
Koroknay Zsolt
Nagy Csaba
Nagy Imre
Pál Dániel
Pápai Miklós

MEGHÍVÓ

A Magyar
Képzőművészeti
Főiskola hallgatóinak

TÉR-KÉPZETEK III.

című, két részes kiállítására
a
Budapest Galéria Kiállítóházába
Budapest, III. Lajos u. 158.

Két megnyitót tartunk:

1. 1993. január 21-én,
csütörtökön, 15-20óráig
2. 1993. február 12-én,
pénteken, 15-20 óráig

a kiállítás február 15-ig, hétfő
kivételével naponta 10-18 óráig
látogatható.

Felelős kiadó: Zsigmond Attila főigazgató

Nagy Gábor György

Nagy Gábor György

Fiatal képzőművészek Stúdiója Egyesület

STÚDIÓ GALÉRIA

Virágok

Nagy Gábor György kiállítása. 1997 augusztus 26 - szeptember 13. Megnyitó: 1997 augusztus 26., kedd, 18 óra.
Nyitva: hétfő - szombat 14-18 óráig. 1053 Bp. V., Képíró u. 6. Tel.: 267 - 2033 Fax: 266 - 6502 e-mail: studio@visio.c3.hu

GOETHE INSTITUT BUDAPEST

A galéria nyitvatartása
Öffnungszeiten der Galerie:
napontatäglich10.00—18.00,
szombat és vasárnap kivételévelaußer Samstag und Sonntag

A Goethe-Institut Budapest szeretettel meghívja Önt és barátait Das Goethe-Institut Budapest lädt Sie und Ihre Freunde herzlich ein!

Andrássy út 24.
H - 1061 Budapest
Tel.: (0036-1) 153 22 33
Fax: (0036-1) 251 87 55

http://www.goethe.de e-mail: goethe@goethe.hu

Gàbor Nagy

Brigitte Liebel

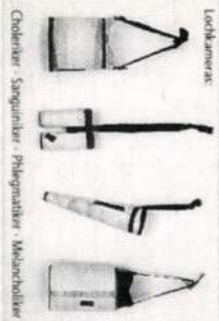

Kata Kàldi

Thorsten Jones

meghívóEinladung

„Licht ist Leben - A fény élet"

kiállításAusstellung

Brigitte Liebel

Káldi Kata

Thorsten Jones

Nagy Gábor György

Eröffnungmegnyitó:
Maurer Dóra

30. Septemberszeptember 30.

18.00

Seit 1995 gibt es einen lebendigen Austausch zwischen der Nürnberger und der Budapester Akademie der Künste. Die ersten beiden „Austauschpaare" waren Brigitte Liebel und Káldi Kata sowie Thorsten Jones und Nagy Gábor György.1995 óta élénk partnerkapcsolat áll fenn a nürnbergi Képzőművészeti Akadémia és a budapesti Képzőművészeti Főiskola között. Évente 2-2 diák cseréjére nyílik lehetőség. Az első két cserepáros Brigitte Liebel és Káldi Kata, valamint Thorsten Jones és Nagy Gábor György volt.

Goethe-Institut

30. Septemberszeptember 30 - 17. Oktoberoktóber 17.

Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület

STÚDIÓ GALÉRIA

Virágok

Nagy Gábor György kiállítása. 1997 augusztus 26 - szeptember 13. Megnyitó: 1997 augusztus 26., kedd, 18 óra.
Nyitva: hétfő - szombat 14-18 óráig. 1053 Bp. V., Képíró u. 6. Tel.: 267 - 2033 Fax: 266 - 6502 e-mail: studio@visio.c3.hu

Nagy Gábor György

cím: V. A. M. Art & Design Galéria
Budapest V. kerület, váci utca 62-64.
telefon: 268-9186, 318-1594
fax: 322-7079

Kortárs festészeti és design kiállítás

paradigmák:

„...a korlátozott lehetőségek véges világát lakjuk...”

Képzőművészek:

Koronczi Endre,
Nagy Gábor György,
Nyíry Géza

Design:

Mario Botta,
Richard Sapper

a kiállítás megtekinthető
1999. május 22-ig
hétfőn 13-18,
keddtől péntekig 10-18,
szombaton 10-13 óráig

A V. A. M. Art & Design galéria

tisztelettel meghívja önt

1999. április 20-án kedden, 17 órakor nyíló

kiállításának megnyitójára

a kiállítást megnyitja:

Radnóti sándor

esztéta

kortárs festészeti és design kiállítás

paradigmák:

„...a korlátozott lehetőségek véges világát lakjuk..."

képzőművészek:

Koronczi Endre,

Nagy Gábor György,

Nyíry Géza

Design:

Mario Botta,

Richard Sapper

KÉSZPÉNZZEL BÉRMENTESÍTVE 1000 IV 14

ART&DESIGN GALÉRIA

Új Művészet
Sinkovits Péter
Báthori u. 10.
1054 Bp.

NAGY GÁBOR GYŐRI

Bogácsi Erzsébet: Mi szem-szájnak
Népszadadság 2000. jun. 28

n valószinüsitve.

vél jegyzetét.

Stúdió Galéria

Fiatal Képzőművészek Stúdiója Egyesület

1053 Budapest, Képíró u. 6., tel.: 267 - 2033, tel/fax: 266 - 6502, e-mail:studgal@c3.hu

Nyitva: vasárnap kivételével naponta 14 - 18 óráig

A. Nagy Gábor

kiállítása

Megnyitó: Április 25. 18 óra

Megnyitja: Páldi Lívia

Zene : Dj Lara

2000. Április 25 -től Május 20 -ig.

PARTY

Támogatók: NKA, NKÖM, MAK, LIGA, MAOE, Fővárosi Kult. Biz.

BABY DOLL

GOETHE INSTITUT BUDAPEST

A galéria nyitvatartása
Öffnungszeiten der Galerie:
napontatäglich10.00—18.00,
szombat és vasárnap
kivételévelaußer Samstag
und Sonntag

A Goethe-Institut Budapest szeretettel meghívja Önt és barátaitDas Goethe-Institut Budapest lädt Sie und Ihre Freunde herzlich ein!

Andrássy út 24.
H - 1061 Budapest
Tel.: (0036-1) 153 22 33
Fax: (0036-1) 251 87 55

http://www.goethe.de e-mail: goethe@goethe.hu

Gábor Nagy

Speedy Gonzales

Brigitte Liebel

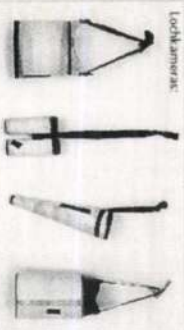

Lochkameras:
Choleriker · Sanguiniker · Phlegmatiker · Melancholiker

Kata Kàldi

Thorsten Jones

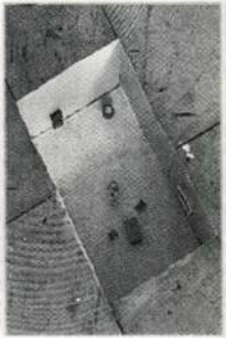

meghívóEinladung

„Licht ist Leben - A fény élet"

kiállításAusstellung

Brigitte Liebel

Káldi Kata

Thorsten Jones

Nagy Gábor György

Eröffnungmegnyitó:
Maurer Dóra

30. Septemberszeptember 30.

18.00

Seit 1995 gibt es einen lebendigen Austausch zwischen der Nürnberger und der Budapester Akademie der Künste. Die ersten beiden „Austauschpaare" waren Brigitte Liebel und Káldi Kata sowie Thorsten Jones und Nagy Gábor György.1995 óta élénk partnerkapcsolat áll fenn a nürnbergi Képzőművészeti Akadémia és a budapesti Képzőművészeti Főiskola között. Évente 2-2 diák cseréjére nyílik lehetőség. Az első két cserepáros Brigitte Liebel és Káldi Kata, valamint Thorsten Jones és Nagy Gábor György volt.

Goethe-Institut

30. Septemberszeptember 30 - 17. Oktoberoktóber 17.

Sinkovics Péter
Tőszerkesztő úr
Budapest
Báthori u. 10

1054

Az Esztergomi Vármúzeum tisztelettel meghívja Önt

NAGY GÁBOR MIHÁLY
szobrászművész

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA
1993. május 28.-án 17 órára
a Vármúzeum Rondella Galériájába

Megnyitóbeszédet mond:

WEHNER TIBOR
művészettörténész

A kiállítás megtekinthető: 1993. V. 28-tól VI. 20-ig
hétfő kivételével minden nap 10-16 óra között

"nagámi" 93.

MEGHÍVÓ

Nagy Gábor Mihály szerkán

CSÁK GYULA:

Az ágyúöntés ideje

„Nagyságos Főtábornok Úr! Miként minden igaz magyart, engem is emészt a búbánat annak hallatán, hogy kevés a pénze a honvédségnek, ezért gyenge, holott éppen az erőgyűjtés lenne a feladat. Megbocsásson a hasonlatért, de olyan ez a helyzet, mintha egyszerre akarnánk ugyanabból a tojásból rántottát és csibét nyerni, amely szándék okkal csodálkozásra késztető és köztudottan a csodálkozás az, ami filozofálásra ösztökéli az embert.

Szó sincs azonban arról, hogy filozófiával akarnám terhelni Önt mostani, nehéz helyzetében! Szerény, de hitem szerint hatékony módon kívánom konkrét segítségemet felajánlani.

Ágyúöntés a mesterségem és bár első hallásra ez ósdi foglalkozás, nevezett fegyvernem fejlesztésében olyan sikereket értem el, ami elkáprázatta a régi hadsereg — mostaninál pedig nyilván korlátoltabb — vezetőit is, miután hosszas és bonyolult módozatok révén rávettem őket, hogy tekintsék meg néhány általam kifejlesztett ágyú változatát.

Természetesen szigorúan titokban zajlott a bemutató a szőke Tisza partján. Azért ott, mert felülről jött megfontolások szerint lehet az még határfolyó is, tehát nem árt a haditudományos terepismeret.

Az első fegyver, amit bemutattam, szinte tökéletes mása volt annak, amit eleink használtak: rézből készült, nemes és mély... Filozófiám ugyanis, hogy a haladásnak és a hagyománynak mindig kézenfogva kell járni... Annyi változást eszközöltem, hogy zöld helyett kékre festettem az ágyútalpat, mert a kék a béke színe és a háborút mindig a béke céljából indítják, s ennek akartam a színváltozás által kifejezést adni. Technikai megfontolásból ugyanakkor a puskapornak, meg a kanócnak szolgáló lyuk sokkal tágabb lett az eredetinél annak okából, hogy növeljem a lökőerőt. Hatvan méterre hordott, s egy ilyen távolságban elhelyezett célt kellett eltalálnia, de nem találta el, sőt: a kilőtt golyót sem találtuk, pedig hosszan keresgéltük az ártéri bozótban. Már-már arra gyanakodtunk, hogy ufók tréfálkoznak velünk, amikor valaki bekukucskált a csőbe és ott látta a vasgolyót. Rögtön rájöttem persze, hogy a nagy izgalomban elfelejtettem a puskaporos lyukra helyezni az odakészített nehezéket, márpedig enélkül téves irányba hat a kilökő erő, s ezért rekedhetett benn a golyó. Ezzel a magyarázatommal aztán meg is nyugtattam a tábornokokat, akik elbűvölve az ágyú szépségétől, negyven darabot rendeltek belőle, mondván: igen jó hasznát vehetik, ha nem keveredünk háborúba.

A következő bemutatott fegyver is rézágyú volt, ámde mind a két végén lyukas! A puskaport meg a kanócot egy középen fúrt lékbe helyeztem, s amíg a cső egyik végén begurítottam a golyót, a másik végén kilőhettem a másikat. Víziágyúnak neveztem a szerkezetet, mert rendeltetése szerint dereglyén kellett működnie. Dupla klapnikkal rögzített, forgózsalus állványra rögzítettem, ami által az esetleg mindkét partról, sőt bármilyen irányból érkező támadás ellen alkalmazható volt a folyamatos, körkörös tüzelés. Nem tüzeltem azonban, mert fújt a szél, meg esett az eső és rengeteg gyufa kellett volna a kanóchoz, de mindösszesen három doboz volt nálunk. Ennek a hiányosságnak ellenére ebből is rendeltek negyven darabot, arra hagyatkozva, hogy a gyufagyártás felfutásának esetén majd hadrendbe állíthatják. A sors azonban minden reméltnél jobb megoldást adott a kezünkbe! A hadsereg számára kell privatizálni a gyufagyártást és itt az ágyúk öntésének ideje!

A harmadik, föltétlen említést érdemlő ágyúmat nem vízre, hanem hegytetőre terveztem, ezért azt a nevet adtam neki, hogy hegyi tarack. Mivel a Tisza mellett nem találtunk hegyeket, alkalmas terepasztalon mutattam be a fegyver működését, amivel aztán végsőkig fokoztam a jelenlévő tábornokok lelkesedését. Új fegyverem semmihez nem hasonlítható előnye ugyanis, hogy nem kell hozzá se gyufa, se puskapor! Csata idején hegytetőre kell vontatni, lefelé kell fordítani a csövét és átguritgatni rajta a golyókat, amelyek aztán rettenetes pusztítást végeznek a hegy lábánál toporgó ellenség soraiban. Elragadta tábornokaimat a képzelet, s olyan is akadt közöttük, aki sajnálni kezdte az ellenséget, ami szerintem nem indokolt, mert az ellenséghez nem lehet könyörögni, nem lehet meggyőzni — azt csak legyőzni lehet.

Bizonyára nem tekinti sértésnek, ha emlékeztetem Napóleon mondására, amely szerint egy jó háborúnak el kell tartania önmagát. Nos, ennek a fényében megérthető az áhítat, a vágyakozás, úgy is mondható: mohóság, amely arra sarkalta tábornokaimat, hogy ebből az olcsó fegyverből százat rendeljenek. Igaz, hegyeket is kell hozzá találni, de hát aki keres, az talál.

Sajnos, a régi, szűkkeblű országvezetés nem hagyta jóvá a tábornokok rendeléseit, ezért az említett fegyvertervek most az önök rendelkezésére állnak. S hadd fejezzem ki reményemet, hogy ezek a fegyverek nem is lesznek nélkülözhetők, ha a korszellemnek megfelelően vállalkozásbarát hadseregépítésben gondolkozunk. Nemcsak olcsóságukra gondolok, hanem arra is, hogy igaz hazafiak számára ezek a fegyverek a győzelem zálogát jelentik. Márpedig az igaz hazafiak természetére vonatkozó tanulmányaim eredményeként azt szűrtem le, hogy az igaz hazafi szívesebben öl a hazájáért, minthogy meghaljon érte.

Nagyságos Főtábornok Úr megértésében bízva, tisztelettel:

X. Y. ágyúöntő."

Csókok

Néhány éve elterjedt tudományos körökben, hogy az emberiség egyre kevesebbet csókolózik, és kb. 2010-ben már egyáltalán nem fog csókolózni — a csók intézménye az elfeledett, barbár szokások közé süly-lyed. Ám fordult a kocka, és ma többet csókolózunk, mint valaha, a csókolózás sokadik reneszánszát éli. Figyelemre méltó, hogy a fordulat éve: 1989. A kommunisták bukása óta immár 3,2 gyengéd és 1,3 szexuális csókot váltunk napi átlagban.

Rákaptunk a smacira, de vajon szeretjük-e egymást?

És voltaképpen micsoda is a csók?

Hiába nevezi Platón szemérmesen „lélekcserének", a csók eredete a rágás, sőt egyesek szerint a csókban a kannibalizmus vágyemléke manifesztálódik, és rejtett célja: felfalni a másikat. Azt már alig merem leírni, hogy a pedáns kimutatások szerint egy csók átlagosan 250 ezer bacilust tartalmaz. Sohase lehetsz egyedül, legintimebb pillanatod egyben egy kisvárosnyi tömeg szodomita orgiája.

Innen nézve a csókdömping egyfajta pesszimisztikus megokolást nyer.

Vessünk egy pillantást a politikai vonatkozásokra. A csókfordulat éve kapcsán érdekes lenne megtudni, hogy vajon a hoppon maradt kommunisták is többet puszilkodnak-e azóta, és létezik-e még az elvtársi csók intézménye. A maiakkal nehezebb. Mondjuk, egy csücsörítő MaSZoP-os? Vagy hogy ki lenne a csókkirály? Nehéz ügy.

Mégis, talán nem haszontalan elgondolni, hogy a csókstatisztikában ők is szerepet játszanak, ők is lecsőrözik a magukét otthon, az ülésszak után, a 3,2-t és az 1,3-at, és ez nem akármi, mert a nemzet e téren mégiscsak egységesnek látszik.

GARACZI LÁSZLÓ:

Terrórium

Szó és jövő

A két terebélyes jelentés szerelmesen egybeindázik. A grammatikai és lélektani összefüggések meghatározzák a mondat sorsát: szó a szónak jövője. A mondat a beszélgetés ígéretével kecsegtet, egy gondolkodásmód, egy kultúra megjelenítésével. A szó tett, mellyel a jövőbe fúrjuk magunkat, de egyben bíránk is, törvényt ül fölöttünk — a világ úgy válaszol, ahogy megszólítjuk.

A mindenható szavak; gondoljunk Delphoira vagy a tibeti lámára, aki ma is kikéri udvari jósa tanácsát fontos államügyekben. Jézus szavai. Vagy a kabala, mely a héber ábécé 22 betűjével azonosítja a teljes anyagi és szellemi univerzumot a múlttal és a jövővel egyetemben. Rudolf Steiner úgy tudja, hogy az asztrális korban az emberek nem szüléssel szaporodtak, hanem egyszerűen kimondták egymást, a gégeporc a nemzés szerve volt, ennek emléke a pubertáskori mutálás. A szó, az ige testté lőn. Isten a szájával lehelt lelket Ádámba, ez az emberiség első csókja és első szava. A szó mondta ki az időt és a teret, mert „szavakon épül a világ" (Hölderlin).

Ismertem egy lányt, aki nem sokat olvasott, de élete nagy dilemmáit ún. „bökéssel" döntötte el, vagyis leemelt egy könyvet a polcról, csukott szemmel rábökött egy szóra, és annak „útmutatása" alapján cselekedett. Hosszú, zongorista ujjaival virtuóza volt a bökésnek. Mindig jó helyre bökött, mint a Glenn Gould, és soha nem habozott az üzenet szellemében cselekedni. Nyugodt szívvel nem ajánlanám e forradalmi módszert mindenkinek, bár ki tudja. A bökés, mint a Gutenberg-galaxis hanyatlásának fordulópontja: a bökés szelleme egyszer csak kinyilvánítja akaratát, hogy igenis, tessék szépen az egész könyvet elolvasni, és az összes szó ismeretében, önállóan dönteni.

Múlt, jelen, jövő: szó, szó, szó.

Doppingpong pigs

Olvasok a süppedős, puha fotelban, csend és nyugalom, beront egy borostás, hátizsákos, sebhelyes alak, és se szó, se beszéd, hopp! kiugrik a nyitott ablakon — nyomában három keménykalapos, zárt arcú nyominger oson meggörnyedve, koltokkal a kezekben —, na de ez még mind semmi.

Kimegyek a konyhába teázni, egy tébolyult tekintetű, fehér köpenyes laboráns görebet rázogat a rezsó fölött, jönnek a jagellók a gangon, és kiakolbólintják az anabolitikust, nem is tiltakozik, óvadék a sztárügyvédnél, este már újra szabadon szöszöz a porok között — egy lépéssel mindig megelőzi a zsarukat, és három szteroiddal a vasszermanos kontrollcsoportot.

Az utolsó olimpián a sprintszámokat már csak lassításban lehetett közvetíteni. Kialakult az egyversenyes, nemesített sportolók kasztja, akiket egyetlen szuperteljesítmény végrehajtására készítenek elő. Pikkelyes úszónők és stoplitalpú futballisták. A tornászok légzsákot növesztenek a testükben, mint a madarak. A teniszben éve óta nem adtak vissza szervát, e sport gyakorlatilag az ász-szervák csatájára redukálódott, és manapság az egyszerűség kedvéért a sorsolás után az első adogatót automatikusan győztesnek hirdetik ki, a híres wimbledoni vagy párizsi tornák egy közjegyző jelenlétében lefolytatott, félórás sorsolási procedúrává szimplifikálódtak. A jelenlegi magasugró-világbajnok három méter magas és negyven kiló, olyan, mint egy repülő ropi. A sakkozók összes testüregüket agyvelővel töltötték fel. Egy súlyemelőversenyen a bolgár csapat egyetlen, roppant méretű élő izmot tolt be a pódiumra.

A sportolók olyan tökélyre fejlesztették a genetikus adaptációt, hogy a sportok elvesztették varázsukat, és a tökéletes, robotszerű sportember-mutációkat ügyetlenebb és kiszámíthatatlanabb sportoló állatokkal helyettesítették. De hogy más példát ne említsünk, az idén már gyanúsan jól pörgettek a varacskos disznók az állatok asztalitenisz-világbajnokságán — alighanem doppingoltak a röfik.

Mindezt tudom és ismerem, és nyugodtan olvasok tovább a puha fotelban, csend és nyugalom vesz körül. Nem zaklat fel, hogy bárki lehet világhírű, akár még én is, a testi adottságok kevéssé számítanak, mert a csodadoktorok bármilyen alapanyagból szupermant varázsolnak. Elég tudni, ha hírnévre vágyom, ha a szakma koronázatlan királya óhajtanék lenni, csak megkeresem a konyhában azt az elálló fülű, fehér köpenyes patikust, és mielőtt a jard kijön, megrendelem a porokat.

De nem megyek ki, nem keresem meg, csak olvasok a fotelban, csönd és nyugi, jobb most nekem itt bent.

WEHNER TIBOR:

Esztergomi Nagámi

Nagy Gábor Mihály — az egyszerűség kedvéért: *Nagámi* — budapesti illetőségű szobrászművész esztergomi, a Vármúzeum rondellájában megrendezett kiállítása kapcsán megjegyezhetjük, hogy vannak konkrét és vannak elvont csatlakozási pontok: vannak megjelölhetőségek és bizonytalanságba vesző feltételezés-kényszerek.

Konkrét támpontokat jelöl az az életrajzi tényező, hogy a művész hosszabb ideig Esztergomban élt, dolgozott: a nyolcvanas években szerepelt a város fiatal alkotóinak kiállításain, bemutatkozott az Esztergomi Tárlaton, és 1983-ban a művelődési központ kisgalériájában önálló kollekcióval is közönség elé lépett. Mintegy kiindulópontként jelölhetjük meg azt is — a Dunakanyar festői szépségű településétől kissé eltávolodva, az egykori, ma már legendák övezte budapesti műhelyek és tokaji művésztelepek felé közeledve —, hogy Nagámi művészete a geometrikus jellegű, a struktúrát hangsúlyozó, a *Csiky Tibor* szobrászművész nevével és munkásságával oly karakteresen jellemezhető, iskolateremtő körrel tartott és tart erős kötelékből font rokonságot; merthogy a művész ebből a körből indult, és ezt a szellemiséget építi tovább.

E fiatal szobrász — még fiatal, hiszen 1955-ben született — a szűkszavúság, a tömondatokban beszélés, a lényegre törés alkotója. Anyagait is szűk körből válogatja: fémmel és fával dolgozik. Alkotómódszerének lényeges mozzanata a két anyag együttes szerepeltetése, a kemény fém és a puha fa összehangolása, az eltérő természetű anyagok dilemmájának feloldása, a megmunkálás, a szerszámhasználat metódusa. És itt, ezen a tájon bukkannak fel a bizonytalansági elemek, jóllehet precíz, már-már egzakt a formarend; hasáb, kocka, gúla, korong, metszett téglatest, egy-egy lassú, elnyújtott ívvé forduló sík — amely valahogy átbillen a térbe — okoz intellektuális zavarokat. Fontosak az arányok, a térbehelyeződések, valamint a térből kimetszett, kisajátított terek nemkülönben. És természetesen fontos e munkáknál a forma, a felület, a kiterjedés, a szín: fontos a krómacél, fontos a fa erezete és kérge, és fontos a fekete. Fontos, hogy lángvágott és hogy síkköszörült, hogy maratott, hogy esztergált. És fontos, hogy feltűnik a kereszt, de nem a szimbolikus, szakrális kifejezéssel-megtestesítéssel, hanem a funkconalitás: az összetartozás, az összefogás erejének megjelenítése miatt. És az illesztések pontosak, rendkívül pontosak. A biztosságok keretei között megteremtett bizonytalanságok világában nyilvánvalónak tűnik az ellentétek felmutatásának szándéka: a csonka és az egész, a szabályos és a szabálytalan, az ép és a roncsolt, a tükröződő és a homályos, a szabadon kiterjedő és a lezárt, a mesterséges és az organikus egymás melletti megjelenése, sokszor eggyéolvadása, egymásba mosódása. E dimenziók között mágikus jellegűvé, meditációs tárgyakká alakulnak ezek a szobor-tárgyak. Természetes állapotukban csak úgy fekszenek egy-egy asztalon, vagy beléjük botlunk valamifajta padlózaton, függnek egy térben, kezünkbe akadnak és forgatjuk, helyezgetjük ezeket a szobor-objektumokat, fogást keresünk rajtuk. A bensőséges eltűnődés lehetősége — bármilyen különös is — elveszik egy ilyen, konvencionális kiállítási szituációban.

Két évtized legfontosabb munkáit, műveit, tárgyait gyűjtötte össze a szobrász, de természetesen nem csak a szobrászatról van itt szó. Valószínűleg a tisztaság — a fogalom átvitt értelmében is —, a tisztaság itt alapkérdés; a tiszta, az áttekinthető, a logikus, a szabályos, az egyéb dolgok közé illő higgadt, tiszta forma reprezentálása lényeges cél. A konstruktív, a minimális kifejezésekre törő művészet tulajdonképpen nem más, mint önmaga megszüntetési feltételeinek megteremtése: létrehoz egy-egy már nem művészi közeget, objektívnek tűnő tárgyat, anyag-formát, amely már maga a végleges, látszólag személytelen redukció. És akkor a művész ezt a redukciót mégiscsak szeretné valamiképpen, fondorlatos téri ötletekkel és formai megoldásokkal, egyszerű és bonyolult eszközökkel és anyagokkal művészivé avatni: megbontással, hozzáadással, hiányteremtéssel, deformálással, ütköztetéssel. És így juttatni el a befogadót a befejezettségig, a folytathatatlanságig, és ott — mintegy véletlenszerűen — megnyitni egy kis kaput. Kihirdetni, hogy itt már mindennek vége van, s felcsillantani valami kósza reményt.

Nagy-nagy megfontolásokra, finom érzékenységre van szükség ahhoz, hogy a művet az önmaga megszüntetése felé vivő úton a művésznek legyen ereje megállítani és visszafordítani. Ezt a csodás pillanatot, izgalmasan labilis állapotot teremti meg műveivel Nagy Gábor Mihály — Nagámi — az esztergomi-budapesti szobrász.

PÁLINKÁS ISTVÁN: **Képzőművészet**

Duna-parti halottvivők

Néhány évvel ezelőtt nem győztek cikkezni a város sajtóinak munkatársai arról, hogy (netán, esetleg, utólag...) helyre kellene pofozni a Duna-parti szoborpark egyes műveit. Mert bármennyire is kemény anyag az acél, s nem oly huzatos szerkezetű, mint a víz, előbb-utóbb a már megteremtett értékek az enyészet martalékává válhatnak.

Foganatja volt az intésnek-óvásnak, teltek-múltak a napok, hónapok, évek, szépült a part-park, gyarapodtak a közterekre, part-parkba helyezett műalkotások, hagyománya teremtődött az acélművészetnek, táborozásnak, szimpóziumnak... Samu Géza meghalt, szobra, a Temetési menet (1975) tetemes művészeti értékké nőtte magát. Szimbolikusan, valóságosan egyaránt. A város köztudatába Halottvivőkként lopta be magát.

A „halottat" azóta viszik, s idén immáron X. alkalommal került sor az Acélszobrász Alkotótelep és Szimpózium megrendezésére. Jubileumi fakszni helyett hagyománymódosító helyzetről kell (lehet) beszámolni, ugyanis idén senkitől nem kértek jelentkezést, sehol nem hirdettek pályázatot az alapítvány kuratóriumának tagjai, s lám, a Dunaferr vállalatcsoport örömére, mégsem fulladt be az 1974-től működő szobrásztelep.

Egyesek szerint e jubileumi alkalomra egy hatalmas dögcédulát kellene alkotni savállóból, s belevésni: HUNGARY — 1993, mások azt állítják, hogy samott-téglákból kell majd összerakni a nonstop újságírás kimagasló egyéniségeinek csoportszobrát, vagy a Nobel-díjasokét. A kuratórium mégis a sarkára állt, csípőre tette a kezét, s úgy döntött, hogy az elmúlt években benyújtott pályaművekből választja ki a jubileumi résztvevőket. Nem volt hiábavaló a nép-nemzeti döntés helyett alkalmazott kozmopolita szemlélet, hiszen a névsor magáért beszél. És előreláthatóan magáért fog alkotni a meghívott *Karen Baldauf* (USA), *John Barlow Hudson* (USA), *Seynhaeve Paul* (Belgium), *Peter Sommerauer* és *Helmut Karl* (Ausztria), *Várnai Gyula* (Magyarország). Meghitt névsor, s a tervek közt tallózva tartalmasnak mutatkoznak az elkészítésre szánt vázlatok is.

Néhány nap és hat hét után ismét gyarapodik majd a part-park. Gyanítható, ezúttal is képzőművészeti alkotásokkal szaporodik a tíz év alatt gyűjtött kollekció, amely nem pusztán hazánkban, de Európában is egyedülálló a maga nemében. A tervek szerint pedig meg is fogja őrizni egyedülállóságát, hiszen a következő alkalomra öt földrésznek (akár egy mesében) öt művészét kívánják vendégül látni a városban.

S bár az alkotók jönnek-mennek, a művek maradnak. Mint *Samu Géza Halottvivői, Galántai György Jövőbejárata, Budahelyi Tibor Plasztikája, Móder Rezső Kozmosza*. Maradnak időtlenségre ítélt helyükön, egy Duna menti város part-parkjában... Megkerülhetetlenül.

FÁY MIKLÓS: **Zene**

Hétvégi Pollini

Maurizio Pollini, a híres Maurizio Pollini három Beethoven-szonátát is eljátszott Budapesten — csak az nem derült ki, hogy miért. Nem jelenti ez azt, hogy rosszul játszott volna, sőt a zongora egészen különlegesen szépen szólt keze alatt, és a melléütések száma sem érte el a kellemetlen szintet. Csupán az nem volt világos, Pollini miért ezt a három szonátát választotta a harminckettőből, vagy miért Beethovent játszott, és nem Chopint, Mozartot, Schönberget és Nonót.

A hallgató szívesen gondol szépeket a világjáró művészekről. Elhiszi nekik, hogy egyes művekről, emberekről el akarnak mondani valamit, amit csak ők tudnak, és amivel meg kell ismertetniük az embereket. Kínos kötelességük útra kelni, odahagyni otthont és családot, szállodai szobákban hálni, ismeretlenekkel beszélgetni, majd kiállni a pódiumra és megtenni, amire rendeltettek. De mi az, amit csak ez a nagy orrú, finom férfi tudott elmondani a Fisz-dúr szonátáról, amit maga Beethoven is sokra tartott? Hogy kellemes zene? Igaz, valóban jólesik hallani, de ez a műnek csupán egyetlen, nem is rejtett tulajdonsága. Az Opus 78 lényege éppen az, hogy az idill veszélyeztetett benne, a mű csupa váratlan elindulás és megtorpanás, váltás és indulat, mégis tiszta és fegyelmezett marad. Lidércekkel, gyönyörűséges boszorkányokkal teli erdő a Fisz-dúr szonáta, élvezet bejárni, vagy akár eltévedni benne. Pollini azonban motoros fűrésszel kivágott benne néhány fát, betonutat vezetett át rajta, fényszórókkal megvilágította a környéket, hogy azt mondhassa: ugye, milyen szép a táj? És milyen tiszta a levegő! Jót tesz a szívnek, tüdőnek, megfáradt idegeknek.

Beethoven művészetére annyi mindent rakosgattak, hogy ha építőelemei, a művek nem lennének olyan erősek, régesrég összerogyott volna már. Nem ismerek tiszteletre méltóbb vállalkozást, mint megszabadítani Beethovent a nagybetűs szavaktól, és kimondani, hogy nincs itt sem Ember, sem Élet, Szív, Végzet, Küzdelem és Sors, csak hangok, tizenhatodok és harminckettedek, három és négy negyed, kompozíció és forma. Veszélyei is vannak ennek, mert az érzelmek, indulatok részei a műveknek, és nem helyes Beethovent kellemessé tenni. Nem lehet, vagy legalábbis nem érdemes olyan hangversenyt adni, amelyen elegáns és jól fésült emberek kevésske szabadidejükből áldoznak a kultúrának. Nem kikapcsolódás Beethovent hallgatni, hanem erőfeszítés megérteni őt. S míg egyfelől nagyon tisztességes nem takaródzni Beethoven nagyságával, szonáták helyett a szenvedélyt játszani, másfelől oktalanság a nagyságot nem venni tudomásul.

Lehet, hogy amit elmondtam, igazságtalan. A hangverseny ugyanis nagyon nehezen kezdődött el, a közönség perceken át ült az elsötétített teremben, köhécselve, tapsolgatva, a művészre várva. Lehet, hogy Pollini nem érezte jól magát aznap. Lehet, hogy évtizedek óta nem volt ilyen rossz napja, nem lehet tudni, hiszen ritka vendég nálunk. Fáradt, óvatos és választékos volt. Kifinomult és feledhető.

Nagy Gábor Mihály

Nagy Gábor Mihály Budapesten született, 1955-ben. A Kaesz Gyula Szakmunkásképző Intézetben faszobrászatot tanult. Faszobrászként dolgozik. 1974-től kiállító, s a tokaji nyári művésztelepek résztvevője. Esztergomban él.

a Fiatal Művészek Stúdiójába 1982-ben felvett új tag.

Mozgó V. Láz 1983/6

Nagy Gábor Mihály

Nagy Gábor Mihály szobrászművész kiállítása szeptember 3-án 17 órakor nyílik meg a Stúdió Galériában.

Magyar Nemzet 1986. VIII. 25.

...al. Sokszor szó szerint átveszi ugyan az elődfilmnek ... Brooks és társulata vegét do ... tehetséges

érkező hírekből: tehát olykor meglehetős naivitással. Mégis, a maga naiv bájával, s a maga idejében kitűnő film volt a *Lenni vagy nem lenni*. Ám ugyanezt, sajnos, nem lehet elmondani erről a 80-as években készült *remake*-ről (ez az angol szakkifejezés valamely egykori siker új-

...ve, ...kre ...edő ...cél- ...szu... , de valódi ... etarte... ...aló- színűleg fogalmi ... nen- tén keletkeztek e form... ...sok, függetlenül a plasztikai ... ások követelményeitől. Gondos... ...olgozott, lesimított, befejeze... ...gyak ezek; rendeltetésük, hivatásuk azonban egyelőre kérdéses.

Gergely Mariann

Össze nem illő dolgok ... ony szép

... nemcsak szö-
..., de helyzeteit, rendezői beállí-
tásait, színészi megfogalmazásait is
— mégis jóval gyatrább az eredmény, mint az eredetinél volt.

Barabás Tamás

FÉKTELENÜL

Színes szovjet film

A színészetet a rendezéssel felcserélő Gunar Cilinszkij ötödik játékfilmje zavarba ejtő munka. A *Féktelenül* című alkotás látszólag bűnügyi történet, amelynek autótolvaj hősei az ellopott gépkocsikat előbb jó pénzért eladják, majd új gazdáikat is megszabadítva tőlük, visszaviszik régi tulajdonosaiknak. Ez az éj leple alatt játszott, jól jövedelmező csikicsuki azonban a rend éber őreinek jóvoltából csak rövid ideig tart. Már-már a történet meglepően korai befejezésének réme kezd kísérteni, amikor az egyik kocsiszerzési akció sor-

Nagy Gábor Mihály szobrán

NAGY GÁBOR MIHÁLY
SZOBRAI
Stúdió Galéria, B[illegible]

[illegible]obr[illegible]

–: Heti ajánlat

3

Új Tükör Bp. 1986. okt. 26.

XXIII/43

Nagy Gábor Mihály

FRANK János: Fém, nemes fák, szinek. = ÉS XXXV.évf. 24.sz. 1991. junius 14. 13.p.

Bp., Fészek, Hermann Terem, Nagy Gábor Mihály szobrász kiáll.

Bp., Óbudai Pincegaléria, Kiss Mihály festő kiáll.

Nagy Gábor Mihály szobra

Wehner Tibor: Esztergomi Nagámi.
= ÉS 1993. június 18. 12. NAGÁMI

ÉPÍTÉSZ ARCHITECT U. Nagy Gábor

Családi ház

Dwelling house | Zsida, 2000

FOTÓ · PICTURE · HAJDÚ JÓZSEF

AZ ÉPÜLET FUNKCIÓJÁT és elrendezését tekintve modern szellemű kétszintes családi ház. Földszintjén hálószobák, emeletén egybenyitott nappali terek találhatók, amik fedett terasszal kapcsolódnak az emelkedő terephez. Az egész tömeget egyetlen nagy trapézlemez fedésű félnyereg tető zárja le.

Ahogy megjelenik a jellegtelen falusias környezetben, inkább tűnik valami szépen kidolgozott tárgynak, vagy bútordarabnak, mint egy háznak a sorban – miközben egyértelműen ház-szerű, ház-formájú. Ez az ellentmondás nem gyengíti az épületet, sőt, izgalmassá teszi. Alapvető oka a homlokzat kidolgozásában keresendő: a kevés téglafelülettől eltekintve csupa selyemfényűre pácolt faburkolatot és fa árnyékolót látunk, mind gondosan megmunkálva, különböző rakási módokban.

Jancsó Miklós ■

The building itself is a two-floor family house with a modern spirit in functions and arrangement. On the ground floor are the bedrooms, whilst the upper-floor comprises open space living-room areas linked with the inclining slope of the terrain via a roofed terrace. The building appears extraordinary at first sight, its whole bulk being topped by a pent-roof covered with one enormous trapezium sheet. Planted in a somewhat insignificant rural environment, it seems more like a sophisticated object d'art or a piece furniture than a house, although it has a definitely house-like appearance. This contradiction does not weaken the object – on the contrary, it only renders it more exciting. The main reason for this being the execution of the façade: besides the economical surfaces of brick, it exclusively comprises stained wooden panelling with a silk-like shine of finish and wooden screening.

Miklós Jancsó ■

» **Építész** / Architect ▸ U. Nagy Gábor » **Ácsmunkák** / Carpenter works ▸ Kovács Gyula, Vörös Győző, Róka Lajos » **Nyílászárók** / Doors and windows ▸ Töltl Tamás

Műteremház

ÉPÍTÉSZ TERVEZŐ ARCHITECT Kovács Csaba

Atelier | Budapest, 2000

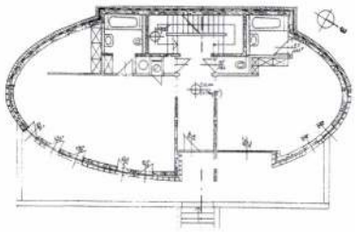

KOVÁCS CSABA ÉPÍTÉSZ a látványra nyitottan a lejtésvonalra állított, lágyan ívelő ellipszis alaprajzú házat tervezett. A formaválasztás következtében nincs fő- és mellékhomlokzat, a ház teljes felületével egyenértékűen fordul a látvány felé. Ugyanakkor a forma megtalálása jellegzetes karaktert ad az épületnek, amely határozott konstruktivista szemléletre utal. A tájba ágyazottság hatásos eszköze a homlokzatok természetes anyaghasználata is. A meleg tónusú kőfelületből élesen válnak ki a narancs-vörösre lazúrozott faelemek. A főbejárat a középső szintről nyílik, az ellipszis íve itt hangsúlyosan megszakad, a falsík hátraléptetésével kényelmes fedett előteret nyer. Ez a szint a ház intim zónája.

Okrutay Miklós ■

FOTÓ · PICTURE · SZENTIVÁNI JÁNOS

OPEN TO THE CITYSCAPE, the house that Csaba Kovács designed with an elliptical horizontal plan is gently arched and positioned on the line of the inclination. As a consequence of his selection of forms, there is no main neither lateral façade: the building turns toward the vista with its whole surface. The discovery of form provides the significant character of the building which is a reference to a resolute constructivist approach. An efficient device for embedding it into the environment is the selection of natural materials for the façades. The warm tones of the stone surfaces are sharply contrasted with the wooden elements glazed orange-red – such as the headers, the opening linings, and the apertures themselves. The main entrance opens from the middle level, emphasized by a break in the elliptical arch here and obtaining a comfortable covered passage by receding the wall-face. This level is the intimate zone of the house

Miklós Okrutay ■

» **Építész tervező** / Architect ▸ Kovács Csaba » **Társtervező** / Fellow architect ▸ Göbölyös Kristóf » **Építész munkatárs** / Assistant architect ▸ Józsa Ágota ▸ **Statika** / Structure ▸ Puskás Balázs » **Gépészet** / Plumbing ▸ Fazekas Ákos » **Elektromos tervezés** / Electrical planning ▸ Naszály Ferenc » **Lebonyolító** / Main contractor ▸ Form Color Kft.

FOTÓK · PICTURES · HAJDÚ JÓZSEF

ÉPÍTÉSZEK
ARCHITECTS
Sebők Ildikó
Selényi György
Bruckner Csilla

Gravoform Betűház

Gravoform **Letter House** | Budapest 2000

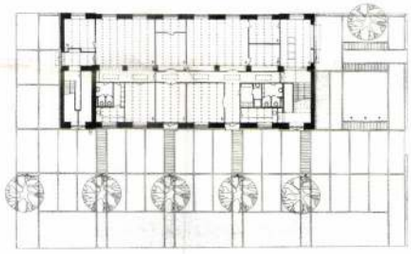

A GRAVOFORM BETŰHÁZ egy századeleji szövőüzem átalakításából jött létre. Az épület nagy helyiségeket határoló alapkonstrukcióját lényegében megtartották, ebbe illesztették be a tervezők az új funkciót. A műhelyek és irodák számára mozgatható közfalakból, változatos méretű helyiségek sorát alakították ki. A hosszanti homlokzatok egyszerű, nyolc ablaktengelyes, sarokrizalitos, öv-és koronázópárkányokkal összefogott rendszere szintúgy érintetlen maradt. A falak klinkertégla-burkolata az elmúlt évszázad során mind színvilágában, mind textúrájában nagyon heterogénné vált. Az építészek hagyták a maga valójában érvényesülni ezt a szinte eleven, mozgalmas látványt. A belső kialakítása szintén erről a finom, de egyértelmű differenciáltságról tanúskodik. A különböző anyagok váltakozása különíti el az egybenyíló tereket. A nagylélegzetű, szinte tagolatlan termek és szobák sima vonalai, egységes felületei a visszafogott, gondosan megtervezett részletformákkal élnek együtt. Az épület nívójára utal a két szint egymáshoz való viszonya, hisz mindkettő belsőépítészeti megoldásai teljesen azonos igényűek. Az iroda semmivel sem finomabb formálású, exkluzívabb, mint az üzemi terület. Ez a koncepció merőben új a közös gyár-és irodaépületek gyakorlatában, eddig ugyanis az üzem az építészet és komfort szempontjából többnyire alárendelt szerepet viselt. A Gravoform Betűház építészei 2000 telén Budapest Nívódíjat kaptak.

Haba Péter ■

GRAVOFORM LETTER HOUSE has been transformed from a 100-year old weaving factory. The building thus disposable revealed a basic construction comprising huge rooms, a basic arrangement essentially preserved unchanged. Into this architectural structure, designers embedded the new functions. The workshops and the offices owning the complex needed more suitable and convenient rows of rooms with light-structured, mobile partition walls, and of various dimensions. The interior design gives evidence of the same kind of delicate differentiation. Designers separated the communicating rooms by alternating use of materials. The smooth lineage and the uniform surfaces of the long-winded spaces and rooms, the still rhythm of the openings co-exist with the reserved forms of the details. The standard of the building is referred to by the relationship between the two levels, as the solutions in the interior design and decoration meet the very same criteria in both cases. The office premises reveal no more refinery or exclusiveness than the work areas. Those doing physical jobs will have an environment created by using the same materials, defined by simple and yet elegant built-in furniture and equipment. This concept is entirely new in architecture of joint factory and office projects. Architects of Gravoform Betűház were awarded the Budapest Standard Prize in 2000.

Péter Haba ■

Építészet–belsőépítészet / Architect and interior design ▸ Sebők Ildikó, Selényi György, Bruckner Csilla ▸▸ **Építész munkatárs** / Fellow architect ▸ Kovács Veronika ▸▸ **Statika** / Structural design ▸ Facskó Gergely ▸▸ **Építtető** / Client ▸ Gravoform Kft. ▸▸ **Kivitelező** / Main contractor ▸ ADEPTUS Mérnöki, Építőipari és Kereskedelmi R

U. Magy Gába

A Nagy Metafizika

Nagy Gábor György két kiállításáról

MORANDI COPY sorozatának szinte egyenes folytatásaként két tárlaton mutatta be újabb munkáit *Nagy Gábor György* a Fészek és a K.A.S. Galériában. A római ösztöndíjas művész olaszországi tanulmányútjának összegzéseként kiállított festményeinek és printjeinek témája talán nem is jelentett meglepetést. Nagy Gábor György történelmi utalásokra építő alkotásmódszere, mely több korábbi sorozatának is szembetűnő eleme volt, most a klasszicizmus építészeti emlékeinek jellegzetes letisztult formarendje felé fordult.

Hogy választása a barokkos formákkal szemben a kevésbé mozgalmas klasszicizáló formavilágra esett, nem véletlen. Ezen belül is elsősorban az elemi építészeti jegyekre fókuszál új printjein és festményein. Az egyszerű geometrikus testek papírmakettejeinek különböző beállításáról készült fotók mellett, kolostorhomlokzatok, egy árkádsor és apácaruhák gipszmerev redővetésének „bevágott" részlete látható a munkákon.

Nagy Gábor György legújabb műveinek fő motívumai építészeti formák: obeliszkek és azok geometrikus elemekre bontott formái. A gúla, a kúp, a hasáb, a maguk szigorú mértani sajátosságain túl, a K.A.S.-ban látható printeken és a Fészekben kiállított festményeken számtalan történelmi, kulturális, szimbolikus vonást rejt.

A munkák közös jelentésrétege egyértelmű építészettörténeti utalás. Az alkotások gondolati sorrendjének elvét az az obeliszk-téma szolgáltatja, melyből a geometrikus testek levezetésre kerültek. A geometrikus testek hol spontán, hol erőltetett egymás mellé rendelése, Piranesi jellegzetes vedutaképeinek hangsúlyos mértani

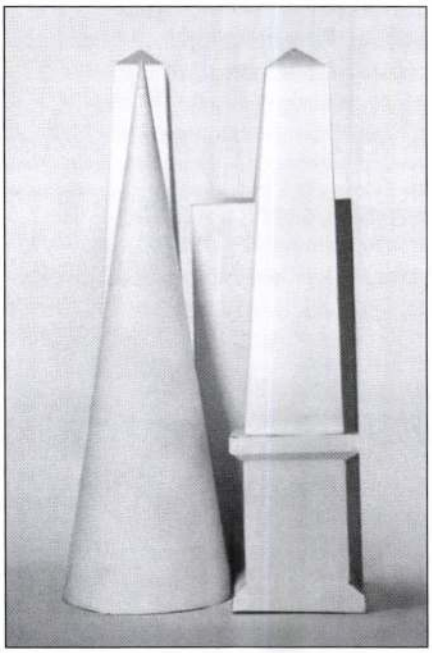

Nagy Gábor György: Nyújtózkodó csendélet, 2001
digitális fotó PVC lemezen, 60×35 cm

alapformáira és komponálásának meglehetősen eklektikus önkényére emlékeztet. A fotókon csendes és hűvös feszültség lebeg a megidézett építészeti formák, hangulatok és a makettszerű testek között.

A kiragadott, lecsupaszított építészeti formák, a kierőszakolt kompozíciós sémák nyomán a kulturális jelentésrétegek részleges feladására kényszerülnek. Ez a részlegesség nem véletlen, hisz éppen az eredeti kontextus hiányossága, töredezettsége idézi meg a művészettörténeti vonatkozásokat. Mintha atomokra bomlana szét az egykor koherens történelmi építészeti stílus tökéletes eszköztára. A formák új helyüket keresve valami spontán és egyszerű elrendezettséget kísérelnek meg felvenni vagy elfoglalni a fotók és vásznak felületén.

A formákban rejlő önszerveződő hajlam, a geometrikus testek spontán újraszerveződési kísérlete eredményezi a munkákban megbúvó belső feszültséget. Az egymáshoz rendelődő formák kapcsolata meglehetősen esetleges és belterjes kísérletnek tűnik, amit a képek választott címei csak tovább erősítenek. A geometrikus formák meghatározott rendezőelv nélkül, magukra hagyatva, sakkfigurák módjára csúszkának ide-oda a képek homogén, zárt terében.

A klasszicizmus kimért és nemes rendje és a mértani testek tanácstalansága között húzódnak a *Római csendéletek* képi világának jellemző vonásai. Az építészeti kánonból elmozdított formák tanulmányszerű komponálása önálló jellemzőkkel ruházza fel a geometrikus testeket. Akárcsak a már említett sakkfigurák, a elemek egyéniséggel, belső sajátossággal telítődnek, miközben mozgatóelvük, mozgató erejük természete felismerhetetlen. Mozgásuk eltér az örökérvényűtől, zavarkeltő, és épp ez egyéni vonásaik meghatározója. Mozognak valami felé, de helyzetük örök viszonylagosságot mutat eredetük, korábbi kontextusuk irányába. Állandó reflexív viszonyuk kettős rendeltetést eredményez: tökéletes geometrikus természetet és profán esetlegességet. E kettősség őrlésében csendes, metafizikus vándorlásuk végeláthatatlanná válik.

Római csendéletek I., K.A.S. Galéria – Római csendéletek II., Fészek Galéria 2002. IV–V.

KASZÁS GÁBOR

Chilf Mária arcai

Chilf Mária két kiállítása

CHILF MÁRIA sokarcú művész, számtalan művészi kifejezőeszköz birtokosa. Készít akvarelleket (kvázi-hagyományos), tollrajzokat (szintén klasszikus eljárás), installációkat (láttunk belőle néhány éve Kiscellen két variánst), no meg újabb alkotásai egyike a *Double Trouble* videóinstallációk a Ludwig Múzeumban látható. Mindezen műfajokat egy közös gyökérre vezethetjük vissza, az iróniára. Chilf ironikus alkat. Tevékenységének fontos motívuma az elmélyült tudományosság látszata. Az a pszeudoempirista attitűd, mely mint vezérelv húzódik végig finom vízfestményein, installációin, most új videómunkáján is tetten érhető.

Chilf a Ludwig Múzeum „projectroom" termének két falán két egymásnak szinte teljesen ellentmondó filmet mutat be. Az egyik művön egy népünnepély zenés forgatagát egy öreg szakállas ember mintegy öntudatlan előadóként végigmozogja, vezényli. A másik falon maga Chilf látható,

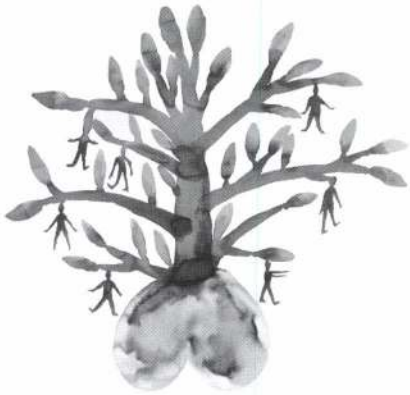

Chilf Mária: Cím nélkül, 2002
vegyes technika, 50×70 cm

2002/7

egy pszichológussal beszélgetve. A téma a belső élmény. A videó egy pillanatában a páciens (a művész) mintegy elbódul, hipnózisban elalszik. Hipnotikus álma két énjének fiktív vitája egy készülő műről szól. A két „fáradság", a spontán és a pszichotikus alkotáslétrehozás egy tudománytalan játék finoman ironikus felvetése. Ötlet, képi játék, sok elméleti vonatkozással.

A Várfok Galériában a festő Chilf jelenik meg. Teoretikus (vagy álteoretikus) mivolta itt a 19. századi tudományos – elsősorban növény- és élettani – ábrák világának megidézésében érhető tetten.

Chilf olyan metszeteket, növény-, esetleg ásványképeket mutat be, melyekben felfedezni vélünk természetben is fellelhető szerkezeteket, összefüggéseket. Valójában Chilf mintegy a gyermekrajzok véletlenszerű báját idézi. A papíron szétfuttatott színfoltokba belerajzol, tollal továbbépít. A Rorschach-tesztek foltjaiba lát így bele a páciens (talán a videó pszichológus-szituációjára). Figuráiban, melyek a képekbe belerajzolódnak, a mandragóra-alakok sziluettjét ismerhetjük fel. A nagy foltok kiágazásaiba belesző apró szituációkat, tollrajz-tájképeket. Ezek a mellékszálak, mellékmesék a romantikus gyermekkönyvek illusztrációit is felidézik.

Ne gondoljuk azonban, hogy Chilf Mária holmi kismester-türelmű, miniciózus apácamunkát végző festőnő! Nem, Chilf festményei kicsiny méreteik ellenére nagyvonalú és kortárs szemléletű alkotások. Az akvarellekkel mintha egy nagy téma teljes körbejárására vállalkozott volna a művész. A teljes élet mint a részletek összessége jelenik meg az utóbbi évek grafikai, illetve akvarellmunkáin. Talán ez is a pszichológiai kísérletek egy ironikus reflexe? Játék az alaklélektannal? Még nem ismerjük Chilf arcainak minden rezdülését.

Kortárs Művészeti Múzeum – Ludwig Múzeum Budapest, Várfok Galéria 2002. IV. 2–V. 23.

SINKÓ ISTÁN

„Örökpanorámás telek eladó"

Cseke Szilárd kiállítása

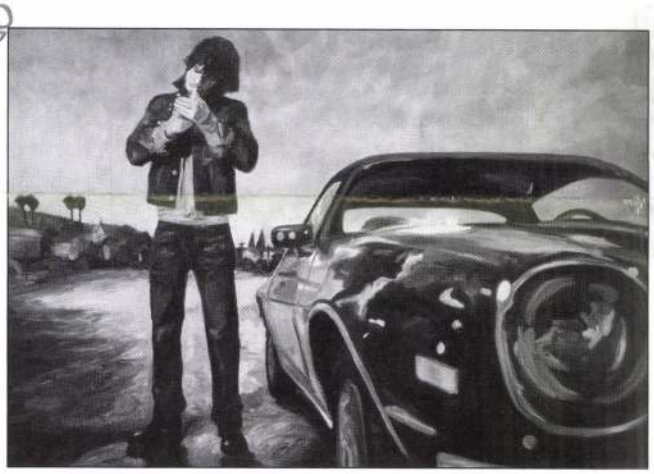

Cseke Szilárd: Az első befektető, 2001
olaj, vászon, 130×200 cm

ÖRÖKPANORÁMÁS telek eladó! A környék és a megközelítés kifogástalan, BKV-közlekedés elérhető távolságban. A hasznos négyzetméterek épp arányban állnak pillanatnyi komfortfokozatunkkal, illetve pszichés igényeinkkel. Garázs, pince van, úszómedence felfújható formában áll rendelkezésre. Nyugodjon meg a vevő, az ingatlan természetesen felújított, hő- és golyóbiztos kialakítású!

A hirdetések iróniáját félretéve, térjünk a tárgyra, *Cseke Szilárd* érzékeny állapotfelmérésére. Festészeti bemutatóján egy téma mentén született alkotások sorát láthatjuk. Épp a laza kötelék teszi őket izgalmassá, beszéljünk tehát előbb a témáról, a módszerről pedig azután.

Nos, az ingatlanvásárlási láz mindannyiunkat kísért. Ki szerencsésebb, ki nem, különböző történetekkel sodródunk, aminek kapcsán tapasztalatunk közös: szükség-kielégítés és befektetői szándék frontvonalán az emberiség két pártra oszlik: az érzelmi alapú tulajdonviszonyt és a továbblépés orientációját szem előtt tartók közt nagy a különbség.

Cseke Szilárd összeállítása a témáról olyan, mint egy számbavétel. Képei körbejárják a kertes ingatlanok előnyeit, bemutatják a fekvést, a kertet, a panorámát és más részleteket. Mindezt a vásárló érzelmi motivációjának visszaadásával teszi, azaz azt igyekszik láttatni, amit szeretni lehet eg-egy kertben. Képei olyanok, mint egyszerű állító mondatok arról, kit milyen részlet ragad meg környezetében, legyen az a slagcső esése, egy eldugott fészek vagy egy lombos fa. Ilyen egyszerű? Egyfelől igen, másfelől nem.

Ha a „másfelől"-ről beszélünk, akkor azt kell mondjuk, a képegyüttes a telekkérdés médiamegközelítésének művészi tükrözése. Azokról a felkínált lehetőségekről beszél, amelyekkel szemben találjuk magunkat néhány óriásplakát vagy magazin láttán. Innen nézve alattomos pszichológiai manipuláció eszköztárát és szimbólumait vehetjük sorra, ami az otthonteremtés mindannyiunkban közös vágyát használja ki. Az említett fészek, a kilátás, a domboldal, a völgy, a gyümölcsfa és az ég átértelmeződnek, mert egy elérhetőnek tűnő álom képét tárják elénk. Kritikai szándéka nyilvánvaló, a figuratív képeken nem tér ki az elől sem, hogy magát a befektetőt vagy a tulajdonost ábrázolja: valójában érdekekről szól ez a kiállítás.

De beszéljünk a munkamódszerről is, mert ez Cseke Szilárd esetében igen tanulságos stratégia, ami a kortárs festészet egészét jellemzi.

A fotó inspirációja ma igen általános jelenség. Hogy mi az eredetül szolgáló kép, az már változó, így a művészt is jellemzi. Ő a magazinok világára és szerkesztésmódjára épít, ahol a több információt adó oldalakat kevesebb részletet közlők váltogatják azért, hogy az olvasó agytekervényeiben megfelelő egyensúlyt teremtsenek a szerkesztők az értelem és az érzelem között. E kiállításon is egyedi dekázásnak lehetünk tanúi: egy súlyos állítás mellett egy lazább, érzékibb felvetést látunk, egy figuratív alkotás mellett egy organikust. Az ember (a vásárló) hozzáállásának képi érzékeltetését a természet ábrázolásának magáért való szépsége enyhíti.

A fotórealizmus azonban idegen e munkáktól, mert Cseke kortársaival ellentétben olaj-vászon képeivel egyáltalán nem a fotó alapú mű kritikáját adja, hanem sokkal inkább törekszik arra, hogy visszaadja a festészetnek azt, ami az övé is volt mindig, azaz az anyagszerűséget és az érzékiséget.

Egyszóval e képeken nemcsak azt vesszük szemügyre, amit ábrázolnak, hanem azt is, ahogyan ábrázolják. Az ecsetkezelés pasztózus, a szakmai biztonságot a vastag anyaghasználat bizonyítja. A részletek, levelek, fények, áttörések,

NAGY Gábor Mihály

91 2. 19

Rend alkotó-közösség tagja

Új Müvészet

MEGHÍVÓ

FÉSZEK HERMAN TEREM
1991. V. 27. 18 ÓRÁRA

NAGY GÁBOR MIHÁLY

SZOBRÁSZMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA: DÉVÉNYI ISTVÁN
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

MEGTEKINTHETŐ: 1991. VI. 14-IG,
NAPONTA 2-8 ÓRÁIG

NAGY Gábor Mihály rajzai

FÉSZEK MŰVÉSZKLUB
Budapest VII., Kertész utca 36.
Postacím: Budapest
Postafiók 8.
1400

F.k.: Galambos Tibor – Szövorg Ny.

DÍJELŐLEGES

Timár Árpád

Bp.

Ullői út 119. N. 65.

1091

Nagy Gábor Mihály, szobrász

L: Klicsu Lajos

—: Heti Jánlat

4.

Új Tükör, B p. 1986 ápr 13

XXIII/15

Mester a szeren

U. Nagy Gábor Ybl-díjas

Alapraj 2001/4

1981-től az ÁÉTV stúdiójának tagjaként dolgozott. A Mesteriskola elvégzése után a stúdió felbomlásával 1986-ban egyik alapítója volt egy gmk-nak, majd 1991-ben Őriszentpéterre költözött. Azóta ott él és dolgozik. Ebben az évben tíz házát Ybl-díjjal jutalmazták

Emődi-Kiss Tamás: A leghagyományosabb anyagokat – agyag, tömör tégla, kavics, fa – és szerkezeteket használja. A most elkészült szentgotthárdi ház is ezekből áll. Ért az anyagokhoz?

U. Nagy Gábor: Azt hiszem, ma már jobban. A fa nagyon csalafinta anyag. Elég régóta használom az erdei fenyőt, mert az itteni fák közül ez az, ami tartós és erős. Ez a ház is, a Lugosi patak völgyében nőtt, körülbelül 120 éves fenyőkből épült. Csupa 6–8 méteres tőfa rönköt vettem az erdészettől. Az egész ház ebből készült – fal, födém, tető. A fákat rönkben nem lehet szárítani, fölvágás után szárítva pedig propeller lenne belőlük, nem gerenda. A tavalyi meleg tavasz során hirtelen száradtak és kicsit meg is csavarodtak a már kész gerendáink. Úgy kellett összeválogatni, melyik hová kerüljön, hogy ne legyen feltűnő, és a feszültségek jól elosztódjanak.

Másrészt bontott téglából építkeztünk most is. Ennek lelke van.

E.K.T.: Ezt látni lehet rajtuk?

U.N.G.: Nem sablon adja meg a felületüket, és zömük az építés helyén, háznál volt égetve.

E.K.T.: Azt írta egy helyen: „A ház – egyszerre fizikai, érzéki és gondolati konstrukció – a munkám értelme." Szimpatikusan hangzik, de ez így nem túl általános?

U.N.G.: A valóságban nem az. Az igényesség nagyon fontos. A lehető legkevesebb haszontalan anyag beépítésével, természetes anyagokkal, fából, téglából szeretek építeni. Nem használok például OSB-, MDF-lapokat, betonypot, blokktéglát. Ez a család körbejárta Szentgotthárdot, s azt mondták, semmi olyant nem láttak, ami nekik tetszik, de a parasztházak a környező falvakban nagyon szépek. Már volt is egy tervük, egy Porotherm parasztház előregyártott anyagokból... Ez illúzió, amolyan „mintha" dolog.

A második beszélgetés után rájöttem, hogy valójában nem tudnának ilyen házban élni. Nem a parasztházat szeretik a kötöttségeivel, hanem a szellemiségét, az anyagait, a léptékét, azokat az emberi tartalmakat, amik nekem is fontosak – amikor az ember keze nyoma megjelenik a házon.

Ez kertvárosi háznak épült. A két szint 124 m², plusz a terasz és a tornác. A helyiségek elrendezését tisztán a praktikum szabta. Az északi homlokzat oszlopain növények lesznek, és ezekben folyik le az esővíz is. Ácskötések kapcsolják egybe a faszerkezetet, fém kapcsolatok nincsenek egyáltalán. A telek jobb oldala több egységből áll. Az alaprajzon látható módon ez feszesebb lenne, a másik oldal lazább. Lent a majdani garázs, kis téglame-

1

A Profil
építőipari hírlevél híreiből

Tervpályázat a közösségi ház épületére
A Budakeszi német kisebbségi Önkormányzat mint kiíró, és a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium mint társkiíró pályázatot hirdet a Budakeszi Német Közösségi Ház és környezetének építészeti kialakítására. Beadási határidő: 2001. szeptember 20. A kiírás és mellékletei a Budakeszi Polgármesteri Hivatal német kisebbségi önkormányzati irodájában (Budakeszi, Fő u. 179.) valamint a FVM Építésügyi Hivatalában (Bp. V. ker. Kossuth tér 11. V. em. 501.) vehető át tízezer forint + ÁFA ellenében.

„Ar+d award" pályázatot írt ki az Architectural Review
Az Architectural Review brit építészeti folyóirat immár harmadik alkalommal írt ki nemzetközi építészeti pályázatot 45 év alatti építészek számára. A múlt évi pályázaton 60 országból több mint 700 pályázó indult. A pályázat határideje 2001. szeptember 18. További részletek www.arplus.com vagy Peter Davey, felelős szerkesztő peter.davey@ebc.emap.com

Dinamikusan növekszik a lakásépítések száma
A várakozásokat is felülmúlta az első negyedév lakásépítési üteme. Csaknem 8800 új lakás építése kezdődhetett el az első negyedévben, vagyis 37 százalékkal több építési engedélyt adtak ki, mint az elmúlt évben. Amennyiben marad ez a dinamika, akkor év végére 52-53 ezer lakás építésére kérnek engedélyt. Az építési engedélyek 42 százalékát Budapesten és Pest megyében kérték.

Együttműködés a brit műemlékvédelemmel
Az OMVH és az EH együttműködést tervez többek között a világörökségi helyszínek menedzsmentterveinek elkészítésében, az örökségalapú városfejlesztés kidolgozásában.

Velux-siker a Gazdaságfejlesztési pályázaton
A Széchenyi Terv vállalkozáserősítő programja keretében a Velux Magyarország Kft. a legmagasabb, 200 millió forint vissza nem térítendő támogatásban részesült. A tetőtéri ablak- és hőszigeteltüveggyártó kapacitás fejlesztése mintegy 3,1 milliárd forintba kerül.

Design-pályázat és Térvarázs a Zalakerámiánál
A Zalakerámia Rt. ez év elején design-pályázatot hirdetett, burkolólap-termékcsaládok és dekorcsaládok tervére. A díjakat 2001. május 3-án adták át. Ugyanekkor lehetőség nyílt megismerni a Térvarázs nevű szoftveralkalmazást, mely lehetővé teszi mintaberendezések kiválasztását egy adott csempézettség megadásával.

Folyik az újjáépítés Beregben
Tákoson és Gulácson kilenc ház építését kezdték meg. Az újjáépítésre alapított konzorcium, a Bereg Újjáépítő Közkereseti Társaság hat cége – a budapesti Középület-építő Rt., illetve a Magyar Építő Rt., a nyíregyházi Épker Kft., a Nyírép Kft. és az Isobau Rt., valamint a szegedi KÉSZ Kft. – köti meg a szerződéseket a károsultakkal a helyreállítási munkákra. Gulácson az építők mintegy 60 centiméterrel megemelik az utak szintjéhez képest az újonnan épülő házak talapzatát, hogy az újabb esetleges árhullám ne döntse romba az épületeket. Az alap talpkoszorúját vasbetonnal szerelik, és erre még három sor zsalukő-elemet is felraknak.

Böhönyey János Herder-díjat kapott
Dr. Böhönyey János, Ybl-díjas építész május 9-én, a Bécsi Egyetemen vette át a 2001. évi Herder-díjat. A kitüntetést kiemelkedő műszaki, tudományos és építészeti életművével érdemelte ki.

ELSŐ
kézből származó, exkluzív információk
az építőipari piacról

EGYEDÜLÁLLÓ
módon rendszerezett, áttekinthető,
teljes körű sajtószemle:

PROFIL

a gyors tájékozódás hatékony eszköze.

Kéthetenként friss hírek
– építőipari piaci trendekről
– jogszabályváltozásokról,
– építőipari cégek tevékenységéről,
– szakmai eseményekről.

Kérem, küldjék el részemre
a **Profil Építőipari Hírlevél**
ingyenes mutatványpéldányát.

Név: ... ...

Cég: ... ...

Cím: ... ...

Telefon/fax: ... ...

Visszajelzését juttassa el
a BertelsmannSpringer Magyarország címére:

1124 Budapest, Németvölgyi út 114.
Tel.: 319-3006, Fax: 319-3003
e-mail:mail@bertelsmann.hu

2

dence, a nappali, konyha, a terasz és fent kis duzzogó – egy kis faház.

E.K.T.: Jól elképzelte. Van családja?

U.N.G.: Most fog megszületni az ötödik gyerekem.

E.K.T.: Hogy van ideje még kivitelezni is?

U.N.G.: Nem csinálok mást. Ez az épület körülbelül másfél év munkája. Darut, állványt nem használtunk. Itt a legfontosabb az volt, hogy jó helyre kerüljenek a talpgerendák. Ezen készült el a földszint feletti födém, kompletten, az oszlopok, s ezek után állítottuk össze az egészet. Nincsenek kész csomópontok, nem adaptálok egyik házról a másikra formákat sem. Annyira elemiek, csak értelmükkel együtt alkalmazhatóak. Ezen a házon sincs önmagában álló forma. Rátett elemek sem kerülnek a kezem ügyébe, egyszerűen nem jönnek a képbe. Ennek az épületnek egy kétvölgyi pajtakapu volt az inspiráló előképe.

E.K.T.: Ha elfogy az inspiráció?

U.N.G.: Öt év múlva ugyanazok a régi részletek, amik most ötletet adtak, mást fognak sugallni. A festő is festheti ugyanazt a témát egy életen át, mindig egy kicsit másképpen. Szerintem az építészet is életprogram. Az építészet valóban gondolat, érzékiség és anyag. Sokat tanultam az itteni házakból. Egy adott helyzetben azt kell megkeresni, mi benne az építészeti feladat, lehetőleg pontos képzetet kell alkotni, és azt megjeleníteni. Ha ez hibás, akkor utána az egész rossz.

E.K.T.: Miért jött ilyen messzire Budapestről?

U.N.G.: 1984-ben jártam először az őrségben, akkor beleszerettem. Egyre többet jöttem. Az őrséget nem úgy fedeztem fel, mint valami nóvumot, ide hazataláltam. Mindegy, hogy ki hol van, hova jár, milyen iskolákba, a veleszületett lelkialkat mindig vele van. Később vettem egy lerobbant parasztházat nyaralónak, a helyén végül lakóház lett – az első.

E.K.T.: Az utána következők sorban olyanok, mint ha már hosszú ideje állnának ott helyükön. Ez a Szentgotthárd-széli, itt a domboldalban egészen más, városi ház, annak ellenére, hogy a környezete inkább falusias. Budapesten is kitűnne...

U.N.G.: Nem házszerű ház, tudom.

E.K.T.: Nem ezt mondtam.

U.N.G.: De én ezt érzem, és sokat spekuláltam róla. Valójában a Zsida patakon, és a völgyön kívül itt igazában semmi vonzót nem találtam. A házszerű ház, alapformájában az, amit az ovisok is le tudnak rajzolni. Az alapforma magától értetődőségét kellene megőrizni már az egyetemtől kezdődően, amellett, hogy meg kell tanulni a technikát. Aki nem tud technikailag tökéletesen zenélni, az nem fog túllépni a technikán. Minél perfektebb az ember, annál jobban fejezheti ki magát. Mindig azt érzem, hogy egy kialakult képzet ködös, homályos kép, amelyet tervben feldolgozva közelítek a képzethez. Építve aztán az a cél, hogy a részletek is minél pontosabban jelenítsék meg az elképzelést a valóságban.

E.K.T.: A képzettől a tégláig egyenes az út?

U.N.G.: A tíz ház százszázalékosan az én képzeteimből áll, de az elégedettség soha nem teljes. Egy pillanat érzése, hogy ami áll, az valóságos és az én munkám.

E.K.T.: A beköltözés előtti héten kiállítás volt a frissen kész épületben – egy festő képei és egy grafikus vésett tükrei. Nem sokáig volt üres a ház, pusztán önmaga.

3

1. A telek észak, a patak felé lejt. Balra az étkező terasza, amelyik délre, a kert felé néz

2. A ház a Zsida-patak völgyének oldalában áll

3. Az étkező lamellás árnyékolójának részlete – rajta a ház megnyitóján tartott kiállítás egy darabja

4. A nappali sarka, a kandalló kéménye

4

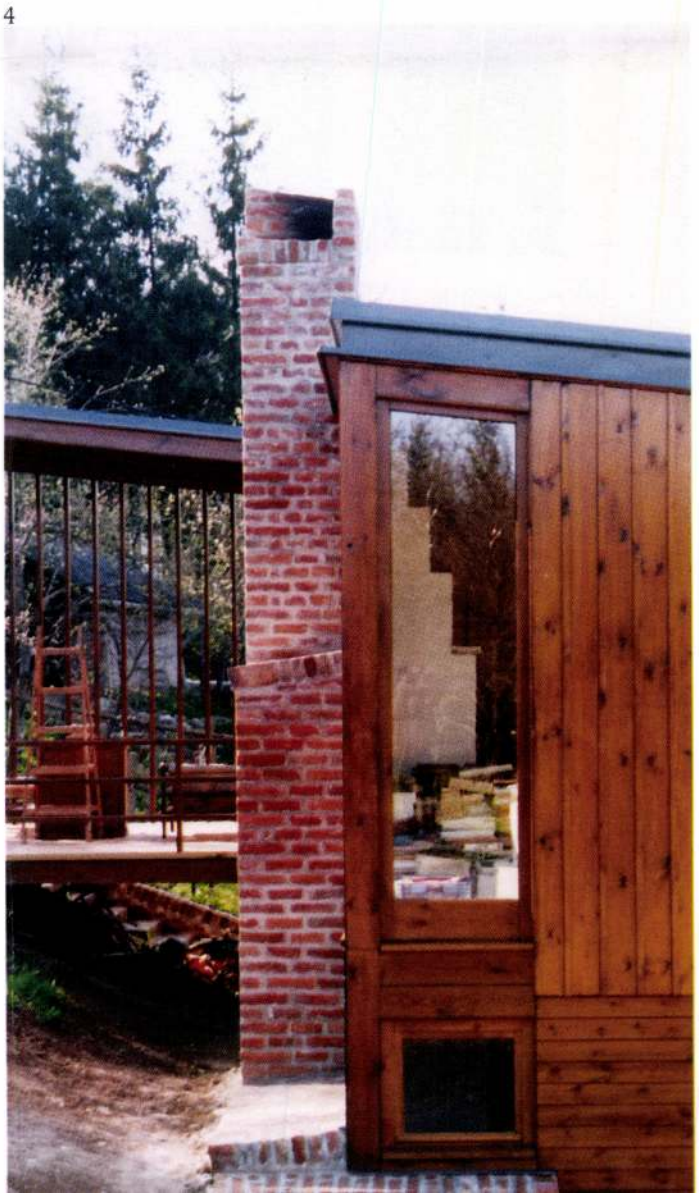

Építész: U. Nagy Gábor
A kiállító művészek:
Gyécsek József festőművész,
Nagy Imre grafikusművész

Fotó: Emődi-Kiss Tamás,
Gyécsek József, Nagy Imre

1

2

1. Homlokzat az utca felől

2. Téglalépcső, fafal – külső részlet az étkező felőli sarkon

U.N.G.: Igen, most a megnyitó előtti este volt az a pillanat, amikor átéltem a megépítettségét, hogy készen van az, amely előző nap még elvégzendő teendők sokasága volt. Most pedig már itt vannak a bútorok, a család tárgyai. Egyébként sokan voltak. A tulajdonos nyitotta meg a kiállítást, ami egyúttal házavató is volt érdeklődőkkel, itteni művészekkel.

Az Őrségben azt szerettem meg, hogy elemi eszközökkel építkeztek. Szépek a kódisállásos parasztházak, de különösebben nem szeretem őket, sokkal inkább a szerek boronaházait, vagy a Vendvidék tömésfalait. Tömör, de azért tagolt épületek, szép, félig nyitott külső terekkel. Nincs rajtuk kulturális máz. Nagyon primer építészet.

E.K.T.: Ez a ház is ilyen volna?

U.N.G.: Kötődik azokhoz, úgy érzem, ezen a házon sincs rátett architektúra. Az én fejemben ez a ház pontosan ide van rakva, és elég egyértelműen reagál az itteni helyzetre, s talán tíz év múlva azt fogom érezni, hogy már nagyon régen itt van.

E.K.T.: Az Ybl-díjat a vidéki tíz házra kapta. Nem zavarja, hogy mások úgy gondolják, hogy ez valami más, mint az eddigiek?

U.N.G.: Nagyon más? El kell telnie egy kis időnek, hogy megnyugodjak efelől, bár ez most nem érdekel annyira. Úgy érzem, hogy eleget gondolkodom. Igaz, én is megijedtem attól, hogy ebből egy groteszk doboz lesz, de alaposan mérlegre tettem a kérdéseket. Amit ebbe a házba belegondoltam: az reflexió a patakra, az északi lejtőre, a meredekségre. Azt gondoltam, meg tudom csinálni ezt a feladatot másképpen, mint ahogyan lendületből illene ma egy ilyet megcsinálni. Lehet, hogy nem sikerült, bár ezt most még nem látom. Igaz, ez a 10%-os tetejű kubus, ezzel a festéssel kissé még túlságosan tárgy, bútorszerű. Az biztos, hogy ennek a háznak még kopnia kell. Mindenesetre egy csomó kíváncsiság volt bennem, amikor ezt építettem. Nem akarok olyat építeni, amiben biztos vagyok, hogy nem vagyok rá képes, de persze mindig kicsit többet szeretnék, mint amit már elértem. Mintha mindig ugyanazt a házat építeném, az előző tapasztalatait beépítve az újabba.

E.K.T.: Középülettel az utóbbi években tulajdonképpen nem foglalkozott. Nem hiányzik? Nem fél a beskatulyázástól?

U.N.G.: De igen, szerintem minden építésznek hiányozna. Mondjuk egy akkora léptékű, amit még ceruzával végig tudok rajzolni.

A díj váratlanul ért, és nem is kerestem. Miután felhívtak, kis gondolkozási idő után összeállítottam egy füzetet. Egyébként pedig a következő háznál is azt fogom csinálni, amit érzek. Úgy gondolom, hogy ezek a házak nem parasztházak – még nem volt szerencsém parasztembernek házat építeni. Valójában ezeknek a nagy része nyaraló. Bár lehetnének lakóházak is, de nyaralóként használják őket, nem gazdálkodnak, nem élnek itt. Nincs kinek ilyen lakóházat építeni.

E.K.T.: Milyen gyakran megy el innen?

1

1. Egy kiállítás tárgyai: üvegképek az ablak előtt a ház megnyitójára rendezett kiállításon

2. Fa és tégla immár belül, a nappaliban

3. Míves fafelületek az étkezőből

4. Az étkező terasza, a ház a duzzogó felől

U.N.G.: Néha egy fél évig sem. Nem hiányzik a nyüzsgés, ez egy olyan táj, ahol itthon vagyok, ez lelki szükséglet, bár én sem gazdálkodom. Ami hiányzik, az a tanítás. Sok év után, most jó volt a budapesti egyetemen egy hetet eltölteni. Talán lehetne itteni alkotóheteket is szervezni...

Szentgotthárd is olyan, mint a többi beteg város, de innen néhány kilométerre még átélhető, hogy független szabadságban élnek együtt az emberek. A függőségek viszont kicsiben még szerencsétlenebbek, mint nagyban. Azt szeretem, hogyha van egy valóságos személy, van munka és dolgozom. Az építészek erejének jó részét elviszi az „iszapbírkózás". A tehetségesebbek ezért keveset építhetnek, de közülük is 100 veszi el a másik 400 lehetőségeit is.

E.K.T.: Az itteniek nagy része azt gondolja, kivitelezéssel foglalkozik, nem sejti, hogy Ybl-díjas építész. Tudja ezt valaki?

U.N.G.: Ki tudja, hogy díjat kaptam? A szomszéd Jóska bácsi gratulált, mesélve, hogy látott a tévében, a hajnali Agrárvilágban. Van ebben valami csehesmagyaros báj, hogy reggel fél hatkor látható az Ybl-díj átadás – két szántás és vetés között. Az építészet ily mértékben mellőzött. Volt már a hírközlési, a közlekedési, a környezetvédelmi, most a földművelési minisztériumnál... Fel sem merül, hogy ez kulturális kérdés.

Emődi-Kiss Tamás

2

3

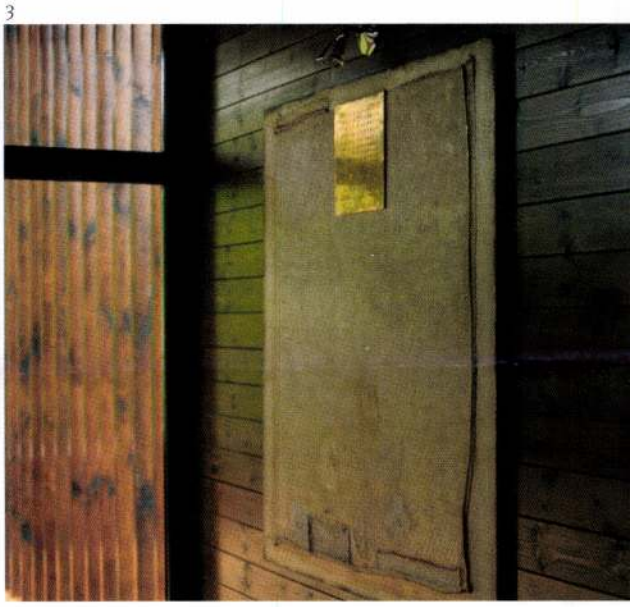

4

Sugár Péter esete az Alvarez családdal és a tájjal

Tolcsvai borászati épület

1

Szép! – Elhatározta, hogy mindenképpen ezzel kezdi a cikkét, lesz ami lesz. Eddig mindenki így nyilatkozott ugyanis, aki látta a házat. De már tavaly ősszel a szüreti bortúrán – alaposan megvizsgálva az épületet kívülről-belülről – rá kellett jönnie, hogy itt többről van szó

2

NAGY GÁBOR

Az Illárium Művészeti Galéria tisztelettel meghívja Önt és barátait

Nagy Gábor
festőművész

kiállításának megnyitójára
1998. március 26-án csütörtökön 18 órára.

A kiállítást megnyitja:
Barnás Ferenc
filozófus

A tárlat április 25-ig tekinthető meg
hétfőtől péntekig 10 és 16 óra,
szombaton 10 és 14 óra között.

Illárium
Művészeti Galéria
H-1081 Budapest, Köztársaság tér 15.
Tel/Fax: 210-4883

Köszönet a galéria támogatóinak:

THE LONDON STORE Budapest V. Semmelweis u. 14. Tel:137-7453
STORM Budapest V. Haris köz 6. Tel: 138-3893
INFO: 457-1034

SCHERMANN Villanyszerelőipari és Kereskedelmi Bt.
H-1089 Budapest, Vajda Péter utca 13. Tel/Fax: 210-2866

A Fiatal Képzőművészekért... Alapítvány
adószáma: 18058338-1-42, bankszámlaszáma: 16200010-60079967

PINK

ÚJ MŰVÉSZET,
SINKOVITS PÉTER
Budapest,
Báthori u. 10.

1054

ALMÁSI TIBOR

A PATKÓ IMRE GYŰJTEMÉNY

XÁNTUS JÁNOS MÚZEUM
GYŐR, 2000

757

NAGY GÁBOR
1949 -

Festőművész, 1980-tól Munkácsy-díjas. 1973-ban fejezte be a budapesti Képzőművészeti Főiskolát Sarkantyú Simon osztályában. A Főiskola elvégzése után tanársegédként dolgozott az intézményben. 1972-ben olaszországi tanulmányúton járt. Tagja volt a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának.

Külföldi jelenlétei mellett egyéni tárlatai voltak az ország különböző városaiban - Budapest, Szeged, Csongrád, Hódmezővásárhely, Szentendre, Esztergom stb. 1980-ban részt vett a Velencei Biennálén.

Tiszta formavilágú, a groteszkség jegyeit sem nélkülöző intellektuális festményei, grafikái több hazai és nemzetközi díjat nyertek.

HORGÁSZ, 1980
farost, olaj, 38x33 cm.
j.j.l.: Nagy Gábor 1980
Ltsz.: K. 85.90.1.

TANYASI POSTÁS, 1975
papír, vegyes, 39x41 cm.
j.b.l.: Tanyasi postás
j.l.: Nagy Gábor
Ltsz.: K. 85.91.1.

"Egyfelől a valóságelemek tárgyszerű leképzésében, másfelől pedig az elvonatkoztatott, leegyszerűsített struktúrák hitelében hiszek. Meggyőződésem: ezeknek együtt kell létezniük" -

Nagy Gábor

IRODALOM

Veress Miklós: Bemutatjuk Nagy Gábor rajzait. Élet és Irodalom. 1977. január 29.

Chikán Bálint: Rész és egész. Művészet. 1977. XVIII. évf., 5. sz., 9.o.

Nagy Gábor kiállítása. Budapest - 1980. Katalógus.

-chb-: Nagy Gábor. Művészet. 1981. XXII. évf., 5. sz., 61.o.

Pogány Gábor: Tájmetszetek. Művészet. 1981. XXII. évf., 11. sz., 20-25.o.

Wehner Tibor: Nagy Gábor festőművész kiállítása. Művészet. 1982. XXIII. évf., 3. sz., 58-59.o.

Menyhárt László: Át a tulsó partra... Művészet. 1984. XXV. évf., 5. sz., 22-26.o.

P. Szabó Ernő: Tisza-parti metszetek. Művészet. 1990. XXXI. évf., 3. sz., 37-41.o.

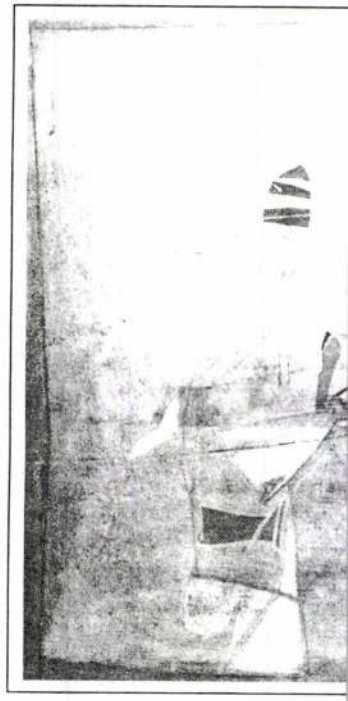

Hor

Nagy Gábor

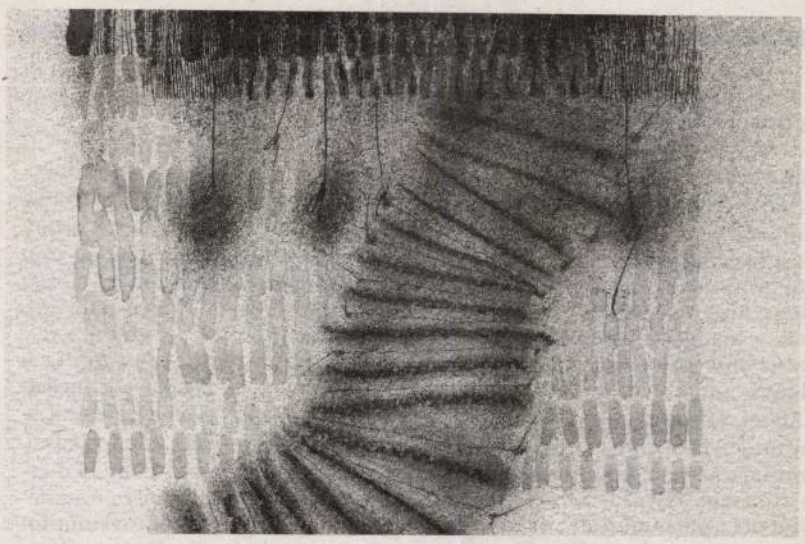

Anteuszi párlatok

– Nagy Gábor rajzai elé –

Örök diskurzusban állunk a természettel. Hol a parázna napsugarakra áhítozunk, hol a kiadós esőkre. Majd a fergeteges szeleket kárhoztatjuk, máskor az üde hóesések elmaradását. Nagy Gábor legfrissebb rajzain mindenesetre közel sincs hiány „meteorológiai" mozgékonyságban. Annyi bizonyos: itt leginkább sűrűn csapkodó, ritmikus vonal- és foltzáporokkal találkozunk. Mintha derekasan megeredt volna az égbolt csatornája. De a búcsúzkodó őszi árnyakat, a nyári lombkoronákat is fölöttébb kedveli. Mégsem mindenevő alkotó. Dehogy. Ő elsősorban a csongrádi művésztelep táji környezetéhez ragaszkodik. A szálkás tarlókhoz, a csupasz szőlőkarókhoz, aztán az enyhet adó fákhoz, néhány praktikus tárgyi, használati motívumhoz. Mi más lenne ez, mint a „nagy sömmi" tartománya (Tornyai kifejezése). Neki mégis becses, kiapadhatatlan kincsesbánya.

Akárhogy is: Nagy Gábornak szüksége van teres, távlatos és nyugalmas élményrétegekre. Olyan benyomásokra, amelyek fővárosi életformáját jótékonyan kompenzálják. A csongrádi környék pedig épp ilyen. Messze nyúló, tagolt szántóföldek, monumentális égboltozat. Más kérdés, hogy a művész rajzain különös, szublimált valóságképekkel szembesülünk. Mert nála elsőként is érvényét veszti a nehézkedés törvénye. Egyik képén magasba nyúló háztetőt, mélybe nyúló lépcsősort észlelünk. Mintha a józan tárgyi világ egyenesen kinyílna a végtelen dimenziójú vertikális zónák felé. És tényleg: itt lényegében ebbe az irányba halad a rajzi absztrahálás. Csak sorra-rendre elmaradnak a konkrétabb, felismerhetőbb motívumok.

Nagyobb lesz a csend.

De semmi vész: ez jót tesz az elmélyülésnek. Nem csoda így, hogy Nagy Gábor művein a csupasz szántóföldek függőleges négyszögű vonal- és foltszőttesekké vedlenek át. Néha a szó szoros értelmében. Ezzel azonban a természeti létezés rendje óhatatlanul „kifordul medriből". A vertikum válik alapvetővé: az emberre jellemző éber testtartás. Persze e dinamikusan lüktető, eleven földjelzések korántsem maradnak magukra. Fölöttük igen gyakran lágy, hajladozó lombkoronák tűnnek fel, amelyek egyébként testes, gomolygó felhőknek is nyugodtan felfoghatók. Ez pedig annyit tesz: a művész világlátását valami egylényegű, szintetikus szemlélet élteti. Az anyagi, testszerű dolgokból síkszerű, már-már dekoratív képzeteket teremt, miként időnként a földi kötöttségeket is kiterjeszti az égi zónákra. Akárcsak Kepler asztronómiája. Ám az a perdöntő: itt már kozmikus régiókban vagyunk.

Ne gondoljuk azért, hogy a művész cserbenhagyja az emberi tartalmakat. Szó sincs erről. Már csak azért sem, mivel Nagy Gábor hosszú évtizedekig az ironikus, kalapos figurák, egyben az angyali motívumok lírikus festője volt. A természet közelsége, a buja anyaföld most mégis másfelé vezérli fantáziáját. Úgy néz ki: az alkotó ráakadt valahol egy félkörös, kupolaszerű formaelemre. Aztán egyre-másra hozzáillesztette ezt a mértanias keretű, hosszúkás földsávokhoz. És lássunk csodát: megszületett a termékeny anyaföld eleven gondolata. Elvégre itt egy méretes, aktív falloszmotívumról kell tudomást vennünk. Igaz, látszólag szelek tépázzák, „esők" csapkodják e férfias kelléket, de ilyenformán sem kell megijednünk. Az ütemesen sorjázó, sötétebb foltok ugyanis egyre-másra vonalasan megnyílnak, hogy immár a női attribútumok se hiányozzanak. Ezzel a természeti, kozmikus és emberi szféra vitális érzékenysége menthetetlenül egymásra talál. Akár az antik és reneszánsz kultúrában.

Tényleg: Nagy Gábor legújabb rajzaiban bizonyos klasszikus, kollektív felfogás is tetten érhető. Bár ízig-vérig modern, minimál eszközöket használ, ennek ellenére legősibb kincsünkre: a föld erejére hivatkozik. Mintha Anteusz örököse lenne. Látható azután: tőle a vaskos, robbanékony előadás sem idegen. Csakhogy legfőképp a finom, artisztikus és analitikus tolmácsolás jellemzi. Más szóval: a lírai szépségkeresés. Nem véletlen például, hogy jobbára levegős, üres felületek övezik centrális kompozícióit. Amikkel szükségképp intim, bensőséges hatású víziók keletkeznek. Pedig a másik oldalon egy nomád, kozmikus látószögű rajzolóval van dolgunk. Talán pont e dualitásban rejlik Nagy Gábor grafikusi szuverenitása.

A nomád eleganciában.

De nincs megállás. Már csak azért sem, minthogy a művész csak a közelmúltban talált rá e reduktív fegyelmű, távlatos kifejezési formára. Ennélfogva most intenzíven kutat, kísérletezik. Apró darabjaikra szedi szét jellegzetes motívumait, hogy aztán újfajta relációkat biztosítson számukra. Innen adódik, hogy szimbolikus értékű körkörös és háromszögű alakzatai néha főszereplővé lépnek elő. Miként a csapongó lángnyelvek is beszállnak a természet metamorfikus körforgásába. Szerencsére az alkotónak nyilvánvaló tehetsége, türelme is van e formai, szellemi vizsgálódáshoz. Ráadásul művészi gyökérzete is ugyancsak megbízható. Cézanne például arra int valamennyiünket, vigyázzunk: „Egy érzés, egy gondolat lényegében nem más, mint egy falevél vagy egy fűszál."

Szuromi Pál

KOVÁCS

Az ember úgy
érhetik megl
hogyisnem. K
hogy egy *Moni*
nosai áttördelt
ták saját lapj
ORTT-t bíráló
nyük szerint ne
kiegyensúlyo
nyilatkozott, h
anyag természe
következő szám
lyozó anyaggal
legnagyobb ké
szefoglalni is n
mény azonban
vetkező számban
lyozó anyag jele
súlyozandó meg

Mármost a mag
hogy a legnagy
huszonnégy óra a
ennyi idő ugyani
gesen elég egy, a
gesen nagyobb d
tténtéhez, így imm
disznóság, de nem
re a nap újra fö
szörnyűséggel nézl

Tavaly tavasszal
sportnapilap, *a szín*
lap mögött álló tula
sősorban is a sport
Deutsch Péter – an
goztatta, Európa eg
lasabb orgánumát
legalább negyvenez
dányszámmal. Haz
zött igen nagy össze
pánnyal indítottak,
kétszázmillió forint
eredmény azonban
tízezer példányt sen

A Magyar Köztársaság e
KOSSUTH-L
adományoz

Bánffy György Jászai M
vésznek; **Bari Károly** Józse
nek; **Bella István** József At
műfordítónak; **Bereményi G**
díjas és Balázs Béla-díjas
nek; **Cseh Tamás** Liszt Fer
vésznek, előadóművészr
nek; **Csikós Attila** építész
nek; **Eszenyi Enikő** Jászá
művésznek, érdemes m
Zsuzsanna folkloristának;
dalszövegírónak; **Halász**
díjas színművésznek, érd
Jeney Zoltán Erkel Ferenc
nek; **Kampis Miklós** épité
nosnak, a Magyar Állami
renc-díjas karmesterén
vésznek; **Kő Pál** Munk
szobrászművésznek, érd
Dr. Lükő Gábor néprajz
István Munkácsy Mihály-
nek, érdemes művésznek
szobrászművésznek; **Szi**
Attila-díjas írónak; **Tóth J**
díjas operatőrnek.

SZÉCHENYI-
adományoz

Dr. Bánhidi Lászlónak, a
doktorának; **Bogsch Erik**
deon Rt. vezérigazgatójá
tila akadémikusnak; **Dr. C**
dőmérnöknek; **Dr. Czelna**
kusnak; **Dr. Domanovsz**
Ganz Híd-, Daru- és Acé
Rt. igazgatójának; **Dr. Hat**
mikusnak; **Dr. Jelenits Istv**
Szerzetesi Hittudományi
Csere János-díjas tanárán
más egyetemi tanárnak;
akadémikusnak; **Dr. Palk**

MASZKAT 03.00 ISLAMABAD 04.00 KRASZNOJARSZK 05.00 JAKARTA 06.00 PERTH 07.00 TOKIÓ 08.00 SYDNEY 09.00 SALAMON-SZK. 10.00 WELLINGTON 11.00
www.vilaggazd

Élet és irodalom.

a politikai

ıdor Gábor
i főügyész-
entését, de a
s is panaszt
zsef a Fidesz
ZDSZ nevé-
angsúlyozva,
és a politikai
egújuló állam-
tatott igazgatá-
el ilyen durva
kotmányellenes
lapvető polgári
z ellenzéki pár-
és a politikai
A törvénysértő
mélyek hivatali
okoztak és okoz-
ot a kifürkészett
zeteknek."

t a réges-régi
: „Míg Ön al-
gozik" – az Ál-
lgálat sem volt
rváltásra fölin-
alatt. 1989. de-
)90. február 14-
biztonsági Szol-
ortfőnöksége öt-
dal rendelkező
ge tuszkolta át
ományát, titkos
- [konspirált] és
sokból álló ingat-
mányát (valutá-
ban és forintban tartogatott feketepénzeit), törvénytelen eszközökkel és módszerekkel gyűjtött információkból felfektetett doszszieit a diktatúra határán, a jogállam térfelére. Miközben a nyugat vastapsa közepette felhúzott vasfüggöny alatt keletnémet disszidensek nyugatnémet területre értek, a magyar titkosszolgák a diktatúrából a demokráciába disszidáltak anélkül, hogy földrajzi területet váltottak volna. A nyugatnémet Alkotmányvédő Hivatal mintája szerint készített Nemzetbiztonsági Hivatal tervét Szűrös Mátyás „parlamenter" irányítása alatt átvezették az Országgyűlés Nemzetbiztonsági Bizottságába, ahol BB-0019/1990. számon jóvá is hagyták. A III. Főcsoportfőnökség 1989 szeptemberétől, a Pallagi Ferenc állambiztonsági miniszterhelyettes titkárságán dolgozó Szörényi György irányítása alatt működő munkacsoportjának sikerét most koronázza meg az utókor.

A neoViktorianizmus közeledik a mečiarizmushoz. Ezért aztán lapzártakor még nem tudható, hogy Orbán Viktor-Viktória megelégedett mosollyal járul-e a Történeti Hivatal kutatószolgálata elé Iustitia módján széttárva mérlegelő kezét, avagy zordul, a justizmord áldozataként.

*

A miniszterelnöknek talán érdekében áll, hogy (kései?) leszármazottja, Orbán Viktor-Viktória alanyi jogon, egyéni betekintőként, esetleg épp történészként megtudja róla a Történeti Hivatalban, hogy az ős Horváth tábornok lázálmában szervezett-e szabadcsapatokat, vagy pedig a rendszerváltás tárgyalóasztala mellett tűnt ki radikális nézeteivel, főként liberális és antiklerikális gondolataival.

De a kormányfőnek 2001-ben érdekében állhat a történelmi amnézia államosítása is. Kulturkampfot nyerni a tudatlanság konzerválásával is lehet. A felejtés is harci eszköz a kultúrcsatározásban, hát még ha a tudott és nem tudott dolgok keverékanyaga időzített bombaként robban az agyban. A kergeség tartósítása államrezonnak is megteszi. Ha az Orbán & Co. Happy Enddel akarja túltenni magát a 2002-es választásokon, a tudományos publikációkból tájékozódó közvéleményt távol kell tartani 1989–90 valóságától. Jóllehet, csupán két esztendőt kellene a történelemből eltüntetni, ám ehhez 90–150 éves titkosítást irányoz elő a T/3713-as törvényjavaslat.

Félő, hogy a közelmúlt megismeréséhez kormányváltásnál kevesebb, rendszerváltásnál több kell.

ából

lőtt nyilvánosak.
s után, hogy rém-
ıet beállítani azt a
elyikről minden
sre áll, mint azt a
lyiknek titkolt tá-
száz évig homály-

tős mércének a lé-
tudomásul vették,
ű kompromisszum
m, tudomásul vet-
fogadták el 1994-
i XXIII. törvény
kor, a kommunista
sszeomlása utáni
kettős mérce volt
ıogy a politikusok
tegét elrettentse az
endelése. Mivel az
redményéhez nem
szankciók, azóta
senkit sem ijeszt
gítás. Ma ott tar-
közelmúlt diktatú-
a haszonélvezői,
ti támogatói a leg-
tséget élvezik.
XXIII. törvényt
tíz esetben is mó-
nég egyetlen eset-
hogy az áldozatok
ıdhattak volna bal-
ól. Sajnos ez a tör-
n lóg ki a megelő-
ölt sorból.
ár látott a Történe-
iadott jelentést, az
píthatta meg, hogy
oldalnyi géppel írt
fele vastag fekete
atatlanná van téve.
ben szinte semmi-
ív értéke nincs az
knek az áldozatok
gtudhatták, hogy
k róluk jelentést,
, hogy távollétük-
ben kutatták át hí-
ók a lakásukat, de
rok, a kutakodók
gaira való tekintet-
színeket, a dátumo-
a fekete filc fedi el.
ıpont, miféle elv
éppen személyisé-
ıló hivatkozással
tét, akik lábbal ti-
ıélyiségi jogokat,
ttek a személyisé-
tása érdekében?
lőtlenségnek tar-
ista diktatúra ve-
yságának az elfe-
dését azáltal, hogy ismeretlenségben, a mindent megszépítő homályban hagyjuk az informátorok, a besúgók kilétét. Arra is számítanunk kell, hogy az elkövetkezendő évtizedekben bármikor folytatódhatnak az iratmegsemmisítések – és nem válunk-e éppen mi is a kommunista diktatúra akaratlan elleplezőivé, ha hozzájárulunk e vészkorszak dokumentumainak titkosításához? Megválaszolatlan az a kérdés is, hogy miért mérjük a múlt századot elsötétítő, két, egyaránt embertelen diktatúra ügynökeit, besúgóit és informátorait változatlanul kettős mérce szerint.

Végezetül felmerül a kérdés: lehet-e, érdemes-e módosító indítványok révén változtatni a törvényjavaslat lényegén? Ismerve a nagyon erős érdekeket, attól tartok, hogy rendkívül nehéz apró tételekben javítani azt, ami nagyjában és egészében nehezen elfogadható.

A Magyar Demokrata Fórum országgyűlési képviselőcsoportja nem döntött. A módosításoktól teszi függővé a döntését. A magam részéről ebben a formában nem támogatom ezt a törvényjavaslatot.

Köszönöm a figyelmüket.

(Mécs Imre tapsol.)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! Az ugyanezen bizottságban megfogalmazódott kisebbségi véleményt Kiss Gábor képviselő úr ismerteti. Képviselő úr, öné a szó.

DR. KISS GÁBOR, az emberi jogi, kisebbségi és vallásügyi bizottság kisebbségi véleményének ismertetője: Elnök Asszony! Államtitkár Úr! Képviselőtársaim! A T/3713. számon előterjesztett javaslatot bizottságunkban a kormánypártok részéről csendes érdektelenség fogadta. Az előterjesztő képviselője így ellenzéki kérdésekre és ellenvetésekre válaszolt.

Ezekben a kisebbségi álláspontban lévők szóvá tették a törvényjavaslat bonyolult szerkezetét, többszörös visszahivatkozásait módosítandó előzményeire, a politikai döntések kitűzött célját, az átvilágítás lebonyolításának céljából létrehozott Történeti Hivatalnak a nemzetbiztonsági szakszolgálatok szaklevéltárává nyilvánítását, az államtitkári irányítását, a hivatalvezető minősítési jogosítványának pontatlan, ezért félreérthető megfogalmazását a törvényszövegben, az úgynevezett fondelvűség megsértését, meghatározott iratféleségek más levéltárakból való összegyűjtését, irategyüttesek megbontását s a többi.

Ahhoz képest, hogy a javaslat indoklása a törvényalkotó szándékát az információs önrendelkezési jog gyakorlásának cizellálásában jelölte meg – differenciálásában, más szóval –, a megfigyelt személy információs joghátrányának kiküszöbölése révén, tehát mindehhez képest a kisebbségi álláspontban lévőknek úgy tűnt és úgy tűnik, hogy a módosítás fontosabb, ám elhallgatott célja a nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos alkalmazottainak és a hálózati személyeknek fokozott védelme, amit legszembeszökőbben a 6. § 5/b. pontja jelez, amely szerint az irat keletkezésétől számított 150 év letelte után kutathatók és hozhatók nyilvánosságra azok a személyes adatok, amelyek meghatározott szervezetek hivatásos alkalmazottainak, illetve hálózati személyeinek nevét, természetes személyazonosító adatait tartalmazzák. S ez mit sem változtat azon az egyenlőtlen helyzeten, amelynek a megszüntetésére esküdtek fel látszólag, amelyben a megfigyelt személy leledzik amiatt, hogy a titkosszolgálatokkal együttműködő személy olyan ismeretek birtokában van, amelyekkel a megfigyelt nem rendelkezik.

Azáltal, hogy a módosítás azon állambiztonsági iratokon, amelyek az eredeti, a '94-es XXIII. törvény hatálybalépésének időpontjában jogállami feladatok ellátására nem használhatók vagy nem szükségesek, ezen túlmenően a Történeti Hivatal gyűjteményébe emeli az 1995. évi XXVI. törvény hatálya alá tartozó egyéb iratokat, ellenkezőjébe fordítja az 1995. évi törvényhozói szándékot. Azaz ahelyett, hogy az Országos Levéltár illetékességébe adná átmeneti kiemeléssel a BM és a Nemzetbiztonsági Hivatal iratait, az e szolgálatoknál kel[illegible]n. kezett iratokat a Történeti [illegible] elő, talba utalja, és ezáltal a ne[illegible]ankó, biztonsági szolgálatok sz[illegible] tárává téve ezt a hivat[illegible] egy fennhatósága alá [illegible]nit akartam telezve a szolgálatok [illegible]ázkodás nélkus viszonyok közö[illegible] aggálytalan működ[illegible]fommal való új

Ezek miatt a fe[illegible]mszédja. nem támogatjuk [illegible]ele portrét egy csoáltalános vitára [illegible]eveszt[illegible]ig hasonlított nöm. [illegible]it ábrázolt a címe sze-

(Taps [illegible] [illegible]nak a férfiúnak a kopo-[illegible]vissza rám. Elrohantam, és [illegible]em jobb is így.

Új Magyar Építőművészet
Hungarian Architecture Today | 2001.4

ÚJ MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET
A Magyar Építészek Szövetségének kulturális folyóirata
2001. 4. szám

Megjelenik kéthavonta
ISSN 1417 – 9288
Kiadja: © Gyorsjelentés Kiadó Kft.
Felelős kiadó: Dr. Máté Jánosné

Szerkesztőbizottság és kiadóhivatal:
1075 Budapest, Rumbach Sebestyén u. 14.
Te./Fax: 344-5147, Tel: 341-5500/265
Új Magyar Építőművészet:
www. magyarepitomuveszet.hu,
e-mail: epiac@matavnet.hu
Szerkesztőségi napok: hétfő, szerda, péntek

Szerkesztőbizottság elnöke
Kerényi József
Főszerkesztő
Szegő György
Olvasószerkesztő
Götz Eszter
Szerkesztő
Haba Péter

Vendégszerkesztők
Gerle János
Medgyasszay Péter
Lőrinczi Zsuzsanna
Sebők Zoltán
Sylvester Ádám

Internetes megjelenés
A-NM, Borbás Andrea

Munkatárs
Apáti-Nagy Mariann
Makádi Lászlóné
Polovitzer Edina
Tukarcs Jánosné

Fordítás
Németh Anikó

Lapterv és logo
Kálmán Tünde
Nyomdai előkészítés
Dupla Studio

Nyomtatás
Publicitás Print Kft., Budapest (200-7329)
Terjesztés
Benyó Kft., Budaörs, tel./fax: 06-23-420-477
Előfizethető a szerkesztőségben vagy átutalással a Gyorsjelentés Kiadó Kft. Budapest Bank 10102244-05983206-00000003 számú egyszámlájára, továbbá a hírlapkézbesítőknél és a Hírlap-előfizetési és Elektronikus Posta Igazgatóság (1089 Budapest VIII., Orczy tér 1.,
Levélcím: 1900 Budapest, Orczy tér 1.), ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági Igazgatósága (Postabank Rt. 219-98636 MP-HI telepi számla: 021-42795) kerületi ügyfélszolgálati irodáiban, vidéken a postahivatalokban.

Egyes példányok beszerezhetők
a Magyar Építészek Szövetségében (*1088 Budapest, Ötpacsirta utca 2., tel.: 318-24-44, fax: 318-46-99*), a nagyobb könyvesboltokban és az Új Magyar Építőművészet szerkesztőségében.

Előfizetési díj egy évre (ÁFÁ-val): 5.874,–
• **Külföldre:** 13.400 vagy 100 DM
Fél évre (ÁFÁ-val): 2.937,–
• **Külföldre:** 6.700 vagy 50 DM
Egy példány ára: 979,–

OBSERVER BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.
1084 Budapest, VIII. ker. Auróra u. 11.
Tel.: 303-4738 • Fax: 303-4744
http://www.observer.hu

Az Új Magyar Építőművészet alapítói:
Magyar Építészek Szövetsége
Építési Vállalkozók Országos Szakszövetsége
„Az Építés Fejlődéséért" Alapítvány
A folyóirat megjelenését támogatja:
Nemzeti Kulturális Alapprogram
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium

Nemzeti Kulturális Alapprogram

Támogatta a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

1 Az ÚjMÉ 2001/4-es száma elé | Szegő György
Editor's preface | György Szegő

kilátó | view

páholy | lodge

4 Kötés és oldás. U. Nagy Gábor új családi házáról | Jancsó Miklós
Binding and Solution. About Gábor U. Nagy, his new family house | Miklós Jancsó
10 Megtalálni a jelent. Visegrád szálloda. Építész: Kocsis Ágnes, Vörösné Baracsi Erzsébet | Haba Péter
Discovering Present. Apropos of the Visegrad Hotel | Péter Haba
14 Louis C. Tiffany a KunstHausban | Szegő György
Louis C. Tiffany in KunstHaus | György Szegő
16 Maróti Géza: A Mexikói Nemzeti Színház |
Géza Maróti: The National Theatre in Mexico
18 Fényszóródás. Az Artemide lámpakollekciói | Götz Eszter
Light scattering. Lamp-collections of Artemide | Eszter Götz

história | history

20 Lemberg és Budapest hadikiállításai (1916–18) | Hadik András
Military exhibitions of Lemberg and Budapest | András Hadik
23 Művészet-e az építészet és mennyi köze van az elméletekhez? Molnár Péter építész 1925-2000 | Thury Levente
Is architecture an art – and what about theories? Péter Molnár architect 1925-2000 | Levente Thury
24 Ember-házak. Nagy Sándor „krétai" építészeti rajzairól | Gellér Katalin
Human houses. About Sándor Nagy's "Cretan" architectural plans | Katalin Gellért
25 A magyar diaszpóra építészei.
Magyar Zoltán: Emigráns magyar építészek és mérnökök a 20. század eszmeáramlatában | Szegő György
Architects of Hungarian diaspora.
Zoltán Magyar: Hungarian emigrant architects and engineers in the ideatendency of the 20th century | György Szegő

csarnok | hall

26 Kézműves modern. Ron Thom kanadai építész
27 Interjú Carlos Ventin-nel | Lőrinczi Zsuzsa
Crafts modern. Ron Thom Canadian architect
Interview with Carlos Ventin | Zsuzsa Lőrinczi
ESZTERGOM
29 Az Árpádok kortárs palotája? Avagy millenáris építkezések az esztergomi várhegyen | Rostás Tibor
„Contemporary" palace of Árpád-house. Buildings of the Hungarian millenium in Esztergom castle | Tibor Rostás
31 Egy „másik" esztergomi palota – Vukov Konstantin rekonstrukciós tervéről | HP
„Another" palace in Esztergom | PH
32 Vitéz János nyomában | Gerle János
In János Vitéz's footsteps | János Gerle
33 Nyolcszáz év falakban elbeszélve | N. Kósa Judit
Eighthundred years spoken in walls | Judit Kósa N.
34 Bábel tornya Bécsben. Nouvel – Himmelb(l)au – Wehndorn – Holzbauer | Szegő György
Tower of Babel in Vienna | György Szegő
38 CET: Lakóépület-koncepciótervek / Milleniumi Városközpont – Opponensi vélemény | Janáky István
CET: Conception plans for dwelling-houses / Citycentre of the Hungarian Millenium – the critic's oppinion | István Janáky
39 Az egyenes vonal költészete. Sverre Fehn tervei a bécsi Ringturmban | Götz Eszter
Poetry of the straight line. Sverre Fehn's plans in Ringturm, Vienna | Eszter Götz

öko-tár | eco-store

41 Dán gyakorlat a fenntartható fejlődésért | Medgyasszay Péter
Danish practice for sustainable development | Péter Medgyasszay
43 A településfejlesztés és településrendezés néhány ökológiai kérdése | Medgyasszay Péter
Question on ecology of the development and the organizing settlements | Péter Medgyasszay
44 Régi építmények, élő táj – India. Csák Miklós és Ács László a Vigadó Galériában | Ács László
Old buildings, living landscape – India. – László Ács

profil | profile

48 Profil és szembenézés | Magyar Péter
Profile and facing | Péter Magyar
50 Hiány | Sylvester Ádám
Absence | Ádám Sylvester
51 Péter Magyar Thought P(a)laces | Vargha Mihály

passzázs | passage

52 Charles és Ray Eames világa | A. A.
World of Charles and Ray Eames | A. A.
53 Pop és poszt. Dennis Hopper kiállítása Bécsben | Sz.Gy.
Pop and post. Exhibition of Dennis Hopper in Vienna | Gy. Sz.
54 Nagy városok. Mythos Grosstadt – Bécs, Kunstforum | Hajdú Virág
Big cities. Mythos Grosstadt – Kunstforum, Vienna | Virág Hajdú
55 Tervek a jövőnek 2001 Varsó. Budapest építészete az elmúlt években | Gerle János
Plans for the future 2001. Warsaw. Architecture of Budapest in the latter years | János Gerle
56 Térviszonyok. Carlo Scarpa két kiállítása | G.E.
Space relations. Carlo Scarpa's two exhibitions | E.G.
57 Az építőművészet laboratóriuma – Archilab | Fekete Vali
Laboratory of architecture – Archilab | Vali Fekete
58 Makovecz Imre: Írások 2000-1990 / H.P.
Imre Makovecz: Wrightings 2000–1990 | P. H.
58 Istvánfi Gyula: Az építészet története. Őskor. Népi építészet | Winkler Gábor
Gyula Istvánfi: History of architecture. Prehistoric age. Popular architecture | Gábor Winkler
59 Emlék/mű – Boros Géza könyvérő | Götz Eszter
Monument. On Géza Boros's book | Eszter Götz
60 Vadász Bence kiállítása | H.P.
Bence Vadász's exhibition | P.H.
60 Képzett írások. A Látványtár kiállítása | Szkárosi Endre
Derivative wrightings. Exhibition in Látványtár | Endre Szkárosi

hídfő | bridge-head

62 Nagyerdei ufó. Derzsényi Attila diplomamunkája | Vincze László
UFO in the Nagyerdő. Attila Derzsényi's diploma work | László Vincze

A BORÍTÓN: Családi ház, Szentgotthárd-Zsida. Építész: U. Nagy Gábor. Fotó: Hajdú József

U. NAGY Gábor épületei

Jancsó Miklós

Kötés és oldás

U. Nagy Gábor új családi házáról

U. Nagy Gábor Sárváron született az ötvenes évek végén, tíz éves korától a főváros lakója, itt kezdi meg építészi pályáját a nyolcvanas években. A endszerváltáskor elhagyja Budapestet, s az Őrségben kezd új életet építészként, és ennek következtében magánemberként is. Röviden, tényszerűen el lehetne intézni ennyivel, de már az eddigi életút is tartogat annyi tanulságot, hogy egyes fordulatait érdemes közelebbről szemügyre venni.

A diploma utáni első munkahely, a Rimanóczy Jenő által szervezett ÁÉTV I/1 műterem építészeinek névsora mára legendás: a műteremvezető Varga Levente mellett dolgozott a többi között Cságoly Ferenc, Tomay Tamás, Turányi Gábor, hogy csak a legismertebbeket említsem. Ide érkeztek a fiatalok: Somogyi-Soma Katalin, Sugár Péter és U. Nagy Gábor. Amikor eljött az ideje, felvételiztek a Mesteriskolára, mindhárman sikerrel. Ebből az indulásból következhetett volna az is, hogy U. Nagy Gábor egyre nagyobb és nagyobb házakat tervez, előbb-utóbb önálló pozíciót vív ki magának, már fiatalon befutott építész lesz. Az, hogy nem így történt, nem csak a koron múlott, bár ez sem elhanyagolható.

1991-ben Budapestről elköltözött a világ végére, pontosabban az Őrségbe, az Őriszentpéterhez tartozó Keserűszerre. Aki ismerte, tudta, nem érzi jól magát Budapesten. De aligha hitt bárki is a leköltözés sikerében. A szokásos vélemények nem is lehettek mások: romantika ez, menekülés.

Az előző, 1986-os munkahelyváltást (az ÁÉTV-ből a Tomay Tamás vezette Műterem I/1 Gmk-ba) többféleképpen lehetett értelmezni: úgy is, mint utat a széthulló vállalattól a reményteli magánszférába, de úgy is, mint kisebbfajta visszavonulást, befelé fordulást, egy lépést az intenzívebb műhelymunka felé. Az ezt követő, nagyobbik váltást szkepszis fogadta. Mrozek írja a *Levélkék*-ben Fellini kapcsán (önmagáról), hogy a tehetségnek el kell hagynia és meg kell tagadni a szülőhelyét, a provinciát, és szerencsét kell próbálnia a nagyvilágban. De azt is írja, hogy egyszer aztán eljön az ideje a visszatérésnek, és meg kell írni (rendezni, építeni) azt, amit pusztán belülről látva reménytelen vállalkozás lett volna. Sárvár-Budapest-Őrség viszonylatban már a kérdés is érdekes: Honnan? Hová? És mi a vissza? Budapest lett volna a „nagyvilág"? Már meg is történt a visszatérés? Nem valószínű. Provinciát meghaladni nem csak fölfelé, hanem befelé, az elmélyülés felé is lehet. És az építészszé válás tagadhatatlanul Budapesten történt. De vajon látunk-e egyszer budapesti házat tőle?

U. Nagy házai egytől egyig szintézis-kísérletek. Persze, ellene lehet vetni: minden épité-

Fotók: Hajdú József

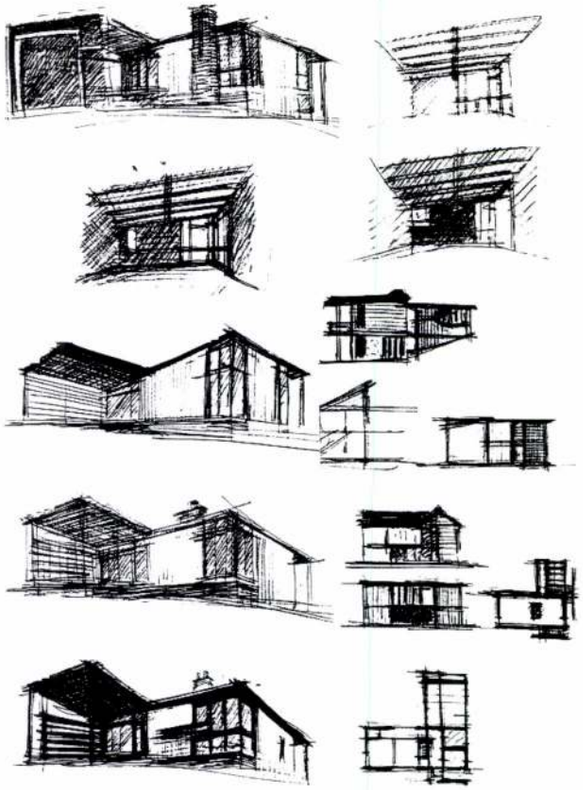

szeti megnyilvánulás az. Csak hát a valóság ennél szomorúbb, mert hiába igaz, hogy az építészek sokféle érték irányában nyitottak, munkáikban ez ritkán találkozik szintetizáló hajlammal vagy szándékkal. Ez a munka érzékenységet, bonyolult gondolkodást és sok fáradságot kíván. U. Nagy Gáborról tudható, vonzódik a mára klasszikussá vált modern építészethez, a tradicionális kultúrák építészetéhez, különösen a keletiekhez, és természetesen az ókori görögökhöz. És aki rátalált az Őrség népi építészetére, az nem egykönnyen szakad el tőle. Ezek után nem meglepő, hogy kedves építészei „bonyolultak": Asplund, Lewerentz, Barragán, Zumthor, Bienefeld, Scarpa mindenek előtt. Sőt egykori mestere, Tomay Tamás sem tartozik az „egyszerűek" közé.

A fiatal építész nem azért költözött az Őrségbe, hogy kivitelező legyen. A kivitelező érdeke az, hogy minél nagyobb hasznot hozzon az építkezés. Tehát: nem is lett kivitelező

az előbbi definíció szerint. Viszont házakat épít, kizárólag a maga által tervezetteket.

A történet a szokásos módon indult: a keserűszeri, saját otthonnak tervezett ház és pajta átalakítását helyi mesterek végezték, az ő irányításával. A régebbi művezetések tapasztalataival együtt ez már elég volt a kezdetekhez. Választás úgysem volt, a helyi tervezési díjakból még akkor sem lehetett volna megélni, ha a munka nagyságrendekkel több lett volna. Muszáj volt belevágni. Nem ez az első eset, hogy az élet kényszere végül is pozitív változásokat hoz. Ha nem így történik, ezek a házak egyszerűen nem jöhettek volna létre. A helyi kivitelezők tudását – vagy inkább megszokott igényszintjét – messze meghaladó részletek elvesztek volna, a házak állnának, de érdektelenek lennének. Arról nem is beszélve, hogy az építész minden házon tanul, ami a tervei szerint megépül. De a legtanulságosabb, hogy U. Nagy Gábor nem vált kivitelezővé, nem az építési folyamathoz készít terveket, hanem építészként tervez, majd megépíti a házakat.

A 80-as évek budapesti építészeti közéletével – ezalatt itt az ÁÉTV, Műterem I/1, Mesteriskola hármast értem – nem az volt a baj, hogy alacsony színvonalú vagy túlságosan bezárt lett volna – épp ellenkezőleg. Elég megnézni az MÉ 1989. évi 1–2. számát, *Mesteriskola* címmel. Az itt bemutatott tervek mai szemmel is izgalmasak, magas szellemi színvonalúak. Még azt sem lehet állítani, hogy a korabeli magyar építészet – ami, sajnos, korántsem volt ezen a szinten – lett volna elviselhetetlen. A világ építészete volt elbizonytalanítóan átmeneti állapotban. Emlékszünk: posztmodern, dekonstruktivizmus, kezdődő neo-modern, a mai legújabb tendenciák csírái, és mindezek provinciális vadhajtásai. Egy érzékeny és sokfelé nyitott ember számára ez így, együtt, sok volt. És egyben (szellemileg) kevés is.

Lehetett volna egy stílust közülük kiválasztani, és abban elmélyedni. Hogy nem így történt, arra elegendő példa egy emlék, még a Tomay-féle Műterem I/1-ből. Egy alkalommal Gábor – szokásától eltérően – építészeti lapokat hozott be. Az egyikben, talán az Architectural Review volt, José Rafael Moneo sevillai irodaháza. Ez az épület egyszerre modern és klasszikus, érzékeny a városi szituációra, részletgazdag – s közben mentes a posztmodern manírjaitól. Reveláció volt és egyben kivétel.

Ha az ember úgy érzi, riasztóan nagy a mozgástere, tevékenységét nem tudja mihez kötni, önként vállal a maga számára kötöttségeket. Lényeges, hogy a szíve szerint válasszon, különben könnyen börtönben találja magát. Az Őrség népi építészetének felfedezése akár véletlen is lehetett, a történet szempontjából immár lényegtelen. A tulajdonságai fontosak. A politika ez esetben az építészetnek kedvezett: ez az osztrák határ menti terület hosszú évtizedekre el volt zárva a „haladástól", új ház nemigen épült és épülhetett, ennélfogva a vidék szinte skanzen-szerűen megmaradt régi állapotában. És nem akármilyen épületekről van szó: többségüket – kiváltképp a gazdasági épületeket – szépen, nagy tudással szerkesztették fából, látszó téglából. Olyan építészetről van szó, amely nem valamely „nagy" stílus népies változata, inkább az anyagokból és azok szerkesztési szabályaiból kiinduló, sok évtizeden át csiszolódott építési kultúra eredmé-

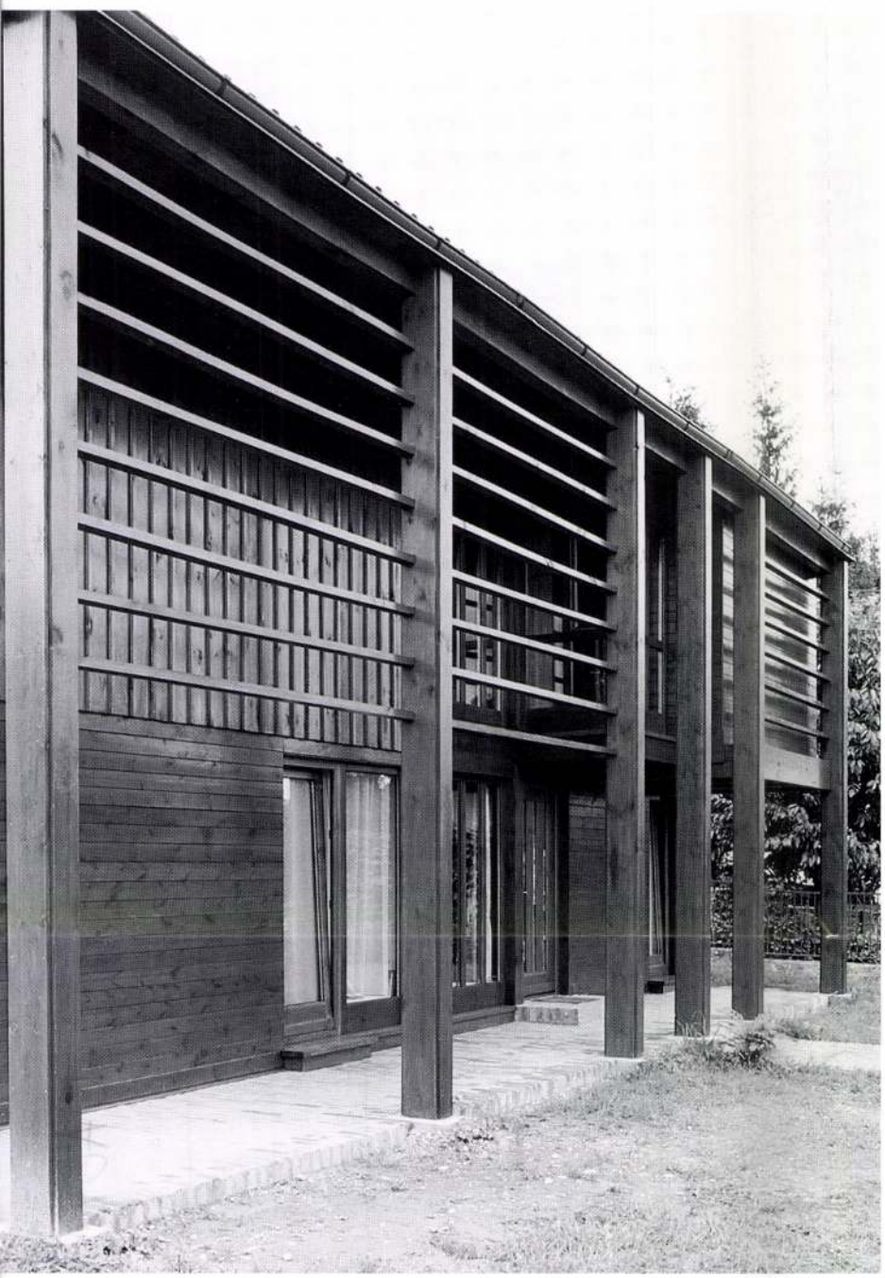

1. **Délkeleti homlokzat** | Southeast elevation
2. **Délnyugati homlokzat** | Southwest elevation
3. **Északkeleti homlokzat** | Northeast elevation

1.

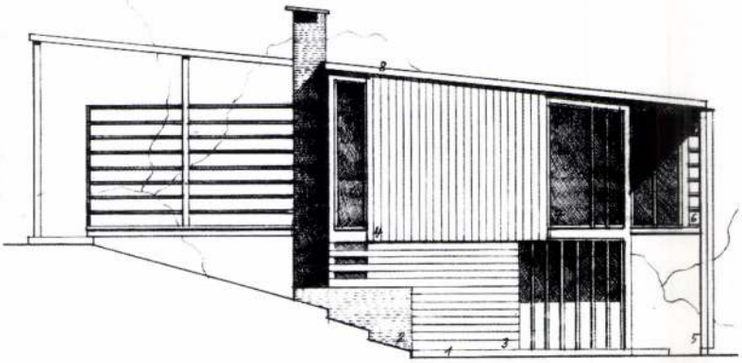

2.

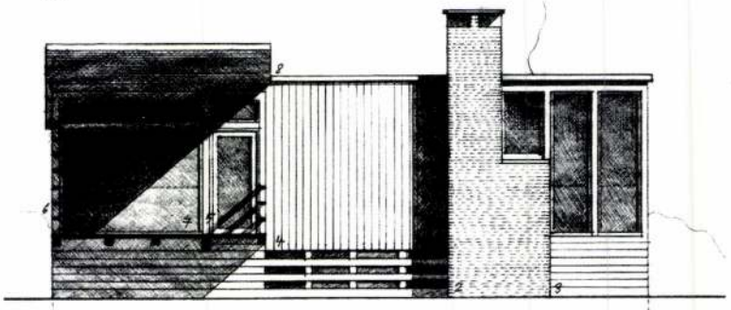

nye. Emiatt lehetett alkalmas U. Nagy Gábor önkéntes „röghöz kötéséhez".

Immár egy évtizedes vidéki ténykedésével kapcsolatban lehet hallani itt-ott: hivatástudat, küldetéstudat dolgozik benne, hősiesen helytáll, az építészet általános tanulságait keresi stb. Ezzel szemben a valóság sokkal földhözragadtabb: konkrét terveken dolgozik, építészeti célja az adott ház megtervezése, megépítése; mindeközben szereti csinálni, az ottani élet pedig kimondottan kedvére való. Adott esetben a boronafal gerendáinak várható vetemedése, a bontott tégla fugázása számára mindennél fontosabb, nem is beszélve az aktuális bontott cserép előteremtéséről. Ez így van jól, hiszen tudjuk: általános tanulsága csak annak a konkrét, egyedileg megtervezett háznak lehet, aminek minden részlete, anyaga halálosan komolyan vett mérlegelés eredménye.

A most bemutatott épület funkcióját és elrendezését tekintve modern szellemű kétszintes családi ház. Földszintjén hálószobák, emeletén egybenyitott nappali terek találhatók, amik fedett terasszal kapcsolódnak az emelkedő terephez. Az egész tömeget egyetlen nagy trapézlemez fedésű félnyereg tető zárja le. De ha csak ennyiről lenne szó, mit kezdenénk a tervezőnek azzal a kijelentésével, hogy ő egy kétvölgyi pajtakaput akart megépíteni – házban? Másképpen: annak a szellemét próbálta átültetni a Szentgotthárd szélén épülő családi házba.

Igen: az épület már első látásra is különös. Ahogy megjelenik a jellegtelen falusias környezetben, inkább tűnik valami szépen kidolgozott tárgynak, vagy bútordarabnak, mint egy háznak a sorban – miközben egyértelműen ház-szerű, ház-formájú. Ez az ellentmondás nem gyengíti az épületet, sőt, izgalmassá teszi. Alapvető oka a homlokzat kidolgozásában keresendő: a kevés téglafelülettől eltekintve csupa selyemfényűre pácolt faburkolatot és fa árnyékolót látunk, mind gondosan megmunkálva, különböző rakási módokban.

Mondhatnánk: ez egy faház, hiszen a szerkezete is, burkolata is fából készült. Belül bizonytalanodik el az ember, amikor a fehérre meszelt (bontott) nagyméretű téglafalakat látja: ezek szerkezeti, esetleg kitöltő falak? És miért van rájuk szükség?

A kérdés első fele nem költői, szorosan a ház értelmezéséhez tartozik. Ezek a falak ugyanis önálló szerkezetként kerültek a házba, mintegy a tartószerkezetet alkotó faváz mellé. Itt is, mint ahogy U. Nagy Gábortól megszokhattuk, a képlet bonyolultabb, mint általában. Falakra pedig – ebben a házban – szükség van, mégpedig nem fehér színű fal-pótlékokra, hanem igazi falakra.

A szintézis keresése ennél a háznál is tetten érhető, bár a feladat nehéz: sokkal inkább az eddig megépült házak sora mutatja a szintetizáló munka állomásait. Mert épültek olyan bővítések, amelyeknél csak avatott szem érzékeli az új épületrész különbözőségét; másoknál (ez a többség) egyértelmű a hagyományos épülettömeg házasítása a modern, aszimmetrikus alaprajzi és homlokzati szerkesztéssel; több esetben ehhez járul az alaprajz finom ferdeségekkel és szögtörésekkel operáló megoldása; és szinte valamennyinél a faszerkezetek japánosan tiszta megformálása.

3.

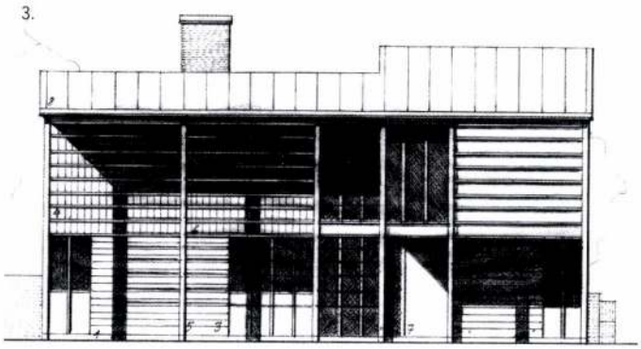

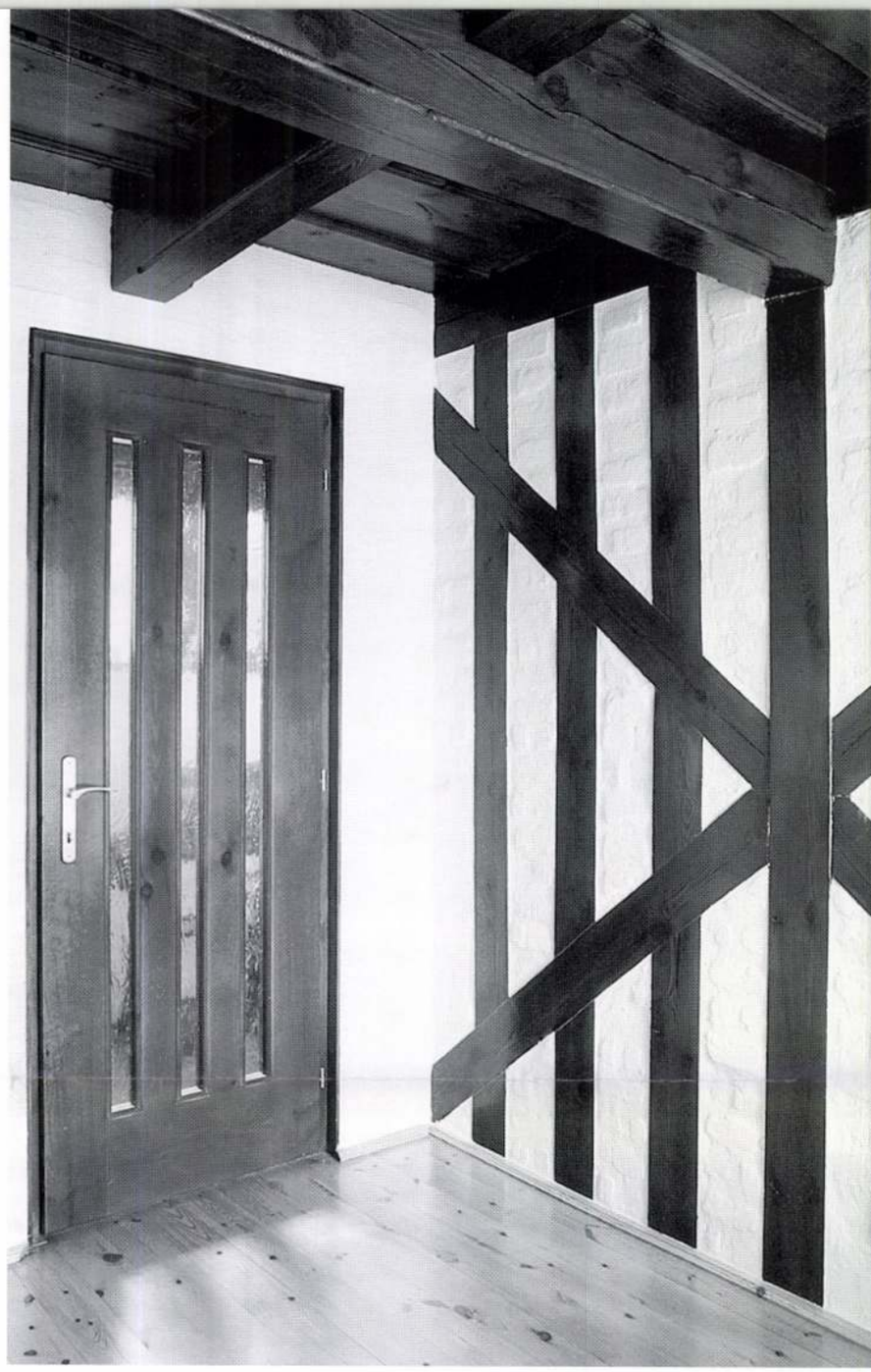

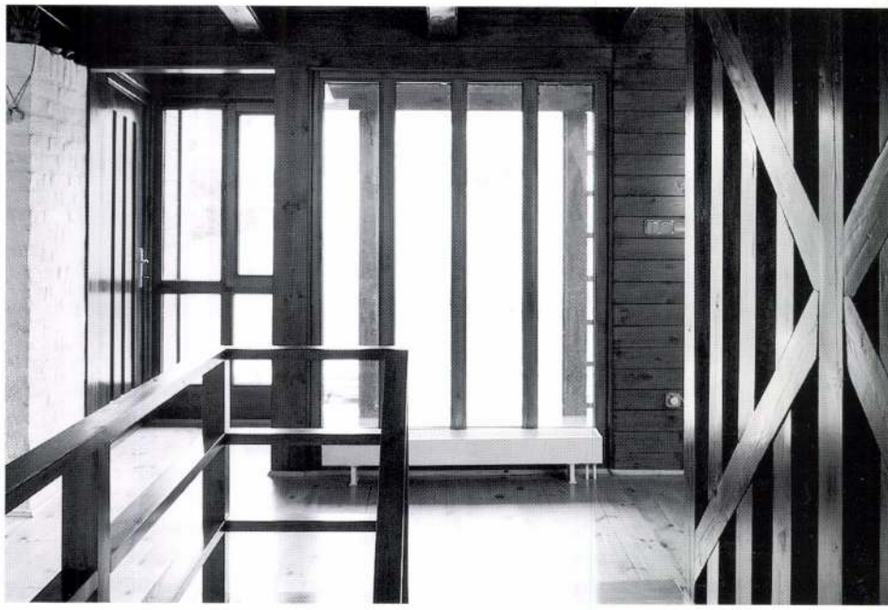

A zsidai ház alapvetően modern szellemű, mégis egyértelmű, hogy más építész nem tervezhette. Ezt kijelenteni egyszerű, tetten érni viszont roppant nehéz. A vendégfalak szerkesztéséről már esett szó, és ez önmagában nem is a legfontosabb. A lényeg talán az épületnek a szerkezetével való viszonyában áll. Ami első látásra nyilvánvaló: a háznak általában látszik a szerkezete, de mint egész, nem arról szól.

Azt lehet mondani, ez a ház is úgy épült, mint egy őrségi pajta: először elkészült egy tiszta szerkesztésű faváz, utána rárakódtak (vagy hozzáépültek) hagyományos hierarchia szerint a további épületelemek, mint a tető, padozatok, falak, ablakok és ajtók, burkolatok. Állíthatjuk, a szintézis lényegi: a modern térszervezés és homlokzatképzés összeforrott az évszázados, vagy inkább évezredes ház-konstruálás elvével. Még általánosabban: a formálás a konstruálással.

A ház van olyan erős, hogy néhány kritikai észrevételt gond nélkül elbírjon. Muszáj megemlíteni a környezethez való viszony kérdését. Tény, hogy Szentgotthárdnak ez a része (Zsida, eredetileg város környéki falu) építészetileg nem meghatározó. A kérdés csupán az, hogy lehet-e nem tudomásul venni a jellegtelen környezetet, vagy inkább meg kell keresni erre a szituációra az építészeti választ. További szubjektív észrevétel: mintha az alaprajzi méretek kicsit szűkösek lennének a nagyvonalú koncepcióhoz képest. A hálószobák megnyitása a homlokzat hátrahúzása és az árnyékolók ellenére túlzottnak tűnik, bár ez a jövőben növényzettel korrigálható, mint sok híres modern épület esetében. És végezetül: mintha a homlokzat túl fényesre sikerült volna. Fából készült burkolatnál ez természetesen csak a pillanatnyi állapotra vonatkozhat, az idő dolgozik, ha akarjuk, ha nem. De állíthatjuk: az idő velünk van. A jelenlegi egységes homlokzat tagolódik, különbözőképpen patinázódik a fa, az idő értelmezi a házat, mint ahogy Peter Zumthor műteremépületénél, vagy a kétvölgyi pajtakapunál megtapasztalhattuk.

Le Corbusier inkább formálta a házait, Mies van der Rohe inkább szerkesztette. Ugyanakkor nem lehet állítani, hogy bármelyikük épületei szerkesztetlenek, vagy formátlanok lennének. U. Nagy Gábor házai is mind szerkesztettek, ez is, méghozzá igen alaposan. Ez nagy erény, akkor is, ha tudjuk, fából, látszó téglából muszáj szerkeszteni. Itt persze nem az anyagok kényszerítették ki az átlagosnál sokkal magasabb fokú átgondoltságot: a tervezői igény volt elsődleges. A szerző most jósol, bízva az építészben: ez a magas fokú szerkesztettség idővel át fog alakulni. Két irány lehetséges, út az oldottabb formálás felé (Le Corbusier), vagy a szerkesztés további átszellemítése (Mies van der Rohe). A tehetség mindkettőhöz megvan.

ÉLETÜNK

2001/4. SZÁMÁNAK MŰMELLÉKLETE

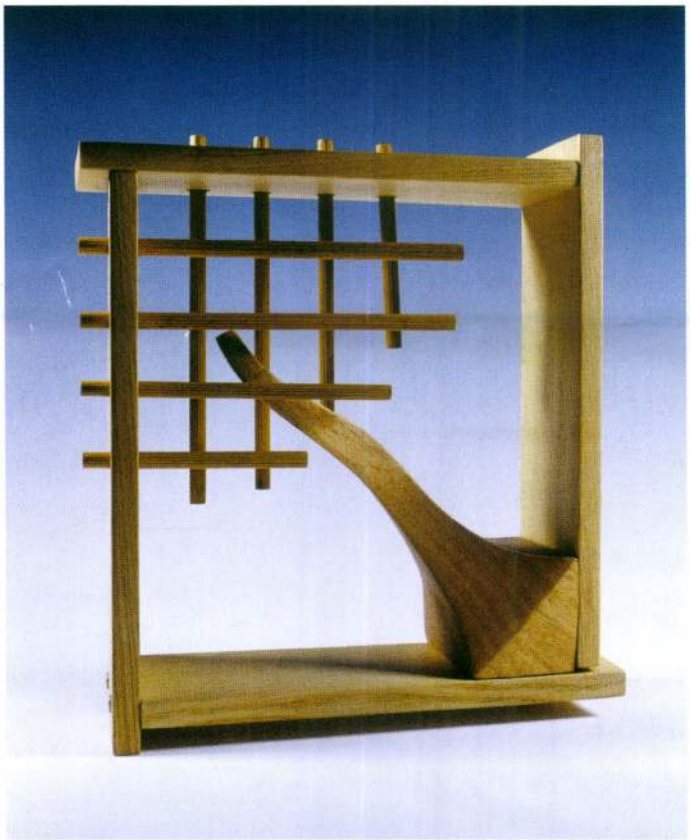

NAGÁMI

NAGÁMI
(Nagy Gábor)

NAGÁMI
(NAGY GÁBOR MIHÁLY)

Volt egyszer egy *Csiky Tibor* nevű ragyogó magyar szobrász, aki vonzotta maga köré az érdeklődő fiatalokat, noha igazándiból sosem akart iskolát alapítani, inkább az alkotói műhely lehetősége vonzotta volna, annak azonban még annyira sem voltak meg a föltételei, emiatt hát lett baráti társaság, tagjai – persze – bemerészkedhettek a mester műhelyébe, mehettek vele együtt művésztelepre vagy éppen kocsmába, ha úgy hozta sora. Csiky már régen halott, a tanítványok egyéni pályákra álltak, magukkal vittek úgyszólván mindent, ami mesterük szellemi hagyatékából azonosítható volt. Magukkal vittek – mindenek előtt – valami egészen különleges anyagszeretetet, főként a fa a fém iránti rajongást, mondhatni a szerves és a szervetlen kapcsolhatóságának bizonyos szabályait is. Szorosan ehhez kötődve a megformálás normáit: a líraibb karakterű absztrakció, valamint a szigorú geometria akár egyidejű használatát. Ekképpen a kicsit is bennfentes tévedhetetlenül állapítja meg, Csiky-tanítvánnyal áll szemben, noha azt is érzékeli: nem kis csikykkel. Mert ezek a fiúk mesterüktől az önállóságra, a saját gondolatra és megformálásra való törekvést is elsajátították, ezáltal alkotói karaktert tudtak/tudnak kialakítani maguknak.

Nagámi – emlékezetem szerint, ámbár ez csalóka lehet – a fémtől érkezett a fához (ami a Csiky-tanítványok között többnyire fordítva volt); eleinte pontos technológiával alakított fém (legkivált: acél)

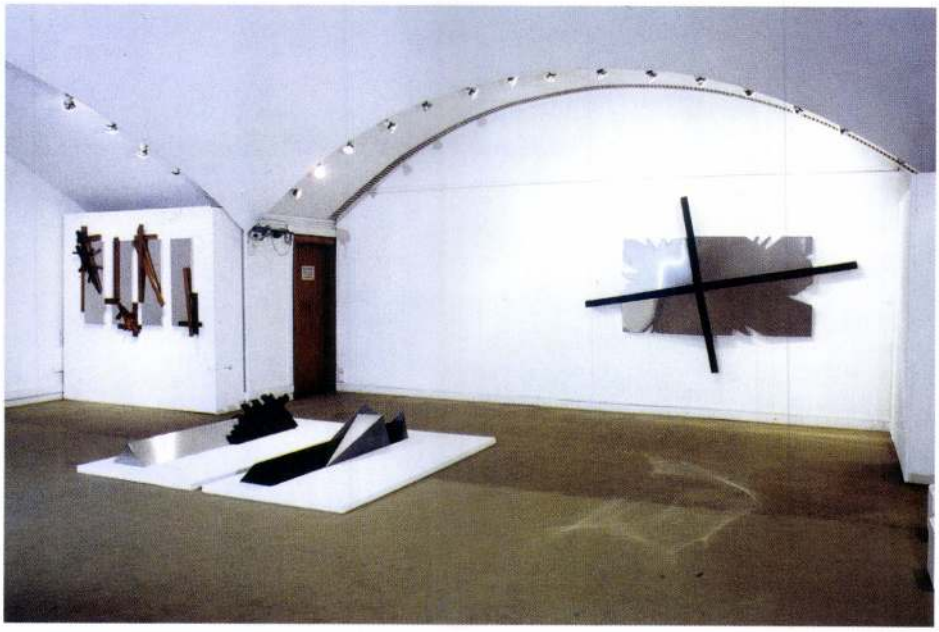

kisplasztikákat, érmeket készített (magam – ha szabad egy kicsit privatizálnom – az Esztergomi Fotó Biennále igazgatójaként – egyébiránt Esztergomban volt Nagámi első önálló kiállítása 1983-ban – rendeltem tőle ilyen emlék-plakettokat, amelyet aztán a megyei-városi vezetés közös ideológiai erővel vetett el, még csak azt sem mondhatom: meglepetésemre). Ezek a kisplasztikák szépek, érzékenyek, karakterosak voltak, gyanítom, Csikynek is tetszettek.

Mondtam azonban, Csiky körében a fa csábítását nem lehetett elkerülni; egyáltalán nem véletlen, hogy Nagámi is érdeklődni kezdett olyan konstrukciók – és itt ezen a szón a hangsúly! – iránt, amelyek fából, a famegmunkálás technikájával összehozhatók, attól kezdve pedig a legkülönbözőbb fórumokon bukkantak föl visszafogottan elegáns tetszetős darabjai, ami másfelől nem jelenti azt, hogy a kisplasztikai fórumokról kimaradt volna, hiszen érmeivel igencsak rangos bemutatókon vehetett részt.

Az imént a *konstrukció* szót hangsúlyoztam. Leegyszerűsítve azt mondhatnám, hogy Nagámi a klasszikus avantgárd konstruktivista hagyományához kapcsolódik, amely elsődlegesen a mértani elveket érzi magára nézvést kötelezőnek. Ez a megállapítás, miként mindenféle skatulyázás, azonban túlságosan elnagyolt, érzéketlen, következésképpen nem is kívánt többet jelezni az alaptendenciánál, annál, amire ráépül egy karakterosan formálódó életmű (az ötvenedik életév környékén már szabad ilyet mondani), amely éppen karakterének sajátosságait óhajtja szem előtt tartani, nevezetesen az önálló művészegyéniség arcát. Az arc pedig a konstrukció milyenségében rajzolódik ki, az építkezés fogásaiban. Jelesül abban, miként kapcsolódnak egymáshoz az adott formaelemek, milyen szerkezetet öltenek magukra. Nem elhanyagolva azt sem, milyen igényességgel mennek végbe a műveletek. (Nagámi első, esztergomi, kiállításán pontosan látni lehetett, hogy a kézbevett anyag minden arcával tisztában van, amit csak képes fölmutatni a mechanikai ráhatásokban.

Ma sincs másképpen.

Talán ma rafináltabb. Markánsabban érzékelteti – például (és ez kivált a fák esetében kínálkozik) – az eredeti, a természetben meglévő formát, amely – mondhatni – a biológiai energiák lenyomata, hogy ezáltal még hangsúlyosabbá tehesse az alkotói megformálás eredményét, az esztétikai alakítás minőségét. (Érdekes ez a vonzalom a Csiky-tanítványok munkáiban; Heritesznél, Budahelyinél figyelhetünk meg hasonlókat.) Tény azonban, hogy ez a gondolat, mondhatnám: a formátlan és a megformált szembeállítása voltaképpen a konstrukcióban is visszatér: gyakorta szemmel látható esetlegességeket kényszerít szigorú szerkezetbe az építkezés. Olykor pedig az anyagok különbözősége (ha, fém) csakúgy kifejezi ezt a szándékot.

Lefordíthatom – természetesen – a filozófia nyelvére: ebben az esetben az irracionális és racionális dialektikáját érhetem tetten az alkotói szándékban. És ha már itt tartunk, hadd jegyezzem meg, hogy Nagámi egyik legjellemzőbb sajátsága ahogyan az esztétikai-bölcseleti gondolat sterilitására ügyel.

Kiegyensúlyozott, derűsen szép plasztikákban.

Fábián László

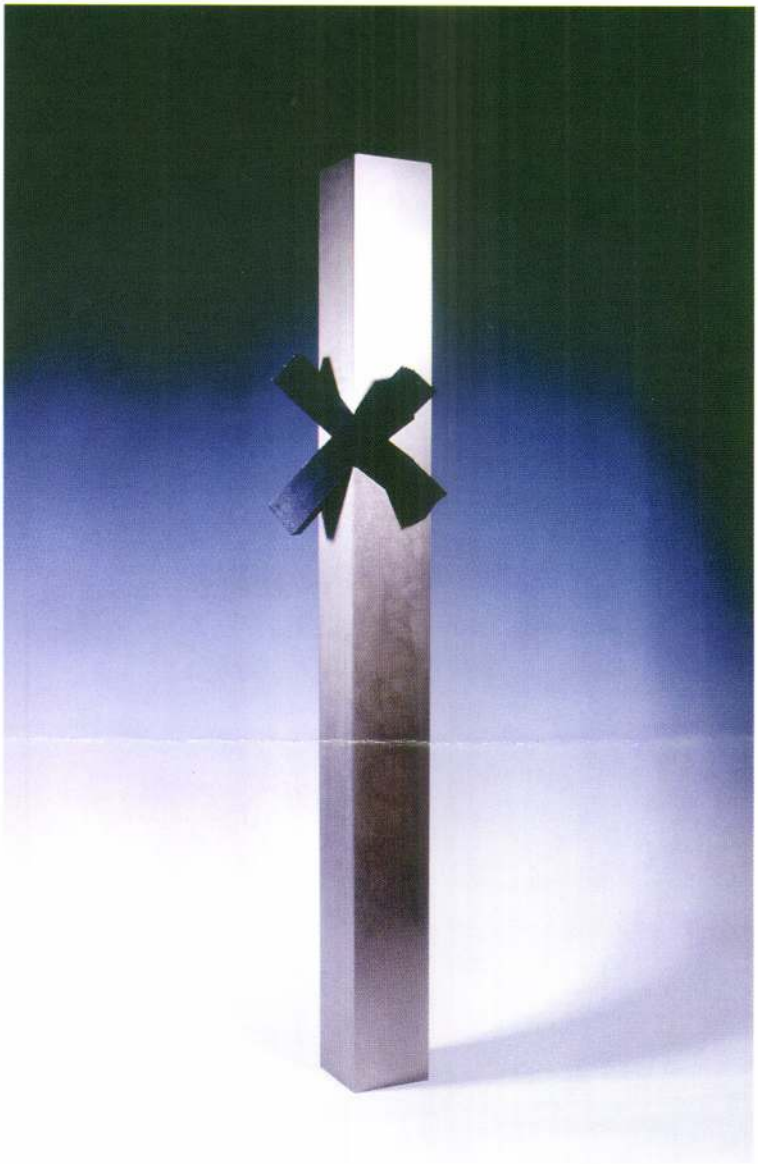

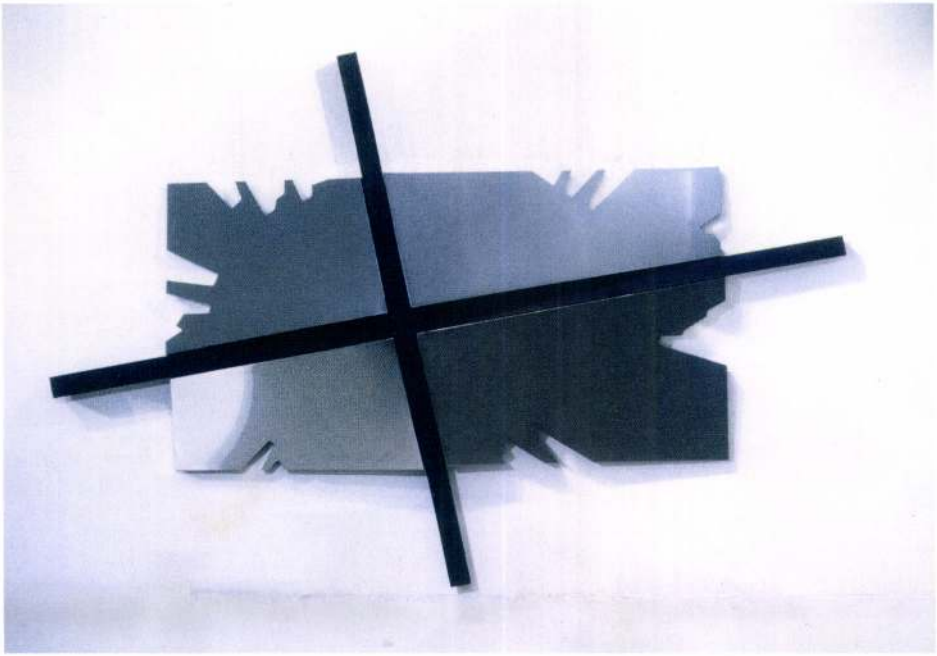

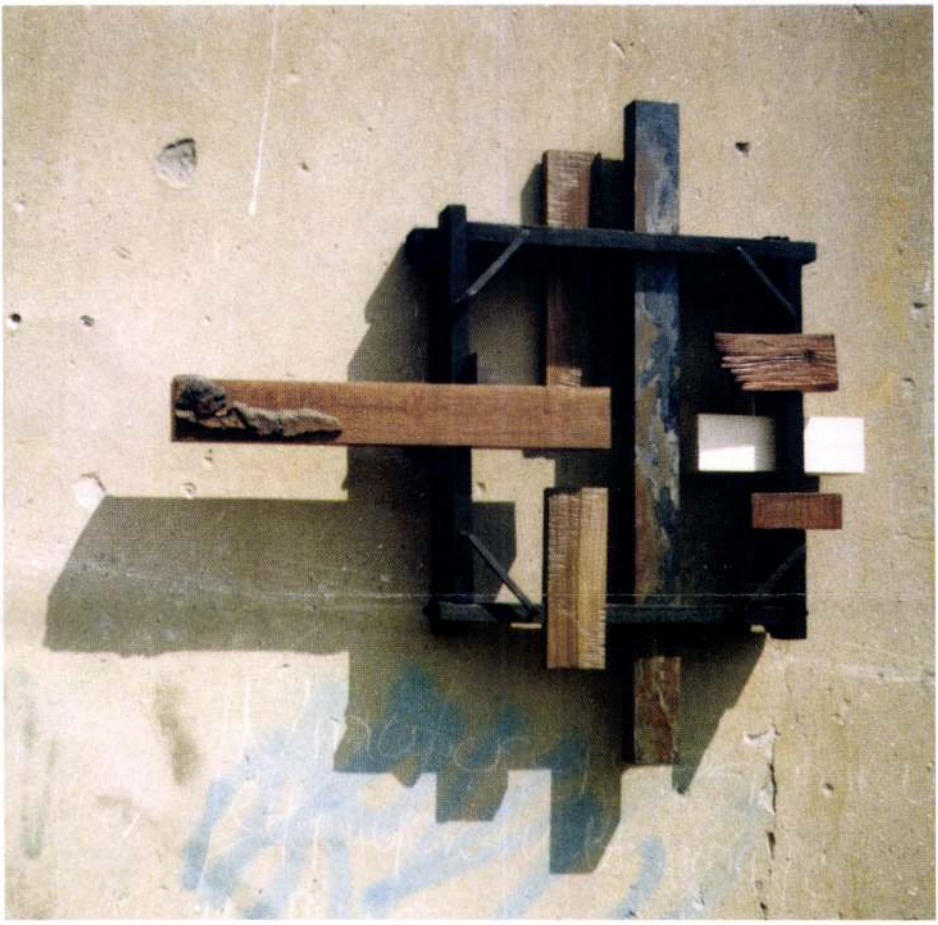

riss

vizuális kommunikáció

riss kft.
1095 budapest, gabona utca 2.
telefon: 476-0836, 218-1292
fax: 218-1298

művész katalógusok, könyvek, kiadványok, előkészítés, kivitelezés, grafika és reklám tervezés

A műmellékletet a Brizzo Kft. készítette

A. NAGY Gábor

1972
Hajdúböszörmény
Born in Hajdúböszörmény
1990–1993
Nyíregyháza, Bessenyei György Tanárképző Főiskola, rajz szak
György Bessenyei Teachers Training College, Nyíregyháza, Art Department
1993–1998
Magyar Képzőművészeti Főiskola, Budapest, festő szak
Hungarian Academy of Fine Arts, Budapest, Painting Department
1997
Fiatal Művészek Stúdió tag
Member of the Studio of Young Artists

Cím / *Address*
1114 Budapest,
Kosztolányi tér 9. fsz. 2.
Telefon / *Telephone*
(36-1) 165-6901

Csoportos kiállítások / Group exhibitions

1996
„Gesztus és gesztus", Pécsi Galéria, Pécs
"Gesture and Gesture", Gallery Pécs, Pécs
Művelődési Központ, Szentendre
Culture Centre, Szentendre
„Interferenciák" (Kamegawa Hidekivel, Kobayashi Kaijal, Nyíry Gézával), Csontváry Galéria, Budapest
"Interferencies" (with Kamegawa Hideki, Kobayashi Kai and Géza Nyíry), Csontváry Gallery, Budapest
Haus Ungarn, Berlin
1997
Madách Színház (Fukui Yusukével, Nyíry Gézával, Varga Györggyel), Budapest
Madách Theatre (with Fukui Yusike,Géza Nyíry and György Varga), Budapest
„Látogatás" (Erdélyi Gáborral, Herczeg Nándorral, Balázs Áronnal, Nagy Gábor Györggyel közösen), Pécs
"Visit" (with Gábor György Nagy, Gábor Erdélyi, Áron Balázs, Nándor Herczeg), Pécs
„Lépcsőház – fény, geometria, 70-es évek, Budapest", Magyar Képzőművészeti Főiskola, Budapest
"Staircase – light, geometry", Hungarian Academy of Fine Arts, Budapest

Murális munka / Mural work

1997
Törökbálint, Cora Hipermarket – 300 m² (Atkári Magdával, Szász Györggyel)
Törökbálint, Cora Hipermarket – 300 m² (with Magda Atkári and György Szász)

Bibliográfia / Bibliography

1996
Sturcz János: „Két magyar – két japán", (Az „Interferenciák" kiállítás kapcsán) Új Művészet, 1996. augusztus.

TERMÉSZET ÉS MŰVÉSZET

NATURE AND ART

PRÍRODA A UMENIE

28. 02. 1998–25. 03. 1998

A Magyar Képzőművészeti Főiskola hallgatóinak kiállítása

Exhibition of the students of the Hungarian Academy of Fine Art

Výstava študentov Vysokej Školy výtvarných umení v Maďarsku

K-13428

Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kutató Intézet Könyvtár Budapest

Revízió

GALÉRIA MEDIUM

SZLOVÁK KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI AKADÉMIA, POZSONY

ACADEMY OF FINE ART AND DESIGN, BRATISLAVA

VYSOKÁ SKOLA VÝTVARNÝCH UMENÍ, BRATISLAVA

NAGY Gábor Tamás (1960)
159. Itt és mást – FIDESZ, 1990
Here and something else – Alliance of Young Democrats
offset, 40x59 cm
j.n. – ny.n.
ltsz.: xy 90.421

+ kép

A változás jelei : Plakátok 1988-1990. : Magyar Nemzeti Galéria, 1990.nov.14.-dec.31. A kat. szerk. Bakos Katalin Bp., MNG, 1990 20

NAGY Gabriella, népi iparmúvész

kiállítás

kiáll. Balatonboglár, pincetárlat 1989. júl. eml.

= Somogyi Honismereti Híradó 20. 1989., 2., 62.

XXn. 115 n. / Mertesek

veelkleurige, fijnbewogen
breken en verveelvoudigen.
zeer belangrijke proeven o
Deze zullen de kinematogra
banen openen.

Peri's schilderwerk k
na. Het verwijdert het arb
of de muurschildering, die
een bijkomstigen rol speel
derschilderkunstige muurve
tieve bekrompenheid en ve
bestanddeel van het reaal
schilderijen zijn de meest

Nagy Gabriella

Márffy Ödön emlékkiállitása megtekinthető a Magyar Nemzeti Galériában december 19.-től, Szabados Árpád a Studió Galériában dec. 23.-ig, Csáth Annamária az I. kerületi Müvelődési Házban december 17.-ig,
Hajas Tibor a Bercsényi Klubban december 19.-től
Nagy Gabriella a Nemzeti Galéria Mühely-sorozatában december 31.-ig,
Tar Zsuzsanna a budaörsi Jókai Müvelődési Házban január 10.-ig mutatja be müveit a fenti kiállitó termekben,- mint a lap a kulturális eseményeket tudósitó rovatában közli.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. dec. 16. XXII. évf. 50. sz. 8. lap.

Nagy Gabriella MDK

szerepelt a miskolci kiállításon.

L.M.: Iparművészeti kiállítás a Herman Ottó Múzeumban. Északmagyarország, 1963. máj. 10.

MDK

Nagy Gabriella

szerepelt a miskolci Herman Ottó Muzeumban rendezet országos iparmüvészeti kiállitáson.

--: Megnyitották az iparmüvészeti kiállitást. Északmagyarország 1963. máj. 12.

Nagy Gabriella

1963-ban alkotása szerepelt a miskolci iparmüvészet kiállitáson.

Iparmüvés zeti kiállitás a Herman Ottó Muzeumban.

Északmagyarország 1963. máj. 10. 6.l.

MDK

Nagy Gabriella

V. Orsz. Iparm. kiáll. Mücs. 1965.

Nagy Gabriella

Kis Lamutálak (szepró)

Tükör 1971 IV. 6

MDK

Nagy Gabriella

kerámia edényekkel

szerepelt a Herman Otto Muzeumban rendezett kiállitáson.

Molnár László: Modern iparmüvészeti kiállitás Miskolcon.

Borsodi Szemele. 1963. 3. sz. 82.-89.lap. 89.l.

R. D. K.

NAGY Gabriella Keramikus

Kerámia balikét a XVI. ker. Georgina úti iskolában

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 135. sz. 3. l.
(g. l.) Új szobrok Budapesten

Nagy Gabriella

nov.13.

NAGY GABRIELLA keramikusművész tárlata tegnap nyílt meg a szolnoki Aba Novák teremben.

Magyar Hirlap 1975/299/6

Nagy Gabriella

Keramikus kiállítás a Fészek-Művészklubban

Magyar Hírlap 1973 XII. 351

Nagy Gabriella

SZOLNOK
Aba-Novák-terem

Nagy Gabriella iparművész kiállítása

Szeptember 11–25.

— Kiállítási napló
Művészet, 1975. szept. – 45 old.

Nagy Gabriella

részt vett a Fővárosi Müvelődési Házban a keramikusok kiállitásán

Magyar Hirlap 1973/203/6

Nagy Gabriella kerámikus

kiállítása nyílt meg

a Jének Klubban.

— : Hit

8

Népszabadság, Bp. 1973. dec. 21.

150

Nagy Gabriella
iparművész

Nagy Gabriella iparművész munkáit
Nyíregyházán a Benczúr Teremben
volt látni

.-. Kiállítási naptár.
MŰVÉSZET, 1972.szeptember - 48.oldal

Nagy Gabriella, kerámikus

Kiállítása nyílik meg okt. 21-én
a Juristics-ház előcsarnokában. [Könyv :]

—: Nagy Gabriella

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. okt. 20.

Nagy Gabriella
iparművész

G. Hager Ritta és Nagy Gabriella iparművészete a Nyíregyházi Képcsarnok helyiségében látható 1971 év XI. 16-ától.

-.- Kiállitási naptár
MÜVÉSZET, 1972.október-november - 80.oldal

Nagy Gabriella

1973. dec - ben kiállítása nyílt.

Nepszava, 1973. dec. 21. 101. erf. 298 m. 8 p.

Nagy Gabriella
Hont Erzsébet

Zeremiusok

Viallitása a Kőnyi Zwingerben

1975. 9. 8 – 9. 28.

– Katalógus a Zwingerben –

Nagy Gabriella

A Szabadfoglalkozású Képző és Iparművészek pártalapszervezetének kiállításán részt vett a művész.

B.i.: Egyedi tárgyak
Nők Lapja, 1977. dec. 17 - 8 lap.

Nagy Gabriella

Nagy Gabriella piros reduhált
máras váriát mutatta be a
tárlaton

B.i.: Egyedi tárgyak
Nők Lapja, 1977. dec. 17 - 8 lap.

Nagy Gabriella, keramikus, szobrász

GALÉRIA MŰHELYÉBEN

Nagy Gabriella

2

–: Nagy Gabriella

Esti Hírlap, Bp. 1978. dec. 12.

70

Nagy Gabriella, keramikus

□ NAGY GABRIELLA kerámikusművész munkáiból nyílik kiállítás a Palotai Tárlat-sorozatban, a Lila iskolában (XV., Kavicsos köz 4.). A kiállítás január 15—27-ig látogatható, 18-án délután 3 órakor a művésznő középiskolásokkal találkozik.

2.

– □ Nagy Gabriella

Esti Hírlap, Bp. 1979 jan. 13

Nagy Gabriella iparmüvész

Illés Árpád, Swierkiewicz Róbert, Hegyi György, Kő Pál, Bikácsy Daniella, Csabai Kálmán, Moldován István, Somogyi-Soma László, Nagy Gabriella müvészek nevét sorolja fel a lap -kulturális eseményeket közlő- rovata.

Az itt felsorolt kiállitó müvészek közül Nagy Gabriella tárlatát szeptember 11.-én nyitják meg a szolnoki Aba-Novák-Teremben.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. szept. 6.
XIX. évf. 36. sz. 8. lap.

Tisztelettel meghívom Önt az XO Galériába
2002. január 10-én, csütörtökön 18 órától 20 óráig

XO GALÉRIA

XO GALÉRIA
H-1012 Budapest, Várfok u. 11
TEL.: +36 1 214 0373
e-mail: galeria@varfok-galeria.hu
www.varfok-galeria.hu
SZALÓKY KÁROLY

nagy gabriella
nimbus

c. kiállításának megnyitójára

2002. január 12-én, szombaton 14 órától
beszélgetés a Várfok utcai galériákban kiállító művészekkel.
Moderátor: Sinkó István

NEMZETI KULTURÁLIS ALAPPROGRAM

Együttműködő partnereink:
Állami Nyomda Rt.
AUDI
Budapest Bortársaság
Rém Kreatív

A kiállítás 2002 február 9-ig, keddtől szombatig 11 és 18 óra között tart nyitva

NAGY GABRIELLA

NIMBUS

ATELIERS PRO ARTS
H-1085 Budapest, Horánszky u. 5.
tel.: 486 23 70 fax: 486 23 71 www.ateliers.hu info@ateliers.hu

BUDAPEST 53. -9. 4. 02 AL-I/80

MAGYARORSZÁG 028 FORINT

KÉP-KÉP-SZOBOR

Nagy Gabriella, Fuchs Tamás, ifj. Gulyás Gyula kiállítása

2002. április 19 - május 25.

Megnyitó: 2002. április 18. (csütörtök) 18.00

A kiállítást megnyitja: Szilágyi Szilvia Sisso

Zenei aláfestés: Dj. MYOKO

A.P.A! ***Ateliers Pro Arts***
1085 Budapest, Horánszky u. 5.
tel.: 486 23 70 fax: 486 23 71
www.ateliers.hu info@ateliers.hu

Nyitva: kedd - péntek 14.00 - 19.00., szombat 11.00 - 18.00.

Tímár Árpád
Budapest
Tárogató út 60.
1021

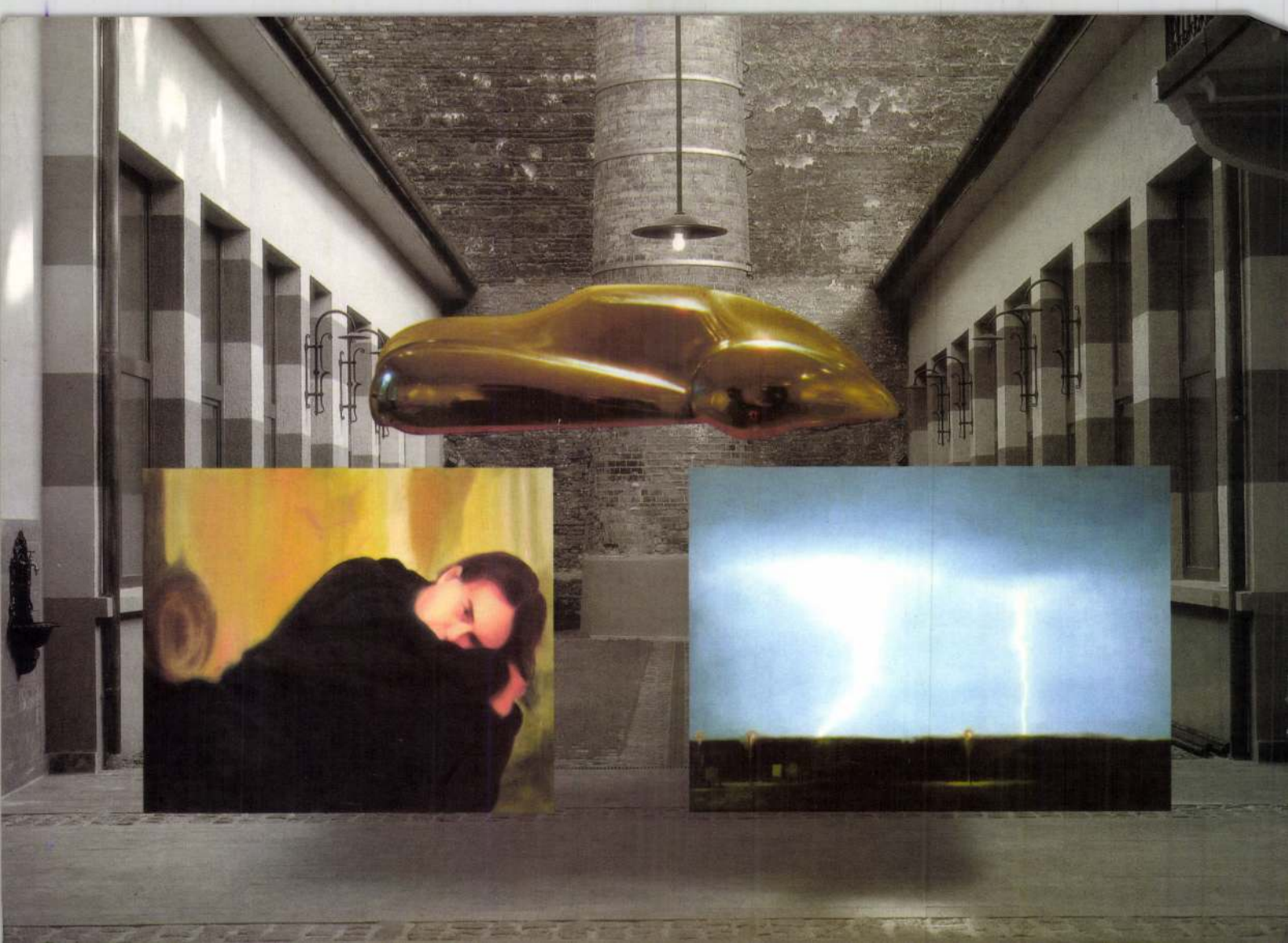

NAGY GABRIELLA, keramikus

--

1972-ben a Kőszegi Jurisich Miklós Múzeumban a var elő csarnokaban Nagy Gabriella keramikusművésznek kiállítása volt okt.21-től 23-ig. 651.old

SZÖVÉNYI ISTVÁN: Jelentés a Vas Megyei Múzeumok 1971-72.évi munkájáról.Jurisich Miklós Múz.Kőszeg. 649.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 5-6. 1971-72. Szombathely, 1975

Nagy Gabriella Teremtus

Ziállítása a volnak

Aba-Novák Teremben 1975. XI. 13 - XI. 27.

— Katalógus a könyvtárban —

Nagy Gabriella

Adám András festő a Magyar Nemzeti Galéria Műhely-sorozatában január 23.-tól,
Károlyi Zsigmond a Studió Galériában jan. 24.-től,
Szijártó Kálmán a Fiatal Művészek Klubjában január 25.-ig,
Nagy Gabriella kerámikus az ujpalotai Lila Iskolában január 27.-ig mutatja be műveit.

Török László fotókiállitása a miskolci Ifjusági Házban február 4.-ig,
Marton Ervin fotóművész emlékkiállitása a székesfehérvári Ifjusági Házban január 31.-ig,
Tóth Menyhért: „első alkotói korszaka" kiállitás Katona József Muzeumban megtekinthető február 25.-ig, mint a kulturális eseményeket tájékoztató rovat közli.
Élet és Irodalom, Bp. 1979. jan. 20. XXIII.évf. 3. sz. 8. lap.

MDK

Nagy Gabriella

mázolt ~~kk~~ kerámia tárgyakkal

szerepelt a Déri Múzeum rendezésében jun 9-én megnyílt kiállításon.

Benyhárt József: Modern iparművészeti kiállítás.

HajdúBihar megyei Napló, 1963. jun. 16.

Nagy Gabriella

Méltatás.

Balogh János: Mai magyar iparművészet.
Új Tükör, 1978. május 28 - 4 lap.

Nagy Gabriella, keramikus

L.: Huszicza Lajos

— : O Huszicza Lajos ... : 8.

ESTI HIRLAP, Br. 1975. nov. 13.

Nagy Gáborné
ält. tanf

Ferk pzomfoiskòvk
1939-41.147.l-

~~Báitfa IX. 170~~

Nagy Gál

Thieme Becker

XXV. 331-l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Nagy Gál

pálos remete, kódexmásoló (volt) a XV. nd-ban, a budaszentlőrinci pálos kolostorban.

Zolnay László: Magyarország legnagyobb kolostorromja a budai hegyekben. - Budapest, 1971.5.sz.34-36. l.

Georgius Nagy, harangöntő MDK

Érmihály falva 1824 2 harang. „Fudit me Georgius Nagy Félegyházini anno 1790" ... 307 old.

Patay Pál: Az Érmelléki Tractus harangjai 1825 körül. 305.e.

Déri Múz. Évkönyve. IX. 1968. Debrecen, 1968.
Alföldi Nyomda Debrecen

MDK

Nagy Gizella, VIII. o. tan.

Levelezőlapról nagyitások és tervezgetések

Pécsi Képzőmüv. és Mübar.Társ. Pécs, 1934 máj.
3. l.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

Nagy Gabriella kerámikus

1975 SEP 7

VAS NÉPE

nait, 41 megsérült.

Kiállítás a Zwingerben. Szeptember 12-én délután 16 órakor nyílik meg Kőszegen a Zwingerben Nagy Gabriella és Hont Erzsébet kerámikus művészek kiállítása. A megnyitó beszédet dr. Csiszár Károly, Kőszeg város tanácsának elnöke mondja. A megnyitó műsorában közreműködik Békefi Antal (furulya), Békefi Cecília (gordonka), Horváth Guidó (furulya) és Zsoldos Zoltán (gitár). A kiállítás szeptember 28-áig várja látogatóit.

1024

dmény

dmény

VEZETI: Balo

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 DEC 20

PESTI MŰSOR
Nagy Gabriella, keramikus

1021

Magyar Nemzeti Galéria:

Nagy Gabriella műhelykísérletei

— Napló helyett, rövid két hónap alatt készítettem el ennek a kiállításnak az anyagát. A napi 10—11 óra munka után (ugyanis határidős kötelezettségemnek kellett eleget tennem) lelkiállapomat, pillanatnyi hangulatomat rögzítettem írás helyett — mondja *Nagy Gabriella*, amikor a kiállítás anyagának elkészítéséről, összeállításáról faggatom.

Nagy Gabriella nem egyszerűen keramikus. Ezt a mostani, műhelykiállítása is bizonyítja. Egy teljes vitrinnyi műve

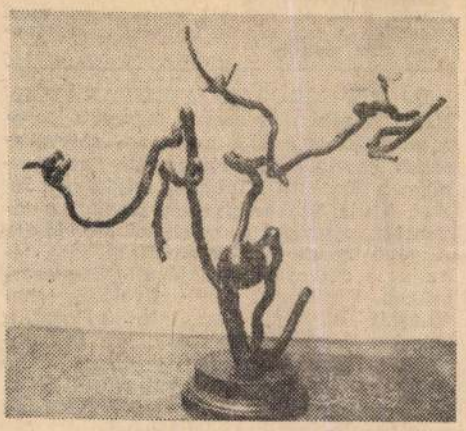

Életútfa

Ország Lili emlékének adózik. A komor, sötét színű, nehéz ólomból készült alkotások azokért „szólnak", akiket életükben kellett volna jobban elismernünk, nemcsak a nekrológjukban.

Másik csoportba sorolhatnánk az elvont alkotásokat. *Labirintus* című műve, égetett, hajlított, fémből vegyes technikával készült, vörös, fekete és fehér a színe. Arról „beszél", hogy az élet egy útvesztő: van, aki kikászálódik belőle — de sérülten, van, aki nem tud kimászni belőle soha. Művészeinknek ritkán témája a környezetvédelem. Nagy Gabriella *Emberfa* című alkotása megálljt parancsol, segélyért kiált. Szétnyíló, görcsös kezek, a korhadó fej, a kemizálás borzalmai ellen, a természet lassan emlékművé válása ellen tiltakozik. *Kísérlet a tükröződés témára* címmel több művet láthatunk.

— Én azt vallom művészi hitvallásomnak — mondja a művésznő —, hogy az életet kell visszatükrözni: a forgalmat, a felvillanó színeket, reklámokat, s benne az embert.

Az élet tekervényes, kanyargós útjait végigjáró emberről mesél az *Életútfa*, az olykor kilátástalannak tűnő hétköznapokról. A kopár fa görcsös ágai közé termés is szorul. A látvány elég komor, csak a két kis zöld levél sejtet némi derűt.

— Már régen készen volt a fa, amikor mégis rátettem a két zöld levelet, mert sikerült valami, ami addig teljesen reménytelennek tűnt — mondja Nagy Gabriella.

Funkcionális tárgyakat: tálakat, vázákat, gyertyatartókat is készít, amelyek mindennapi életünkben nemcsak gyakorlati célokat szolgálnak csupán, hanem művészi élményt is nyújtanak. Formájuk dekoratív; modern vagy antik bútorral berendezett lakásokba egyaránt illenek. Fő jellemzőjük, hogy színkompozíciójuk érdekes, változatos, a színek nem versenyeznek egymással, egybeolvadnak, egyenrangúak, harmonizálnak, formájuk egyszerű, finom vonalú. Kerámiát vagy bármely alkotását szívesen készíti vegyestechnikával. (Fémet, aranyat, bársonyt, fát, bőrt gyakran vegyít.)

Korongolt, váza-figurákat is láthatunk a kiállításon *Gondolatok* címmel. Egyszerűek, melyek mégis rengeteg gondolatot, érzést hordoznak magukban. Család, szeretet, szerelem, bosszú, magány, anya, gyermek nélkül, kiscsalád, bánat, öröm a témájuk.

Nagy Gabriella műveivel mélyen átélt, letisztult gondolatokat fejez ki. Az emberi tartalom, humanitás sugárzik belőlük.

Nyugtalan művész, aki mindig keres valamit, valami újat. *„A magyar kerámiaművészet Nagy Gabriella alkotásaival gazdagabbnak nevezheti magát"* — írta *Korach Mór* néhány évvel ezelőtt. S ezt a mostani kiállítása alkalmából újból elmondhatjuk.

Csorba Mária

A külföldi kultúrcentrumok műsorából

SZOVJET KULTURA ÉS TUDOMÁNY HÁZA
(V., Semmelweis u. 3.)

Csütörtökön, 14-én, du. 4—6-ig az Előadóteremben: „A Szovjetunió térképénél" (filmvetítéssel egybekötött előadássorozat). „A Belorusz Szovjet Szocialista Köztársaság" (előadás).

Pénteken, 15-én, este 6—8-ig, a Nagyteremben: „A művészet közelebb hozza egymáshoz a népeket". — A debreceni Maróti Gyula Énekkar hangversenye orosz, szovjet és magyar zeneszerzők műveiből.

Vasárnap, 17-én, de. n12—n1-ig és du. n4—n5-ig a Nagyteremben: „Napocska" gyermekklub. (Filmvetítés gyermekeknek.) Du. f3—n4-ig: „Ember és haladás." (Tudományos ismeretterjesztő filmsorozat felnőtteknek.)

Hétfőn, 18-án, du f6—7-ig, a Nagyteremben: „A megbízott" c. szovjet film vetítése orosz nyelven.

Kedden, 19-én, du. 4—6-ig az Előadóteremben: Előadás és dokumentumfilm az SZKP XXV. kongresszusáról.

Szerdán, 20-án, du. 4—6-ig, az Előadóteremben: Filmvetítéssel egybekötött előadássorozat Szibériáról és a Távol Keletről. („A Szovjetek Országa ma.")

LENGYEL KULTÚRA
(VI., Nagymező u. 15.)

„A lengyel munkásmozgalom egyesülésének és a LEMP megalakulásának 30. évfordulója" c. fotódokumentációs kiállítás. (15—30-ig.)

Csütörtökön, 14-én, este 7-kor: Ünnepi hangverseny a lengyel munkásmozgalom egyesülésének és a LEMP megalakulásának 30. évfordulója tiszteletére Stanislaw Górecki zongoraművész előadásában. Műsoron: Oginski és Chopin művei.

Hétfőn. 18-án, este 6-kor: Andrzej Munk „Egy nő a hajón" c. filmjének vetítése.

(Magyar nyelven.) Töltsünk egy [illegible] német zeneszerzővel munkásságának színhelyén — J. S. Bach — Leipzig.

Kedden, 19-én, este f8-kor: Karácsonyváró cimbalomhangversenyünk. Közrem.: Szerényi—Enzsöl duó.

Szerdán, 20-án, este 6-kor: Az Érchegység és környékének karácsonyi szokásai — Lantos Géza vetítettképes előadása.

CSEHSZLOVÁK KULTÚRA
(VI., Népköztársaság útja 21.)

Prágai iparművészet — kiállítás (dec. 30-ig).
Prágai metró — fotókiállítás a Nagyvárad téri metróvégállomás helyiségeiben.

Csütörtökön, 14-én este 7-kor a Rózsa Ferenc utcai klubban: a prágai Collegium Flauto Dolce hangversenye.

Hétfőn, 18-án du. f6-kor a Rózsa Ferenc utcai klubban A Ház nemesi címerrel c. csehszlovák film vetítése.

ÚJ TIT-SOROZAT FILMBARÁTOKNAK. Tizenhat részesre tervezett sorozatot indított a TIT budapesti szervezetének szociológiai-demográfiai szakosztálya a Kossuth Klubban, folytatva a József Attila Szabadegyetem szociofilm-tagozatának tavalyi nagy sikerű előadásait. A jövő év elejére tervezett előadás témája: a cigányság problémái Magyarországon. Ezt követi a közművelődés lehetőségeit, korlátait bemutató válogatás; sokakat érintő kérdést taglal a Szexuális kultúra, modern elmélet címet viselő program, s a parasztság változó világába is betekinthetnek majd az érdeklődők egy tanulmányfilm segítségével.

A PM **T**ájékoztat **I**smertet **T**udósít a TIT-ről

A TIT-programok és a József Attila Szabadegyetem rendezvényeinek részletes előrejelzését minden hónap első heti számában közli a Pesti Műsor a rendszeres hetenkénti tájékoztatók mellett.

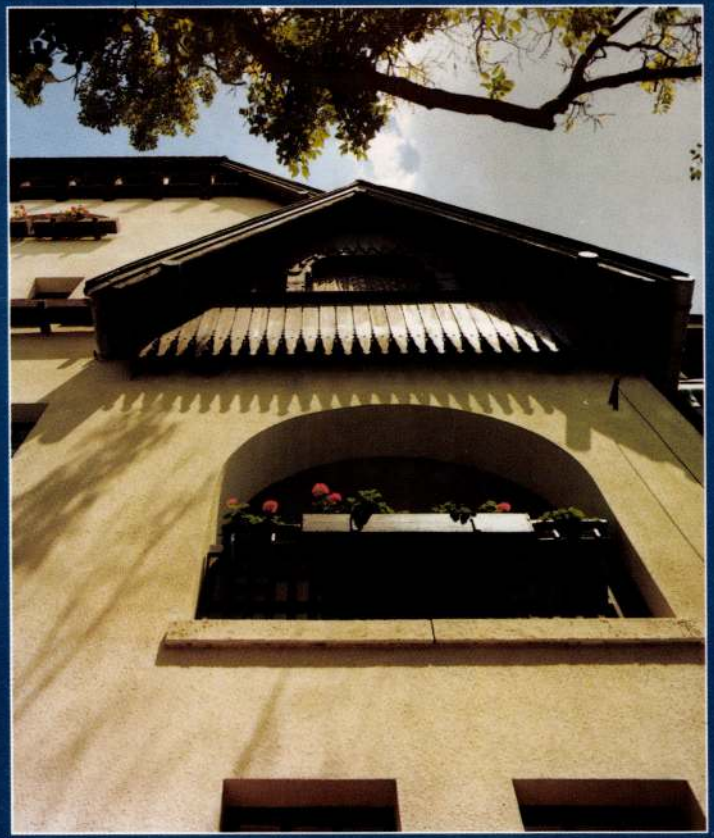

Kertvárosunk, a WEKERLE

A könyv szerzői:

NAGY GERGELY építész

SZELÉNYI KÁROLY fotóművész

Részvételi szándékát kérem a 282-9697-es telefonszámon jelezze november 3-ig.

Sok szeretettel meghívom
a „KERTVÁROSUNK, A WEKERLE" című
könyv sajtótájékoztatójával egybekötött
könyv bemutatójára,
és az ezt követő fogadásra.

A bemutató helyszíne, és időpontja:
I. T. C. BUSINESS SERVICE
1052 Budapest, Váci utca 19-21.
SZÉCHENYI TEREM

1994. november 7. (hétfő) 11 óra.

LÉVAY LEVENTE
Kispest polgármestere

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Nagy Gabriella

MAGYAR NEMZET
1966 JAN 5.

(Takács Imre rajza)

1021

— **Nagy Gabriella** keramikusművész tíznégyzetméteres kerámia falképe a veszprémi új bölcsőde bejáratához kerül.

akkor egészen fiatal

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

VAS NÉPE

1975 SEP 13

Nagy Gabriella kerámikus

1021

Kettős kerámiatárlat

a kőszegi Zwingerben

Nagy Gabriella és Hont Erzsébet kerámikusművészek közös kőszegi kiállítását tegnap délután nyitották meg a kőszegi Zwingerben.

A történelmi múltat idéző falak között mindig különösvonzó hangulatot teremtettek a rendezők egy-egy képzőművészeti, iparművészeti tárlattal, kitűnően érvényesítve a múlt és jelen, a hagyományos és a modern ellenpontozását, szembeállítását. Ezúttal is.

Az alkotásokról és alkotóikról dr. Csiszár Károly Kőszeg város tanácselnöke szólt megnyitó beszédében a város vezetői és művészetkedvelő közönsége nevében.

A hagyományoknak megfelelően zenei műsor egészítette ki a megnyitót — közreműködött Békefi Antal (furulya), Békefi Cecília (gordonka), Horváth Guidó (furulya) és Zsoldos Zoltán (gitár).

A kiállítást szeptember 28-ig lehet megtekinteni.

★

Képünkön: az utolsó simítások a megnyitó előtt.
Fotó: **Tóth Imre**

atabánya a mai ellenfél

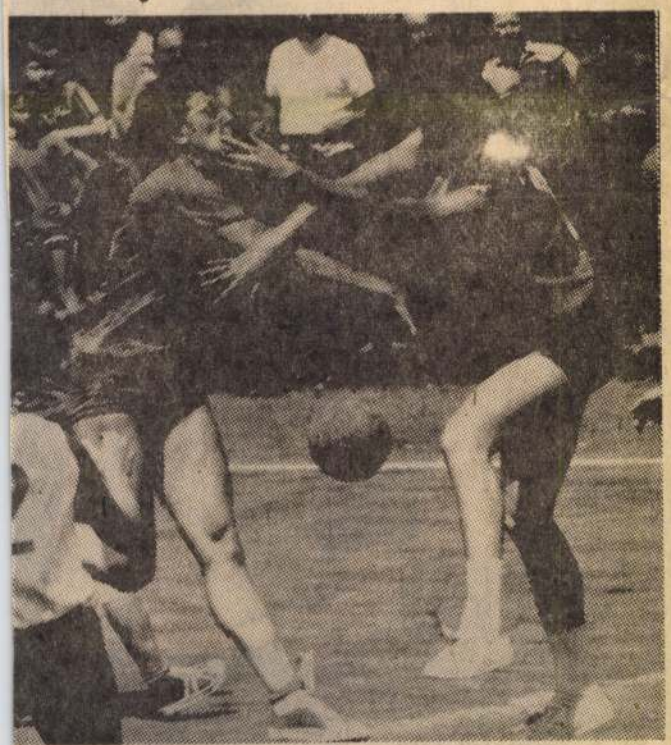

...balról Belényesné látható egy tavalyi mérkő-

Ma Kispesten játszik a Ha

A SZEOL elleni 5:1-es győzelem után sincs túlzottan bizakodó hangulat a Haladásnál. Érthető is, hiszen nem játszottak meggyőzően a hazaiak, s azt sem lehet említés nélkül hagyni, hogy a szegedi csapat kevés ellenállást tanúsított.

Ma újabb bajnoki forduló lesz, a Haladás Kispesten a Bp. Honvéd ellen lép pályára. A piros-fehérek otthonában kevés csapat számíthat pontszerzésre, ezzel tisztában vannak a Haladás vezetői is. Kispestről azonban olyan hírek érkeztek, hogy több sérültje van a Honvédnak, így Lakat doktor gondban van, csak a mérkőzés előtt hirdet csapatot.

A Haladás tegnap délután utazott el Budapestre. Az összeállításnál Horváth Zoltán sérülése okozhat problémát. Ha a középpályás nem jászhat, akkor Farkas hú-

Karpov tartja az egy pont előnyt

Milánóban, a nemzetközi sakkverseny döntőjében három játszma után a világbajnok szovjet Anatolij Kar-

SPORTM

SZOMBA

Asztalitenisz, NB I. női: Sa rankó úti Sportcsarnok, 16 óra.

Atlétika, NB. I. B-s ifjúsági pesti Dózsa—Zala megye—Vas r Újpesti Dózsa—Veszprém megye 16 óra.

Kézilabda: NB I .női: Saba 16. Dózsa u.

Kosárlabda, NB. III. nyugat, FMTE, 16, Zrínyi u. Sportcsarn

Röplabda, NB II. nyugat: Z 15.

Teke: NB II. nyugat. férfi Spartacus, 14, Köztársaság téri *nyugat:* Építők—Vaszar, 15, Spa zsi, 16.

A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal

meghívja Önt

Nagy Gergely építész

és

Szelényi Károly fotóművész

Kertvárosok Saltaire-től a Wekerle-telepig

című kiállításának megnyitójára

a székház pincegalériájába 2002. július 24-én 12 órára

(Budapest I., Táncsics Mihály utca 1.)

A kiállítást megnyitja:

Őexcellenciája Nigel J. Thorpe

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának Nagykövete

és

Fejérdy Tamás

a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Felügyeleti Igazgatója

A kiállítás díjtalanul megtekinthető 2002. augusztus 20-ig naponta 10-től 17 óráig

Nagy Gergely [illegible]

Átadják a Hattyú házat, a befektetők aggódnak

A Csalogány utca sarkán magasló épületen mintha átok ülne. Eredetileg szállodának épült, ám az elképzelést később egy irodákat, lakásokat és üzleteket magában foglaló tömb terve váltotta fel. Az építkezést kezdeményező külföldi vállalkozó kiszállt a kétséges megtérülést ígérő üzletből, így a beruházás gondjait a Novolit Rt. vette a vállára, a cég azonban hamarosan csődöt jelentett. Ezután két évig szünetelt az építkezés. Úgy tűnt, a Hattyú ház a kerület rút kiskacsája lesz, ám ekkor belépett a képbe az Első Budai Építő Rt., amely karöltve a KÉV Metróval vállalkozott az építkezés folytatására. Eleinte a finanszírozás költségeit is saját zsebből fedezték. A fő beruházó Postabankkal 1996-ban kötöttek 1,5 milliárd forintos hitelszerződést. Az I. kerületi önkormányzat az általa felajánlott, csaknem 400 millió forintos telekért cserébe négyezer négyzetméternyi területet kapott, ám a Hattyú ház bizonytalannak ítélt jövője miatt a kerület képviselő-testülete inkább a pénz visszaigénylése mellett voksolt. A várkerület eddig a kért összegnek csupán egynegyedét kapta vissza. Mindaddig, amíg a pénzintézetnek nem fizetik vissza a hitel összegét, a Hattyú házat jelzálog terheli, vagyis az önkormányzat (a többi befektetőhöz hasonlóan) csak az ingatlan értékesítése után szerezheti vissza jogos járandóságát.

A már-már drámába illő történet végkifejleteként az épület tetőtere április közepén lángra lobbant, a kár több mint negyvenmillió forint volt.

Loppert Zoltán, a KÉV Metró igazgatója elmondta, több mint 400 millió forintjuk fekszik a házban, aminek megtérülésére egyre kevesebb garanciát lát. Az épület hasznosítását célzó koncepció egyre inkább a bérbeadás irányába tolódik, így a benne lévő üzlethelyiségek, lakások és irodák nem hozzák meg a várt hasznot. Mindettől függetlenül a tegnapi sajtóbemutató résztvevői megtapasztalhatták, gyönyörű ez a 11 szintes, 17 ezer négyzetméteres építészeti csoda.

Szigeti Ildikó

A belső udvar...

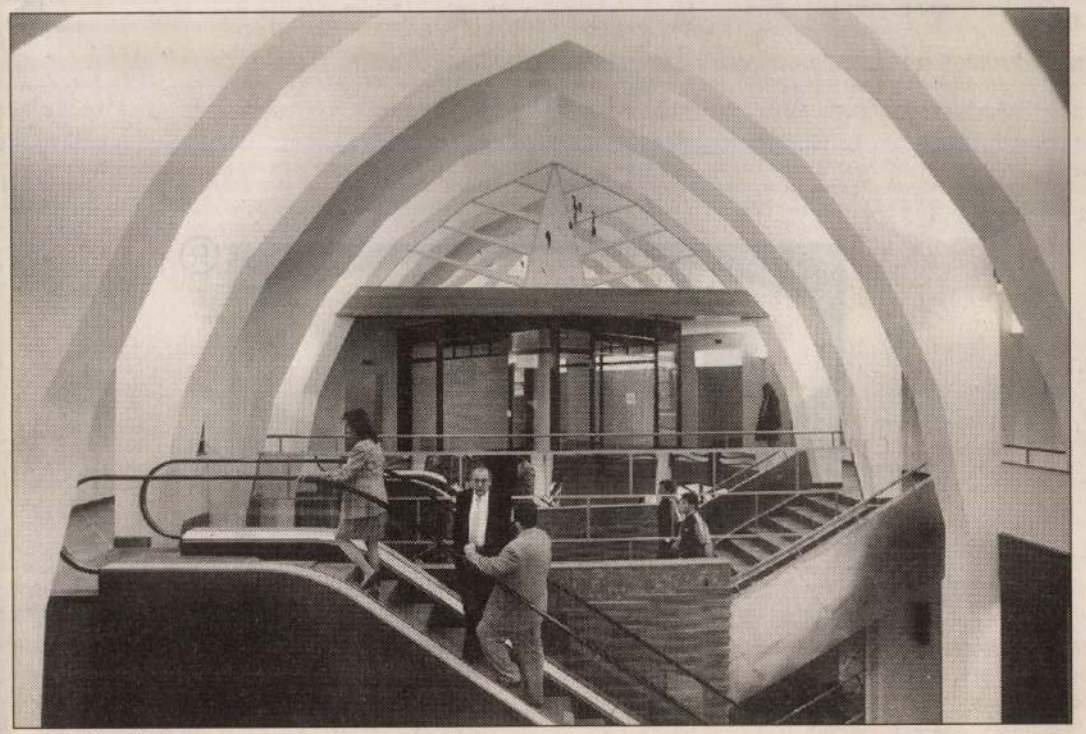

...és a lépcsőház

VELLEDITS ÉVA FELVÉTELEI

VÉPSZABADSÁG 1998 okt. 10

Nagy Gergely építén

Az ítélet egyébként igen enyhe. A legsúlyosabb esetben is csak annyi történhet, hogy a terjeszkedő IKEA meglévő, vagy új áruházában kell dolgoznod lakberendezőként, dekoratőrként, éttermi vagy vevőszolgálati munkatársként, eladóként vagy karbantartóként.

IKEA®

Érezd magad otthon!

IKEA Lakberendezési Kft.
1370 Budapest, Pf. 318

Az önéletrajzokat
a Személyzeti Osztályra,
Szentesiné Babos Éva nevére
várjuk október 14-ig.

BUDAPEST, FŐV. XIX. KER. KISPEST
POLGÁRMESTERE
BP. 1701. VÁROSHÁZ TÉR 18.

Tisztelt Hölgyem / Uram!

A Kispesti Polgármesteri Hivatal megbízásából a " Regélő Kispest " testvérkötetének megszületett második kiadványunk " Kertvárosunk a Wekerle " címmel.

Ez a könyv Kispest gyöngyszemét, a Wekerle - telepet a teljesség igényével kívánja bemutatni Nagy Gergely építész és Szelényi Károly fotóművész közreműködésével. Az építészek körében jól ismert település iránt egyre nagyobb az érdeklődés mind Magyarországon, mind a külföldön élő szakértők körében. Jogos igényként jelentkezett a telepen élők és a telepet ismerők körében, hogy a műemlék jellegű épületeket, hangulatos utcákat egy reprezentatív kiadvány segítségével tegyük még ismertebbé a jelen és az utókor számára.

Bízom benne, hogy az Ön közreműködésével a könyv iránti érdeklődés még nagyobb lesz, és a könyv elfoglalja méltó helyét a hasonló kiadványok között.

Kérjük személyes jelenlétével tisztelje meg könyvbemutatónkat, melyen mindenkit megajándékozunk a könyv egy példányával.

Budapest, 1994. október 31.

Tisztelettel:

Lévay Levente
Kispest polgármestere

BUDAPEST FŐVÁROS XIX. KER. KISPEST * Polgármester * 1.

Nagy Gergely špitěr

A Városi Művészeti Múzeum
tisztelettel meghívja
Önt,
Családját és Barátait

NAGY GÉZA

festőművész
kamaratárlatának megnyitása
alkalmából

1998. július 16-án, 18 órára, a

Váczy Péter-gyűjteménybe
(9021 Győr, Nefelejcs köz 3., Magyar Ispita.),

a kiállítás közös megtekintésére
és a
a művésszel való megismerkedésre,
beszélgetésre.

A kamaratárlat látogatható:

1998. augusztus 23- ig, hétfő kivételével
naponta 10- től 18 óráig.

Képeskönyv a Wekerléről

A XIX. kerületi önkormányzat november 7-én mutatja be a Kertvárosunk, a Wekerle című kötetet. A

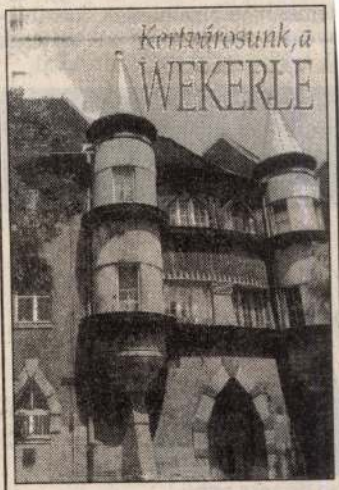

könyv szerzői szeretnék szélesebb körben megismertetni a kerület és a főváros műemléki büszkeségét. *Nagy Gergely* építész és *Szelényi Károly* fotóművész a teljesség igényével kívánják bemutatni a műemlékekben bővelkedő, a századelőt idéző Wekerle-telepet.

NAGY Gergely építész

1994

Nagy Egyed

ötvös

1625 ben kolozsvárt szept.
egy inas szegödtetéssel kapcso-
latban szerepel az apródok
könyvében.

Jakab Elek. Kolozsvár tör-
ténete Bpest. 1888. II K. 535 l.

Nagy Gergely
szobrán
Pécsett.

— **Ünnepélyes keretek között** leplezték le szombaton este Leöwey Klára pedagógusnő, az 1848-as forradalmi eszmék egyik zászlóvivőjének mellszobrát a róla elnevezett pécsi leánygimnázium[illegible]ban. Ezzel egyidőben megkoszorúzták az iskola falában s elhelyezett Leöwey Klárát ábrázoló domborművet. Mindkét plasztikai mű Nagy Gergely szobrászművész munkája.

Magyar Nemzet
1953. dec. 20.

A hivatalos másolat hiteléül:

VALLÁS-ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM SZÁMPÁRYÜSÉG OSZTÁLYA. III. s)

Csanák

miniszteri s.hiv. igazgató. h.

Kérte a számfejtéskor!

Budapest, 1924 évi Jannás hó 29 n.

Gyulbeni

Bg

VALLÁS-ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M. KIR. MINISZT. SZÁMPÁRYÜSÉG OSZTÁLYA.

Nagy Géza

~~nakáz~~

VII. Dembinsky u. 45

MKSz 1947

Nagy Géza

/tolcsvai/ 1929/30 – 1932/33

Ferkèpzomfoiskèvk

116. C.

ifj. Nagy Géza

1918/19 – 1922/23

Ferkápzomfoiskèvk

116.l.

a vonalak helyett rövid vastag tű segélyével (Punze) pontocskákat ver a művész. A pontok mélysége, illetve sűrűsége adja a tónust. Magában rit-

Nagy Géza
építész

Szül. Győr 1869.
Oklevelet nyert 1897.

Műegyetem 14 l.

Rombauer R. E.

Derékig, balra. Nyakkendőjét
bátja be van gombolva. Jelzése alá
jobbra: J. C. Strauss.
St. Louis.
és a jobbsarkon alól: az 1900. évs

Platónotypia, mér.

187-900-3.

Nagy Géza notsász

Reps: Tehnóstéka / notes a Papp József Séren /

1966. ápr 15. Magyar Sirsek

mdk

Nagy Géza és Molnár László (szobrász művész)

12 szoborból napórát készített a gödöllői Agrártudományi Egyetem részére.

Mozaik: Szobrok az Iskolában
Népszava 90 évf. 242. sz 1962, okt. 16.

Nagy Géza szobrák

Balassagyarmaton helyezik el

Dózsa György mellszobrát

N.N.: Kulturális mozaik

Nógrád 1971 VIII. 1

Nagy Géza

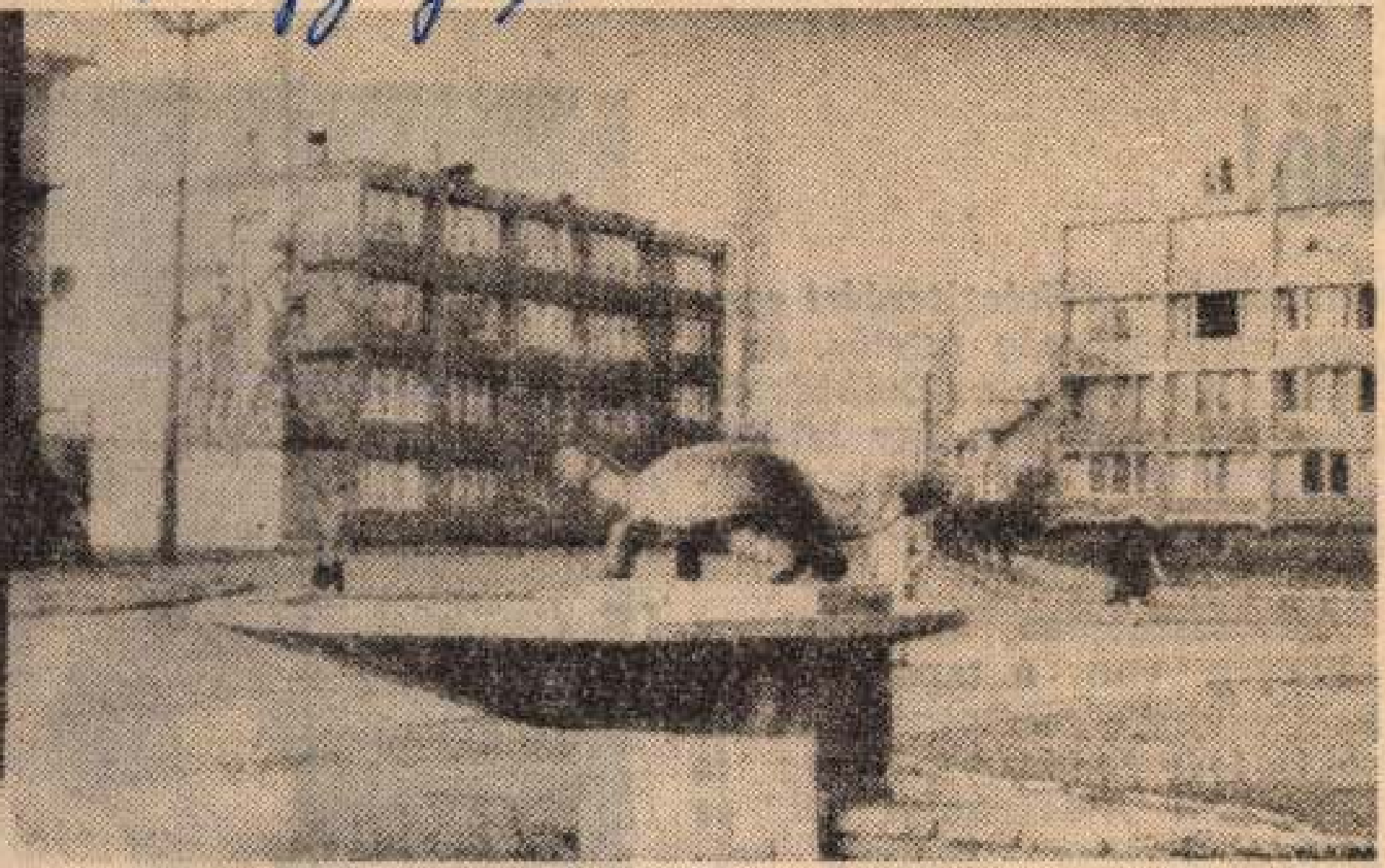

Jövő Mérnök Nagy Géza: Díszkút 1963 dec 21

felé!

rendezvény előkészítéséért egy-egy alapközösség felelős, és a megfelelő reszortos diákbizottsági tag ellenőrzi. Így lehetőséget adunk az alapközösségeknek és a reszortosoknak az önálló munkára.

Természetesen, munkánkhoz szükség van a tapasztaltabb kollégiumok segítségére. *Ezt a segítséget rendszerint meg is kapjuk a „Vásárhelyi Pál" és „Rózsa Ferenc" „testvér" kollégiumoktól.*

Diákbizottságunk ellenőrző

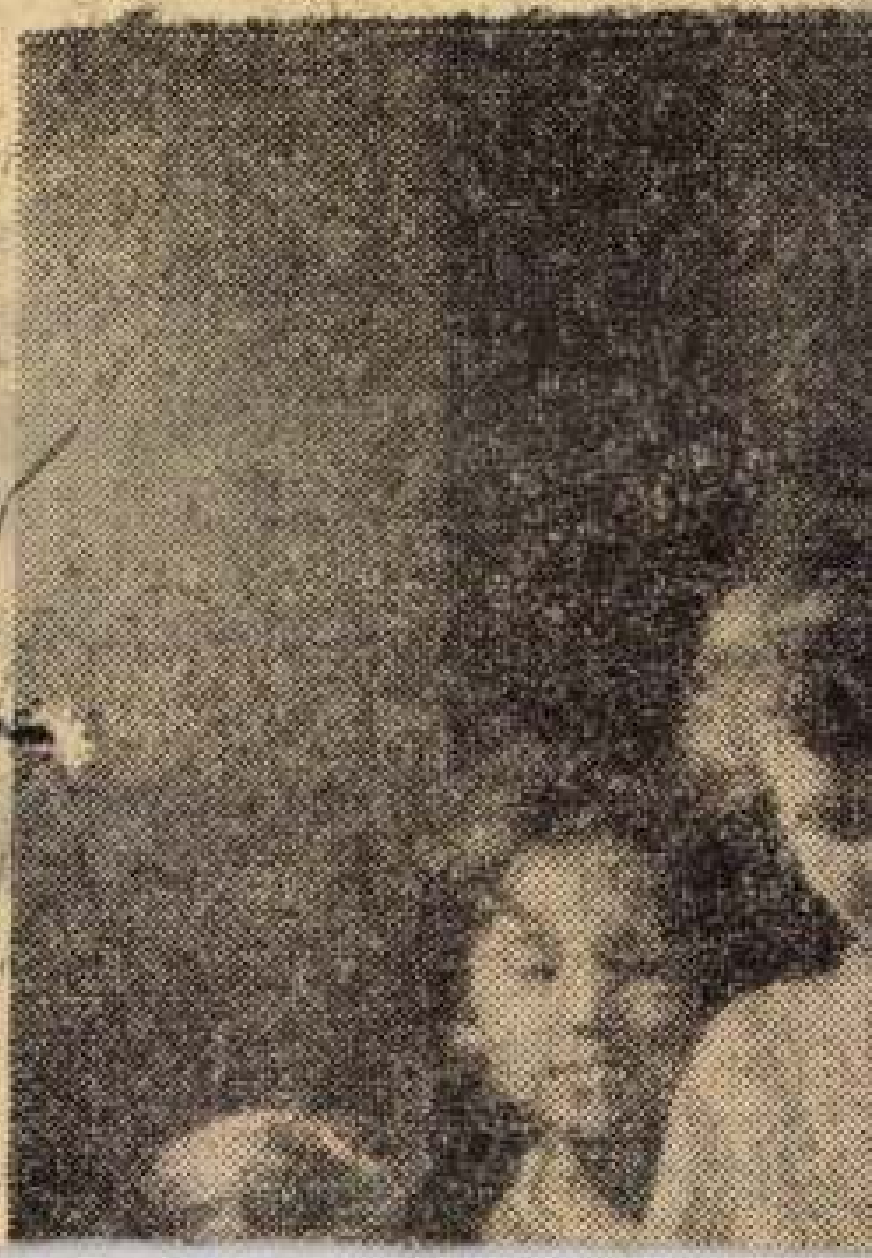

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Nagy Géza

Hajdu-Bihar megyei Napló

1983 JAN 18

1021

Debreceni KURIÓZUM

Az elmúlt hetekben értékes leletekkel gazdagodott a debreceni Déri Múzeum. Nagy Géza téglagyári munkás, debreceni lakos elkészítette az eddig ismert legkisebb talicskát. Az értékes miniatűr készítményt a Déri Múzeum megvásárolta

(MTI Foto — Tormai Andor felv.)

16.55 Szórakoztató fúvószene.

17.20 Uj munkás az üzemben. Gazdasági jegyzet.

17.30 Jakuts Éva és Sebestyén Sándor hangversenye.

18.10 Könnyűzene.

18.40 A sárkányvitorlás dzsunka. Könyvismertetés.

19.05 Oscar Straus operettjeiből.

19.30 Édes anyanyelvünk.

19.35 Debussy-est.

20.05 Joseph Rening német író elbeszélései.

21.45 A [illegible]féta palástja mögött.

22.05 Tánczene.

NYÍREGYHÁZA

18.00 Innen-onnan. — Könnyűzene. — Jegyzet. — Tanuló falu. — Népdalok. — Mit mesélek a fiamnak?

URH

18.30 Hírek. — Tánczene. — Bájoló. Szerelmes versek. — Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. — Operettrészlet.

15.25

16.05

16.40

16.55

18.10

18.40

19.05

19.25

21.10

22.40

18.00

18.30

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-063. 337-748. 340-726

Nagy Géza

MAGYAR NEMZET

1971 SEP 12

Szigetvár elesének 405. évfordulója alkalmából ünnepségeket rendeztek. Leleplezték Horváth Márknak, Szigetvár utolsó kapitányának Nagy Géza által készített mellszobrát. Az emlékünnepségen részt vett a Jugoszláv Tudományos Akadémia küldöttsége is.

1681

Nagy Géza szobra

Horváth Máté szobra
emlitve

Pestmegyei Hirlap 1971 január 27
5. old.

Nagy Géza MDK

Nyár, bronz

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Nagy ˘éza MDK

Feleségem, bronz plakett

Szarvas, bronz plakett

Lantos nő, bronz plakett

Mücsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Nagy Géza

Táncsics hihály mellszobor
másfelet é.n., harasti mérkő;
Vesprém meye, Gamma, Jakob.

22 l.

Tájékoztató 64/65 képző és Iparmüvészeti Lektorátus

Nagy Géza

tolcsvai

lásd

Tolcsvay Nagy Géza

alatt is.

HIVATAL mély megrendüléssel jelenti, hogy sze-

YI OTTÓ

relátus,
művészeti Iskola tanára,
i Tanács előadója stb. stb.

1021 Nagy Géza, szobrászművész:
„Az ornitológus laboratóriuma"

SZÉPIRODALOM, SZOCIOGRÁFIA, MŰVÉSZET

forrás

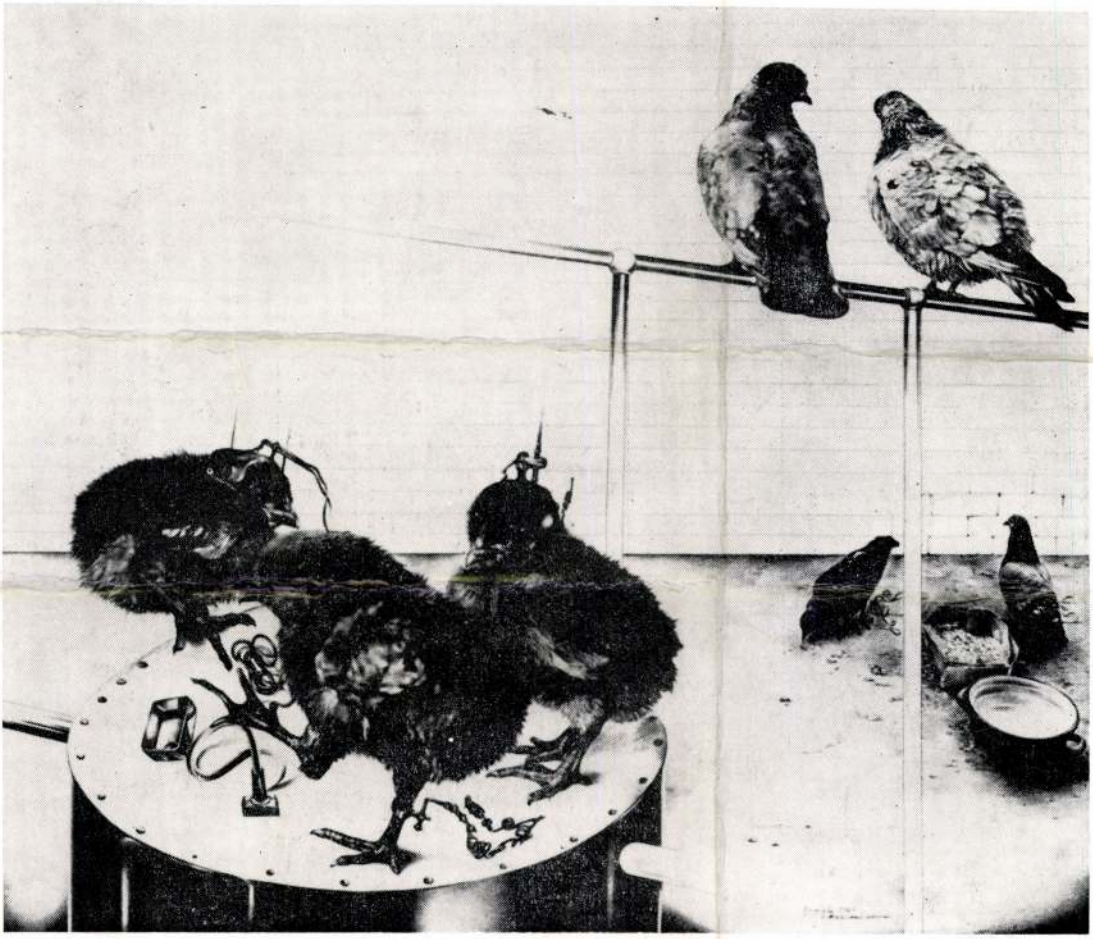

4

XVI. ÉVFOLYAM
1984. ÁPRILIS

BORDI ANDRÁS MUNKÁJA

A CÍMLAPON: NAGY GÉZA: AZ ORNITOLÓGUS LABORATÓRIUMA

Nagy Géza

Domanovszky György: Milyen kapuk, kerámiák, gobelinek és szobrok diszitik az uj Várpalotát. /Bp./ /Tóthfalusi László, Schrammel Imre, Juhász Árpád, Szlávics László, Erdélyi Etelka, Soltész György iparmüv., Győri Dezső, Nagy Géza, Fekete Géza, Dabóczi Mihály szobrász./ - Tükör, 1967. márc. 28.

Az 1967. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Ért. 1970.1.sz. 68-107. l./

72.l.

Nagy Géza, szobrászművész

Tegnap felavatták Hajdúböszörményben a szoborparkot, a Hajdúsági Múzeum udvarán. Hét mellszobor áll a szoborparkban, olyan nemilyek szellemét és emlékét idézik, akiknek élet-műve, szorosan kapcsolódik a Hajdúság történelmehez. Nagy Géza szobrászművész Györffy István mintázta meg. /említve/.

Hajdú-Bihari Napló, 1984. júl. 7.

NAGY GÉZA szobrászművész

Horváth Márk szigetvári lapitányt ábrázoló szobrát említik a Sárvár történelmének ikonográfiája cím alatt

Kondics József: Sárvár és a sárváriak a magyar lépzőművészetben I. rész

Vasi Szemle 1983. 4

Nagy Géza
szolvá

„Óriás teknős" – Repr. figuráját az újpesti, Papp József téli lakótelepen helyezték el.

T. Reiha Margit: Új lakótelepeink éksége
Élet és Tud. XXIII. 1968. XI. 29. 48. n. 2279.

NAGY Géza festő

11. 62. p. – Derkovits-ösztöndíjas évk. 1992

Új Művészet 1992

NAGY Géza

M. Nemet
1992. dec 11.

Nagy Géza rajza

Teilnahme nur an a) und c) ist für interessierte
OS/2 und WORD beherrschen, möglich. Der nächste
klus wird im März/April 1993 offeriert. Bitte be
Sonderinformation zum MIDAS-Ausbildungsprogramm
Preisliste.

Als Geräteausstattung wird zur Zeit ein PC ab 120 MB
8 MB Arbeitsspeicher unter dem Betriebssystem OS/2
gesamte - weiter wachsende - Datenbank des Bildar
inzwischen ca. 280 MB. MIDAS kann auch auf kleineren
werden, dann ist jedoch die Möglichkeit zur Übernahme
barer Daten aus Marburg beschränkt.

Für weitere Fragen steht der oben genannte telefonis
dienst zur Verfügung.

NAGY Géza

BÓDAY Pál Péter: Nem csöppentünk paradicsomba [beszélgetés]
= Magyar Hirlap, 1993. okt- 21. 15. ill.

NAGY Géza szobrán

Ricill. Tata, Vásosi Műv. Ház.
1992. dec.

V. Hivel 1992. nov. 29.

NAGY Géza

Banga Ferenc: Aki az ördögtől nem fél attól az ördög fél.
= Hitel, IV.évf. 4.sz. 1991. febr. 20. 54.p.

Országos Grafikai Műhely vezetője, Vác

Jeckl, Ján, mramorár (marmorisator sodalis, marmorarius), 5. decembra 1773 sa uvádza s manželkou Alžbetou pri krste svojej dcéry Alžbety. Krstní rodičia: František X. Schuster, mešťan a výčapník, s manželkou Katarínou (MP fary sv. Martina). — 9. júla 1774 sa uvádza vedno s manželkou Máriou Annou pri krste svojej dcéry Márie Magdalény. Krstní rodičia: Vavrinec Ottinger, výčapník, s manželkou Evou Máriou. J. Jeckl býval v tom čase na Vydrici (MP fary sv. Martina). — 1. mája 1779 sa uvádza s manželkou Máriou Annou pri krste svojho syna Vavrinca. Krstní rodičia: Vavrinec Ittlinger, výčapník z Podhradia, s manželkou Evou. J. Jeckl býval v tom čase na Vydrici (MP fary sv. Martina).

Jobiser, František, murár (murarius sodalis), 2. decembra 1773 sa uvádza s manželkou Uršulou pri krste svojho syna Františka Xav. Krstní rodičia: Matej Höllrigl, murársky majster, s manželkou Klárou (MP fary sv. Martina).

Joppe Ján (Cs.) 1810—1823

Murator Jozef a Mikulin, murár doložený v urbári bytčianskeho panstva listoch z roku 1620, keď ho oslobodili ských dávok za povinnosť pracovať na o šieho zámku.

Nagy Gábor

Duna Galériában közös tárlaton szerepelt

... is. Nagy
...lis kompozícióin ér-
...os dekorativitás, a
... komponálási törek-
...g az is, hogy a gra-
... a szobrászatban egy-
...as, de valahogy — leg-
alább... ...zúttal — adós marad az
atmoszférateremtő erővel

Magyar Hirlap 1980/5/27/8

Wagner9Örüm és ürüm

NAGY Géza

M. Vemet 1992. nov. 21.

Nagy Géza rajza

A nemzetté szervezett népnek megvan a maga etnikai identitása, de lehet több is, több

NOV 04 '92 14:08 AUTOMAT KFT

Művészettörténet, művészettudomány

39. BAKOS, Jan: Slutácia dejepisu umenia na Slovensku. Bratislava : Slovenská národná galéria, 1984 264 p. (Analekta ; 7.)

40. BALOGH Ferenc: Az építészet meghatározottsága. = Korunk, 43, 1984, 2. 146-149. p., ill.

41. BEKE László: Bemerkungen zur Funktion des Spiegels in der Kunst. In: Semiotics Unfolding. Ed. by Tasso Borbé. Vol. 3. Berlin ; New York ; Amsterdam, Mouton, 1984 1289-1295., ill.

42. BEKE László: A tükör. + MIKLÓS Pál megjegyzései Beke László tanulmányához. In: Tanulmányok a vizuális kultúráról : Munkaközi anyag. Szerkesztőbiz. elnöke Németh Lajos. Bp. : [k.n.], 1984 51-92, 93-96.

43. BEKE László és RADNÓTI Sándor levélváltása, 1-2. = Aktuális Levelek, No 10 (1984) 44-48, No 11 (1984) 48-54.

44. Bialostocki, Jan: Régi és új a művészettörténetben. Szerk. ,bev. Marosi Ernő. Bp. : Corvina, 1982 (Művészet és elmélet) rec. UJLAKI Gabriella: A modern kezdetei. = Művészet, 25, 1984, 7. 51-54., ill.

45. BONTA, János: Die Bauwissenschaft über die Visualität. = Periodica Politechnica, Architecture, 28, 1984, 1-4, 11-15.

46. BOR Ambrus: Elveszett művészet. = Élet és Irodalom, 1984. február 24. 1. hoz. PREISICH Gábor: „Épületet olvasni ugyan ki tanít kicsodát?" = Élet és Irodalom, 1984, március 16. 2.; FRANK János: A béke fölött. = Élet és Irodalom, 1984, április 6. 2.; DERCSÉNYI Dezső: Képezhetünk-e építészeti kritikusokat? = Élet és Irodalom, 1984, április 13. 2.; HÁRSFAI István: Miért nincs Magyarországon építészeti kritika? = Élet és Irodalom, 1984, június 15. 4.; DERCSÉNYI Dezső: Nemcsak nálunk? = Élet és Irodalom, 1984, szeptember 21. 2.

47. DUCHAMP, Marcel: Anrepó „ready-made" [beszél

Nagy Géza

Uray Tivadar Sirenulés, dombormű, karanti mészkő,
XII. rev. Farkasréti Temető.

Tájékoztató 64/65, képző és Iparmű-
vészeti Lektorátus

311

MKD

Nagy Géza, gyermekrajzoló

Oldalak – rajzokkal – Nagy Géza karancsszáji 5. ont. ált. isk. tanuló naplójából. Repr.

H.B.: Vigyázat! Balesetet!

15-16.

XVIII/6

CSALÁD és ISKOLA Bp. 1967. jún.

Nagy Géza

Óriás teknős c. szobra (szepkó) az ujpesti Papp József tér. lakótelepen áll

T. Riha hasgit: Új lakótelepeink élességei

Élet és Tudomány 1968 XI. 19

Nagy Géza

Szobrászmüvész.
Várady Sándor miskolci szobrászmüvész papirplasztikai kiállitásán előadással egybekötött vezetést tartott.

Szabad Magyarország 1948 jan. 22. 2.l.

Nagy Géza

Meágyessy tanítványa.
Szobrát, amely Fazola Ferencet
ábrázolja Diósgyőr vasgyárban állítjál
fel. /repr./

Észalmagyarország 1956. jul. 15.

Nagy Géza

vízköpőt tervezett a hódmező-
vásárhelyi 80 lakásos lakótelepre

Magyar Nemzet, 1967 X. 8. 11. o. Napló

Nagy Géza, szobrász

M.D.K.

nagyitotta fel a kiszolgi kiegyetemre szánt domborművének, az „Építők"-ner kis tervét, melyet Medgyessy élete vége felé, részben már betegen tervezett.

László Gyula: Medgyessy Ferenc /1881-1958/,

Bp. 1968. Corvina, 54. old.

K.P.K.

Nagy Géza szobrász

Allegorikus szobor az Oroszlános udvarba

G.J.: Kiváló szobrászművészeink készítik a Budavári Palota szobrait
Magyar Nemzet 1967. jan. 22. 4.l.

MDK.

Nagy Géza

A pesti Vigadón végzett szobrászmunkájáról

Esti Hirlap 1965.szept.11. lap -

Fénykép

Magyar Foto: CJ 51025/1-3 Hegedűsné

Nagy Géza Köllösi Irén portréját mintázza a Kázados-úti művésztelepen.

1955. X. 25.

Neg. van

MDK.

Nagy Géza

Uray Tivadar emlékmüvet készit

Magyar Nemzet 1965. márc.24. lap -

MDK

Nagy Géza épitész

Magyar Iparmüvészet 1897/98. 324.l.

MDK

Nagy Géza, korongos müvezetö

1931-töl a Zsolnay gyár dolgozója volt össz.kb.
18 éven át.

Nikelszky Géza: A Zsolnay gyár müvészi és kivitelezési.
Pécs. 1949.ápr.12.

Nagy Géza, szobrász MDJ

A Vigadó új figurainak egyik kérítője.

—: Az állványok mögött 1.

ESTI HIRLAP, Bp. 1965. szept. 11.

MDK

Nagy Géza

Feleségem, br. plakett

Szarvas, br.plakett

Lantos nő, br.plakett

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. Műcs. 1962. 29.l.

Nagy Gerâ

Ferkèpzomfoiskèvk

1939-41. 141. l.

48.612. — F

Exp. 19

Osszeol

Művészeti Tanács

B u d a p e s t

Nagy Géza

[illegible]

Ferk`pzomfoisk`vk
1939-41.148.l

tam Wigand Ede cimére. Az esedékes má-
l a folyó évi junius havában fogok in-

február hó 5-én.-

A MAGYAR KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISTERIUM
Művészeti ügyosztály.

ságának,

B u d a p e s t .-

Nagy Géza

festő

l. életrajz

Tragor vác művészei

137. l.

Tisztelettel. –

SCHULEK FRIGYES
ÉPITÉSZ TANÁR

holyett

Schulek János

MDK

Nagy Géza

szobor:

Napozó, ólom

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely,
Balatoni Muz. 1968.

MDK

Nagy Géza

Könyöklő nő, ólom

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

Mesteri mesterművek Vácról – Szentendrén

A Váci Grafikai Műhely anyagából válogatott színvonalas kiállítással újra megnyitotta tárlatainak sorozatát a szentendrei Aktív Art Galéria.

E rövid hír mögött több nagyon fontos és a korszakra jellemző művészetszociológiai tényező húzódik meg. Elsőként az, hogy a galéria mint állami kiállítóhely zárt be, és most Takács Gábor magánvállalkozásaként indult újra. Arról valamenynyien értesülünk, hogy az államnak egyre kevesebb pénze van a kultúrára, s így az nem meglepő, hogy a Pest megyei Művelődési Központ funkcióinak redukálása közben hamar kiesett a finanszírozható tevékenységei közül a galéria fenntartása. S ezek után azt lehet gondolni, hogy a festői kisvárosban, Szentendrén, a Dunakanyar bejáratánál, ahol több mint 100 alkotóművész él, a legtermészetesebb, hogy a volt galéria helyén ismét galéria nyílik. Ez azonban közelről nézve már egyáltalában nem ilyen magától értetődő. A város ugyanis - bármilyen furcsán hangzik is ez a kívülállóknak - nem rajong különösebben művészeiért. Sőt. A napokban az új utcanevekről tárgyaló bizottságban 2 igenlő szavazatra 9 ellenszavazat jutott abban a kérdésben: legyen-e Barcsay Jenőről utca elnevezve vagy sem. A Művészeti Anatómia világszerte ismert, becsült mesterének, aki míg élt, szinte jelképe volt Szentendrének, most a demokratikus önkormányzatú várostól annyi megbecsülés sem jut, hogy az utcát, amelyben remekműveit alkotta, róla nevezzék el. Ha a megfellebbezhetetlen etikai és művészi nagyságot jelentő Barcsay Jenőnek ilyen a presztízse, akkor nem nyaktörő vállalkozás-e olyan galériát indítani, amelyben nem a kikristályosodott értékek kapnak csak helyet, hanem a legfiatalabb generáció képviselői is, a még főiskolára járók, vagy az azt éppen elvégzettek - ahogyan ezt az első kiállítási anyagból lemérhetjük? Ehhez bizony megszállottság kell, s az újrainduló magyar műkereskedelemnek az a szerencséje, hogy vannak ilyen Takács Gáborok, akik elsődlegesen nem az üzletnek, hanem a művészetnek elkötelezettjei.

Takács Gáborok és Nagy Gézák. Merthogy e kiállítás másik főszereplője a Váci Grafikai Műhely, amelynek élén épp olyan, szakmának elkötelezett ember áll, amilyenek lehetővé teszik országunkban a pártoktól, politikától függetlenül, hogy a művésztársadalom komoly szakmai munkát végezhessen. A Nagy Géza vezette műhely neve ma szakmai körökben védjegy. Márka és garancia. Nem véletlen, hogy például a tavalyi miskolci grafikai biennálén a zsűri által kiválogatott művek 60 százaléka a Váci Grafikai Műhelyben készült. A rézkarctól a litográfiáig, a szitától a dombornyomásig bármilyen technikát tud a műhely, amint ezt akár tavaly Miskolcon, akár most Szentendrén láthatjuk.

És mégis: a Váci Grafikai Műhely társadalmi megbecsültsége éppoly problematikus, mint a szentendrei művészeké. Mindkét fenntartója, Vác és a Művészeti Alap egyaránt problémásnak érzi az üzemeltetéshez szükséges további fedezet biztosítását. Az egzisztenciális fenyegetettség nem lehet sokáig inspiráló talaja a kiemelkedő szakmunkának. S amíg a képzőművészet társadalmi szereplehetőségeivel kapcsolatban a köztudatban egy 19. századi modell él, addig a „közpénzek" felől döntőknek hihetetlenül hangzik Jorge Semprun, A nagy utazás nálunk is ismert írójának az a kijelentése, amit spanyol kulturális miniszter korában mondott a magyar televíziónak adott egyik interjújában: „A kultúra az egyik leggyorsabban megtérülő beruházás." S amíg ők nem hisznek ebben, képviselni sem tudják ezt választóik, megbízóik előtt, s addig a kultúrára fordítható összegek szép lassan a minimális szint alá csökkennek. S addig, hogy mégis életképes maradjon az ország szellemi élete, azokra a megszállottakra van szükség, akik galériát nyitnak, mikor mások becsukják az övékét, s műhelyt üzemeltetnek erkölcsi s nem anyagi dicsőség érdekében. Hogy a közönség egy nyugodt kisvárosi sétán betérve egy kiállítóhelyiségbe mesteri mesterműveket láthasson. □

Chikán Bálint

genfi református lelkészegyesülethez, hogy hívjon össze nemzetközi lelkészi békekonferenciát, melyen a lelkészek elkezdhetnék a megbékélés munkálását. Sajnos, a többszöri levélváltás eredménytelenül végződött, mivel a genfiek az antant pártján állva a magyar református lelkészegyesülettől olyan bűnbánó nyilatkozatot akartak kicsikarni, ami a központi hatalmakat ismerte volna el felelősnek a háború kirobbantásáért. Ezt pedig lelkiismeretükkel nem tudták összeegyeztetni, hiszen ők azt látták, hogy szerb merénylők használtak fegyvert először, megölték a Monarchia trónörökösét és csupán egy hónapi eredménytelen diplomáciai erőfeszítések után nyúlt fegyverhez Ferenc József.

Nehéz idők következtek Baltazár Dezső püspöki és közéleti ténykedésében az 1918. október 31-én bekövetkezett forradalommal és összeomlással. Tisza István meggyilkolásakor Budapesten tartózkodott. Ő intézkedett, hogy a volt miniszterelnök és református egyházkerületi főgondnok holttestét – külön vasúti kocsit kapva – tisztességesen Gesztre szállítsák. A püspök a gyászoló családdal utazott Gesztre, ahol eltemette a háború kitörését ellenző, mégis annak vádjával meggyilkolt Tisza István grófot.

Baltazárnak rótták fel, amiért királyhűséget hangoztatva üdvözölte a református egyház vezetése Károlyi Mihály miniszterelnökké történt kinevezését, holott valóban a király nevezte ki Károlyit. Kun Béláék hatalomra kerülésekor Baltazár Dezső a lelkészegyesület elnökeként táviratban üdvözölte az új rezsimet. Elhihetjük neki későbbi magyarázatát, hogy a lelkészeket és családjukat féltve próbálta szelídíteni a bolsevik diktatúrát. Az oroszországi bolsevizmus egyházellenes magatartásáról pontos értesülései voltak a kortársaknak Magyarországon. A magyar kommunisták nyomtatványaikban és gyűléseiken már 1918 őszétől bőven ecsetelték, hogyan kívánnak eljárni az orosz minta alapján az egyházakkal és azok papjaival szemben. Baltazárnak nem lehettek illúziói. Megkísérelte szelídíteni a hatalom új birtokosait. Nem sok eredménnyel, hiszen a diktatúra utolsó debreceni napjaiban letartóztatták a püspököt és csak a románok közeledtére szabadult ki.

A román megszállás idején bátran szembeszállt a románok azon törekvésével, hogy a Tiszántúlt Romániához csatolják. Megszervezte a debreceni és más területek törvényhatóságait, melyek eredményesen verték vissza a román megszállók bekebelezési kísérleteit. Élete kockáztatásával számos esetben eljárt a román hatóságoknál a rablások, elhurcolások, gyilkolások megszüntetése érdekében. Tanyáján maga és családja is kishíján áldozatául esett elcsatangolt román katonák túszszedéssel párosult rablásának.

A román uralom megszüntével igazoló bizottságot szervezett a tisztviselők igazolására, a proletárdiktatúra és a román megszállás időszakában tanúsított magatartást vizsgálva több mint 1500 személynél. Néhány kivétellel igazolták őket. Ezzel a fehérterrorrá fajult tisztogatás és tetemrehívás gyötrelmeitől mentette meg az igazoltakat. A Monarchia idejének városvezetése Debrecenben töretlenül megmaradt Baltazár Dezső elszánt és okos működése következtében és nem kellett helyét átadni a keresztyén kurzus intranzigens képviselőinek.

Bátran szembeszállt a püspök a zavaros időkben fellépett antiszemitizmussal. A szegedi főrabbi elhurcolása ellen úgy tiltakozott, hogy odautazott és istentiszteletet tartott a zsinagógában. Nem pihent tolla sem és felhasználta kapcsolatait, tekintélyét, a református nép körében élvezett népszerűségét, hogy segítsen véget vetni a zsidóüldözésnek. 1921. január 22-ére virradó éjjel ezért gyalázták meg a debreceni Nagytemplomot. Exkrementummal szennyezvén be a szószéket és nyolc helyen a vakítóan fehér falra fekete betűkkel felírt jelszóval: „Üsd a reformátust!" Nagy tiltakozássá és méltóságteljes demonstrációvá vált 1921. március 9-én a templom újraszentelése és használatbavétele.

A Debreceni Református Kollégium pénzvagyonát elvitte az I. világháború és az azt követő infláció. Baltazár Dezső két ízben, 1922-ben és 1924–25-ben amerikai adománygyűjtő körutat tett. 43 ezer dollárt hozott haza, aminek nagy része a kollégium anyagi megszilárdítását szolgálta és a diákjóléti alapítványt. Nagyarányú templomépítés is kapcsolódik Debrecenben Baltazár Dezső püspökségének és debreceni lelkipásztorkodásának idejéhez. Féltucat templomot emeltek ott 1911 és 1936 között.

Napjainkban az újjászületés útját keresve Baltazár Dezsőnek 1919. január 1-én adott újesztendei tanácsai igazítanak el: [...] „Bűnös kacajjal vetettünk, bűnhődő sírással kell aratnunk. Tépjük, verjük magunkat igazi bűnbánattal. Ehhez kívánok elsősorban lelki készséget. Innen indul a jobbulás, a szabadulás. Nagy, lángoló, szent vágynak kell a bűnbánat minden könnycseppjét felégetnie. Ehhez kívánok újjászületéses elhatározást.

Újjá kell születnünk az Isten szeretetében és a haza szeretetében. Ha szeretjük az Istent és a hazát, szeretni fogjuk a munkát és áldozatot is, amelyek nélkül se hitünk komoly, se reményünk alapos, se szeretetünk megbízható nem lehet. Munka és áldozat a bizonyságok. Ezek nélkül méltán mered kérdőjel minden vallott hit és minden hangoztatott szeretet elé." [...] (Lelkészegyesület 1919. január 11.) □

NAGY Géza

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1971 JAN 28

Nagy Géza

1021

Szobrot állítanak a szigetvári vár kapitányának

A magyar történelem egyik dicső, ám méltatlanul háttérbe szorult, feledésbe merült alakja Horváth Márk, a szigetvári vár hajdani kapitánya. Az idén lesz halálának 410. évfordulója, és ebből az alkalomból Szigetváron kegyeletes ünnepségekkel emlékeznek meg a hős várvédőről. Legfényesebb haditette Sziget várának 1556-ban történt sikeres védelme volt.

Az évfordulón felállítják Szigetváron a hajdani várkapitány szobrát. Alakját Nagy Géza budapesti szobrászművész faragta kőbe. A vár baráti kör erre az alkalomra kiadja Horváth Márk szigetvári leveleit, amelyek érdekes képet festenek a középkori magyar életről, a szigetvári eseményekről és az 1566-os ostromról.

ett az építő-
mint dr. Kó-
igazgató a vb-
aládiház-építő-
város 178 szá-
3 százalékkal
al több falazó
n át, mint egy
azonban, hogy
okat nem vet-
g az egyes vál-
bnak igérkezik
denféle építő-
g is elegendő
TÜZÉP vezetői
látják, hogy a
m stagnál, ké-
dgáz mellett
az olaj. Csong-
t a tüzelőolaj
ben emellett
zlet, valamint

gatója ezzel
logh László
selő egyenes
elmondotta:

Valóban s
telepet, de
gendő pénzi
nem tudjuk
1975-ig, de
a legszükségesebb betonozással
segíteni.

Felvetődött az is, hogy a telepre vivő út szélesítése, portalanítása, illetőleg a környék fokozottabb gondozása a TÜZÉP, a városi tanács és a lakosság közös összefogásával hozzájárul a helyzet javításához. Végül a vb állást foglalt amellett, hogy *megfelelő vizsgálat alapján mielőbb el kell dönteni: meddig maradhat a TÜZÉP-telep a jelenlegi helyén.* Ezt az időt öt évnél hosszabbra becsülik. Arra viszont előbb módot kell találni, hogy a tüzelő-
anyagot — m

NAGY Géza festő

91 10. 01

Új Müvészet

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

1971 MÁR 16

Partizánhősök emléktáblájának leleplezése

Hétfőn az Eötvös Loránd Tudományegyetem Központ épületének előcsarnokában ünnepélyesen leplezték le két partizánhős — *Holló András* joghallgató és *Szijjártó Lajos* szigorló bölcsész — emléktábláját, akik *a Görgey partizán zászlóalj tagjaiként áldozták életüket 1944-ben a fasizmus elleni harcban.* Az egykori bajtársak, köztük több ismert közéleti személyiség jelenlétében *Szilágyi Lajos* építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes, a Magyar Diákok Szabadságfrontjának nevében emlékezett Holló Andrásra és Szijjártó Lajosra.

Az egyetem ifjúsága nevében *Kiss György*, a KISZ egyetemi végrehajtó bizottságának titkára méltatta a két hős partizán tevékenységét, majd *Nagy Károly* rektor leleplezte a márvány emléktáblát és koszorút helyezett rá. Ugyancsak elhelyezték koszorújukat az egyetem KISZ-szervezetének képviselői. A Magyar Partizán Szövetség nevében *Vágó Ernő* titkár és *dr. Kardos Sándor*, a Görgey-zászlóalj volt harcosa, a zászlóalj egykori kollektívájának képviseletében *dr. Csohány Endre* MÁV-főtanácsos, volt parancsnok és *Nagy Géza* szobrászművész koszorúzott. Végül a hősi halottak hozzátartozói helyezték el a kegyelet virágait az emléktáblán.

Nagy Géza

goknak. Azaz *forintban* egyen
a fuvardíjat a MAHART-nak,
az *oka* a kedvező változásnak

Hosszabb vízi ut

Erdős László, a MAHART k
mi és forgalmi szakosztályán
tője elmondotta, hogy szerte a
hajózásban virágzó *konjunkt*
talható, s ez érezteti hatását
külkereskedelmi szervek sze
is. Korábban a vízi szállítás
viszonylagos túlsúlya miatt a szállítók
nak nem kellett annyirra törekedniük az
állandó partneri viszony kialakítására. A
külföldi hajózási társaságok — mivel
nem kívánták hajóikat csak részben
megrakottan útnak indítani — gyakran
ajánlottak fel jelentős mértékű kedvez-

Látszólag ez üzleti szempontból előny-
telen politika. Rövid távon valóban
előnytelen, hiszen nem kevés haszontól
esünk el ily módon. Azonban a szolíd
árpolitikának megvan az az *előnye*, hogy

ta-
ztö-
is.
k is
nga-
ban
T —
dáu
tabi
ntol-
esle

MDK.

Nagy Géza

Szoborterv

Tükör 1967 márc.28.

MDK.

Nagy Géza

Munkássága a pesti Vigadó épületén

Fehérmegyei Hirlap 1965 szept.23.lap-

MDK.

Nagy Géza

Szobrászmunkássága a pesti Vigadó épületén

Fehérmegyei Hirlap 1965 szept.23.lap -

MDK.

Nagy Géza

A pesti Vigadóban végzett szobrász-
munkájáról

Keletmagyarország 1965 szept.26.

Nagy Géza,

tolcsvai

festő

l.

Tolcsvay Nagy Géza

MKSz 1947

Nagy Géza szobrász M.D.K.

Uray Tivadar siremléke

Sárvári Márta: Szobrok gazdája
Dolgozik a Fővárosi Emlékmű Felügyelőség

Magyar Nemzet 1965. március 24. 7.l.

Nagy Géza MMK

Korongos, müvezető

a ZSOLNAY-gyár müvészeti munkában közre-

működött 1931-től

69 db.

NIKELSZKY GÉZA:A Zsolnay-gyár müvészete.Pécs.1959.

MDK

Nagy Géza,
Csó~~k~~ István tanár növendéke.

Tanulmányfej.

Az Ernst Muz. OMKK Föisk.Helikon kiállitásai.
Az OMKK Föisk Növ.Munk.kiáll. 1923 márc.18-25.
Kat. 12. 1.

Nagy Géza

MK

Korongos

A Zsolnay gyárban 1931- napjainkig.

müvezető

76.o. 36. jegyzet

NIKELSZKY GÉZA : A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

MDK

Nagy Géza

1951-ben az államosított Zsolnay-gyár "Nemzeti Vállalat"-nál

a korongos csoport helyettes
müvezetője.

78.o. 51. jegyzet.
NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár müvészete. Pécs.1959.

N.D.K.

Nagy Géza
szobrász

Szobor kútjáról

D. Fehér Lovszai: Az ujpesti kászló tér szigetéiről – 12 l.

Művészet, 1961. január. – 1 szám

MDK

Nagy Géza, tolcsvai

Középiskolai rajztanári oklevelet kapott.

Ferkészőmfőisk. 1933-34. 60.l.

MDK

Nagy Géza szobrászművész

Molnár László és ő készítették a Gödöllőn, az Agrártudományi Egyetem parkjában felállításra kerülő, Jánosi György tervezte napóra számjegyeket jelző kőoszlopainak figuráit. (Egy figura repr.)

Körbe-körbe.

Ország-világ, Bp. 1961. 7. sz. (17. l.)

HDK

Nagy Géza szobrászművész

Teknősbékát ábrázoló szobrát nemrég állították fel az Újpesti lakótelep előtti sétányon. (repr.)

Körbe-körbe.

Ország-Világ, Bp. 1961. 6. sz. (17. l.)

Nagy Géza

Kray Tivadar portréját készíti el dombornűben.

Nejmabadság 1965. aug. 20.

Nagy Géza

MDK

A Pécs-i uránércbánya lakótelepének szobrászati diszitésére megbizást kapott.

Müterem 1958 I. évf. I. sz. 44. o.

Nagy Géza, szobrász MDH

Uray Tivadar portré-domborz-
művén dolgozik

– : Új képzőművészeti alkotások a
Jóváros díszítésére 10

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. aug. 20

MEK

t.Nagy Géza

Baranski E.L: Főiskolánk a párisi 8. nemz.közi ...
kongresszuson. Képzőműv. Főisk.Évk. 1936/37.

1.

Nagy Géza, szobrászművész

Nagy Géza tobozra emlékeztető térplasztikája kerül a diósgyőri városközpont üzletházai közötti, nemrég rendezett térre. /említve/ egy másik térplasztika Nemes Attila munkája pedig a tapolcai parkba. /említve/.

M-: Szobrok az idén. Az Avasra, Diósgyőrbe.
Déli Hírlap, 1981. febr. 5.

Nagy Géza, szobrászművész

Az ország egyetlen községében, sincs annyi kuruckort idéző emlékmű, mint Vaján. A Vay Ádám Múzeumot körülölelő szoborparkban, ez év okt. 17-én avatták fel Bakos Ildikó szobrát „Trinyi Ilona" a hőjelkű asszony emlékművét, mellszobrát /említve és repr./, valamint Nagy Géza „Béri Balogh Ádám" kuruc brigadérosról készített alkotását. /említve és repr./

Reszler Gábor; Szoborpark, tájház Vaján.
Kelet-Magyarország, 1980. okt. 19.

Nagy Géza

A magyar formatervezés multjával kapcsolatban Vadas József: "A sinautóbusz utódai" c. beszámolójában kiemeli a müvész autókarosszériáját, mely a többi magyar alkotásokkal együtt már a multban is "nemzetközi mércével mérhető" volt.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. márc. 22.
XIX. évf. 12. sz. 13. lap.

Nagy Géza

Halászt, ólom, 30 cm

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely 1977.

Nagy Géza, szobrán

L. Bakos Ildikó

– Hír 8

Nemszabadság, Bp. 1980 okt. 14.

d

NAGY GÉZA

1921. november 6-án Budapesten született. 1939—1944. között tanult a budapesti Képzőművészeti Főiskolán. Mestere: Medgyessy Ferenc és Sidló Ferenc voltak. Kiállítását megrendezték Budapesten, Szegeden, Keszthelyen. Köztéren áll szobra Budapesten, Miskolcon és Szombathelyen.

Lakcíme: Budapest I., Hunyadi János út 5.

Kendős asszony, 1977, mészkő, 145 cm

Magyar szobrászati kiállítás Bp. Műcsarnok 1978.V.5-28.

Nagy Géza, nobrász

L: Mészáros Dezső

–: Hír

8

Nincsabadsá Bp. 1981 szept. 5

Nagy Géza, szobrász

L: Mészáros Dezső

-: O köztéri szobrok

8.

Esti Hírlap Br. 1981 szept. 4

JELENLÉTI

az intézeti dolgozókról

1990.október 25-én 10^h az igazgatói

1. András Edit. tartósan külföldön
2. Aradi Nóra.....
3. Balajtiné Szabó Edit.....
4. Balogh Jánosné.....
5. Bardoly István.....
6. Bod Lászlóné.....
7. Bodor Imre.....
8. Dávid Ferenc.....

NAGY Géza grafikus

Banga Ferenc: Ali az ördögtől nem fél, attól az ördög fél. = Hitel, IV. évf. 4. sz. 1991. febr. 20. 54. p.

Országos Grafikai Műhely verebője, Vác

Nagy Géza

Nagy Géza megbízást kapott a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium részére Ujhelyi Imre mellszobrát elkészíteni.

— : Kosztúri munkák.
Művészet, 1978. március - 48. lap.

Nagy Géza

„Napozó" bronz 22x12 cm

Balatoni Nyári Tárlat 1976

Balatoni Múzeum, Keszthely

Nagy Géza

... Nagy Géza szobrászművész Toboz című alkotása a diósgyőri városközpontban kap majd helyet.

Magyar Hirlap 1981/9/5/9

Nagy Géza

Megbízták a művészt, hogy a vajai, vagy a dám Múzeum park-ja részére Béri Balogh Ádám mellszobrát készítse el.

-----:Köztéri munkák.
MŰVÉSZET,1979.december - 47.lap

Nagy Géza

„Tehnológiai kút" kő. 1958.

Bp. IV. Papp József tér

Rajna György: Elszámolás a külső kerületek műemlékeiről

Budapest 1982/12

Nagy Géza, nolván

L: Bakos Ildikó

- Kobor park 8.

Esti Hirlap, 1980 okt 13.

NAGY Géza *101*, 36
Kolozsvár, 1954.
IA Képz. Főisk. Kvár, grafikus
(1988 óta Magyarországon él.)

Banner

Erdély

Nagy Géza

féle szerkesztő formatervező hagyomá
nyokat folytatja a közlekedési eszközök
területén Cserny József

Ernyei:Az ipari forma története Magyarorszá
gon Akadémiai Kiadó 1974 56 old.

NAGY GÉZA

Vacarin, Liviu: /ford.K.E./
Grafika, rajz, festészet. /Csah Gusztáv és Nagy Géza kolozsvári kiállításáról/

Korunk, XLIII.évf. 1.sz. 1984. jan.
46 -47.old. képpel.

Nagy Géza vzobrázy

Horváth Mária mellvzobrát

leplezték le Szigetvárott

Magyar Nemzet 1971 vzeptember 12

12. old.

Nagy Géza
szobrász

A Miskolci Katowice Étterem
előtti parkban felállítandó szobor
pályázaton vett részt.

—: Képzőművészeti pályázatok.
Művészet, 1974. március – 48 oldal.

ملاحظة

Nagy Gina
szobrász

A miskolci József Attila Klubkönyv-
tár melletti téren elhelyezett szobor
terpályázatán részt vett.

— : Képzőművészeti pályázatok.
Művészet, 1974. március – 48 oldal.

Nagy Géza, szobrász

Miskolcon felállítják a művész térplasztikáját, a szocialis otthon kertjében. (említve)

(M-): Mozaikok, térplasztikák.
Déli Hírlap (Miskolc), 1976. jún. 16.

Nagy Géza

„Táncsics Mihály portrédombormű"

—: Köztéri munkák

Művészet, 1976. június — 45. oldal.

Nagy Géza

Budapesten a XIII. Tanácsház Gimnázium falán Nagy Géza Tanácsi Mihály portrédomborműve van elhelyezve carrarai márványból.

----:Közéleti munkák.

Művészet, 1976. junius - 45. oldal.

Nagy Géza
szobász

A miskolci Szentpéteri kapuí
lakótelep Szociális otthon kertjében
elhelyezendő plasztikai mű pá-
lyázatán vett részt.

— : Képzőművészeti pályázatok.
Művészet, 1974. március – 48 oldal

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

NAGY GÉZA, szobrász

Miskolc uj és helyreállitott létesitményei, 1945-1970
1.-Szobrok, kutak, emléktáblák
52.-LKM.-2.-Kohászati múzeumban:,-Szobrok.
Nagy Géza: Fazola Henrik, 202. old. 4. jegyz.

171. HORVÁTH BÉLA: A miskolci városkép változása 189.o

Herman Ottó Muz. Évkönyve. XI. Miskolc, 1972

Nagy Géza, gyermekrajzoló

Zirci:

Jutalmat Kapott.

– : János vitéz – gyermekrajzok 2

ESTI HIRLAP, Bk. 1974. júl. 4.

20.

Nagy Géza

Bemutatott műve:

„Lányokló nő", ólom, 20 cm.

Zala Tibor: XX. magyar képzőművészeti kiállítás, Budapest, 1968.

131

Nagy Géza

Naporó ólom 22x10 cm

XII. Szegedi Nyári Tárlat

Nagy Géza, szobrász

Horváth Mátyás várkapitány
kőszobrát kénítette el
Nagy Géza budapesti szobrász-
művész. Szigetvárott állítottál
fel művét.

— : Kiadják Zrinyi Miklós leveleit 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. júl. 17.

Nagy Géza

Halak 6lom 30cm

6. Balatoni Nyári Tárlat

NAGY Géza szobrász

Györffy István szobra

Hajdúböszörmény utikalauza. Szerk. Tarczy Péter. Hbószörmény, 1993 15.

Nagy Gombkötő Miklós, gombkötő

MDK

A Soproni Gombkötő céh tagja 1641-ben

125 old.

Domonkos Ottó: A soproni gombkötők céhszabályzata. 118.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 1955. Kiadja Sopron Város Tanácsa.

Nagy-Gosztonyi Alice
leányka szobormásával szerepel.
(Nauz.-Sz.)

(--ó): Független Művészek Társasága
P. H. 931. XI. 15.

MDK

Nagy Gosztonyi Alicze.

Dr. Volgyessy kisleányának képmása.

Neuz. Szalon. - A Független Műv. Társ. - IV. kiáll.

1931 XI. - Ilat.

MDK.

Nagy Gusztáv

Kiállitási hir

Diósgyőri Munkás 1967 aug.8.

Nagy Győri Csinai Balázs

1593

l.

Arch. Ep.

1911. 383. l.

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

Kedves Barátom!

Többször és nyiltan szálltam szem
mely a mai veszedelmes külpolitikai h
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a kép
pártjából.

Az ország sorsáért való mélységes
kapcsolatom arra kötelez, hogy tovább k
érdekeit, a polgárság nyugalmát és a gaz

Én tehát felveszem a harcot, a
ki az országot a mai szörnyű helyzetébő

kibontom a legitimizm

„Istenért, Ki

Nagy Egyszö

alerredes
epitest-mémoh

lásd vas-lyp

1898. 803 l.

NAGY György *127*
Salyó-Szentandrás, 1928.
IA Képz. Főisk. Kvár,
szobrász

Banner Erdély

NAGY Győző épitem

- Tervei szerint folyt 1906-ban a vártemplom részleges helyreallitása.
- Csizmadenitő / partaisulat Székhán, 1890
- Mészáros / partaisulat Székhán, 1888
- Méder szálloda és étterem, XIX. sz. vége

Keresztes Gyula: Marosvásárhely régi épületei. Mvh, 1998 19, 65–66. ill
66–68. ill
76, 10

- Papp-palota, 1898

JOGOSÍTVÁNY

kiadása a vizsgabizottság feladata,
a közlekedés

SZUPERGYORS

megtanítása a miénk !

Ezért okosan dönt, ha a

BELVÁROSBAN

vagy

ERZSÉBETEN

az ÉRI+ÉRI Autósiskolát választja !

RUGALMAS TANFOLYAMKEZDÉSEK

Díjak megegyezés szerint
a helyszínen !

SZUPERKEDVEZMÉNYEK !

117-5167 06-30-210-658

SÁRGAVONALON INGYEN !

3-97-97-97

V. ker., Ferenciek tere 5. I/5.

Nagy Gy. Margit

textilművén

Kiállítása nyílt Zalaegerszegen, a Kisfaludy Stróbl teremben.

Megyei Néplap

Nagy Gy. Margit
textil művész
(Miskolc)

Magy. Nemzet 83. VII. 14. 12

Nagy Gy. Margit
gobelinművész

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Magyar Nemzet

1974 SEP 17.

407

A sátoraljaújhelyi művészeti hetek első eseményeként hétfőn a városi művelődési központban megnyílt a miskolci művésztelepen élő művész-házaspár, Nagy Gy. Margit gobelinművész és Varga Miklós szobrászművész kiállítása.

Nagy Gy. Margit

igazmüszeres

Textiljeri a Miskolci Téli Tárlatok

M —

ciKc

Téli Tárlat
1980 dec. 1

Nagy Gy. Margit

— **Nagy Gy. Margit textilmű-vész** és Varga Miklós szobrászművész kiállítását július 3-án, kedden 17 órakor nyitja meg a Győri Városi Könyvtárban, — Herman Ottó út 22. alatt — Dusza Árpádné, a Miskolci Galéria igazgatója.

Magyar Nemzet 1984. VII. 3.

Nagy Gy. Margit

Megbízásként beadott alkotását Anya gyermekével c. gobelinjét a bizottság elfogadta a VII. miskolci Országos kiállításra.

Több mint másfél ezer müalkotás.
Északmagyarország 1962. okt. 14. 7.l.

MDK

Nagy Gy. Margit

Alkony, gobelin

3. Észak-magyarországi területi képzőm. kiáll.
1967. Salgótarján, Eger, Miskolc, Bátoraljaujhely

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Nagy 1968 ÁPR 21

Szabad Föld

Gy. Margit

Uj szobrok, vidéken

1021

Uj képzőművészeti alkotásokkal gazdagodnak az idén is vidéki városaink. *Kecskeméten*, a vidék mezőgazdasági kultúrájának jelképeként az Aranyhomok szálló melletti teret díszíti majd a *Lány gyümölcskosárral* című szobor, *Kalló Viktor* alkotása.

Miskolcon, a szakszervezetek megyei tanácsának egyik nagytermében kap helyet *Nagy Gy. Margit* több mint 10 négyzetméteres gobelinje — a *Zenélők*. A *Kilián-Déli* új városnegyedben épült 15 szintes magasház közös társalgójának a falát *Iván Szilárd* díszíti nagyméretű mozaikkal. A perecesi szakközépiskola előtti parkban *Szandai Sándor* kétfigurás kompozícióját helyezik el.

bátrabban szólnak mostmár, kezdenek rájönni, hogy a politikai célokat nem elegendő kinyilvánítani, vagy tudomásul venni, e célokért úgy lehet sikerrel küzdeni, ha mindnyájan a magunk területén a politika formálói, alakítói leszünk.

Pártunk helyes politikája ad újból és újból bátorítást arra, hogy testületek és emberek komolyan vegyék a szocialista demokratizmus adta jogokat, kötelességeket. Ilyenformán logi-

népfron

A s
földrajz
eszme
diadalu
lágban.
nézzük,
maga
térhódi
tünk e
beszéln
kosságo

Nagy Gy. Margit

Gobelin vázlata: „Anya"

– tept. –

Északmagyarország 1966. márc. 20. 7. l.

Nagy Gy. Margit

Gobelin: Kecskepásztor

Évszakmagyarázó 1966. ápr. 4. 7. l.

Nagy Gy. Margit

Faültető c. gobelinje

/ tept. /

Északmagyarország május 1. 6. l.

Nagy Gy. Margit

Két gobelinje: Játszó gyerekek
Bányászok

— repr. —

Északmagyarország 1966. máj. 15 7.1.

Nagy Gy. Margit

Tavasz c. gobelinje

/repr./

Északmagyarország 1966. jul.3. 7.l.

Nagy Gy. Margit

42. Bányászok. gobelin, 150×170
43. Harapolé. gobelin, 75×170
44. Felnavadulós (g. terv) lemp. 75×170
45. Javasz. (g. terv) lemp. 32.5×58
46. Zenélők (" ") " , 45×48
Repr.: Javan

Znak Ho-i képzmův. kiáll. 1966
Kat. bev. Aradi Nóra Bp. 1966

Nagy Gy. Margit gobelin művész

Kiállítása nyílt a Képszarnok

Könyvi termében Miskolcon

Huszár; Naprofarpók; Pásztor

Ferete narancs; Szinfoltok;

Geometria (ekl.)

(benedek): Kerámia és Faliszőnyeg

Észak Magyarország 1969 V. 17

MDK

Nagy Gy. Margit

gobelin:

Béke

Faültető

Szüret

Zenélők, repr.

Akik Mezőturról indultak... Képzőművészeti kiáll. Mezőtur

Nagy Gy. hazgit gobelin művész

Kiáhitása nyílt Tokajban a

Községi pártházban

N. N.: grafika, szobor, gobelin

Eszak Magyarország 1969 III. 24

Nagy Gy. Margit gobelinművész

Kiállítása nyílt (férjével Varga Miklós nobrásszal közös) a tokaji pártházban.

Miskolcon él, de a kecskeméti művésztelepen is dolgozik

Petőfi Népe 1969 III. 25

Nagy Sy. Margit

Nő galambbal c. gobelinje (eml.) szerepel az alábbi tárlaton

Varga Imre: Az V. területi tárlat végen

Nógrád 1969 V. 11

MDK

Nagy Gy. Margit

gobelin:

Anya

Alkony

Tavasz

Akik Mezőturról indultak... Képzőművészeti kiáll. Mezőtur

Nagy Gy. Margit

Grabclinje dr. Baroch József miskolci fog-
orvos tulajdonában.

Műgyűjtő, 1970. 1. sz. 47. l.

MDK

Nagy Gy. Margit

gobelin:

Zenélők

Bányászok

Kecskepásztor

Akik Mezőturról indultak... Képzőművészeti kiáll. Mezőtur

MPK

Nagy Gy. Margit

Siratók, gobelinterv

4. Észak-magyarországi területi képzőm.kiáll.
Salgótarján 1960.

MDK.

Nagy Gy.Margit

Kiállitási kritika

Müvészet 1967 jan.p.48.

MDK.

Nagy Gy.Margit

Kiállitási hir

Uj szó 1967 jan.17.

MDK

Nagy Gy. Margit, Miskolc

Anya, gobelin terv

Zenélők, "

6. Miskolci orsz. képzőm. kiáll. Herman O.Muz.
1960.

Nagy Gy. Margit

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 438-068, 337-748, 340-776

1970 MÁR 4.

NÉPSZABADSÁG
Budapest

KULTURÁLIS HÍREK

A MISKOLCI PAMUTFONODA az év elején szocialista szerződést kötött a miskolci művésztelepen lakó Nagy Gy. Margit gobelinművésznővel. Ennek alapján kedden kamarakiállításon mutatták be a művésznő alkotásait a gyár munkáskollektívájának.

1021

1) Nagy Gy. Margit
iparművén.

Gobelinművén. Kiss kiállítása volt Horváth Magda kvanmikussal a miskolci Szőnyi István terem ben. Művei: Huszár, Naprafergók, benedek: kvánnia és fatiszőnyeg.
Északmagyarorszag 1969 V. A. 4.

2) Nagy Gy. Margit
iparművész

Pántor ~~stb.~~, Fekete narancs, szén-
foltok, Geometria.

Benedek: Kerámia és Fehérlőnyeg
Ésiakmagyarország 1969 V. 17. 4.

Nagy Gy. Margit
iparművén

Közös kiállítása volt Varga Mik-
lós szobrásszal Szerencsen.

Északmagyarország 1969 IX. 22. 12

Nagy Gy. Margit
iporművén

Gobelin-tervező. Kiállítása volt Varga Miklós szobrászat közösen Tiszaszeder-kényben.

Eszakmagyarország 1969 X. 25. 8.

Nagy Gy. Margit

Említve

Öt képzőművészeti alkotás
Nagykanizsán
Zalai Hírlap, Zalaegerszeg, 1970 ?

Nagy Gy. Margit

Gobelinjeiből a miskolci
libresszóban kiállítása nyílt

Szocialista Művészetért 1969 okt.

Nagy Sy. Margit gobelinművész
A szekeresi Rákóczi Várban.

Ismeretlen nyílt

Ésszolmagyarország 1969 X. 1

Nagy Gy. Margit

Nő galambbal gobelin 65 x 48

V. Északi-Magyarországi Területi Képző-
művészeti kiállítás Salgótarján 1969

Nagy Gy. hozgit

Gobelinja dr. Barach József
miskolci fogorvos lulajdonában
van

Párkány László: Az otthon
vonzásában

Déli Hisloj 1969 XI. 21

MDK

Nagy Gy. Margit, gobelin művész

A miskolci művésztelepen lakó
művésznő alkotásaiból a Miskolci
Pamut fonoda kamarakiállítást
nyitott meg.

–: Kulturális hírek 7

Népszabadság, Bp. 1970. márc. 4.

Nagy Gy. Margit

Kiállítása a nyílik a szerencsi Rákóczi-várban

Kettős kiállítás szerencsen

Északmagyarország, Miskolc 1969. szept. 21.

Nagy Gy. Margit

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

SEP 21 3

VAS NÉPE

Szombathely

— KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS nyílt vasárnap a szentgyörgyi Rákóczi-féle várkastélyban. Nagy Gy. Margit gobelinművésznő és Varga Miklós szobrászművész mutatta be alkotásait.

102/1

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 SEP 21
Magyar Hírlap

Nagy Géza szobrászművész

Újhelyi Imre-emléknap Dunapatajon

A Magyar Agrártudományi Egyesület ez évben több alkalommal méltatja *Újhelyi Imre* nagy jelentőségű munkásságát, a tudós mezőgazdász halálának 50. évfordulója alkalmából. Újhelyi Imre — a mosonmagyaróvári Gazdasági Akadémia egykori igazgató-tanára *a magyar szarvasmarha-tenyésztés európai hírű úttörője volt.* Az emlékünnepségek keretében csütörtökön a tudós Bács-Kiskun megyebeli szülőhelyén — Dunapatajon — tudományos ülést tartottak. *Váncsa Jenő* mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes *Újhelyi Imre munkásságának hatása a magyar szarvasmarha-tenyésztés és tejgazdálkodás fejlődésére* címmel.

Ugyanezen a napon a művelődési ház melletti parkban leleplezték Újhelyi Imre mellszobrát. Nagy Géza szobrászművész alkotását. Az ünnepségen *dr. Romány Pál*, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetője, az Agrártudományi Egyesület alelnöke mondott beszédet, a tudós szülőházán elhelyezett emléktáblát pedig *György Károly*, a Magyar Agrártudományi Egyesület főtitkára avatta fel. A Magyar Mezőgazdasági Múzeum anyagából Újhelyi-emlékkiállítás nyílt Dunapatajon.

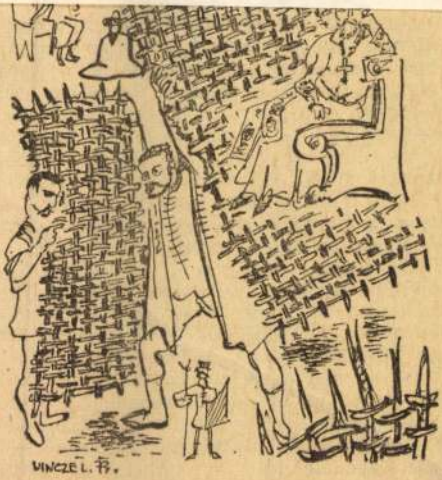

A rabló főurak közül is kiemelkedett

Várja látogatóit a miskolci téli tárlat

Miskolcon december 4-én megnyílt a kétévenként megrendezésre kerülő téli tárlat. Az idei kiállításon 54 művész 11 alkotását tekinthetik meg az érdeklődők.

Látogatók Nagy Gy. Margit faliképei előtt, aki a városi tanács nagydíját nyerte el.

Népszabadság, 1984. XII. 6

2 385 037 V	3 471 865 N	5 446 [illegible] T	8 637 314 X	44 897 242 Y	76 819 501 P
2 391 664 Y	3 478 492 T	5 446 711 N	8 693 941 Y	44 903 869 N	76 832 755 Q
2 404 918 Y	3 485 119 Y	5 466 592 U	8 727 076 N	44 910 496 T	76 846 009 Y
2 411 545 Y	3 498 373 X	5 473 219 Y	8 740 330 S	44 917 123 X	76 859 263 Y
2 424 799 W	3 505 000 U	5 479 846 Y	8 746 957 V	44 923 750 Y	76 865 890 J
2 444 680 N	3 511 627 Y	5 486 473 Y	8 826 481 N	44 930 377 Y	76 872 517 U
2 451 307 S	3 518 254 V	5 493 100 V	8 833 108 U	44 956 885 W	76 885 771 P
2 457 934 N	3 531 508 O	5 499 727 N	8 872 870 X	44 963 512 U	76 892 398 Q
2 464 561 T	3 538 135 S	5 506 354 T	8 879 497 Y	44 976 766 V	76 912 279 N
2 471 188 V	3 544 762 N	5 512 981 Y	8 886 124 N	44 983 393 V	76 918 906 T
2 477 815 X	3 551 389 T	5 519 608 V	8 892 751 T	44 990 020 Y	76 925 533 M
2 484 442 N	3 558 016 V	5 526 235 Y	8 906 005 N	44 996 647 Y	76 932 160 U
2 491 069 U	3 564 643 X	5 532 862 X	8 912 632 U	55 685 998 V	76 945 414 V
2 497 696 N	3 571 270 W	5 552 743 P	8 919 259 V	55 692 625 N	76 952 041 W
2 504 323 T	3 584 524 C	5 559 370 R	8 925 886 U	55 699 252 U	76 958 668 Y
2 510 950 O	3 591 151 U	5 565 997 V	8 932 513 W	55 712 506 X	76 971 922 Y
2 517 577 S	3 597 778 V	5 572 624 V	8 939 140 W	55 719 133 Y	76 998 430 W
2 524 204 V	3 604 405 W	5 585 878 U	8 952 394 W	55 725 760 O	77 011 684 W
2 537 458 V	3 611 032 Y	5 612 386 V	8 959 021 X	55 732 387 S	77 024 938 Y
2 544 085 P	3 617 659 V	5 632 267 X	8 965 648 N	55 739 014 Y	77 031 565 N
2 550 712 R	3 630 913 Y	5 638 894 Y	8 972 275 T	55 745 641 Y	77 038 192 U
2 557 339 W	3 650 794 N	5 645 521 Y	8 978 902 W	55 785 403 V	77 044 819 P
2 563 966 X	3 657 421 T	5 652 148 Y	8 992 156 W	55 798 657 Y	77 051 446 Q
2 570 593 P	3 683 929 W	5 658 775 N	9 025 291 X	55 811 911 O	77 058 073 Y
2 577 220 Q	3 690 556 N	5 672 029 T	9 031 918 V		

A budapesti színházak mai műsora

Erkel Színház: Parasztbecsület. Bajazzók (M. bérl., 2. ea. 7). **Zeneakadémia:** A Budapesti Filharmóniai Társaság zenekarának hangversenye (Versenyművek 4., fél 8). **Pesti Vigadó Hangversenyterem:** Az Új Budapest Vonósnégyes hangversenye (Romantikus muzsika 3., fél 8). **Pesti Vigadó Kamaraterem:** Az utolsó hősszerelmes (7). **Budai Vigadó:** Régi zene stúdió (Együttesek muzsikálnak 6., fél 8). **Nemzeti Színház:** Az ember tragédiája (7). **Várszínház:** Csütörtöki hölgyek (7). **Katona József Színház:** Übü király (7). **Vígszínház:** Merlin (Bemutató ea., fél 7). **Pesti Színház:** Jóccakát, anya! (7). **Madách Színház:** Macskák (8). **Madách Kamara:** Hofélia (este fél 11). **Fővárosi Operettszínház:** Marica grófnő (7). Halálos szerelem (a Zsebszínházban, fél 8). **József Attila Színház:** Gázláng (7). **Thália Színház:** Háború és béke (7). **Vidám Színpad:** Kabos-show (7). **Radnóti Miklós Színpad:** Ami a szenepeimből kimaradt (7). **Játékszín:** A kétballkezes varázsló (du. 3). A sárga telefon (7). **Józsefvárosi Színház:** Szent Johanna (7). **Egyetemi Színpad:** A hatalmas színrabló (de 11, du. 3). **Rockszínház:** A krónikás (a MOM Műv. Központban, 7). **Lézerszínház:** Az utolsó óra (6). Lézerotika (fél 8). **Budapesti Gyermekszínház:** Tündér a padláson (du. 3). **Állami Bábszínház:** Hamupipőke (Népköztársaság útja 69. du. 3). A bűvös tűzszerszám (Jókai tér 10., de. 10).

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-058, 337-748, 340-776

ÉSZAKMAGYARORSZÁG
Miskolc
Nagy Gy. Margit iparművész
1972 APR 6
1021

A hét borsodi eseményeiből

A „megrövidült" héten kevesebb lesz az esemény megyénkben. Kiemelkedő jelentőségű, hogy ma, csütörtökön Miskolcra érkezik dr. Juhász Zoltán, a belkereskedelmi miniszter helyettese, aki megyénk vezetőivel találkozik a Borsod megyei tanácsházán. Hagyomány már, hogy évente egyszer baráti beszélgetésen vitatják meg megyénk vezetői a legilletékesebbekkel azokat a gondokat, amelyek közösek.

Kiállítások nyílnak

Több kiállítás megnyitására kerül sor ezen a héten megyénkben. Ma nyílik meg a fiatal képzőművészek kiállítása a kurityáni művelődési házban, szombaton pedig Nagy Gy. Margit iparművész és Varga Miklós szobrász kiállítása az edelényi bányászklubban.

Több kiállítás lesz Miskolcon is, a Libresszóban április 5-től láthatók Nádor Katalin fotói, április 8-án pedig megnyílik a Miskolci Galériában a Magyar festészet a XIX—XX. században című kiállítás, amely a hónap végéig tekinthető meg.

„Bolha a fülben"

Április 7-én este 7 órai kezdettel bemutató lesz a Miskolci Nemzeti Színházban. A társulat első ízben adja elő Georges Feydeau „Bolha a fülben" című háromfelvonásos vígjátékát, amelyet a tavaly októberi, magyarországi ősbemutató óta egyhuzamban játszik a Vígszínház. A miskolci előadás rendezője Orosz György és Hegedűs László.

Miskolcon a Kijevi Dinamo

Több érdekes kulturális rendezvényre is sor kerül e héten Borsodban. Pénteken például a közelgő költészet napja tiszteletére szavalóversenyt rendeznek az alberttelepi művelődési házban. Egy kiemelkedő sportesemény is lesz a „rövid" héten: vasárnap délelőtt 11 órakor a miskolci sportcsarnokban játssza le visszavágó mérkőzését a Bakony Vegyész, a női kézilabda bajnokcsapatok Európa Kupájában. Ellenfele a világhírű Kijevi Dinamó.

Versenyfelhívás

Az Ózdon működő, ifivezetőket összefogó ifitanács a III. ifiparlament ülésén versenyfelhívást tett közzé. A felhívás egy évre szól, és a kisdobosokkal és úttörőkkel foglalkozó ifivezetők a „versenyzők". Az értékelési szempontok között szerepel az akadály- és járőrversenyeken elért eredmény, a KISZ-kongresszus anyagának feldolgozása munkatervben és táblákon, és a játékos versenyek és sportvetélkedők eredménye.

évfordulóját a Dózsa György úton és a Felvonulási téren. A teret övező lelátókon ott ültek a munkásmozgalom veteránjai, a KISZ alapító tagjai és társadalmi, politikai és kulturális életünk kiválóságai.

És pontban délelőtt 11 órakor, három díszlövés után szétnyílott a térzáró zászlófüggöny, s két hatalmas oszlopban bevonultak a dísztribün elé az ifjúkommunisták. Az elnökségben foglalt helyet *Németh Károly*, az MSZMP PB tagja, a Budapesti Pártbizottság első titkára. *Pullai Árpád*, az MSZMP KB titkára, több miniszter és *dr. Horváth István*, a KISZ Központi Bizottságának első titkára. A Himnusz hangjai után *Csillik András*, a KISZ Budapesti Bizottságának első titkára nyitotta meg a nagygyűlést, amelynek résztvevői ezután a zászlókkal díszített mozgószínpadban gyönyörködhettek. A látványos tömegdemonstráció az ifjúkommunisták felszabadult, jó hangulatú felvonulásával ért véget.

Kedden este, hazánk felszabadulásának 27. évfordulója alkalmából a Népköztársaság Elnöki Tanácsa fogadást adott az Országházban. A fogadáson megjelent *Kádár János*, az MSZMP KB

Borsod megye
titkára mond
szédet. A Bor
mezgyárban u
den volt ünn
dolgozói meg
szovjet hősi
majd nagygyű
melyen *Must*
MSZBT ország
nek tagja átad
nak az MSZI
működését eng
velet.

Az évforduló napján Putnokon nagygyűlést és koszorúzást tartottak. *Katona Pál*, a nagyközségi tanács vb-titkára mondott ünnepi beszédet. Hangonyban a hősi halált halt partizánok emlékművénél helyezték el koszorúikat a fiatalok. A járási központi koszorúzási ünnepséget április 4-én tartották Ózdon, ahol megjelentek a helyi párt- és állami szervek vezetői.

Edelényben az április 1-én lezajlott ünnepségek után, 3-án este került sor a hagyományos tűzijátékra a kastélyparkban. Járási központi koszorúzási ünnepség zajlott le Nagycsécsen és Mezőcsáton is, ahol megjelent *Mező István*, a Mezőcsáti járási Pártbizottság első titkára, és *dr. Greiz László*, a Mezőcsáti járási Hivatal elnöke, Nemesbikken pedig a felszabadulás tiszteletére asztalite-

Imri Gyula, a járási pártbizottság első titkára. Az ünnepi szónok *dr. Poczkodi Lajos*, a járási hivatal elnöke volt. Ezen az ünnepségen adta át *dr. Kovács Albert*, a Leninváros városi Tanács elnöke, az MSZBT országos elnökségének tagja a működési oklevelet a Cukor- és Csokoládégyár MSZBT-csoportjának.

A szerencsi járás valamennyi településén kultúrműsorral tették emlékezetesebbé az ünnepségeket. Prügyön például a sárospataki művészeti együttes szerepelt. Néhány településen, a tszekben és állami gazdaságokban az évforduló alkalmából jutalmakat adtak át a munkaversenyben eredményes szocialista brigádoknak.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NAPLÓ
Veszprém

1960 DEC 2

1021

NAP

600 új olvasó

Bányász kulturális hetek Várpalotán

Kiállítások, szabadegyelemek

Felszabadulásunk 25. és Lenin születésének 100. évfordulója jegyében rendezi meg *Várpalotán a „Jószerencsét"* művelődési központ a téli bányász kulturális heteket.

A szemle gazdag programjában kiemelkedő helyen szerepel az *„Olvasó népért"* mozgalom fellendítése. Különösen nagy gondot fordítanak Lenin műveinek terjesztésére. Az MSZBT olvasópályázatára 600 új olvasót terveznek megnyerni április 4-ig. A Lenin-jubileumon nagyszabású kiállítást rendeznek.

Gyűjtik a művelődési központban az 1945-ös újságokat és könyveket, s ezeket is kiállítják.

Az ismeretterjesztés bevált formája *a munkásakadémia.* Szakelőadások hangzanak el az S. I-es bánya és a gépüzem munkásai részére. A szocialista brigádok tagjai hat csoportban, kéthárom hetente tartanak összejövetelt. Látogatottak *a nők aka-*

demajának előadásai is, a családi és háztartási problémákról folyik a legtöbb vita.

A *„Thuri György" szabadegyetem politikai tagozata* Lenin életét és működését tanulmányozza. A nagy forradalmárnak az imperializmusról, a hazafiságról és proletár internacionalizmusról, az állam- és pártépítés elveiről, valamint a szocialista demokráciáról szóló műveivel ismerkednek meg alaposabban.

A szabadegyetem *irodalmi tagozata* a magyar költészet fontosabb mérföldköveinek bemutatására vállalkozott — *Czine Mihály, Pálmai Kálmán, Béládi Miklós* és más irodalomtörténész közreműködésével. Népszerűek emellett a képzőművészeti és az ülnök-akadémia előadásai is.

A mostani bányász fotó-kiállítás után a művelődési otthon szakkörének tárlatára, majd a Várpalota 25 éves fejlődését dokumentáló kiállításra kerül sor. A jövő tavasszal rendezik meg *Nagy Gyula* festőművész emlékkiállítását.

A veszprémi *Petőfi Színház* előadásai, több fővárosi együttes műsora gazdagítja a bányász kulturális heteket. Sor kerül a szocialista brigádok és az ifjúsági klub tagjainak vetélkedőjére, valamint a városi szavalóversenyre is.

07

Nagy Gyula

Nagy Gy. Margit

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR RADIÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

69, IX. kó

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

Miskolc

Korunk ötletei, praktikus újítások.
Musical-slágerek.

1021

Kiállítás

A Miskolci Galériában: 400 év az iparművészetben című vándorkiállítás délelőtt 11-től este 7 óráig.

A miskolci Libresszóban délután 1 órától este 8 óráig Nagy Gy. Margit gobelinművész tárlata.

Bozsik István grafikusművész kiállítása a szerencsi Rákóczivárban. Nyitva délelőtt 10 órától délután 5 óráig.

Herman Ottó emlékház (Lillafüred, Erzsébet-sétány) Herman Ottó élete és munkássága. Nyitva naponta 10 órától 18 óráig.

Görögkeleti templom (Miskolc, Deák tér 7.): Miskolci görögök művészeti emlékei. Megtekinthető délelőtt 10 és 1 óra, valamint délután 3 és 6 óra között.

tízezer forintot használtak fel a község útjainak megjavítására, az átereszek építésére. Az idei tervek között szerepel a már megkezdett járdaépítés folytatása, valamint a tanácskirendeltség épületének tatarozása is.

A PÉLDA EREJE

A tanácstagok Mezőcsáton is nagy igyekezettel munkál-

Nagy Gy. Margit, [ ] MDh.

4 miskolci Müsz. Egyetemnek gobelint tervez.

–: Harminczégy új szobor a budai Várpalotában 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. dec. 11.

ঠ

Nagy Gy. Margit

Zenélők.

gobelin. reprodukció.

Napjainkk. 1962 4. szám. 1. lap.

MDK

Nagy Gy. Margit

grafika:

Pásztorlany

/gobelin vázlat/ akvarell 20.2x18.2

Tavasz a domboldalon

/gobelin-vázlat/ " 60x32

Hetedik Miskolci Országos Képzőművészeti Kiáll. Herman Ottó Múzeum.1962.Nov. Kat.

MDK

Nagy Gy. Margit

gobelin:

Anya gobelin 54x62

Hetedik Miskolci Országos Képzőművészeti
Kiáll.Herman Ottó Múzeum.1962.Nov. Kat.

MDK

Nagy Gy. Margit

Tavasz a domboldalon c. festményének repr.

Hetedik Miskolci Országos Képzőművészeti
Kiáll.Herman Ottó Múzeum.1962.Nov. Kat.

Nagy Gy. Margit textilművész

Fajér Éva: Testtelek és szobrok
Nagy Gy. Margit és Varga Miklós
kiállítása Miskolcon

Művészet, 1982. február

NAGY GY. MARGIT ÉS VARGA MIKLÓS KIÁLLÍTÁSA

A mezőkövesdi művelődési házban ma este 6 órakor nyílik két népszerű miskolci képzőművész, Nagy Gy. Margit textilművész és Varga Miklós szobrász kiállítása. A textilművész — különböző technikával készült — faliképeit mutatja be, s néhány munkája vázlatát, míg a szobrász húsz kisplasztikáját és huszonnégy érmét állítja ki. A kiállítást Ződi Imre, a megyei tanács osztályvezető-helyettese nyitja meg.

az o

Ma délelőtt megnyílt az őszi BNV. A fogyasztók vására sok érdekes és hasznos látnivalót kínál.

Az ilyen monstre rendezvényben az a jó, hogy látnivalóiban, programjaiban egyaránt megtalálható az új és a hagyományos. Újdonság, hogy a vásár rendezőinek jóvoltából a látogatók — kölcsönvéve a Margitszigetről a mini-sétabuszt — keréken járhatják körül a kőbányai vásárvárost. Újdonság az is, hogy a Szovjetunió és a baráti országok a hatvanadik évforduló jegyében mutatják be termé-

Nagy Gy. Margit,
Textilmúvész

Déli Hírlap, 1977. szept. 16.

Nagy Gy. Margit gobelin-művész.

1021

1972.IV.8. 6.oo /6/Z.

Reggeli krónika II.

- Tréba Gyula egy miskolci iparművész házaspárt mutat be.

- Azt hiszem,hogy öröm olyat mutatni,amit az emberek még nem nagyon ismernek,márpedig itt olyat látnak majd.

- Valóban igy van, az emberek tulnyomó többsége nem ismeri a gobelint, azt gondolják,hogy az a gobelin,amit ilyen kongréanyagra kell himezni.Ez egyáltalán nem az, az igazi gobelin az, amit szövőszéken szőnek és hát bizonyos müvész fok is szükséges.

- Hát olyan, amit maga csinál.

- Hát köszönöm az elismerést.

- Varga Miklós pedig mit mutat be?

- Kisplasztikákat, azonkivül plaketteket.

- Hányat?

- 18 kisplasztikát és 18 plakettet és azonkivül egy "Vársor" amit a magyarországi várakról csináltam és még folytatni is fogom, eddig 12 van kész.

- Az Alföldön születtek Mezőturon. Mindketten müvészpályát választottak,Nagy Gy.Margit az Iparművészeti Főiskolán szerzett gobelin müvész,Varga Miklós pedig a Képzőművészeti Főiskolán szobrászmüvész diplomát. A müvészházaspár 12 esztendővel ezelőtt telepedett le Miskolcon.Gazdagabb,szinesebb lett velük a város müvészeti élete.Ma nyilik ötödik közös kiállitásuk Borsodban Edelényben a bányász kulturális hetek egyik rendezvényeként.

1972.IV.8. 6.00 /6/2.

Reggeli krónika II.

- Tréba Gyula egy miskolci iparmüvész házaspárt mutat be.

- Azt hiszem,hogy öröm olyat mutatni,amit az emberek még nem nagyon ismernek,márpedig itt olyat látnak majd.

- Valóban így van, az emberek tulnyomó többsége nem ismeri a gobelint, azt gondolják,hogy az a gobelin,amit ilyen kongréanyagra kell himezni.Ez egyáltalán nem az, az igazi gobelin az, amit szövőszéken szőnek és hát bizonyos müvész fok is szükséges.

- Hát olyan, amit maga csinál,

- Hát köszönöm az elismerést.

- Varga Miklós pedig mit mutat be?

- Kisplasztikákat, azonkivül plaketteket.

- Hányat?

- 18 kisplasztikát és 18 plakettet és azonkivül egy "Vársor" amit a magyarországi várakról csináltam és még folytatni is fogom, eddig 12 van kész.

- Az Alföldön születtek Mezőturon. Mindketten müvészpályát választottak,Nagy Gy.Margit az Iparmüvészeti Főiskolán szerzett gobelin müvész,Varga Miklós pedig a Képzőmüvészeti Főiskolán szobrászmüvész diplomát, A müvészházaspár 12 esztendővel ezelőtt telepedett le Miskolcon.Gazdagabb,szinesebb lett velük a város müvészeti élete.Ma nyilik ötödik közös kiállításuk Borsodban Edelényben a bányász kulturális hetek egyik rendezvényeként.

Nagy Gy. Margit, gobelin művész

Rajz:

Repr

Nagy Gy. Margit: Gobelin – Virágzó jo- 58

Jászkunsaj, kolnok, 1978. nov. XXIV/3-4

Nagy Géza, szobrászművész

Ujhelyi Imre (1866—1923) Nagy Géza szobrászművész alkotása

Magyar Mezőgazdaság, 1947. aug. 31.

Nagy Gy. Margit

Nő galambokkal, gobelin 65×48

V. Északmagyarországi területi
képzőművészeti kiállítás
Salgótarján 1969.

Nagy Gy. Margit, gobelinművész

Sátoraljaújhelyen nyílt meg kiállítása.

-: Hír 8.

NÉPSZABADSÁG B. p. 1974 szept 17.

Nagy Gy-Margit

Kompozíció gobelin 50x40

Miskolci Téli Tárlat 1970

Nagy Gy. Margit iparművész

Varga Miklós szobrászművésszel – férjével – közös kiállítása nyílik ápr. 8.-án az edelényi bányászklubban.

(Déli Hírlap, 1972. ápr. 6.)

Nagy Gy. Margit iparművész,
a Magyar Képzőművészek Szövetsége
Nógrád megyei csoportja terve szerint
a művész fokozatosan bekapcsolódik
majd a területi munkába és részt
vesz a salgótarjáni tavaszi tárlaton, 1974-
ben.

T.E.: Vázlat képzőművészeti életünkről.
Nógrád, 1973. dec. 31.

Hét végi ka

NAGY GY. MARGIT ÉS VARGA MIKLÓS KIÁLLÍTÁSA

A Miskolcon élő művészházaspár — Nagy Gy. Margit textilművész és Varga Miklós szobrászművész — műveiből nyílik kiállítás ma délután 3 órakor az Encsi járási Hivatal nagytermében. A kiállítást — mely október 27-ig naponta 8-tól 17 óráig tekinthető meg — Nagy Zoltán, az Encsi járási Pártbiz- ság első titkára nyitja meg. Nagy Gy. Margit gobelinekkel és akvarellekkel, Varga Miklós bronz kisplasztikákkal és plakettekkel szerepel a tárlaton.

GÓLYABÁL

Holnap este 8 órakor, az elsőévesek bevonulásával és a nyitótánccal kezdődik a Nehézipari Műszaki Egyetemen a gólyabál.

Ni Hírlap 1970. okt. 13.

Nagy Gy. Margit textilművész

zatek a szüretet a szövetkezet szőlőtábláin a Gábor Áron iskola tanulóinak segítségével. (Riport a 3. oldalon.)

(Solymos László felvételei)

Lendületben a kohászok

Sajtótájékoztató az LKM három negyedévéről

A Lenin Kohászati Művekben immár hagyománynyá lett, hogy egy-egy gazdasági negyedév zárása után dr. Szeppelfeld Sándor vezérigazgató tájékoztatja a megyei lapok és a rádió munkatársait a kohászat eredményeiről, feladatairól.

Örömmel adhatott számot a tegnapi tájékoztatón a vezérigazgató arról, hogy a kollektíva továbbra is lendületben van, túlszárnyalta terveit; ám az örömöt befelhőzi, hogy a halálos balesetek miatt a kohászat immár elvesztette létjogosultságát a válla[illegible] kitüntető címek meg[illegible]ására. Megszakad há[illegible]tlanul szép sor[illegible]

[illegible] hónap [illegible]ve [illegible]

vőben újabb kommunista műszakokat szerveznek, amelyen hasonló részvételre számítanak.

A munkaverseny lendületének köszönhetően, a kohászat szinte valamennyi egysége túlteljesítette az év első kilenc hónapjára ütemezett feladatát. Nyersacélból éves szinten 20 ezer tonnás többletet reméltek, ezzel szemben október elsején már 23 631 tonnával gyártottak többet a tervezettnél. Ha [illegible]

Nagy Gy. Margit Bohóc és Varga Miklós Szamaras cimű munkája.

Nagy Gy. Margit

Nő galambbal, gobelin, 65 x 48

V. Ésszaknagyarországi területi képző-
művészeti kiállítás, Salgótarján, 1969.

Nagy Gy. Margit
gobelinterező

Most a műveszmő egy hat négyzet
méteres gobelinen dolgozik, ez a
mű a magyarországi tanács kárasság
ghető termét fogja díszíteni

Pap Lajos: Szolnok, gobelinek s 13 év.
Művészet, 1973. december - 26 oldal.

Nagy Gy. Margit
gobelinteszvő -

A művésznő egyik gobelinje a
Pannit fonóban látható. Ezzel,
az üzemnek 1970-óta szociálista
szerződése van Nagy Gy. Margitnak.

Pap Szajos: Szolsok, gobelinek s 13 év.
Műveszet, 1973. december - 26 oldal

Nagy Gy. Margit
gobelinterező

A művesznő munkái eljutottak
Svájcba, sőt Kínába is. De az ő mun-
kája díszíti az új Madách Színház
fogadóterméet.

Pap Krajos: Szobrok, gobelinek s 13 év.
Művészet, 1973. december - 26 oldal

Nagy Gy. Margit
gobelinterviő

Nagy Gy. Margit falikárpitja díszíti Miskolcon a Szakszervezetek Megyei Tanácsainak tanácstermét.

Pap Lajos: Szobrok, gobelinek s 13 ev
Művészet, 1973. december – 26 oldal.

Nagy G. Margit
gobelinterv.

A művésznőnek 1969-ben volt kiállítása a Miskolci Képcsarnokban. Most 40 falisszőnyeget adott fel Varsóba.

Pap Lajos: Szolnok, gobelinek s 13'ev
Művészet, 1973. december – 26 oldal.

Nagy Gy. Margit
gobelinterveő.

Nagy. Gy. Margit Ferenczy Noémi
tanítványa volt. — 13 éve
él és dolgozik Miskolcon Nagy
Gy. Margit.

Pap Lajos: Szolnok, gobelinek a 13'ev
Művészet, 1973. december - 26 oldal

Nagy Gy. Margit
gobelintervező

Nagy Gy. Margit kiállítéséit fényével Varga Miklóssal együtt rendeni Tokajban, Szerencsen, Edelényben, Merőtúron.

Pap Lajos: Szobrok, gobelinek 13 év.
Művészet, 1973. december - 26 oldal

Nagy Gy. Margit
gobelinterverő

„Kompozíció" (szőnyegterv)
(repro)

Pap Lajos: Szolnok, gobelinek s 13 éo
Művészet, 1973. december - 26 oldal

Nagy Gy. Margit
gobelin művész

A Szinyei Merse Pál utcai művész
holoma egyik műtermes lakásá-
ban laknak Nagy Gy. Margitek.

Pap Lajos: Szobrok, gobelinek s 13'ev
Műveszet, 1973. december - 26 oldal.

Nagy Gy. Margit

Díjat nyert

a Miskolc Városi Tanács által Miskolc város felszabadulása 30.évfordulójából rendezett Téli tárlaton

Napjaink 1975 január

8.old.

Nagy Gy. Margit

A tárlaton bemutatott műve:

„Kompozíció", gobelin, 50 x 40 cm.

Kovács Béla: Miskolci téli tárlat '70.

Miskolc, 1970.

Nagy Gy. Margit, iparművész

„Szobrász-iparművész házaspár — Varga Miklós és Nagy Gy. Margit — kiállítása nyílik meg Esztergomban."

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1972. ápr. 9.

Nap Gy. Margit

gobelinművész és Varga Miklós szobrász közös kiállítása szombaton este nyílt meg a tokaji pártház Tanácstermében. A fiatal művészházaspár (miskolciak) 20 szobrot és kisplasztikát s számos falidíszt, gobelint állított ki.

A nap híre.

Major Miklós, 1969 március 23. S.l.

Nagy Gy. Margit gobelinművész

1

Egyik gobelinje a Madách

Színház fogadóterét díszíti

Érzékmegyarország 1971 március 7

4. old.

Nagy Gy. Margit

2

Ferenczy Noémi tanítványa volt

Értekmegyarország 1971 március 7
4. old.

Nagy Gy. Magyt

3

1968-ban a Képcsarnok

Szőnyi István termében volt

Kiállítása

Érsekvegyaszország 1971 március 7

4. old.

Nagy Gy. Margit

„Álmok" c. gobelénje a
4. oldalon (repro)

Napjaink 1968 március 1

Nagy Gy. Margit

„Zenélők" c. gobelinjének reprodukciója a 14. oldalon

Napjaink 1967 november 1.

Nagy Gy. Margit iparművész

Edelényben, a műv. házban rendezték meg kiállítását, Varga Miklós szobrászal együtt.

Kiállítási kalendárium.

Szocialista Művészetért, 1972. máj.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1974 MÁR 1 0

Északmagyarország

Nagy Gy. Margit gobelin-művész

/1021

Ketten

Interieur Nagy Gy. Margit és Varga Miklós műterméből

Szobabelső... Ülünk hárman a műteremben. A hátsó üvegfalon besugárzik a kinti fény; rügyeket s reményeket növelő tél végi napsütés. Tavaszias szellő mozdítja a még csupasz faágat. Tavaszi nyugtalanság vibrál. Körös-körül szobrok. Gipszbe, kőbe, bronzba formált vágyak, eszmék, akarások. Körös-körül a munka, amelynek árán elnyerték alakjukat. Az alkotás...

És egy kedves, ódivatú hintaszék, friss kárpitozással. Talán a pihenésre figyelmeztet. Talán az idő múlására, az elközelgő öregedésre, amely senkit és semmit meg nem kímél.

Ülünk hárman a műteremben, s beszélgetünk.

A munkáról

— Ami a munkát illeti — kezdi Varga Miklós szobrászművész —, mostanában nem panaszkodhatom. Okom se igen van rá, de időm se. Járok ki, a Diósgyőri Gépgyárba, ahol a Budapesten, a XV. kerületben felállítandó nagy, kovácsolt acél térplasztikám elemeit készítik. A Lenin Kohászati Művek elvégezte az öntést, s most ezeket az acélból öntött formákat forgácsolják, majd polírozzák. Április 4-re terveztük, hogy elkészül; akkor adná át ünnepélyesen Miskolc város Tanácsa a megajándékozott fővárosi kerület lakóinak. Sajnos, a térplasztika felállításának helyén a kellőnél lassabban halad a terület kialakítása. Így őszintén azon szurkolok: sikerül-e, vagy elkésünk. Remélem, a hátralevő időben egy kicsit nagyobb lendülettel behozzuk az elmaradást... Közben a térplasztikához készített tervek közül egy másik megvalósítására is lehetőség nyílt. A Lektorátus elfogadta és Miskolc város Tanácsa a Győri kapui lakótelepen Miskolc város felszabadulásának harmincadik évfordulójára kívánja felállítani. Tehát decemberre az is elkészül majd. Itt áll, az udvaron, már készen a Herman Ottó síremlék, elszállításra vár; jelenleg pedig két feladaton is dolgozom. Az egyik egy térplasztikai munka. Miskolcon a József Attila Klubkönyvtár elé készül. A másik egy szarvas szobra. Ezt valószínűleg a szociális otthon előtt állítják föl. S ami már a helyére került: a Borsodi Szénbányák Tröszt épületének bejáratához egy bronz szobrom a Mosakodó nő, amelyet a napokban vettek át tőlem.

A tervekről

— Én inkább terveimről beszélek — veszi át a szót a férjtől a feleség, Nagy Gy. Margit gobelinművész, mert dolgozni ugyan dolgozom, de az én munkám sokkal lassúbb, fáradságosabb munka — a szó fizikai értelmében is az —, mint a festőké, grafikusoké, vagy akár a szobrászé. Több évi — pontosan ötödik éve, hogy csinálom — munkám van a nagykanizsai tanács házasságkötő termébe szánt, hat négyzetméteres gobelinben, s még nem készültem el vele. Most dolgozom egy kombinált technikával készülő faliszőnyegen is, amelyet legközelebb már szeretnék kiállítani. Valószínűleg őszszel a Sárospatakon, majd Sátoraljaújhelyen rendezendő közös kiállításunkon. Kiállítások... A múltkor raktuk sorba a meghívó leveleket: szegedi nyári tárlat, balatoni nyári tárlat, pécsi kisplasztikai biennálé, s a többiek. Persze, mindenhová nem tudunk küldeni anyagot, mert ezek a kiállítások időben majdnem egybeesnek. A meghívások azonban biztatást jelentenek, munkára sarkallnak akkor is, ha nem tudunk élni velük. Legfontosabb most az, hogy jövőre méltón mutatkozzunk be a Miskolci Galériában a művészetszerető miskolci közönségnek. Hiszen idestova tizennegyedik éve vagyunk miskolciak, s ez lesz az első önálló miskolci kiállításunk a város legrangosabb kiállítóhelyén. Bemutatkozásunk, egyben számadásunk is, a tizenhárom esztendőről.

A vágyakról

— Hogy mire vágyunk még? — kérdez vissza Varga Miklós. — A művész számára az alkotómunka maga a létezés. Minden e körül forog, jelenünket, jövőnket ez határozza meg, mindenféle értelemben... Például, az anyagiakban. Akár a szobrász munkája, akár a gobelinkészítés költséges, anyagigényes dolog. Egyetlen nagyobb nyersöntés 3 ezer forintba kerül. S drága a nemes kő is, meg a fonál is. Ezért aztán csínján kell bánni vágyainkkal. Idén, nyáron valószínűleg itthon maradunk: jövőre azonban szeretnénk utazni, egy kicsit „világot látni". Hát ez minden... Lányunk megnőtt, önálló kereső már, s arra is gondolnunk kell, hogy egyszer csak megint ketten leszünk, két öregek... A legfontosabb: — van munkánk, dolgozunk mindketten. Meg, hogy ősszel a pataki és az újhelyi kiállításunk jól sikerüljön. Úgy is, mint a jövő évi galériai tárlat „főpróbája"... A többi szó csak, üres ábrándozás.

*

Ülünk hárman a műteremben, s beszélgetünk.

Közben alaposan eltelt az idő. Varga Miklóst már várják a vasas önképzőkör tagjai. Nagy Gy. Margitot pedig odafent, az ő kis külön műtermében a faliszőnyeg, amelybe még két hónapot kell belehurkolnia, varrnia, amíg készen lesz. Halványabb a kinti sugárzás; most még hamar bealkonyodik. A műteremben a szobrokon megnőnek, elmélyülnek az árnyékok. Szemben velünk a szarvas gipsz-modellje büszkén emeli agancs-koronás fejét. Amikor kilépünk az ajtón, s visszafordulok, hogy elköszönjek Vargáéktól, ott benn még mindig leng picit a hintaszék; előre-hátra bókol. A pihenés jelképe, vagy a múló időé?...

A ház előtt parányi virágoskert, inkább csak virágágyás. Frissen ásva, gereblyézve. S a futórózsa tüskes ágain látni már: megeredt, s mind sebesebben lüktet bennük a virágzást hozó élet.

Papp Lajos

FEJTÖR

Diderot mondása

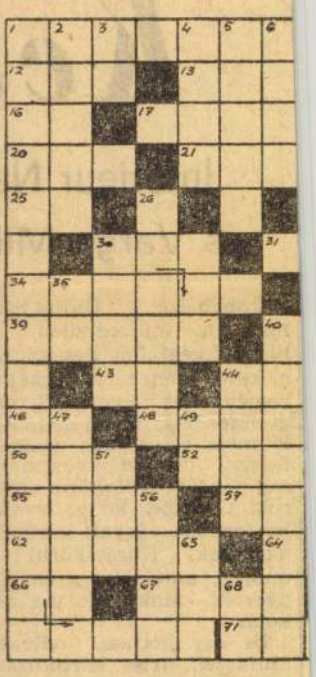

VÍZSZINTES: 1. A neves francia filozófus és író, Diderot mondása (zárt betűk: t, a, o, t, s, b). Folytatása a függőleges 1. számú sorban. 12. Ártalmas az emberi fülre. 13. Sut. 14. „A patkányfogó" írója. 15. A bölcsesség istene a Gilgames eposzban. 16. Az ismeretlen névjele. 17. Miatta. 18. A tenyér által alkotott üreg. 20. Elektromos töltésű atom. 21. Trombitahang. 22. Helyrag. 24. Megbizhatatlan. 25. Mint a vízszintes 16. szám alatti. 27. A hét egyik napja. 29. Az első szőlőtermelő. 30. Az OTP fizeti. 31. Aki ezt teszi a labdarúgásnál, esetleg „sárga lap"-ot kap. 33. Káté egynemű betűi. 34. Ilyen a föld aszály idején. 36. Szór. 37. Névelő. 39. Csuhában jár. 40. Műveltető igeképző. 41. A magasba tartá. 43. Mesefilm. 44. Kanalazgat. 45. Spárga. 46. Helyrag. 48. Tengeri tündér a görög mitológiában. 50. Női becenév. 52. Az angollal szomszédos nép. 54. Kicsinyítő képző. 55. Zadar magyar neve. 57. Francia légi társaság röv. 58. A Menam mellékvize Thaiföldön. 60. Állatok náthája. 62. Folyó Lombardiában. 64. „. . . .és emberek" (Steinbeck.) 65. Küzd. 66. Mint a vízszintes 16. szám alatti. 67. Egyfajta fa. 69. Sav is teszi. 70. Nyílás. 71. Neves görög történetíró (i. e. 484—425).

FÜGGŐLEGES: 1. A mondás befejező része (zárt betűk: c, e, y, t). 2. Massenet-opera. 3. Régi lőfegyver, ma már inkább csak sporteszköz. 4. Rövid, könnyű nyári nadrág. 5. Közép-európai folyó. 6. Üveggyári olvasztóüzem. 7. Szép és nemes emberi érzés. 8. Neon közepe 9. Emelem egynemű betűi 10. Dél-afrikai folyó. 11. Esti reklámfények. 19. . . . Tin Tin, egykori kutya filmsztár 23. Részértesülés. 26. Izzó tüzelőanyag. 27. Elegy. 28 Orvosi névtáblákon is látható rövidítés. 30. A francia kártya egyik színe. 32. Tenorszerep Mozart Varázsfuvola című operájában. 35. Fordított névelő. 38. Telten, tisztán, messze hangzik. 40. Kedélyes csevegés. 41. Esdekel. 42. Alulra. 44. Természetes gyógyvíz. 47. Párolni (pl. szalonnát). 49. Kettőzve: cukorka. 51. Tejtermék. 53. Nem megy el. 54. Elégtelen. 56. „. . . kötelez" (szólásmondás). 58. Verne egyik kapitányának alakja. 59. Felgyújtotta Rómát. 61. Fenntartás nélkül valónak tud. 63. Török méltóság. 68. Indulatszó. 70. Görög betű.

Bélyeggyűjtés

Pótlólag közöljük, hogy a február 21-én forgalomba került 3 forintos — a franciaországi ellenállási mozgalom három magyar mártírját ábrázoló — bélyeget 755 ezer fogazott és 5500 vágott értékben adta ki a Magyar Posta. A február 26-i 1 forintos KGST jubileumi bélyeget 6955 ezer fogazott és 5500 példányban állították elő.

✱

A Magyar Posta jelzése szerint márciusban jelenik meg a Mars-kutatás eredményeit bemutató sorozat. Az előzetes értékesítésekkel szemben azonban a bélyegek nagysága nem kétféle, hanem egyforma lesz, és a Posta az értékjelzéseket is megváltoztatta. A névértékek megmaradnak, de például a Filatéliai Szemle 1974. II. havi számában közölt fényképen 40 filléresnek ábrázolt bélyeg lesz a sorozat 6 forintos záróértéke.

✱

Március 1-től októberig az AEROFILA '74 kiállítás propagálására gépi bélyegzést használ a Budapest 62. és 72., a Debrecen 1., a Miskolc 1., a Vác 1., a Pécs 1., a Szeged 1. és a Sopron 1. Postahivatal.

✱

Többek érdeklődésére közöljük, hogy a budapesti Bélyegmúzeum (VI. Hársfa u. 47.) szerdán 10—18, szombaton 10—15, vasárnap 10—14 óra között tart nyitva.

✱

A MABÉOSZ kiállításon emlékezik meg májusban a levélboríték-rajzú, úgynevezett színes számú krajcáros bélyegeink kiadásának centenáriumáról. A bélyeget L'Hiver János grafikusművész rajzolta. A kiadvány ábrája olyan feltűnően ihlette meg a nem sokkal később 1882-ben megjelent argentin bélyeg tervezőjét, hogy egykorú feljegyzések szerint plágiumvádat is emeltek ellene.

✱

Olaszország 50 líra névértékű bélyeget adott ki Enrico Caruso — a világhírű énekes — születésének centenáriumára.

Varró Gyula

Értesítjük megrendelőinket
1974. március 1-én
új gyorstisztító szalont nyi
a Győri kapui intézi
Győri kapu 53. sz. a
Szolgáltatásunk gyors,
MISKOL

Borsodi Iparcikk Kiskeres
PÁLYÁZATOT HIRDET
igazgatási osztályvez
FELTÉTEL:
jogi egyetemi végzet
és legalább 5 éves g
FIZETÉS: a 7/1971. MüM.
JELENTKEZÉS:
a vállalat munkaügy
Miskolc, Széchenyi u

Vaskapu és
reklámáron
beszerezhetők a TÜ
LEPKE kétszárnyas na
2×1500×1610 n
LEPKE kiskapu, 900×
LEPKE kombinált kap
900×2000×1610
LEPKE 1. kerítésbetét
935×2000 mm
LEPKE I/A. kerítésbet
935×2000 mm-e
Olcsók, ízlése
ÉSZAK-MAG
TÜZÉP V

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Magyar Nemzet
1974 SEP 17

Nagy Gy. Margit gobelin-
művész

A sátoraljaújhelyi művészeti hetek első eseményeként hétfőn a várpsi művelődési központban megnyílt a miskolci művésztelepen élő művész-házaspár, Nagy Gy. Margit gobelinművész és Varga Miklós szobrászművész kiállítása.

Nagy Gy. Margit gobelinművész

Varga Miklós szobrászművésszel közös kiállítása nyílik Tokajban a Zilahy György művészbarátok körében, márc. 15.-én.

Északmagyarország, 1969. márc. 14.

Nagy Gy. Margit, textilművész

L.: Varga Miklós

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1976. szept. 7.

Nagy Gy. Margit, gobelinművész

● KIÁLLÍTÁS. Varga Miklós szobrászművész és Nagy Gy. Margit gobelinművész kiállítása ma délután nyílik meg az ózdi Liszt Ferenc Művelődési Központban.

— o Kiállítás

8.

Esti Hírlap, [illegible] 6

Nagy Gy.Margit
gobelin müvésznő

A müvésznek tárlata nyilt a Diósgyőri Gépgyárban.

— **A miskolci művésztelepen** élő és alkotó művészek egyre több kiállítást tartanak az üzemekben. Hétfőn a Diósgyőri Gépgyárban nyílt meg Nagy Gy. Margit gobelinművésznő tárlata, melyen mintegy húsz falikárpitot, különböző technikával készített szőttest mutatott be.

NÉPSZAVA,1976.márc.9.-e 4. oldal.

Na
agy Gy. Margit

IX.6.

NAGY GY. MARGIT textilművész és Varga Miklós szobrászművész közös tárlatát tegnap nyitották meg Ózdon. A miskolci művésztelepen alkotó művészházaspár falikárpitokat, gobelinvázlatokat, s bronz-, kő- és acélszobrokat állított ki.

Magyar Hirlap 1976/211/lo

Nagy Gy. Margit

III.8.

NAGY GY. MARGIT gobelinművész tárlata hétfőn nyílt meg a Diósgyőri Gépgyárban. A művésznő mintegy húsz falikárpitot, különböző technikával készített szőttest mutatott be.

Magyar Hirlap 1976/58/1o

Nagy Gy. Margit festő

a borsodi képzőművésnek festészeti vándorkiállítása első állomása, a Kohász Galéria, melyen szerepelnek a művész képei, gobelin-vázlatai.

Vadas Zsuzsa: Vélemények a Kohász Galériában.
Diósgyőri Munkás, 1976. ápr. 20.

Nagy Gy. Margit

a vándorkiállítás alkalmából két évig vándorolnak a festmények, grafikák a falvak, városok között. A művészn alkotásai is szerepelnek a kiállításokon.

(László): Vándorkiállítás Borsodban.

Képes Ujság, Budapest, 1946. jún. 12.

Nagy Gy. Margit textilművész

Varga Miklós szobrász – és Nagy Gy. Margit textilművész házaspár tárlata látható a Miskolci Galériában.

(bm): Cédula a bejáratnál.

Észak-Magyarország, 1975. nov. 2.

Nagy Gy. Margit.

Varga Miklós és Nagy Gy. Margit
művészházaspár szobrainak és go-
belinjeinek kiállítása a Miskolc
Galériában látható.

Észak-Magyarország, 1975. nov. 5.

Nagy Gy. Margit textilművész

Dec. 1.-én nyílt meg a Miskolci Galériában a miskolci téli tárlat. —

A Lenin Kohászati Művek díját nyerte[el] a művész.

(bm): Megnyílt a miskolci téli tárlat.

Északmagyarország, 1974. dec. 3.

Nagy Gy. Margit, textilművész

Ózdon nyílik közös kiállítása férjével, Varga Miklós szobrásszal szept. 6.-án. Nagy Gy. Margit gobelinjeit állítja ki. Ezután egerbe, majd a Miskolci Pamutfonóban lehet látni műveiket.

„Egy pára a művész madarai közül." (repr.)

(gyarmati): Szobrászkorong és szövőszék.

Déli Hírlap, 1976. szept. 2.

Nagy Gy. Margit

elkészítette 1975. évi tervét a Magyar Képzőművészek Szövetsége-nek Észak-magyarországi területi csoportja. A Miskolci Galériában megrendezik Varga Miklós és Nagy Gy. Margit közös kiállítását.

Képzőművészek munkaterve.

Napjaink, 1975. jan.

Nagy Gyöngyi gobelinkészítő

L. Sebők Margit

–: Sebők Margit 2.

Esti Hírlap, Bp. 1978 dec. 12.

Nagy György

A zetelakai kultúrház mini képtárának adományozta egyik művét.

A Hét, 1971. okt. 15. 2. elf. 42 m. 9 p.

A végek lantosa

Tinódi Sebestyén emlékezete, halála 425. évfordulóján

*„Én azt meggondolván, és látván ez szegin Magyarországban, mely csuda veszödelmes hadak kezdének lennie, ezöknek megírására, hogy ki lenne végemléközet, senkit nem hallhaték. Mindezök meggondolván, és uraimnak, barátaimnak erre való intésöket gyakorta hallván, készö

Három kiállításról

NAGY GY. MARGIT

Miskolc és szellemi vonzáskörzetének közelmúltjában kutatva a jellegzetes, a meghatározó jegyek után, az eltelt negyedszázad festészetének egyik ilyen elemeként értékelhetjük Mazsaroff Miklós művészetét. Félreérthetetlen vonalvezetéssel, sajátos ritmikájú színrendszerrel hozta létre azt az önálló tájpiktúrát, ami munkásságának legerőteljesebb, és legeredményesebb része. Ebből a képi világból merített a miskolci Mini Galéria kamaratárlata, amely a képzőművészeti világhét idei mottójához — Világunk tükre a művészet — igyekezett hozzárendelni huszonegy meghitt pasztellképet. Könnyűszerrel nevezhetjük meghittnek őket, már csak azért is, mivel e művek szemlélésekor olyannyira kiegyensúlyozott, konfliktusmentes kontaktusba kerülünk a környező hegyek ihletet teremtő szegmentumaival, vagy egy-egy balkáni vidék ismeretlen atmoszférájával, hogy teljes mértékben elfogadjuk a tájat, az ábrázolt évszak adta derűt, vagy melankóliát olyannak, miként az alkotásokon elénk kerül, s egy percig sem ágál képzeletünk a festmények által sugallt hangulatok ellen. Vajon mi lehet ennek az oka?

Talán induljunk ki azokból a tapasztalatokból, miszerint Mazsaroff nem transzformálja át a természet nyújtotta élményt valami kötelezően „újszerű" deklarációvá, tehát nem ragaszkodik ahhoz, hogy például elidegenítse a tájat és belőle egy, a tájtól független „ügyet" csináljon. Ugyanakkor önmaga, s a látvány közötti kapcsolatot sem akarja — teszem azt — egy természettudóstól kölcsönvett praktikum szerint mérni, nem kívánja a látványt képletszerűen meghatározni, a tájban rejlő szín- és formastruktúrákat a vizuális leképezhetőség gombostűjére szúrni. De minndemellett nem tukmálja rá önmagát a hegyek, folyópartok világára, nincs szenvelgés és érzelgős nosztalgia valamilyen hajdani természetélmény után, valamint a természet és az ember között közhelyszerűen megromlott viszony ürügyén sem erőltet programot, agyafúrt propagandát, vagy fellengzős kinyilatkoztatást. Mazsaroff keresi a motívumot, mi több: megkeresi a saját motívumait, aminek egyenes következménye, hogy a kiválasztott, a megfestett tájban — harmonikusan — önmagára lel.

Mazsaroff Miklós tárlatán jóleső érzéssel nyugtázhatjuk, hogy minket, nézőket ez a hitelesség ugyanolyan közel visz az alkotásokhoz, mint amilyen közel az alkotónak sikerült az ábrázolt tájhoz eljutnia.

*

Utoljára 1975-ben — az ideihez hasonló, közös tárlaton — találkozhattunk Nagy Gy. Margit textilművész és Varga Miklós szobrászművész munkáival a Miskolci Galéria falai között. A bemutatott alkotásokat szemlélve (akár a textilek, akár a szobrok világát faggatjuk), az eltelt hat esztendő egyszerre tűnik hosszúnak és rövidnek. Hosszúnak, mivel a 75-ben közönség elé vitt darabok, s a maiak között olyan szembeszökő kifejezésmódbeli, felfogásbeli különbségek adódnak, amelyek jócskán megnövelik a csak néhány évvel mérhető fizikai távolság értékét. Ugyanakkor mégis hat rövid esztendőt idéznek az alkotások, hiszen ez az új alkotói hozzáállás nem minden részletében nyújtja egy, már kiforrott módszer esztétikai értékrendjét, következésképp az új világ iránti vágy, így némileg zabolátlanul nem feltétlenül előre, hanem az elmúlt kiállításhoz képest (többnyire) visszafelé húzza az önkifejezés — kétségtelenül tiszteletre méltó programmal megrakott — szekerét.

Nagy Gy. Margit lemondott az elbeszélő, a valamilyen történést rögzítő témákról, elmaradtak a Ferenczy Noémi iskolájához köthető allegorikus gobelinek, helyükre a más technikájú és más tartalmú szövött textilek léptek. Ha csak a művek címeiben nyomon követhető változásra koncentrálunk, akkor is feltűnik, egyrészt az intellektualizáló hajlam (1975: Szüret, Zenélők, Alkony, Siratók stb.; 1981: Átváltozás, Keletkezés, Jelek...), másrészt a díszítő (ha úgy tetszik: lakberendezési) funkciók tudatosabb felvállalása és korszerűbb értelmezése. A színmegoldások általában bizonytalan érzést keltenek, jóval barátságosabbak a felhasznált anyagok természetes színére hagyatkozó kompozíciók (Keletkezés I., II.).

Van valami görcsös igyekezet abban a stiláris megújulási szándékban, ami Varga Miklós most bemutatott plasztikáit jellemzi, s talán az újat akarás kioldatlan feszültsége, vagy a még friss, éppen ezért kevésbé letisztult látásmód teszi, de kissé zaklatott, felemás benyomást ébresztenek a látogatóban ezek az alkotások. Az egymástól elkülönülő szobrászati gesztusokat keverő, illetve ezeket mintegy egymással behelyettesítő módszer már-már lépre csalja a nézőt, szinte elhisszük, hogy a stilizált madarak, halak és emberi testrészek némi továbbgondolás és átfogalmazás után természetes módon hozzák majd világra a maguk nonfiguratív változatait, ám ez a metamorfózis a tüzetesebb szemlélődés fényében már irracionálisnak tűnik. Az a világ, amelyben többek között a kilenc madarat ábrázoló plasztika megszületett, nehezen viseli el a Lendület, vagy a Variációk egy témára homkolegyenest ellenkező megoldásait.

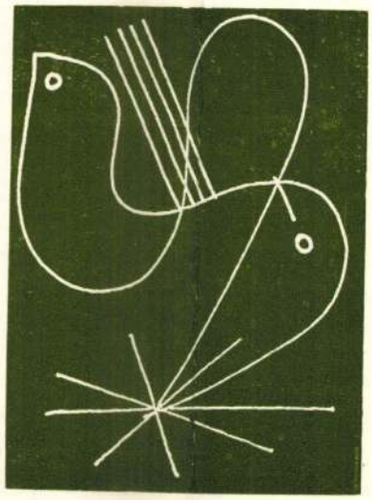

A szemlélet tisztázatlansága kétségeket támaszt; ez az absztrakció felé irányított bátortalan lépés, mialatt a másik láb a realizmus konvencionális talaján „felejtődött" — támasztékul. A néző azonban aligha talál támasztékot ebben a dilemmában, tekintete lecsúszik a lekerekített, érzéki formákról.

*

Kunt Ernő érezhetően ünnepnek szánja kiállításait, a bemutatkozási alkalmak pedig maguknak az alkotó barangolásoknak is díszes határkövei. Nem valami fiesztáló aktusokról van itt szó, hanem a periodikusan ismétlődő számvetések komolyan vételéről, a Miskolci Galéria termeiben háromévenként megrendezett tárlatok tudatosan vállalt fontosságáról. És ahol a kiállítási alkalom ünnep, ott feltételezhetően maga a festészet is rítus, egy, az európai kultúra elmúlt századai során kitermelt és társadalmilag legalizált szellemi tevékenység, művészi attitűd, amelynek megvan a maga dramaturgiája. Ebben a rendszerben pontosan meghatározott alkotóelemeket találunk; először is van a festő, majd a motívum, s az abból táplált kép. Végül a világ előtti megnyilatkozás, azaz a tárlat.

Ennek a dramaturgiának tett eleget Kunt Ernő is, amikor Tunézia sivatagjaiban, a tadzsik hegyek között, vagy mint legutóbb, Peru és Mexikó tájain kereste az egyéniségének tetsző, s ahhoz mérhető motívumot. Utiélmények táplálják piktúráját, a különleges vidékek pedig úgy fogalmazódnak meg, mint a lefesthető valóság számára felfedezett benyomások. A kiállítás tehát sohasem a bédekkerrel mérhető felismerhetőség és azonosság léptékei szerint áll össze, ilyen valóságtartalmat nyilván nem is kérhetünk számon tőle. Kunt Ernő az inkák földjén olyan vizuális események tanúja volt, olyan, a festészet eszközeivel visszaadható — de máshol ismeretlen, másra nem jellemző — élmények birtokosává vált, amiért úgy vélte, érdemes ecsetet ragadnia. És ez már az a momentum, amelyet joggal megidézhetünk a tárlaton, s ha valódi értékek felmutatását várjuk, akkor ezt az ihletett pillanatot kell, hogy számon kérjük. A nagy, dekoratív egységekkel építkező színstruktúrák mögött azonban gyakran hiába kémleljük ezt a bizonyos pillanatot, sokszor hiányérzetünk támad. Zöld, sárga, kék, lila... Végül is ugyanolyan ranggal egymás mellé helyezett színértékek, mint egy teremmel beljebb, ahol a gyerekkori város, Sopron uralja a festmények és grafikák témáit. Az ugyanolyan rang ebben az esetben nem azt jelenti, hogy egy művészre jellemző és minden munkájában fellelhető azonos stílusjegy tesz egyenlőségjelet két, egymástól több ezer kilométerre megtalált motívum között. A különbség, a vélhető eltérés maradt el. A két világ kétféle élményének épp az egymás mellé helyezett színekkel-formákkal kifejezett konklúziója az, ami a munkák jelentős részéből hiányzik. Kevesebb kép több lett volna, a távoli tájak belső közelsége még nem minden kiállított munkának sajátja. A leülepedés útján nyert harmónia — még ha az szorongó, a múlt örömei után sóvárgó is — elsősorban a soproni tematikájú tusrajzokban ragadható meg, s ezek a néző képzeletét, gondolatait is fogva tartják.

Napjaink 1981/12

D. SZABÓ EDE

Textilművész kiállítása

Nagy G. Margit főleg természetes anyagokból szövi, hurkolja, varrja; virág- vagy állatmotívumokkal díszíti faliképeit, virágtartóit. A makramét is előszeretettel használja, és mostani kiállításán egy bölcsőt készített a legkisebbeknek ezzel a technikával (képünkön).

A kiállítás *Miskolcon, a Szőnyi István Teremben* látható szept. 13—27-ig.

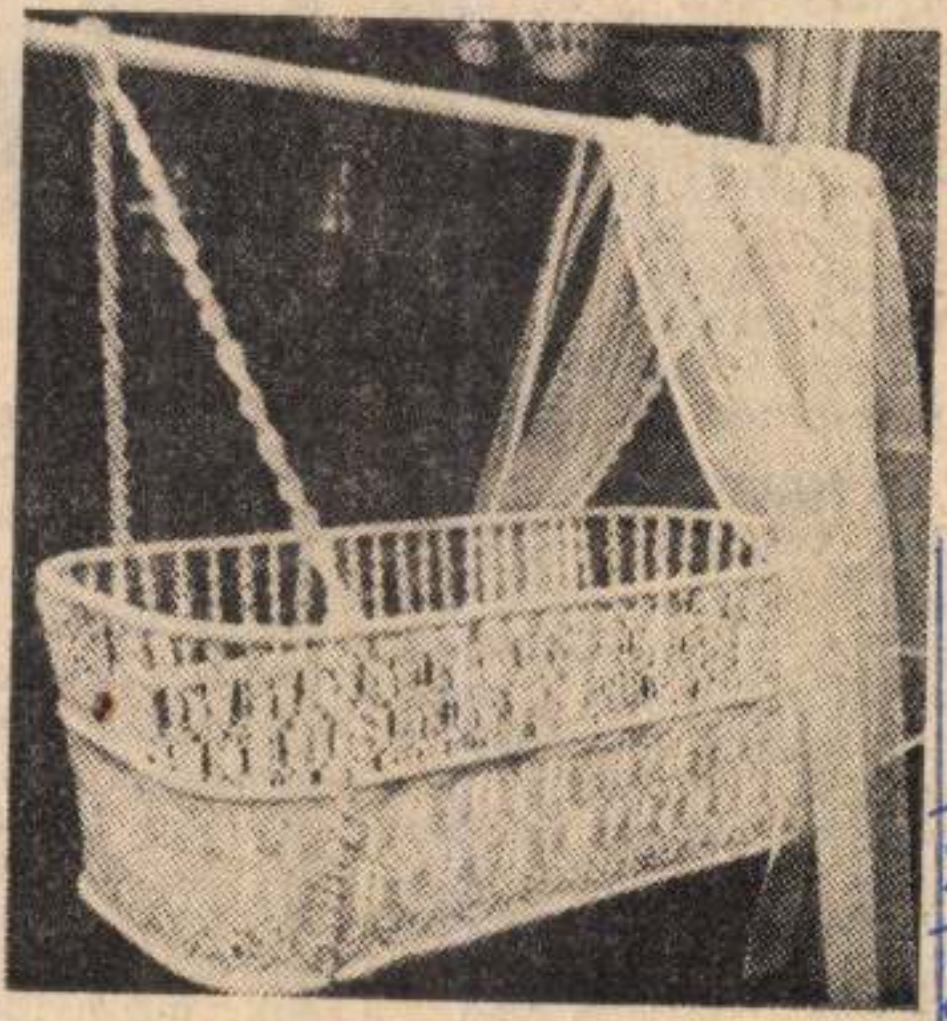

PM 55

Pesti Műsor 1979 szept. 19. Nagy G. Margit textilkerevő

sat. Lépten-nyomon alakítani, formálni, nevelni kívánjuk, ahelyett, hogy önfeledten játszani is hagynánk. Pedig a játék önismeretre nevel. Hagyjuk hát játszani őket! Csodálkozzunk rá néha mi, felnőttek is erre a „másképp világra"! *Fogadjuk el, hogy bizonyos helyzetekben a ló lehet lila színű is és süthet, ha kell, egyszerre két napocska is az égen.*

Rajzolás, firkálás. A gyermek nagy játékainak egyike lehetne, ha mi, felnőttek, korán el nem rontanánk. Ne feledjük hát *Schiller* bölcs tanítását: *„A szó valódi értelmében az ember akkor igazán ember, amikor játszik!"*

A LÁTHATÓVÁ TETT VILÁG

című kiállítás ennek szellemében kíván tükröt tartani látogatói elé, s bemutatni, milyen gyermekszemmel a mi világunk. Harminchét ország gyermekeinek, különböző pályázatokra készült munkáiból válogatott, közel háromszáz munka vall a

Orsós János, 11 é
a Láthatóvá tett

kák később egy
zettebb kompoz
málódnak. Meg
alakok, tárgyak,
szélesebb körny
lentős csoport
ezekben a raj
technikai vívmá
rázolása is. Jól
követhető: hogy
dik éveik szám
kultúrájuk, is
guk, mennyiben

Déli Hírlap 1971 szept. 15

Nagy Gy. Margit textilművész

Hét végi kalauz

A MŰVELŐDÉSI HÁZ KIVONUL

A diósgyőri városközpont két sávháza köze „vonul ki" vasárnap a Vasas Művelődési Központ. Munkatársai — ötven népművelő — egész napos közművelődési akciót szerveznek. A Szeptemberi parádé c. rendezvény a tavaly első izben megrendezett hasonló — Kilián-déli — kulturális és sportprogram folytatása, annak tapasztalatait hasznosítják most a diósgyőriek szórakoztatására, nem utolsósorban a művelődési központ munkájának, a nagyközönség számára nyújtott szolgáltatásainak megismertetésére. A reggeltől estig tartó műsorban gondoltak a gyerekekre, a sportolni vágyókra, lesz színjáték, operett, divatbemutató, bemutatkoznak a művelődési központ képzőművészeti-vizuális szakkörei. Bábelőadás, játékos alkotósarok várja a kisebbeket, beatzene a nagyobbakat — de nem szeretnénk minden „poént" lelőni: maradjon néhány meglepetés is a nem mindennapi rendezvényen.

NAGY GY. MARGIT KIÁLLÍTÁSA

Nagy Gy. Margit textilművésznek nyílt kiállítása tegnap a Képesarnok Vállalat miskolci, Szőnyi István termében. A tárlatot Dusza Árpádné, a Miskolci Galéria igazgatója nyitotta meg. Tőle idézünk: „Nagy Gy. Margit itt bemutatott „tárgyait azzal a szándékkal készítette, hogy betörjenek környezetünkbe, nem erőszakosan, hiszen nem sohasemvolt csodákat láthatnak e kiállításon, nem kívánnak e textilek maguk mögé új falakat és maguk fölé új tetőt, nem megsemmisíteni akarják társaikat: jó szemre, szeretetre vágynak, olyanra, ahogyan készültek. Az esztétikum és praktikum kipróbált jó házasságának felnőtt gyermekei Nagy Gy. Margit különböző technikával készült, főleg természetes anyagból szőtt, hurkolt, varrott — általában virág- vagy állatmotívumok variánsait felhasználó szép falképei, a ma sokak által ismert és felhasznált makramétárgyak virágtartók — és egy kiállításon teljesen szokatlan tárgy — a most különösen nagy szeretettel készített bölcső . . ." Nagy Gy. Margit tárlata szeptember 27-ig tekinthető meg.

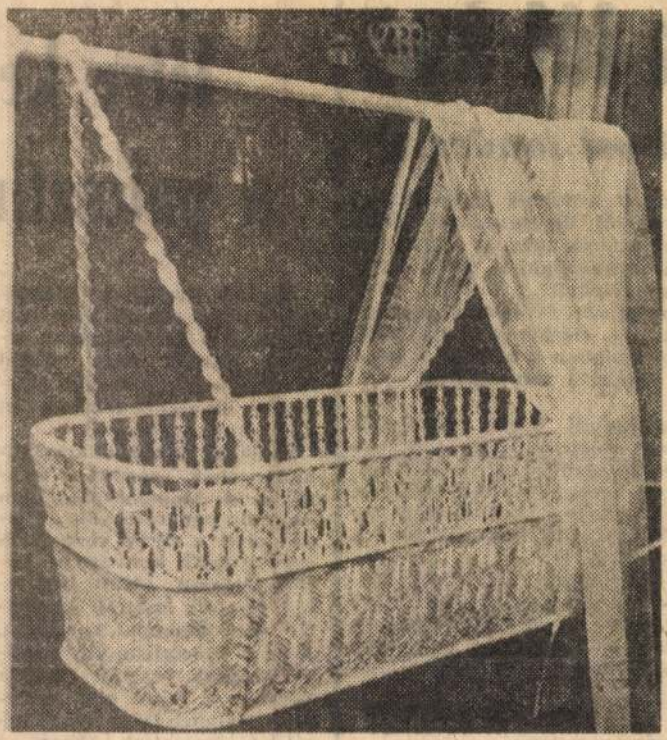

✱ *A szép és praktikus bölcső Nagy Gy. Margit textilművész munkája*

ejlesztés
s fél éve

városi tanács vb

tegnap a városi tanácson: az
esítéséről, illetve az első félévi
eket vitatta meg a végrehajtó
. A tervidőszakból eddig eltelt
úgy értékelte a testület, hogy
elmi hálózat fejlesztése, szenny-
tekintve elérhetők a legfonto-
hez azonban a hátralevő más-
es munkára van szükség.

segítségül hívni mélyépítőket, hogy pótolják a hiányzó kapacitást, az Avason pedig tervezési hiányosságok, valamint a kedvezőtlen talajvizsonyok hátráltatták a munkát.

Törleszteni kellett az adósságot is, hiszen az előző tervidőszak befejezéséig nem sikerült lakhatóvá tenni 600 új otthont.

(Folytatás a 3 .oldalon)

Jasszer Arafat Madridban tárgyal

A nyolcvanas években létre kell jönnie a palesztin államnak

Jasszer Arafat, a Palesztinai Felszabadítási Szervezet Végrehajtó Bizottságának elnöke tegnap, nem sokkal Madridba érkezése után megkezdte hivatalos tárgyalásait a spanyol vezetőkkel.

Elsőként Adolfo Suarez miniszterelnök fogadta a vendéget. A Monclod-palotában lezajlott találkozó volt az első, amely a PFSZ vezetője és egy nyugati kormányfő között létrejött. (Mint ismeretes, Kreisky osztrák kancellár két hónappal korábban, mint a Szocialista Internacionálé egyik vezetője fogadta Bécsben a PFSZ első emberét.) Diplomáciai források arról tájékoztattok, hogy a madridi megbeszélésen Marcelino Oreja külügyminiszter is jelen volt.

Arafat érkezésekor nyilatkozva nagyra értékelte a spanyol diplomácia álláspontját —, Madrid lévén az egyetlen nyugat-európai főváros, amely igen jó kapcsolatokat tart fenn az arab országokkal, és nem ismeri el Izraelt.

Bruno Kreisky osztrák kancellár a Palesztinai Felszabadítási Szervezet elismerésére és az ENSZ határozatain alapuló közel-keleti ren-

résztvevők közti jelentős nézeteltérések miatt egyelőre még nem sikerült közös nevezőre jutni a PFSZ iránti politikában.

Az Egyesült Államoknak el kell ismernie a palesztin nép jogát, hogy visszatérjen hazájába, s hogy egy független államban élve határozhassa meg saját jövőjét — jelentette ki Najef Navatmeh, a Demokratikus Front Palesztina Felszabadításáért elnevezésű szervezet vezetője tegnap a Reuter hírügynökségnek adott nyilatkozatában. Hozzátette, hogy enélkül bármilyen párbeszéd céltalan lenne a két fél között. Ebben az értelemben az Egyesült Államokon múlik a PFSZ bevonása a közel-keleti tárgyalásokba — adta értésére a Palesztinai Felszabadítási Szervezet egyik legjelentősebb csoportjának vezetője. Eddig nem volt semmilyent hivatalos kapcsolatfelvétel az Egyesült Államok és a PFSZ között, de a jövőben minden lehetséges — idézi a Reuter Navatmeh szavait.

A palesztin mozgalom jövőjéről szólva úgy vélekedett, hogy az ellenállási mozgalom egységének, a PFSZ számára kedvező nemzetközi lépéseknek meg kell teremteniük annak lehetőségét, hogy 80-as években létrejöjjön a palesztin állam.

Az Izrael palesztin részről történő elismerésére vonatko-

Nagy Gy. Margit textil-művész

Művei részt veszenek a Miskolci Téli Tárlaton

Emlitve: két szövött gobelinje

cikk: „Szántó Piroska grafikus művész" cimszó alatt

Papp Lajos: „Anteusz, ideje földhözérni!" c. cikke

Észak-Magyarország, 1948. X. 10

Nagy Gy. Margit

Mezőtúron megnyílt a „tari" származású képzőművészek kiállítása. – A művész szín-pompás, hatalmas méretű falszőnyegekkel szerepel a tárlaton. (emlitve)

T.L.: Mezőtúri származású művészek kiállítása. Szolnok Megyei Hírlap, 1978. szept. 12.

NAGY GY. MARGIT

emlitve ld. Feledy Gyula

Losonci Miklós: Miskolci művészek.Miskolc,Hermann Ottó Muzeum

UJ TÜKÖR 1983;XX;évf.30.sz.4.o.

1983.

Nagy Gy. Margit

textiles

A miskolci téli tárlaton díjat nyert.

Népszabadság, 1988. dec. 5.

Nagy Gy. Margit, Gobelinművén

L: Mátis K.

Goór I. Műveńtelep ... 75-89.

Forrás, Kecskemét, 1980. marc. XII/3.

Nagy Gy. Margit, textiltervezőművész

A jövő hét végéig látható a Ronai Sándor Megyei Művelődési Közp. előcsarnokában Nagy Gy. Margit, Varga Miklós és Pető János közös kiállítása.

Déli Hírlap, 1984. ápr. 13.

Nagy Gy. Margit ipa.

gobelinje

emlékes

FERENCZY NOEMI

MŰVÉSZET 1985/10/21

Nagy Gy. Margit. textiltervezőművész

A Miskolci Galériában tizenöt művész munkái láthatók. A tematikus tárlat Miskolc felszabadulásának évfordulója előtt tiszteleg. – A békés évtizedek hétköznapjairól szól a művek többsége.

Szerepel a tárlaton Nagy Gy. Margit műve.

M–: A mindennapok a művészetben.
Déli Hírlap, 1984. jún. 20.

NAGY Gy Margit

NAGY Gy Margit (1) textilnuvész és Varga (2) Miklós szobrásznüvész kiállítása. Győr Városi Könyvtár Galériája. 1984 jülius 3-jül 21. rend. kat. Salomon Nándor. Győr: Városi Kvt. 1984 [8] p. ill. (Győri Városi Könyvtár kiállítási katalogusai 14.)

(1) 1931

(2) 1928

Varga Miklós →

rajhradban gyökerezőnek, döntően attól befolyá
kapcsolatban említi.

A garamszentbenedeki oltárt megvizsgálva ugy
kapcsolatok között is találunk olyanokat, amelyekhez
mert alighanem egykorú volt említett cseh kollégájával
késői műve lehet. Nyilván ezzel magyarázható stílus
egymás mellé soroló, hanem gondosan összeérlelő, szer
egy-két olyan vonás is, amely 1427-ben már régies
élményszerűen kellett érintenie a třeboňi mester mű
helyett inkább lírai képességeit csodálta meg. Ezt látjuk
környezetében eltanulható csendes, merengő hangbó
hevesebb, élénkebb mozgással akarja a hatást fokozn
részleten, melyekről Radocsay is beszámol. Ezekhez n
szívesen helyezi az arcokat sötét háttér elé, sőt néha n
hogy ez az effektus létrejöjjön. 1427-ben a látható való
festeni, de Tamás mester egy-két árnyalattal feltűnőe
mögötti felületeket.

Sok jegy utal még a „szép stílus" közellétére a képe
hullámzó hajtincsek lépten-nyomon előfordulnak.
magatehetetlenül elhanyatló Szűz Mária és az őt tám
előttük a donátorral. Az ebből az időszakból táplálkoz
a második-harmadik évtized jellegzetes cseh Kálvári
oltár). Kolozsvári Tamás évtizedek múltán is hűsé
arisztokratikus eleganciával zárkózott el a rajhradi

A Miskolci Galéria tisztelettel meghívja Önt

NAGY GY. MARGIT

textilművész és

VARGA MIKLÓS

szobrászművész

kiállításának megnyitójára

1975. október 31-én 18 órára
a Miskolci Galériába

A kiállítást megnyitja:
TOK MIKLÓS
Miskolc város Tanácsának elnökhelyettese

Közreműködik a Miskolci Rézfúvós Négyes
Kováts Boldizsár ✳ Zobay Béla
Nagy László ✳ Uray Márton

Műsor: Gabrielli: Partita 3 tételben

A kiállítás megtekinthető november 23-ig,
hétfő kivételével 10—18 óráig

BMi 75

Nagy Gy. Mária MDK

gobelinkészitő

bejelentette részvételét

---: Budapesti és vidéki alkotók idény müvésztelepe nyilik Salgótarjánban.

Nógrádi Népujság. 1963. aug. 7.

~~Hornoki Istvánné~~

Nagy György

nincs cid

debreceni molnár-
ácsok

1737-ben a városi
tanács megbízásából a
boldogfalvi kapun ki-
vül, a derecskei útfé-
len épitettek a városi
szélmalmot a kabai
szélmalom formájára.
Ez hamarosan elpusztult

Zoltai Sajos: Szárazmal-
mok, szélmalmok, vízi-
malmok a régi Debrecen-
ben. Debreceni Képes
Kalendárium ??

lásd. Zoltai Sajos bibliográf.
Déri Muzeum évk.

~~történetével és leirásával foglal~~
~~kozó könyvet nem adott ki~~
~~Bizottságunk.~~

~~Budapest, 1925. április hó 2-án.~~

~~Dr. Szőr~~

Nagy György
Kardesinális
1722. Pest.

L. Römer Flóris
u végi Pest
Pp. 1873. 145-l.

96. szám.

192

Műemlékek Orszá

Tárgy:

A Faluszövetség a Zsámbékon rendezendő gazdasági, ipari és kulturális kiállításra képeket kér.

A beadva

Melléklete

Egyúttal

Előirat sz

Utóirat sz

Másolta:

Exp. 192

M.D.K.

Nagy György, a Belvárosi és a Müvész Szinház tagja.

"Kiváló grafikus, számos hangulatos illusztrációja jelent meg a Szinházi Életben is"-irja a lap és bemutatja egy linoleummetszetének repr.-ját. Fényképfelvételen hozza a lap a müvészt is, amint egyik tanitványáról készit skicceket.

Szinházi Élet. Bp. 1937. febr. 7-13. XXVII. évf. 7. sz. 28. lap.

.-.-.

M.D.K.

Nagy György

"Férfifej" c. művének repr.-ját bemutatja a lap."Szinész piktorok"cimmel rövid beszámoló közli a kiállitás dátumát, január 11.-t,amikor a Vigadóban kerül/bemutatásra a szinművészek alkotásai.

Szinházi Élet. Bp. 1937. dec. 12-18. XXVII. évf. 51. sz. 20-21. lap.

Nagy György
grafikus

M.D.K.

„Hának" (rajz)

Élet és Irodalom, 1963. nov 2 – 1 lap

MDK

Nagy György

Hazafelé, rk.

Külváros, rk.

Jaltai reggel, rk.

Szerelmespár, rk.

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Muz.

Nagy György MDK

Portré, rézkarc

Kisváros, rézkarc

Mücsarnok 1965. K. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Nagy György

A nagy Dunán, lit.

Grafikai kiáll. Képzőm. Főisk. 1964.

NAGY GYÖRGY textiles.

É-Ma,

Érzelmekből szőtt gobelinek

Nagy György textilművész kiállítása a kövesdi Városi Galériában

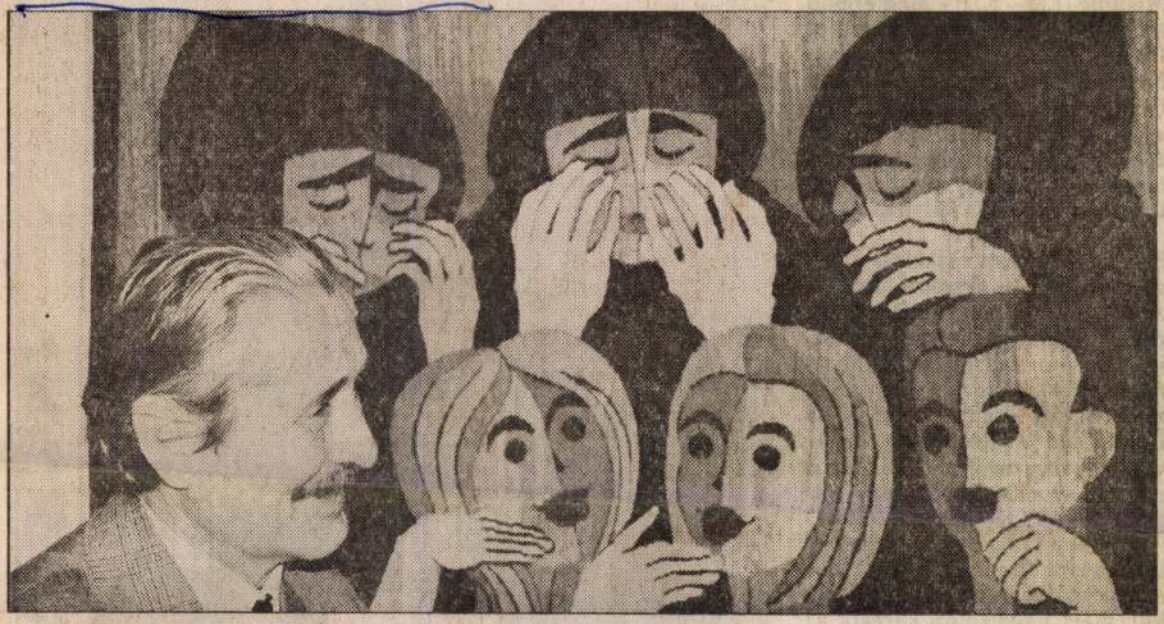

Nagy György kiállítása május 4-ig látható a mezőkövesdi Városi Galériában *Fotó: Gál Péter*

Mezőkövesd (ÉM – CSKA) – **Nagy György textilművész kiállítása látható a mezőkövesdi Városi Galériában. Az anyaságról, sirató asszonyokról, békéről, családról, s a matyóságról beszélnek a szövőszéken készült textilek.**

Maga a művész inkább a háttérbe húzódna. Pedig érdekes egyéniség, már csak azért is, mert szokatlan, hogy férfiként gobelineket készít. Nagy György textilművész hatvankilenc évesen is ott ül a szövőszéke mögött, és készíti a néha évek munkáját igénybe vevő gobelinjeit.

– Igen, mindenki inkább asszonyi kézhez kötné ezt a művészeti ágat – mondja –, de el tudom fogadni az érdeklődők ilyen jellegű kérdéseit. A korom pedig? Egyszerűen nem tudom abbahagyni. Amíg ki nem esik a kezemből, addig csinálom. Harminc évvel ezelőtt kezdtem el a gobelineket szőni. Persze, előtte próbálkoztam mással is, akvarellel, festészettel, kerámiával, de végül a szövőszék mellett kötöttem ki. Rabja lettem a színes formáknak, és főleg a fonalaknak. Hogy honnan jött mindez? A gyermekkoromból. Matyó születésű ember vagyok, s még most is eszembe jut, ahogy hat-nyolc évesen ott lábatlankodtam a matyót hímző lányok, és asszonyok között. Ezek a gyerekévek érkeztek vissza hozzám néhány évtizede. Igaz, már előtte is mindig színekben és formákban gondolkoztam, még a mindennapi munkám során is, pedig a paksi atomerőműben dolgoztam műszaki emberként.

Munkájától függetlenül mégis inkább a humán beállítottság jellemzi, s ezt érezni is a művész textilképein. Könnyek, család, anya...

– Igen, szinte mindegyik munkám valamilyen érzelmet tükröz – folytatja –, ez valahogy önkéntelenül jön. A „Sirató asszonyok" akkor készült, mikor láttam Kodály Zoltánt felravatalozva. Megfogott, ahogy az asszonyok sírtak, a gyerekek pedig énekeltek. Ha valaki az akkori gondolataimat, érzelmeimet megérzi ezen a képen, s megmozdul benne valami, rájön arra, hogy mit akartam mondani – akkor már megérte.

A művészeti ág technikájában elmerülve megtudjuk az alkotótól: a textilképeket először megrajzolja a művész, utána festi, kartonra viszi, majd pauszpapírra a kontúrokat – ami mindvégig ott van a szövőszék mögött. A gobelinek elkészítése hosszú időt, van amikor több évet vesz igénybe. Talán ez is közrejátszik abban, hogy még egyetlen egy textília sem került idegen kézbe, vagyis a látogatók csak nézhetik a kiállított gobelineket, meg nem vásárolhatják azokat, mert nem eladóak – mondja magabiztosan. Csak egyetlen egy kérdésünkre bizonytalanodik el a textilművész, mégpedig, hogy melyik a legkedvesebb képe. Elgondolkozva mondja: egyiküket sem akarom megbántani...

HIRDETÉS

Az idén átadják az Erzsébet fürdőt

A tél és a tervek pályáztatása miatt késik a fürdő felújítása

Miskolc (ÉM – ND) – Még ebben az évben átadják az Erzsébet fürdőt – mondta Mohácsi Gábor, a fürdőt üzemeltető Black Gold '95 Részvénytársaság ügyvezető igazgatója. Az épület terveit még áprilisban bemutatják a sajtónak, majd a kivitelezésre írnak ki pályázatot.

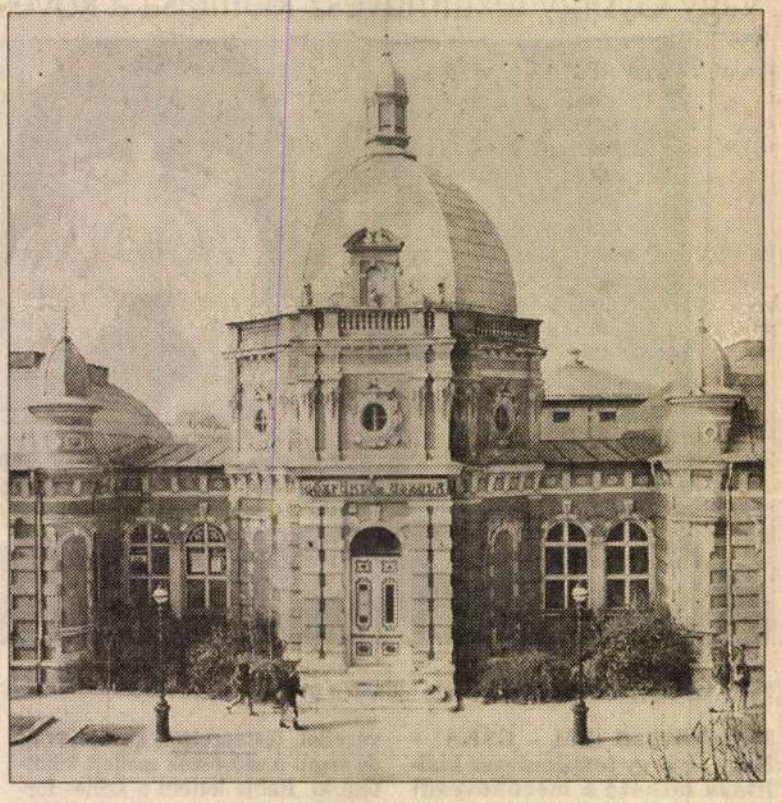

Az Erzsébet fürdő. Hamarosan bemutatják majd a sajtónak a felújítás terveit. *Fotó: Végh Csaba*

Sokaknak okozott csalódást a megyeszékhelyen az Erzsébet fürdő bezárása. A város az egyik legnépszerűbb gyógyfürdőjét vesztette el ideiglenesen azzal, hogy az önkormányzat eladta az épületet. Az Erzsébet fürdőt – mint ismeretes – a Black Gold '95 Részvénytársaság vásárolta meg tavaly nyáron. A több mint fél év alatt azonban nem történt változás az épület állapotában.

Mohácsi Gábor, az rt. ügyvezető igazgatója elmondta: azért kell ennyit várni a látható munkálatokkal, mert pályázaton keresik az épület felújításának és átalakításának tervezőjét. Még ebben a hónapban bemutatnák a sajtónak az elkészült plánumokat, s az újságírók saját szemükkel győződhetnének meg róla, milyen állapotban van most a fürdő. Ezt követően újabb pályázat révén választanák ki a kivitelezőket. Már eddig is számos ajánlatot kaptak. Ezután indulhat csak meg a felújítás.

Az igazgató az üzlettel és a fürdővel kapcsolatos pénzügyi kérdéseinkre nem kívánt válaszolni, mivel ezeket az adatokat nem tartotta publikusnak. Azt azonban elárulta: a fürdőt még ebben az évben átadnák.

Vanczák Zoltánt, a miskolci polgármesteri hivatal csoportvezetőjét arról kérdeztük: miért nem tett lépéseket a fürdőt eladó önkormányzat annak érdekében, hogy hamarabb megnyíljon az Erzsébet. A válasz: erre nincs módjuk. A fürdővel kapcsolatban csak építési hatósági jogszabályokra hivatkozhatnak. Tehát abba lehet beleszólásuk, ha olyan átalakításokat végeznének az épületen, amelyek miatt az ingatlan nem illene bele a városképbe, illetve megváltozna a fürdő arculata. A polgármesteri hivatal egyébként tájékozódott a felújítás és a nyitás késedelmének okairól. Nekik Mohácsi Gábor szintén a pályáztatással magyarázta a dolgot, illetve azzal, hogy télen nem lehetett hozzákezdeni a burkoláshoz.

artó fontolgatja a magánosítást

vi döntés várható az egészségügy megyénkbeli privatizációjáról

ségügyi bizottságnak, a nevezett előterjesztést még nem állt módjában (e hét hétfőjéig, azaz a bizottság ülésének délelőttjéig) át-

ügyi feladatokat költségmegtakarítás miatt magánkézbe adnak, de azt is csak akkor látom megengedhetőnek, ha az nem jelent sem

jó előre gondoskodni kellene a felszabaduló létszám máshol történő elhelyezhetőségéről.

MIKLÓS ÁRPÁD (MIÉP):

Nagy György

Jenő

szül. 1905

l.

Filmlexikon

434. l.

Nagy György

A görgényi kastély
c. rajza repr.

Vas. Ujs. 1881. 79 ol.

Nagyságos

dr. Szentiványi Gyula

főtitkár urnak

Budapest. I.X.

Hőgyes Endre u.12
M. O. B.

Nagy György

A Görgeyi Kastély. Nagy György rapa után metszette Morelli G. Vas. Ujs. 1881. 790l

Nagy Szörény

ötvös

1642. Nagy vár. 1.

M 4341.

Nagy György
ötvös

1642. N. Várad

Kecskeméti W. Péter, szabadító levelén. Kassai Muzeum.

Dresden.

Nagy Sporty

otr. ?

lásd

Szádeczky II. 186.

.....*műhely.*

yfőnökség!

v..... hó____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

NAGY György harangöntő

1790

Fol. Hist. 19. 143.

„A pominóczi román stylű templ
költag befejezte." *Henszlmann*
Bizottságának évi jelentése 18
Úf. VII. 1887. 84.

[106] Az 1999-es felvételen a a t
ikerablak oszlop és a kapu kők
már nem látható akkora különbs
Ma a templom és a körülötte fe
meglehetősen elhagyottan áll.
majorság, elpusztult, csak rom
a templomocska tartozik, nagyo
falubeliek rendszeresen látoga
viszonylag frissen tatarozott,
az oltárképeket kiemelték hely
maradt meg. Az 1958-as fotókró
gazdag berendezésére.

[107] MOB irattár 1887/7.

[108] MOB irattár 1888/8. és *Bors*
hivatala Henszlmann halálától
Magyar Műemlékvédelem, IX. Bp.,

[109] *Rómer Flóris:* Városi műzeuma
IV. 1871. 309.

[110] *Győrik Márton:* A Pozsonyi Vá
története 1868-1918. Pozsony, 1

[111] *Rómer Flóris:* Pozsony városá

Nagy György
Grafikus

Hálóni "(repro)

"

Losonci Miklós: Képzőművészetünk időszerűkérdései.
Művészet, 1971. julius - 32.oldal

Nagy György

„Háborúk"

(vers)

Művészet, 1941. júl.

Nagy György
kardcsiszár

1731-től választott
polgár Pesten

Schmall
I. 154. l.

Akik szolgálatukat híven és pontosan teljesítik, idővel jutalmakat vagy kedvezéseket kapnak, felmentik az út- és sánczmunka alól, mentesítik az őrszolgálattól és előléptetik. Ezek alól az altisztek (principales) felmentvék. Kaphatnak dupla zsoldot (dupliciarii), ezt élvezik a kiszolgáltak is (emeriti). Altiszti rangsorban vannak az: optio, tesserarii, signiferi, vexilliferi, cornicularii (küldöncz-szolgálatra), stratores stb. Irodai és pénztári tisztek (familia rationis et castrensis) a libertinusokból kerülnek ki, úgyszintén a raktári és élelmezési tisztviselők is. A quaestionarii a hadbirói szolgálatot végzik, megtaláljuk legiókban és a cohorsokban is a medicust, az állandó hadsereg óta van orvos a csapatoknál; voltak kórházak is emberek és állatok számára (valetudinarii). A legióknak zenekaruk is volt.

A kitüntetés leggyakoribb módja a zsoldemelés: a feliratos emlékeken mindig meg van jelölve az is, kitől kapta ezt a kitüntetést (beneficiarius legati vagy tribuni); vannak ezeken kívül beneficiarii consulares, katonai utibiztosok.

A katona 42 éves koráig nem nősülhetett. Ez azután sok visszás helyzetet teremtett.

Nagy György
ötvös.
1764-ben Kalandos céhapa
Kolozsvárt.

Jakab Elek. Kolozsvár története.
Bpest. 1888. III. 265. l.

1021

Nagygyörgy Sándor fotóművész

1983. IV. 6. TV 1 20,01 E.

Művészasztal

- Köszöntöm önöket, kedves hallgatóim, a Fészek Gobelin-teremből. Engedjék meg, hogy bemutassam mai beszélgetőtársaimat, akik olyan kedvesek voltak, és elfogadták meghívásomat. Tőlem rögtön jobbra Nagygyörgy Sándor, Balázs Béla-díjas fotóművész ül, tőle jobbra Ábrahám Marianna zongoraművésznő, aki egyébként Nagygyörgy Sándor felesége, dr. Gyulai József, a fizikai tudományok doktora, nem tudom, jól mondtam, kedves doktor úr? Igen, jól, és Sinkovits Imre Kossuth-díjas, kiváló művész, nem kell bemutatnom, hiszen ő nemcsak hogy közismert, de rendkivül népszerű és közkedvelt kiváló művésze országunknak. Tényleg, Imre, amikor annak idején a Tizedes... című filmet csináltátok, nem is olyan régen fölújitották a mozik, káprázatosan jó film, és emlékszem, hogy te rengeteg m maszkodat használtam én föl egy rédebbi műsoromban, ahol a variációt magayráztam a kedves nézőknek, tulajdnonképpen mind Sinkovits Imre, de más-más ruhában, tulajdonképpen ez a váriáció lényege. Én tudom, hogy te rendkivül népszerű vagy, és megérdemelten. Emlékszem egy káprázatos esetre, amikor még annak idején együtt feleségeddel, Katikával, Gombos Katalin művésznővel hármasban jártuk az országot,ti szavaltatok, én még akkor zongoráztam, és egy rettentő kemény, hideg téli éjszakán elakadt az autó, mert elfogyott a hűtőviz. Emlékszel még erre az esetre?

- Hogyne. Elfolyt a hűtőviz, nem vettük észre, s akkor az országúton tanácstalanul álltunk, először még próbáltátok Katival tolni a kocsit, mikor aztán kiderült, hogy vaójában a hűtőviz folyt el, és akkor egyszercsak valahonnan a Cegléd körüli éjszakából borizű hangok, és megjelent egy aranyos társaság kocsival, akikkel közöltük, hogy mi a baj, felajánlották, hogy vizük nincs, nem tudják azzal utánapótolni, de ital van, művész úr kérem, két demizson eredeti igazi saját vörösbor, ha kivánja betöltjük magának.

- Sőt, én még arra is emlékszem, hogy akkor te szabadkozátl, hogy a bort, a drága bort ne töltsék bele a kocsiba, erre azt mondja: tudja mit, magát igy, karban elvisszük a következő lakott területig. Tényleg, milyen érzés ilyen rednkivül népszerűnek lenni? Nem zavar időnként?

- Imre, ez olyan nehéz, ezen én már gondolkoztam, hogy hogy is van ez. Van, amikor előfordul, hogy az embert zavarja, mert nem tud úgy saját maga lenni, valahogy , jóllehet megszoktam már, de mindig érzem az emberek figyelő tekintetét, és egy időben, inkább igy módositom, egy időben zavart. Most valami hallatlan biztonság érzet.

Azt érzem, igy itt, a fővárosban, meg az országban, amit valamikor gyerekkoromban éreztem otthon falun. Hogy én mindenkit ismerek, mindenkinek köszönök, és az egy olyan, a szűk pátria az egy olyan biztonságérzet volt, no, ezt a biztonságérzetet adja. Nagyon jó érzés, szép érzés, még a néha-néha terheivel együtt is. Ezt akkor érzi az ember legjobban, ha külföldön van, és arra számit, úgy kalkulál, olyan a magatartása, mint itthon, és kiderül, hogy teljesen ismeretlen. Bemégy egy boltba, és nem mondják azt, hogy ó művész úr...bár, kérhek szépen,erre is volt példa. Katikával pár évvel ezelőtt nyáron mentünk egy ilyen tengeri útra hajóval, Ogyesszából indult a Baskiria nevű orosz hajó, és ahogy beszállunk, ... hozzátartozik még, hogy nagyon hosszasan kellett várakoznunk, hát ott, abban az országban előforsul, hogy várakozni kell, de itten hosszasan kellett várakozni, és már ottan mindenféle macerák voltak a bagázzsal, a poggyásszal, végül odaérünk a hidon keresztül a hajó személyzetéhez, akik az útleveleket ellenőrzik. és az én útlevelemmel elkezdenek vacakolni, hárman, olyan... belemémulnak, néznek, Katira néztem, elment a kedvem az egész kéthetes hajóúttól, hát ez már igy kezdődik, egyszercsak megszólal egy ilyen kis váll-lapos hölgy, egy ilyen hajónak, mint később kiderült, titkárféléje, első asszisztense, és megkérdezte tőlem: maga Imre Sinkovits? Da. Igrajet Ferenc Kiszta, da? Liszt Ferencet játszottam, attól kezdve én voltam az ő Liszt Ferencük, és minden megállásnál már bekopogtak, és hozták a kis kilépőkartont, nem kellett várakozni, nem kellett sorbanállni, ennek előnyeit élveztük végig az egész úton, bűbájosak és kedvesek voltak, és mindjárt az övék voltunk, ugye hát köztudottan orosz-magyar koprodukcióban készült .

- És zongoráznod kellett?

- Az egy másik dolgo, ott nem, a hajón, ott nem!

- Egyébként köszönöm, hogy a Liszt-filmet szóbahoztad, mert majd szerethék egy meglepetéssel szolgálni nektek, bár biztos láttátok annak idején ezt Liszt-filmet. Még egy apró adalék a te népszerűségedhez. Emlékszel, amikor jó néhány évvel ezelőtt nem mindenütt volt közlekedési fogalomirányitó lámpa Budapesten, és az útkereszteződésekben rendőrök irányitották karjelekkel a forgalmat, egyszer Imre valamelyik kereszteződésnél balra akart kanyarodni, és a rendőr odaintette őt maga melló, hogy majd aztán utat nyit neki, hogy kanyarodhasson. És lenézett úgy arról a kis dobogóról, meglátta, hogy ki ül az autóban, otthagyta a dobogót, otthagyta a forglmat, nyár volt, Imre kocsijának az ablaka le volt tekerve, a rendőr igy be-

könyökölt az ablakon, és a következőket kérdezte: Mi van, Sini? Azt hiszem, hogy azért ez már a népszerűségnek egy picit vadhajtása.

- Bocsáss meg, eszembe jut egy másik. Nagyon kezdő szinész voltam. Azt hiszem, egy vagy két filmben játszottam és Gobbi Hildával mentünkvalahol Pécs környékére föllépni. És Dunaújvároson kellett keresztülmennünk, és ott valami útépitás miatt útelterelés volt, föltorlódtak a kocsik a rendőrnél, nagyon kellemetlenül érintett bennünket, hiszen a szinházból próba után siettünk volna le a helyszinre. Hilda kihajolt, és magyarázott a rendőrnek, és nem ismerte meg, ad egy, és nem engedett bennünket. Gondoltam, mert én magam is szorongtam, mint ilyen kezdő, hát kérem szépen, tessék megérteni, nekünk fellépésre kell mennünk, biztos bajtárs, hát tessék szives lenni elengedni bennünket. Meglát engem, kiragyogott a képe tessenek parancsolni, és kiintett s sorból, én Hildára ránézek, a tekintetemben az volt, hogy lám a fiatal kezdő is mit ér, ha már filmezik, és a rendőr nagyot tisztelget,, jó utat, Szving Tóni! Szving Tóni az Pongrácz Imre volt, köztudottan.

- Tulajdonképpen hadd mondom el a kedves nézőknek, hogy mi tartja össze ezt a mi pici kis közösségünket. Egyrészt Nagygyörgy Sándort és dr. Gyulai Józsefet régi, gyerekkori jóbarátaim közé számitom. Hogy aztán ők hova számitanak engem, az most a jelentlétünk és együttlétünk szempontjából teljesen közömbös. Ugyanis Hódmezővásárhelyen mi annak idején együtt gyerekeskedtünk. Azonkivül ennél az asztalnál mindannyian muzsikusok vagyunk, ugye már emlitettük a Liszt-filmet. Hogy dr. Gyulai hol muzsikus, az rögtön kiderül, és bizonyos fokig Imrét kivéve, itt velem együtt a többi kedves vendégek egy picit, hogy is mondjam, renegát. Ugyanis valami egészen másfelé vették életútjukat, mint amit annak idején, nem is kiskorukban öt-hat éves korukban, elterveznek. Azt hiszem, a leglátványosabb renegáció,-milyen szót használjak?- a tied, Gyulai Józsefé, aki annak idején Hódmezővásárhelyen, pontosabban a szegedi konzervatóriumban elkezdett...de szeretném, ha inkább te folytatnád. Mit is tanultál?

- Én zeneszerzést tanultam a szegedi konzervatóriumban, együtt csináltuk a bejárásokat, rendkivül hangulatosan, a Szeged-Hódmezővásárhelyi vonat külön szám volt, Valamikor, olyan tizenöt-tizenhat éves korom körül, te zongoráztál Zempléni Kornélnál, aztán voltak még zongoriták néhányan, Ábrahám Éva, szóval néhányan, és jómagam tulajdonképpen, zongorázni tanultam, aztán egy -

szer valahogy megpróbáltam valami zenét csinálni.

- Te mondd, egyáltalán hogy jött az az ötleted, én nem tudom, hogy te hogyan szántad rá magad arra, hogy mérpedig te zeneszerzőnek fogsz tanulni? Volt benned valami olyan kényszer, valami igény? Önkifejezés iránti vágy, hogy te zenében fogod tudni elmindani mindazt, ami benned van?

- Furcsa dolog volt, valamikor olyan tizennégy-tizenöt éves koromban egyszercsak megpróbáltam csinálni, és csináltam egy darabot, amit megmutattam szerett unokamátyádnak, aki szintén zenész volt.

- És te teljesen egyedül otthon elővettél egy kottapapirt és összepöttyögettél?

- Igen. És aztán nem tudom, hogy, a szegedi konzervatóriumban megmutatták, akkoriban Szatmári Géza volt a zeneszerzés tanára, és ő azt mondta, hogy látni akarja e azt a gyereket. Akkor becitált , mondom, unokabátyád, aki szintén ennek a társaságnak tagja, és megmutatták, és ő valahogy belelkesedett, és azt mondta, hogy akkor kezelésbe vesz. Ugyan évközi állapot volt, tehát nem lehetett röftön elkezdenem a tanulást, de annyira megszeretett valahogy, hogy elkezdtük ezt az egész munkát együtt, és már a következő évre , egy év alatt lényegében, le is zártuk.

- Most ugorjunk egy nagyot , mert akkor évekig tanultál Szegeden zeneszerzést. Majd felvételt nyertél a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zeneszerzés tanszékére. Azt mondták, fiatalember, maga tehetséges, magából zeneszerző lesz. Mondjuk, ez történt egy hétkö napon, mondjuk kedden. Mire te azt mondtad, hogy no, akkor én most fizikus leszek. Itt van az a bizonyos renegát dolog. Ez miért történt?

- Ez nehéz dolog. Ez nehéz dolog. Maga az esemény rendkivül egyszerűen zajlott le , szerettem volna Pestre jönni, mert a lehetségek nagyobbak, ha másban nem is, de koncertek hallgatásában és egyéb fejlődésben, a szegedi konzervatórium ezen a téren viszont teljes értékű diplomát szolgáltatott. És a szegedi tanárom rendkivül szere tett. És a hezitálás, magam sem tudtam, mit akarok,-módon végül mindenki megharagudott rám, megharagudtt a szegedi tanárom, megharagudtt a Zeneművészeti Főiskola, és akkor mit csinál az ember, megpróbál valamit ...

- Annak idején Hieronymus hercegérsek Salzburgban, neki volt egy titkára, aki azzal vonult be a zenetörténetben, bizonyos Archo gróf, akit gyűlölök, ugyanis ő volt az, bizonyára tudod, aki szó szerint, elnézést kérek a nézőktől, szó szerint kirúgta Mozartot, hadd ne mondjam, hogy melyik testrészén illette, lerúgta a lépcsőn. Ez is hozzá tartozott aztán, hogy Mozart az lett, aki, hát ez a képletes rúgás n... És mondd, a fizikában megtalátad mindazt, amit a zenében elvesztettél?

- Tulajdonképpen az első időszak nagyon nehéz volt. Először is azért, mert egy csonka évvel kezdtem el az egyetemet, valamikor november 8-án mentem elősz9r az egyetemre, előbb meg kellett győznöm a felvételi bizottságot, hogy be fogom tudni pótolni ezt az időszakot. Azonkivül, nem akarok hagy szavakat mondani, de az ember művészpályán van, valami hihetetlen elszántság van benne, nem törődik azzal, hogy sok pénzt fog-e keresni, vagy mi lesz vele, é egyáltalán, van egy olyan belső kényszer, ami viszi... Nevetséges lehet hallani, de énbennem ez azért megvolt. És teljesen érdektelen volt számomra, a jövő. A fizika nagyon szép szakma, és gimnáziumi évek alatt én szerettem is.

- Én tudom, én, Sas Elemér kiváló növendéke, én tudom, hogy milyen szép...

- Jaj, de...

- Szép bizony...

- Mind a ketten úgy jártunk ebben a fizikaoktatásban, hogy amit elmulasztottam diákkprpmban, azt most eredeti nyelven megtanulhattam, az összes tételeket.

- Hát szóval, tulajdonképpen kellett némi lelki masszázs magamnak, hogy körülbelül azzal a hozzáállással próbáljam a fizikát csinálni.

- Tulajdonképpen a rendszerm a szervezettsége fogott meg a dologban? Vagy ez a közös a fizikával? Mert sajnos én a fizikához nem nagyon értek.

- Van némi. Feltétlenül. Különösnbben nehéz megfogni, inkább arra gondolok, hogy némi intellektuális öröm van akkor, ha az ember megold egy problémát, kitalál rá egy kisérletet, amelyik többé-kevésbé egyértelműen megadja a választ. Soha nem teljesen egyértelműen, de mindenesetre leszűkiti úgy a kereteket, a paramétereket, hogy a vá-

lasz, a kisérlet eredménye az többé-kevésbé ...

- És arról nem is beszélve, hogy ma már a modern fizika legalábbis, az már nem a régi értelemben vett, amikor még mi tanultuk a gimnáziumban, a fizika, már a kémiával is összefolyik, sőt, már a filozófiába is behatol a fizika...

- Én nem vagyok ilyen nagy.

- Elmondtam a kedves nézőknek, hogy neked doktori cimed van. Ugye, vannak bizonyos egyetemek, nevezetesen az orvostudományáni és a jogtudományi, amelyik a diploma után rögtön a doktori cimet is adományozza a végzetteknek, X.Y. orvosdoktor, X.Y. jogászdoktor. De fizikai doktori cimet nem ad az egyetem. Tulajdonképpen ezért mit kell csinálni, hogy valaki doktor legyen a fizika tudományában? Mi ez?

- Itt több dolgot lehetne elmondani, kissé unalmas. Magyarországon sikerült megvalósitani az egyedülálló tudományos minősités rendszerét, ami senki, egyetlen nagy állam rendszeréhez sem hasonlit, ennek következtében összemérhetetlen. Magyarországon egy fiatal embernek módja van egyetem után képzés formájában két-három év alatt megszerezni egy doktori cimet, ehhez egy értekezést kell irnia, meg vizsgákat kell tennie, ezzel megszerez egy olyan cimet, amire ő nagyon büszke, és tulajdonképpen oda is biggyesztheti a neve elé a dr-t. Nagyon sokan, többek között a Tudományos Akadémia ezt semmibe sem veszi. A Magyar Tudományos Akadémiának van egy független minősitési rendszere, amelyiknél egy további értekezést kell irni és vizsgákat kell tenni, a vizsgák és az értekezés megvédése után az illetőből úgynevezett kandidátus lesz. A kandidátus szó ugye azt jelenti, hogy majd lesz belőle valami, ha forditja az ember latinról ezt a szót. Ez Magyarországon általában a 35 év táján szokott bekövetkezni, hogy valaki ezt meg tudja csinálni, orvosoknál sajnos még,később. És ezek után, hogyha még úgy nyolctiz évig dolgozik, és mégegy értekezést megir, akkor próbálkozhat meg ezzel a tudományok doktora cim megszerzésével.

- És neked ez sikerült.

- Nekem ez sikerült.

- Akkor neked kétszeres doktorátusod van ezek szerint,

és úgy kell mondani, hogy doktor Gyulai József, a fizikai tudományok doktora.

- Erről dr. Kondor Sándor jut eszembe, aki csongrádi orvos.

- És, kérlek szépen, mostanában mivel foglalkozol? El lehet ezt úgy mondani, hogy mi, átlagnézők, átlagemberek is megértsük? Mit csinál egy fizikus?

- Ezt az utóbbi kérdésed ezt töröld, én nem tudom, hogy engem fizikusnak lehet-e nevezni. Mindenesetre...

- Bocsáss meg, mint komoly fizikus... Emlékszem, egyszer egy almakukac két végébe belevezettük az áramot, hogy vajon menniy lehet az ellenállása. Nem derült ki, mert kiment a biztositék és a kukac is.

- Majdnem ilyen. Nekünk vannak csodálatosan szép kristályaink, amelyek tényleg nagyon szépek, és utána fogunk... és akkor fogja az ember, fölgyorsit mindenféle atomokat, ionokat, utána belebombázza ennek a kristálynak a felületébe, és akkor boldog.

- És mi ennek a gyakorlati haszna? Valami nyilván van.

- Azt hiszem, van. Tudniillik ezzel a módszerrel csinálják az összes integrált áramkört, ami a számológépben, a karórákban, egyszerűen mindenütt lassan.

- Ez egy fantasztikus tudomány és technkiai terület, most már őrület, hogy kim vannak számitó-és számológépekben. A tolmácsgépet nem is emlitve, most már hatnyelvű tolmácsgépet lehet kapni, amelyik megmondja neked, hogy asztal norvégül vagy spanyolul vagy egyéb nyelven hogy van. Fantasztikus dolog.

- Ez egy új korszak lesz.

- Egy új korszak, igen. Lenne nekem egy egészen fantasztikusan blöd ötletem. Meghallgathatnánk-e az ifjú Gyulai József kompoziciói közül esetleg egyet? kettőt? Mariann, én rád snaditok, mert tudom, hogy ti is nagyonnagyon régi-jó barátok vagytok Gyulai Józskával.

- Én amikor megnéztem ezeket a darabokat, akkor először is föltűnt, hogy egy néhányat kaptam tőled, hogy ... amit kiválasztottam közülük, az egyiket tizenhét éves korod-

ban irtad, ez egy nagyon szép őszi hangulat, a Divergenek az ihletése, gondolom, mert a cime mellett ez van irva, a másik pedig a kislányod születése alkalmával iródott,legalábbis én a darabnak a lelkesült hangulatából ezt érzem.

- Ez a második, ha jól tudom, rondó.

- A Rondó formában van, igen, tehát mindig visszatér ez a bizonyos téma.

- Ezt mindig rettentő nagy örömmel szoktam magyarázni gyerekeknek ilyen filharmóniai hangversenyen, hogy mi is a rondó. Azt magyarázom nekik, hogy képzeljék el hogy m körténcot táncolnak egy bizonyos nótára . Aztán, mikhr a a körtáncnak vége, valaki beáll a kör közepébe, és táncol egyet szólóban, ami neki eszébe jut, egy másik nótára. Aztán visszaáll a körbe, megint körtánc. Aztán valaki más áll be a körbe, hogyha betűvel jelölnénk, jelöljük betűvel. A körtánc legyen A. Aztán jön az első valami, B. Megint A, aztán megint valami más, C. Aztán megint a. Tehát A-B-A-C-A , nem folytatom, mert hátha nem tudom jól az ABC-t. Tehát akkor hallgassuk meg ezt a két Gyulai-kompoziciót, az Ady-ihlette Az ősz muzsikáját, és ezt a Rondót. Lapozni kell, Mariann drágá?

- Igen, a másodiknál.

- Jó, akkor majd a szerző fog lapozni. xAkkor parancsolj.

- Én annyit mondanék még hozzá, hogy ez a Rondó, ez zeneszerzési gyakorlat volt.

- Mariann, megkérlek téged, parancsolj a zongorához fáradni.

- Ez egy házi feladat volt, a Rondó.

- A formát kellett gyakroloni. Egyébként annyira népszerű forma volt ez például a bécsi klasszikusoknál, hogy Beethoven minden egyes versenyművének ha jól emlékszem utolsó tétele rondó. Tehát akkor, kedves nézőink, akkor most Gyulai József - itt még nem járt neki a doktori cim- Gyulai József két kompozicióját fogjuk hallni, zongorán előadja Ábrahám Mariann. Az egyiknek a cime Az ősz muzsikája, a másiknak pedig Rondó.

/zene/

- Említettük a Liszt-filmet. Most azt javasolom, hogy játsszunk be egy rövid részletet ebből a filmből, ahol Sinkovits Imre zongorázik. Hogy miért kérem én ezt a rendező kollegámtól sok tisztelettel és szeretettel, az rögtön kiderül. Most lássuk a Keleti Márton-rendezte Liszt Ferenc film egyik részletét.

/részlet a filmből, zene/

- Szakmabeliek számára is egyszerűen megtévesztő pontossággal, mert nem te zongorázol ugye, hanem Szvjatoszlav Richter és Czifra György . Hogyan érted el azt, hogy te egész egyszerűen ilyen fantasztikusan tudsz zongorázni a fimen?

- Ott kell kezdjem, hogy én rettenetesen féltem, mikor felkértek erre a szerepre, vagy megbíztak, vagy rám osztották ezt a szerepet, nem is tudom, hogy mondjam. Tekintettel arra, hogy annak idején, a cserkészcsapatban tőlem még a sipot is elvették, mert az is hamisan szólt a számban, jóllehet meg kell mondjam, hogy pozaunoztam egy évig, illetve szerettem volna pozaunozni, dehát nem ment a dolog, legnagyobb fájdalmamra. Tisztában voltam vele, hogy a hangszerrel való találkozás számomra az egy nagy próbatétel lesz. De volt ott akkor a stábnál, illetve a szinháznál egész pontosan egy csodálatos nagyszerű fiatalember, aki még mindeig fiatalember, de zeneszerző és taniz, a Dékány Bandi. Ő vállalkozott arra, hogy engem valamelyest bevezet a zongoraelőadóművészet műfajába. És amig a többiek úgy itthon, Magyarországon, mint Leningrádban, kinn, ahol forgattunk, elmentek Ermitázst nézni, meg szórakoztak, meg pihentek, akkor mi levonultunk a szálló alagsorába, begyömöszöltük a húrok közé a törülközőket meg lepedőket meg párnahuzatokat, hogy elnémitsuk a pianinót, és akkor egy magnetofonról lejátszottuk a Richter vagy a Czifra Gyuri játékát, amiről tudtuk, hogy másnap vagy három-négy nap múlva felvétel lesz.

- Az Esz-dúr zongoraversenyt is virtuózan adod elő.

- Az Esz-dúr-t is, igen,. Most ne haragudjatok, kicsit másra terelem a szót, nevezetesen a férjedre, Mariann. Nagygyörgy Sándorra. Ugye azt mondtuk, hogy bizonyos fokig mi renegátok vagyunk itt ennél az asztalnál. A másik látványos... nem annyira, mint a Gyulai Jóska, de te is tulajdonképpen otthagytad azt, amire már nem fiatalon, hanem tulajdonképpen érett ifjú fővel föltetted az életedet. Ugyanis Nagygyörgy Sándor, kedves nézőink, el kell, hogy monjdam önöknek, kiváló festőművész. A Képzőművészeti Főiskolán diplomázott festőművész, nagyon-nagyon sok

szép kép alkotója. És amikor bemutattam őt a műsor elején, azt mondtam, hogy Balázs Béla-díjas fotóművész. Mondd, én emlékszem, hogy gyerekkorodban neked egyáltalán eszedbe nem jutott az, hogy fényképezőgépet vegyél a kezedbe. Mikor jött ez az ötlet?

- Igen. Ez teljes mértékben igaz, annyira, hogy még az általában szokásos diák-fotó fertőzésen sem mentem tulajdonképpen keresztül, bár nem maradtam teljesen intakt a fotózástól, annyiban, amennyiben Jóska barátom édesanyja fényképész. A műtermében és laboratóriumában elég sokat kotnyeleskedtem...

- Igen, tehát ott kutyultál?

- Nem, semmit nem csináltam. Semmit nem csináltam. No, hogy hogy jött létre ez a renegátság? Röviden azt tudnám válaszolni, hogy természet-csinálta fotós vagyok.

- Ezt hogy értsük?

- Ezt értsd úgy, hogy a Képzőművészeti Főiskola után, huszonegynehány éves fejjel sem jutott még eszembe közvetlenül, hogy kamerát vegyek a kezembe, de minthogy a számomra világközepe Mártély, Hódmezővásárhely közelében, a Tisza-parton egy nagyon kedves kis halászfalu, ami az utóbbi időben sajnos már inkább üdülőközpont és üdülőtelep, no, a mártélyi művésztelepen nagyon sokat tartózkodtam és nagyon sokat festettem. Festés közben, annál is inkább, mert a stilus kezdett elvinni a közvetlen természethű ábrázolástól, bár mindig látványelvű és érthető piktúrát műveltem, olyan dolgok megragadtak, és gyerekkorom óta izgattak, amiket úgy éreztem, hogy festészetben nem tudok visszaadni. A természetnek apró dolgait. Egy kis bogár, virág, vagy egyáltalán a természet élménye, bizonyos fák. Sok minden kivánkozott, hogy megörökítsem, de ... stiláris okból, idő és egyéb hiány miatt se sikerült ezt festészetben megörökíteni. És akkor kezdtem el teljesen amatőr módon, és, amire kicsit büszke is vagyok, abszolút self made man módján, magamnak föltalálni és fölfedezni a fotográfiát, ami olyan mértékig is igaz, hogy az első apparátuaim, az első csodálatos nagyitomat egy termoszból és némi parkettlécekből szerkesztettem össze. És az első hivótálam, amit azóta is nagyon sajnálok, egy gyönyörű szép népi kék mintás kerámiatál volt, amiről a fixir lekapta a zománcot.

- Az előbb Mártélyt emlitetted, emlékeztek Mártélyra? Mártélynak valami különleges illata van. Valami kiele-

mezhető, mint egy francia divatdiktátor által komponált illat, vagy mint egy szakácsremek, de abba a ... nem büdös az, hanem az avarnak az a jellegzetes keserű szaga, a folyóparti sáros partnak a szagával keveredik, nem tudom, most úgy hirtelen ..

- És halszag, nyárfáknak az illata...

- Nahát ez volt a festészetben is az egyik kedvelt motivumom. És tulajdonképpen nem érzek, és nem is éreztem nagy törést. Mert azt, amit a Képzőművészeti Főiskolán megtanultam, és azt, amit a festészetben, rajzolásban úgy belém ivódott, a kép létezése, azt, hogy próbáljam magam kifejezni négy egyenes vonal által határolt sík felületen, tulajdonképpen, habár szögesen ellentétes, vagy nagyon sok szempontból más eszközökkel, ugyanez a feladat állt előttem. És nem véletlen, hogy ugyanott kezdtem el tulajdonképpen intenzivebben fényképezni, ugyanazokat a témákat, akik a festészetben foglalkoztattak, ugyanazok mentek át a fotográfiába is.

- Kedves nézők, itt beszélgetésünk közben látják a te fotóidat, de nemcsak Mártélyt fotóztad.

- Nemcsak Mártélyt fotóztam. A Mártély az egy külön fejezet, és annyit hadd mondjak még el, hogy ha jellemző az embernek a gyerekkori beidegződéseire és a bejárt pályáknak,... a kényszerpályákra jellemző, hogyha valami ötlet vagy téma foglalkoztat, például egy asztrológiai térkép, egy pocsolyában tükröződő nappal együtt, hogyha én ezt úgy elképzelem magamnak, hogy ezt meg akarom csinálni, akkor ez a pocsolya kizárólag mártélyi pocsolya lehet.

- És a Bajkál-tóhoz hogy jutottál ?

-Vannak aztán egy kicsit nagyobb pocsolyák, és tulajdonképpen az én számomra egy ilyen döbbenetes pocsolya volt ez a bajkáli kirándulás, amit emlitettél. A Nimród szerkesztőség tagja vagyok...

- Nimród ez a vadászlap?

- Igen, a vadászok újságja. Öt vagy hat éve, nem is tudom pontosan, az időkkel mindig rosszul állok, tény az, hogy negyvenegynehány éves koromban nemcsak a diplomámat, hanem a munkakönyvemet is kiváltottam.

- Akkor váltottad ki a diplomádat?

- Igen. És mikor végre megjelentem a Képzőművészeti Főiskolán, a kedves adminisztrátornő örömmel fogadott, hát végre bejött, miért nem jött korábban, miért várt erre húsz évet? Mondtam, nagyon egyszerű, száz forintot kell fizetni. Dehogy, mondta, csak hatvanat! No, ha ezt tudom, sokkal hamarabb bejöttem volna.

- Legalább a múlt héten. Szóval a Bajkálnál hagytuk abba a beszélgetést.

- Igen. Nagyon erős bennem a kötődés a hazai tájak iránt, és tulajdonképpen én is úgy vagyok vele, mint Imre mesélte ezzel a gyakorlással, hogy az kell, hogy minden beleivódjék, és az embert teljesen átjárja egy dolog, és teljesen azonosulni tudjon, én ugyanígy vagyok a tájjal, én azért szeretem azt csinálni, amit zenészkifejezéssel élve külön képzel kivülről tudok. Ettől egy óriási eltérés volt a Bajkál, egy Nimród-expedicióval kerültünk ki oda, és csodálatos tizenöt-tizenhat napot töltöttünk egy kicsike hajón. Ezzel jártuk a tavat, és igaz, hogy vadat fényképezni mentünk el, és az itt, egy ilyen játszadozó fóka az sikerült is, egy ilyen játszadozó fókát a sziklán.

- Van fóka ezek szerint a Bajkálban.

- A Bajkálban van fóka, a világon talán egy vagy két helyen fordul elő édesvizi fóka, de ez az egyik leg jelentősebb és legizgalmasabb, lényeg az, hogy más cadfotó nem sikerült, bár a lap profilja miatt ez lett volna az elsődleges feladat, de az egész tájnak a szűzisssége az elragadó varázsa, az a fantasztikus tisztaság, az ember nem érzi a dimenziókat, mert a negyven kilométerre szemben lévő part, azt úgy érzed, hogy az ott túloldalt a badacsonyi hegy. Igen könnyű úgy érezni, mert közte a levegő kristálytiszta, másodszor mert ott túloldalt az a Badacsony az kétezer méter magas.

- Én annak idején karmester akartam lenni. Sút, karmesterképzőbe felvételiztem, és nagyon joggal nem vettek engem oda föl. De a zenekari hangzás az vonóshangzás az nagyon vonzott. Most pechemre én nem vonós hangszert tanultam, egyébként nagyon szeretem a hangszeremet, de ez hogy trió, ez biztositja azt, hogy a két vonós, a két fővonós hangszer az együtt van, és hát amellett még a sajátom is.

- Nagyon szépen köszönöm. Hát, elérkeztünk tulajdonképpen mai beszélgetésünk, fecsegésünk, ha úgy tetszik, végére, hisz a műsoridő sajnos szorit bennünket, meg-

kérhetnénk, hiszen már itt ül Koó Tamás és Szenthelyi Miklós, Koó Tamás csembalóművész, Szenthelyi Miklós hegedűművész, hogy befejezésül akkor valami triótételt játszanátok nekünk.

- Nagy örömmel.

- És mi lenne ez?

- Ez egy Haydn trió, C-dúr trió, egy szenzációs virtuóztétel, az utolsó tétel, és egy néhány ütemet előtte szeretnék a második tételnek a végéből.

- Nagyon szépen köszönjük.

- Ha azt lehet. Lehet, ugye?

- Hogyne, persze, természetesen. Parancsolj Mariann, fáradj a zongorához, addig én megköszönöm nektek még egyszer, hogy ilyen kedvesek voltatok, hogy elfogadtátok a meghivást, és az igen kitartó figyelmű kedves nézőknek is, hogy végighallgatták a mi beszélgetésünket, és akkor befejezésül tehát hallgassuk meg Ábrahám Mariann, Szenthelyi Miklós és Koó Tamás előadásában ezt a bizonyos Haydn trió tételt. Viszontlátásra.

---ooo---

Dr. Nagy Györgyné tanár

Bács megyében a szakkörök segítője, maga is kiváló tervező. Különösen szép a kalotaszegi vagdalásos technikával kivarott terítője, amellyel 1969-ben I díjat nyert a Kis Janko Bori himzéspályázaton

Varga Marianna: A népművészeti szakkörök kamarakiállítása

Népművelés 1970/6 40 old.

Dr. Nagy Györgyné

(Kecskemét) II dij. Fehér vagdalásos lepedővég mintájának uzsonáró abrosz kélmintájának megoldása (fotó)

Varga Marianna: Kis Jankó Bori hímzőpályázat.

Népművelés 1969/11 43 old.

Dr. Nagy Györgyné
népi iparművészt, Kecskemét, nivódíj-
jal jutalmazta a Népművelési Intézet

Nivódijak.

Népművelés 1974/1 3 old.

MDK

Nagy György **épitész**

Épitési eng. ÉIÉM. 1931. aug. 1. 12o l.

Nagy György, textillervező

a miskolci rendezvénysorozat keretében megnyílt a mezőkövesdi művészek tárlata, melyen szerepelnek a művész textiljei.

Északmagyarország, 1977. jún. 10.

Nagy György, [ ]

L.: Rátonyi J.

—: A hétvégi — — 9.

Népszabadság, Bp. 1976. dec. 4.

VIGADÓ GALÉRIA

A Magyar
Népköztársaság
Művészeti Alapja
és a Magyar Fotóművészek
Szövetsége
meghívja Önt
1988. január 14-én
17.00 órára
a Vigadó Galériába

NAGYGYÖRGY Sándor

fotóművész
TÉL
c. kiállításának
megnyitására

Megnyitja:
FÉNER TAMÁS
fotóművész

Megtekinthető:
1988. február 7-ig
hétfő kivételével
naponta 10.00–18.00 óráig

Nagy György, harangöntő MBK

A kisebbik érmihályfalvi harangon. Fudit me Georgius Nagy Félegyházini anno 1790. Bihar félegyháza lehet. Nevét csak innen ismerjük. 3 Dolol.

Patay Pál: Az Érmelléki Tractus harangjai 1825 körül. 405.o.

Déri Múz. Évkönyve. IX. 1968. Debrecen. 1968
Alföldi Nyomda, Debrecen

Nagy György

Lőkiképzés - rézkarc Bp. 1962.

234x300 mm 100.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 242 mm.

1.

Nagy György

Baross László - rézkarc Bp. 1962.
267x212 mm. 87.-Ft.

Latinka Sándor - rézkarc Bp.1962.
420x298 mm 87.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek/ Összeállitotta: Munkácsi Piroska /
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 205.l.

Nagy György

Litschauer Lajos - rézkarc. Bp.1962.
273x200 mm. 70.-Ft.

Wein János - rézkarc Bp. 1962.
270x200 mm 70.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek/ összeállitotta: Munkácsi Piroska / O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 205.l.

M.D.K

Nagy György
grafikus

Illusztráció

Vidor Miklós Orgona
Élet és Irodalom, 1962. augusztus 25 - 7 lap

mDK

Nagy Győző, fa- és fémip.
igazgató

A győri Képzőm.és Ip.m.Társ./alakult 1919 őszén/
jelenlegi tiesztikarának tagja.

Nemz.Szal. 288.kiáll.- Képzőm.vidéki Szöv.I.kiáll.
1928. jan. Kat.

Nagy Gyöngy

1955-ben végzett a Kolozsvári Képzőművészeti Főiskolán. Székely-nóvárhelyen telepedett le.

Gazola Lóiset: új műv-i kiépontok
Kornak, Kolozsvár 1959 XVIII. VI sz. 900.

MDK

Nagy György

debreceni molnárácsok

1737. a derecskei utfélen szélmalmot épitett

Zoltai Lajos: Szárazmalmok ... a régi Debrecenben.
Debreceni Képes Kalendárium ....??
lásd Zoltai Lajos bibliográfiája. Déri Muzeum Évk.

MDK.

Nagy György

Kiállitási kritika

Szocialista Müvészetért 1965 julius, lap-

M.D.K.

Nagy György, süveggyártó mester

kérelmét a pápai „süveggyártók" 1774-ben elutasították, mert „kálvinista és nemes személy"

Eperjessy Géza: Mezővárosi és falusi céhek az Alföldön és a Dunántulon 1686-1848

Bp. 1967. Akadémiai Kiadó 114. old.

M.D.K.

Nagy Gy.

Babyloni szobrászat és festészet. c. fejezetben Babyloni dombormü, Babylon másodvirágzásának korából.
Assyri épitészet c. fejezetben: Ifj. Nagy Gy. név alatt szerepelnek rajzok. Az aláirások hasonlitanak egymáshoz, de feltehetően nem azonos kéztől származnak, mert a soronkövetkező képek alatt állandóan kétféle signatura látható: az egyik "Nagy" a másik „ifj. Nagy" jelzéssel.

Henszlmann: A müvészet története. I. Kézirás facsimile. OSzK. Könyvtári jelzet: Art. 866. c. 185. l.

M.D.K.

Nagy Gy.

Egyptomi istenek c. fejezet rajzai. A lapok margóján a szöveg mellett illusztrációként tizennyolc istenrajz: Pe, Anuke, Ra, Ioh, Sate, Hat-hor, Oham, Mut, Seb, Hekte, Tat, Mut, Imenteph, Taphne, Ma, Netpe, Osiris kettős alakban ábrázolva, két különböző rajz. Az istenrajzok alatt külön-külön nincsenek aláírások, a tizennyolcadik után szerepel Nagy gy. signaturája. Nem lehet megállapitani, hogy valamennyi rajz tőle származik-e, de feltehető, tekintettel az előbbi rajzokra, ahol szintén több rajz után következik a signatura.

Henszlmann: A müvészet története, I. Kézirás facsimile. OSzK. Könyvtári jelzet: Art. 866. c. 24-25-26-27. l.

M.D.K.

Nagy Gy.

Assyria c. rész Szobrászat c. fejezete.

Heréltfő. rajz./217.l./
Szem. " /218.l./
Emberfejü, szárnyas kapuőrző bika, Arban-bika. /226. lapon./
Mészkőbe faragott oroszlán rajz /228. l./
Emberi alak -"-
Szörny Nimroudból, Nimrudi- bika aláirással /229.l./
Emberfejü kapubika /231. l./
Oroszlánfojtó /232. l./
Henszlmann: A müvészet története. I. Kézirás facsimile. OSzK. Könyvtári jelzet: Art. 866. c.
217., 218., 226., 228., 229., 231., 232. l.

M.D.K.

Ifj. Nagy Gy.

Hellének és görögök c. rész: Oszloprendszer c. fejezetben:
Görög és római akanthus, két rajz
Siremlék Cziprus szigetén, rajz.

Henszlmann: A müvészet története. I. Kézirás. facsimile. OSzK. Könyvtári jelzet: Art. 866. c. 390., 404. l.

M.D.K.

Ifj. Nagy Gy.

Assyri épitészet c. fejezet.

Kis tó partján álló temlom rajza /relief/
Négy pilléres templom " "
Templom imádkozó alakkal "
Lépcsőzetes gula épitmény "
Oszlop rajza
három oszlopfő-rajz, oszlop-lábak

Henszlmann: A müvészet története. I. Kézirás facsimile. OSzK. Könyvtári jelzet: Art. 866. c. 205., 206., 211., 212. l.

Nagy Gy. Margit

Ferenczy Noemi-tanítvány
Nemrég Miskolcon megtelepedett
gobelin-tervező anyaság és más
akvarell vázlatai a VI. miskolci
országos kiállításon.

Hajdu Béla: A VI. Miskolci Országos Képzőmüvészeti
Kiállitás
Északmagyarország 1960. dec. 18. 4.1.

MDK.

NagyGy.Margit

Kiállitási kritika

Hevesmegyei Népujság 1967 juni.11.

Nagy Gy. Margit

Városi tanács ténére egy nagyobb gobelint fejezett be.

- benedek - Nyár a művésztelepen -
~~És za kmagyarország~~ 1965. jul. 14. 4.l.

MDK

Nagy Gy. Margit

Alkony, gobelin

9. miskolci o. képzőm. kiáll. 1966.

MDK

Nagy Gy. Margit

repr.:

Alkony

9. miskolci o. képzőm. kiáll. 1966.

Nagy Gy.Margit MDK

Alkony, repr.

3. Rezak-magyarországi területi képzőm. kiáll.
1957. Salgótarján, Eger, Miskolc, Sátroaljaujhely

MDK

Nagy Gy.Margit

Gobelinjéről

Szabad föld 1968 ápr.21.

MDK.

Nagy Gy .Margit

Kiállitási kritika

Nógrád 1967 máj.7.p.7.

Nagy Györgyné (Kecskemét a Bács megyei szakkörvezetők gyakorlati tanára nyert II. díjat.

Varga Marianna: Kis Janko Bori himzó pályázat.

Népművelés 1969/11 43old.

Nagy György Zoltán

MDK

szerepelt a "Felvonójavitó" dolgozóinak önálló képkiállitásán.

Ilkei Csaba: Munkáskezek müvészete.
Építők Lapja, 1962. nov. 12.

Nagy Györgyné, képi ismertetés

L. Madarász Viktor

–: Hír 8.

Népszabadság, Bp. 1980. dec. 16.

Nagy György Ferenc, karikaturista, grafikus

A marosvásárhelyi humorgrafika-tárlat ebben az évben a Rózsák téri múzeumépületben nyílt meg. – Az idén a verseny harmadik díját Gyarmathy János és Nagy György Ferenc nyerte el.

Molnár Dénes: A meghökkentés művészete – humorgrafika 1981.

Utunk, 1981. aug. 7.

Nagy György Sándor

budapesti fotóművészt harmadik dijjal jutlamazta a zsüri a Székely Aladár országos fotókiállitás a a Dürer teremben.

Magyar Hirlap 1974/219 8.

Nagy Györgyné, népi iparművész

NAGY GYÖRGYNÉ *népi iparművész erdélyi varrottasainak gazdag anyagából kiállítást rendeztek Kecskeméten. A hímzések három tájegység, Kalotaszeg, Torockó és Szék eredeti népművészetét reprezentálják. A kiállítás január 25-ig tekinthető meg a megyei művelődési központban.*

—: Hír

8.

Nemszabadság Bp. 1978. jan. 17.

MDK

Nagy György

Jaltai reggel, rk.

Szerepmespár, rk.

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Múz.

MDK

Nagy György

Hazafelé, rk.

Külváros, "

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Muz.

MDK

Nagy György

Kikötő I., tus

" II., "

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Múz.

Nagy György grafikus

Szerepel a X. nagy. kép. hiv.
kiállításon

Kostárs 1965 XII n. 2004 old.

Nagy György

Rézkarcokkal

szerepel a „Studió 1966" c.

kiállításon az Ernst

Múzeumban

Kartárs 1966 VIII. sz. 13 37 old.

M.D.K

Nagy György
festő

„Portré" (nyomat)

Művészet, 1965. december – 14 lap

Nagy György
grafikus

M.D.K

Vízpart (repro)

Élet és Irodalom, 1961 szeptember 2 – 7 l

MDK

Nagy György, VI.o.tan.

Rákoszentmihály, Csömöri úti iskola.

198. Erdei favágók.

Nagy. Ifj. Képzőmüv.Kiáll. /VII/ Gyermekrajzok.
Füv.Képtár. 1949 aug.16.-szept.10. Kat.